۵۸۶۵۶

اهدائی بنیاد فرهنگی البرز
... سازمان صنایع و ایکاف و امور خیریه ...
بنیاد دائرة المعارف بزرگ اسلامی

جمهوری اسلامی ایران
اداره اوقاف ناحیه ۲ شهرستان
مشهد

فهرست

نسخه‌های خطّی

کتابخانه جامع گوهرشاد مشهد

جلد اوّل

تألیف
محمود فاضل

R
Z 6621
.M5G9
v.1
c.1

کتابخانه دائرة المعارف بزرگ اسلامی
شماره ثبت ۱۴۰۷
شماره رده بندی

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانهٔ جامع گوهرشاد
جلد اول
تألیف : محمود فاضل (یزدی مطلق)
ناشر : کتابخانهٔ جامع گوهرشاد
تیراژ : ۲۰۰۰ نسخه
تاریخ انتشار : بهمن ماه ۱۳۶۳
چاپ و صحافی : موءسسهٔ چاپ و انتشارات دانشگاه فردوسی (مشهد)
قیمت : ۸۰۰ ریال

مندرجات

پیشگفتار اداره اوقاف ناحیه ۲ شهرستان مشهد ..... پنج

مقدمهٔ مؤلف ..... هفت و هشت

فهرست نسخه‌ها برحسب شماره ..... ۱۰ — ۳۲۹

فهرست کتابهای معرفی‌شده به‌ترتیب الفبائی ..... ۳۳۱ — ۳۴۱

نام نویسندگان کتب و رسائل ..... ۳۴۳ — ۳۵۰

فهرست کتب و رسائل به‌حسب موضوع ..... ۳۵۱ — ۳۶۰

فهرست نسخه‌هائی که به‌خط مؤلف است ۳۶۱

فهرست نسخه‌ها به‌حسب تاریخ تحریرشان ..... ۳۶۳ — ۳۷۸

نقش مهرها ..... ۳۷۹ — ۳۸۵

فهرست اسامی کاتبین نسخه‌ها ..... ۳۸۷ — ۳۹۱

فهرست اسامی مالکین نسخه‌ها ..... ۳۹۳ — ۳۹۵

فهرست اماکن ..... ۳۹۷ — ۳۹۸

یاد داشتها ۳۹۹

تشکر ۴۰۰

نمونه‌ها ..... ۴۰۱ — ۴۹۶

بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم

پس از استقرار نظام جمهوری اسلامی ایران به‌رهبری حضرت آیه‌الله‌العظمی امام خمینی مدظله رهبرکبیر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران هریک از نهادهای انقلابی، برای تحقق بخشیدن به‌اهداف عالیهٔ انقلاب اسلامی بقدر توان و متناسب با مسئولیتی که بعهده داشتند گامهای مؤثری در راه نوسازی کشور برداشته به‌کارهای ارزنده و خدمات چشمگیری توفیق یافتند.

همگام بااین حرکت ثمربخش سازمان اوقاف جمهوری اسلامی ایران علاوه برسامان بخشیدن به‌وضع آشفتهٔ موقوفات در زمینهٔ نشر معارف اسلامی نیز باالهام ازنیات‌خیرخواهانهٔ واقفین ازدرآمدهای موقوفات مربوطه، به‌چاپ وانتشار کتب وزین مذهبی و آثار با ارزش اسلامی مبادرت نموده است که پیوسته منشأ اثرات خیر بوده و خواهد بود.

اداره کل اوقاف خراسان نیز به‌سهم خود بدین امر توجه داشته ودراین زمینه اقدامات مؤثری انجام داده است. اکنون که جلد اول کتاب ارزندهٔ "فهرست نسخه‌های‌خطی‌کتابخانهٔ‌جامع‌گوهرشاد" به‌کوشش جناب‌آقای دکتر محمود فاضل استاد دانشگاه مشهد آماده و به‌زیور طبع آراسته شده‌است و دراین‌ایام‌الله (دههٔ فجر) به‌بازار علم و ادب عرضه می‌شود سپاسگزاری اززحمات استاد محترم و جناب آقای احمد احمدی بیرجندی سرپرست محترم کتابخانهٔ جامع گوهرشاد را فرض ذمهٔ خود دانسته از خداوند متعال توفیق خدمت بیشتر برای همهٔ خدمتگزاران به‌این کشور اسلامی را آرزومندیم.

اداره اوقاف ناحیه ۲ شهرستان مشهد

(بهمن‌ماه ۱۳۶۳)

بسم الله الرحمن الرحیم

ای خدای پاک بی‌انباز و یار
دستگیر و جرم ما را درگذار
گر خطا گفتیم اصلاحش توکن
مصلحی تو ای تو سلطان سخن
(مولوی بلخی)

کتابخانهٔ جامع گوهرشاد که امروزه یکی از کتابخانه‌های معروف و معتبر خراسان است و هم‌اکنون حدود بیست و پنج هزار جلد کتاب چاپی و حدود ۲۳۰۶ جلدکتاب خطی در زمینهٔ علوم‌اسلامی دارد، به‌سال۱۳۳۲ خورشیدی توسط یکی از عاشقان کتاب بنام حاج سید سعید طباطبائی اصفهانی مقیم مشهد (ره) با اهداء نزدیک به ۲۰۰۰ جلد کتاب خطی و بالغ بر ۳۰۰۰ جلد کتاب چاپی در اطاقی کوچک با یکنفر کارمند تأسیس گردید.

کتابها برحسب قطع درقفسه‌های آهنین چیده شده بود و فاقدهرگونه‌نظام کتابداری بود. این کتابخانه از لحاظ تغذیه و تکمیل مواد خود و سرویس‌دادن به‌مراجعین، به‌کندی پیش می‌رفت و سرانجام بهنگام تخریب اطراف فلکهٔ حضرت، محل آن نیز خراب گردید و کتابهایش به‌انباری منتقل و بردرب آن قفل آهنین زده شد و به‌کلی تعطیل گردید.

تا اینکه انقلاب عظیم اسلامی در ایران بثمر رسید، این کتابخانه همچون سایر مؤسسات علمی و فرهنگی دیگر، مجددا" دائر گردید، و با یک حرکت ضربتی از طرف مسئولین و با همکاری دانشگاه مشهد، رشد نسبتا" قابل ملاحظه‌ئی در جنبه‌های‌کمی وکیفی نمود، شیوهٔ کتابداری معمول در جهان در این کتابخانه پیاده شد، گرچه بخش کتب‌خطی آن رشد کمی پیدا نکرد، لکن کتب چاپی آن صد درصد رشد پیدا کرد، درب آن بروی علاقه‌مندان بفرهنگ و معارف اسلامی گشود شدو امروزه علی‌رغم مشکلاتی که دارد. هر روز صدها نفر به‌آن مراجعه می‌کنند.

هر روز طرحهای تازه‌ای جهت خدمات علمی و تهیه وسائل لازم وآموزش‌کارمندان کتابخانه و انتشارات کتب و جزوات مفید و...ازطرف شورای کتابخانه ارائه می‌شود و با استقبال گرم مسئولین بیشتر این طرحها تحقق‌پذیر است، ازجمله تهیهٔ فهرست جهت

نسخه‌های خطی است که خوشبختانه افتخار انجام این مهم بعهدهٔ اینجانب محول‌گردیده و هم‌اکنون مجلد نخست آن فراهم آمده است و در آن چهار صد نسخه زا کـه با احتـساب رسائل و مقالات ضمن مجموعه‌ها بالغ بر ۴۷۶ عنوان می‌شود شناسانده‌ام .

روش نگارنده در این فهرست چنانست که نسخه را بترتیب ورود به‌کتابخانه وثبت در دفتر و ردیف آن در قفسه معرفی کرده‌ام تا برای یابندهٔ آن آسان باشد .

بنابراین ، شماره‌ای که در اول هرکتاب و در میان سطر با حرف سیاه آمـده است، درست همان شماره‌ایست که آن کتاب را می‌توان در قفسه یافت . بعداز شمارهٔ کتاب نـــام کتاب در طرف راست و سپس موضوع و زبـان آن در سوی چپ همان سطر با حروف درشت آمـده است ، آنگـاه هر نسخه‌ای در دو بخش معرفی می‌شود : یکـی کتابشناسی و دیگـری نسخه‌شناسی ، در بخش نخست ، نام کامل مؤلف ، مترجم ، گزیننده ، سراینده ، مفـسر و مصنف و محشی و . . . با تاریخ وفات یا قرن او و مختصـری پیرامون آن کتاب و فصـــول و ابوابش و آغاز و انجامش ذکر گردیده است ، و در بخش دوم که برطرف چپ هـر صفحـه با حروف ریزتر آمده است ، نوع خط، تعداد سطور هرصفحه ، اندازهٔ سطرها ، نام‌کاتب،تاریخ تحریر ، محل کتابت ، نوع کاغذ ، تزیین و تذهیب و سرلوحها و جلد ، تعداد اوراق و قطـع کتاب و مهرها و تملکها و یادداشتهای تاریخی و خطوط علما و سماعها و بلاغها و انحاء و اجازات و غیره بیان گردیده است .

در خاتمه بمنظور سهولت دستیابی به اطلاعات لازم در خصوص‌کتابهای‌معرفی‌شده دراین مجلد ، فهارسی بدین شرح برآن افزوده‌ام : فهرست کتابها بترتیب حروف ، فهرست کتابها بحسب موضوع ، فهرست اسامی نویسندگان کتب و رسائل ، فهرست اسامـی کاتبیـن نسخه‌ها ، فهرست نسخه‌ها بترتیب‌تاریخ تحریرشان ، فهرست نسخه‌هائیکه بخط مؤلف‌است، فهرست سجع مهرها و تملکها و اماکن و سپس نمونه‌هائی از برخی‌کتابهاکه‌دارای‌خصوصیاتی هستند آمده است تا مگر دانشمندان و محققین را سودمند افتد .

در اینجا تذکر نکته‌ای لازم‌آمد وآن اینکه درمواردی علائم اختصاری دیده‌می‌شود که‌آنها عبارتند از: س: سانتیمتر ــ ش : شماره ــ ص : صفحه ــگ : برگ

پیداست که نه‌نویسنده خالی از خطاست و نه‌این نوشتار عاری از نقص مـی‌باشد و از وقوف برآن پوزش می‌طلبم .

اللهم وفقنی و وفق جمیع المشتغلین

محمود فاضل (یزدی مطلق)

مشهد مقدس : ۱۴۰۵ قمری ــ ۱۳۶۳ خورشیـدی

۱

روضة‌الصفا ج۲و۳ **(تاریخ ــ فارسی)**

روضة‌الصفا فی سیرة‌الانبیاء والملوك والخلفاء ، تألیف میرخواند، محمدبن خاوندشاه متوفی ۹۰۳ هـ. که مکرر چاپ شده است . مؤلّف، این‌کتاب را درهفت جلد نوشته است و در اواسط سلطنت قاجاریه میرزارضا قلیخان هدایت آن را تا زمان خود تکمیل کرده است ومجموعاً چاپ شده . نسخهٔ حاضر شامل جلد دوم از ذکر خواب عبدالمطلب تا حالات خوارج وجلد سوم از ذکر بعضی ازکلمات حضرت امیرالمؤمنین (ع) تا ذکر شمهٔ ازخصائص . . . خاقانی است .

آغاز : بسمله : عنوان این صحیفه مراد است . . .

نستعلیق خوش ۲۵ سطری ۱۵/۵×۲۷ س. تحریر ۱۰ محرم ۱۰۶۳ هـ. ق. جلد دوّم وسوم دارای سراوح زرین ، صفحات مجدول به‌مشکی وشنگرف و زعفرانی . عناوین شنگرف، نسخه مصحّح ومعلّق بحواشی منقول از تفسیر ملاحسین، کنزالکبیر، قاموس، بحرالفضائل، تاریخ مدینه ، نهایه، میرجمال‌الدین، و روضة‌الاحباب . درآخر نسخه یادداشتی آمده که این کتاب بتاریخ ۱۷ صفر ۱۰۹۲ بمبلغ دوصد روپیه جهت نورچشمی فضل‌علی خریداری شده‌است

با مهر «علی‌قلی‌خان اکبرشاهی» . نسخه ازکتابهای سرکار میرزا فضل‌علی‌بیك بوده است . درپشت صفحه آخر تاریخ تولدمیرزافضل‌علی‌بیك بخط پدرش آمده که در ۱٤ رمضان ۱۰۹۰ هـ بوده است . دارای ٤٤٥ گ ۲۵/۵×۳۹/۵ س . کاغذ اصفهانی . اوراق نخستین وصالی شده است جلد تیماج قهوه‌یی ضربی‌دار .

۲

عالم‌آرای عباسی ج۱ **(تاریخ ــ فارسی)**

تألیف اسکندربیك‌منشی ترکمان، که ازمنشیان معروف زمان صفویه بوده است، در ذکر وقایع سالهای ۹٦۵ تا ۱۰۲۵ هـ. ق. این کتاب مکرر چاپ شده است .

آغاز : . . . اما بعد راقم این مقالات ومحرر اینحالات که در زمرهٔ کسترین غلامان . . .

شکسته نستعلیق ۱۸ــ۲۰ سطری ۱٤×۲٦/۵ س. تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. عنوانها شنگرف ؛ کاغذ فرنگی؛ دارای ۱۲۲ گ ۲۱/۵×۳۱/۵ س. نسخه ازآغاز وانجام ناقص است ؛ جلد تیماج مشکی لایه‌ئی .

۳

مجالس‌المؤمنین **(تاریخ ــ فارسی)**

دراحوالات مشاهیر شیعه ازصحابه وتابعین و راویان ومحدثین ومجتهدین و حکما ومتکلمین وامراء وسلاطین وشعراء وعارفین . تألیف قاضی سیدنورالله مرعشی شوشتری مقتول بسال ۱۰۱۹ هـ. ق. این کتاب مکرر چاپ شده است . این کتاب

شامل یك مقدمه (فاتحه) و دوازده مجلس است . مقدمه درتعریف شیعه وشعب آن است ، مجلس اول در ذکر اماکن مخصوص به ائمه اطهار وشیعیانش ۲ــ در ذکــر طوایف مشهور به‌تشیع، ۳ــ دراکابر شیعه ازصحابه . . .

درآخر نسخه، رساله درشبهات ابلیس وجواب آن ازهمین مؤلف درپنج‌صفحه بهسان خط آمده است .

نستعلیق ۲۸سطری ۱۵/۵ × ۲۹؛ بخط حاجی امرالله‌بن حبیب‌الله گلپایگانی در دوشنبه ۱۵ جمادی‌الثانی ۱۰۷۷ هـ. ق. عنــوان ونشان شنگــرف درپشت صفــحهٔ اوّل آمــده است «پیشکش قاضی طاهر» . دارای ۲۸٤ گ ۲۵ × ٤۰ س؛ کاغــذ اصفهانی، جلد تیماج عنابی که عطف ولبه آن با مشکی وصالی شده است . نسخه مصحّح .

٤

منهج‌الصادقین فی الزام‌المخالفین = تفسیر . . . **(فارسی)**

ازملافتح‌الله کاشانی، فتح‌الله‌بن ملاشکرالله شریف کاشانی متوفی ۹۸۸ هـ. ق. که مکرر چاپ شده است نسخه حاضر از آغاز سورهٔ مریم تا اواخر ســورهٔ (ص) را دارد .

نسخ ۲۸ سطــری ۱۳/۵ × ۲۵ س، تحریر ســدهٔ ۱۲ هـ. عنوان ونشان و رموز شنگرف، ناقص‌الآخــر، دارای ۲۲۷ گ ۲۳ × ۳۷/۵ س؛ برخی‌اوراق وصالی‌شده، آیتها درشت . در اوّل نسخه مهر : «عبده‌الراجی محمدبن عــبدالجواد» جلــد تیماج عنابی .

٥

منهج‌الصادقین ... **(تفسیر ــ فارسی)**

نسخه دیگریست از آغاز تا آیه قل لوکان‌البحرمداداً لکلمات ربّی لنفدالبحر قبل ان تنفد کلمات ربّی ازسوره مبارکه کهف یك آیه به‌آخر مانده، وبا نسخه چاپی آن افزودگیها دارد.

نستعلیق ٢٥ سطری ١٥×٢٧ س، تحریر سدهٔ ١٢ هـ. عنوان ونشان شنگرف، درپشت صفحه بدرقه یادداشت تملك هدایت‌الله مورخ ١٢٥٨ هـ. و درهمین صفحه یادداشت سلطان القراء چنین آمده‌است: «مالك هذاالمملوك مملوك مالك‌الملوك، من عوارى‌الدهر لدى وانا الاقل محمودبن محمد الحسینى‌الحافظ التبریزى الملقب‌من‌السلطان بسلطان‌القراء لممالك المحروسة ایران حرّر فى دارالخلافة طهران بلدة الفسوق والعصیان‌حین ساقنى‌القضآء الیها لاستحقاقى الشدائد وعقوباتها. اللّهم اخرجنا من هذه‌القریة‌الظالم اهلها و ارزق مجاورة قبورالائمة الاطهار بمحمد وآله‌الابرار» سنه ١٢٨٩ با مهر چهارگوشه‌یی با سجع: «هوالمحمود سلطان القرّاء» دارای٤٧٣ گ ٢٥×٣٧ س. نسخه از اول وآخرآن ناقص است، برخی اوراق وصالی شده، جلد تیماج مشکی.

٦

ذخیرهٔ خوارزمشاهی **(پزشکی ــ فارسی)**

تألیف سیداسماعیل گرگانی، امیر زین‌الدین ابوابراهیم اسماعیل‌بن حسین حسینی علوی گرگانی متوفی ٥٣٥ یا ٥٣١ هـ. ق. این کتاب چاپ شده است.

نسخه کامل است ، درصفحات اضافی الحاقی ، بندی اندر آنکه جنس ونوع وفصل و خاصه وعرض بیماری چگونه بازجوید . دریك صفحه . گفتار اندر تبها و انواع آن در دوازده باب درچهارصفحه . بندی منقول از تحفةالمؤمنین ، تشخیص پنجم در اوزان . در دوصفحه . پس‌ازآن اصل کتاب شروع می‌شود . آغاز بسله حمد له . اما بعد چون تقدیر ایزدتعالی چنان بود که جمع‌کننده این کتاب . . .

شکسته نستعلیق ۳۲ سطری ۱۸ × ۳۷/۵ س بخط محمدسعید ابن‌ملاعبدالعلی دریکشنبه ٤ ربیع‌الاول ۱۱۱۱ ه‍. ق. با مهر کاتب . اصل کتاب ازصفحه ۱ـ۳۹۲ واز صفحه ۳۹۲ـ٤۷٦ کتاب‌قرابادین ازکتاب ذخیره‌خوارزمشاهی است. کتاب کامل است . عنوان شنگرف . کاغذ نخودی‌رنگ، قطع ۲٤ × ۳۷ س، جلد تیماج عنابی .

۷

تلبیس ابلیس **(تاریخ ـ فارسی)**

تألیف مشیرافخم، مستوفی اول، وزیر تألیفات ومجلس شورای کبری ، تاج المؤرخین، عباسقلی‌خان سپهر کاشانی معروف به ـ سپهر ثانی ـ فرزند میرزا محمدتقی‌خان سپهر، صاحب کتاب ناسخ‌التواریخ . درآغاز حال‌ابلیس، ترتیب‌آفرینش وچگونگی خلق انسان واشیاء ، خلقت حضرت آدم (ع) ، خلقت افلاك، عرش، ملائکه وآفرینش پیامبر اسلام وائمه وعالم نور وعالم ذر وشبهه‌های ابلیس و . . .

درآغاز نسخه، فهرست کتاب درهشت صفحه آمده است .

آغاز : بسله اعوذ بالله‌السمیع‌العلیم من‌الشیطان‌الرجیم وصلی‌الله تعالی علی

سیدنا ومولی‌الکونین . . . بندهٔ یگانه‌یزدان، اُمّت صادراول وآخر پیغمبران . . . وزیر تواریخ وتألیفات، مشیرافخم سپهر ثانی عباسقلی کاشانی . . .

شکسته نستعلیق ۲۵ سطری ۱۳×۲۵ س بخط مؤلف با تصحیح وافزودگیها وقلم‌خوردگیها از او درهامش ومتن . درآخر فهرست مطالب وآخر کتاب مهر مؤلف دیده‌می‌شود، بشکل بیضی که در وسط : «مشیرافخم عباسقلی سپهر» و دراطراف آن «ابن‌محمدتقی لسان‌الملک‌بن محمدعلی‌بن رفیع‌الدولة‌بن محمدعلی‌بن محمدرضا عضدالدوله‌الشریف» دارای ۳۱٤ ص . جلد مقوا روکش پارچه وعطف میشن مشکی قطع ۲۲×۳٦ س .

۸

نجات‌المؤمنین = ترجمه شرایع **(فقه ـ فارسی)**

اصل ازمحقق حلی، نجم‌الدین ابی‌القاسم جعفربن حسن‌بن سعید حلی متوفی ٦٧٦ هـ. ق. وترجمه ازملامحمدکاظم که درنجف وکربلا می‌زیسته و درسال ۱۲۳۱ هجری قمری از روی نیازمندی وبخاطر رفع عسرت به گجرات هندوستان می‌رود وبه انگیزهٔ نواب نجم‌الدوله مستازالملک فتحعلی‌خان بهادر دلاور جنگ به ترجمهٔ کتاب شرایع محقق می‌پردازد وازخود چیزهائی برآن می‌افزاید با صلاحدید وامر مولا علی‌محمد هزارجریبی مازندرانی و در ۱۵ رمضان ۱۲۳۳ هـ. ق. گزارش جلد اول که قسم عبادات است بپایان می‌رسد وقسم دوم آن‌که بخش عقود است تا اول کتاب صلح را دارد ، درصورتیکه فهرستی‌که درآغاز نسخه بپارسی با همان‌خط آمده شامل گزاره تا وصایا را دارد .

پس‌ازپنج صفحه فهرست کتاب، بندی منقول از مشـرق‌الشمسین واکسیـر السعادتین وسیله علی‌محمد درخصوص طهارت درسه صفحه بپارسی وپس‌ازآن چهار صفحه آیات احکام درباب طهارت منقول ازهمان کتاب بفارسی آمد وسپس اصـل ترجمه شروع می‌شود .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی حلل‌الحلال وحرم‌الحرام . . . (بعدازیك صفحـه) اما بعد چنین گوید بندهٔ خاکسار دوجهانی . . . محمدالملقب بالکاظم . . .

نستعلیق ۲۳ـ۳۱ سطری ۱۲ × ۲۵ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. معلّق بحواشی با امضاء علی‌محمـد حسینی ومنـقول از تحریر، مجمع‌البحرین، شرح لمعـه . عنوان ونشان شنگرف . دارای ٤٧٦ گ ۱۸ × ۳۵ س . درپشت صفحه اوّل آمده‌است: «بتاریخ بیدك‌الخیر یا شکوریاودود شروع شد درترجمه این کتاب مستطاب بتاریخ بیدك‌الخیر یا قدیر یا واحد جلد اوّل تمام شد وبتاریخ خُتِمَ بعون‌الله جلد ثانی تمام شد .» جلـد مقوا با روکش کاغذ ابری آبی، عطف وگوشه پارچه‌یی .

۹

درّهٔ نادره **(تاریخ ــ فارسی)**

تألیف میرزا محمدمهدی‌بن محمدنصیر منشی نوری مازندرانی زنده بسـال ۱۱۷۳ هـ. ق. که منشی نادرشاه افشار بوده است (۱۱٤۵ــ ۱۱۶۰ هـ. ق.) . این کتاب مکرر چاپ شده است .

آغاز : بسمله دیباچه کتاب کتاب فصاحت قرین . . .

شکسـته نستعلیق خـوش ۱۱ سطـری ۱۳ × ۲۶ س .

توضیحات متن بصورت زیرنویس بطور چلیپا با شنگرف ، ناقص‌الآخر ، دارای ۱۴۱ گ ۲۱/۵×۳۵ س، کاغذ فستقی، جلد مقوا با روکش پارچه‌یی . وقفی حاج سیدسعید با مهراو.

۱۰

مجموعه :

۱ــ مثنوی معنوی مولوی (شعر ــ فارسی)

سرودهٔ مولانا جلال‌الدین محمدبن بهاءالدین رومی‌بلخی متوفی ۶۷۲ هـ. ق. در شش دفتر که هر دفتر دارای دیباچه‌ایست منثور .

۲ــ هفت‌اورنگ جامی (شعر ــ فارسی)

سرودهٔ نورالدین عبدالرحمان‌بن احمد جامی متوفی ۸۹۸ هـ. ق. شامل هفت مثنوی‌است : سلسلةالذهب، سلامان وابسال، تحفةالاحرار، سبحةالابرار، یوسف و زلیخا، لیلی‌ومجنون، خردنامه اسکندر، که مکرر چاپ شده است .

هردوکتاب بخط نستعلیق خوش ۲۵سطری ۱۴×۲۱/۵ س. کاتب میرمحمد حبیب‌بن حاج میریعقوب کشمیری که مثنوی را در ۲۷ ذیحجه ۱۰۲۲ هـ. ق. وهفت اورنگ را در۱۵ رمضان ۱۰۲۳ هـ.ق. نگاشته است . تمام شش دفتر مثنوی درمتن درچهارستون ؛ وهفت اورنگ درهامش بطور چلیپا در ۵۶ سطر بجز نیمه دوّم مثنوی یوسف و زلیخا که در متن است . درپشت صفحه اول وسط یك جدول زرین که درون آن گل و بوته‌اندازی شده است یك ترنج که درمیان زرین و زمینه اطراف لاجورد با گل وبوته لاکی وطلا، دو صفحه اوّل تمام طلااندازی پرکار به‌شیوهٔ مکتب هرات و

مرصّع وگل وبوته‌اندازی شده با طلا وشنگرف وسفیداب ، و دفتر دوم وسوم وچهارم وپنجم نیز دارای سرلوح مرصع وسرلوح دفتر ششم خالی است . ستون‌بندی صفحات با طلا ومشکی وجدول وکمند صفحات با طلا ومشکی ولاجورد و شنگرف ـ دارای ۳۰۹ گ ۲۲×۳۵ س، کاغذ کمی آبدیده و جمله‌ای اوراق پراکنده وبرخی وصالی شده ، جلد مقوا عطف مشمع سبز با مهر وقفی حاج سیدسعید که بصورت مربع مستطیل است با سجع «از پنجهزار جلد کتبیست که حاج سیدسعید وقف کتابخانه گوهرشاد نموده برای استفاده عموم» .

۱۱

برهان قاطع **(لغت ـ فارسی)**

تألیف محمدحسین‌بن خلف تبریزی متخلص به «برهان» که آنرا درسال ۱۰۶۲ هـ. ق. به‌نام عبدالله قطبشاه نگاشته است ومکرر چاپ شده .

نستعلیق ۳۲سطری ۱۴/۵×۲۷ س، درغرّهٔ ربیع‌الاول ۱۲۵۶ هـ. ق. که نام کاتب را پاك کرده‌اند . درآخر نسخه مهر چهارگوشه‌ای هست با سجع «الواثق بالله الغنی عبده محمد صادق‌الحسینی» و در اوّل نسخه مهر بیضی‌شکل هست که درآن آمده «عبده محمدصادق‌الحسینی» ، عنوان ولغات و جدول صفحات با قرمز، دارای ۳۱۸ گ ۲۲×۳۵ س، در پشت صفحهٔ اول یادداشت خریداری محمدصادق حسینی با مهراوهست که این نسخه‌را درسنه ۱۲۵۶ هـ. ق. در دارالملك طبرستان از آخوند ملاصفر بمبلغ هشت‌تومان ابتیاع کرده است . نسخه مصحّح، کاغذ آبدیده ، آهار مهریی، جلد

روغنی با کنج وترنج‌زمینه تریاکی، عطف‌میشن عنابی ، وقفی حاج سیدسعید .

۱۲

درّة‌التاج لغرة‌الدباج **(فلسفه ــ فارسی)**

تألیف قطب‌الدین محمدبن مسعودبن مصلح شیرازی معروف به علامهٔ شیرازی متوفی ۷۱۰ هـ. ق. این کتاب شامل یکدوره فلسفه وعرفان وکلام است که مؤلف ، آنرا بنام و دستور گیلان شمس‌الدوله محمدبن صاحب نوشته و درسه‌شنبه ۲٤ ربیع‌الاول سال ٦۷٤ هـ. ق. آنرا بپایان رسانده است که چاپ شده .

مشتمل برفاتحه دربیان سوابق وخاتمه دربیان لواحق وپنج جمله، جمله اول در منطق، جمله دوم درفلسفه اولی، جمله سوم درطبیعی، جمله چهارم ریاضی جمله پنجم الهیات .

آغاز : بسمله رب انعم فزد . اگرچه برضمیر ارباب کیاست . . .

نستعلیق ۲۹ سطری ۱٤×۲٦/٥ س، بخط هاشم‌بن اسماعیل سروقدی منجم‌باشی ومعلم‌ریاضی مشهدی از ۱۲۰۰ تا ۱۳۰٦ هـ. ق. بمدت شش‌سال تحریر یافته درمشهد مقدس از روی نسخه آستانقدس رضوی که نسخه اصل بوده و در جمعه ۱۲رجب ۷۰٥هجری نگاشته شده بود استنساخ‌گردیده است. عنوان ونشان وجدول واشکال قرمز، کمند وبرخی عناوین آبی، دارای ٤۹۲ گ ۲۱/٥×۳٥ س، درآغاز وانجام چند برگ نانویس اضافی، جلد تیماج عنابی، وقفی حاج‌سید سعید با مهر او .

۱۳

ناسخ‌التواریخ **(تاریخ ــ فارسی)**

این نسخه شامل احوالات حضرت سجاد (ع) است . تألیف عباسقلی‌خان ابن لسان‌الملك سپهر ثانی .

شکسته نستعلیق ۲۵ سطری ۱۲/۵×۲۴ س، بخط مؤلف درشنبه ۱۷ صفر ۱۳۰۲ هـ. با مهر او درآخر نسخه که بیضی‌شکل است با سجع : مشیرافخم عباسقلی سپهر . ابن محمدتقی لسان‌الملك‌بن محمدعلی‌بن رفیع‌الدولة‌بن محمدعلی بن محمدرضا عضدالدوله‌الشریف» . درپشت صفحه اوّل ، دعای «یا شدیدالطمس» بخط میرزا ابوالقاسم آشتیانی که درهمین صفحه یادداشتی بخط مؤلف وکاتب نسخه عباسقلی سپهر کاشانی مورخ لیله یکشنبه ۱۱ جمادی‌الثانی ۱۳۰۷ هـ. ق. آمده وسرگذشتی ازاین دعا را نگاشته و درآن ازظهور زکام مسری و زکام قصبة‌الریه که بیماری شایع زمان بوده شکوی می‌کند وازبرف وبارندگی کثیر شکایت و دعای مزبور را حاج میرزا حسن شیرازی مرحوم دستور خواندنش را می‌دهد درنجف واین دستور بتمام کشور وممالك اسلامی منتشر می‌شود ومرحوم میرزا ابوالقاسم آشتیانی در روز پنجشنبه ۸جمادی‌الثانی۱۳۰۷ هـ. بمنزل مؤلف یعنی عباسقلی سپهر ثانی بمیهمانی می‌رود و درآنجا این دعا را پشت این کتاب بخط خود می‌نویسد . درصفحه دوّم تصدیق میرزا سیدعلی‌اکبر مجتهد تفریشی برصحت روایات واحادیث و اخبار وجامعیت این کتاب با مهر بیضی‌شکل او با سجع «افوض امری الی‌الله علی‌اکبرالحسینی» مورخ ربیع‌الاول

۱۳۰٤ هـ. وَ درصفحه سوم شرحی است که حاج ملافیض‌الله دربندی شیروانی بخط خود نگاشته وبمؤلف اجازه داده با مهر او که چهارگوشه است و درآن نوشته شده : العبد المذنب فیض‌الله» مورخ جمادی‌الاولی ۱۳۰۳ هـ. و در صفحه چهارم و درصفحه ششم ستایش سیدمصطفی کاشانی مجتهد برصحت معانی وسلامت مبانی وصدق اخبار این کتاب بخط ومهر بیضی‌شکل او با سجع «عبده ابن‌حسین محمد مصطفی الحسینی» مورخ ربیع‌الاول ۱۳۰٤ هـ. درهامش تمام این صفحات، تمام کسانیکه تفریظی نگاشته‌اند شناسانده شده‌اند وپس‌ازآن شرحی است که حاج شیخ محمود مجتهد درتمجید این کتاب نوشته در جمادی‌الاولی ۱۳۰۵ هـ. با مهر بیضی‌شکل او با سجع «یا محمود» و درآخر کتاب تمجیدی دربارهٔ این کتاب بخط محمدحسن‌خان‌بن علی مراغهٔ اعتمادالسلطنه وزیر انطباعات که توصیه بطبع آن نموده در غره ربیع‌الثانی ۱۳۰٦ هـ. کلّا دارای ۷۷۲ ص. ۲۱×۳٤/٥ س، جلد تیماج تریاکی. وقفی حاج سیدسعید با مهر او.

۱٤

اورامیه = رساله در اورام **(پزشکی ـ فارسی)**

تألیف میرزا عباس‌بن اعتضادالاطباء.

مشتمل بر دوازده مقاله وشش‌باب وهفتادوهفت فصل که نسخهٔ ما تا فصل پنجم ازمقاله دوم در اورام مجاری تغذیه را دارد. مقاله اول درتعریف اورام بطور کلی و درآن چهارفصل است.

آغاز : بسمله الحمدلله الذی خلق‌الانسان من نطفة ثم صیّر النطفة علقة . . . و

بعد برضمیر خاطر دانشوران مستور وپوشیده نماند که این ذرهٔ بیمقدار عباس‌بن حاجب مدتی بود که بخیال آن بودم که کتابی در اورام جمع وتألیف نمایم ولی بسبب بی بضاعتی وافسردگی خاطر وعدم حصول اسباب اتفاق نمی‌افتاد تا اینکه در این ایام . . . وآنرا بکتاب اورامیه مسمی گردانیدم . . .

شکسته نستعلیق خوش ۱۳/۵×۲۴/۵ س، تحریرسدهٔ ۱۳ هـ. نسخه را کاتب به‌آخر نرسانده است ، عنوان ونشان قرمز، کاغذ فرنگی، دارای ۶۸ گ ۲۱/۵×۳۵ س، جلد مقوا با روکش کاغذ ابری عطف پارچه‌یی، وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۱۵

ناسخ‌التواریخ **(تاریخ ــ فارسی)**

ازعباسقلی سپهر ثانی، مشیرافخم فرزند میرزا محمدتقی سپهر لسان‌الملك کاشانی .

این جلد، شامل احوالات حضرت موسی‌بن‌جعفر (ع) است .

نستعلیق ۲۵ سطری ۱۲/۵×۲۳/۵ س، بخط مؤلف در عصر روز جمعه شانزدهم شعبان ۱۳۴۰ هـ. با مهر بیضی‌شکل او درپایان فهرست ابواب کتاب است با سجع «مشیر افخم، عباسقلی سپهر . ابن محمدتقی لسان‌الملك‌بن محمدعلی‌بن رفیع‌الدولة‌بن محمدعلی‌بن محمدرضا عضدالدوله‌الشریف» . دارای ۸۵۶ صفحه . کاغذ فرنگی، وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج مشکی . قطع ۲۲×۳۵ س .

١٦

انهارالنبّوية فی حیاض‌الناسوتیه **(تاریخ ــ فارسی)**

تألیف محمدحسن واعظ هروی (یزدی ؟) قرن ١٣ هـ. ق. که درآن ازمسکن‌ــ الشجون جزائری متوفی ١١١٢ هـ. ومحرق‌القلوب ملامهدی نراقی متوفی ١٢٠٩ هـ. ق. یاد کرده است ، مشتمل بر دوجلد جلد اول دریك مقدمه ویازده نهر، مقدمه در فهرست مطالب . نهر اول دراحوالات حضرت آدم (ع) دارای ٢٥ حوض . نهر دویم دراحوال حضرت ادریس (ع) ، درچهارحوض، نهر سیم درحالات حضرت نوح (ع) در دوازده حوض . نهر چهارم دراحوال حضرت هود (ع) درشش حوض . نهرپنجم دراحوال حضرت صالح (ع) درهفت حوض . نهر ششم درحالات حضرت ابراهیم و اسماعیل واسحاق (ع) در٣١ حوض . نهر هفتم دراحوال حضرت لوط (ع) درهشت حوض . نهر هشتم دراحوال ذوالقرنین (ع) در ده حوض . نهرنهم دراحوال حضرت یعقوب ویوسف (ع) در٧٣ حوض . نهر دهم دراحوال حضرت ایوب (ع) درپنـــج حوض . نهر یازدهم حضرت شعیب (ع) در٤٠ حوض . نسخه ما شامل همین جلد اول آنست .

آغاز : بسمله یا من تحیّرت فی اشعة انواره افهام‌الموحّدین . . . وبعد چنین گوید بندهٔ آثم . . . تراب اقدام سلسله علیّهٔ واعظین و ذاکرین شهیر بمحمدحســن واعظ . . . وجهد وافی کرده بعدد ایّام سال سیصدوشصت‌وشش مجلس جمع کردم دراحوال انبیاء (ع) وختم هرمجلس را بمصیبت خامس آل‌عبا کردم تا ازبرای اهــل خبر از واعظین و ذاکرین مفید بسیار وبا فایده وبی‌زحمت بوده باشد . . .

نستعلیق ۲۹ سطری ۱۳/۵×۲۵/۵ س، گویا از مؤلف عنوان ونشان شنگرف، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. نسخه آبدیده است بحدی‌که بجمله‌ای ازخطوط آسیب رسانده نسخه را کاتب بآخر نرسانده است ، کاغذ فرنگی، دارای ۲۵۰ گ ۲۰/۵×۳٤/۵ س، وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج سبز .

۱۷

عقایدالمتقین = (فی اصول‌الدین) **(کلام وعقائد ــ فارسی)**

تألیف کربلائی حسین‌بن فضلعلی تبریزی درعقاید شیعی با روشی ساده دریك مقدمه وپنج باب .

مقدمه : درغرض ازایجاد عالم . باب اول : در دانستن صفات خالق . باب دوم، درنبوت و رسالت انبیاء باب سوم، دربیان اعتقاد فرقهٔ ناجیه شیعه برامامت وخلافت اوصیا . باب چهارم : دربیان اعتقاد فرقه ناجیه درکیفیت احوال معاد . باب پنجم : دربیان احوال انقراض این عالم وفنای این جهان .

ازاین کتاب، سه نسخه دیگر درکتابخانه آیةالله مرعشی درقم موجود است بشماره‌های ۱۵۸٦، با تحریر ۱٤ صفر ۱۲٦۷ وشماره ۳۰۰۹ با تحریر ٤ محرم ۱۲٦۰ وشماره ۳۵۸۷ با تحریر ۷ ذیقعده ۱۲۸۳ وبنا بنقل صاحب ذریعه، یك نسخه هم ازاین کتاب دراختیار مرحوم سیدجلال‌الدین محدث ارموی بوده است ویك نسخه هم در دانشگاه تهران بشماره ۳۸۱۳ وجود دارد .

آغاز بسمله ، صدرالکتاب صحیفه‌داران الهی وفصل‌الخطاب صدرنشینان بارگاه

پادشاهی . . . محتاج الطاف ایزدی ابن‌فضلعلی کلب‌حسین تبریزی . . . مختصری در بیان اعتقادات اهل ایمان ترتیب داده بعقائدالمتقین موسوم گردانیده تا همهٔ خواص وعام . . . واین مختصری ترتیب یافته بریك مقدمه وپنج‌باب . . .

نستعلیق ۲۸ سطری ۱۴ × ۲۷/۵ س، بخط عبدالهدی‌بن عبدالغفار ابن عبدالله‌بن حاجی کریم‌بن حاجی نقدعلی دیزجی خلیل لوی تبریزی آواره درقریه دورلوی حاجی محمدعلی بیك افشار بکشلودرزمان سلطنت یحیی‌خان، در ۱۲۶۰ هـ. ق. دارای ۳۳۰ گ ۲۰ × ۳۴/۵ س، جای عنوانها نانویس، وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج مشکی وضربی‌دار .

۱۸

ترجمهٔ بحارالانوار **(اخبار ــ فارسی)**

این گزارش مربوط به جلد سیزدهم کتاب بحارالانوار علامه مجلسی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. است که آنرا حسن‌بن محمد ولی ارومیه درششم رجب ۱۲۹۱ هـ. ق. بفارسی ترجمه نموده‌است بروزگار محمدشاه قاجار وبنام قهرمان میرزا فرمان‌فرمای آذربایجان معنون داشته است وچاپ شده .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی جعل حیوة قلوب‌العارفین من فیضان بحار انوار معرفته . . . وبعد چنین گوید .

نسخ ۳۶ سطری ۱۴/۵ × ۲۸ س، بخط ابراهیم‌بن محمد درآخر نسخه، فهرست مطالب با خط مغایر دریك صفحه شامل ۴۵۷ صفحه ۲۱/۵ × ۳۴/۵ س، عنوان‌ونشان شنگرف، کاغذ فرنگی، درپشت صفحه بدرقه کتاب آمده است «۱۳ بحار نسخه اصل است که بعضیها از روی آن طبع کردند» .

وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد قهوه‌ای ضربی‌دار.

۱۹

جامع عباسی **(فقه ــ فارسی)**

تألیف شیخ بهائی، محمدبن حسین متوفی ۱۰۳۱ هـ. ق.

کتاب فتوائی است وآخرین تألیف شیخ بهائی بوده است که بفرمان شاه‌عباس صفوی آنرا نوشته . کتاب مرتب بر بیست‌باب است که مؤلف نتوانسته آنرا تمام کند و وفات یافته، پس ازاین که پنج‌باب آنرا نگاشته، (آخر حج) . سپس بفرمان همان شاه مولانا نظام‌الدین محمدبن حسین قرشی ساوجی متوفی ۱۰۳۸ هـ. ق. پانزده باب دیگر آنرا تکمیل کرد . این کتاب مکرر چاپ شده است . نسخه ماکامل است .

نسخ ۲۳سطری ۱۴/۵×۲۵/۵ س. تحریر۱۲۹۷ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز . دراول وآخر نسخه یادداشت تملکی با مهر بیضی‌شکل که درآن آمده : «عباس‌علی ۱۳۰۰» . ازعباس علی مشهدی مورخ ۱۳۴۴ هـ. ق. درصفحه اول نیز یادداشت تقدیمی این کتاب بکتابخانه مسجد گوهرشاد، مورخ فروردین ۱۳۳۲ شمسی رجب۱۳۷۲ هـ. ق. بخط وامضاء اهداکننده محمدعلی ممکن . دارای ۱۱۵ گ ۲۱×۳۴/۵ س. جلد تیماج قهوه‌ای .

۲۰

خزائن‌الانوار **(تفسیر ــ فارسی)**

از میرزا محمدرضابن محمد مؤمن مدرس امامی خاتون‌آبادی اصفهانی معاصر

مرحوم علامه مجلسی متوفی ۱۱۱۰ هـ. ومؤلف کتاب جنات‌الخلود در ۱۱۲۸ هـ. ق. امامی این تفسیر را به‌شاه سلطان حسین صفوی ۱۱۰۵ ـ ۱۱۳۵ هـ. اهداء کرده‌است ویك جلد آنرا بیشتر ننوشته وموفق به‌اتمام آن نگردیده است. تفسیری است روان که گاه به‌اشعار خویش استناد جسته است و درخور تحقیق وچاپ، با مقدمه‌ای که شامل یك فاتحه است درمعانی حروف وچهارده خزانه. خزانه ۱ــ دراختلاف قرّاء. ۲ــ درمعجزه قرآن ۳ــ دربیان اشتمال قرآن برانحاء علوم وجامعیت آن برانواع فنون... که مفسر را درتفسیر آن ضرور است. ٤ــ دربیان کیفیت و آداب تلاوت ٥ــ دربیان جمع وتغییر و زیاده ونقصان قرآن ومعنی آن. ٦ــ دربیان معنی قرآن و فرقان ومعنی ناسخ ومنسوخ ومحکم ومتشابه وتأویل وتفسیر وظهر وبطن... و منع تفسیرکردن به‌رأی خود. ۷ــ دربیان آنکه جملهٔ قرآن درباب اهل بیت رسول خدا و دوستان ایشان و ذمّ دشمنان ایشان نازل شده وعلم قرآن بتمامه نزد ایشان است. ۸ــ دربیان تقسیم وتعداد آیات وسور مکی ومدنی ومعنی تفسیر وتأویل و وحی. ۹ــ درباب عدد آیات وقصص وکلمات وحروف ونقطه واعراب ومدّ و تشدید وجزم ومعنی اینها. ۱۰ــ دربیان اسامی شریفه والقاب قرآن ومدت نزول آن. ۱۱ــ دربیان استعاذه. ۱۲ــ دربیان افتتاح کارها به تسمیه وتمجید وصلوات وفضیلت این کلمات. ۱۳ــ دربیان فضائل وخواص سورهٔ مبارکه فاتحه واسامی شریفه آن وبعضی فوائدش. ۱٤ــ دربیان نکات لطیفه که درباب اختصاص سوره فاتحه بعدد هفت گفته شده وبرخی اسرار آن.

نسخهٔ ما از وجه چهارم ازخزانه دوم (که برگ اول وارونه صحافی شده) از مقدمه تفسیر را دارد تا آیه ۱۷۳ فاما الذین امنوا وعملوالصالحات فیوفّیهم اجورهم

ویزیدهم من . . . ازسورهٔ نساء که شامل جلد اول آنست ازچهارمجلدی که مفسر قصد داشته بنویسد وگویا موفق به نگاشتن همین یك جلد بیشتر نشده است . تنها یك برگ ازآخر این مجلد کسر است واز آغازش چند برگ که شامل پنج جزء کامل از اول وکسی ازجزء ششم قرآن را دارد . سه نسخه دیگر ازاین تفسیر وبهمین مقدار سراغ داریم که یکی در تبریز جزو کتابهای ثقةالاسلام و دیگری بشماره ۶۳۲۲ در کتابخانهٔملك درتهران ودیگری بشماره۳۲۳ درکتابخانهٔ آیةالله‌مرعشی‌درقم و دوبرگ هم ضمن مجموعه شماره ۹۱۳ مدرسه فیضیه قم است .

آغاز موجود : بدنش بلرزید وموهایش راست شد وبرخاست وبخانه خود برگشت . پس قریش . . .

انجام موجود : ویزدهم من فضله . . . که آن ازقرار یك در ده ویك درهفتاد ویك درهفتصد باشد و زیاده .

نسخ ونستعلیق ۳۱ سطری ۲۷/۵×۱۴/۵ س؛ قرن ۱۲ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف؛ نسخه تصحیح ومقابله شده است؛ واز اول وآخر؛ ناقص است وجمله‌ای از خطوط صفحات درآغاز وانجام درصحافی رفته است . شامل ۴۰۰ گ ۲۱/۵×۳۳/۵ س؛ جلد تیماج مشکی؛ وقفی حاج سید سعید با مهر او .

۲۱

ابواب‌الجنان . ج۱ **(اخلاق ــ فارسی)**

تألیف میرزا رفیع‌الدین محمدبن فتح‌الله قزوینی واعظ متوفی ۱۰۸۹ هـ. که

می‌خواسته کتاب خود را درهشت باب وهرباب را دریك مجلد تألیف کند . جلد اول آنرا در زمان شاه‌عباس ثانی دریك مقدمه دربیان احتیاج به‌وعظ وفایده آن و یك باب در ذکر دنیای فانی وجلد دوم آنرا درعهد شاه سلیمان درسال ۱۰۷۹ هـ. نگاشت وموفق به‌تکمیل آن نگردید نسخه ما شامل مجلد اول آنست . این کتاب مکرر چاپ شده است .

آغاز : بسمله بهترین مقالیکه سرخیل کاروان فنون محاورات تواند بود . . .

شکسته نستعلیق شیرین ۲۲ سطری ۱۳×۲۵ س؛ در سال ۱۲۷٤ هـ. ق. درمشهد رضوی درمدرسهٔ بالاسر مبارك . نشان شنگرف درپشت‌صفحه اول تاریخ تولد مورخ ۱۲۸٤ هـ. ق. و درآخر نسخه تاریخ تولد میرفضل‌الله مورخ ۱۲۸٦ هـ. ق. با مهر بیضی‌شکل با سجع «عبده فضل‌الله» وتولد خلیل‌الله در ۱۲۹۰ هـ.ق. کاغذ آهار مهره‌ئی ، دارای ۲۰۷ گ ۱۹/٥×۳٤ س؛ جلد تیماج تریاکی ضربی‌دار . وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۲۲

زبدةالتصانیف **(عقائد ــ فارسی)**

تألیف ملاحیدربن محمد خوانساری استاد آقاحسین خوانساری که آنرا بنام شاه‌عباس دوم متوفی ۱۰۷۸ هـ. ق. دریك مقدمه و دوازده باب که درهرباب، ۱۲ فصل ویك خاتمه است نگاشته واین کتاب درتهران بسال ۱۲۷۸ هـ. ق. چاپ شده است .

مقدمه : درمعرفة حق‌تعالی . باب‌اول درارکان ایمان . ۲ــ مقدمات نماز .

۳ــ درنماز یومیه وغیره . ٤ــ در روزه . ٥ــ زکاة . ٦ــ حج . ۷ــ فضائل رسول ــ الله (ص) وامامان ومعجزات آنها . ۸ــ درقصص انبیاء . ۹ــ درآنچه که عمل برآن لازم است . ۱۰ــ درآنچه که اجتناب ازآنها لازم است . ۱۱ــ درفضل علم وعلما وقرّاء ومتعلمین . ۱۲ــ درخلقت عالم .

آغاز : بسمله الحمدلله رب‌العالمین . حمد بی‌حد وسپاس بیعدد معبودی را سزد که پروردگار عالمیان است .

نستعلیق خوش ۲۳ سطری ۱۵/٥×۲۷ س، بخط سید عبدالحسین‌بن حاجی سید ابوالحسن حسینی تنکابنی در ۱۲۳۱ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، دارای ۳۳۹ گ ۲۲×۳٤ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌ئی ، جلد تیماج قهوه‌یی ضربی‌دار با کنج وترنج .

۲۳

گلستان سعدی **(ادب ــ فارسی)**

ازشیخ عارف، مصلح‌الدین سعدی‌بن عبدالله شیرازی متوفی ٦۹۱ هـ. ق. در هشت باب .

آغاز : بسمله منت خدایرا عزوجل که طاعتش موجب قربت است . . .

نستعلیق درشت ۹سطری ۱۵×۲٥/٥ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. جدول صفحات زرّین ومشکی، کمند شنگرف، کاغذ فستقی، دارای ۱۷٤ گ۲۱×۳۳. جلد روغنی مشکی در میان سه ترنج، درپشت صفحه اوّل تاریخ تولد مورخ صفر ۱۲٤٦ هـ. ق. وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۲٤

روضة‌الصفا فی‌سیرة‌الانبیاء والملوك والخلفا. جلد اوّل (تاریخ ــ فارسی)

تألیف میرخواند ، محمدبن خاوندشاه محمود متوفی ۹۰۳ هـ. ق. نسخهٔ حاضر شامل جلد اول آنست دریك مقدمه دربیان علم تاریخ . . . وقسم اول ازهفت قسم کتاب، دربیان اول مخلوقات و ذکر جان وشرح قصص انبیاء وعدد ایشان و ذکر ملوك عجم وحکمای ماتقدم .

این کتاب مکرر چاپ شده است .

آغاز : بسمله زیب فهرست نسخه مفاخر انبیاء عالی مکان و زینت دیباچه مجموعهٔ سلاطین . . .

نستعلیق خوش ۲۰ سطری ۱٤/٥×۲۲/٥ س، بخط فرخ‌بن عبدالله کرخی تحریر سدهٔ ۱۲ هـ.ق. دارای سرلوح و بین‌السطور دوصفحه اوّل زراندود . عنوان ونشان شنگرف، صفحات مجدول به طلا ومشکی وشنگرف ولاجورد وسبز ، دارای ۳۳۰ گ ۲۱×۳۲ س، اوراق نخستین صحافی شده بصورت متن وحاشیه، جلد تیماج سبز، عطف میشن مشکی . وقفی حاج‌سیدسعید با مهراو .

۲٥

مجمع‌البحرین (لغت ــ عربی)

تألیف فخرالدین‌بن محمدبن علی‌بن احمدبن طریح نجفی متوفی ۱۰۸٥ هـ. ق. یکی ازکتب مشهور لغت است که مکرر چاپ شده است .

نسخ مختلف‌السطر ۳۵ـ۳۹ سطری ۱۵×۲۶ س، بخط محمدحسین‌بن علیقلی مشهدی خادم روضه رضویه درجمادی الثانی ۱۲۱۷ هـ. ق. بخاطر ملامحمد اسماعیل تربتی . عناوین درهامش ونشان متن قرمز، دارای ۲۷۱گ ۲۰×۳۳ س، جلد مقوا با روکش مشمع آبی‌رنگ عطف وگوشه پارچه‌یی قهوه‌یی. وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۲۶

انوارالتنزیل واسرارالتاویل = تفسیر بیضاوی . (تفسیر – عربی)

ازعبدالله‌بن عمربن علی شیرازی بیضاوی شافعی متوفی ۶۸۵ هـ. ق. تفسیر معروفی است که مکرر چاپ شده است . نسخه حاضر شامل تفسیر تمام قرآن است .

نسخ ۲۵ سطری ۱۴×۲۴ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. آیات با شنگرف ، معلق بحواشی منقول از : کنز، کشاف حاشیه، تیسیر . دارای ۴۰۰ گ ۲۱×۳۳ س، درپشت صفحه اول یادداشت تملك محمدصالح‌بن علی‌نقی طباطبائی ازمیرزا حسن حکیم‌باشی مورخ رمضان ۱۲۸۴ هـ. با مهر بیضی‌شکل «عبده‌الراجی محمدصالح‌الطباطبائی» ودرهمین سال این‌کتاب وسیله همین مالك یعنی میرزا محمدصالح طباطبائی بهبهانی مجتهد، به‌حسن‌بن حسن‌بن محمدمجدالدین‌بن‌علی صدرالدین حسینی حسنی مدنی منتقل شده است . کاغذ اصفهانی . جلد تیماج مشکی . ضربی‌دار .

۲۷

مجموعه :

شامل :

۱ــ شرایع‌اسلام فی مسائل‌الحلال والحرام (فقه ــ عربی)

تألیف شیخ نجم‌الدین ابوالقاسم جعفربن ابی‌یحیی حسن‌بن سعید هذلی معروف به محقق حلّی متوفی ٦٧٦ هـ. ق. که ازاشکوب بالائی خانه‌اش افتاد و هماندم جان سپرد. کتاب معروفی است که مکرر چاپ شده است. نسخهٔ ما ازآغاز تا مقداری ازنکاح را دارد.

آغاز: بسمله اللهم انی احمدك حمداً یقل فی انتشاره حمد کل حامد . . .

نسخ ۲۵ سطری ۱۲ × ۲٤ س، معلق بحواشی بسیاری است. برخی عنوانها قرمز، درمیان یکبرگ یادداشتی فقهی بفارسی هست که روی دیگرش قباله نکاح مورخ ربیع‌الاول ۱۲۵٤ هـ. ق. است. ازبرگ ۱ــ۵۷. کاغذ فستقی.

۲ــ مطول = شرح تلخیص‌المفتاح (ادبیات ــ عربی)

سراج‌الدین ابی‌یعقوب‌بن ابی‌بکربن محمد سکاکی متوفی ٦۲٦ هـ. ق. کتاب جامعی درانواع ادب بجز لغت نگاشته است بنام ــ مفتاح‌العلوم ــ که درسه قسم است ۱ــ صرف. ۲ــ نحو. ۳ــ معانی وبیان وبدیع. قسم سوم این کتاب را شیخ جلال‌الدین محمدبن عبدالرحمن قزوینی شافعی معروف به خطیب قزوینی یا خطیب دمشق متوفی ۷۳۹ هـ. ق. خلاصه کرده‌است وبنام ــ تلخیص‌التفتاح ــ موسوم‌داشته است. سپس این خلاصه را (یعنی تلخیص‌التفتاح را) علامه سعدالدین مسعود ابن عمر تفتازانی متوفی ۷۹۲ هـ. ق. دومرتبه شرح کرده است که یك مرتبه شرحی‌مفصل بوده است ومزجی وبار دوم، شرحی بوده مختصر. شرح اول تفتازانی بنام ــ مطول ــ ویا ــ شرح تلخیص‌التفتاح ــ مشهور گردیده است وشرح دوم آن بنام ــ المختصر ــ یا شرح تلخیص‌التفتاح ــ معروف شده است. نسخه حاضر ما همان

شرح اول یا مطول است که جزو کتب درسی طلاب علوم دینی است ومکرر چاپ شده است واین نسخه تنها بخش ــ علم بیان ــ را دارد وازعلم بدیع تا وجوه محسّنه کلام (جناس و . . .) را دارد .

آغاز : قدمه علی‌البدیع لشدةالاحتیاج الیه لکونه . . .

نستعلیق ۲۵ سطری ۱۲/۵×۲۴/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ازبرگ ۵۸ــ۱۰۹ . معلق بحواشی منقول ازچلبی . حاشیه شرح مطالع وشرح مفتاح وحاشیه مواقف و حاشیه اصفهانی وسمرقندی و . . . و زوزنی وقطب وجمال‌الدین و کشاف واحمد وشیخ وتوضیحاتی بپارسی ازکاتب نسخه . کاغذ فستقی .

۳ــ تحفةالشعراء (عروض وقافیه ــ فارسی)

چیزی جز تحفةالشعراء افضل بیك‌خان قاقشال وتحفةالشعراء میرزا عبدالواسع صفای زواره‌یی وتحفةالشعراء سلطان محمد میرزا بهادرخان صفوی بویسی متخلص بطلوعی باید باشد ؟

آغاز : اعلم ایها الطالب که اصول اجزائی که شعر ازآن مرکب است هشت است . . .

انجام : جمله القاب علل چون شد تمام + بر رسول مجتبی بادا سلام . جوهر درهای معنی سفته است +شانزده بیت آفرینش گفته است . تتمةالکتاب‌المسمی به تحفةالشعراء درعلم عروض بتوفیق‌الملك‌العلام ۱۲۵۸ .

نستعلیق مختلف‌السطر درهامش پشت‌برگ ۱۰۱ و۱۰۲ و۱۰۳ با تاریخ ۱۲۵۸ هـ. ق. (درحواشی مطول است) کاغذ همان .

٤ــ مقالی درقافیه (عروض وقافیه ــ فارسی)

آغاز : بسمله بدانکه قافیه را ازآن قافیه گویند که ازقفای شعر آید، چون کسی ازپی کسی آید . . .

نستعلیق مختلف‌السطر به‌همان خط، درهامش برگ ۱۰٤ و۱۰۵ و۱۰٦ (درحاشیه مطول است) بهمان خط.

٥ــ التصریح بمضمون‌التوضیح (نحو ــ عربی)

شیخ جمال‌الدین ابی‌عبدالله محمدبن عبدالله طائی معروف به ــ ابن‌مالك نحوی ــ متوفی ٦۷۲ هـ. ق. هزاربیت شعر درنحو سروده است که بنام ــ الفیه ــ مشهور است . بعلّت جامعیت این ابیات واشتمال آن برتمام مباحث وابواب نحو، علما برآن شروح وحواشی زیادی نگاشته‌اند ازجمله جمال‌الدین عبدالله‌بن یوسف بن هشام انصاری معروف به ــ ابن‌هشام نحوی ــ متوفی ۷٦۲ هـ. ق. ، الفیه ابن مالك را گزارش نموده است وآنرا بنام ــ اوضح‌المسالك الی الفیة ابن‌مالك ــ موسوم داشته است که به‌اسم ــ التوضیح ــ مشهور گشته است . براین شرح ابن هشام، تعلیقاتی نگاشته شده است ازجمله شرح شیخ خالدبن عبدالله‌بن ابی‌بکربن محمد جرجاوی ازهری متوفی ۹۰۵ هـ. ق. که آنرا درسال ۸۹۰ هـ. ق. ساخته‌است وشرحی است مزجی ومفصل که آنرا بنام ــ التصریح بمضمون‌التوضیح ــ نامیده است وهمین نسخه حاضر است که چاپ شده .

آغاز : بسمله الحمدلله اللهم لتحمیده حمداً موافیاً لنعمه . . .

نستعلیق ۲٦ سطری . ازبرگ ۱۱۰ــ ۲۸۵ .

۶ـ نجوم = رساله در **(فارسی)**

ناشناخته .

آغاز موجود : اما ازآن بیت که اثر آن عظیم است یکی بیت است و دوم شرف است وسیم استقامت وچهارم تعسیم وپنجم اعتلاء فلك وششم تشریق علوی . . . و بیست‌ودوم قبول وامکان وبدانکه . . .

انجام : واگر زحل را بود، آب ایستاده باشد واگر سهم درچهارم باشد مبارك ومسعود بود و دیگر براین قیاس‌کن وبدان چون اینجا بمبارکی ومسعودی رسیدیم کتاب نیز بسعدیت باتمام رسید . وقع‌الفراغ من‌تسویده ۲۸ شهر رجب‌المرجب سنه ۱۲۵۸ .

نستعلیق. درحاشیه‌کتاب «التصریح‌بمضمون‌التوضیح» ازبرگ ۱۱۰ـ۱۴۵ . تحریر ۲۸ رجب ۱۲۵۸ هـ. ق.

۷ـ حاشیه معالم **(اصول فقه ـ عربی)**

اصل از حسن‌بن زین‌الدین عاملی متوفی ۱۱۰۱ هـ. ق. وحاشیه ازخلیفه سلطان سید علاءالدین حسین‌بن رفیع‌الدین محمد مرعشی آملی اصفهانی متوفی ۱۰۶۴ هـ.

نستعلیق بهمان خط درحاشیه کتاب : «التصریح بمضمون‌التوضیح» ازبرگ ۱۴۹ـ۱۸۳ . تحریر پنجشنبه ۱۹ رمضان ۱۲۵۷ هـ.

۸ـ معالم‌الدین **(اصول فقه ـ عربی)**

تألیف شیخ جمال‌الدین ابی‌منصور حسن‌بن زین‌الدین شهید ثانی متوفی ۱۰۱۱ هـ. ق. کتاب معروفی است که مکرر چاپ شده است .

نستعلیق . درحاشیه کتاب «التصریح ...» ازبرگ ۱۹۸ــ ۲۵٦ . تحریر ۱٤ شعبان ۱۲۵۷ هـ.

۹ــ کفایةالتعلیم فی صناعةالتنجیم (نجوم ــ فارسی)

از ابوالسحامد خواجه ظهیرالحق محمدبن مسعودبن محمدزکی غزنوی مروزی بخارائی‌که در محرم ٥٤۲ هـ. مشغول نگاشتن آن بوده است .

آغاز : بسله سپاس وستایش مرخدای را عزوجل که آفریدگار است بی مخایل . . .

نستعلیق ، درحاشیه کتاب «التصریح ...» ازبرگ ۲٥٦ــ۲۸٥ . بهمان خط .

این مجموعه کلاً دارای ۲۸٥ گ ۲۱×۳۳ س؛ کاغذ فستقی ونخودی‌رنگ . وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج مشکی .

۲۸

محرق‌القلوب (مقتل ــ فارسی)

تألیف مولی مهدی‌بن ابی‌ذر نراقی کاشانی متوفی ۱۲۰۹ هـ. ق. کتابی است در روضه‌خوانی با اسلوبی ظریف که متداول بین اهل فن است ومکرر چاپ شده‌است. مشتمل بر دومقدمه وبیست مجلس . مقدمه اول دراحکام مستحبه، می‌توان باخبار ضعیفه عمل کرد . . . مجلس اول در وفات رسول‌الله (ص) ۲ــ در وفات حضرت زهرا (س) ۳ــ شهادت امام حسین . . . ۲۰ــ شهادت حضرت رضا (ع) .

آغاز : بسله حمد وسپاس بی‌حد تحفهٔ بارگاه حکیمی است جلّت عظمته‌که...

نستعلیق ۲۳ سطری ۱۵×۲۵ س؛ تحریر یکشنبه ۸

جمادی‌الثانی ۱۲۲۶ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف؛ دارای ۱۹۰ گ؛ ۲۰/۵×۳۳ س‌م؛ کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی. درآخر نسخه یادداشت تملك آقامیرزا سیدحسین خلف آقامیرزا سیدمهدی صراف که درکرمانشاهان بوده است مورخ ۲۸ رجب ۱۳٤۱ هـ. ق. دارد. جلد تیماج قهوه‌یی. وقفی حاج‌سید سعید با مهر او.

۲۹

صافی = شرح کافی **(اخبار ــ فارسی)**

ازملا خلیل‌بن غازی قزوینی متوفی ۱۰۸۹ هـ. ق. که درشوال ۱۰٦٤ هـ. ق. بنام شاه‌عباس دوم شروع به‌نوشتن این شرح کرده است وپس‌از اینکه کتاب‌العقل، و کتاب‌التوحید وکتاب‌الحجه وکتاب‌الایمان والکفر وکتاب‌الدعاء ازاصول کافی را بفارسی گزارش نموده در ربیع‌الثانی ۱۰٦۹ هـ. ق. شروع به شرح کتاب فضل‌القرآن که کتاب ششم است کرده و در روز شنبه ۲۲ جمادی‌الاولی ۱۰٦۹ هـ. ق. آنرا بانجام رسانده است. و درجمادی‌الثانی ۱۰٦۸ هـ. ق. شروع به شرح کتاب دعاء از اصول کافی نموده است و درپنجشنبه ۱۵ ربیع‌الثانی ۱۰٦۹ هـ. ق. آنرا تمام کرده. و درشوال سال ۱۰٦۹ هـ. ق. شروع به شرح فروع کافی نموده است و درپنجشنبه ۲٦ شوال ۱۰٦۹ هـ. ق. شرح کتاب طهارت را بپایان رسانده است. نسخهٔ ما شامل شرح کتاب فضل‌القرآن از برگ ۱ــ۵۵ و شرح کتاب دعاء ازبرگ ۵٦ــ۱۹۹ و شرح کتاب طهارت ازبرگ ۲۰۰ــ۲۹۰ ازکتاب کافی شیخ ابوجعفر محمدبن یعقوب بن اسحاق رازی کلینی است.

آغاز : بسمله حمد له وبعد چون فقیر حقیرخلیل‌بن . . . اصل‌کتاب فضل‌القرآن. شرح این کتاب ازسی‌وسه یا سی‌وچهار کتاب که جزء کتاب کافی . . .

نسخ ۲۵ سطری ۱۶/۵ × ۳۲ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، دارای ۲۹۰ گ ۱۷ × ۳۲ س، کاغذ اصفهانی صیقلی جلد تیماج عنابی . وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۳۰

حاشیهٔ حاشیهٔ شرح کافیه = حاشیهٔ حاشیهٔ الفوائدالضیائیه = حاشیهٔ حاشیهٔ شرح جامی . **(نحو ــ فارسی)**

جمال‌الدین ابی‌عمر وعثمان‌بن عمر معروف به ــ ابن‌حاجب نحوی ــ متوفی ٦٤٦ هـ. ق. کتاب جامعی درنحو نگاشته است بنام ــ کافیه ــ که برآن شروح و حواشی متعددی نوشته شده است. ازجمله مولی نورالدین عبدالرحمان‌جامی متوفی ۸۹۸ هـ. ق. شرحی براین کتاب دارد بنام ــ الفوائد الضیائیه ــ یا ــ شرح جامی . که براین شرح جامی نیز حواشی نگاشته شده‌است ازجمله‌حاشیه مولوی عبدالحکیم که درسمرقند بوده است وعبدالرحمن‌بن محمود اسفراینی، باز برحاشیه مولوی ، حاشیه‌یی نبشته است که نسخه حاضر باشد .

آغاز : بسمله الحمدلله رب‌العالمین والصلوة والسلام علی نبیه محمد واصحابه الطاهرین . فیقول‌العبدالضعیف الی‌الملک‌القدیم عبدالرحمن‌بن محمود اسفراینی غفرالله عصیانهما لمّا رأیت فی‌حاشیةالفاضل‌المعروف‌المشهور بالمولویة فی‌البلدة المشهورة بسمرقندالمسمی بمولانا عصمت‌الله کلمات . . . الحمد فان قلت کما ورد الحدیث فی شأن‌الافتتاح بالحمدلله کذلک . . .

انجام موجود : تبعته‌التنوین لانهما یتعاقبان فی مثل غلام زید .

شکسته نستعلیق خوش ۲۸سطری ۱۴×۲۶ س؛ تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. دارای ۵۵ گ ۱۲×۳۳/۵ س؛ ناقص‌الاخر در پشت صفحه اول آمده : «حاشیه عبدالرحمن اسفراینی ناتمام مکتوب بخط شریف والدی‌المرحوم المبرورالعلامه» . با مهر بیضی‌شکل با سجع «ابی عبدالله» شاید : ۱۲۴۶ هـ ؟ کاغذ فرنگی صیقلی . جلد مقوا عطف میشن عنابی . وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۳۱

الهدایة فی شرح‌البدایة‌المبتدی . جلد چهارم . **(فقه حنفی ـ عربی)**

اصل ومتن ازبرهان‌الدین ابوالحسن علی‌بن ابی‌بکربن عبدالجلیل فرغانی مَرْغینانی حنفی متوفی ۵۹۳ هـ. ق.

آغاز موجود : یجعل اهل‌الولایة والشهادة عنده ولنا قوله تعالی وان آنستم منهم رشدا . . . فصل فی حدالبلوغ . بلوغ‌الغلام بالاحتلام والاحبال والانزال اذا وطی . . . باب‌الحجر بسبب‌الدین قال ابوحنیفه لا احجر فی‌الدین . . .

انجام موجود : (آخرین عنوان) ، فصل فی احکامه . الاصل فی‌الخنثی‌المشکل ان یؤخذ فیه بالاحوط والاوثق . . . (بعداز چهاربرگ) ولایستطاع‌الامتناع فیسقط اعتباره دفعا للحرج .

نسخ ۱۵ سطری ۸/۵×۱۷/۵ س. تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. نسخه تصحیح ومقابله شده است . عناوین شنگرف؛ آغاز وانجام نسخه ناقص است . دارای ۲۸۹ گ ۲۰×۳۲ س. کاغذ اصفهانی . جلد تیماج مشکی ضربی‌دار که هرسوی آن سه

ترنج دارد . وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۳۲

کنزاللغات = کنزاللغه . **(لغت ـ فارسی)**

ازمحمدبن عبدالخالق‌بن معروف (قرن نهم هـ. ق.) . که آنرا بنام سلطان محمد کیا (متوفی ۸۸۳) ساخته است . این کتاب چاپ شده است ویکی ازمعروفترین لغتنامه‌های عربی به‌فارسی است که درآن لغات قرآن وحدیث را به ترتیب حروف هجاء درآخر ریشه، دربیست‌وهشت باب مرتب نموده است و درهرلغتی، ابتدا مصدر ثلاثی مجرد وسپس مصدر باب افعال وتفعیل ومفاعله . . . ازثلاثی مزید وبعد رباعی‌ها وپس‌ازآن اسماء غیرمشتق را آورده است وگاهی هم از آیات و روایات شاهد آورده است . این کتاب مُصَدَّر است به‌هفده قاعده .

آغاز : بسمله جواهرگهر الفاظ وثنای وستایش بارگاه حضرت متکلمین که زبان آدمیان را کلید گنج . . .

نستعلیق خوش ۲۵ سطری ۱۲/۵×۲۴/۵ س‌م. بخط اسماعیل‌بن ملامحمدعلی تفرشی درپنجشنبه ۲۴ صفر ۱۲۷۱ هـ. ق. در دارالخلافهٔ تهران . درپشت صفحه اول یادداشتی بخط وامضای سلطان‌القرّاء آمده که این کتاب را بنورچشم عزیزش آقا میرزا محمدعلی خادم‌کشیك اول بخشیده و در صفحه اول‌مهر چهارگوشه‌یی هست باسجع «هوالمعز سلطان القراء ۱۳۲۱» درهمین صفحه مهر چهارگوشه دیگری است با سجع «الواثق بالله‌الغنی محمدجعفربن کاظم حسینی» درآخر نسخه تملك ومهر سلطان‌القراء . و درصفحه آخر یادداشت خریداری رضاقلی ابن‌میرزا عبدالله‌بن حاجی میرزا عسکری

تفریشی ازملا اسماعیل (که گویاکاتب نسخه باشد) بمبلغ سه تومان وپنجهزار وجه رایج خزانه درسنه ۱۲۷۱ با مهربادامی با سجع «رضاقلی» . عنوان ونشان قرمز، کاغذ نخودی‌رنگ، که کناره قسمت پائین صفحات را بریده‌اند . دارای ۱۸۰ گ ۱۶/۵×۳۲ س؛ جلد تیماج زرد . وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۳۳

ریاض‌الاحزان فی شرح رزایا امناءالدین وخلفاءالرحمن (مقتل ــ فارسی)

تألیف مولی محمدهاشم‌بن میرزا محمدحسین که آنرا بدستور سیدمحمد باقر کلیشادی (گویا همان سیدمحمدباقر شفتی متوفی ۱۲۸۰ هـ. ق. باشد ؟) ساخته است دریك مقدمه و ده مجلس وخاتمه مقدمه درتعزیه‌داری و وظائف مؤمنین درماه محرم ومنابعی‌که ازآنها درتألیف این کتاب استفاده شده است . مجلس اول در احوال حضرت رسول (ص) ، مشتمل برسه مجمع . مجلس دوم در رحلت حضرت زهرا(ع). مجلس سیم درشهادت حضرت علی (ع) . مجلس چهارم در ولادت حضرت امام حسین (ع) . مجلس پنجم دربیان حرکت سیدالشهداء ازمدینه بسکه وکربلا مشتمل بر ۲ مجمع . ۶ــ درشهادت اصحاب آنحضرت . ۷ــ درشهادت قاسم‌بن حسن . ۸ــ درشهادت حضرت ابوالفضل . ۹ــ درشهادت حضرت علی‌اکبر . ۱۰ــ درشهادت سیدالشهداء ، مشتمل بر ده مجمع از ابتداء شهادت تا مراجعت اهل بیت بمدینه . خاتمه دربیان بعضی از احادیث واخبار متفرقه . صاحب ذریعه می‌فرماید این کتاب در دوجلد است که جلد اول آن درمصائب امام حسین (ع) وجلد دوم آن درمصائب سایر ائمه اطهار واحوالاتشان است درنه مجلس بترتیب ائمه نه‌گانه بعدازامام

حسین (ع) . وایشان جلد دوم آنرا خود دیده است وآغاز آنرا نیز ذکر نموده . بنابراین نسخه ما باید جلد اول آن باشد ، لکن ازاین نسخه چیزی که شاهد بر دو جزء بودن آن باشد دیده نشد .

آغاز خطبه عربیّه : بسمله الحمدلله الذی خصّص عظماء انبیائه باعظم البلیات واختار . . .

آغاز دیباچه فارسی : شوارق بوارق ستایش وسپاس وجواهر زواهر تحیت و درود بی‌قیاس . . .

انجام : زآه وناله گذارید تا هلاك شوم + زحشرت رخشان منفعل بخاك شوم. تمت الکتاب خطبة عربیه فی اداءالحمد علی اتمام هذه البضاعة المزجات . بسمله الحمدلله الذی وفقّنی علی اتمامه . . . والیه المآب .

نستعلیق ۲۵ سطری ۱٤×۲۵/۵ س، تحریر یکشنبه ۱۰ محرم ۱۲۰۵ هـ. ق. یا ۱۲۵۰ هـ. ق. چون بصورت ۱۲۵ نوشته شده است . دارای ۱٤۱ گ ۲۰/۵×۳۲/۵ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی . جلد تیماج قهوه‌یی عطف ولبه میشن مشکی با سه ترنج درمیان . وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۳٤

روض‌الجنان و روح‌الجنان فی تفسیرالقرآن = تفسیرابوالفتوح

(فارسی)

از ابوالفتوح حسین‌بن علی نیشابوری رازی خزاعی ازاعاظم علمای امامیه در اواسط قرن ششم هـ. عالم ومتکلم وفقیه وادیب معروف است ومکرر چاپ شده .

این جلد، از اوائل سورهٔ یوسف تا اواخر سورهٔ احزاب را دارد .

آغاز موجود : شدی شاخ بزرگ شده بودی وقوی گشته بدرآن بـگرفتی و باو دادی . . .

نسخ ۲۹ سطری ۱۵/۵×۲۳/۵ س، عنـوان ونشـان شنگرف . آیات، درشت وترجمه آنها با شنگرف بطـور زیرـ نویس . نسخه مصحّح ، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. اوّل وآخـر نسخه ناقص است . دارای ۳٦٤ گ ۲۲×۳۲ س، وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد مقوا با روکش مشمع سرخ وعطف وگوشه پارچه قهوه‌یی کاغذ اصفهانی .

۳۵

مصباح‌الفقیه = شرح شرایع‌الاسلام (فقه ـ عربی)

ازحاج آقارضابن‌آقا محمدهادی همدانی متوفی ۱۳۲۲ هـ. ق. کتاب معروفـی است که چاپ شده . نسخه حاضرازقواطع صلوة است تا قضاء فوائت . تاریخ فراغت ازتألیف صلوة مسافر درشب سه‌شنبه ۲۹ جمادی‌الثانی ۱۳۱۸ هـ. ق. تـاریخ فراغت ازتألیف قضاء فوائت ۷ شوال ۱۳۱٤ هـ. ق.

آغاز : بسمله حمد له : خاتمة : قواطع‌الصلوة قسمان احدهما یبطلها عمـدا و سهوا وهوکل . . .

نسخ ۲۸ سطری ۱۲×۲۲ س، خوانده شده با نسخـه اصل در زمان حیـاة مصنف در ۲۵ ربیع‌الثانـی ۱۳۱۹ هـ. ق. تصحیح ومقابله شده است ، دارای ۲۰۵ گ ۲۱×۳۱ س در میان چندبرگ نانویس، عنوان ونشان شنگرف ، کاغذ فستقی. وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج سرخ ضربی‌دار.

۳٦

ترجمه تفسیرالائمة لهدایةالامه = کشف‌الایات ؟ (تفسیر ــ فارسی)

ترجمه وتفسیر ازمفسر ومحدث میرزا محمدرضابن عبدالحسین نصیری طوسی ازعلمای امامیه درقرن یازدهم هجری قمری وازتلامذهٔ شرف‌الدین علی شولستانی وساکن اصفهان که از دودمان شیخ‌الطائفه طوسی می‌باشد و زنده بسال ۱۰٦۷ هـ. ق.

تفسیری است شیعی بزبان فارسی و روان ومفصل، با یك مقدمه درتفسیرآیاتی که درقرآن نیست سپس تفسیر سورهٔ حمد وبقره و . . . که نخست، آیتی را ذکر می‌کند وآنگاه ترجمه آنرا وبعدازآن ، بتفسیر وشرح آن آیت می‌پردازد .

نسخهٔ ما ازآغاز تا آیه ۱۷۲ سوره اعراف : اوتقولوا انما اشرك اباؤنا من قبل . . . را دارد، یعنی ازاول قرآن تا اوائل حزب سوم ازجزء نهم قرآن . تفسیر ارزنده ونادری است‌که درخورتحقیق وچاپ می‌باشد .

آغاز : بسله آفرین جهان‌آفرین یکتا وستایش کیهان خدای خودستا . . . اما بعد چون اخبار متواترالمعنی وآثار بی‌عد واحصا درنهی ومنع . . . افقر خلایق بعفو قدوسی محمدرضابن عبدالحسین‌النصیری‌الطوسی بتوفیق تألیف کتابی حجیم و تصنیف تفسیری جسیم مسمی بتفسیرالائمة لهدایةالامه درعرض چندین سال مشتمل برچندین مجلد، مالامال ازصفایای خزائن ذوالجلال، مشحون به ذکر روایات اهل بیت طیبین . . . بدری وتازی سربلندی وسرافرازی یافت . بخاطر مکسور وضمیر مفتور رسید که چون تهی‌دستان سرمایه متاع دنیا را توانائی تحصیل‌آن گنج گرانبها نیست، تفسیر فارسی آنرا که همگی بی‌تغییر وتصرّف معانی الفاظ وعبارات روایات

باهراتست جدا وبتدوین کتابی علیحده وتحصیل آنرا برطالبان تفاسیر ائمه هدی علیهم‌السلام آسان سازد . لهذ این کتاب بعدازبیان مقدمه درتفسیر آیات مستنبط از روایات طیبین که بیرون از احاطه دفتّین است شرف تدوین یافت . . .

انجام موجود : وایشان را ازگل بد آفرید با آنکه علم داشت .

نسخ ونستعلیق خوش ۲۵ سطری ۲۱×۲۲ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، ناقص‌الآخر، صفحات اوّل وآخر وصالی شده ، دارای ٤۷۱ گ ۱۹×۳۱/۵ س‌کاغذ اصفهانی، جلد تیماج عنابی، وقفی حاج سیدسعید با مهر او.

۳۷

وافی **(اخبار ــ عربی)**

تألیف ملامحسن فیض ، محمدبن مرتضی‌بن شاه محمود کاشانی متوفی ۱۰۹۱ هـ. ق. کتاب معروفی است که مکرر چاپ شده . نسخه حاضر، شامل بخش معایش ومکاسب ومعاملات است و درآخر آن فهرست این کتاب آمده .

نسخ ۲٦ سطری ۱۳×۲۱/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف ، دارای ۹۲ گ، ۲۰/۵×۳۲ س، مصحّح، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی ، جلد تیماج مشکی ضربی‌دار که هرسوی جلد سه ترنج دارد . وقفی حاج سید سعید با مهر او .

۳۸

وقف وقضاء وشهادت و رضاع = فقه = کتاب . . . **(فقه ــ عربی)**

تألیف میرزا احمد فیضی شاگرد شیخ مرتضی انصاری متوفی ۱۲۸۱ هـ. ق. که

درآن از ریاض، لمعه، دروس، قواعد شهید، شرایع، تذکره، تهذیب، قاموس، مجمع وغیره یاد کرده است. شامل مباحث وقف، قضاء وشهادت و رضاع است.

آغاز کتاب وقف: بسمله‌الوقف فی‌اللغة علی ماعن س یستعمل تارة لازما و اخری متعدیاً ومعناه . . .

آغاز کتاب قضا وشهادات: بسمله حمد له کتاب‌القضاء ومقاصده ثلثه. الاول فی‌القاضی وصفاته، والثانی فی کیفیت‌القضاء والثالث فی احکام‌الدعاوی. المقصد الاول فی‌القاضی. التقاط. القضاء فی‌اللغه لمعان کثیرة منها ما هوالمراد به فی المقام . . .

آغاز کتاب رضاع: بسمله ومن اصول موانع‌الازدواج‌الموجب لمنع‌المزاوجة والنکاح‌الرضاع الذی قام‌علی نشرالحرمة به‌الاجماع وهو لغة . . . (به نمونه مراجعه شود).

نسخ خوش ۲۷ سطری ۱۳ × ۲۱ س؛ تحریر اوائل سدهٔ ۱٤ هـ. عنوان ونشان شنگرف. کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی، دارای ۳۲۰ گ. ۲۰ × ۲۹/۵ س؛ وقفی حاج سیدسعید با مهر او. جلد تیماج عنابی.

۳۹

تهذیب‌الاحکام **(اخبار ــ عربی)**

ازشیخ طوسی، ابوجعفر محمدبن حسن متوفی ٤٦۰ هـ. ق. ازجوامع معتبرهٔ شیعه است که بالغ بر ۱۳۵۹۰ حدیث است وشرحی است برکتاب مقنعه شیخ مفید، بجز بخش ــ اصول ــ آن. کتاب تهذیب شیخ طوسی مکرر چاپ شده است و

نسخه ما ازآغاز تا آخر کتاب صیام‌را دارد . در دوصفحه قبل‌ازکتاب ، یادداشتهای فقهی بطور چلیپا واجازه مجلسی به‌شیخ نظام‌الدین محمد بسطامی درمیان ، بخط مجلسی .

آغاز : بسمله الحمدلله ولّی‌الحمد ومستحقه وصلواته علی خیرته من خلقه محمد وآله وسلم تسلیما ذاکرنی بعض‌الاصدقاء ایده‌الله تعالی .

نسخ ۲۳ سطری خوش ۱۱×۲۲ س، بخط محمدطاهر تبریزی دربلدهٔ اصفهان در ذی‌قعده ۱۰۷۷ هـ. ق. عنوان و نشان شنگرف در دوصفحهٔ قبل‌از کتاب ، یادداشتهای فقهی بصورت چلیپا با مهر بیضی‌شکل با سجع «محمدعلی‌بن محمد باقرالموسوی» . مصحّح و دارای سماع وبلاغ ، معلق بحواشی با امضاء : آقاحسین مد ظله، م ق ر . آقاحسین ، شیخ محمد ره . مغرب و . . .

بعدازکتاب طهارت وقبل ازکتاب صلواه، دوصفحه اجازه مرحوم مجلسی دوم به شیخ نظام‌الدین محمد بسطامی بخط مجلسی در سوم رجب ۱۰۹۵ هـ. ق. دربرگ ۲۰۶ آمده است : وقد بلغ مقابلته مع نسخةالاصل بواسطة فقط وهی نسخةالفاضل‌العارف‌المحقق مولانامحمدتقی‌الملقب بالمجلسی قدس‌الله روحه وکان ذلك فی احدی وتسعین بعدالالف فی مدرسه مولانا عبدالله رحمه‌الله کتبه‌الفقیر الی‌الله الغنی نظام‌الدین احمد» دارای ٤٤٢ گ ۱۹×۳۱/۵ س، جلد تیماج عنابی عطف ولبه میشن مشکی .

٤٠

زبدةالبیان فی براهین احکام‌القرآن = آیات‌الاحکام (تفسیر ــ عربی)

ازمقدس‌اردبیلی، احمدبن‌محمد متوفی ۹۹۳ هـ. ق. که آنرادرسال ۹۸۹ هـ. ق.

ساخته است . این تفسیر، شامل فقه قرآن است وآنرا بترتیب کتب فقهی ازطهارت تا قضا وشهادات مرتب ساخته وچاپ شده است . نسخهٔ ما کامل است .

آغاز : بسمله الحمدلله رب‌العالمین والصلواة علی رسوله محمّد وآله اجمعین ان هنا فواید لابد قبل‌الشروع فی‌المقصود من‌الاشارة الیها . . .

نسخ خوش ۲۷ سطری ۱۰×۲۱ س، مصحّح ، آیات ونشان شنگرف، جمله‌ای از اوراق آخر نسخه وصالی و نونویسی شده است ، دارای ۱۸۵ گ، ۱۶/۵×۳۱/۵ س، در پشت صفحهٔ اوّل یادداشت تملك رضی‌بن محمدعلی قمی و تملك علی‌اکبر موسوی ابن اسدالله موسوی مورخ ۱۲۱۵ هـ. ق. با مهر چهارگوشه «علی‌اکبرالموسوی» درهمین صفحه مهر چهارگوشه «اللهم صل علی محمد وآل محمد» وبهاء بیست‌و یك تومان و دوهزار دینار . و درپشت صفحه اول تملك آقا میرزا ابوالقاسم وفهرست کتاب ومهر بیضی‌شکل «محمد باقربن محمدتقی‌الموسوی» در اوّل نسخه مهر چهارگوشه «لااله‌الاالله الملك‌الحق‌المبین» ومهر سیدسعید جلد تیماج عنابی لولائی .

٤١

منهج‌الصادقین فی الزام‌المخالفین = تفسیر . . . **(تفسیر ــ فارسی)**

ازملافتح‌الله کاشانی، فتح‌الله‌بن ملاشکرالله شریف، متوفی ۹۸۸ هـ. ق. تفسیر معروفی است که مکرر چاپ شده . نسخه حاضر ازسوره یس تا آخر سوره احقاف‌را دارد .

نسخ خوش ۲۰ سطری ۱۲/۵×۲۱/۵ س، تحریر سدهٔ

۱۱ هـ. ق. درهامش صفحه آخریادداشت هبه مورخ ۱۳ رجب ۱۱۳۲ هـ. ق. عنوان ونشان آیات شنگرف، آیتها درشت . در صفحه دوم مهر بیضی‌شکلی هست با سجع «عبده‌الراجی رجبعلی» دارای ۲۳۹ گ ۲۰×۳۲ س، جمله اوراق وصالی شده، کاغذ اصفهانی، جلد تیماج مشکی فرسوده . وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

٤٢

من لایحضره‌الفقیه **(حدیث ــ عربی)**

ازشیخ صدوق، ابوجعفر محمدبن علی‌بن حسین‌بن بابویه قمی، متوفی ۳۸۱ هـ. ق. ازجمله کتب اربعهٔ امامیه است که احادیث را به‌روش کتب فقهیه تألیف کرده در ٦٦٦ باب ومشتمل بر ٥٩٦٣ حدیث است . این کتاب مکرر چاپ شده است .

آغاز : بسمله اللهم انی احمدك واشكرك واومن بك واتوكل علیك . . . قال الشیخ‌الامام‌السعید . . .

نسخ ۲۰ــ۲۳ سطری ۱۲×۱۸/٥ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عنوان ونشان‌شنگرف، نسخه ازمیان وآخرآن نونویسی شده است ، معلق بحواشی با امضاء . میرحسین ایده‌الله . ابن زین . سلطان . . . دارای ٤١٨ گ ۱۹×۳۲ س، برخی اوراق وصالی شده است . درپشت صفحه اول یادداشت نوشته‌شده درمدرسه خیراتخان مشهد مورخ رمضان ۱۲٦۲ هـ. نسخه کامل است وتصحیح ومقابله شده ، کاغذ فرنگی، جلد تیماج قهوه‌یی ضربی‌دار با گنج وترنج . وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۴۳

مصباح‌الفقیه = شرح شرایع‌الاسلام . **(فقه ــ عربی)**

ازحاج آقارضابن آقامحمدهادی همدانی متوفی ۱۳۲۲ هـ. ق. این نسخه شامل کتاب زکواة وصلواة جماعت تا نماز خوف است . تاریخ فراغت ازتألیف ــ صلواة جماعت ــ اوائل دهه دوم ازماه صفر ۱۳۱۷ هـ. ق.

نسخ ۳۰ سطری ۱۲×۲۲ س، تحریر سدهٔ ۱۴ هـ. ق. متن ونشان وعناوین قرمز، درهامش صفحه آخر ــ زکواة ــ آمده است «عدد ابیات این نسخه شریفه تخمینا نه‌هزار و ششصد بیت است والله اعلم» . و درآخر نسخه آمده است : «بلغ قرائة ومقابلة مع نسخةالمصنف دام ظلّه‌العالی بقدر الجهد والطاقة» . کاغذ فستقی . خط وکاغذ وجلد با نسخه شماره ۳۵ برابر است . وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج سرخ ضربی‌دار ، دارای ۱۸۲ گ ۲۱/۵×۳۱/۵ س .

۴۴

مجموعه :

۱ــ جُنگِ اشعار . (عربی)

شامل : قطعه‌یی ازابن‌جهم، ابی‌علاء ، حضرت علی (ع) . قصیدهٔ لامیةالعرب با مطلع :

اصالةالرای صانتنی عن‌الخطل وحلیةالفضل زانتنی لدی‌العطل

این قصیده درپنجاه‌وهشت بیت است . توضیحات برخی لغات بصورت زیر نویس . قصیدهٔ خمریه ابن‌فارض درسی‌بیت است با مطلع :

شربنا علی ذکـرالحبیب مدامـة سکرنا بها قبـل ان یخلق‌الکـرم

قطعه‌ای از ابی‌محمد عبدالله‌بن قاسم‌بن مظفربن علی‌بن قاسم سهروردی درچهل بیت با مطلع : لمعت نارهم وقد عسعس‌اللیل . . . قطعه‌ای از نجم‌الدین در ده بیت با مطلع : من‌السعادة ان لاتبعدالدار . . . ابیاتی درباب کسالت بـا مطلـع : سئلت‌الله یجمعنی بسلمی . . . قطعه‌ای ازحضرت علی (ع) وشریف تبریزی . ابی‌الطیب متنبی درپنجاه بیت با مطلع :

انما بـدر ابن‌عمـار سحـاب هطل فیـه ثـواب و عقـاب

وقطعه دیگری ازاو درچهل‌ودوبیت با مطلع :

افاضل‌الناس اغراض لداالزمن یخلومن‌الهمّ اخلاهم من‌الفطن

وقطعه دیگری ازاو درشصت‌ویك بیت با مطلع : حشاشة نفسی ودعت یـوم و دعوا . . .

قطعه‌یی ازیزیدبن معاویه، پس‌ازآن سه‌برگ نانویس . دربرگ چهارم یادداشت مورخ ۱۲۵۲ هـ. ق. وسپس قصیده معروف لامیه :

قفانبك من ذکری حبیب ومنـزل بسقط‌اللوی بین‌الدخول فحومل

درهفتادونه بیت . قصیده ــ داليّه ــ در ۹۹بیت با مطلع :

لخولة اطلال ببرقـة ثهمـد تلوح کباقی‌الوشم فی‌ظاهرالید

وقصیده‌ای در ۹۸ بیت با مطلع :

الا هبّی بصحنك فاصبحینـا ولاتبقـی خمـورالانـدرینا

بندی دربارهٔ ابن‌العمید در۹ سطر وپنج‌برگ نانویس .

۲ــ اطباق‌الذهب . (ادبیات ــ عربی)

تألیف شرف‌الدین عبدالمؤمن‌بن هبةالله معروف به‌شفروه‌اصفهانی متوفی‌حدود ٦٠٠ هـ. ق. درصد مقامه که‌درهرمقامی یکی ازفضائل اخلاقی را متذکر شده است بشیوه کتاب ــ اطواق‌الذهب زمخشری . مؤلف، این کتاب را بدستور ظهیرالدین احمدبن محمدبن محمودبن علی خوی نگاشته است ومکرر چاپ شده .

آغاز : بسمله اللهم انّا نحمدك علی ما اسبلت علینا من جلابیب کرمك وسبلت علینا . . .

جُنگ این مجموعه بخط نستعلیق شیرین ٧ سطری با زیرنویس وبرخی صفحات بطور چلیپا ازبرگ ٤٨ــ١ که در میان‌چندبرگ نانویس‌دارد وکتاب اطباف‌الذهب بخط‌نستعلیق خوش ١٣ سطری ١٠×٢١/٥ س، تحریر سدهٔ ١٣ هـ. ق. از برگ ١٠٦ــ٤٩ وپس‌ازآن دوبرگ نانویس و دربرگ سوم قطعه‌یی از ابی‌نواس و دربرگ ٤ قطعه‌یی از ابی‌عثمان خالدی و دربرگ ٥ در دوصفحه احوالات جریربن عطیه وپس‌ازآن قصیده شیخ ابوالحسن تهامی درمدح ابوالفتح مظفربن عبدالجبار با مطلع : قولاله هل دار فی حوبانه . . . این قصیده درپنجاه بیت است بعدازآن دوبرگ نانویس، بندی درامثال وحکایات وبندی دراحوال سلافه بنت‌یزدجرد.جریر، ابوتمام، زجاج نحوی ، نفطویه نحوی، مبرّد نحوی، ثعلب، کلبی ، سفیان ثوری، ربیعه، محمدبن مسلم، محمد حنیفه، شریك نخعی . ابن‌حاجب، عبدالله‌بن مبارك، محمدبن جریر طبری ، حماد کوفی، واحدی، ترمذی، ابن‌سلاّم . . . تا حسن بصری . این مجموعه کلاً ١٢٤ گ ١٩/٥×٣٢ س، کاغذ فستقی، جلد تیماج مشکی .

٤٥

مصباح‌المتهجّد وسلاح‌المتعبّد = مصباح کبیر (ادعیه ــ عربی)

ازشیخ طوسی، ابوجعفر محمدبن حسن، متوفی ٤٦٠ هـ. ق. دراعمال ایام ولیالی سال که چاپ شده است وازکهن‌ترین کتابهاایست دراین زمینه.

آغاز: بسمله الحمدلله ولی‌الحمد ومستحقه وصلی‌الله علی خیرته من خلقه محمد وآله‌الطاهرین...

نسخ خوش ومُعْرَب ۱۷ سطری ۱۰/۵×۲۱/۵ س، بخط محمدصادق‌بن حاجی در روزپنجشنبه ۲۹ جمادی‌الثانی ۱۰۳٦ هـ. ق. نسخه مصحّح، صفحه اول نونویسی شده. صفحات مجدول به‌طلا ومشکی، عنوان ونشان شنگرف و جمله‌یی با لاجورد، کاغذ هندی، دارای ٤٠٨ گ ۱۹×۳۱/۵ س، درآخر نسخه آمده است: «کتاب مصباح متهجد بتاریخ شهر صفرالمظفر سنه ۱۲۳۵ داخل درکتابخانه سرکار اشرف والد شد». با مهر چهارگوشهٔ کوچکی، با سجع «یا محمد» درمیان، مهر چهارگوشه نسبتاً درشتی هست باسجع «منتظر لطف الهی حسن» ونیز مهر بادامی کوچکی هست که درآن ترسیم شده: «یؤتیکم‌الله اجراً حسنا» وقفی حاج سیدسعید با مهر او. جلد تیماج قهوه‌یی.

٤٦

جامع عباسی (فقه ــ فارسی)

تألیف شیخ بهائی، محمدبن حسین عاملی متوفی ۱۰۳۰ هـ. ق. نسخه موجود

همان مقداری را دارد که خود شیخ نگاشته است یعنی تا اواخر باب پنجم درحج . (رجوع کنید به شماره ۱۹) .

نستعلیق شیرین ۱۲ سطری ۷×۱۵ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. نسخه را کاتب به‌آخر نرسانده است . معلق به حواشی فراوانی، امضاء «منه مد ظله‌العالی» عنوان ونشان شنگرف درپشت صفحه بدرقه تاریخ تولدهای مورخ ۱۲۳۹ و ۱۲٤۲ و۱۲٤٤ هـ. ق. و درپشت صفحه اول آمده است که : بتاریخ غرّهٔ شهر رمضان‌المبارك سنه ۱۰۵۲ هـ. بتصرف اقل خلق‌الله الفنی ابوالقاسم الحسینی‌السمنانی درآمد» . و درپشت صفحه آخر وصفحه بدرقه آن اشعاری بصورت‌چلیپا ازمحمد رفیع مورخ ۱۷ رجب ۱۲٤۳ هـ. آمده کاغذ فستقی کمی آبدیده، برخی اوراق وصالی شده، دارای ۲۲۷گ ۱۷×۳۱/۵ س. وقفی حاج سیدسعید با مهر او ، جلد تیماج قهوه‌یی عطف میشن مشکی .

٤٧

هدایة‌المسترشدین فی شرح اصول معالم‌الدین (اصول فقه ــ عربی)

ازشیخ محمدتقی‌بن محمدرحیم (عبدالرحیم) نجفی‌رازی اصفهانی متوفی۱۲٤۸ هـ. ق. شرحی است تحقیقی برکتاب معالم‌الاصول شیخ محمدحسن که چاپ شده است . نسخه ما شامل جلد اول و دوم آنست وتاریخ فراغت ازشرح جلد اول آن در لیله جمعه دهم ربیع‌الثانی ۱۲۳۷ هـ. ق.

آغاز : بسمله، حمد له قوله‌الفقه فی‌اللغة الفهم . کما نص علیه‌الجوهری وغیره. قال‌الله . . .

نسخ ۳۵ سطری ۱۲/۵×۲۲ س، بخط اسماعیل بن عبدالله که جلد اول را در ۳ شوال ۱۲۶۵ هـ. ق. وجلد دوم را درلیله سلخ محرم سنه ۱۲۶۶ هـ. ق. کتابت نموده است. عنوان قوله ونشان متن با قرمز، پشت صفحه اوّل مهر مربع مستطیل ازکتابخانه مجدالدین با سجع «داخل کتابخانه مجد الدین شد» کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی، دارای ۲۷۷ گ، ۲۰×۳۰/۵ س، جلد مقوا با روکش کاغذ مشکی عطف میشن قهوه‌یی.

۴۸

بحارالانوار. ج۱۵ **(اخبار ــ عربی)**

تألیف مجلسی دوم، محمدباقربن محمدتقی مجلسی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. این جلد شامل کتاب ایمان وکفر است، که چاپ شده است.

نسخ خوش ۳۰ سطری ۱۱×۲۱ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. درپشت صفحه بدرقه بهای این کتاب با تذهیب وکاغذ وخط اعلا مبلغ هشتادتومان است. درپشت صفحه اول آمده مجموع ابیات بیست‌ودوهزار ویکصدوپنجاه‌ودوبیت است. درهمین صفحه مهر بیضی‌شکل با سجع «محمدباقربن محمد تقی‌الموسوی» دوصفحه اوّل کتاب رموز کتب مذکوره دراین مجلد است وفهرست ابواب کتاب. دارای یك سرلوح که در زمینه طلا ولاجورد، گل و بوته‌اندازی شده با طلا وشنگرف، زرد، سفیداب ولاکی. عنوان ونشان شنگرف، صفحات‌مجدول به‌طلا ومشکی وقرمز ولاجورد. کمند صفحات مشکی، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی، دارای ۲۸۴ گ ۱۹×۳۰ س، جلد تیماج قهوه‌یی ضربی‌دار. وقفی حاج سیدسعید با مهر او.

۴۹

وافی . **(اخبار ــ عربی)**

تألیف ملامحسن فیض کاشانی، محمدبن مرتضی‌بن شاه محمود، متوفی ۱۰۹۱ هـ. ق. که درآن احادیث کتب اربعه امامیه را گرد آورده است وگزارش نموده است درپانزده جزء که نسخه ما شامل جزء یازدهم درمطاعم ومشارب وتجملات که متضمن ۶۵۵۶ بیت است وجزء دوازدهم درنکاح وطلاق و ولادات است وتخمیناً ۱۳۴۵۷ بیت دارد وجزء سیزدهم درجنائز وفرایض و وصیات است وحدود ۹۰۰۰ بیت دارد وجزء چهاردهم که شامل روضه است وجزء پانزدهم خاتمه کتاب وافی است، وچاپ شده . هریك ازاین اجزاء ، مُصَدَّر است بفهرست ابواب کتاب بغیر ازجزء پانزدهم آن‌که فهرست ندارد .

نسخ ۳۱ سطری ۱۱×۲۱/۵ س، بخط محمدعلی‌بن ابی‌القاسم منصوری مسیّبی درنیمه صفر ۱۱۱۰ هـ. ق. این بطور مکرّر با نسخهٔ پسر مرحوم فیض مقابله شده است که آخرین مرتبهٔ آن در اواخر شعبان ۱۱۱۰ هـ. ق. بوده است وسیلهٔ کاتب نسخه، گویا مقارن با کتاب، تصحیح ومقابله هم می‌کرده است . معلق بحواشی با امضاء «عنه سلمه‌الله» «منه انارالله تعالی برهانه» «منه ره» «صح» ؛ «بلغ مقابله . منقول من خط ابن‌المصنف . درپشت صفحه اول‌کتاب مهرچهارگوشه نسبتاً درشتی هست با سجع : «لااله‌الاالله الملك‌الحق‌المبین محمدجعفرالحسینی» . وقفی حاج سیدسعید با مهر او . کاغذ اصفهانی صیقلی . عنوان ونشان شنگرف، دارای ۳۶۰ گ ۱۸/۵×۳۰/۵ س، جلد تیماج مشکی عطف فرسوده که سوی داخلی جلد لاکی است .

۵۰

تفسیر اصفی **(عربی)**

ازملامحسن فیض کاشانی، محمدبن مرتضی، متوفی ۱۰۹۱ هـ. ق. این کتاب، گزینه‌ایست ازتفسیر صافی همین مؤلف که آنرا دوسال پس‌ازاتمام تفسیر صافی ساخته است. درسال ۱۰۷۸ هـ. ق. وتنها به آنچه که ازاهل بیت (ع) رسیده است دراین تفسیر بآنها اکتفا کرده وحدود بیست‌ویکهزاربیت دارد وچاپ شده است. نسخهٔ ما کامل است وشامل تفسیر تمام قرآن است.

نسخ خوش ۲۱ سطری ۱۰/۵ × ۲۱ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. معلق بحواشی با امضاء «منه دام فیضه» «منه زاد» «منه دام ظله» «منه طول‌الله عمره» «منه رحمه‌الله» عنوان و نشان شنگرف، درپشت صفحه اول یادداشت مورخ رجب ۱۱۳۰ هـ. ق. و درهمین صفحه و درآخر مهر بیضی‌شکلی هست باسجع «عبده محمدبن‌صادق‌بن زین‌العابدین‌الموسوی» ومهر «داخل کتابخانه مجدالدین شد» دارای ۴۵۷ گ، ۱۸ × ۳۱ س، جلد تیماج عنابی لایه‌یی.

۵۱

من لایحضره‌الفقیه. **(اخبار ــ عربی)**

تألیف شیخ صدوق، ابوجعفر محمدبن علی‌بن حسین‌بن بابویه قمی، متوفی ۳۸۱ هـ. ق. (رجوع کنید به شماره ۴۲). نسخه ما کامل است، ازآغاز تا آخر اسانید کتاب.

نسخ ۲۷ سطری ۱۱/۵ × ۲۱/۵ س، بخط شیخ فرج‌الله

ابن شیخ‌عبدالله بن شیخ محمدبن نصیر حویزی درمحرم ۱۰۸۴ هـ. ق. مصحّح، عنوان ونشان شنگرف، ازآن آقا منیرالدین پسرزادهٔ آخوند ملاعلی . دارای ۳۰۸ گ، ۱۸ × ۳۱ س، کاغذ فرنگی، جلد تیماج عنابی ضربی‌دار وصالی شده ، وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

کتابخانه‌دائرةالمعارف بزرگ‌اسلامی
اداره ثبت
شماره رده بندی

۵۲

مسالك‌الافهام فی شرح شرایع‌الاسلام (فقه ــ عربی)

اصل ازمحقق حلّی، شیخ نجم‌الدین ابوالقاسم جعفربن حسن حلّی متوفی ۶۷۶ هـ. ق. وگزارش ازشهید دوم، زین‌الدین ابن‌علی‌بن احمد شامی عاملی مقتول بسال ۹۶۶ هـ. ق. نسخهٔ حاضر ازآغاز کتاب صلح تا آخر کتاب نذر را دارد .

نسخ ۳۵ سطری ۱۳ × ۲۱/۵ س، تاریخ فراغت ازبخش عقود رجب ۱۲۵۶ هـ.ق. عنوان ــ قوله ــ ونشان‌متن‌شنگرف. فهرست کتاب درپشت صفحه اول، درهمین صفحه یادداشت خریداری شده از سید خوانساری در ذیحجه ۱۲۷۸ هـ. ق. دارای ۳۳۹ گ، ۲۱/۵ × ۳۰/۵ س، نسخه مغلوط وکاتب آن بی‌سواد است . کاغذ فرنگی آهار مهره‌ئی . جلد تیماج مشکی.

۵۳

مجلی‌المرآت‌المنجی = مجلی لمرآة‌المنجی (کلام وعقاید ــ عربی)

تألیف عارف ومحدّث وفقیه ومتکلم اخباری محمدبن زین‌الدین علی‌بن‌حسام الدین ابراهیم‌بن حسن‌بن ابراهیم‌بن ابی‌جمهور احسائی زنده بسال ۹۰۱ هـ. ق. نویسنده درآغاز، کتابی نوشته است بنام ــ مسالك‌الافهام فی علم‌الکلام ــ پس‌ازآن

حاشیه‌یی براین کتاب مسالك خود نوشته است موسوم به ــ النورالسنجی من‌الظلام فی حاشیه مسالك‌الافهام وسپس، شرح واضافات وحواشی تازه‌ای برکتاب خویش نگاشته است وآنرا بنام ــ السجلی‌السرأةالسنجی ــ نامیده است که نسخهٔ حاضرباشد ومطالب اصل کتاب، تحت عنوان ــ قوله ــ وگفتارهای حاشیهٔ آن بعنوان ــ الحاشیه ــ ومباحث حاشیه دوم تحت عنوان ــ اقول ــ آمده است که همهٔ آنها از همین مؤلف است ومجموعاً دورهٔ جامعی ازسیر ومنازل عرفانی وعقاید و آراء متکلمین وحکمای متأله وصوفیه است که مؤلف در۱۶ صفر ۸۹۶ هـ. ق. در مشهد رضوی آنرا پاکنویس کرده است . این کتاب چاپ شده است .

نسخ ۲۵ سطری ۱۲/۵×۲۱/۵ س؛ تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. دارای ۲۸۹ گ ۲۱×۳۱ س؛ کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی ؛ عنوان ونشان قرمز؛ معلق‌بحواشی با امضاء لطفعلی ؛ مورخ ۱۳۴۹ هـ. درپشت صفحه اول مهر کتابخانه ــ مجدالدین ــ جلد مقوا؛ با روکش مشمع سرخ عطف وگوشه پارچه قهوه‌یی جای یادداشتی درصفحه اول را پاره کرده‌اند .

۵۴

تذکرةالفقهاء **(فقه ــ عربی)**

تألیف علّامه حلّی، شیخ جمال‌الدین حسن‌بن یوسف متوفی۷۲۶ هـ. ق. تاریخ فراغت کتاب صوم که جزء چهارم است ، برابر نسخه ما ۱۴محرم۷۱۶ هـ. ق. وتاریخ فراغت ازجزء پنجم (درتقصیر درحج) ششم رمضان ۷۱۸ هـ. ق. درحله می‌باشد . از جمله کتب فقهی استدلالی امامیه است که مشتمل برقواعد فقهی وفروع وخلاصهٔ فتاوی علمای امامیه است و درآن با اختصار بنقل و رد اقوال اهل سنت پرداخته

است . از اول این کتاب تا آخر نکاح چاپ شده است وموجودی نسخهٔ حاضر از آغاز تا امربمعروف ونهی ازمنکر ازکتاب جهاد است .

آغاز : بسمله الحمدلله ذی‌القدرةالازلیة والعزةالباهرة والقوةالقاهره . . . فان‌الفقهاء علیهم‌السلام عمدةالدین . . .

نسخ ۳۲ سطری ۱۲/۵×۲۲ س، بخط محمدباقربن ملا محمدعلی کرونی ازتوابع اصفهان در۱۲۶۷ هـ. ق. دارای ۳۲۲ گ ۲۰/۵×۳۰/۵ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی ، عنوان شنگرف، جلد تیماج ضربی‌دار زرد .

۵۵

مناهج ؟ (فقه ــ عربی)

گویا ازمیرزای قمی ، میرزاابوالقاسم بن مولی حسن گیلانی متوفی ۱۲۳۱ هـ. ق. ویا ازحاج سیدشفیع جاپلقی متوفی ۱۲۸۰ هـ. ق. ؟ شامل کتاب مناهج‌الطهاره، کتاب مناهج‌الکسب والإقتناء (تا آخر خیار غبن) . کتاب مناهج‌الصید والذباحه و ما یلحق بهما . مناهج‌المطاعم والمشارب کتاب‌القضا .

آغاز : بسمله کتاب مناهج . الطهارة وفیه مقدمة وفصول . اماالمقدمه فالطهارة فی‌اللغه النظافة والنزاهة وفی‌اصطلاح اسم‌الوضوء والغسل والتیمم . . .

آغاز کتاب مناهج‌الکسب وفیه فصول‌الاول فی‌وجوهها ینقسان باعتبارهما فی نفسها الی مباح . . . انجام کتاب مناهج‌الکسب . . . سواء تمکن من معرفتها بالتوقف ام لاوسواء کان‌البایع ایضا جاهلا به اوعالما . (کاتب نسخه افزوده است) الی هناجف قلمه ره .

آغاز کتاب مناهج‌الصید والذباحه وما یلحق بهما : وفیه فصول‌الفصل‌الاول فی‌الصید : منهاج‌الصید یحلّ بکلّ آلة بلاخلاف ظاهر . . .

آغاز کتاب مناهج‌المطاعم والمشارب : وفیه مقدمة وفصول . مقدمة فقد تقرّر فی‌الاصول ان مالم یدل علی قبحه عقل ولاشرع . . .

آغاز کتاب‌القضا : وفیه مقدمة ومطالب . اماالمقدمة فعرفه جماعة بانه ولایة الحاکم . . .

نسخ ۳۳ سطری ۱۲×۲۱ س . بخط محمدحسن‌بن عبدالله درچهارشنبه ۲۶ شوال ۱۲۷۲ هـ.ق. دارای ۲۰۷ گ ۲۰/۵×۳۰/۵ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌ئی، عنوان ونشان شنگرف، درپشت صفحه اول مهر بیضی‌شکل با سجع «عبدالراجی اسدالله‌بن محمدباقرالدوسوی» جلد تیماج ضربی‌دار زرد .

۵۶

کشف‌اللثام والابهام عن کتاب قواعدالاحکام = کشف لثام‌الابهام .

(فقه ــ عربی)

ازفاضل هندی، بهاءالدین محمدبن حسن اصفهانی متوفی ۱۱۳۷ هـ.ق. شرحی است مزجی وتوضیحی برکتاب قواعدالاحکام علامهٔ حلّی متوفی ۷۲۶ هـ.ق. که مرحوم صاحب جواهر را باین شرح اعتماد عجیبی بوده است وگویند بدون این کتاب، هیچ بحثی ازکتاب جواهرالکلام خودرا نمی‌نوشته است و آورده‌اند که صاحب ریاض هم دراثر گرانقدر خود ازاین کتاب بسیار بهره گرفته است . درهر حال، این کتاب چاپ شده است . نسخه موجود ازآغاز کتاب طلاق تا آخر دیات را

دارد .

آغاز : بسمله کتاب‌الفراق، وفیها ابواب خمسة ، الباب‌الاول فی‌الطلاق وهو فی‌الشرع اوعرف اهله اسم لزوال قیدالزوجیه .

نسخ ۳۰ سطری ۱۴/۵×۲۲/۵ س، تحریر شنبه ۲۸ جمادی‌الاخر۱۲۲۱ هـ. ق. دارای ۳۴۸ک، ۲۰/۵×۳۰/۵ س، دراول وآخر نسخه یادداشت تملك با مهر چهارگوشه باسجع: «یا ذالعرش‌المجید» عنوان ونشان شنگرف، کاغذ فرنگی آهار مهره‌ئی، جلد تیماج مشکی .

۵۷

تذکرة‌العابدین . **(ادعیه ــ فارسی)**

تألیف محمدبن علی‌اصغر طوسی که آنرا در ربیع‌الثانی ۱۲۴۰ هـ. ق. بانجام رسانده است . او این کتاب را بدستور محمدولی میرزا ابن فتحعلیشاه قاجار از کتابهای زادالمعاد مجلسی واقبال سیدبن طاوس وجامع‌الدعوات که نسخه آن منحصر به نسخه کتابخانه شاهزاده سابق‌الذکر بوده ساخته است دریك مقدمه و دوازده مقاله ویك خاتمه . مقدمه دراعمال مشترك سه‌ماههٔ رجب وشعبان و رمضان . مقالهٔ اول دربیان اعمال مختصّهٔ ماه مبارك رجب، شامل دوباب . مقاله دوم دراعمال ماه مبارك شعبان در دوباب . مقاله سوم دربیان اعمال وادعیه ماه مبارك رمضان . دریك مقدمه و دوباب ویك خاتمه . مقاله چهارم دربیان ادعیه واعمال شهر شوال درچند تذکره . مقاله پنجم دربیان اعمال ماه ذی‌القعده درچند تذکره . مقاله ششم دربیان فضائل واعمال شهر ذی‌حجه درشش فصل . مقاله هفتم دربیان اعمال ماه محرم در

چند تذکره . مقاله هشتم دربیان اعمال ماه صفر . درچند تذکره . مقاله نهم دربیان اعمال ماه ربیع‌الاول ، درچند تذکره . مقاله دهم دربیان فضائل واعمال ماه ربیع‌الثانی ، مقاله یازدهم درفضیلت واعمال ماه جمادی‌الاولی ، درچند تذکره . مقاله دوازدهم دربیان اعمال وادعیه ماه جمادی‌الثانی و درآن چند تذکره است . خاتمه دربیان لواحق، درچند تذکره .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی هدانا الی طریق‌النجاة وارشدنا الی ما یوجب رفع‌الدرجات والصلواة والسلام علی اشرف‌المخلوقات . . . اما بعد برضمایر صافیهٔ ارباب فضیلت و ذکی مخفی وپوشیده نیست بلکه ظاهروپیدا ولایح وهویدا است..

نسخ ۱۷ سطری ۱۲×۲۱ س، بخط علی‌بن میرزامحمد یزدی در ۲۵ رجب ۱۲۴۲ هـ. ق.، درپشت صفحه اول یادداشتهای تولد ۱۲۷۸ و۱۲۸۷ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، صفحات مجدول به‌طلا ومشکی ، دارای ۴۰۳ گ ۱۹/۵×۲۹ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی ، جلد تیماج مشکی، وقفی حاج سیدسعید با مهراو. درآخر نسخه میر چهارگوشه‌کوچکی با سجع «سلام علی ابراهیم» .

۵۸

غایة‌المرام فی شرح شرایع‌الاسلام **(فقه ــ عربی)**

اصل ازمحقق حلی، شیخ نجم‌الدین ابوالقاسم جعفربن حسن متوفی ۶۷۶ هـ. ق. وشرح ازشیخ مفلح‌بن حسن صیمری (قرن نهم هجری قمری) . ازجمله گزارشهای خوب شرایع است بعنوان (قال ــ اقول) که تردیدات اصل را شرح نموده ومسائل خلافیّه را توضیح داده است وازخود فروعی برآن افزوده است . نسخه موجود ،

از آغاز تا آخر دیات را دارد وکامل است .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی هدانا الی‌الاسلام وانعم علینا بالتکلیف المؤدی الی دارالسلام التی تشارك فیها . . . وبعد فان علم‌الفقه مسّا تمسّ‌الحاجة الیه . . .

انجام : اقول وجه اختیارالشیخ انه ذمی وهو مسلم فلایعقل عنه‌الکفار واصاب وهوکافر فلایعقل عنه‌السلسون وماستحسنه‌المصنف اختارفخرالدین لما قاله‌المصنف وهوالسعتمد . وهذا اخر ما قصدنا ایراده فی هذا الکتاب والحمدلله رب‌العالمین... والنقطع‌الکلام حامدین لله رب‌العالمین ومصلّین علی محمد وآله‌الطاهرین .

نسخ ۳۱ سطری ۱۱/۵ × ۲۰ س، بخط حسن‌بن‌محمد ابراهیم خوانساری درپنجشنبه ۱۵ ذیقعده ۱۲۳۳ هـ. ق. از روی نسخه‌ای که بسیار مغلوط بوده است بویژه اواخر آن . دارای ۲۱۰ گ ۱۹/۵ × ۲۹/۵ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌ئی، دارای یك سرلوح که در زمینهٔ طلا، با شنگرف ولاك وسفیداب وسبز ولاجورد گل‌وبوته‌اندازی شده عنوان شنگرف، صفحات مجدول به‌طلا ومشکی وآبی وسرخ، کمند مشکی درپشت صفحه اول مهر بیضی‌شکل با سجع «محمدباقربن محمدتقی‌الموسوی» جلد تیماج سبز با گنج وترنج داخل جلد در زمینه لاکی یك شاخه گل نرگس . وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۵۹

ریاض‌المسائل فی بیان احکام‌الشرع بالدلائل =

شرح کبیر = شرح مختصر نافع ؟ **(فقه ــ عربی)**

ازمیرسیدعلی‌بن سید ابی‌المعالی صغیر متوفی ۱۲۳۱ هـ. ق. کتاب معروفی است که چاپ شده نسخه موجود ازطهارت تا آخر شهادات را دارد . ریاض‌السائل

چاپی دراختیار نبود تا قطع پیدا شود که همان شرح کبیر میرسیدعلی است یا شرح صغیر او برمختصر نافع ؟

آغاز : بسمله الحمدلله رب‌العالمین وصلی‌الله علی خیرخلقه‌محمد وآله‌الطاهرین. کتاب‌الطهارة وارکانه اربعةالاول فی‌السیاه والنظر فیه فی‌المطلق والمضاف . . .

نسخ ۲۱ سطری ۱۱×۱۹ س، بخط محمدتقی‌بن علی قاسم نوقابی درمدرسه حسینیه ازتوابع گناباد درظهر سه شنبه ۲۱ ذیحجه ۱۲۳۲ هـ. ق. معلق بحواشی ازکاتب نسخه و حواشی منقول از «مصنفات مولانا الافخم واستادنا الاعظم الکامل فی‌الحال والمقال حاجی‌ملامحمد کاخکی دام‌ظله‌العالی» وحواشی منقول ازمدارك . دارای ۲٦٤ گ ۲۰/۵×۳۰/۵س، عنوان ونشان شنگرف کاغذ فرنگی، درآخرنسخه تملك صدرالدین حسینی گنابادی در۸ شعبان ۱۲۸۸ هـ. ق. با مهر بیضی کوچك، با سجع «صدرالدین حسینی» وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد مقوا با مشمع سرخ عطف وگوشه پارچه قهوه‌یی .

٦٠

مصباح‌الفقیه = شرح شرایع‌الاسلام **(فقه ـ عربی)**

ازحاج آقارضابن آقامحمدهادی همدانی متوفی ۱۳۲۲ هـ. ق. که چاپ شده است . نسخه موجود شامل کتاب صلواة است . تاریخ فراغت ازتالیف این بخش، در شب شنبه ۱۱ جمادی‌الثانی ۱۳۱۰ هـ. ق.

آغاز : بسمله الحمدلله رب‌العالمین والصلواة والسلام علی خیر خلقه محمد وآله الطاهرین ولعنةالله علی اعدائهم اجمعین الی یوم‌الدین . کتاب‌الصلواة وهی اوضح

من ان یتوقف فهم معناها الذی یراد فی اطلاقات‌الشارع . . .

نسخ ۲۸ سطری ۱۲/۵×۲۲ س، تحریر یکشنبه ۱۸ ذیقعده ۱۳۱۸ هـ. ق. نسخه در روز دوشنبه ۵ ربیع‌الثانی ۱۳۱۹ هـ. ق. در زمان حیاة مؤلف برنسخه اصل خوانده‌شده. دارای ۳۵۰ گ ۱۹×۳۰/۵ س؛ سه‌برگ اضافی نانویس در آغاز وپنج برگ نانویس اضافی درآخر موجود است . عنوان و نشان وکمند صفحات قرمز، جدول قرمز وآبی ، وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج عنابی ضربی‌دار .

۶۱

کلیات سعدی **(ادبیات ــ فارسی)**

ازشیخ مصلح‌الدین سعدی شیرازی متوفی ۶۹۱ هـ. ق. شامل مقدمهٔ علی‌بن احمدبن ابی‌بکر بیستون و رساله درتقریر دیباچه ومجالس پنجگانه وسئوال وجواب صاحب دیوان و رساله درسئوال‌کردن ازعقل وعشق ونصیحت‌الملوك و رسائل ثلاثه (سلطان ایاقا . حکایت ملك ایکتانوا . حکایت ملك شمس‌الدین) . قصائد فارسی . مراثی . ملمعّات . طیّبات . بدایع . بوستان . خواتیم . غزلیات قدیم . ترجیعات . گلستان . قصائد عربی . فردیات . ملمعات . صاحّبیه . خبیثات . هزّلیات . (مضحکات) رباعیات .

شکسته نستعلیق ۲۱ سطری ۱۴×۲۱ س، درچهار ستون وبرخی صفحات بطور چلیپا . بخط محمدعلی‌بن محمد مهدی هاشمی سمنانی درشعبان ۱۲۲۴ هـ.ق.، بخواهش‌میرزا بزرگ مازندرانی وزیر سمنان، عنوان شنگرف دارای ۲۴۲گ ۲۰×۳۰/۵ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی وقفی حاج سید

سعید با مهر او . جلد تیماج عنابی ضربی‌دار عطف میشن مشکی .

۶۲

مجالس‌المؤمنین **(تاریخ ــ فارسی)**

تألیف قاضی نورالله شوشتری مقتول بسال ۱۰۱۹ هـ. ق. که آنرا درسوم ذی‌قعدهٔ ۱۰۱۰ هـ. ق. بپایان رسانده است . دریك فاتحه و دوازده مجلس در ذکر احوال بعضی ازمشاهیر شیعه ازصحابه، تابعان، مجتهدان، راویان، حکما، متکلمین، صوفیه ، سلاطین، وزراء وامراء ، وشعراء . این کتاب، مکرر چاپ شده است .

نستعلیق ۲۳ سطری ۱۴/۵×۲۴/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. دارای ۲۵۰ گ ۱۹×۳۰/۵ س، عنوان ونشان شنگرف . نسخه از اول وآخرکسراست وازمیان هم نونویسی شده، وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد مقوا عطف میشن قهوه‌یی .

۶۳

جلاءالعیون **(اخبار ــ فارسی)**

تألیف مجلسی دوم، ملامحمدباقربن محمدتقی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. مشتمل بر یك مقدمه و۱۴ باب دراحوالات چهارده معصوم (ع) که آنرا در ۶ محرم ۱۰۸۹ هـ. ق. ساخته است ومکرر چاپ گردیده .

نستعلیق شیرین ۲۲ سطری ۱۲/۵×۱۲س، بخط محمد رضابن آقاعلی‌اکبر ماسوله‌دریکشنبه ۱۷ ربیع‌الاول ۱۲۴۱ هـ. ق. ، عنوان ونشان شنگرف . جدول صفحات قرمز، دارای

یك سرلوح در زمینهٔ لاجورد با سفیداب ولاك گل وبوته‌اندازی شده است ، دارای ۲۹۳ گ ۲۰×۳۰/۵ س؛ کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج مشکی .

۶۴

مجمع‌البحرین ومطلع‌النیرین **(لغت ــ عربی)**

تألیف فخرالدین‌بن محمدبن علی‌بن احمدبن طریح نجفی متوفی ۱۰۸۵ هـ. ق. که آنرا در روز سه‌شنبه ششم رجب ۱۰۷۹ هـ. ق. ساخته است . یکی ازکتب مشهور لغت است که مکرر چاپ شده است. نسخه ما کامل است .

نسخ ۳۴ سطری ۱۳×۲۱/۵ س؛ بخط محمدمهدی‌بن هادی در روزشنبه ۲۲ ربیع‌الاول ۱۲۵۹ هـ. ق. نشان وعناوین درمتن وحاشیه با شنگرف؛ دارای ۳۵۴ گ؛ ۳۰/۵×۳۰ س؛ کاغذ فرنگی صیقلی؛ درپشت صفحه اول یادداشت تملك عبدالله قزوینی مورخ شوال ۱۳۶۰ هـ. ق. جلد تیماج قهوه‌ئی ضربی‌دار .

۶۵

مصباح‌المنیر فی غریب‌الشرح‌الکبیر **(لغت فقهی ــ عربی)**

امام محمد غزالی طوسی متوفی ۵۰۵ هـ. ق. کتابی درفقه شافعی دارد بنام ــ الوجیز ــ (این‌کتاب درقاهره چاپ شده است) وعبدالکریم‌بن محمد رافعی متوفی ۶۲۳ یا ۶۳۳ هـ. ق. کتاب‌الوجیز غزالی را دومرتبه شرح کرده است ویك شرح آن بنام شرح صغیر است وشرح دیگرش که شرح کبیر است بنام ــ فتح‌العزیز علی

کتاب‌الوجیز ــ موسوم می‌باشد که دو نسخه خطی ازاین شرح درکتابخانه مدرسه سپهسالار جدید (شهید مطهری) تهران بشماره‌های ۲۳۷۸ و۲۳۷۹ موجود است . و احمدبن محمدبن علی مقری فیّومی حموی مصری متوفی هفتصدوهفتادواند هـ. ق. غرائب کتاب فتح‌العزیز علی کتاب‌الوجیز را با مطالب علیحدهٔ بسیاری ازلغت وغیره جمع کرده است که ازکتب معتمدهٔ لغت عرب بشمار می‌رود وبنام ــ المصباح‌المنیر فی غریب‌الشرح‌الکبیر ــ موسوم داشته است که همین نسخه موجود است . تاریخ تألیف این کتاب درسال ۷۳٤ هـ. ق. می‌باشد ومکرر در قاهره و ایران و . . . چاپ شده است .

نسخ ۳۰ سطری ۱۰/٥×۲۰/٥ س، بخط محمدصادق بن حاج محمدتقی درهفتم شعبان ۱۲٥٦ هـ. ق. نشان وعنوان ولفات درحاشیه با شنگرف، دارای ۱٦٥ گ ۱۹/٥×۳۰/٥ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی ، درپشت صفحه اول تملك محمود شریف موسوی، وقفی حاج سیدسعید با مهر او، جلد روغنی زرد، با سه ترنج وحاشیه عطف میشن مشکی .

٦٦

ریاض‌المسائل فی بیان احکام‌الشرع بالدلائل =

شرح کبیر = شرح مختصر نافع (فقه ــ عربی)

تألیف میرسیدعلی‌بن سید ابی‌المعالی صغیر متوفی ۱۲۳۱ هـ. ق. کتاب مشهوری است که مکرر چاپ شده است . نسخه موجود از اول طهارت تا آخر قضاء را دارد (فقط طهارت وصلوة وقضا) وتاریخ فراغت ازتألیف این بخش درشب چهارشنبه ۲٦ ذی‌حجه ۱۱۹۰ هـ. ق. است .

آغاز : بسمله الحمدلله رب‌العالمین وصلی‌الله علی سیدنا و نبینا محمد (ص) وآله الطاهرین کتاب‌الطهارة وارکانه اربعه‌الاول فی‌المیاه جمعه باعتبار تعدّد افراده والمراد بها الاعم من‌الحقیقة والمجاز . . .

نسخ ۲۴سطری ۱۰/۵×۲۱/۵س، بخط عبدالله حسینی تونی درمدرسهٔ حبیبیهٔ تون در ۱۴ رجب ۱۲۵۰ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، دارای ۲۸۷ گ ۱۷×۳۰/۵ س، کاغذ فرنگی، وقفی حاج سیدسعید با مهر او، جلد تیماج مشکی.

۶۷

بحارالانوار . ج۲۰ **(اخبار ــ عربی)**

تألیف مجلسی دوم، محمدباقربن محمدتقی مجلسی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. این مجلد درابواب زکاة وصدقه وخمس وصوم واعتکاف وادعیه ماه رمضان واعمال سایر ماهها است، کلاً در۱۲۲ باب .

نسخ زیبای ۳۰ سطری ۱۱/۵×۲۱ س، بخط محمد جعفربن محمدمهدی تبریزی در ۱۲۴۲ هـ.ق. عنوان ونشان شنگرف، جدول با طلا ومشکی وآبی وسرخ، کمند مشکی . دارای ۲۹۲ گ ۲۰×۲۹/۵ س، کاغذ فرنگی آهار میره‌یی . وقفی حاج سیدسعید با مهر او ، جلد روغنی با گنج وترنج پست، عطف میشن فرسوده

۶۸

ریاض‌المسائل فی بیان احکام‌الشرع بالدلائل =
شرح کبیر = شرح مختصر نافع **(فقه ــ عربی)**

ازمیرسیدعلی‌بن سیدمحمدعلی طباطبائی اصفهانی متوفی ۱۲۳۱ هـ. ق. (بشماره

۶۶ رجوع کنید) . نسخه موجود شامل مبحث طهارت وصلواة و زکوة است . تاریخ فراغت ازتألیف کتاب طهارت درآخر صفر ۱۱۹۴ هـ. ق. است .

نسخ شیریـن ۳۱ سطری ۱۲/۵×۲۲/۵ س، تحریـر ۱۲۵۳ هـ. ق. دارای ۲۰۵ گ ۱۹/۵×۳۰/۵ س، عنوان ونشان شنگرف، کاغذ فرنگی آهار مهردیی، درپشت صفحه‌اول، تملك عبدالغفور قزوینی . جلد تیماج یشمی ضربی‌دار .

۶۹

المبسوط **(فقه ــ عربی)**

ازشیخ طوسی، محمدبن حسن متوفـی ۴۶۰ هـ. ق. معروفترین کتبِ معتبـرهٔ امامیّه است که شامل یکدورهٔ کامل فقه استدلالی است درحدود هفتادکتاب با ارائه طریق اجتهاد و رموز استنباط وبا نقل آراء اهل سنّت و رد آنها واشباه و نظائـر که مکرر چاپ شده است . نسخه ماکامل است از طهارت تا دیات .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی اوضح لنا دلائل معرفته وانهج سبیل هدایته . . . اما بعد قال لاازال اسمع معشر مخالفینا .

نسخ ۲۱ سطری ۱۱/۵×۲۰/۵ س، تحریر آخر جمادی الاولی ۱۲۳۲ هـ. ق. عنوان ونشان شـنگرف، دارای ۵۹۴ گ ۲۱×۳۰/۵ س، کاغذ فرنگی آهار مهردیی درپشت صفحـه اول مهر چهارگوشه‌ریزی هست با سجع: «هبةالله‌الحسینی» وقفی حاج سیدسعید بـا مهر او . جلـد تیماج سبـز عطف کالینگور شیری‌رنگ . درآخر نسخه سه برگ اضافی هست که درآنها فهرست کتاب آمده است .

۷۰

ذخیرهٔ خوارزمشاهی **(پزشکی ــ فارسی)**

تألیف سیداسماعیل گرگانی، امیر زین‌الدین ابوابراهیم اسماعیل‌بن حسن حسینی علوی گرگانی متوفی ۵۳۵ هـ. ق. که آنرا درسال ٥٠٤ هـ. ق. به‌نام سلطان قطب‌الدین ابوالفتح محمدبن عین‌الدین خوارزمشاه نگاشته است. درنه کتاب ویك خاتمه و دوبخش قرابادین که‌نسخهٔ ما یك سطر ازآخر کتاب دوم واز اول کتاب سیم ــ اندرتدبیر نگاه‌داشتن تن درستی ــ تا باب ۱۹، ازجزو پنجم ازگفتار اول از کتاب ششم را دارد.

نستعلیق زیبای ۳۳ سطری ۱۳×۱۹ س؛ تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. ازمیان کسرنویسی شده است دارای ۱۹۵ گ ۲۱×۳۰ س؛ عنوان ونشان شنگرف وآبی؛ کاغذ هندی، جلد تیماج مشکی فرسوده عطف میشن سرخ. وقفی حاج سید سعید با مهر او.

۷۱

وافی **(اخبار ــ عربی)**

تألیف ملامحسن فیض، محمدبن مرتضی‌بن شاه محمود کاشانی متوفی ۱۰۹۱ هـ. ق. که آنرا در ۱۰٦۷ هـ. ق. ساخته است. کتاب معروفی است که مکرر چاپ شده است. نسخهٔ موجود شامل جزء هشتم آنست از اول کتاب حج وعمره تا آخر زیارات ازهمین جزء را دارد.

نسخ ۲۵ سطری ۱۱/۵×۲۱ س؛ تحریر ۱۱۱۵ هـ. ق.

دارای ۲۵۲ گ ۱۸ × ۳۰ س، دوبرگ نخستین شامل فهرست کتاب است، دربرگ ۳ تملك محمدباقربن ملاحسین را دارد. عنوان درمتن وحاشیه شنگرف، کاغذ اصفهانی، وقفی حاج سیدسعید با مهر او. درپشت صفحه اول مهر بادامی کوچکی هست با سجع «عبدالوهاب‌الموسوی ۱۲۴۶» جلد تیماج مشکی ضربی‌دار.

۷۲

تحفةالابرارالملتقط من آثارالائمةالاطهار. **(فقه ــ فارسی)**

تألیف حجةالاسلام شفتی، حاج سید محمدباقربن محمدتقی موسوی شفتی اصفهانی بیدآبادی متوفی ۱۲۶۰ هـ. ق. درصلوة است با استدلال که مشتمل برفروع واقوال خلاف می‌باشد.

از آغاز تا آخر احکام شك وسهو. چنین می‌نماید که مبحث شکیات وسهویات بصورت رسالهٔ مستقل وبحکم متمم کتاب است.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی توحّد بالملك فلاندّ له فی ملکوت سلطانه... وبعد خادم شریعت فخر انبیاء وسید رسل...

انجام: لوجوبهما لکل زیادة ونقصان.

نسخ ۲۸ سطری ۱۲/۵ × ۲۲ س، بخط سیدحسین‌بن محمد حسینی بفرمودهٔ مؤلف درشنبه ۱۲ محرم‌الحرام ۱۲۵۷ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف معلق بحواشی با امضاء: «منه دام ظله‌العالی» دارای ۲۲۴ گ ۲۰ × ۲۹/۵ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی، درپشت صفحه اول یادداشتی آمده است با این عبارت «عدد ابیات کتابت تحفةالابرار مع رساله شکیات

از قرار تخمین عالیجناب آقامحمدهادی صحاف کاتب بیست و چهارهزار وبیست بیت» . درهمین صفحه یادداشت کاتب در خصوص دریافت اجرت کتابت این کتاب . وقفی حاج سید سعید با مهر او . در اوّل مبحث شکیات، مهر چهارگوشه‌ای هست با سجع «عبده رجبعلی‌بن محمد» جلد روغنی سبز با گنج وترنج عطف میشن مشکی .

۷۳

انوارالتنزیل واسرارالتأویل = تفسیر بیضاوی (عربی)

مفسر، قاضی ناصرالدین ابوسعید عبدالله‌بن عمر شیرازی معروف به قاضی بیضاوی متوفی ٦٨٢ یا ٦٩٥ هـ. ق. تفسیر مشهوری است که مکررچاپ شده. نسخهٔ حاضر شامل مجلد دوم آنست ازآغاز سوره مریم تا آخر قرآن .

نسخ ٢٣ سطری ١٢ × ٢١ س، بخط عبدالله‌بن محمد اصفهانی در ١٢٣٥ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، دارای ٢٩٦ گ ٢٠ × ٣٠/٥ س، جلد تیماج مشکی ضربی‌دار . فرسوده . کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی .

۷٤

بحارالانوار . ج٢٢ (اخبار ــ عربی)

تألیف علامه مجلسی، محمدباقربن محمدتقی متوفی ١١١١ هـ. ق. این جلد در مزار است وشامل ٦٤ باب .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی هدانا لزیارة احبّائه واصفیائه فجعلها ذریعة للوصول . . .

نسخ خوش ۲۸ سطری ۱۱/۵×۲۰/۵ س، بخط سید علی‌بن رضا طباطبائی در ۱۲۳۶ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف مصحّح ، دارای ۲۸۸ گ ۲۰×۳۰/۳ س، دارای یك سرلوح مرصّع در زمینهٔ طلا گل وبوته‌اندازی شده. صفحات مجدول به‌طلا ومشکی وآبی وقرمز، کمند مشکی ، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی، وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج عنابی ضربی‌دار .

۷۵

جلاءالعیون **(اخبار ــ فارسی)**

ازعلامه مجلسی، محمدباقربن محمدتقی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. دربیان احوال و مصائب چهارده معصوم علیهم‌السلام ازطریق اخبار امامیه، دریك مقدمه وچهارده‌باب که مکرر چاپ شده است . نسخهٔ ما ازاحوالات حضرت سیدالشهداء (ع) تا آخر را دارد .

نسخ ۲۰ سطری ۱۳/۵×۲۰/۵ س، بخط سیدمحمد حسن‌بن محمدحسینی در ۱۲۶۳ هـ. ق. جای عنوانها نانویس است دارای ۱۷۸ گ ۲۱×۳۰ س. کاغذ فرنگی. وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد روغنی فرسوده عطف میشن‌مشکی.

۷۶

شرایع‌الاسلام فی مسائل‌الحلال والحرام **(فقه ــ عربی)**

تألیف محقق اول، شیخ نجم‌الدین ابوالقاسم جعفربن حسن حلی متوفی ۶۷۶ هـ. ق. این کتاب، یکدورهٔ کامل فقه امامیه است بدون استدلال که مکرر چاپ شده

است . نسخه ما از اول تا طلاق را دارد .

نستعلیق ۲۱ سطری ۱۲×۲۰ س، بخط اصغربن کاظم لاهیجی درجمعه‌نهم‌رمضان ۱۲۲۹ هـ.ق. در دارالمرز مازندران درمدرسه آصف‌جائی . عنوان ونشان قرمز، ناقص‌الآخر ، دارای ۱۲۰ گ، ۲۰×۳۰/۵ س، معلّق بحواشی، وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد مقوا عطف میشن مشکی فرسوده .

۷۷

سیف‌الامة وبرهان‌الملة **(عقائد ــ فارسی)**

تألیف ملا احمدبن ملامحمدمهدی‌بن ابی‌ذر نراقی کاشانی متوفی ۱۲۴۴ هـ. ق. در رد شبهات هنری مارتین انگلیسی بدستور نایب‌السلطنه عباس میرزا ــ درسه‌باب ومُصَدّر به‌فهرست وفرهنگ لغات عبری بفارسی . باب اول درتقدیم فوائدی چند که قبل‌ازبیان مطلب دانستن آنها لازم است . باب دوم دراثبات نبوت خاتم انبیاء . باب سیم در ذکر کلمات پادری نصرانی وشبهات آن و ردّ آنها . این‌کتاب چاپ‌شده است .

نستعلیق ۲۰ــ۲۱ سطری ۱۲×۲۰/۵ س، بخط آقا کوچك غلام حسین‌بن حاج عبدالرحیم کاشانی در ربیع‌الثانی ۱۲۴۵ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، درآخر نسخه مهر مؤلف بصورت بیضی‌شکل کوچك‌باسجع «عبده‌الراجی احمد۱۲۲۲». دارای ۱۴۳ گ ۲۰×۲۹/۵ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی در پشت صفحه اوّل یادداشت تقویم کتاب به بهای بیست‌وسه تومان . وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج سبز با گنج وترنج پست عطف میشن مشکی .

۷۸

مجموعه

۱ــ بحارالانوار. ج۲۵ (اخبار ــ عربی)

تألیف علامه مجلسی، محمدباقربن محمدتقی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. این جلد شامل اجازات است . مشتمل بر دوباب . باب‌اول فهرست شیخ منتجب‌الدین، که دراین باب تمام فهرست را آورده است وباب دوم دراجازات علما واحوالاتشان و احوال بعضی ازعلماء عامه .

۲ــ امل‌الامل فی (تراجم) علماء جبل عامل = تذکرةالمتبحرین فی (ترجمه) العلماءالمتأخرین (رجال ــ عربی)

تألیف شیخ محمدبن حسن حرعاملی متوفی ۱۱۰۴ هـ. ق. دربیان احوال علماء وفضلاء جبل‌عامل شامل ۲۴ فایده رجالی که مکرر چاپ شده است . تاریخ فراغت ازتألیف اول جمادی‌الثانی ۱۰۹۸ هـ. ق. (۱۰۹۷ هـ) .

۳ــ لولؤتی‌البحرین فی‌الاجازة لقرتی‌العین (رجال ــ عربی)

تألیف شیخ یوسف‌بن‌احمدبن ابراهیم‌بحرینی متوفی ۱۱۸۶ هـ. ق. این کتاب اجازه مفصّلی است برای شیخ خلف‌بن شیخ عبدعلی‌بن احمد، وشیخ حسین‌بن محمدبن احمد که ضمن آن به احوالات وتراجم گروهی ازمشایخ اعلام امامیه و تاریخ ونام کتابها وآثارشان پرداخته تا عصر غیبت که آنرا در ۱۱ ربیع‌الاول ۱۱۸۳ هـ. ق. ساخته است وچاپ گردیده .

تمام این‌مجموعه نسخ ۳۱سطری ۱۱/۵ × ۲۰ س؛ بخط حسن‌بن محمدابراهیم خوانساری در ۱۲۴۸ هـ. ق. عنوان و

نشان شنگرف درپشت صفحه اول بهای کتاب بمبلغ ۵۵تومان با مهر بیضی‌شکل با سجع «محمدباقربن محمدتقی‌الموسوی» وقفی حاج سیدسعید با مهر او . دارای ۵۲+۵۷+۱۳۳ گ ۲۰×۲۹/۵ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌ای، جلد تیماج قهوه‌ای با گنج وترنج پست عطف میشن مشکی .

۷۹

التعلیقات‌الصالحیة علی شرح‌الالفیه **(نحو ـ عربی)**

ابن‌مالك نحوی، جمال‌الدین ابی‌عبدالله محمدبن عبدالله طائی متوفی ۶۷۲ هـ. ق. ، ارجوزه‌ای درنحو نگاشته است بنام ـ خلاصه ـ که ملخص کتاب کافیه خودش است وازآن‌رو که مشتمل بر هزاربیت است به ـ الفیه ـ شهرت یافته است وچون جامع مقاصد عربیه ومحل توجه اکابر در دیار عرب وعجم بوده است . شروح وحواشی متعددی برآن نگاشته شده ازجمله شرح‌جلال‌الدین عبدالرحمن سیوطی متوفی ۹۱۱ هـ. ق. که بنام ـ البهجةالمرضیّة فی شرح‌الالفیه ـ موسوم است وبنام مؤلف ـ سیوطی ـ معروف می‌باشد و دربسیاری جاها چاپ شده است ومحمد صالح‌بن ابراهیم‌بن حسین احسائی براین شرح، توضیحاتی نگاشته وتعلیقاتی برآن افزوده است وبنام ـ التعلیقات‌الصالحیه علی شرح‌الالفیه ـ موسوم گردیده که همین نسخه ما باشد وازآغاز تا افعال قلوب را دارد . شرحی است مزجی . مطالب تحت عنوان قال‌الناظم ـ و ـ قوله ـ ازشارح وبعدتوضیحاتی ازمؤلف آمده است. درآن ازقاموس ومحی‌الدین نووی و دوانی وشیخ مشایخنا عصامی وجوهری و شیخنا برهان‌الدین‌بن حسن وابهری یاد شده است . نویسنده از برادران اهل سنت بوده است .

آغاز : بسله احمدك یا من رفع من انخفض لعز جنابه ومیزه بـان جعله مـن جمله . . . اما بعد فیقول‌الفقیر الی مولاه‌الکریم محمدصالح‌بن ابراهیم‌بن حسین الاحسائی وفقه‌الله تعالی للعمل برضاته والیه سلوك . . .

نستعلیق ۲۳ سطری ۱۱×۲۱ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. دارای ۸۰ گ ۲۰/۵×۳۰ س، عناوین قرمز، کاغذ فرنگی صیقلی جلد تیماج ضربی‌دار زرد .

۸۰

النهایة فی غریب‌الحدیث والأثر **(لغت ــ عربی)**

تألیف ابوالسعادات، مبارك‌بن ابی‌الکرم محمد معروف به ابن‌اثیر جزری‌متوفی ۶۰۶ هـ. ق. فرهنگ لغات مشکل احادیث اهل سنت است که ازکتابهای غریبین‌هروی وغریب‌الحدیث ابوموسی اصبهانی و دیگران بهره گرفته است . مؤلف دراین‌کتاب، کلمات را بترتیب حروف هجاء درحرف اول و دوم وسوم مرتب ساخته است . آنچه راکه ازکتابهای هروی نقل می‌کند با حرف ــ هاء وآنچه راکه از ابوموسی‌اصفهانی گرفته با حرف سین، مشخص نموده است .

نستعلیق ۲۷ سطری ۱۰/۵×۲۲ س، درآخر نسخه ۸۵۷ دارد که اگر مراد، سال تحریر باشد باید درست نباشد چون شیوه خط به‌سده ۱۱ هـ. ق. می‌ماند ؟ عنوان ونشان شنگرف، جدول صفحات با شنگرف وآبی، کاغذ هندی، کمی آسیب موریانه دیده است، دارای یك سرلوح کم‌کار در زمینهٔ طلا با لاجورد و زنگار گل وبوته‌اندازی شده است ، صفحات اول وآخر وصالی شده است ، دارای ۵۵۲ گ ۲۰×۳۰ س، وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج عنابی .

۸۱

انیس‌المسافر وجلیس‌الحاضر (الخواطر) = کشکول شیخ یوسف بحرانی = جلیس‌الحاضر وانیس‌المسافر **(جُنگ ومجامیع ــ عربی)**

تألیف شیخ یوسف‌بن احمد بحرانی معروف به ــ صاحب حدائق ــ متوفی ۱۱۸۶ هـ. ق. که بمنزلهٔ کشکول است وحاوی فوائد بسیار متنّوعه می‌باشد و در بمبئی بسال ۱۲۹۱ هـ. ق. چاپ شده است. چنین می‌نماید که مقداری ازحرف الف ازکتاب ریاض‌العلماء، دراین کتاب آمده است ونیز تمام رساله ابی‌غالب رازی به فرزندش درآن آمده.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی شق دلیل‌العدم بفلق نهارالوجود واظهر صنعه عن خفاء...

نسخ ۲٤ سطری ۱۲/۵ × ۲۲ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. نسخه را کاتب بآخر نرسانده است، عنوان قرمز، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی دارای ۳۲۷ گ ۲۰ × ۳۰ س، درپشت صفحه اول یادداشت تملك بخط فرهاد میرزا با این عبارت آمده است: «۲۰ شهر ذیحجه داخل کتابخانه گردید. فرهاد بن ولیعهد، ۱۲۹٤». جلد تیماج تریاکی ضربی‌دار با گنج و ترنج. وقفی حاج سیدسعید با مهر او.

۸۲

ذخیرةالمعاد فی شرح‌الارشاد **(فقه ــ عربی)**

شارح، محقق سبزواری، مولانا محمدباقربن محمد مؤمن متوفی ۱۰۹۰ هـ. ق.

شرحی است مستدل ومبسوط ومزجی برکتاب ــ ارشادالاذهان ــ تألیف علامه حلی متوفی ۷۲۶ هـ. ق. که هم شرح وهم متن چاپ شده است . نسخهٔ حاضر شامل بخش طهارت است .

آغاز : بسمله کتاب‌الطهاره . ای هذا کتاب‌الطهاره . والکتاب اسم مفرد جمعه کتب بضم‌التاء وسکونها .

انجام : واما الاستحباب فیما بعدالثالثة فلعل هذاالمستند یکفی فیه وان کان ضعیفا للسامحة فی ادله‌السنن .

نسخ شیرین ۲۷ سطری ۱۰×۱۹ س، بخط ابراهیم‌بن آقامحمد نجف‌آبادی در دوشنبه ۲۸ ذیقعده ۱۲۲۹ هـ. ق. نشان متن قرمز، دارای ۲۱۵ گ ۱۸ × ۳۰ س، درپشت صفحه بدرقه یادداشت خریداری ازسیدمحمد کرمانشاهی مورخ ۱۲۷۸ با مهر بیضی‌شکل با سجع «عبده‌الراجی اسدالله‌بن محمدالموسوی» کاغذ فرنگی صیقلی . جلد تیماج مشکی با گنج وترنج که در درون آنها با لاك وسفیداب گل وبوته‌اندازی شده است درپشت صفحه اول مهر کتابخانه مجدالدین .

۸۳

محبوب‌القلوب = شمس وقهقهه = شمسه وقهقهه =

محفل‌آرا **(ادب ــ فارسی)**

تألیف میرزا برخورداربن محمود ترکمان فراهی متخلص درشعر به ــ متاز ــ ازمنشیان سده ۱۰و۱۱ هـ. ق.، دراخلاق وتدبیر منزل دریك مقدمه وپنج باب و خاتمه مشتمل برحکایات وافسانه‌ها . این کتاب مکرر چاپ شده است .

شکسته نستعلیق ۱۸ سطری ۱۵×۲۳/۵ س، تحریر

شنبه ۱۵ ربیع‌الثانی ۱۱۷۳ هـ. ق. درلاهور پاکستان ، عنوانها شنگرف، ناقص‌الاول دارای ۲٦۷ گ ۱۹×۲۸/۵ س، کاغذ هندی، جلد مقوا عطف میشن فرسوده وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۸٤

قاموس‌المحیط **(لغت ــ عربی)**

تألیف فیروزآبادی، ابوطاهر مجدالدین محمدبن یعقوب‌بن محمد شیرازی شافعی متوفی ۸۱۷ هـ. ق. ازلغتنامه‌های معروف است که مکرر چاپ شده وحدود شصت‌هزار ریشه دارد . مؤلف دراین کتاب حرف آخر هر ریشه را باب وحرف‌اول را فصل قرار داده است .

آغاز : بسمله الحمدلله منطق‌البلغاء باللغی فی‌البوادی‌ومودع‌اللسان اللسن اللسن‌الهوادی . . .

نسخ خوش ۲۹ سطری ۱۱×۲۱/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. دارای ۵۵۷ گ ۱۷×۳۰ س، کاغذ هندی کمی آبدیده ومختصری آسیب موریانه بآن رسیده است ، برگ آخر نونویسی شده و درآغاز یك برگ دراحوال وآثار واشعار فیروزآبادی منقول از کتاب الضوءاللامع . دارای یك سرلوح کمکار، صفحات‌مجدول بطلا ومشکی، لفات‌شنگرف، مصحح، درپشت صفحه اول تملك ملك افضل حسینی تونی خراسانی مورخ ۱۱۰۲ هـ. ق. ، جلد روغنی زمینه مشکی با کنج وترنج، عطف میشن مشکی، وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۸۵

حلیة‌المتقین **(اخبار ـ فارسی)**

تألیف علّامه مجلسی، محمدباقربن محمدتقی، متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. دربیان محاسن آداب شرعیه که ازپیشوایان دینی رسیده است مشتمل برچهارده‌باب ویك خاتمه وهرباب شامل دوازده باب. این کتاب مکرر چاپ شده است. تاریخ فراغت ازتألیف، پنجم رجب ۱۰۷۹ هـ. ق.

نسخ ۱۹ـ۲۰ سطری ۱۳×۲۲/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز، در اوّل نسخه مهر بیضی‌شکل با سجع «عبده‌الراجی‌محمدشفیع» دارای ۲۲۶ گ ۱۹/۵×۳۰/۵ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌ئی، جلد تیماج عنابی با گنج و ترنج، عطف میشن مشکی. وقفی حاج سیدسعید با مهر او.

۸۶

هدایة‌الامة فی مسائل‌الحل والحرمة **(فقه ـ عربی)**

تألیف حاج‌آقا ابوالمعالی محمدبن حاج محمدابراهیم کلباسی اصفهانی‌متوفی ۱۳۱۵ هـ. ق. که پس‌از رحلت پدرش درسال ۱۲۶۱ هـ. ق. به‌حج می‌رود وبخواهش برخی دوستان این کتاب را که شامل جمیع ابواب فقه است می‌نویسد. نسخهٔ ما شامل جلد اول آنست درصلواة مشتمل بریك مقدمه وپنج مقصد ویك خاتمه. مقدمه درفضائل نماز، مقصد اول‌درمقدمات نماز وشرائط آن، ۲ـ درکیفیت نمازهای وارده درحضر ۳ـ درکیفیت نمازهای وارده درسفر ٤ـ درکیفیت نمازهائیکه به جماعت میتوان خواند. ٥ـ درتروك ومنافیات وخلل وشکیات وسهویات نماز و

نمازهای قضا و . . . خاتمه درنماز میت ومسائل مربوط به آن . ومقداری از جلد دوم آنرا دارد که درنماز جمعه وعیدین وآیات است وفقط تا نفقهٔ زوجه را دارد . تاریخ فراغت ازتألیف جلد اول در روز شنبه ۱۷ ربیع‌الاخر ۱۲٦٤ هـ. ق. است .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی نور قلوبنا بانوار مصابیح‌الایمان ومقابیس شرایع الاسلام وشرح صدورنا بحدایق‌الحقایق . . .

نسخ ۲۷ سطری ۱۲×۱۹/٥ س، تحریر سده ۱۳ هـ. نسخه را کاتب به‌آخر نرسانده است ، عنوان ونشان قرمز، دارای ۱۹٤ گ ۲۰/٥×۲۹/٥ س، کاغذ فرنگی آهارمهره‌یی، درپشت صفحه اول مهر کتابخانه‌مجدالدین ، جلد تیماج ضربی‌دار قهوه‌یی .

۸۷

مسالك‌الافهام فی شرح شرایع‌الاسلام **(فقه ــ عربی)**

اصل ازمحقق حلی، شیخ نجم‌الدین ابوالقاسم جعفربن حسن حلی متوفی ٦۷٦ هـ. ق. وگزارش ازشهید ثانی، زین‌الدین‌بن علی‌بن احمد شامی عاملی مقتول بسال ۹٦٦ هـ. ق. کتاب معروفی است که مکرر چاپ شده . نسخهٔ حاضر ازقسم دوم در عقود تا وقوف وصدقات را دارد .

نسخ ۲۷ سطری ۱۲×۲۱/٥ س، تحریر سدهٔ ۱۱ ق. عنوان شنگرف، نسخه تصحیح ومقابله شده است ، درآخر نسخه یادداشت تملك قنبرعلی قاری‌بن سلیمان نوری ساکن مشهد رضوی، با مهر بیضی‌شکل با سجع : «خاك راه علی بود قنبر» . کاغذ فرنگی، دارای ۲۳۳ گ ۲۰×۳۰ س، جلد تیماج آلبالوئی‌رنگ لولائی، وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۸۸

مجالس‌المتقین **(اخبار ــ فارسی)**

تألیف مولی محمدتقی‌بن آقا محمد برغانی قزوینی مقتول بسال ۱۲٦٤ هـ. ق. درپنجاه مجلس وهرمجلسی مشتمل برمواعظ وحکم واحادیث و ذکر مصائب حضرت سیدالشهداء (ع) که آنرا درسال ۱۲۵۸ هـ. ق. برای سلطان محمدشاه قاجار نگاشته است . مؤلف درمجلس بیست‌وهفتم این‌کتاب‌متمایل به‌جوازبرخی ازمقامات‌موسیقی درمراثی گردیده است، بخاطر خوابی‌که دیده است با اینکه خود معتقد بـه عـدم حجیت خواب است . این کتاب مکرر چاپ شده است .

نستعلیق ۲۳ سطری ۱۳×۲۳ س، تحریر سه‌شنبه پنجم محرم ۱۲٦٤ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز، کاغذ فرنگی ، دارای ۳۲۱ گ، ۲۰×۳۰/۵ س، معلق به‌حواشی با امضاء : «منه دام ظله‌العالی» درآخر نسخه تعداد ده تاریخ تولد بین سالهای ۱۲٦۹ــ۱۲۸۲ هـ. ق. وقفی حاج سیدسعید با مهر او. جلد تیماج مشکی فرسوده .

۸۹

عالم‌آرای عباسی = تاریخ ... **(فارسی)**

تألیف اسکندربیك منشی ترکمان ازمنشیان معروف زمان صفویه در ۱۰۲۵ هـ. ق. که وقایع بین سالهای ۹٦۹ تا ۱۰۲۵ هـ. ق. را آورده است . ایـن کتاب مکـرر چاپ شده است . نسخه ما کامل است .

نستعلیق خوش ۲۵ سطری ۱۱/۵×۲۲ س، تحریـر

۱۰۷۱ هـ. ق. ، دارای ۱۷٤گ ۱۷/٥ × ۳۰س، عناوین‌شنگرف، جدول صفحات آبی وقرمز ومشکی و زرین، کاغذ اصفهانی. درصفحه اول یك پیشانی کمکار، جلده‌ای از اوراق وصالی شده . جلد تیماج عنابی ضربی‌دار . عطف میشن قهوه‌یی . وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۹۰

الاقبال بصالح‌الاعمال = الاقبال بالأعمال‌الحسنة فیما یعمل میقاتاً واحداً فی‌السنة **(ادعیه ــ عربی)**

تألیف سید ابن‌طاوس، رضی‌الدین ابی‌القاسم علی‌بن موسی حلّی متوفی ٦٦٤ هـ. ق. ازجوامع معتبرهٔ ادعیهٔ امامیّه است، دراعمال وآداب وادعیهٔ ماههای سال که آنرا در روز دوشنبه ۱۳ جمادی‌الاول سال ٦٥۰ هـ. ق. بپایان رسانده است . این کتاب مکرر چاپ شده است .

نسخ خوش ۲۱ سطری ۱۱/٥ × ۲۰/٥ س، بخط محمد حسین‌بن سیدمحمد حسینی اصفهانی درشعبان ۱۲۹۲ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز، هشت برگ اول دارای جدول وکمند با مشکی وسبز وقرمز وآبی و زرین . درپیشانی صفحه اول در میان یك ترنج نام کتاب آمده . دارای ۲۹٦ گ ۱۹/٥ × ۲۹س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی . جلد تیماج مشکی ، وقفی حاج‌سید سعید با مهر او .

۹۱

ابومسلم‌نامه **(تاریخ ــ فارسی)**

داستان‌گونه‌ایست دراحوال و زندگی وجنگهای ابومسلم خراسانی .

آغاز : بسله خروج‌کردن سید امیراحمدبن محمد حنفیه وبازخواست نمودن خون امیر ابومسلم صاحب‌الدعوه ازکفار وبه نستعین . اما راویان اخبار وناقلان آثار چنین روایت کرده‌اند که چون ابوجعفر لعین ابومسلم را بسهسانی طلبیده اورا شهید کردند احمد و . . .

انجام : وبسرمی‌برم سالها است و دعا و زیارت امیر کرده ازنظر ناپدید شد . کتاب را خاتمه دادیم .

نستعلیق ۱۹ سطری ۱۴×۲۲ س، تحریر ۱۱۵۲ هـ. دارای ۷۶ گ ۱۹/۵×۲۹/۵ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی . جلد تیماج مشکی . وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۹۲

جلاءالعیون **(اخبار ـ فارسی)**

تألیف علامه مجلسی، محمدباقربن محمدتقی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. دربیان احوال ومصائب چهارده معصوم باخبار وارده ازطرق امامیه دریك مقدمه وچهارده باب که مکرر چاپ شده است .

نسخ ۱۸ سطری ۱۲/۵×۲۲ س، بخط محمدباقربن کربلائی گل‌محمد قزوینی ساکن اصفهان بدستور آقاصفرعلی تاجر قزوینی دربلدهٔ زنجان درجمعه چهارم ذیقعده ۱۲۳۱ هـ. ق. کمند صفحات قرمز، جدول آبی وقرمز، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی، شامل یك سرلوح کمکار . دارای ۳۶۷ گ ۱۹/۵×۳۰ س، عنوان ونشان قرمز، جدول وکمند صفحات قرمز وآبی جلد تیماج مشکی ضربی‌دار . وقفی حاج سیدسعید با مهراو.

۹۳

مواهب علیه = تفسیر حسینی. ج۱ **(فارسی)**

ازکمال‌الدین ملاحسین کاشفی بیهقی سبزواری واعظ متوفی ۹۱۰ هـ. ق. که آنرا بنام امیرعلیشیر نوائی نگاشته است ومکرر چاپ شده. نسخهٔ ما از آغاز تا آیه إنّ اصحاب‌الکهف والرقیم کانو من آیاتنا عجبا. را دارد.

نسخ ونستعلیق ۲٤ سطری ۱۳×۲۲/٥ س، ناقص‌الآخر عنوان ونشان قرمز، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. نسخه ازآن مهرماه سلطان خانم در ۱۲٦٥ هـ. ق. درپشت صفحه اول ابتیاعی حاج میرزا حسن حسب‌الامر امان‌الله خان اردلان والی کردستان در دارالسلطنه تبریز در جمادی‌الثانی ۱۲۳۸ هـ. ق. داخل کتابخانه وی شده است. درهمین صفحه مهر کتابخانه مجدالدین، دارای ۳٦٦ گ ۱۹×۲۹/٥ س، جلدتیماج مشکی ضربی‌دار.

۹٤

زادالمعاد **(ادعیه ــ فارسی)**

تألیف علامه مجلسی، محمدباقربن محمدتقی، متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. که آنرا در رمضان ۱۱۰۷ هـ. ق. دراصفهان پس‌ازتألیف کتاب بحارالانوار نگاشته است در چهارده باب وخاتمه که مکرر چاپ شده است.

نسج ۲٤ سطری ۱۲/٥×۲۲/٥ س، بخط حسین‌بن محمدطاهر موسوی درپنجشنبه ششم‌ربیع‌الثانی ۱۲۲٥ هـ. ق. درآخر نسخه دعای مجیر الحاقی است بهمان خط. ترجمه دعاها با شنگرف بخط شکسته نستعلیق بصورت زیرنویس.

جدول وکمند وستون‌بندی بین‌السطور ادعیه با مشکی و زرین وآبی . کاغذ فرنگی صیقلی، دارای ۲۹۶ گ ۱۹/۵ × ۳۰ س، جلد تیماج مشکی با ترنج، وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۹۵

کشف‌الاسرار فی شرح‌الاستبصار . ج۱و۲ **(اخبار ــ عربی)**

از سید نعمت‌الله‌بن عبدالله موسوی جزائری شوشتری متوفی ۱۱۱۲ هـ. ق. که جزء اول آنرا در روز دوشنبه ۷ ربیع‌المولود ۱۰۸۸ هـ. ق. وجلد دوم آنرا در ذی‌قعده ۱۰۸۸ هـ. ق. درشوشتر نگاشته است . نسخه ما شامل جلد اول و دوم آنست . جلد اول از آغاز تا آخرصلوة وجلد دوم از اول زکوة تا باب انه یستحب اتمام‌الصلاة فی حرم‌الکوفه والحایر، ازکتاب حج را دارد . نویسنده کتاب را مُصَنَّدر نموده است به‌عقدی که درآن ده جوهر است درعلم حدیث .

آغاز جلد اول : بسمله الحمدلله الذی نطقت بشرح احادیث ملکوته عامه‌العقول وشهدت بکماله فی ذاته وصفاته شواهدالعقول . . .

آغاز جلد دوم : بسمله الحمدلله وصلی‌الله علی محمد واهل بیته‌المعصومین و بعد فان اقل‌العباد عملاً واکثرهم زللاً نعمت‌الله‌الحسینی‌الجزائری عفی‌الله عن‌جرمه الجلیل والحقیر . . . قد فرغ من جزءالاول . . . فشرع .

نسخ ۲۹ سطری ۱۳ × ۲۳ س، بخط محمدصالح‌بن عبدالرشید نسخه در زمان حیاة شارح نگاشته شده است وبه سال ۱۱۰۹ هـ.ق. از اول تا آخر آنرا دیده است ویادداشتی بخط خود درآخر نسخه نبشته وپشت صفحه اول نیز یادداشت بخط شارح ونیزیادداشت دیگری باین عبارت‌نوشته

است : «وقد جعله مؤلفه‌المذکور هدیة لخزانة‌النّواب المستطاب‌الصدر بالادب والاستحقاق والمرجو من سماحته القبول» درهمین صفحه تملك عبدالله طباطبائی با مهر او ، نسخه تصحیح شده با دستخط شارح، عنوان ــ قوله ــ باب کتاب، با شنگرف، دارای ۲۶۱ گ ۱۹ × ۳۰ س، بقسمتهای پائین اوراق موریانه آسیب رسانده است بحدی‌که برخی از خطوط خوانا نیست . کاغذ اصفهانی، جلد تیماج عنابی که یکسوی آن افتاده ونیاز بصحافی دارد .

۹۶

ریاض‌المسائل فی بیان احکام‌الشرع بالدلائل = شرح کبیر (فقه ــ عربی)

از آقا سیدعلی‌بن سیدمحمدعلی‌بن سید ابی‌المعالی صغیربن سید ابی‌المعالی کبیر اصفهانی طباطبائی معروف به صاحب ریاض متوفی ۱۲۳۱ هـ. ق. شرح مزجی است استدلالی برکتاب ــ مختصر نافع ــ تألیف محقق حلی . که چاپ شده است . نسخهٔ حاضر از اول عتق تا آخر دیات را دارد که آنرا درنیمهٔ شب جمعه ۲۷ صفر ۱۱۹۲ هـ. ق. بپایان رسانده است .

آغاز : بسمله حمد له کتاب‌العتق وهو لغة‌الخلوص ومنه سمی‌البیت عتیقاً لخلوصه من ایدی‌الجبابره وشرعاً خلوص‌السلوك . . .

نسخ شیرین ۳۱ سطری ۱۲ × ۲۰/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. دارای دوسرلوح که در زمینهٔ طلا ولاکی ولاجورد گل وبوته‌اندازی شده است . جدول وکمند صفحات زرین و مشکی، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی، عنوان ونشان قرمز ،

مصحّح، دارای ۲۵۱ گ ۲۰×۲۹/۵ س، درپشت صفحه بدرقه آمده است : «پنجاه‌وپنج هزارونهصدوچهل‌وچهاربیت تخمین» . وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج عنابی .

۹۷

ترجمهٔ نیک‌بختیه = مونس‌العابدین = ترجمه مصباح کفعمی

(ادعیه ــ فارسی)

مترجم محمودبن میرزا علی که کتاب مصباح کفعمی را به درخواست معتمدالدولةالقاهرةالخاقانیه مقرّب . . . السلطانیه آقانیک‌بخت بفارسی ترجمه نموده‌است و در غرّهٔ رمضان ۱۰۵۵ هـ. ق. ازاین ترجمه فراغت حاصل نموده است .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی جعل‌الدعاء ذریعة لوصول‌الداعین الی اقصی مراتب المرام . . . وبعد چنین گوید اقل عبادالله‌الغنی محمودبن میرزاعلی . . .

انجام : خالدة دائمة مقرونة بدوام ربوبیّة وفقیر حقیر کثیرالتقصیرالمحتاج الی رحمةالله ربه‌الخبیر .

نسخ ۱۹ سطری ۱۰×۲۱/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، معلق بحواشی با امضاء : «منه دام ظله‌العالی» و «محمود عفاالله عنه» وحواشی منقول از کلام شیخ علی‌بن یوسف، دارای ۴۰۱ گ ۱۸×۳۰ س، دارای یك سرلوح کوچك زرین، صفحات مجدول بطلا ومشکی، درپشت صفحهٔاول یادداشت‌تملك محمدحسین‌حسینی مورخ جمادی‌الاول ۱۲۸۱ هـ با مهر بیضی‌شکل با سجع «عبده محمدحسین الحسینی» . درپشت صفحه بدرقه آخر یادداشت تملك محمدشفیع‌بن محمد ایروانی درمحرم ۱۲۶۰ هـ. با مهر بیضی شکل با سجع «محمدشفیع‌بن محمد ایروانی خاقانی» . وقفی

حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج مشکی ضربی‌دار .

۹۸

انوار سهیلی **(متون ادبی ــ فارسی)**

ازکمال‌الدین حسین‌بن علی بیهقی کاشانی واعظ متوفی ۹۱۰ هـ. ق. کـه آنرا بنام امیر نظام‌الدین احمد سهیلی جغتائی متوفی ۹۱۸ هـ. ق. معنون داشته ومکـرر چاپ شده است .

آغاز : بسمله حضرت حکیم علی‌الاطلاق جلّت حکمته که وظایف . . .

انجام : چونکه بدین پایه رساندم کلام به‌که کنم ختم سخن والسلام .

نستعلیق ۲۱ سطری ۱۳×۲۳/۵ س، بخط محمدمهدی درشنبه ۱٦ ذیحجه ۱۰۵۲ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز، سـه برگ اول نونویسی‌شده ومقداری ازبرگ آخر، جدول‌صفحات زرین وآبی ومشکی، کمند قرمز، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی ، دارای ۱۹۰ گ ۱۹×۳۰ س، درپشت صفحه بدرقه صورت املاك ملااحمد پارانچی مورخ رجب ۱۲۸٦ . وقفی حاج سید سعید با مهر او . جلد تیماج مشکی .

۹۹

حق‌الیقین فی اصول‌الدین **(عقائد ــ فارسی)**

تألیف علّامه مجلسی، محمدباقربن محمدتقی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. که آنرا در سال ۱۱۰۹ هـ. ق. برای سلطان‌حسین صفوی نگاشته است ومکرر چاپ شده .

نسخ ۲۵ سطری ۱۲×۲۲/۵ س، بـخط غلامعلی‌بـن محمد حسب‌الاشارهٔ آقامحمد آقامحمدجعفر در ۱۲۲۸ هـ. ق.

عنوان ونشان قرمز، دارای ۳٤٤ گ ۲۰ × ۳۰ س، کاغذفرنگی صیقلی، وقفی حاج سیدسعید با مهر او. جلد تیماج مشکی ضربی‌دار.

۱۰۰

ابومسلم‌نامه **(تاریخ ــ فارسی)**

داستانی است حماسه‌ئی وطولانی شامل سرگذشت و زندگی افسانه‌گونهٔ ابومسلم شامل بیست‌وشش داستان.

داستان اول درتولدشدن امیر ابامسلم.

داستان (دوم) خروج‌کردن ابامسلم

داستان (دوم)، کشتن امیر مردی‌را.

داستان سیوم کشتن رئیس‌زاده مرغذن را.

داستان چهارم کشتن...

داستان پنجم راست‌کردن خوردك تیر را.

داستان ششم دربندافتادن امیر ابامسلم درتل ترکلاخ وخلاص او.

داستان هفتم دربندافتادن ابامسلم وخلاص‌شدن او.

داستان هشتم رفتن امیر ابامسلم بدشت کربلا. درمیان این داستان آمده: ... یار چهارم‌را کرا میدانی وتا هنوز من باور ندارم که توهم ابوترابی شده باشی؟ خلیفه چهارم کرا میدانی؟ حوزدك گفت: خلیفه چهارم کنندهٔ در خیبر کشنده امر (عمرو) وانتر قاضی باز وکبوتر جفت بطول پسرعم رسول‌الله پدر... امیرالمؤمنین علی‌بن ابیطالب رضی‌الله تعالی عنه...

داستان نهم رفتن امیر ابامسلم بخط منشور .

داستان دهم نشستن امیر ابامسلم برتخت پادشاهی روز دوشنبه .

داستان یازدهم امیر ابامسلم از جارذولاب شکست خورده بجانب خارزم رفتن ومضراب‌شاه ملاقات‌کردن .

داستان دوازدهم مضراب‌شاه بامیر ابامسلم ملحق شد ونصر سیار شکست خورده . . .

داستان سیزدهم آن هفت سردار که درقید وبند بودند .

داستان چهاردهم آمدن احمد زمجی .

داستان پانزدهم دربند وقیدافتادن امیر ابامسلم در دست ترك‌ترکان .

داستان شانزدهم درآمدن معاذ کاشمری .

داستان هفدهم درایلچی فرستادن امیر ابامسلم . . . به‌نصر سیّار .

داستان هیجدهم درجنگ مرو شاه‌جهان وشکست‌خوردن نصر سیّار .

داستان نوزدهم برسر داستان خاوران .

داستان بیستم نصر سیار شکست‌خورده بطرف خاوران بدر رفت .

داستان بیست‌ودویم رسیدن اسلم سلم عادی .

داستان بیست‌وسیم غایب‌شدن احمد زمجی طرف ماوراءالنهر که تیزپای عـ
سرقندی گرفته رفته بود .

داستان بیست‌وچهارم درآمدن دیوس‌شاه .

داستان بیست‌وپنجم درملحق‌شدن احمد زجی میرابامسلم صاحب‌قران درشهر بلخ .

داستان بیست‌وششم درغایب‌شدن بادیلداه سمرقندی ورفتن درملك‌هندوستان.

آغاز : بسمله حمد له اما بعد چنین گوید حکیم خواجه‌نصیرطوسی علیه‌الرحمه که در ولایت مرو شاه‌جهان دوبرادر بودند یکی راسیدعمران و دیگر را سیداسد می‌گفتند (درصفحه ۱۰) . . . مجموعه هفتادویك صاحب خروج می‌شوند ایشان نتوانستند این قوم ناپاك را دور کرد مگر هم کسی صاحب خروج هفتادودوم پیدا شود پس این رمالان . . . اصل او ازعربستان باشد وتولد او درصفاهان . . . و خروجش ازمرو شاه‌جهان . . . وکنیتش ابامسلم . . .

انجام : راوی‌می‌گوید چون باد یلدا سمرقندی این واقعات شنید رفتیم . تمام شد .

نستعلیق ۲۱ سطری ۱۴×۲۵ س؛ تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عناوین قرمز، جمله‌ای ازصفحات وصالی شده وکسر-نویسی گردیده است . دارای ۵۰۸ گ ۱۹/۵ × ۳۰ س؛ صفحه اوّل نونویسی شده، جلد مقوا با روکش مشمع سرخ عطف و گوشه پارچه نیلی‌رنگ، وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۱۰۱

المعتبر فی شرح‌المختصر **(فقه ــ عربی)**

ازمحقّق حلّی، شیخ نجم‌الدین ابی‌القاسم جعفربن حسن، متوفی ۶۷۶ هـ. ق. درآغاز کتاب دیباچه‌ای است درسه فصل دربیان مبنای اجتهاد ومقدمات استنباط . نسخهٔ موجود ازطهارت تا آخر مبحث مواقیت ازکتاب حج را دارد . مؤلف این کتاب را بنام امیر بهاءالدین محمدبن محمد جوینی نگاشته است وچاپ شده .

آغاز : بسمله الحمدلله ذی‌القوةالباهرة والسطوةالقاهرة والنعماءالغامره . . .

نسخ ۲۵ سطری ۱۲/۵×۲۲/۵ س، بخط احمدبن شیخ باقربن شیخ محمدحسن نجفی تحریر سه‌شنبه ۱۹ ذی‌قعده ۱۲۳۵ هـ. ق. عنوان‌ونشان قرمز، سه‌برگ اول نونویسی شده، دارای ۲۹٤ گ، ۲۰/۵×۳۰ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌ئی، جلد مقوا با روکش مشمع سرخ عطف وگوشه پارچه‌ئی قهوه‌ئی.

۱۰۲

اسفار اربعه . ج۱ **(حکمت ــ عربی)**

تألیف صدرالدین محمدبن ابراهیم قوامی شیرازی معروف به آخوند ملاصدرا متوفی ۱۰۵۰ هـ. ق. این کتاب مکرر چاپ شده است.

نسخ ۲۵ سطری ۱۱×۲۰/۵ س، بخط ابوطالب‌بن کربلائی طیب سبزواری در ۲۷ ربیع‌الثانی ۱۲٦۲ هـ. ق. دارای ۲۰۷ گ ۱۹×۲۹/۵ س، نسخه تصحیح ومقابله شده. کاغذ فرنگی‌جلدتیماج‌مشکی‌ضربی‌دار. وقفی‌حاج‌سیدسعیدبامهراو.

۱۰۳

اسفار اربعه . **(حکمت ــ عربی)**

مجلد دیگری است ازنسخه پیشین که شامل سفر نفس است.

بهمان خط واندازه، تحریر ۱۲٦۵ هـ. ق. دارای ۱٤٦ گ بهمان اندازه وخصوصیات. وقفی حاج سیدسعید با مهر او.

۱۰٤

مجموعه :

۱ــ نهج‌البلاغه **(اخبار ــ عربی)**

جامع آن سید اجل محمدبن حسین‌بن موسی معروف بــه سیدرضی متوفــی

۴۰۶ هـ. ق.

از : «من خطبة له علیه‌السلام تشتمل‌علی‌ذکرالملاحم» مترجم‌بصورت زیرنویس با شنگرف .

۲ــ انوارالعقول من اشعار وصی‌الرسول (شعر ــ عربی)

از قطب‌الدین شیخ ابوالحسن محمدبن حسین‌بن حسن بیهقی نیشابوری‌کیدری از دانایان قرن ششم هجری . این کتاب شامل دیوان منسوب به حضرت علی (ع) است که قطب‌الدین کیدری اسانید اشعار را ذکر نموده وشرح وتوضیح داده‌است. ترجمه فارسی این کتاب بصورت زیرنویس با شنگرف .

این مجموعه به‌خط نسخ ۱۳ سطری ۱۵×۲۲ س. کاتب محمدعلی‌بن حسن حسینی موسوی در ۱۸ جمادی‌الاولی ۸۱۸ هـ. ق. که آنرا باشاره اعدل‌الامراء فی‌العالم مشهور جهان سیف‌الملوك ( ) جای نام را تراشیده‌اند . ترجمه نهج‌البلاغه وانوارالعقول که بصورت زیرنویس با شنگرف آمده نیز ترجمه‌ئی کهن است وقابل اعتناء . چهل‌وشش برگ از آغاز وپنج برگ ازانجام این مجموعه نونویسی شده است . ترجمه برخی لغات بفارسی درجمله‌ای حواشی . ازبرگ ۱ــ ۲۳۳ نهج‌البلاغه است که درهامش صفحه آخر اجازهٔ سماع و تصحیح وتدقیق علامه مجلسی محمدباقربن محمدتقی به‌خط خودش به مولینا محمد مؤمن رازی در رجب ۱۰۹۲ هـ. ق. در آخرهمین صفحه‌آمده: «صاحبه ومالکه‌العبدالضعیف حسن‌بن علی ابورضا استرآبادی» درپشت برگ ۲۳۴ خوابی ازمحمد حسین قاضی مورخ ۱۳۰۷ هـ. ق. و درهمین صفحه فایده‌ای منقول ازکتاب عجائب‌المخلوقات قزوینی بخط محمدحسین قاضی درجمعه عشر سوّم ربیع‌الثانی ۱۲۸۹ هـ. ق. دراصفهان

وپس‌ازآن کتاب انوارالعقول است بهمان خط واندازه. ازبرگ ۲۳٤–۳۰٤ ؛ معلق بحواشی منقول ازمیبدی . درآخر نسخه یادداشت تملك محمدحسین‌بن مالك احمد قاضی عسگر با مهر چهارگوشه‌ای با سجع «افوض امری الی‌الله عبده محمد حسین» ومهر بیضی‌شکلی با سجع «عبدالراجی‌محمدحسین» برخی اوراق وصالی شده، جدول صفحات و زیرنویسها شنگرف وقفی حاج سیدسعید با مهر او ، جلد تیماج قهوه‌ئی. قطع ۲۱ × ۲۹/٥ س .

۱۰٥

مثنوی معنوی **(شعر ــ فارسی)**

ازجلال‌الدین رومی، محمدبن بهاءالدین . متوفی ٦۷۲ هـ. ق.

نسخ ۲٥ سطری ۱۲ × ۲۰ س، درچهارستون بخط محمدبن محمدحسین‌بن مولانا شهاب دین درپنج‌شنبه چهارم شعبان۱۲٥۹ هـ. ق. معلق بحواشی منقول‌از ــلطائف‌المعنوی– عنوانها قرمز، دارای ۲۸۸ گ ۲۰/٥ × ۳۰ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌ئی، جلد تیماج مشکی، وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۱۰٦

حدائق‌الناظره فی احکام‌العترة‌الطاهره **(فقه ــ عربی)**

ازشیخ یوسف‌بن احمد بحرینی متوفی ۱۱۸۸ هـ. ق. ازکتب معروف ومعتبر فقهی است که چاپ شده . این نسخه شامل بخش طهارت است .

نسخ ونستعلیق ۲۷ سطری ۱۳ × ۲۲ س، بخط علی‌بن حبیب‌بن شکرالله‌بن ابراهیم‌بن رستم‌بن خسرو ربیعی‌الاصل

کربلائی‌النجفی‌المسکن درسدهٔ ۱۳ هـ. ق. درپشت صفحه اوّل مهر کتابخانه مجدالدین، و درهمین صفحه آمده : «چهل‌ودو جزوه هر جزوی هزارودیست‌وپنجاه بیت بدقت تمام حساب شد که کل اصول پنجاه‌ودوهزاروپانصد بیت می‌شود تحقیقا والعلم عندالله» دارای ۳۳۶ گ ۲۰/۵×۲۹/۵ س، کاغذفرنگی آهار مهره‌ئی، جلد تیماج عنابی ضربی‌دار.

۱۰۷

تهذیب‌الاحکام **(اخبار ــ عربی)**

ازشیخ طوسی، محمدبن حسن متوفی ٤٦٠ هـ. ق. که مکرر چاپ شده است. نسخه حاضر ازصیام تا احکام اجارات را دارد.

نسخ ۲۵ سطری ۱۰×۲۰ س، تحریر سدهٔ ۱۰ هـ. ق. دارای ۳۵۵ گ ۱۷×۲۹/۵ س، اوّل کتاب حج وکتاب مزار وکتاب دیون وکتاب مکاسب وکتاب تجارت یك سرلوح‌کمکار و زمینه طلا ولاجورد وسبز ولاکی، صفحات مجدول بطلا و مشکی وآبی وشنگرف. عنوان ونشان شنگرف، نسخه ازاول نونویسی شده وناقص‌الآخر است. کاغذ کمی آبدیده وجمله‌ای اوراق وصالی شده، درآخر نسخه با خط مغایر آمده که چهار ورق کسر دارد. مصحّح. جلد تیماج مشکی. وقفی حاج سیدسعید با مهر او.

۱۰۸

المنصف من‌الکلام علی مغنی ابن‌هشام = حاشیهٔ مغنی **(نحو ــ عربی)**

از ابوالعباس، تقی‌الدین احمدبن محمد حنفی قسطنطینی شنی متوفی ۸۷۲

هـ. ق. فقیه محدّث اصولی مفسّر متکلم محقّق ادیب نحوی‌که ازاساتید ومشایخ جلال‌الدین سیوطی بشمار می‌رفته وامام نحویین عصر خود بوده است . این کتاب علاوه‌بر یادداشتهای پیرامون کتاب ــ مغنی‌اللبیب ــ ابن‌هشام، متضمن شرح حال بعضی ازعلما وادبا وفوائد متفرقه نیز می‌باشد ومکرر درمصر وایران مستقلاً و در حواشی بعضی ازچاپهای مغنی چاپ شده است .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی خصّ کتابه بعدم‌المعارضة وبالاعجاز وجعله تبیاناً لکلّ شیئ . . .

انجام : قوله وقد مر ذلك، یعنی فی آخرالقاعدةالاولی . والحمدلله علی‌التمام وعلی نعمه‌العظام ومننه‌الجسام ونسأله حسن‌الختام . . . واصحابه‌السادة‌الکرام .

نسخ ۲۹ــ۳۳ سطری ۱۴×۲۲/۵ س، تحریر ۱۰۵۳ هـ. ق. نسخه تصحیح ومقابله شده است، عنوان ونشان‌شنگرف، دارای ۲۶۵ گ، ۲۰/۵×۲۹/۵ س، کاغذ فرنگی، جلد تیماج مشکی که یکسوی آن افتاده است .

۱۰۹

کلیات سعدی **(ادبیات ــ فارسی)**

ازشیخ مصلح‌الدین سعدی شیرازی متوفی ۶۹۱ هـ. ق. شامل مقدمه بیستون ، علی‌بن احمد درتقریر دیباچه . مجالس پنجگانه ، سئوال صاحب دیوان ، رساله در عقل وعشق، درنصیحت ملوك، رسائل ثلاثه، گلستان، بوستان، قصائد عربی، قصائد فارسی، ترجیعات، مراثی، طیبات، بدایع، خواتیم، غزلیات قدیم، صاحبیه، مقطعات، مطایبات، مضحکات، خبثیات، رباعیات، فردیات .

شکسته نستعلیق متن وحاشیه ۱۳×۲۲/۵ س، بخط محمد حسنخان‌بن نصیر ساکن دارالسلطنه اصفهان، درجمعه پنجم ذیحجه ۱۲۳۲ هـ. ق. عناوین قرمز، دارای ۲۸۵ گ ۲۰×۲۹/۵ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی. درپشت صفحه اول مهر چهارگوشه‌ایست با سجع «لااله‌الاالله الملک‌الحق‌المبین عبده حسن محمد». وقفی حاج سیدسعید با مهر او. جلد تیماج مشکی.

۱۱۰

اختیارات بدیعی **(پزشکی ــ فارسی)**

از علی‌بن حسین انصاری طبیب معروف به: حاج زین‌العابدین عطار متوفی ۸۰۶ هـ. ق. که آنرا بنام شاهزاده خانم بدیع‌الجمال معنون داشته است در دومقاله، مقاله اول در ادویه مفرده واسامی بلغت هرطایفه وابدال واصلاح ومنفعت ومضرت آن. مقاله دوم درمرکبات مستعمل.

نستعلیق ۲۵ سطری ۱۲/۵×۲۱/۵ س، بخط قطب‌الدین حسین‌بن محمدمحسن قوژدی جنابدی درشنبه سلخ رمضان ۱۰۷۴ هـ. ق. برگ اول نسخه کسر است، عناوین و نام داروها با شنگرف، دارای ۲۰۰ گ ۱۷/۵×۲۹/۵ س، کاغذ اصفهانی جمله‌ای از اوراق وصالی شده، وقفی حاج سیدسعید با مهر او جلد تیماج لایه‌یی قهوه‌ئی.

۱۱۱

تذکرة اولی‌الالباب والجامع للعَجَب‌المُعجاب **(پزشکی ــ عربی)**

تألیف شیخ داود انطاکی، داودبن عمر طبیب متوفی ۱۰۰۵ یا ۱۰۰۸ یا ۱۰۰۹

هـ. ق. که مکرر دربولاق، قاهره و دیگر جاها چاپ شده است، مشتمل بریك مقدمه وچهارباب وخاتمه . مقدمه درتعداد علوم مذکوره دراین کتاب وسرگذشت پزشکی وارزش آن . باب اول درکلیات طب، باب دوم درقوانین افراد وترکیب واعمال عامه، باب سوم درمفردات ومرکبات، باب چهارم درامراض وعلاج آنها . خاتمه درنکته‌ها وغرایب ولطائف وعجائب . نسخه ما از اول تا آخر باب سوم را دارد .

نسخ ۲۵ سطری ۱۲/۵×۲۲ س، تحریر یکشنبه هشتم شوال ۱۱۰٦ هـ. ق. عناوین درهامش با شنگرف و درمتن با شنگرف و زعفرانی . دارای یك سرلوح کمکار زرد وقرمز و سیاه . جدول صفحات زرد ومشکی وقرمز، درپشت صفحه اول تملك مرتضی‌بن محمدعلی حکیم مورخ ۱۱۱۷ هـ. ق. دارای ۱۸۹ گ ۲۰×۲۹/۵ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی. وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد مقوا عطف پارچه قهوه‌یی روکش کاغذ ابری آبی‌رنگ .

۱۱۲

الشافی‌المنتخب من‌الوافی **(اخبار ــ عربی)**

ازملامحسن فیض کاشانی، محمدبن مرتضی متوفی ۱۰۹۱ هـ. ق. که آنرا در سال ۱۰۸۲ هـ. ق. ازکتاب دیگرش بنام ــ وافی ــ گزین نموده است واسانید روایات ومکررات ومعارضات را حذف نموده وتنها به محکمات اکتفا کرده است . این کتاب چاپ شده است وشامل دوجزء است . جلد اول آن درعقائد واخلاق‌است وجلد دیگری درشرایع واحکام . نسخه ما شامل برجزء نخستین آنست .

نسخ ۲۷سطری ۱۱×۲۲/۵ س، بخط ابوطالب، تحریر

سدهٔ ۱۲ هـ. ق. نسخه تصحیح ومقابله شده وسیله کاتب با نسخه‌ای که با خط مصنف تصحیح گردیده است . عنوان و نشان شنگرف . دارای ۲۰۰ گ ۱۷/۵ × ۳۰ س. موریانه به لبه‌های اوراق آسیب رسانده است ، کاغذ اصفهانی . در پشت صفحه اول یادداشت تملك مورخ ۱۲۵۸ هـ. ق. با مهر بادامی شکل با سجع «ابوطالب» باید جز ابوطالب کاتب نسخه باشد . درهمین صفحه تملك سهراب بن علی طبسی مورخ ۲۳ شعبان ۱۲۸۳ هـ. ق. با مهر بیضی شکل با سجع : عبده‌الراجی محمدحسن . وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج مشکی ضربی‌دار وصالی شده .

۱۱۳

مفاتح‌التنزیل = مفاتیح‌التنزیل فی علم‌التأویل والتنزیل

(تجوید وقرائت ـ فارسی)

ازسلطان‌القرّاء محمودبن محمد علوی‌فاطمی حسنی حسینی حافظ تبریزی‌زنده بسال ۱۲۹۷ هـ. ق. که آنرا بنام ناصرالدین‌شاه قاجار (۱۲٦٤ـ۱۳۱۳ هـ. ق.) معنون داشته است . کتاب دارای دیباچه‌ایست به‌عربی وشامل یك مقدمه و دوازده باب و یك خاتمه است . مقدمه دربیان آنکه صحت قرائت بحسب شرع وبه‌روش قرّاء لازم است . باب اول دربیان روایاتیکه درآنها برتسك بقرآن وفضیلت آن وشرف‌قاریان وترتیل و . . . توصیه شده است .

باب دوم درکیفیت قرائت قرآن وآداب قرائت وتلاوت و . . .

باب سوم، دربیان استعاذه وبسمله .

باب چهارم ، دربیان افتتاح امور به تسمیه وتحمید وغیره .

باب پنجم درمحکم ومتشابه وناسخ ومنسوخ وعام وخاص .

باب ششم، دربیان اینکه‌تمام قرآن درشان اهل بیت و اولیائشان نازل شده است وعلم قرآن نزد آنان است وبیان عدد آیات وقصص وکلمات وحروف قرآن .

باب هفتم، دربیان مخارج حروف وصفات حروف و ذکر تنوین ونون ومیم ساکن و زاء لامات واماله وادغام .

باب هشتم دربیان مد وقصر وتخفیف همزه وکیفیت هاء کنایه .

باب نهم دربیان وقف وابتداء واشمام و روم اسکان و وقف به‌رسم خط .

باب دهم دربیان قرائت اهل‌بیت (ع) بروایت عامه وخاصه وفضائل آیةالکرسی وسوره توحید و دوآیه آخر سورهٔ بقره وآیه ملك وتعیین مواضع سجده‌های‌قرآن.

باب یازدهم دربیات قراءت مختلفه .

باب دوازدهم دربیان آیات کریمه‌ای که مرجع مسائل ومنشأ بسیاری احکام است وبیان فضیلت نماز وعقاب تارك‌الصلوة .

خاتمه دربیان سند قرائت مؤلف وتفصیل مصنّفاتش وتاریخ کتاب .

نسخه موجود ازآغاز تا اواخر باب هفتم را دارد وباب هشتم را نیز دارد که قبل‌ازباب هفتم قرار گرفته است و دنباله باب هفتم نیز قبل‌از باب هشتم آمده است.

آغاز : بسمله الحمدلله الذی انزل علی عبده‌الکتاب لکلشئ تبیانا وجعله لتصدیق نبوته و . . .

انجام موجود : اما آنجائیکه ماقبل حرف مدغم حرف مدّولین باشد، ادغام محض می‌کند مثل «فیه هُدی» یقول ربّنا وقال لهم ومن قوم . . . موسی وکیف فعل .

نستعلیق خوش ۱۹ سطری ۹×۱۹ تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. کاتب نسخه، مطالب را بصورت مشوش استنساخ کرده است چون تنظیم مطالب برابر آنچه درفهرست کتاب آمده است نیست وازمیان هم نانویس دارد جمله‌ای ازعناوین، با قلم سرخ دارای ۱۰۲ گ ۱۷×۲۹ س، کاغذ صیقلی، وقفی حاج سیدسعید با مهر او جلد تیماج قهوه‌ئی.

۱۱٤

صافی درشرح کافی **(اخبار ــ فارسی)**

ازملاخلیل‌بن غازی قزوینی متوفی ۱۰۸۹ هـ. ق. که کتاب ــ کافی ــ مرحوم کلینی را به‌فارسی ترجمه وشرح کرده است بدستور شاه‌عباس دوم. نسخه ما شامل شرح کتاب جهاد کافی است که در روز یکشنبه غرّه رمضان ۱۰۷٤ هـ. ق. شروع به ترجمه وشرح نموده است و درظهر روز پنجشنبه ۲۵شوال ۱۰۷٤ هـ. ق. ازشرح این بخش فراغت یافته است.

نسخ ونستعلیق ۱۹ سطری ۱۱×۲۰/۵ س، بخط نجف‌علی در روز پنجشنبه سوم جمادی‌الاولی ۱۰۹٤ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف صفحات‌مجدول به‌مشکی‌وقرمز، دارای ۱۱۰ گ ۱۸/۵×۲۹/۵ س، نسخه تصحیح ومقابله شده است. درپشت صفحه اوّل، یادداشت ابتیاعی مورخ ۱۱۱٦ هـ. ق. و درهمین صفحه یادداشت تملك مورخ ۱۱۷۹ هـ. ق. با مهربیضی‌شکل باسجع «محمدباقربن‌محمداسماعیل‌الحسینی» و درهمین صفحه یادداشت تملك مورخ ۱۲٤۲ هـ. ق. با مهر بیضی‌شکل‌باسجع «عبده‌محمداسماعیل‌بن‌محمدباقرالحسینی» کاغذ اصفهانی، جلد تیماج عنابی، عطف ولبه میشن قهوه‌ئی. وقفی حاج سیدسعید با مهر او.

۱۱۵

الروضةالبهیة فی شرح‌اللمعةالدمشقیة = شرح لمعه. ج۱ .

(فقه ــ عربی)

شهید اول، شمس‌الدین محمدبن مکی عاملی مقتول بسال ۷۸۶ هـ. ق. متن مختصر ومفیدی که حاوی یکدورهٔ کامل فقه امامیّه است ازطهارت تا دیات را نوشته بنام ــ اللمعةالدمشقیه ــ که شهید دوم زین‌الدین‌بن احمد عاملی مقتول‌بسال ۹۶۶ هـ. ق. شرحی برآن نگاشته که نسخه حاضر باشد ومکرر چاپ شده .

نسخ ۲۴ سطری ۱۲×۲۱/۵ س؛ بخط نوروزعلی‌بن کربلائی باقر بسطامی مشهدی درمشهد مقدس در مدرسه صالحیّه مشهور به ــ نواب ــ درجمادی‌الاخر ۱۲۴۳ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز؛ درآخر نسخه مهر کاتب نسخه بصورت بیضی‌شکلی هست با سجع «المتوکل علی‌الله‌الغنی عبده نوروز علی» دارای ۱۴۳ گ ۲۰×۲۹/۵ س؛ کاغذ فستقی وشکری؛ جلد تیماج مشکی؛ وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۱۱۶

احقاق‌الحق **(کلام ــ عربی)**

علّامه حلّی متوفی ۷۲۶ هـ. ق. کتابی دربیان عقائد شیعهٔ امامیه نگاشته است بنام ــ کشف‌الحق ونهج‌الصدق ــ که فضل‌بن روزبهان اصفهانی ردّی براین کتاب نوشته است بنام ــ ابطال‌الباطل ــ وعلّامه قاضی نورالله شوشتری، نورالله‌بن سید شریف‌الدین حسینی مرعشی شوشتری مقتول بسال ۱۰۱۹ هـ. ق. درمدّت هفت‌ماه ،

ردّی برکتاب فضل‌بن روزبهان تألیف کرد بنام ــ احقاق‌الحق‌فی‌نقض‌ابطال‌الباطل ــ که همین نسخهٔ ما می‌باشد. مؤلف بخاطر این تألیف در اکبرآباد هند درعهد جهانگیر بسال ۱۰۱۹ هـ. ق. کشته شد. این کتاب مکرر چاپ شده است. تاریخ فراغت ازتألیف، آخر ربیع‌الاول ۱۰۱٤ هـ. ق. می‌باشد دربلده آگره هند.

نسخ ۳۱ سطری ۱۱×۱۲ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، معلق بحواشی با امضاء: «منه رحمه‌الله» و «منه نورالله مرقده» و «نهایه» و «صراح» و «قاموس». نسخه تصحیح ومقابله شده است. دارای ۵۷۷ گ ۱۹×۲۹ س، ازبرگ ۵۳۱ تا آخر نونویسی شده بخط نستعلیق. درپشت صفحه اول تملك محمدعلی مازندرانی درهمین صفحه مهر دائره شکلی هست با سجع «خاك‌راه آل محمدعلی» درکنار این مهر با خط مغایر آمده که این مهر صاحب مسجد سید دراصفهان است. درهمین صفحه مهر بیضی‌شکل دیگری وجود دارد از حجةالاسلام رشتی وبا سجع «محمدباقربن محمدتقی‌الموسوی» و دربالای این مهر آمده که مهر مؤلف کتاب مطالع‌الانوار است (که همان حجةالاسلام رشتی باشد). درپائین مهر این عبارت آمده: «این کتاب مستطاب احقاق‌الحق ازکتابهای نفیسی است که مرحوم حجةالاسلام رشتی اعلی‌الله مقامه مزین بمهر فوق است مع حواشی ولغت ومقابله شده میتوان گفت که قیمت این کتاب از پانصدتومان علاوه است زیرا مقابله آن غیرنوشتن آن‌است. محمدرضا عفی عنه». کاغذ اصفهانی، جلد تیماج عنابی، وقفی حاج سیدسعید با مهر او.

۱۱۷

مصباح‌العابدین **(ادعیه ــ فارسی)**

از سیـد زین‌العابدیـن‌حسینی (قرن ۱۱ هـ. ق.) دریك‌مقدمه و۱۲ مطـلب و خاتمه . مقدمه شامل دوفصل ۱ــ درفضیلت جمعه وادعیه ونماز شب جـمعه و روز جمعه ۲ــ در ادعیه ونماز اول هرماه . دوازده مطلب در ادعیه ونمازاول هـرماه . خاتمه درسه فصل ۱ــ درادعیه ونماز روز نوروز . ۲ــ درادعیه هفته که مخصوص به‌یکی از چهارده معصوم است ونماز و زیارت هر روز ازهفته . ۳ــ دعاهائیکـه توسل می‌خواهند بحضرت رسالت وائمه طیبین (ع) .

مؤلف این کتاب را بنام شاه‌صفی صـفوی (۱۰۳۸ ــ ۱۰۵۲ هـ. ق.) معنـون داشته است .

آغاز موجود : بهره‌مند گشته ثواب آن بروزگار فرخنده آثار . . .

انجام موجود : نوع دیگر بنویسد حمد وآیةالکرسی وآیه .

نسخ ۱۲ سطری ۹×۱۸ س؛ تحریر سـدهٔ ۱۱ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، یکبرگ ازاول وآخر آن کسر است . مصحّح، درمیان‌یادداشت مورخ ۱۱٤۸ هـ. ق. دارای ۳۱۲ گ ۱۱×۲۹ س، کاغذ اصفهانی . جلد تیماج عنابی، وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۱۱۸

مثنوی معنوی **(شعر ــ فارسی)**

ازمحمدبن بهاءالدین، جلال‌الدین رومی متوفی ٦۷۲ هـ. ق.

نستعلیق ۲۳سطری ۱۲ × ۲۰س، درچهارستون، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. معلق بحواشی منقول از لطائف‌المعنوی و حواشی با امضاء «علیخان» «داعی» عنوان ونشان شنگرف، درآغاز مجلد ششم مثنوی آمده است «عدد ابیات آنچه در این جلد است یعنی جلد ششم ۵۷۹۸ منظوم ۵۳۳۷ منثور ٤٦١ دیباچه ۱۱ سرخی عنوانها ٤٥٠» اول هر دفتری همین موضوعات تعیین شده است. تصحیح ومقابله شده است. دارای ۳۲۷ گ ۱۹ × ۲۹ س، کاغذ فرنگی، جلدهای از اوراق وصالی شده ؛ جلد تیماج قهوه‌ئی ضربی‌دار.

۱۱۹

غررالفرائد و دررالقلائد. **(ادب ــ عربی)**

ازشریف مرتضی، علم‌الهدی، ابوالقاسم علی‌بن حسین موسوی متوفی ٤٣٦ هـ. ق. گفتارهاایست دراحوال برخی ازشعراء ومعسرین سلف وتفسیر آیات مشکله وتأویل احادیث معضله که درمجالس متعدّدی، شریف مرتضی املاء نموده است. این کتاب چاپ شده است. درآخر نسخهٔ موجود اضافاتی بصورت تکمله دارد.

نسخ ۱۸ سطری ۹/٥ × ۱۹/٥ س، بخط نعمت‌الله‌بن محمدرضابن حبیب‌الله وزیر درجمعه ۲٦ ذیقعدهٔ ۱۳۰۳ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز، دارای ۲۷٤ گ ۱۷ × ۲۹ س، کاغذفرنگی آهار مهره‌یی تصحیح ومقابله شده است. وقفی حاج سید سعید با مهر او. جلد تیماج قهوه‌ئی ضربی‌دار.

۱۲۰

روضة‌الصفا فی سیرة‌الانبیاء والملوك والخلفاء ج۱ **(تاریخ ــ فارسی)**

تألیف محمدبن خاوندشاه‌بن محمود معروف به میرخواند متوفی ۹۰۳ هـ. ق.

تاریخ عمومی جامع فارسی است که حوادث تاریخ عالم را از آغاز خلقت تا ظهور اسلام و پس‌از آن تاریخ اسلام را تا عهد سلطان‌حسین بایقرا ذکر می‌کند. نسخه‌موجود شامل قسم اول ازاقسام ششگانه تاریخ مزبور است ازآغاز، تا ذکر حکومت فرخ‌زاد بعدازقتل کسری.

نسخ ۲۵ سطری ۱۴×۲۲/۵ س؛ تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. جای عنوانها نانویس، یك‌سطر از اول ناقص وآخر آنهم کسر است دارای ۲۱۰ گ ۱۹×۲۹ س، کاغذ فرنگی، برخی اوراق وصالی شده، وقفی حاج سیدسعید با مهر او، جلد تیماج‌عنابی عطف ولبه وصالی شده.

۱۲۱

عین‌الحیات **(اخبار ــ فارسی)**

ازمجلسی دوم، محمدباقربن محمدتقی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. این کتاب ترجمه و شرح وصیت رسول‌الله (ص) به ابوذر غفاری است وحاوی مواعظ و نصایح می‌باشد که مکرر چاپ شده است.

نسخ ۲۴ سطری ۱۳×۲۲/۵ س؛ بخط ابوالقاسم‌بن محمدحسینی اصفهانی در رمضان ۱۲۳۰ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز، دارای ۲۵۸ گ ۲۰/۵×۲۹ س، کاغذ فرنگی، وقفی حاج سیدسعید، جلد تیماج عنابی

۱۲۲

المحرّر = محرّرالندوین **(فقه شافعی ــ عربی)**

تألیف امام‌الدین ابوالقاسم. عبدالکریم‌بن ابی‌سعید محمدشافعی قزوینی‌رافعی

متوفی ۶۲۳ یا ۶۳۳ هـ. ق.، ازاکابر علما وفقهای شافعیه می‌باشد که درعلوم دینی و دیگر علوم متداوله بی‌عدیل بوده است . فقهی است فتوائی ازطهارت تا امهات‌الاولاد .

آغاز : بسمله سبحانك اللهم وبحمدك اسبحك بکبریائك واعتلائك واحمدك علی وفور نعمائك وآلایك . . . لما همست من نظم مختصر فی‌الاحکام محرر عین‌الحشو والتطویل . . . وارغب الیك فی تسهیل هذا المحرّر علی محصلیه . . . کتاب الطهارة . قال‌الله تعالی وانزلنا من‌السماء ماء اطهورا ولایجوز رفع‌الحدث ولاازالة النجاسة الا بالماء . . .

انجام : واذا عتقت بموت‌السید فمن رأس‌المال یعتق والله اعلم بالصواب والیه المآب . تمت .

نسخ ۱۳ سطری ۱۲/۵×۱۷ س، بخط رمضان‌بن محمود قلعه زنجیری در ۸۵۶ هـ. ق. ، این تاریخ باید ازآن نسخه‌ئی باشد که از روی او کتابت شده است والا شیوه خط وکاغذ به‌تحریر بعداز هزار می‌ماند . عنوان ونشان قرمز، دارای ۲۵۹ گ ۲۰×۲۹ س، معلق بحواشی، کاغذ زرد و نخودی‌رنگ کمی آبدیده ولبهٔ برخی از اوراق بریده شده . جلد مشمع سرخ عطف وگوشه پارچهٔ آبی‌رنگ .

۱۲۳

مفاتیح‌النجات عباسی **(ادعیه ــ فارسی)**

ازمحقّق سبزواری، مولی محمدباقربن محمد مؤمن شریف سبزواری‌اصفهانی خراسانی متوفی ۱۰۹۰ هـ. ق.، دریك مقدمه وبیست‌وهفت باب . مقدمه درفضیلت

دعا و ذکر و آداب وشرائط دعا واوقات استجابت . . . باب ۱ــ بعضی دعاها باب ۲ــ بعضی دعاها که با سمی معین مشهور نشده . ۳ــ بعضی دعاهاکه دروقت سختیها ونزول حوادث خواندن آن مناسب است . ٤ــ بعضی دعاها که جهت دفع دشمنان مفید است . ٥ــ درحرزها وتعویذها که ازآفتها نگاه دارد . ٦ــ درحجابهای شریفه وهیاکل مبارکه و دعاها جهت دفع شیاطین وجن وسحر وچشم زخم وحشرات‌الارض ۷ــ در دعاها جهت دفع علل وامراض . ۸ــ دعاها جهت خلاصی از زندان وقرض . ۹ــ دعاها جهت طلب فرزند وطلب رزق وطول عمر ۱۰ــ دعاها جهت طلب حاجات ونمازهای حاجت . باب ۱۸ــ در ذکر اسماءالله وتفسیر آن برسبیل اجمال وخواص آنها . . . باب ۲۷ــ در زیارات .

آغاز : بسله حمد وستایش معبودیرا زیبنده وسزاست که بسفاتیح دعوات اجابة آیات . . .

انجام : وصلی‌الله علی محمد وآل محمد وسلم کثیرا وحسبناالله ونعم‌الوکیل نعم‌المولی ونعم‌النصیر تست .

نسخ ۱۵ سطری ۱۲/٥×۲۱/٥ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. دارای ۳۲۹ گ ۲۰×۲۹ س، کاغذ فرنگی ، برگ اول و آخر نسخه نونویسی شده ، وقفی حاج سیدسعید با مهر او، جلد تیماج مشکی ضربی‌دار .

۱۲٤

ترجمه قطب‌شاهی = شرح اربعین ــ ترجمه اربعین شیخ بهائی

(اخبار ــ فارسی)

اصل ازشیخ بهائی، محمدبن حسین عاملی متوفی ۱۰۳۰ هـ. ق. وترجمه وشرح

ازابن‌خاتون عاملی، شمس‌الدین محمدبن علی‌بن خاتون عیناثی حیدرآبادی متوفی بعدازسال ۱۰۵۵ هـ. ق. که آنرا بنام سلطان محمد قطب‌شاه دکن متوفی ۱۰۵۳ هـ. ق. ساخته است واستادش شیخ بهائی براین گزارش در ۱۶ رمضان ۱۰۲۹ هـ. ق. تقریظی نگاشته است . مترجم پس‌از ذکر هرحدیثی، گزارش آنرا تحت عنوانهای : بینش ــ نمایش ــ مترجم گوید ــ شرح، بیان داشته است وچیزهائی ازخود برآن افزوده است . این کتاب درسال ۱۲۷۵ هـ. ق. درتهران چاپ شده است .

نسخه ما مُصَدَّر است بفهرست کتاب دریازده برگ .

آغاز فهرست : بسمله فهرست احادیث این کتاب وآنچه درضمن شرح هرحدیث سمت گذارش یافته است .

آغاز ترجمه : بسمله‌ای ازتو حدیث معرفت را تبیین + وی ترجمهٔ وصف تو تنزیل مبین . . .

نسخ ۲۱ سطری ۹×۱۸/۵ س، تحریر ۱۰۵۸ هـ. ق. دارای یك سراوح زمینه طلا، میان سطور دوصفحه اول طلااندازی شده است صفحات مجدول بطلا ومشکی وآبی ، عنوانها ونشان شنگرف، دارای ۲۹۸ گ ۲۶×۲۸/۵ س، کاغذ هندی، وقفی حاج سیدسعید با مهراو، جلد تیماج مشکی وصالی شده .

۱۲۵

محرق‌القلوب **(مقتل ــ فارسی)**

ازمولی مهدی‌بن ابی‌ذر نراقی کاشانی متوفی ۱۲۰۹ هـ. ق. در روضه‌خوانی ، شامل دومقدمه وبیست مجلس که مکرر چاپ شده است (بنگرید شماره ۲۸) .

درآخر نسخه هفت بند ازمحتشم آمده است .

نسخ ۲۰ سطری ۱۲/۵×۲۱ س، بخط محمدشریف مجلسی اصفهانی در ۱۲۲۵ هـ. ق. ، نسخه وسیله حاجی ابوالقاسم‌بن حاجی میناخان وقف شده است . عنوان ونشان قرمز، برگ اول نسخه کسراست. دارای ۲۷٤ گ ۲۰×۲۸/۵ س، کاغذ فرنگی برخی اوراق وصالی شده ، وقفی حاج سید سعید با مهر او . جلد تیماج عنابی ضربی‌دار .

۱۲٦

منتخب‌التفاسیر ؟ (تفسیر ــ عربی)

ازمحمدبن علی شوشتری که درآن ازمجمع، کشاف، عیاشی، کافی، بیضاوی، خصال، احتجاج و . . . نقل کرده است . این نسخه ازاول سوره انعام تا اسراء را دارد وتاریخ‌فراغت ازتفسیراین‌بخش ۲۲رمضان ۱۱۲٦ هـ. ق. درمسجد حسین‌قصاب شوشتر . این نسخه درخور تحقیق وچاپ است .

آغاز : بسمله عن ابی‌الحسن‌الرضا (ع) قال نزلت‌الانعام جملة شیعها سبعون‌الف ملك لهم زجل بالتسبیح . . . بسمله الحمدلله خلق‌السموات والارض‌البیضاوی اخبر بانه تعالی حقیق بالحمد . . .

نسخ ونستعلیق ۲۹ سطری ۱٤/۵×۲۳/۵ س، بخط مؤلف در ۲۲ رمضان ۱۱۲٦ هـ. ق. درمسجد حسین قصاب شوشتر با قلمخوردگیهائی‌درمتن وافزودگیهائی درهامش‌بخط مؤلف اسامی کتابها وتفاسیر ونشان آیات شنگرف، دارای ۱٤۱ گ، ۱۹/۵×۲۸/۵ س، کاغذ اصفهانی، جلد تیماج لایه‌ئی عنابی وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۱۲۷

منهج‌الصادقین فی الزام‌المخالفین = تفسیر ... **(فارسی)**

ازملافتح‌الله کاشانی، فتح‌الله‌بن ملاشکرالله شریف کاشانی متوفی ۹۸۸ هـ. ق. که مکرر چاپ شده است . نسخهٔ حاضر شامل مجلد سوم آنست از اول سورهٔ توبه تا آیه : «قل هل ننبئکم بالاخسرین اعمالاً . الذین ضلّ سعیهم فی‌الحیوة‌الدنیا» . ازسوره کهف .

نسخ‌ونستعلیق خوش ۲۴سطری ۱۱/۵ × ۲۰س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. ، دارای ۳۰۵ گ ۱۸/۵ × ۲۸/۵ س، آیات با خط نسخ وبا قلم قرمز درآغاز یك سرلوح کمکار زمینه طلا. صفحات مجدول به قرمز وآبی . ناقص‌الآخر، برخی اوراق وصالی‌شده، کاغذ هندی‌وآب‌دیده وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج قهوه‌ئی .

۱۲۸

تهذیب‌الاحکام **(اخبار ــ عربی)**

ازشیخ طوسی، ابوجعفر محمدبن حسن، متوفی ۴۶۰ هـ. ق. که مکرر چاپ‌شده است . این‌نسخه از اول زکات تا دوبرگ از امر بمعروف ونهی ازمنکر را دارد .

آغاز موجود : فیما دون‌العشرین شیئ وفی‌الفضة اذا بلغت مائتی درهم خمسة دراهم . . .

نسخ ۲۱ سطری ۱۰/۵ × ۱۷/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. تا آخر کتاب زکوة دریکشنبه ۲۳ جمادی‌الثانی ۱۰۵۹ هـ.

ق. وکتاب حج آن در ۱٤ شعبان همان‌سال وسیله حاج حسین‌بن محمدعلی نیشابوری قرائت ومقابله گردیده است. در اول‌کتاب حج یادداشت تملك حسین‌بن ملاعبدالله بجستانی با مهر او نسخه از اول وآخر ناقص است. عنوان ونشان شنگرف. دارای ۳٥٤ گ ۱۹/٥ × ۲۷/٥ س، کاغذ اصفهانی، وقفی حاج سیدسعید با مهر او، جلد مقوا با روکش کاغذ ابری لاجوردی عطف وگوشه میشن قهوه‌ئی.

۱۲۹

مشارق‌الشموس فی شرح‌الدروس (فقه ــ عربی)

شهید اول، شمس‌الدین محمدبن جمال‌الدین مکی عاملی مقتول بسال ۷۸٦ هـ. ق. کتاب جامعی بنام الدروس‌الشرعیه درفقه امامیه نگاشته است بخواهش‌دوپسرش ابوطالب محمد وابوالقاسم‌علی که موفق به‌تکمیل آن، نگردیده است وازطهارت تا رهن را بیشتر ننوشته که این قسمت هم چاپ گردیده است. محقق خوانساری، آقاحسین‌بن جمال‌الدین محمد متوفی ۱۰۹۸ هـ. ق. شرحی مزجی واستدلالی برکتاب دروس شهید نگاشته که متضمن قواعد اصولی وضوابط اجتهادی می‌باشد واز اول کتاب طهارت تا آخر مسئله نجاست فقاع را گزارش نموده است و درایران بچاپ رسیده است ونسخه ما همین شرح است.

آغاز: بسمله الحمدلله رب‌العالمین والصلواة والسلام علی خیر خلقه وآله اجمعین خبر مبتداء مخذوف ای هذا کتاب‌الطهارة والکتاب فعال من‌الکتب بفتح الکاف لما یکتب به اوالمکتوب...

انجام: لقوله‌التسمیه ثابتة شرعاً ان یقال‌المراد بالتسمیةالاطلاق والاستعمال

فیکون حاصل‌الدلیل تست . . .

نسخ ۲۷ سطری ۱۴/۵×۲۵ س، بخط محمدعلی در ۱۲۵۰ هـ. ق. جمله‌ای ازنشانها قرمز، دارای ۲۴۸ گ ۲۰×۲۹ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی آبی وشکری‌رنگ . درپشت صفحه اول، یادداشت بیع با مهر بیضی‌شکل با سجع «عبده‌الراجی محمدالرضوی» درآخر نسخه یادداشت تملك مورخ رجب ۱۲۰۴ هـ. ق. با مهر بیضی‌شکل با سجع «الواثق بالله الحسن‌الرضوی» وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج مشکی با شیرازه .

۱۳۰

شرح مشاعر **(حکمت ــ عربی)**

اصل از صدرالمتألهین، محمدبن ابراهیم شیرازی متوفی ۱۰۵۰ هـ. ق. وشرح ازشیخ احمد احسائی، احمدبن زین‌الدین متوفی بین سالهای ۱۲۴۱ــ۱۲۴۴ هـ. ق. شرحی است مزجی تحت عنوان «قال ــ اقول» .

این شرح درتبریز قبل‌ازسال ۱۲۸۵ هـ. ق. چاپ شده است .

آغاز : بسمله حمد له اما بعد فیقول‌العبدالمسکین احمدبن زین‌الدین‌الاحسائی انه قد امرنی من تجب علیّ طاعته . . .

انجام : واقول ان افتریته فعلیّ اجرامی وانا بریء مما تجرمون لاحول ولاقوة الا بالله‌العلی‌العظیم وصلی‌الله علی محمد وآله‌الطاهرین وقع‌الفراق من تسویده . . .

نسخ ۲۷ سطری ۱۲/۵×۲۰/۵ س، بخط ابوالحسن در ۱۲۳۸ هـ. ق. درمشهد رضوی . نسخه تصحیح ومقابله‌شده است . دارای ۱۸۹ گ ۱۹×۲۸/۵ س، کاغذ فرنگی آهار

مهره‌ئی ، وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج‌مشکی.

۱۳۱

شرح کلیات قانون **(پزشکی ــ عربی)**

اصل از ابن‌سینا، شیخ‌الرئیس، حسین‌بن عبدالله متوفی ۴۲۸ هـ. ق. وشرح از ابن‌نفیس علی‌بن ابی‌الحزم قرشی شافعی دمشقی ملقب به‌علاءالدین ومعروف به‌نفیسی یا ابن‌نفیس متوفی ۶۸۷ هـ. ق. طبیب مصری وحکیم منطقی وفقیه اصولی.

نسخه ما از اول تا البحث‌الخامس فی مراتب‌الطعوم والروایح والالوان، ازجلد سوم ازشرح جزء دوم کتاب قانون را دارد .

آغاز : بسمله قال‌الشیخ‌الامام‌العالم‌المفید وحید دهره وفرید عصره علاءالدین ابی‌الحسن علی‌بن ابی‌الحزم‌القرشی‌الشافعی‌المتطبب وبعدحمدالله‌رب‌العالمین والصلوة علی عباده‌الصالحین . . .

نسخ ۲۳ــ۲۸ سطری ۱۴/۵×۲۲ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. برخی عنوانها قرمز، درمیان یادداشت هبه بفرزندش محمد مؤمن ازمحمد امان طبیب حسینی، نسخه را کاتب به آخر نرسانده است . برگ اول نونویسی شده و درمیان هم یکبرگ نانویس دارد دارای ۲۶۲ گ ۱۹/۵×۲۹ س، کاغذ اصفهانی، وقفی حاج سیدسعید با مهراو، جلد تیماج قهوه‌ئی فرسوده .

۱۳۲

قواعدالاحکام فی معرفةالحلال والحرام **(فقه ــ عربی)**

ازعلّامه حلّی، حسن‌بن یوسف متوفی ۷۲۶ هـ. ق. که مکرر چاپ شده است.

نسخه ما کامل است وشامل جلد اول و دوم آنست .

نسخ ۱۹ سطری ۹/۵×۱۹ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. معلق بحواشی منقول از : محقق کرکی، شهید ثانی ، مدارك، تحریر، ذکری، شرح ارشاد، شیخ بهائی وملامحمدصالح مازندرانی و . . . نسخه در ربیع‌الثانی ۱۱۳۲ هـ. ق. وسیله محمدجعفر مرور شده و رموز حواشی را استخراج نموده و درآخر مجلد اول همین کتاب نگاشته است . عنوان ونشان شنگرف، صفحات مجدول بطلا ومشکی کمند صفحات قرمز، دارای ۴۷۸گ ۱۷×۲۸/۵ س، کاغذ فستقی، وقفی‌حاج‌سید سعید با مهر او . جلد تیماج مشکی ضربی‌دار . یکسوی جلد افتاده است .

۱۳۳

انیس‌الصالحین **(ادعیه ــ فارسی)**

از امیر معزالدین محمدبن ابی‌الحسن موسوی ساکن مشهد رضوی درچهار فصل که آنرا درسال ۱۰۱۷ هـ. ق. بپایان رسانیده است .

فصل اول : درتعقیبات فرائض یومیه ونوافل آن وبعض دعوات ضروریّه .

۲ــ دراعمال هفته .

۳ــ دراعمال ایام ولیالی متبرّکهٔ سال .

۴ــ درحرزهای امامان وادعیهٔ منقوله .

آغاز : بسمله یا من ذکره انیس للصالحین وطاعته نجاة للعابدین . ایاك نعبد و ایاك نستعین . . . اما بعد بر ارباب عقل وبصیرت . . .

نسخ ۲۰سطری ۱۰/۵×۲۰ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ.ق.، عنوان ونشان قرمز، جدول صفحات آبی، دارای ۴۰۴ گ ،

۱۷/۵×۲۹ س، کاغذ اصفهانی . وقفی حاج سیدسعید با مهر او، جلد تیماج مشکی .

۱۳٤

صراح‌الصحاح **(لغت ــ فارسی)**

ازجمال‌الدین ابوالفضل محمدبن عمربن خالد قرشی و رارودی متوفی حدود ٦٩٦ هـ. ق. ترجمه وخلاصه ازکتاب صحاح‌اللغهٔ جوهری که آنرا در سه‌شنبه ٦صفر ٦٨١ هـ. ق. درکاشغر بانجام رسانده است واشعار بجز چند مورد ومثالها وحدیث و آیات را نیاورده است واین کتاب بترتیب حروف تهجی درآخر است . این کتاب مکرر چاپ شده است .

نسخ ٢٤ سطری ١٠/٥×٢١/٥ س، تحریر سدهٔ ١٢ هـ. ق. نسخه از اول وآخر ناقص است . از اوائل و اواخر نونویسی شده عنوان قرمز، دارای ٤٧٠ گ ١٥×٢٨ س، کاغذ هندی، برخی اوراق وصالی شده وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج عنابی .

۱۳۵

کنزالعرفان فی فقه‌القرآن = آیات‌الاحکام **(تفسیر ــ عربی)**

ازفاضل مقداد، ابی‌عبدالله مقدادبن عبدالله سیوری حلّی متوفی ٨٢١ هـ. ق. آیات وتفسیر آنها را بترتیب کتب فقهیه ترتیب داده ازطهارت تا دیات . این کتاب چاپ شده است .

نسخ ٢٦ سطری ١١/٥×٢٠ س، تحریر ١٠٧٠ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز، کاغذ فرنگی آهار مهره‌ئی آبدیده . نسخه

مصحّح ومعلق بحواشی ، دارای ۲۰۸ گ ۱۹×۲۸/۵ س؛ در اول وآخر نسخه یکبرگ اضافی شامل حدیث . وقفی‌حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج قهوه‌یی ضربی‌دار . عطف میشن مشکی .

۱۳۶

مجموع‌الرائق من ازهارالحدائق (کلیات ــ عربی)

از سید هبةالله‌بن ابی‌محمدحسن موسوی معاصر علّامه حلّی، که این کتاب‌را در ۷۰۳ هـ. ق. ساخته است . درمنافع قرآن واعتقادات دینی وفروع فقهی واخبار غریبه وفوائد کلامی که شیخ نوری درخاتمه مستدرك این کتاب را ستوده است وبر آن اعتماد نموده . این کتاب در دومجلد می‌باشد که نسخه ما جلد اول آنست واز باب اول تا آخر باب ششم را دارد .

کلاً شامل دوازده باب، باب اول درمنافع قرآن کریم وطب‌الائمه . باب دوم دراعتقادات، که اعتقادات صدوق را آورده است ازنسخه‌ای که بخط سید زین‌الدین علی‌بن سعید ابی‌عبدالله‌الحسین موسوی ابن‌عم والد مصنف بوده است . باب سوم دراین باب ازکتاب جمل‌العلم والعمل سیدمرتضی بهره گرفته است . باب چهارم، در بیان آنچه از ادعیه رسول‌الله وائمه (ع) رسیده وبرخی حرزها وحجابها واختیارات ایام، روایت شده از امام صادق (ع) باب پنجم : المقنع فی‌الامامه شیخ مفید . باب ششم، دربیان آنچه ازاخبار ومناقب امامان (ع) رسیده واتصال شجرهٔ وصایت ازآدم تا حضرت علی (ع) و روایت هشام‌بن حکم درباب امامت وصفت امام، گزیده شده ازکتاب کمال‌الدین شیخ صدوق و دو اربعین حدیث واحادیثی نبوی بنقل ازشهاب‌

الاخبار . این شش باب مربوط به‌مجلد اول آنست .

آغاز : بسمله الحمدلله خالق‌الامم وباری‌ءالنسم ومظهرالوجود من‌العدم . . . و بعد فانی نظرت فی بعض‌الکتب . . .

نسخ ۲۰ سطری ۱۰/۵×۱۹/۵ س، تحریر صفر۱۰۷۷ هـ. ق. عنوان قرمز، کاغذ فرنگی، دارای ۲۷۹ گ ۱۹×۲۹س، نسخه ازاوّل نونویسی شده ، تصحیح ومقابله گردیده‌است. وقفی حاج سیدسعید با مهر او، جلد تیماج قهوه‌ای‌ضربی‌دار.

۱۳۷

اخلاق ناصری **(اخلاق ــ فارسی)**

تألیف خواجه نصیرالدین طوسی، محمدبن محمدبن حسن متوفی ٦۷۲ هـ. ق. که آنرا در زندان قهستان قاین خراسان بسال ٦۳۳ هـ. ق. برای ناصرالدین ابوالفتح عبدالرحیم‌بن منصور دریك مقدمه وسه مقاله نگاشته است . مقدمه درمعنی وشرح اقسام حکست . مقاله اول درتهذیب اخلاق شامل دوقسم ۱ــ درهفت فصل ۲ــ در ده فصل . مقاله دوم درتدبیر منزل . مشتمل بره فصل . مقاله سوم درسیاست مدن، شامل هشت فصل .

خواجه نصیرپس‌از استیلای هلاکوخان وانقراض سلطنت اسماعیلیان درقهستان درسال ٦٥٤ هـ. ق. مقدمه کتاب اخلاص ناصری راکه مشتمل‌برثناء شهریاران وعظماء فرقه‌اسماعیلیه‌بود حذف‌کرد و مقدمهٔ دیگری برآن نوشت که نسخه ما با همین‌مقدمه دوم شروع می‌شود .

نستعلیق ۱۱ــ۱٦ سطری ۱۱/۵×۲۲/۵ س، تحریر

سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز، برگ اول نونویسی شده دارای ۱۴۹ گ ۱۶/۵×۲۸/۵ س؛ کاغذ کاهی، برگ آخر وصالی شده ، جلد تیماج عنابی ضربی‌دار اولائی وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۱۳۸

منتخب‌التفاسیر **(تفسیر ــ عربی)**

ازمحمدبن علی شوشتری (قرن ۱۲ هـ. ق.) جزء دیگری است ازشماره ۱۲۶ که وصف آن گذشت . ازسورهٔ سبا تا آخر قرآن را دارد . برگرفته شده ازتفاسیر مجمع، کشاف، نیشابوری، بیضاوی وازکتابهای کافی، عیون، مناقب شهرآشوب، اکمال، احتجاج و . . .

آغاز : سورةالسبا . المجمع عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام قال من قراءالحمدین جمیعا سبا وفاطر فی لیلة لم یزل لیلته فی حفظالله وکلاءته فان قراهما فی نهاره لم یصبه فی نهاره مکروه واعطی من خیرالدنیا وخیرالآخرة مالم یخطر علی قلبه ولم یبلغ مناه . بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم الحمدلله الذی معناه قولوا الحمدلله وهو تعریف لوجوب‌الشکر علی نعم‌الله سبحانه وتعلیم لکیفیّته‌الشکر . . .

نسخ ونستعلیق مختلف‌السطر ۲۳ــ۳۱ سطری ۱۴×۲۱/۵ س، بخط مؤلف (قرن ۱۲ هـ. ق.) برخی ازسطور متن قلم‌خورده و درهامش افزودگیها دارد . عنوان ونشان قرمز، مصحّح، دارای ۱۴۷ گ ۱۹/۵×۲۷/۵ س. برخی اوراق وصالی شده ، جلد مقوا با روکش کاغذ ابری عطف میشن عنابی . وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۱۳۹

نفائس‌الفنون فی عرائس‌العیون **(کلیات ــ فارسی)**

ازشمس‌الدین محمدبن محمود آملی متوفی ۷۵۲ هـ. ق. این کتاب مشتمل بر دوقسم است : یکی علوم اوائل و دیگری درعلوم اواخر واو علوم اواخر را مقدم داشته چون مشتمل برعلوم اسلامی می‌باشد . یکی درنه مقاله و دیگری درپنج‌مقاله است . این کتاب مکرر چاپ شده است . نسخه موجود از اول تا مسأله دوم ازمقاله دوم فن چهارم درعلم اصول فقه را دارد .

نسخ ۲۲ سطری ۱۳×۲۲ س؛ تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عناوین قرمز، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی ، دارای ۱۱٦ گ ۱۸×۲۸ س؛ درپشت صفحه اول آمده «داخل در کتابخانه فقیر لطفعلی‌بن محمدکاظم عفاالله عنهما گردید در ۱۳۱۸ هـ. ق. ناقص‌الآخر جلد تیماج تریاکی لایه‌یی .

۱٤۰

انیس‌الصالحین **(ادعیه ــ فارسی)**

از امیر معزالدین محمدبن ابی‌الحسن موسوی ساکن مشهد رضوی که آنرا در سال ۱۰۱۷ هـ. ق. برابر «انه هو صراط مستقیم» نگاشته است . مشتمل برچهارفصل:

۱ــ درتعقیبات فرائض یومیه ونوافل آن وبعض دعوات ضروریه .

۲ــ دراعمال هفته .

۳ــ دراعمال ایام ولیالی متبرّکه سال .

٤ــ درحرزهای امامان وادعیه منقوله .

نسخهٔ دیگری ازاین کتاب را بشماره (۱۳۳) بنگرید .

آغاز : بسمله یا من ذکره انیس للصالحین وطاعته . . . اما بعد برارباب عقل و بصیرت پوشیده نیست .

نسخ ۲۱ سطری ۹/۵×۲۰ س، بخط میرخسروبن میرحسن مدنی در ۱۰۹۸ هـ. ق. ، ادعیه معرّب، عنوانها قرمز، مصحّح، دارای ۳۴۳ گ ۱۶×۲۸ س، کاغذاصفهانی، جمله‌یی از اوراق وصالی شده . جلد تیماج زرد ضربی‌دار .

۱۴۱

مجموعه :

۱ــ مفاتیح‌التنزیل فی علم‌التأویل والترتیل (تجوید وقرائت ــ فارسی)

از سلطان‌القراء، محمودبن محمد علوی فاطمی حسینی حافظ تبریزی (قرن ۱۳ هـ. ق.) که آنرا بدستور ناصرالدین‌شاه نگاشته است . مجلد اول این کتاب را در تهران نگاشته که وصف آنرا درشماره ۱۱۳ بنگرید واین جلد را درمشهد رضوی نوشته است .

باب اول درفضائل آیةالکرسی وسوره توحید و دوآیه آخر سوره بقره و . . . پس‌ازباب نخستین، باب یازدهم آمده است دربیان اسامی قراء عشره واحوالاتشان و رموز و روایات وناقلین ازآنها وشهرها ومولد و وفاتشان وسلسله قرائیشان که پس ازسه برگ، حدود چهارده برگ جدول قرائت نافع آمده است ومطلب ناتمام مانده .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی انزل‌الفرقان علی عبده لیکون للعالمین نذیرا . . . بدانکه آیه شریفهٔ آیةالکرسی عظیمترین آیتی است ازآیات قرآن مجید که اگرعقل

دوربین . . .

۲ــ خلاصة‌الحساب **(ریاضی ــ عربی)**

ازشیخ بهائی متوفی ۱۰۳۰ هـ. ق. کتاب معروفی است که چاپ شده .

۳ــ چهارمقاله عروضی سمرقندی **(ادب ــ فارسی)**

ازنظامی عروضی سمرقندی، ابوالحسن احمدبن عمربن علی (قرن ششم هجری) که آنرا حدود سال ۵۵۰ هجری قمری بنام ابوالحسن حسام‌الدین علی غوری نگاشته است دراحوال ادباء عصرش ازنویسندگان وشعرا ومنجمین وطبیبان وآداب هریك‌از این چهارگروه را تحت عنوان مقاله‌ای نگاشته است . این کتاب مکرر چاپ شده است .

رسالهٔ اول بخط نسخ ۲۳ سطری ۹/۵×۲۰ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. ناقص‌الآخر، ستون‌بندی جدول قرائت نافع قرمز ازبرگ ۱ــ۳٤ و رساله دوم بخط نستعلیق ۱۵ سطری ۷×۱۸/۵ ناقص‌الآخر، عناوین ونشان قرمز، معلق بحواشی، ازبرگ ۳۵ــ٦٦ ورسالهٔ‌سوم بخط‌شکسته نستعلیق خوش۱۵سطری۹×۱٦/۵س،بخط‌محمدابراهیم‌در ربیع‌الاولی ۱۲۹۸ هـ. ق. ازبرگ ٦۷ــ۹٤ . کاغذ فرنگی، جلد مقوا با روکش کاغذ بنفش عطف میشن قهوه‌یی، قطع ۲۸/۵×۱۷س، وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۱٤۲

نگارستان = تاریخ . . . **(تاریخ ــ فارسی)**

از احمدبن‌محمدبن عبدالغفار قزوینی‌غفاری‌که آنرا درسال ۹۵۹ هـ. ق. ساخته است ومکرر چاپ شده است . کتاب درتاریخ اسلام‌است تا زمان‌مؤلف وازاحوالات

حضرت رسول (ص) شروع کرده وسپس خلفا وائمه اثنی‌عشر واموییـن وعباسییـن تا حکام آق‌قوینلو . تاریخ فراغت‌ازتألیف این کتاب برابر آنچه درآخر نسخه آمـده است این بیت می‌باشد :

چه در واقع نگارستان چنین‌است ازآن آمد (نگارستان واقع) (۹۵۹) .

مؤلف درآغاز بمصادر این کتاب اشاره کرده است که سی‌ویك کتاب می‌باشد ازجمله تاریخ طبری بلعمی، فتوح اعثم، ترجمه یمینی، المنتظم ابن‌جوزی، تاریخ آل عباس جرفادقانی، جامع‌الحکایات عوفی، فردوس‌التواریخ خسرو ابرقوهی، طبقـات ناصری، مجمع‌النوادر نظامی عروضی وظفرنامه یزدی و . . .

آغاز : بسمله ای طرازنده بهارستان وی نگارندهٔ نگارستان .

نستعلیق خوش ۲۰ سطـری ۱۱×۱۹/۵ س؛ بخـط علی‌بن حاجی عبدل شوشتری در دوشنبه سلخ جمادی‌الاوّل ۹۹۶ هـ. ق. عنوان‌ونشان شنگرف، جدول صفحات زرین، زرد سبز ومشـکی وقرمـز، دارای ۱۴۸ گ ۱۹/۵×۲۸/۵ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی درصفحه دوم تملك اصفهانی با مهر چهارگوشه با سجع «الواثق بالله‌الغنی عبـده زین‌العابدین» . وقفی حاج سیدسعید با مهر او، جلد تیماج مشکی .

۱۴۳

عالم‌آرای عباسی = تاریخ . . . **(فارسی)**

تألیف اسکندربیك منشی ترکمان که ازمنشیان معروف زمان صفویه بوده است در ۱۰۳۵ هـ. ق. که وقایع بین سالهای ۹۶۹ تا ۱۰۲۵ هـ. ق. را آورده است . ایـن کتاب مکرر چاپ شده است .

دونسخهٔ دیگر ازاین کتاب به‌شماره ۲ و۸۹ گذشت .

آخرین عنوان موجود : شمه در ذکر احوال سلسله علیه زیاد اغلی و اوصاف گنجه .

نستعلیق ۸ اسطری ۱۱×۲۰ س، تحریر سدهٔ ۱۲ ه. ق. عناوین‌شنگرف، ناقص‌الآخر، دارای۲۵۲گ ۱۷/۵×۲۸/۵ س، کاغذ فرنگی، جمله‌ای از اوراق وصالی شده ، درپشت صفحه اول مهر چهارگوشه‌یی است باسجع «لااله‌الاالله‌الملک‌الحق‌المبین ابوالحسن‌الحسینی» . وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج مشکی .

۱٤٤

مجموعه :

۱ــ ریاض‌السالکین فی شرح صحیفة سیدالعابدین (ادعیه ــ فارسی)

ازمیرزا سیدعلیخان مدنی کبیر ابن امیرنظام‌الدین احمدبن امیرمحمدمعصوم حسنی حسینی دشتکی شیرازی متوفی ۱۱۱۸ ه. ق. مفصلترین وبهترین شرح صحیفه سجادیه است . نخست اسناد صحیفه‌را بنحو گسترده‌ای آورده است وآنگاه گزارش هر دعائی را تحت عنوان ــ روضه ــ بیان فرموده است . این کتاب درتهران بسال ۱۲۷۱ ه. ق. چاپ شده است . نسخه ما شامل روضه بیست‌وهشتم وبیست‌ونهم و سی‌ام ویك صفحه از روضه سی‌ویك می‌باشد .

۲ــ شرفنامه (شعر ــ فارسی)

سرودهٔ نظامی گنجوی، الیاس‌بن یوسف‌بن زکی‌بن مؤید متوفی حدود ۶۰۰ه.

ق. که اصلاً ازتفرش قم بوده است ویا فراهان قم و درشهر گنجه ازبلاد آذربایجان روسیه درگذشته . نظامی گنجوی حکیمی است عارف عالم عابد زاهد متقی‌که تمام عمر خود را بقناعت وانزوا وعزلت گذرانید واز اول جوانی ازقرب وصحبت و مجالست سلاطین واکابر پرهیز تمام داشت و در زاویه وخانقاه خود منزوی بود و درفنون شعر دارای مقامی بس عالی بود ومثنویات پنجگانه اوکه به‌پنج گنج وخمسه نظامی معروف است از ارکان ادبیات فارسی درشمار ویکی ازاین مثنویات پنجگانه شرفنامه است که نسخه حاضر ما باشد ومکرراً چاپ شده است .

آغاز : خرد هرکجا گنجی آرد پدید ز نام خدا سازد او را کلید

انجام : بدوباد فرخنده این نام تو از آغاز او تا بانجام تو

رساله اول بخط نسخ ۲۵ سطری ۱۲×۲۰ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. نسخه را کاتب به‌آخر نرسانده است . متن ادعیه با شنگرف، ازبرگ ۱ـ۱۶ . و رساله دوم بخط نستعلیق ۲۵ سطری ۱۳×۲۰/۵ س، درچهارستون . تحریر ۱۰۴۲ هـ. ق. عنوان‌ها قرمز، ازبرگ ۱۷ـ۵۳ . وقفی حاج سیدسعبد با مهر او . جلد تیماج سبز لایه‌یی عطف ولبه میشن عنابی قطع ۱۹×۲۹ س .

۱۴۵

مسالك‌الافهام الی آیات‌الاحکام (تفسیر ـ عربی)

ازشیخ فاضل جوادبن سعدالله‌بن جواد بغدادی کاظمی متوفی ۱۰۵۶ هـ. ق. شاگرد شیخ بهائی متوفی ۱۰۳۱ هـ. ق. که خلاصة‌الحساب و زبدة‌الاصول استادش‌را گزارش نموده است . نویسنده دراین کتاب آیات مربوط به احکام را برمبنای کتب

فقهی تفسیر نموده است ازطهارت تا دیات وسعی نموده است تا وجوه دلالت آیات متعلقه به‌احکام دین را بیان دارد و در دیباچه گوید که اگر کسی با دیدهٔ انصاف بنگرد، خواهد دانست که این اثریست کم‌نظیر وارزنده . تاریخ فراغت ازتألیف هشتم محرم‌الحرام ۱۰۴۳ هـ. ق. است .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی انزل‌الکتاب علی عبده بیانا للاحکام وجعله مصدقا لنبوته ومؤیدا لرسالته الی‌الخاص‌والعام فهوالنور الساطع . . . وبعد فیقول اقل العباد جوادبن سعدبن جواد لمّا کان من اجل‌النعم و اوفرالقسم استفادةالاحکام الشرعیة من‌الآیات‌القرآنیه . . .

نسخ ۲۷ سطری ۱۲×۲۰ س، بخط عباس‌بن خضربن عباس نجفی سدهٔ ۱۲ هـ. ق. از روی نسخهٔ اصل، عنوان و نشان قرمز، دارای ۲۵۰ گ ۱۹×۲۸ س، نسخه تصحیح و مقابله شده است . کاغذ فرنگی، درپشت صفحه اول‌تملک ریحان‌الله‌بن جعفر موسوی مورخ شعبان ۱۳۱۷ هـ. ق. جلد مقوا عطف ولبه میشن مشکی .

۱۴۶

من لایحضره‌الفقیه **(اخبار – عربی)**

تألیف شیخ صدوق، ابوجعفر محمدبن علی‌بن بابویه قمی متوفی ۳۸۱ هـ. ق. یکی ازکتب اربعه حدیث شیعه است که مکرر چاپ شده است . نسخهٔ حاضر شامل مجلد سوم وچهارم آنست مشتمل براخبار راجع به‌قضاء وشهادات واحکام طلاق و مناهی‌الرسول حدود وقصاص ودیات‌وضمان‌و وصیت و مواریث‌ونوادر واسانیداخبار.
نسخ ۲۱ سطری ۹×۱۷ س، تحریر ذیحجه ۱۰۷۵ هـ.

ق. درمیان درهامش سی صفحه ازکتاب انتخابی ازکتاب منهج‌الیقین میرزا علاءالدین محمد گلستانه بفارسی وپس‌ازآن درحاشیه شصت‌وشش برگ تذکرةالرجال شیخ صدوق و سپس درسه برگ، فائده تذکرةالرجال آمده . دارای ۲۴۲گ ۱۷×۲۸ س، کاغذ اصفهانی . درآخر نسخه یادداشت ابتیاعی سلطان‌القراء از سیدرضا ولد مرحوم حاج سیدصادق واعظ مورخ رجب ۱۳۲۵ هـ. ق. آمده با مهر چهارگوشه با سجع «هوالمعز سلطان‌القراء» برخی اوراق وصالی شده ، جلد تیماج عنابی عطف ولبه میشن سبز، وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۱۴۷

قلائدالعقیان فی محاسن‌الاعیان **(ادب ــ عربی)**

تألیف ابو نصر فتح‌بن خاقان اشبیلی، (فتح‌بن محمدبن عبیدالله‌بن خاقان) مقتول بسال ۵۳۵ هـ. ق. درمراکش، از وزرای نامی وازمشاهیر ادبا وفضلا وشعرای اشبیلیه ازبلاد اندلس می‌باشد و دارای تألیفاتی است ازجمله همین کتاب که حاوی‌شرح‌حال واشعار اکابر وقت است وبچهارقسم تقسیم شده است : ۱ــ درملوك ۲ــ در وزرا ۳ــ درقضاة وعلما ٤ــ درادبا وشعراء . این کتاب درپاریس، تونس، استانبول، مصر و . . . چاپ شده است .

آغاز : بسله الحمدلله الذی راض لنا البیان حتی انقاد فی اعنتنا وشاد مثواه فی اجنّتنا . . .

نسخ ۲٤ سطری ۱۲×۲۲ س، بخط یحیی‌بن علی‌بن یحیی‌الذابنی دریکشنبه سوم جمادی‌الاول ۱۰۸۵ هـ. ق. در

صنعا، نسخه تصحیح ومقابله شده ، عنوانها شنگرف ، این نسخه درجمادی‌الاولی ۱۲۰٤ هـ. ق. توسط حسین‌رضا به عصمت پاشازاده اهداء شده است ویادداشتی بخط خوش اهداءکننده ، بزبان ترکی درپشت صفحه اول آمده است . دارای ۱۹۷ گ ۱۸/٥ × ۲۷/٥ س، جلد مقوا ، با روکش کاغذ ابری، عطف میشن قهوه‌یی رگه‌دار . وقفی حاج سید سعید با مهر او .

۱٤۸

ابواب‌الجنان. ج۱ **(اخلاق ـ فارسی)**

تألیف میرزا رفیع‌الدین محمدبن فتح‌الله قزوینی واعظ متوفی ۱۰۸۹ هـ. ق. که می‌خواست کتاب خود را درهشت باب وهرباب را دریك مجلد تألیف کند بعدد ابواب بهشت . جلد اول را در زمان شاه‌عباس ثانی ومجلد دوم را در روزگار شاه سلیمان درسال ۱۰۷۹ هـ. ق. نگاشت وموفق به تکمیل آن نگردید . وبقیه آن را میرزا محمد شفیع، فرزندش تتمیم نمود . نسخهٔ حاضر شامل مجلد اول آنست . در یك مقدمه وباب اول که مشتمل برسه فصل است . مقدمه درآداب ولزوم وعظ، فصل ۱و۲ درناپایداری دنیا وطرق دنیادوستی فصل۳ درچهارده مجلس است دربیان صفات ذمیمه ازجاه‌طلبی، مال‌دوستی، آز، طمع، بخل، خودآرائی، خودنمائی، خودبینی، عجب، غرور، پرخوارگی، شهوت‌رانی، عیاشی، مصاحبت نااهلان، کینه‌توزی، رشك ورزی، ستمگری، تندخوئی، وتلخگوئی .

این کتاب چاپ شده است .

آغاز : بسمله بهترین مقالی‌که سرخیل کاروان فنون محاورات تواند بود و ...

نستعلیق خوش ۱۸ سطری ۱۰/۵×۲۰ س؛ تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. جای عنوانها نانویس، ناقص‌الآخر ؛ دارای ۱۶۵ گ ۱۷×۲۸ س؛ کاغذ اصفهانی ؛ جلد روغنی فرسوده عطف پارچه‌یی وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۱۴۹

نهج‌البلاغه **(اخبار ــ عربی)**

جامع آن سیداجل محمدبن حسین‌بن موسی معروف به سیدرضی متوفی ۴۰۶ هـ. ق. این کتاب شریف که تالی قرآن کریم است، گزینه‌ایست ازخطبه‌ها ونامه‌ها و سخنان حکمت‌آمیز وکلمات قصار حضرت علی (ع) که سیدرضی این مجموعه را بر سه‌باب ترتیب داده است .

آغاز : بسمله اما بعد حمدالله الذی جعل‌الحمد ثمنا لنعمائه ومعاذا من بلائه ...

نسخ مُعَرَّب ۲۱ سطری ۹×۱۸/۵ س؛ بخط سیف‌الدین محمد حسینی درشعبان ۱۰۷۲ هـ. ق. عنوانها شنگرف، صفحات مجدول بطلا، معلق بحواشی بسیاری ، درپشت صفحه اول یادداشت تملك بیع مورخ ۱۱۴۷ هـ. ق. با مهر چهارگوشه‌یی با سجع «لااله‌الاالله الملك‌الحق‌المبین عبده ابراهیم» و درهمین صفحه مهر بیضی‌شکل با سجع «عبده محمدصادق‌الموسوی» نسخه تصحیح ومقابله شده است در پشت صفحه آخر شرح یکی ازکلمات مولا بخط عبدالنبی قزوینی مورخ جمعه پنجم شعبان ۱۱۶۳ هـ. ق. دارای ۱۶۵ گ ۱۶/۵×۲۸/۵ س؛ جلد تیماج عنابی ضربی‌دار با گنج وترنج؛ وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۱۵۰

جمال‌الصالحین **(ادعیه ــ فارسی)**

تألیف میرزا حسن‌بن ملاعبدالرزاق لاهیجی ــ فیاض ــ متوفی ۱۱۲۱ هـ. ق. دربیان آداب واعمال ومحاسن اخلاق وافعال که مؤمنان را دراکثر اوقات واحوال مراعات آن باید نمود دریك مقدمه و۱۲ باب وخاتمه . این کتاب، آخرین اثر مؤلف بوده است .

مقدمه در ذکر احادیث واخبار ونکات واسرار چند که باعث رغبت بطاعت و فضائل اعمال می‌شود وموجب کراهت معاصی می‌گردد .

باب اول، درفضائل عقل وعلم ومکارم اخلاق وصفات و رزایل ومناهی و معاصی، شامل ۱٤ فصل .

باب دوم، درتنظیف بدن وجامه ازکثافت ظاهری وتطهیر جسد و دل ازکدورت باطنی، در ۱۰ فصل .

باب سیم، درفضائل نماز ومتعلقات آن و ذکر ادعیه مخصوصه بساعات وفضائل آن، در ۱۵ فصل .

باب چهارم درفضائل ذکر و دعا واحکام متعلق بآنها، در ۱۰ فصل .

باب پنجم ، درآداب عادات ومجاری اعمال وسایر جزئیات وسوانح افعال ، در ۱۲ فصل .

باب ششم درحقوق اموال و رعایت احوال وعیال، در ۱۰ فصل .

باب هفتم درفضائل روزه واحکام متعلق به‌آن ازآداب وفضل اعتکاف و

متعلقات آن در ۱۰ فصل .

باب هشتم دراعمال شهور واعوام ولیالی وایام در ۱۲ فصل .

باب نهم درتزویج واحکام متعلق به‌آن، در ۱۰ فصل .

باب دهم درآداب سفر واحکام متعلق به‌آن در ۱۰ فصل .

باب یازدهم درفضائل حج وعمره و زیارت، در ۱۰ فصل .

باب دوازدهم دراحکام متعلق باموات و زیارت قبور مؤمنان بعداز وفات، در ۱۰ فصل .

خاتمه درمواعظ ونصایح وفواید متفرقه .

آغاز : بسمله حمد بیحد وثنای بیعدد کریمی را سزد که درگلستان عالم امکان از رشحات . . .

نستعلیق ۱۷ سطری ۱۱×۲۰/۵ س، بخط حسین‌علی حداد در ربیع‌الاول ۱۱۲۸ هـ.ق. عنوان ونشان شنگرف دارای ۲۳۱ گ ۱۸×۲۸ س، کاغذ فرنگی، جمله‌یی از اوراق وصالی شده جلد تیماج مشکی، وقفی حاج سیدسعید با مهر او .

۱۵۱

حل‌الموجز **(پزشکی ــ عربی)**

ابن‌سینا متوفی ۴۲۸ هـ. ق. کتابی درپزشکی نگاشته است بنام قانون، براین کتاب شروح وحواشی بسیاری نوشته شده است ازجمله علاءالدین علی‌بن ابی‌الحزم قرشی شافعی دمشقی معروف به ابن‌نفیس متوفی ۶۸۷ هـ. ق. کتاب قانون ابن‌سینا را ملخّص نموده وبنام موجزالقانون موسوم داشته است وآقسرائی، شیخ جمال‌الدین

محمدبن محمدبن محمدبن امام فخر رازی متوفی بعداز ۷۷۰ هـ. ق. کتاب موجز القانون را گزارش نموده است که نسخه حاضر باشد وآنرا بنام ــ حل‌الموجز ــ موسوم داشته است . این کتاب مکرر درلکهنو چاپ شده‌است شرحی است بصورت قال ــ اقول . نسخهٔ موجود از آغاز تا بحث حسیات ــ را دارد .

آغاز : بسمله الحمدلله رب‌العالمین والصلوة علی افضل انبیائه محمد وآله اجمعین وبعد فان‌الطب علم شریف لشرف موضوعه و وثاقة دلایله . . . وسمیته بحل الموجز لانه . . .

نسخ ۲۳ سطری ۹/۵×۱۷/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. وقفی فاضل‌خان با مهر دائره شکل نسبتاً بزرگ با سجع «زصدق بندهٔ شاه‌جهان علاءالملك» درپشت صفحه اول در همین صفحه مهر دائره شکل کوچکتری هست با سجع «اقسرائی» عناوین قال واقول با شنگرف . ناقص‌الآخر ، مصحّح ومعلق بحواشی درآغاز وانجام مهر حاج سیدسعید دارای ۲۳۹ گ ۱۷×۲۸ س، جلد تیماج عنابی فرسوده ، ضربی‌دار .

۱۵۲

برهان قاطع **(لغت ــ فارسی)**

تألیف محمدحسین‌بن خلف تبریزی متخلص به ــ برهان ــ که آنرا درسال ۱۰۶۲ هـ. ق. بنام عبدالله قطبشاه ساخته است ومکرر چاپ شده است .

آغاز : بسمله : ای رهنما بهر زبان درافواه . . .

نسخ ۲۲ سطری ۱۰×۲۰/۵ س، بخط موسی برای

حسین تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. دارای یك سرلوح ساده، لغات با شنگرف، صفحات مجدول به‌زرد ومشکی وقرمز، دارای ۶۷۲ گ ۱۶ × ۲۷/۵ س، جلد تیماج مشکی ضربی‌دار. وقفی حاج سیدسعید با مهر او.

۱۵۳

غایةالمرام فی شرح تهذیب‌الاحکام **(اخبار ــ عربی)**

ازسید نعمت‌الله‌بن عبدالله‌جزائری شوشتری‌موسوی متوفی ۱۱۱۲ هـ. ق. شرح مبسوط ومفصلی است تحت عنوان ــ قوله ــ برکتاب تهذیب‌الاحکام ــ شیخ‌طوسی درهشت‌جلد که نسخه حاضر شامل مجلد هفتم آنست ازکتاب طلاق تا باب زیادات از وصیت. نسخهٔ دیگری ازاین کتاب را بشماره ۵۸، ببینید.

آغاز: بسمله الحمدلله علی ما انعم حمداً کثیراً والصلوة علی محمد وعترته الطاهرین . . . کتاب‌الطلاق باب حکم‌الایلاء، قال‌الشیخ ره، واذا حلف‌الرجل بالله تعالی ان لایجامع زوجته ثم اقام . . .

نسخ ۲۳ سطری ۱۲ × ۲۰ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. درپشت صفحه اوّل آمده است که بخط شارح است؟ در آخر باب کفارات آمده است که تاریخ فراغت (که گویا تاریخ فراغت ازتألیف است) رمضان ۱۰۹۸ هـ. ق. می‌باشد، معلق بحاشیه‌یی با امضاء «منه مدظله» کاغذ فرنگی آب‌دیده، برگ اوّل وصالی شده، دارای ۱۶۲ گ، ۱۷ × ۲۷/۵ س، جلد تیماج مشکی، وقفی حاج سیدسعید با مهر او.

۱۵٤

بحارالانوار، ج۲ **(اخبار ــ عربی)**

تألیف علامه مجلسی، ملامحمدباقربن محمدتقی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. این نسخه شامل جلد دو م‌آنست دربیان توحید وصفات ثبوتیه وسلبیه واسماء حسنی خداوند که مکرر چاپ شده است .

نسخ شیرین ۲۵ سطری ۹/۵×۱۸ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، در اول وآخر نسخه مهر چهارگوشه‌یی هست با سجع «لااله‌الاالله الملك‌الحق‌المبین محمدباقرالموسوی» درصفحه آخر برکنار مهر مزبور آمده «خاتم شریف مرحوم آقای حجةالاسلام» . دارای ۱۸٤ گ ۱٦/۵×۲۷/۵ س، کاغذ فرنگی، جلد تیماج مشکی لایه‌یی ضربی‌دار عطف ولبه میشن عنابی ، مُصَحَّح .

۱۵۵

بحارالانوار، ج۹ . **(اخبار ــ عربی)**

مجلد دیگریست ازکتاب پیشین ازباب ٦٦ : ذکر فضائله والنظر الیها واستماعها وان‌النظر الیه والی‌الائمة من ولده صلواةالله علیهم عباده . تا آخر مجلد نهم که آخر باب ۱۲۸ می‌باشد . تاریخ فراغت ازتألیف این مجلد، ششم ربیع‌الثانی ۱۰۹۹ هـ. ق.

نسخ شیرین ۲۷ سطری ۱۱×۱۹/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز، دارای ۳۳٦ گ ۱۱×۱۹/۵ س، درپشت صفحه اول یادداشت بیعی ازسید اسماعیل موسوی ابن‌سید نصرالله بهبهانی در ۱۲٦۸ هـ. ق. وهبهٔ آن بفرزندش

سید عمادالدین با مهر بیضی‌شکلی با سجع «عبده اسماعیل‌ـ الموسوی» کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی ، وقفی حاج سیدسعید با مهر او . جلد تیماج عنابی ضربی‌دار .

۱۵۶

الروضةالبهیة فی شرح‌اللمعةالدمشقیة = شرح لمعه ج۱و۲

(فقه ــ عربی)

شهید اول، شمس‌الدین محمدبن مکی عاملی مقتول بسال ۷۸۶ هـ. ق. متن مختصر ومفیدی که حاوی یکدورهٔ کامل فقه امامیه است ازطهارت تا دیات نوشته بنام ــ اللمعةالدمشقیة ــ وشهید دوم زین‌الدین‌بن احمد عاملی مقتول بسال ۹۶۶ هـ. ق. شرحی برآن نگاشته است که نسخه حاضر باشد . این شرح مکرر چاپ شده است . این نسخه شامل جلد اول و دوم آنست .

نسخ خوش ۲۵ سطری ۹ × ۲۰ س، بخط محمدقاسم‌بن محمدحسین طهرانی در۱۰۹۸ هـ. ق. تحریرمجلد اول وتحریر جلد دوم در ۱۱۰۲ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز، معلق بحواشی بخط خوش‌شکسته نستعلیق، صفحات مجدول بطلا ومشکی، دارای ٤٥٤گ ۱۵/۵ × ۲۷/۵ س، جلد تیماج قهوه‌یی‌فرسوده که یکسوی آن افتاده است .

۱۵۷

صحاح‌اللغة **(لغت ــ عربی)**

تألیف جوهری، ابونصر اسماعیل‌بن حماد نیشابوری فارابی جوهری متوفی ۳۹۳ هـ. ق. نخستین کسی که لغات عربی را به‌ترتیب حروف تهجی مرتب کرده است وبعنوان کتاب فوق ارائه داده است . او لغت عرب را از زبان اعرابی که اصلاً

مراوده با اجانب نداشتند و زبان ایشان درعربیّت اصلیّه باقی ومخلوط بکلمات بیگانه نبود اخذ نموده، با اینکه زبان مادری او ترکی بوده، ازپیشوایان لغت عرب محسوب می‌شود. جوهری خط بسیار نیکوئی داشت وبا ابن‌مقله وامثال او هم‌تراز، درعصر خود بی بدل و درخوبی ضرب‌المثل بود. عاقبت باز به نیشابور برگشت و بتدریس وتألیف آغاز کرد. گویند که درآخر عمر مبتلا به اختلال حواس گردید. بخیال پروازکردن افتاد و دراثر همین خیال، دولنگه در را زیربغل گرفته وبجای بلندی رفت وبگمان پروازکردن، خود را پائین انداخته وجان داد. درهرحال مشهورترین تألیفات وی، کتاب صحاح‌اللغه است ومرجع اکابر وافاضل هر زمان می‌باشد وبارها درهند ومصر وایران چاپ شده است وبرآن شرح وحاشیه نوشته‌اند وتلخیص کرده‌اند وجمال‌الدین قرشی، ابوالفضل محمدبن عمر درسال ۶۸۱ هـ. ق. این کتاب را بپارسی هم ترجمه‌اش کرده است بنام ــ الصراح من‌الصحاح ــ وهمین جمال‌الدین قرشی دوکتاب دیگر دارد که یکی بنام ــ القراح بتکمیل‌الصحاح ــ و دیگری بنام ــ نورالصباح فی اغلاط‌الصحاح.

آغاز: بسمله الحمدلله شکراً علی نواله والصلاة علی محمد وآله فلمّا قَصُر سکان‌الجبال عن ادراك معانی‌الشعر...

نسخ مُعَرَّب ۲۵ سطری ۱۳/۵×۲۰/۵ س، بخط هارون‌بن احمد شیرینی در ارومیّه درجمعه ۲۰ صفر ۹۱۰ هـ. ق. درآخر نسخه تملك ابراهیم‌بن حاجی‌آقا نور و درپشت صفحه اول، یادداشت تملك علی‌نقی‌بن حیدربن باقر حسینی کورسرخی ازاعقاب محمد دیباج با مهر دائره‌شکل با سجع «محمد نبی‌الله علی ولی‌الله عبده علی نقی‌الحسینی» ونیز یادداشت تملك با مهر چهارگوشه‌یی با سجع «محمد جعفربن

سلطان‌العلماء» عنوانها درمتن وبرخی ازلغات درهامش با شنگرف، کاغذ سمرقندی دارای ۲۹۰ گ ۱۸×۲۷ س، در اول وآخر نسخه مهرحاجی سیدسعید. جلد تیماج مشکی.

۱۵۸

الفین‌الفارق بین‌الصدق والمین **(کلام وعقائد ـ عربی)**

تألیف علّامه حلّی، جمال‌الدین حسن‌بن یوسف متوفی ۷۲۶ هـ. ق. که آنرا بخواهش فرزندش فخرالمحققین نگاشته است دریك مقدمه و دومقاله وخاتمه و در آن هزار دلیل برامامت حضرت علی (ع) وهزار دلیل برابطال شبهات مخالفین اقامه کرده است وجلد اول آنرا درسال ۷۰۹ وجلد دوم آنرا در ۷۱۲ هـ. ق. درشهر دینور ساخته است وآنچه موجود است تمام جلد اول واز هزار دلیل جلد دوم تنها حدود بیست‌واندی دلیل است وبقیه بدست نیامده است. این کتاب مکرر چاپ شده است.

آغاز: بسمله الحمدلله مظهرالحق بنصب‌الادلةالواضحة والبراهین . . .

نسخ خوش ۱٤ سطری ۸×۱۸ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. برگ اول و آخر نسخه کسر است وبرگ اول نونویسی شده، درهامش صفحه دوم با طلا گل وبوته‌اندازی شده و بین‌السطور طلااندازی دندان‌موشی، صفحات مجدول بطلا و مشکی وآبی، عناوین ونشان شنگرف، دارای ۲۹۸ گ ۱۵×۲۷/۵ س، برخی اوراق وصالی شده، جلد سوخته و تیماج مشکی، درآغاز مهر حاج سیدسعید.

۱۵۹

حدیقةالحقیقة وشریعةالطریقة **(شعر ـ فارسی)**

مثنوی عرفانی مشهوری است در ده هزاربیت دربحر خفیف در ده باب،

سرودهٔ ابی‌المجد، مجدودبن آدم معروف به حکیم سنائی غزنوی متوفی ۵۳۵ هـ. ق. که آنرا درظرف سیزده ماه ازآغاز ۵۲٤ تا دی ۵۲۵ هـ. ق ساخته است چنانکه خود گوید :

شد تمام این کتاب در مه دی — که در آذر فکندم آنرا پی
پانصد وبیست‌وچهار رفته‌زعام — پانصدوبیست‌وپنج گشته تمام

این‌کتاب مکرر چاپ شده است . نسخهٔ ما گزینه‌ایست ازحدیقه سنائی، کاتب یك‌فصل ازباب اول را، انداخته وازفصل دوم اندر وحدت وشرح عظمت شروع کرده است .

آغاز :

احدست وشمار از او معزول — صمدست ونیاز ازو مخذول

نستعلیق ۱۸ سطری ۱۱ × ۲۳ س، متن وحاشیه بخط طالبا حسینی درمشهد مقدس درچهارشنبه دهم‌ذیقعده ۱۰۶۷ هـ. ق. برخی‌عنوانها با شنگرف، وجای جمله‌ای ازعناوین نانویس است . دارای ۸۳ گ ۱٤/۵ × ۲٦/۵ س، کاغذ هندی، جلد تیماج قهوه‌یی حاشیه طلائین، درصفحه اول مهر حاجی سیدسعید .

۱٦۰

شرح مواقف — **(کلام ــ عربی)**

عضدالدین ایجی، عبدالرحمان‌بن رکن‌الدین احمد ایجی فارسی شیرازی شافعی متوفی ۷۵٦ هـ. ق. در زندان والی کرمان حکیمی اصولی ومتکلمی متبحر ومحققی مدقق واز اکابر علمای عهد خدابنده مغولی وبسیار سخی وکریم‌النفس بوده و

شاگردانی همچون ملاسعد تفتازانی وشمس‌الدین کرمانی وسیف‌الدین ابهری و دیگران داشته است ومدتی‌قضاوت شیراز را بعهده گرفته و درمذهب خویش تعصب زیادی داشته وبا امامیه، معاندت می‌نموده وعناد او دراین زمینه ضرب‌المثل شده و با فخرالدین جاربردی وخواجه حافظ شیرازی معاصر بوده است وحافظ در دیوان خود، ضمن قطعه‌ای ازاین دانشمند یاد کرده است وگوید :

دگر شهنشه دانش عضد که درتصنیف بنای کار مواقف بنام شاه نهاد

درهرحال این‌عالم بزرگ‌را مصنفاتی درکلام وحکمت وفنون ادبیه وغیرها می‌باشد وازآن جمله است کتاب : المواقف‌السلطانیه یا المواقف فی علم‌الکلام و تحقیق‌المقاصد وتبیین‌المرام ــ که آن را بنام غیاث‌الدین وزیر خدابنده تألیف نموده و در رشته خود کم‌نظیر ومحل توجه افاضل واکابر بوده است . گویا این کتاب را در زندان نگاشته است . براین کتاب، شروح وحواشی متعددی نوشته شده است . ازجمله شرح میرسید شریف جرجانی متوفی ۸۱۶ هـ. ق. است که آنرا در اوائل شوّال ۸۰۷ هـ. ق. درسمرقند بنام غیاث‌الدین پیرمحمد اسکندر ساخته‌است . شرحی است مزجی ومفصّل که همین نسخهٔ حاضر باشد .دراین نسخه دیباچهٔ شارح نیامده است واز اول تا خاتمهٔ مباحث عقول ازموقف چهارم (فی‌الجواهر) را دارد .

آغاز : بسمله ضمّن‌المصنّف تغمّده . بغفرانه خطبة کتابه‌الاشارة الی مقاصد علم‌الکلام رعایة لبراعةالاستهلال .

انجام : وتعاونها علی‌الشّر والفساد وهی‌الشیاطین والله‌تعالی‌اعلم بحقایق‌الامور.

نستعلیق ۲۹ سطری ۱۱/۵×۲۰/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، معلّق بحواشی با امضاء

شارح ابهری، دام سعدا ، سعدا رحمه‌الله ، منه رحمه‌الله ، ح س . سمع من سعد، درای ۳۱۱ گ ۱۶/۵×۲۷ س، نسخه تصحیح ومقابله شده است . درپشت صفحه اول یادداشت تملك محمدحسنی ومهر «محمدباقربن محمدتقی‌الموسوی» جلد تیماج لولائی عنابی ، عطف میشن مشکی . مهر حاج‌سید سعید .

۱۶۱

قوانین‌الاصول = قوانین‌المحکمه (اصول فقه ــ عربی)

ازمیرزای قمی، میرزا ابوالقاسم‌بن محمدحسن گیلانی قمی متوفی۱۲۳۱ هـ. ق. که آنرا درسلخ ربیع‌الثانی ۱۲۰۵ هـ. ق. دربلدهٔ قم تألیف نموده است ویکی ازکتب مبسوط ومعروف اصول فقه است که مکرر چاپ شده است .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی هدانا الی اصول‌الفروع وفروع‌الاصول . . .

نسخ خوش ۲۶ سطری ۸×۱۷ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، دارای یك سرلوح مرصع، جدول وکمند صفحات با طلا ومشکی وشنگرف وآبی ، دارای ۲۶۶ گ، ۱۶×۲۶/۵ س، درآخر شش برگ مجدول نانویس‌اضافی دارد . معلق بحواشی منقول از حاج میرزا محمدهاشما دام ظله‌العالی، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی، جلد تیماج مشکی . در آغاز مهر حاج سیدسعید .

۱۶۲

تحفة‌المؤمنین = تحفهٔ حکیم مؤمن (پزشکی ــ فارسی)

ازسید محمد مؤمن‌بن سیدمحمد زمان تنکابنی دیلمی‌که آنرا در ۱۰۷۷ هـ. ق.

یا ۱۰۸۷ هـ. ق. بنام شاه‌سلیمان صفوی (۱۰۷۷ ــ ۱۱۰۵ هـ. ق.) درپنج تشخیص و بیست‌وچهار باب ساخته است ومکرر چاپ شده .

آغاز : بسمله سبحانك اللهم یا قدوس ویا طبیب‌النفوس . . . شکر شیرینی شربت حیوة حکیمی را جل شأنه . . .

شکسته نستعلیق خوش ۲۵ سطری ۱۲×۱۹/۵ س، بخط محمدعیسی‌بن محمدجعفر در ذیقعده ۱۱۸۶ هـ. ق. عناوین ونشان قرمز، کاغذ صیقلی، دارای ۲۷۵ گ ۱۸×۲۷ س، درصفحه اول وآخر مهر حاج سیدسعید . جلد تیماج مشکی فرسوده با حاشیهٔ زرد .

۱۶۳

مطول = شرح تلخیص‌المفتاح **(بلاغت ــ عربی)**

سراج‌الدین ابی‌یعقوب‌بن ابی‌بکربن محمد سکّاکی متوفی ۶۳۶ هـ. ق. کتاب جامعی درانواع ادب بجز لغت نگاشته است بنام ــ مفتاح‌العلوم ــ که درسه قسم است، ۱ــ صرف ۲ــ نحو . ۳ــ معانی وبیان وبدیع . قسم سوم این کتاب را شیخ جلال‌الدین محمدبن عبدالرحمن قزوینی شافعی معروف به خطیب قزوینی یا خطیب دمشق متوفی ۷۳۹ هـ. ق. خلاصه کرده است وبنام ــ تلخیص‌المفتاح ــ موسوم داشته است سپس این خلاصه را (یعنی همین تلخیص‌المفتاح را) علّامه سعدالدین مسعودبن عمر تفتازانی متوفی ۷۹۲ هـ. ق. دومرتبه شرح کرده است که مرتبه اول شرحی مفصل ومزجی نموده و در روز چهارشنبه یازدهم صفر سال ۷۴۸ هـ. ق. در هراة ازپاکنویس آن فارغ شده است و در روز دوشنبه دوم رمضان ۷۴۲ هـ. ق. در

شهر خوارزم شروع بتألیف آن نموده، وبار دوم، شرحی مختصر کرده است . شرح اول تفتازانی بنام ــ مطول ــ یا ــ شرح تلخیص‌المفتاح ــ معروف شده است که نسخه ما همین شرح است وجزو کتب درسی می‌باشد ومکرر چاپ گردیده است .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی الهمنا حقایق‌المعانی و دقایق‌البیان و خصصنا ببدایع‌الایادی و روایع‌الاحسان . . .

نسخ خوش ۲۰ سطری ۹/۵×۱۶/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، از آغاز نونویسی شده ، دارای ۲۷۸ گ ۱۸×۲۶/۵ س، درپشت صفحه‌اول یادداشت بیع درشوشتر مورخ ذیحجه ۱۱۱۸ هـ. ق. کاغذ فرنگی‌آبدیده، جلد تیماج عنابی فرسوده .

۱٦٤

زینة‌المجالس **(تاریخ ــ فارسی)**

تألیف مجدالدین محمدبن حسین تهرانی متخلص به مجدی که آنرا در ۱۰۰٤ هـ. ق. بنام شاه طهماسب ساخته است در وقایع تاریخی وحالات گذشتگان ولطایف در نه جزو وهرجزء شامل ده فصل است مگر جزء آخر آن‌که نه فصل دارد درنسخهٔ ما وفصل نهم دربیان مطایبات اکابر و اصاغر وبعضی ازسخنان جدید .

آغاز :

بسمله ثنای نامتناهی وحمد نامحصور برآن‌سزاست‌که‌شدهردوکون‌ازاومعمور

نستعلیق شیرین ۲۵ سطری ۱۱/۵×۲۰/۵ س، تحریر غرّهٔ رجب ۱۰۹۰ هـ. ق. عناوین با شنگرف ، برگ اول نونویسی شده، دارای ۲۰٤ گ ۱۷×۲۷ س، کاغذ اصفهانی،

جلد تیماج عنابی ضربی‌دار ، در اول وآخر نسخه مهرحاجی سیدسعید .

۱۶۵

شرایع‌الاسلام، ج۱ـ۲ **(فقه ــ عربی)**

تألیف محقّق اول ــ شیخ نجم‌الدین جعفربن حسن هذلی حلّی متوفی ۶۷۶ هـ. ق. که مکرر چاپ شده است . این نسخه کامل است .

آغاز : بسمله اللهم انّی احمدك حمداً یقل فی انتشاره حمد کل حامد . . .

نسخ خوش ۲۱ سطری ۹×۱۶/۵ س، بخط محمد نصیربن محمد قاسم شیرازی که جلد اوّل آنرا در۱۹ ذیحجه ۱۰۷۳ هـ. ق. وجلد دوم آنرا دریکشنبه هشتم شعبان ۱۰۷۴ هـ. ق. نوشته است . عناوین وکمند صفحات با شنگرف‌جدول صفحات زرّین ومشکی وآبی . دارای ۳۰۲ گ ۱۹×۲۷ س، کاغذ اصفهانی . درآغاز دوبرگ اضافی دارد که دریکی یك مسئله ریاضی با حل آن و در دیگری فهرست کتاب و یادداشت تملك کاتب نسخه (کاتب نسخه مالك نسخه بوده است) . درپشت صفحه عنوان یادداشت تملك نصیربن‌عبدالله با مهر چهارگوشه‌ئی با سجع «نعم‌المولی ونعم‌النصیر» ومهر بادامی کوچکی با سجع «العبد محمدنصیر» وبندی منقول از مناقب ابن‌شهرآشوب وتملك محمدبن ابوالفضل مورخ ۷ ربیع‌الاول ۱۲۲۶ هـ. ق. درصفحه آخر آمده است که این نسخه نویساندهٔ نصیربن عبدالله‌بن محمدتقی مجلسی است . درپشت صفحه آخر یادداشت تملك عبدالفتاح موسوی و ابتیاعی او در دارالسلطنه اصفهان در ۱۱۴۴ هـ. ق. با مهر بیضی‌شکلی با سجع «عبدالفتاح‌الحسینی» درهمین صفحه

یادداشت تملك با مهر بیضی‌شکلی با سجع «جمشیدبن مهرعلی علی ۱۲۱۷» وپس‌ازآن چهاربرگ اضافی دارد که درآنها بندی منقول ازصاحب مدارك ویادداشتهای متفرقه فقهی وپاسخ ملامحمدباقر که گویا مجلسی به پسرش باشد از آیت : فان کنت فی شك مما انزلنا الیك فاسئل الذین یقرؤن‌الکتاب . . . درتاریخ ربیع‌الثانی ۱۰۷۵ هـ. ق. این پاسخ بخط نصیربن عبدالله است وپس‌ازآن بندی درفضیلت حضرت علی‌بن ابیطالب (ع) بخط حسین‌بن محمدنصیر. نسخه تصحیح شده است ومعلق بحواشی با امضاء : زین، من ذره، جلد تیماج عنابی لولائی عطف ولبه وصالی شده . در اول وآخر نسخه مهر حاج سیدسعید .

۱٦٦

روض‌الجنان وروح‌الجنان فی‌تفسیرالقرآن = تفسیرابوالفتوح (فارسی)

از ابوالفتوح حسین‌بن علی نیشابوری رازی خزاعی ازاعاظم علمای امامیه در اواسط قرن ششم هجری، عالم ومتکلم وفقیه وادیب معروف است . این تفسیر مکرر چاپ شده است ونسخهٔ حاضر از سورهٔ زمر تا آخر را دارد .

آغاز موجود : سورةالزمر این سوره مکیست الا قوله تعالی قل یا عبادی‌الذین اسرفو . . .

نستعلیق ۲۳ سطری ۸/٥×۱۷/٥ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. دارای ٤۰٥ گ ۱٤/٥×۲٦/٥ س، کاغذ هندی ، صفحات اوّل وآخر وصالی شده ، عنوان ونشان شنگرف ، جلد تیماج مشکی، دراول وآخر مهر حاجی سیدسعید .

۱٦۷

ابواب‌الجنان، ج۲ **(اخلاق ــ فارسی)**

تألیف میرزا رفیع‌الدین محمدبن‌فتح‌الله قزوینی متوفی۱۰۸۹ق. که می‌خواست کتاب خودرا درهشت باب وهرباب را دریك مجلد بعدد ابواب بهشت تألیف کند و جلد اول آنرا در روزگار شاه‌عباس ثانی ومجلد دوم‌آنرا درعهد شاه‌سلیمان‌صفوی درسال ۱۰۷۹ هـ. ق. نگاشت وموفق به تکمیل آن نگردید. این کتاب مکرر چاپ شده است. نسخهٔ حاضر جلد دوم آنست که شامل باب دوم درپنج مطلب، ۱ــ در شرافت عمر وبی‌بهائی آن. ۲ــ دربیوفائی وبی‌بقائی عمر وغنیمت‌شمردن آن. ۳ــ درغفلت آدمی ازقدر وقیمت عمر وتنبیه وی به ذکر مرگ وبیان مذاکرات آن. ٤ــ دربیان اینکه عمر را نیز چون سال چهارفصل‌است ودریافتن هریك ازآن‌فصول. ٥ــ در ذکر مصارف عمر برسبیل تفصیل، درچهارده مجلس.

آغاز: بسمله زلال مقالی که ازچشمه‌سار دل بجدول زبان جاری وبوستان جانفزای دین وایمان...

نستعلیق ۱٥ سطری ۱۱/٥×۱۷/٥ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. که برگ آخر در ۱۳۱۹ نونویسی شده است. از اول نیز نونویسی شده، عنوان ونشان شنگرف، کاغذ اصفهانی، دارای ۱۸٥ گ ۱۷/٥×۲٦/٥ س، در اول نسخه مهر حاج سیدسعید، جلد تیماج مشکی که یکسوی آن افتاده است.

۱۶۸

مفاتیح‌التنزیل فی علم‌التأویل والترتیل (تجوید وقرائت ــ فارسی)

ازسلطان‌القُرّاء ، محمودبن محمد علوی فاطمی حسنی حسینی حافظ تبریزی (قرن ۱۳ هـ. ق.) دریك مقدمه و دوازده باب (بشماره ۱۱۳ و۱۴۱ رجوع شود) . با دیباچه‌ئی بعربی .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی انزل علی عبده‌الکتاب لکل شیئ تبیانا . . . (بعد ازسه برگ) امّاالمقدمه . . . برقلوب صافیهٔ ارباب تحقیق واصحاب تدقیق واضح و هویداست که افضل واشرف جمیع . . .

نستعلیق ۱۹ سطری ۸/۵×۱۸ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق.، عنوان وجداول با قرمز، دارای ۱۱۲ گ، ۱۲/۵×۲۶/۵ س، ناقص‌الآخر، با مهر حاج سیدسعید، جلد مقوا عطف پارچه‌ئی .

۱۶۹

حرزالامانی و وجه‌التهانی = قصیدهٔ شاطبی (تجوید وقرائت ــ عربی)

سرودهٔ ابومحمد قاسم‌بن فیره‌بن خلف‌بن احمد رعینی شاطبی اندلسی شافعی متوفی ۵۹۰ هـ. ق. منظومهٔ لامیه است که درآن ــ التیسیر ــ دانی را درقرائت سبعه در ۱۱۷۳ بیت به‌نظم درآورده است که چاپ شده .

آغاز : بسمله بدأت ببسم‌الله فی‌النظم اولاً تبارك رحماناً رحیماً و موئلاً

نستعلیق خوش ۱۱ سطری ۹×۱۸ س، بخط سید اسماعیل حسینی درمحرم ۱۳۲۲ هـ. ق. عناوین و رموز قرمز.

دارای ۵۸ گ ۱۶×۲۷ س، در اوّل وآخر نسخه مهر حاج سیدسعید، جلد مقوا فرسوده، عطف پارچه‌ئی.

۱۷۰

زهرالربیع، ج۲. (ادبیات ــ عربی)

تألیف سید نعمت‌الله‌بن عبدالله‌بن محمدموسوی جزائری‌الاصل شوشتری‌المنشأ متوفی ۱۱۱۲ هـ. ق. ازاکابر متأخرین علمای امامیّه، محدّثی است جلیل‌القدر و محقّقی است عظیم‌الشأن. درفقه وحدیث وتفسیر وفنون ادبیه وعربیه متبحر و کثیرالاطلاع و وحید عصر خود وازشاگردان علامه مجلسی دوم وسیدهاشم بحرانی وفیض کاشانی و دیگر اکابر وقت بود. با اینکه مسلك اخباری داشته درتأیید و نصرت مجتهدین و مدافعه ازطرف ایشان ولزوم عمل باقوال آنان اهتمام داشته است وتألیفات متنوعهٔ ظریفه دارد ازجمله همین نسخه است که در دومجلد نگاشته است حاوی نکات ظریفه وحکایات شیرین ومقالات بدیع ومطایبات بویژه جلد نخستین آن‌که چون متضمن مطایبات است مقبولیّت عامه پیداکرده وتوسط یکی ازاحفادش بفارسی نیز ترجمه گردیده است وجلد دوم آن که خالی ازمطایبات است آنچنان شهرتی نیافته‌است ومطالب آن دارای ترتیب نیست وگفتارها تحت عنوان ــ فصل ــ آمده که دریکی ازآن فصلها نام تمام مصنفاتش را ذکر کرده وفصلی دیگرنسب رجال و رواتیکه دراسانید اخبارمذکورند بترتیب حروف هجاء آمده است. این جلد نیز چاپ شده است.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی احیاالارض بزهرالربیع وجعله برهاناً علی صنعه البدیع...

نسخ ۲۰ سطری ۱۱×۱۸/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. جای عنوانها نانویس، کاغذ فرنگی صیقلی دارای ۵۹ گ ۱۸/۵×۲۷ س، درپشت صفحه اول یادداشت تملك با مهر چهارگوشه‌ئی با سجع «لااله‌الاالله الملك‌الحق‌المبین عبده محمدکریم» جلد تیماج مشکی لایه‌ئی.

۱۷۱

جوامع‌الجامع = تفسیر ... **(عربی)**

ازشیخ طبرسی، امین‌الاسلام، فضل‌بن حسن‌بن فضل طبرسی متوفی ۵٤۸ یا ۵۵۲ هـ. ق. طبرسی را سه تفسیر است، یکی تفسیر بزرگ ازحیث مقدار وحجم بنام ــ مجمع‌البیان ــ و دیگر تفسیری کوچك ومختصر بنام ــ الکافی‌الشافی ــ وسوم تفسیری متوسط بنام ــ جوامع‌الجامع ــ که همین نسخه باشد. اواین تفسیر را از آن دوتفسیر دیگرش گزین کرده بخواهش فرزندش‌حسن‌بن فضل، درمدت دوازده ماه از ۱۸ صفر ۵٤۲ تا ۲٤ محرم ۵٤۳ هـ. ق. این تفسیر درتهران بسال ۱۳۲۱ هـ. چاپ شده است. نسخهٔ ماشامل مجلد اول آنست وازآغاز تاآیت: هو خیر" ثواباً وخیر" عقباً. ازسوره کهف را دارد.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی اکرمنا بکتابه‌الکریم ومنّ علینا بالسبع‌الثانی والقرآن‌العظیم ...

نسخ ۲۹ سطری ۱۳×۲۲ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. معلق بحواشی منقول از ــ قاضی ــ (انوارالتنزیل بیضاوی) وتفسیر کبیر. آیات شنگرف، ناقص‌الآخر، دارای ۱۸۷ گ ۱۸×۳۷ س، ناقص‌الآخر درپشت صفحه اول تملك سید فخرالدین‌بن سید بدرالدین وخریداری آن به ۱۹ و ۳۰ دینار

و دراین صفحه تملك كلب‌علی كاظمی قطمر كه آن‌را ازمكّه مشرفه خریداری كرده. با مهر حاج سیدسعید. جلد تیماج قهوه‌ئی.

۱۷۲

مجموعه :

۱ــ ترجمهٔ قطبشاهی = شرح اربعین = ترجمه اربعین شیخ بهائی .
(اخبار ــ فارسی)

اصل ازشیخ بهائی متوفی ۱۰۳۰ هـ. ق. وترجمه وشرح از ابن‌خاتون عاملی، شمس‌الدین محمدبن علی‌بن‌خاتون عینائی‌حیدرآبادی متوفی بعدازسال ۱۰۵۵ هـ. ق. شاگرد شیخ بهائی‌كه این ترجمه را بنام سلطان‌محمد قطب‌شاه دكن متوفی ۱۰۳۵ هـ. ق. ساخته است وپس‌از ذكر هر حدیثی، گزارش آنرا تحت عنوانها «بینش، نمایش، مترجم گوید، شرح» بیان داشته است وچیزهائی ازخود برآن افزوده وشیخ بهائی براین ترجمه تقریظی نگاشته است در ۱۶ رمضان ۱۰۲۹ هـ. ق. این كتاب درتهران بسال ۱۲۷۵ هـ. ق. چاپ سنگی‌شده است. نسخهٔ ما از آغاز یك‌برگ كسر دارد.

آغاز موجود : احتیاج بیواسطه مراد است یا اعم و درضمن آن چهارحدیث با ترجمه . . .

۲ــ ظهوریه = رسالهٔ . . . **(اخبار ــ فارسی)**

ازعلامه مجلسی، محمدباقربن محمدتقی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. ترجمه وشرح احادیثی است از ائمه اطهار درعلامات ظهور حضرت حجت و رجعت كه درآن بظهور دولت صفویه نیز اشاره شده است.

آغاز : بسمله حمد له . چنین گوید فقیر خاکسار محمدباقربن محمدتقی . . . که چون برکافه ارباب فطنت و ذکاء وعامه اصحاب بصیرت واعتلا ظاهر وهویدا است که ادای شکر . . .

انجام : العجل یا مولای یا صاحب‌الزمان .

رسالهٔ اوّل بخط نسخ ۱۷ سطری ۱۰/٥×۱۸/٥ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز، ناقص‌الاول، برخی اوراق وصالی شده، کاغذ هندی، ازبرگ ۱ــ۳٤٥، و رسالهٔ دوّم بهمان خط واندازه ازبرگ ۳٤٦ــ۳۹۳ کاغذ هندی در آغاز مهر حاج سیدسعید . جلد تیماج سرخ، ضربی‌دار . قطع ۱۸×۲۷ س.

۱۷۳

کنزاللغات = کنزاللغة **(لغت ــ عربی بفارسی)**

ازمحمدبن عبدالخالق‌بن معروف از ادبای قرن نهم هجری که آنرا بنام سلطان محمدکیا (۸٥۰ ــ ۸۸۳ هـ) وپسرش کارکیا میرزاعلی مقتول بسال ۹۹۱ هـ. ق. بپایان رسانده است .

آغاز : بسمله ابتدای هرسخن آن خوبتر درهرمقام + کو بود با حمد معبود خدای لاینام .

جواهر کنوز لغات حمد وستایش نثار بارگاه حضرت . . .

نستعلیق ۲٥ سطری ۹/٥×۲۰ س، درآخر نسخه در ذیحجه ۱۲۸٥ هـ.ق. نونویسی شده واصل نسخه تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. می‌باشد، لغات وعناوین‌شنگرف، ازاول وآخرنسخه

کسرنویسی شده دارای ۳٤٦ گ ۲۷×۲٦ س؛ کاغذ فرنگی کمی آبدیده؛ درآغاز مهر حاج سیدسعید؛ جلد تیماج مشکی.

۱۷٤

تحفةالزائر **(ادعیه ــ فارسی)**

تألیف علامه مجلسی، محمدباقربن محمدتقی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. دریك مقدمه و دوازده باب وخاتمه مقدمه دربیان آداب سفر . باب اول دربیان ثواب تعمیر قبور مقدسه در دوفصل . باب دوم درفضیلت وکیفیت زیارت رسول‌الله (ص) و فاطمه زهرا (ع) وائمه‌بقیع، شامل‌چندفصل. ۳ــ درفضیلت زیارت‌حضرت‌امیرالمؤمنین(ع) وکیفیت زیارت آنحضرت درچند فصل . ٤ــ دربیان فضیلت نجف اشرف وکوفه و مساجد کوفه وآداب فرات، درچندفصل. ٥ــ دربیان فضیلت زیارت سیدالشهداء(ع) درچندفصل. ٦ــ دربیان فضیلت حائر وکربلای معلّی وفضیلت تربت امام حسین(ع) وآداب آن درچند فصل . ۷ــ در زیارات مطلقه وآداب آنها وسایر اعمال وادعیه که در روضه مقدسه باید بعمل‌آورد درچندفصل. ۸ــ دربیان فضیلت وکیفیت‌زیارت امام‌حسین (ع) که مخصوصند بایّام و اوقات وامکنه درچند فصل . ۹ــ دربیان فضیلت وکیفیت زیارت امام موسی کاظم وامام‌رضا وامام محمدتقی (ع) درچندفصل. ۱۰ــ دربیان فضیلت وکیفیت زیارت امام علی‌النقی وامام حسن عسگری وصاحب‌الزمان (ع) وادعیه توسل به ائمه وعرایضی‌که بخدمت ایشان نویسند درچند فصل . ۱۱ــ دربیان زیارات جامعه درچند فصل . ۱۲ــ درآداب زیارت بنیابت و زیارت اولاد ائمه (ع) واصحاب ایشان وفضیلت سایر بقاع‌درچند فصل . خاتمه در بیان آداب ملاقات زایران ائمه (ع) .

تاریخ فراغت ازتألیف صفر ۱۰۸۵ هـ. ق. می‌باشد . این کتاب چاپ شده‌است.

آغاز : بسمله کبوتر ستایش که ازبروج مشیّده افواه . . .

نسخ ۲۱ سطری ۱۰ × ۱۹/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. عنوان ونشان وکمند صفحات شنگرف، جدول صفحات زرّین ومشکی، نسخه نونویسی شده ، صفحات وصالی گردیده . دارای ۲۶۶ گ ۱۶/۵ × ۲۶/۵ س، درآغاز مهر حاج سید سعید . جلد مقوا با روکش مشمع آبی . عطف وگوشه میشن مشکی.

۱۷۵

روضة‌الصفا فی سیرة‌الانبیاء والملوك والخلفاء . ج۱ . (تاریخ ــ فارسی)

تألیف میرخواند، محمدبن خاوندشاه‌بن محمود خوارزمی حسینی متوفی ۹۰۳ هـ. ق. تاریخ عمومی جامع فارسی است که حوادث تاریخ عالم را از آغاز خلقت تا ظهور اسلام وپس‌ازآن تاریخ اسلام را تا عهد سلطان‌حسین بایقرا ذکر کرده است‌که مکرر چاپ شده . این کتاب مشتمل است بریك مقدمه وهفت قسم وخاتمه . مقدمه، دربیان فوائد علم تاریخ واحتیاج ارباب فرمان بدان . قسم اول دربیان اول مخلوقات و ذکر جان وشرح قصص انبیاء وعدد ایشان(ع) و وقایع ملوك‌عجم وحکماء ماتقدم. قسم دوم دربیان غزوات وحالات رسول‌الله (ص) وخلفاء راشدین . قسم سیم دربیان وقایع واحوال بنی‌امیه وخلفاء عباسی . قسم چهارم دربیان قضایای پادشاهان که معاصر عباسیان بوده‌اند . قسم پنجم دربیان خروج وتسلط پادشاهان جهانگیر چنگیزخان وحکومت اولاد او درتوران وایران . قسم ششم دربیان ظهور وجلوس امیرتیمور گورکان وحکومت اکثر اولاد او . قسم هفتم دربیان فرمان‌روائی‌سلطان

حسین بهادرخان خاتمه دربیان حکایات متفرقه وحالات مختصه ربع مسکون وشمهٔ ازغرائب آثار . هرقسم ازاین هفت قسم درمجلدی مستقل است ونسخهٔ ما جلد اول آنست که شامل مقدمه وقسم اول می‌باشد .

آغاز : بسله زیب فهرست نسخهٔ مفاخر انبیاء عالی مکان و زینت دیباچهٔ مجموعهٔ . . .

نسخ ۲۴ سطری ۱۰×۱۷/۵ س، تحریر ۱۲۳۲ هـ. ق. (این تاریخ مربوط به تحریر نونویسی شده آنست والاّ اصل نسخه تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. می‌باشد). عنوان ونشان‌شنگرف، مقداری ازنسخه از اول وآخر آن کسرنویسی شده است . دارای ۳۹۲ گ ۱۷×۲۶/۵ س، کاغذ سفید وشکری‌رنگ جلد تیماج مشکی ضربی‌دار . مهر حاج سیدسعید .

۱۷۶

ارشادالاذهان الی احکام‌الایمان **(فقه ــ عربی)**

تألیف آیة‌الله علامهٔ حلی، حسن‌بن یوسف متوفی ۷۲۶ هـ. ق. که آنرا درسال ۶۷۶ تا ۶۹۶ هـ. ق. ساخته است وازبهترین کتب جامع وکامل ومعروف فقهی است که بالغ بر پانزده هزار مسئله دارد وپیوسته موردنظر اکابر علمای امامیه بوده است وبیش‌از سی‌وشش شرح برآن نگاشته گردیده وبا شرحی‌که مرحوم ملااحمداردبیلی برآن نوشته وبنام ــ مجمع‌الفائدة والبرهان ــ موسوم است چاپ شده .

آغاز : بسله الحمدلله‌المتفرد بالقدم والدوام‌المنزّه عن مشابهة الاعراض والاجسام . . .

نسخ ۱۴سطری ۶×۱۶ س، بخط‌ملامحمدبن ملاحسین

در روز شنبه دهم شهر شوال ۱۰۴۶ هـ. ق. عناوین شنگرف، معلق بحواشی منقول از دروس وتحریر وشرایع و ... نسخه مصحّح، درپشت صفحه اول وصیّت عبدالله بن عبدالواحد عاملی به فرزندش عبدالعال در روز دوشنبه سوّم شوال ۱۰۸۰ هـ .ق. بخط همان عبدالله بن عبدالواحد عاملی ، دارای ۲۶۹ گ ۱۲/۵ × ۲۶/۵ س، کاغذ فرنگی، جلد تیماج مشکی، درآغاز مهر حاج سیدسعید .

۱۷۷

کشف‌الاحتجاج **(اخبار ــ فارسی)**

ابی‌منصور شیخ احمدبن علی طبرسی (قرن ششم هجری قمری) کتاب نفیسی حاوی احتجاجات رسول‌الله (ص) وامامان شیعه وبرخی ازصحابه وعلماء نگاشته است بنام ــ الاحتجاج علی اهل‌اللجاج ــ که این کتاب بروزگار شاه طهماسب صفوی (۹۳۰ــ ۹۸٤ هـ. ق.) وبدستور او بزبان فارسی ترجمه می‌شود . صاحب ذریعه این ترجمه را ازآن ملافتح‌الله‌بن شکرالله کاشانی متوفی ۹۸۸ هـ. ق. می‌داند که بفرمان شاه مزبور ساخته شده است ومؤلف ریحانةالادب، ضمن ترجمه احوال ملافتح‌الله‌بن ملاشکرالله کاشانی ازجمله آثار او را ــ ترجمهٔ احتجاج طبرسی دانسته وآورده که ذیلاً بنام ــ کشف‌الاحتجاج ــ مذکور است . آنگاه پس‌از چند سطر گوید «کشف الاحتجاج، که ترجمهٔ فارسی احتجاج طبرسی می‌باشد وبرای شاه طهماسب صفوی تألیف ویك نسخه خطی آن درخزانهٔ شیخ صفی ازشهر اردبیل آذربایجان بنظر میرزا عبدالله افندی صاحب ریاض‌العلماء رسیده است» باز همین مؤلف ریحانةالادب در ضمن ترجمه شیخ علی‌بن حسن زواری، استاد ملافتح‌الله کاشانی کتابی بنام «ترجمه

احتجاج طبرسی» بپارسی را به زواری نسبت می‌دهد. حال معلوم نیست که این ترجمه ازآن کدامیك است؟ روی قرائنی‌که ازنسخه موجود این حقیر را حاصل آمده‌است، انتساب این گزارش را به زواری تقویت می‌نماید والعلم عندالله.

آغاز: بسله افتتاح این مقال همایون فال عدیم‌المثال که حسن فصاحت وجمال بلاغتش . . . وبعد برضمیر منیر ارباب فطرت وخاطر خطیر اصحاب فطنت که . . . (بعداز چهاربرگ) وترقب چنان است که این کتاب که مسمی می‌گردد به ــ کشف‌ــ الاحتجاج ــ مقبول خاطر . . .

نستعلیق ۱۷ سطری ۱۰/۵×۱۶/۵ س؛ بخط حسین‌بن علی در سه‌شنبه۲۶ ذیحجه۹۷۰ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، دارای ۱۰۷ گ ۱۷×۲۶ س، کاغذ هندی، برخی اوراق وصالی شده، وقفی حاج سیدسعید، جلد تیماج مشکی وصالی شده.

۱۷۸

مصباح‌المتهجد **(ادعیه ــ عربی)**

ازشیخ‌الطائفه، ابی‌جعفر محمدبن حسن طوسی متوفی۴۶۰ هـ. ق. ازکتب‌معتبرهٔ ادعیه است دراعمال ایام ولیالی سال و درآغاز آن فصلی دراقسام عبادات و درآخر آن فصلی در زیادات، احکام‌زکوة وعمل نوروز را دارد. این کتاب چاپ شده‌است.

آغاز: بسله الحمدلله ولی‌الحمد ومستحقه وصلی‌الله علی خیرته من خلقه . . .

نسخ ۱۹ سطری ۹/۵×۱۹ س؛ تحریر جمعه ۲۴ محرم ۱۰۸۴ هـ. ق. از روی نسخهٔ تصحیح شده‌ای که محمدباقر مجلسی بدان نگریسته وبرآن حاشیه زده دارای دوسرلوح.

عنوان ونشان شنگرف، صفحات مجدول بطلا وشنگرف و مشکی وآبی . درپشت صفحه اوّل یادداشت تملك سید حیدربن حسن موسوی عاملی، دارای ۳۱۶ گ ۱۶/۵×۲۶/۵ س، وقفی حاج سیدسعید . جلد تیماج مشکی .

۱۷۹

قاموس‌اللغه = قاموس‌المحیط والقابوس‌الوسیط فی جمع لغات‌العرب . . . ج۱ **(لغت ــ عربی)**

تألیف فیروزآبادی، ابوطاهر مجدالدین محمدبن یعقوب شیرازی شافعی‌متوفی ۸۱۷ هـ. ق. ازمشاهیر علمای لغت که درهفت سالگی قرآن مجید را حفظ کرد و خودش گوید : هرشبی مادام که دویست‌سطر حفظ نمی‌کردم بخواب نمی‌رفتم . و بالغ برچهل تألیف در رشته‌های متنوّعه ازاو بجای مانده است واشهر آنها همین کتاب قاموس‌اللغه است که بارها درایران وغیره چاپ شده است . این نسخه از آغاز تا باب‌العین فصل‌الشین (شیع) را دارد .

آغاز : بسمله الحمدلله منطق‌البلغاء فی‌البوادی ومودع‌اللسان . . .

نسخ مُعَرَّب ۳۱ سطری ۱۴×۲۱ س، بخط محمدبن عبدالله‌بن بدر عامری مشهور به ــ ابوالقاسم حنفی غزی در روز جمعه هشتم ذیحجه ۸۷۴ هـ. ق. درمواضع متعددی مهر مدوری‌هست باسجع «من کتب وقف‌المرحوم علی پاشاالعتیق سنه ۱۰۲۱» ونیز مهر حاج سیدسعید . نسخه مصحّح . عنوانها با شنگرف . دارای ۳۲۸ گ ۱۸×۲۷ س، کاغذ دولت‌آبادی . جلد تیماج مشکی .

۱۸۰

قاموس‌اللغه. ج۲ **(لغت ــ عربی)**

مجلد دیگریست از نسخه پیشین از اول فصل صاد، از باب (عین) ــ اصبع ــ را دارد تا آخر کتاب.

نسخ مُعَرَّب ۳۳ سطری ۱۲×۱۸/۵ س، بهمان خط وهمان کاتب درپنجشنبه ۱۲ رمضان۸۷۵ هـ. ق. عنوان ولفات با شنگرف. با همان مهرها. دارای ۳۰۲ گ ۱۷×۲۶/۵ س، کاغذ دولت‌آبادی برخی اوراق آبدیده وجلهٔ‌ای وصالی شده. جلد تیماج مشکی.

۱۸۱

الإقبال بصالح‌الاعمال = الاقبال بالاعمال‌الحسنة فیما یعمل میقاتاً واحداً فی‌السنة **(ادعیه ــ عربی)**

شیخ طوسی، ابی‌جعفر محمدبن حسن متوفی ٤٦٠ هـ. ق. کتاب مختصر و معتبری دراعمال ایام ولیالی سال نگاشته است بنام ــ مصباح‌المتهجد ــ ازآنجا که این کتاب پیوسته موردتوجه اکابر علما بوده است سید بزرگوار، ابن‌طاوس، رضی‌الدین ابی‌القاسم علی‌بن‌موسی حسینی داودی حلّی متوفی ٦٦٤ هـ. ق. که از نوادگان دختری شیخ می‌باشد با داشتن کتابخانه معتبری که درآن ۷۰ کتاب دعا بوده است تکمله‌ئی برمصباح‌المتهجد جَدِ مادریش شیخ طوسی نوشته است بنام ــ مهمّات فی صلاح‌المتعبد وتتمات لمصباح‌المتهجد ــ که اختصاراً ــ المهمات والتتمات ــ نیز می‌خوانند در ده جلد که هرجلدی‌را بنامی مخصوص موسوم داشته

است بدین ترتیب :

۱و۲ــ فلاح‌السائل ونجاح‌السائل . دراعمال شب و روز در دوجلد .

۳ــ زهرةالربیع فی ادعیةالاسابیع .

٤ــ جمال‌الاسبوع بکمال‌العمل‌المشروع .

٥ــ دروع‌الواقیه .

٦ــ المضمار للسباق واللحاق بصوم شهراطلاق‌الارزاق وعتاق‌الاعناق = مضمار السبق فی میدان‌الصدق فی اعمال شهر رمضان .

۷ــ مسالك‌المحتاج الی معرفة مناسك‌الحاج .

۸و۹ــ الاقبال بالاعمال‌الحسنة = اقبال .

۱۰ــ السعادات بالعبادات .

چنانکه دیدیم، کتاب ۸و۹ (اقبال) است که حاوی اعمال یازده ماه ازسال است که در دومجلد ترتیب یافته وبیك نام مشهور گردیده است . جلد اول دراعمال ماه‌های شوال و ذیقعده و ذیحجه است وجلد دوم آن دراعمال ماه محرّم تا آخر شعبان می‌باشد . جلد ششم آن‌که مخصوص اعمال ماه مبارك رمضان است بنام ــ مضمار . . . ــ نامیده شده وبخاطر دسترسی باعمال تمام سال، جلد ششم یعنی‌کتاب ــ مضمار ــ ومجلد هشتم ونهم باهم نوشته شده‌است وتامحاً هردوجلد اقبال ویك جلد مضمار را ــ اقبال ــ می‌گویند که مکرر چاپ‌شده‌است ویکی ازجوامع‌معتبرهٔ ادعیه است وهرکس که پس‌از سیّد دراین زمینه کتابی نگاشته است، خوشه‌چین از این خرمن پرفیض بوده است . نسخهٔ موجود شامل هردوجلد اقبال ونیز مجلد ــ مضمار ــ را دارد بدین‌ترتیب . نخست جلد دوم اقبال دراعمال ماه محرم تا آخر

شعبان، پس‌ازآن جلد ششم (ــ مضمار ــ) که دراعمال ماه مبارك رمضان است و سپس جلد اول اقبال دراعمال ماههای شوال و ذیقعده و ذیحجه است تا ترتیب سال قمری رعایت گردد .

آغاز : بسمله وقل رب زدنی علماً بلطفك اللهم احمدك الذی جل جلاله بما وهب لی . . .

نسخ ونستعلیق ۱۷ سطری ۹/۵×۱۸/۵ س، بخط محمدباقر رضوی درجمعه سوم ذیحجه ۱۳۰۸ هـ.ق. عنوان و نشان شنگرف درپشت صفحه اول، کاتب نسخه (سیدمحمد باقر رضوی) یادداشتی نوشته است باین مضمون : «این‌کتاب اقبال سیدبن طاوس علیه‌الرحمه را در روز عید اضحی سنه ۱۳۱۵ قرائت می‌کردم بعدازآنکه او را با دونسخهٔ دیگر مقابله نموده بودم بازدیدم خالی ازغلط نیست از ناظرین دراین‌کتاب خواهش دارم معذورم دارند وازدعای خیر فراموشم‌نفرمایند. حرره‌العبد محمدباقرالرضوی‌المدرس فی شهر ذیحجةالحرام من شهور ۱۳۱۵» . با مهر بیضی‌شکلی با سجع «محمدباقر الرضوی» . درهمین نسخه با همان خط، کاتب نسخه نگاشته است «مجدداً با نسخهٔ اقبال جناب مستطاب شریعتمدار آقای شیخ عبدالحسین که ازکتب مصحّحه مرحوم نواب مستطاب مؤیدالدوله طاب‌ثراه بود مقابله کردم امید آنکه‌خالی ازغلط بوده باشد الاّ مازاغ عنه‌البصر حرره فی لیلةالتاسعة والعشرین من شهر رمضان‌المبارك ۱۳۱۶» . درحاشیهٔ این صفحه یادداشت خریداری حاج محمدرحیم کتابفروش‌تهرانی آمده است درهامش صفحه سوم آمده است «این کتاب در هزاروسیصدوبیست‌ویك ازجناب‌آقامیرزاباقر مدرس‌رضوی سلمه‌الله ابتیاع شد . جزو کتابخانه آمد هرکس طمع کند یا

بی اذن تصرف نماید ملعون است . درشهر جمادی‌الاولی محمدبن کاظم‌البروجردی» . ۱۲۲۲ هـ. ق. درمشهد مقدس». نسخه تصحیح‌ومقابله شده‌است دارای ۶۸۷گ ۱۴/۵×۲۶/۵ س، جلد تیماج قهوه‌ئی، درآغاز مهر حاج سیدسعید .

۱۸۲

عنوان‌الشرف‌الوافی فی‌الفقه والتاریخ والنحو والعروض والقوافی .

(کلیات ــ عربی)

تألیف ابن‌مقری، شرف‌الدین اسماعیل‌بن ابی‌بکربن عبدالله یمنی حسینی مقری شافعی متوفی ۸۳۷ هـ. ق. عالم بلاد یمن و درفنون ادبیه وعلوم عربیّه ماهر و در غایت جودت و ذکاوت بوده است . کتابی است عجیب‌الوضع درپنج علم، فقه، نحو، تاریخ، عروض وقوافی‌که اصل آن فقه‌می‌باشد وچهارعلم دیگر نیزازپاره‌ای‌رموزات وترتیبات متخذه ازآن کتاب مستفاد می‌گردد و درحلب وحیدرآباد وقاهره چاپ شده است . کتابی است بدیع‌الوصف درمجلّدی کوچك وسبب تألیفش آن بود که مؤلف (ابن‌مقری) بقضاوت بسیار حریص بوده است وتلاش می‌کرده است تاپس‌از فیروزآبادی صاحب قاموس‌المحیط ــ آن مقام را اشغال نماید . چون صاحب‌قاموس کتابی برای سلطان اشرف صاحب بلاد یمن تألیف نمود که اول تمامی سطور آن حرف الف بود وبهمین‌جهت مورد حیرت وجالب‌نظر سلطان گردید، لذا شرف‌الدین هم کتاب عنوان‌الشرف . . . را درفقه تألیف نمود وکلمات‌آن‌را با رنگ سرخ وسیاه بطوری مرتّب کرد که علاوه برفقه، چهارعلم دیگر نحو وتاریخ وعروض وقوافی نیز ازآن استخراج می‌شود . چنانکه کلمهٔ اول سطور با رنگ سرخ، علم عروض ،

بعدازآن نیز با رنگ سرخ تاریخ، پس‌ازآن نیز با رنگ سرخ نحو و اواخر سطور قوافی بود ومجموع کلمات وسطور آن بدون توجه به‌رنگهای سرخی وسیاهی بطور معمول ــ علم فقه ــ می‌باشد شرف‌الدین دراین فن مبتکر بود وپس‌از او سیوطی کتاب ــ النفحةالمکیه ــ را درظرف یکروز بهمین‌نحو نوشت وسپس قاضی دمیاطی و دیگران.

آغاز: الحمدلله ولی‌الحمد ومستحقه الذی لایقوم بحمده احد من خلقه و نشهد . . .

نسخ شیرین ۲۵ سطری ۱۱/۵×۱۸/۵ س، بخط علی حسب‌الفرمایش نظام‌الملك میرزا محمدکاظم‌خان درچهارشنبه ۱۴ صفر ۱۲۸۶ هـ. ق. با مشکی وشنگرف وآبی، صفحات مجدول بطلا ومشکی وآبی وشنگرف، کمند صفحات با طلا و مشکی، دارای ۵۳ گ ۱۷/۵×۲۶ س، با مهر حاج سیدسعید، جلد تیماج قهوه‌ئی ضربی‌دار.

۱۸۳

مفاتیح‌الغیب = تفسیر کبیر = تفسیر فخر رازی **(عربی)**

ازفخرالدین محمدبن عمر رازی معروف به امام فخر رازی متوفی ۶۰۶ هـ. ق. مشتمل برفنون مختلفه است وبزرگترین اثر فخر رازی است که مکرر چاپ شده.

نسخهٔ موجود از اول آیه: یاایهاالذین آمنوا لاتقربوا الصلاه وانتم سکاری حتی تعلموا ماتقولون . . . (آیه ۴۳ سوره نساء) تا آخر سورهٔ مائده را دارد.

نسخ ۲۵ سطری ۱۳/۵×۲۰ س، بخط ذوالفقاربن حاجی محمد درنهم رجب ۱۲۲۵ هـ. ق. عناوین‌شنگرف، نسخه

تصحیح ومقابله شده است ، دارای ۲۵۷ گ ۱۸×۲۶ س، با مهر حاج سیدسعید، جلد تیماج مشکی .

۱۸٤

شرایع‌الاسلام. ج۲ . **(فقه ــ عربی)**

تألیف محقّق اول، شیخ نجم‌الدین جعفربن حسن حلّی متوفی ٦۷٦ هـ. ق. که مکرر چاپ شده است . نسخهٔ ما شامل مجلد دوم آنست از اول کتاب نکاح تا آخر دیات را دارد .

آغاز : بسمله کتاب‌النکاح واقسامه ثلاثةالقسم‌الاول فی‌النکاح‌الدائم والنظر فیه یستدعی . . .

نسخ ۱۳ سطری ٦/٥×۱۲/٥ س، تحریر جمادی‌الآخر ۱۰٤۷ هـ. ق. عناوین شنگرف، معلق بحواشی، دارای ٤۰٤ گ ۱۷×۲٥/٥ س، کاغذ اصفهانی با مهر حاج سیدسعید ، جلد تیماج تریاکی ضربی‌دار .

۱۸٥

جوامع‌الجامع = تفسیر . . . **(عربی)**

ازشیخ طبرسی، امین‌الاسلام فضل‌بن حسن‌بن فضل طبرسی متوفی ٥٤۸ یا ٥٥۲ هـ. ق. (رجوع شود بشماره ۱۷۱) . این نسخه از آغاز تا اواخر سوره فلق را دارد . تنها یك‌برگ آخر آن‌کسر است .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی اکرمنا بکتابه‌الکریم ومن علینا بالسبع‌المثانی والقرآن . . .

انجام موجود : وعمل بمقتضاه من بغی‌الغوایل المحسود لانه اذا لم یظهر اثر ما . . .

نسخ ۲۵ سطری ۱۰ × ۱۶/۵ س؛ تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. معلق‌به‌حواشی؛ درپشت صفحه‌اول تملك محمدباقرسبزواری با مهر او . وتملك محمدرحیم‌بن مرتضی شریف مورخ ۱۲۳۰ هـ. ق. با مهر بیضی‌شکل با سجع «بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم» و نیز درهمین صفحه مهر خاتون‌آبادی مورخ ۱۰۱۷ هـ. ق. دارای ۵۶۷ گ ۱۸ × ۲۶ س؛ کاغذ اصفهانی جلد تیماج‌قهوه‌ئی ضربی‌دار . با مهر حاج سیدسعید .

۱۸۶

التکملة فی شرح‌التذکرة‌النصیریة **(ستاره‌شناسی ــ عربی)**

سلطان‌المحققین خواجه نصیرالدین طوسی متوفی ۶۷۲ هـ. ق. کتاب مختصر وجامعی درنجوم نگاشته است بنام ــ التذکرة‌النصیریه ــ که چاپ گردیده است . براین کتاب شروحی نوشته شده است ازجمله شرح شمس‌الدین محمدبن احمد خفری متوفی ۹۵۷ هـ. ق. ومعاصر محقق کرکی است که در روز دوشنبه ۱۵ صفر ۹۳۲ هـ. ق. ازساختن آن فارغ شده است وآنرا بنام ــ التکملة فی شرح‌التذکرة ــ موسوم داشته است که همین نسخهٔ ما باشد . شرحی است مزجی که حاوی گزارش میرسید شریف جرجانی متوفی ۸۱۶ هـ. ق. می‌باشد .

آغاز : بسمله تعالیت یا ذالعرش‌الاعلی وما اعظم شأنك وتبارکت یا مبدأ السموات‌الاعلی . . .

نسخ ۱۴ سطری ۸/۵ × ۱۷ س؛ تحریر سدهٔ ۱۰ هـ. ق.

معلق بحواشی بخط شیخ بهائی متوفی ۱۰۳۰ هـ. ق. وحواشی ملامحمدباقر یزدی، نسخه تصحیح ومقابله شده‌است درپشت صفحهٔ اوّل یادداشت وقفی بخط محمدعلی مازندرانی با مهر مدوّر با سجع «خاکراه آل محمدعلی» عنوان ونشان و دوائر نجومی‌شنگرف، دارای ۵۱۷گ ۱٦/۵×۲٦ س، کاغذاصفهانی کمی آبدیده مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج عنابی وصالی شده .

۱۸۷

قرآن کریم .

نسخ زیبای ۱۱ سطری ۸/۵×۱٤/۵ س، بخط محمدبن میرمحمد در ۹٦۱ هـ. ق. دوصفحه‌اول دارای سرلوح وکتیبه مرصع بشیوه مکتب هرات .ربع‌ها درنیمه ترنج وجزوها در ترنج زمینه لاجورد درهامش ــ سر سوره‌ها وفواصل آیات با طلا ــ میان سطور جمله‌ئی ازصفحات طلااندازی ، صفحات مجدول بطلا وسبز ومشکی ولاجورد ولاکی، کمند صفحات لاکی وطلا وآبی . کاغذ ترمه، دارای٤۷۷ گ ۱۷×۲٦ س، برخی اوراق وصالی شده ، نسخه وسیله (رضیه) رقیه‌خانم صبیه میرزامحمد برکافه مؤمنین ارض اقدس وقف گردیده است . جلد تیماج عنابی ضربی‌دار .

۱۸۸

جُنگ **(فارسی)**

یادداشتهاایست متفرقه بدون خطبه وخاتمه شامل مباحث فلسفی، ریاضی، طالع بینی وستاره‌شناسی با تاریخ ۱۹ صفر ۱۲۰٤ هـ. ق. وبندهائی منقول ازتاریخ

جهانگیری، وکتاب سنت‌التین که ازکتب معتبره فرنگ است . و . . .

نستعلیق مختلف‌السطر بطور چلیپا تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. نشان شنگرف، دارای ۳۱ گ ۱۲×۲۶ س، جلد تیماج عنابی لایه‌ئی .

۱۸۹

شرح تجریدالکلام **(کلام ــ عربی)**

اصل از خواجه نصیرالدین طوسی متوفی ۶۷۳ هـ. ق. وشرح از علاءالدین علی قوشچی متوفی ۸۷۹ هـ. ق. این شرح چاپ شده است . نسخهٔ حاضر از اول مقصد دوم . درجواهر واعراض، تا آخر را دارد .

آغاز : بسمله‌المقصدالثانی وفیه فصول‌الاول فی‌الجواهر قدم مباحثها علی . . .

نسخ ۲۱ سطری ۶/۵×۱۶/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان درهامش ونشان متن شنگرف، مصحّح و معلق بحواشی، درپشت صفحه اوّل، فهرست کتاب ، دارای ۳۲۶ گ ۱۳×۲۶ س، کاغذ اصفهانی ، دارای مهر حاج سیدسعید، جلد تیماج قهوه‌ئی ضربی‌دار .

۱۹۰

حاشیهٔ شرایع‌الاسلام = شرح شرایع‌الاسلام **(عربی)**

آقای شانه‌چی این کتاب‌را تحت عنوان ــ حاشیه مسالك‌الافهام ــ بهبهانی معرفی کرده‌اند و روی قرائن موجود باید جز آن باشد زیرا اگر این کتاب، شرح مسالك باشد نباید ازمتن بصورت غایب اشاره کند چنانکه درچند مورد، عبارت ــ کما نقله فی‌الروضة والمسالك و . . . آمده است ونباید ازآن بهبهانی باشد، زیرا

مراد ازبهبهانی، آقاوحید بهبهانی متوفی ۱۲۰۶ هـ. ق. است که حاشیه‌ئی برمسالك دارد و در ذریعه : ۱۹۹/۶ به‌آن اشاره رفته است، درصورتیکه دربرگ ۳۱ این نسخه، سطر آخر آمده : . . . الیوم‌السادس اوالسابع عشر من شهر ربیع‌المولود سنه اربع وخمسین ومأتین بعدالالف (۱۲۵٤ هـ. ق.) من‌الشیخ الاستاد سلمه‌الله . . . واین تاریخ با تاریخ وفات آقاوحید بهبهانی مغایر است . با توجه به‌اینکه درمبحث خیارغبن گوید . . . واعترض علیه‌الاستاد سلمه‌الله فی جواهر کلامه بان‌النقصان ... بنظر این ناچیز می‌رسد که مؤلف محترم این شرح گویا یکی ازشاگردان مرحوم صاحب جواهر، شیخ محمدحسن‌بن شیخ باقر شریف اصفهانی متوفی ۱۲٦٤ هـ. ق. باشد ومتن هم، کتاب شریف شرایع‌الاسلام محقق حلی متوفی ٦۷٦ هـ. ق. است از آغاز فصل دوم (فی عقدالبیع وشروطه وآدابه) ازکتاب تجارت تا آخر مسئله چهارم ازلواحق بیع حیوان ازفصل نهم ازکتاب تجارت . شرحی است مزجی استدلالی و تحقیقی برمبحث بیع وازحیث اشتمالش براقوال فقهاء عظام‌ونقد وبررسی آنها وبیان نظریه خویش قابل توجه و دقت است .

آغاز : بسمله قوله : العقد هواللفظ‌الدال علی‌نقل‌الملك الی آخر بعوض‌معلوم. اضطرب تعاریف‌الاصحاب للبیع . فمنهم من عرّفه بتعریف‌المصنف ومنهم من عرفه بانه‌الایجاب والقبول الدالان علی نقل نقل‌الملك بعوض معلوم . . .

آخرین عنوان موجود : قوله : او حاملاً اوحایضاً الا بقدر زمان حیضها . نعم، لایجوز وطء الحامل قبل ان یمضی لها اربعة اشهر وعشرة (ایّام) . ویکره بعده . فیه موضعان من‌المواضع التی تسقط‌الاستبراء اماالاول . . . وقد علم بالحمل برائة‌الرحم وانما وقع‌الخلاف فی .

نسخ ۲٤ سطری ۱۰/٥×۱۷/٥ س؛ تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. عنوان ونشان متن قرمز؛ تصحیح ومقابله شده است ، در مواضع متعددی آمده «بلغ قبالاً مع نسخةالاصل» و در مواردی آمده است «سقط من نسخةالاصل المصنف اعلی‌الله مقامه». درپشت صفحه بدرقه‌کتاب‌آمده «فقه آقای‌بهبهانی». دارای ۱۸۲ گ ۱٦/٥×۲٥ س؛ کاغذ صیقلی، نسخه را کاتب به‌آخر نرسانده است . با مهر حاج سیدسعید . جلد تیماج مشکی .

۱۹۱

عیون اخبارالرضا . . . **(اخبار ــ عربی)**

تألیف شیخ صدوق، ابوجعفر محمدبن علی‌بن حسین‌بن بابویه قمی متوفی ۳۸۱ هـ. ق. که مکرر چاپ شده است . دراحوال و سیره و محاسن کلم واخلاق حضرت رضا (ع) در ۷۳ باب ضمن دوجزء . نسخهٔ موجود یك‌برگ از اول کسر دارد.

آغاز موجود : اثر عنده واحسن موقعا لدیه من علوم اهل‌البیت علیهم‌السلام لتعلقه بحبلهم . . .

انجام : وقد آلیت علی نفسی ان لاافارق هذا الشهد مابقیت تست . . .

نسخ خوش ۲۳ سطری ۸/٥×۱۷/٥ س؛ تحریر ۱۹ رمضان ۱۰٤۷ هـ. ق. عناوین شنگرف؛ تصحیح ومقابله شده درمشهد مقدس رضوی؛ درآغاز یادداشت تملك عبدالرحیم مازندرانی با مهر بیضی‌شکل او با سجع : «عبدالرحیم» . و نیز درهمین صفحه تملك حسنعلی طهرانی بامهربادامی کوچك با سجع «حسنعلی» ومهر حاج سیدسعید . برگ اول کسر و صفحه آخر وصالی شده بطوریکه نام کاتب را برده است .

دارای ۲۰۸ گ ۱٤/٥×۲٦/٥ س، کاغذ هندی، جلد تیماج عنابی.

۱۹۲

مجموعه :

۱ــ رضاعیّه = رساله . . . **(فقه ــ فارسی)**

ازمجلسی اول، محمدتقی‌بن مقصود علی مجلسی متوفی ۱۰۷۰ هـ. ق. درآخر بیست‌وهشت فرع ازفروع رضاع را آورده . ازبرگ ۱ــ۱۳ .

آغاز : بسمله الحمدلله رب‌العالمین والصلوة علی سیدالانبیاء والمرسلین . . . و بعد چنین گوید احوج‌الربوبین الی رحمة رب‌الغنی محمدتقی‌بن مجلسی‌الاصفهانی که چون دراین عصر، افراط وتفریط بسیار درامر رضاع واقع شده بود درمیان طلبه این رساله را نوشت تا آنچه که صراط مستقیم است ظاهر شود . . .

۲ــ جمال‌الصالحین = جمال‌السالکین . **(ادعیه ــ فارسی)**

ازمیرزا حسن‌بن ملاعبدالرزاق لاهیجی قمی متوفی ۱۱۲۱ هـ. ق. دریك مقدمه و۱۲ باب . آخرین اثر مؤلف است . (بشماره ۱۵۰ رجوع کنید) .

هردو رساله بخط نسخ ۲۱ سطری ۹/٥×۱۸/٥ س، بخط بنی‌عامری در سه‌شنبه ۲۷ جمادی‌الآخر ۱۱۰۰ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف دارای دوسرلوح کمکار . صفحات مجدول بطلا ومشکی وآبی وشنگرف ،دارای ۲۲٤+۱۳ گ ۱٦×۲٦ س، برخی اوراق وصالی شده . مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد مقوا با روکش کاغذ ابری عطف ولبه میشن عنابی .

۱۹۳

الفوائدالضیائیه = شرح جامی = شرح کافیه (نحو – عربی)

جمال‌الدین ابوعمرو عثمان‌بن عمر مالکی مشهور به ــ ابن‌حاجب ــ متوفی ۶۴۶ هـ. ق. کتاب جامعی درنحو نگاشته است بنام کافیه که نورالدین عبدالرحمان‌بن احمد جامی متوفی ۸۹۸ هـ. ق. برآن شرحی نوشته که نسخه حاضر باشد ومکرر چاپ شده است وازشرحهای معروف کافیه است که آنرا درشنبه ۱۱ رمضان ۸۹۷ هـ. ق. ساخته است .

آغاز : الحمد لولیه والصلوة علی نبیه وآله واصحابه . . . اما بعد فهذه فوائد وافیه لحل مشکلات‌الکافیه . . .

نسخ ونستعلیق ۱۵ سطری ۶/۵×۱۴/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. نشان قرمز، معلق بحواشی، نسخه را کاتب به‌آخر نرسانده است . دوصفحه اوّل مجدول رنگارنگ ، دارای ۲۰۴ گ ۱۴/۵×۲۶/۵ س، کاغذ فرنگی . مهر حاج سیدسعید را دارد جلد تیماج مشکی ضربی‌دار .

۱۹۴

کنزالفوائد فی حل مشکلات‌القواعد وترددا ته . (فقه – عربی)

علّامه حلّی متوفی ۷۲۶ هـ. ق. کتاب جامع ومعتبری نگاشته است که شامل یکدورهٔ کامل فقه است ومیان خاصه وعامه شهرت بسزا دارد وحاوی ۶۶۰۰ مسئله می‌باشد که بنام : قواعدالاحکام فی معرفةالحلال والحرام ــ موسوم است وچاپ شده . شاگرد وخواهرزادهٔ علامه حلی، سیدعمیدی، عمیدالدین عبدالمطلب ابن

سید مجدالدین بن‌الفوارس محمدبن فخرالدین علی‌بن اعرج حسینی حلی معروف به ــ ابن اعرج ــ متوفی ۷۵٤ هـ. ق. براین کتاب، شرحی نگاشته است بخاطر فرزندش سید ابی‌طالب محمد بعداز وفات دائیش علامه حلی که دراین گزارش، برخی از گفته‌ها و نظریات پسر علامه حلی، فخرالمحققین را ردّ کرده است که همین نسخه حاضر باشد. این نسخه از اول متاجر تا آخر طلاق را دارد.

آغاز: بسمله کتاب‌المتاجر. والاقرب فی اموال ما یؤکل لحمه‌التحریم . . .
هذا قول‌الشیخ رحمه‌الله خلافاً لابن‌ادریس حیث جوز بیع ابوال ما یؤکل لحمه . . .

انجام: بمجرده فیه خلاف والحق قد اشرنا الی‌الخلاف من قبل.

نستعلیق ۲۳ سطری ۱۲×۱۸/۵ س، تحریر جزء اوّل این کتاب در دوشنبه ۱۷ جمادی‌الاول ۸۲۲ هـ. ق. جای‌عنوانها نانویس نسخه را کاتب به‌آخر نرسانده است. مصحّح: برخی صفحات آبدیده دارای ۱٦٤ گ ۱۹×۲٦ س، درپشت صفحه اوّل وآخر جزء اول مهر بیضی‌شکلی هست با سجع «یا رب بمحمد وعلی بخش مرا». جلد تیماج مشکی ضربی‌دار.

۱۹۵

تحفة‌الزائر **(ادعیه ــ فارسی)**

تألیف علامه مجلسی، محمدباقربن محمدتقی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. دریك‌مقدمه و دوازده باب وخاتمه (بشماره ۱۷٤ رجوع کنید) این کتاب چاپ شده است.

تاریخ فراغت ازتألیف، دراین نسخه، صفر ۱۰۸۵ هـ. ق. می‌باشد.

نسخ ۱۷ سطری ۸/۵×۱۹ س، بخط محمدصالح در شعبان ۱۱۲٤ هـ. ق. نسخه تصحیح ومقابله شده است. در

آغاز، فهرست کتاب با خط مغایر در دوبرگ ضمیمه است .
عنوان ونشان شنگرف، دارای ۳٤۰ گ ۱۵×۲٦ س، کاغذ اصفهانی، مهر حاجی سیدسعید را دارد . جلد تیماج عنابی .

۱۹٦

الذریعة الی اصول‌الشریعه **(اصول فقه ــ عربی)**

تألیف شریف مرتضی، علم‌الهدی، علی‌بن‌الحسین موسوی متوفی ٤۳٦ هـ. ق. ازمتون مفصل وکهن این علم است در دوجزء وشامل ۱۳ باب وهرباب مشتمل بر چند فصل که آنرا در روز جمعه ۱۱ شوّال ٤۳۰ هـ. ق. تألیف نموده است .

آغاز : بسمله الحمدلله حمدالشاکرین الذاکرین‌المعترفین بجمیل . . . اما بعد فانّی رأیت ان املی کتاباً متوسطاً فی اصول‌الفقه لاینتهی بتطویل الی‌الاملال ولا باختصار الی‌الاخلال بل یکون للحاجة سداد وللبصیرة زناداً واخص مسائل‌الخلاف...

نسخ ۱۹ سطری ۸/۵×۱۸/۵ س، بخط علی کاتب در ۱۱ شعبان ۱۰٤۳ هـ. ق. نویسانده خلیفه سلطان در قم درهمان تاریخ . نشان شنگرف، برخی اوراق وصالی شده ، درپشت صفحه اوّل، یادداشتی بخط خلیفه سلطان آمده «کتاب الذریعه فی‌الاصول من مصنفات السیدالامام‌العلامه‌الشریف المرتضی رحمه‌الله تعالی استکتبها اقل‌الخلایق عملاً واکثرها زللاً الفریق فی بحرالعصیان خلیفه سلطان وسینقل الی من ارادالله تعالی‌الانتقال الیه وکان ذلك فی سنة ثلث واربعین بعدالالف بدارالمؤمنین قم» . دارای ۲۱۵ گ ۱٤/۵×۲٦/۵ س، کاغذ شکری‌رنگ، کمی آبدیده مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج قهوه‌ئی ضربی‌دار، عطف میشن مشکی .

۱۹۷

کناش‌المنصوری = طب‌المنصوری **(پزشکی ــ عربی)**

تألیف ابوبکر محمدبن زکریا رازی متوفی ۳۱۱ هـ. ق. که آنرا برای حاکم ری، امیر ابوصالح منصوربن اسحاق‌بن اسماعیل‌بن احمدبن اسدبن مامان نوشته و بنام او مُصَدَّر نموده است . کتاب معروفی است درپزشکی شامل ده مقاله :

مقاله اول درمدخل طب . در۲۷ فصل. مقاله ۲ــ درشناخت مزاج. در۵۷فصل. مقاله ۳ــ درقواعد اغذیه وادویه در۲٤ فصل . مقاله ٤ــ درحفظ‌الصحه در۲۵ فصل. مقاله ۵ــ در زینة در۷۷ فصل . مقاله ٦ــ درتدبیر مسافر در۱۹ فصل . مقاله ۷ــ در شکسته‌بندی وجراحات. در۱۸ فصل درنسخه موجود ۲۷ فصل. مقاله ۸ــ درزهرها. در ۵۵ فصل . مقاله ۹ــ درامراض سرتاپا در۹۳ فصل (دراین نسخه) مقاله ۱۰ــ در تب‌ها . در۳۲ فصل (درنسخه موجود) .

نسخهٔ حاضر مقداری ازباب سوم (درقواعد اغذیه و ادویه) را دارد تا آخر کتاب .

آغاز موجود : حارینبت اللحم ویدخل فی‌السراهم . . . (دربرگ ششم) المقاله الرابعة فی حفظ‌الصحّة وفیها فصول‌الفصل‌الاول ذکر جوامع حفظ‌الصحّة . . .

انجام : وقد بیّنا جمیع‌المقالات فی صدر هذا الکتاب ولیکمل کتابنا فی هذا الموضع والحمدلله رب‌العالمین . . .

نسخ ۲۱ سطری ۷×۱۷/۵ س، تحریر سه‌شنبه ۲۷ ربیع‌الاول ۱۰۹۵ هـ. ق. ناقص‌الاوّل . درآخر نسخه ، سه فصل در دوبرگ بفارسی دربیان اوزان است ، فصل اول در

اوزان صغار ۲ــ در اوزان کبار ۳ــ درتحویل بعضی از اوزان ببعضی . منقول ازکتاب تحفهٔ حکیم مؤمن . دارای ۲+۱۵۹گ ۱۴×۲۶ س، رساله دوم بخط شکسته نستعلیق . عنوان و نشان شنگرف ، کاغذ فرنگی آهار مهرهٔ ، با مهر حاج سید سعید . جلد مقوا با روکش کاغذ ابری سبز عطف و گوشه پارچهٔ .

۱۹۸

شفا **(حکمت ــ عربی)**

تألیف ابن‌سینا، ابی‌علی، حسین‌بن عبدالله‌بن سینا متوفی ۴۲۷ هـ. ق. ازکتب معروف این حکیم است درحکمت شامل منطق، طبیعیات، تعلیمیات والهیات که مکرر درایران ومصر چاپ شده است . این نسخه مشتمل برقسمت طبیعیات، ازفن اول در سماع طبیعی است .

آغاز : بسمله الفن‌الاول من‌الطبیعیات فی‌السماع‌الطبیعی وهو اربع مقالات واذ قد فرغنا . . .

انجام : علی‌ماوجبه‌العروض کان‌الغیر المتناهی متناهیا. تم‌کتاب‌السماع‌الطبیعی من کتاب‌الشفا .

نستعلیق ۲۷ سطری، ۸×۱۶ س، بخط محمدحفیظ‌بن محمد عظیم کاشانی در ۱۰۷۲ هـ. ق.، معلق بحواشی با رمز: «م ح ق مد ظله‌العالی» از میرداماد . و «عبدالرزاق سلمه‌الله» درمیان آمده «ثم بلغ سماعاً ایّده‌الله تعالی» عنوان شنگرف ، دارای ۹۲ گ ۱۶×۲۶ س، اوراق نخستین فرسوده، با مهر کتابخانه مجدالدین . جلد تیماج عنابی لایه‌ئی .

۱۹۹

کافی = فروع ... = روضه ... **(اخبار – عربی)**

تألیف ثقةالاسلام کلینی، محمدبن یعقوب‌بن اسحاق رازی متوفی ۳۲۸ هـ. ق. این نسخه شامل دیات ــ شهادات وکفارات و روضه است .

آغاز موجود: الرجل یقتل مملوکه متعمداً قال یعجبنی ان یعتق رقبه ویصوم..

انجام موجود : فوقع علیها فولدت اسماعیل علیه‌السلام . علی‌بن ابراهیم .

نسخ ۲۰ سطری ۱۲×۱۸ س، تاریخ تحریر کتاب دیات پنجشنبه ۲۳ ذیقعده ۱۰۲۶ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف مقابله شده ومصحّح ؛ نسخه ازاول وآخر ناقص است واز میان چند برگ نانویس دارد . دارای ۱۷۷ گ ۱۹×۲۶ س، کاغذ حنائی جلد مقوا با روکش مشمع آبی، عطف وگوشه پارچه‌ئی . مهر حاج سیدسعید را دارد .

۲۰۰

کشّاف عن حقائق‌التنزیل = تفسیر کشّاف. ج۱ . **(عربی)**

از جارالله زمخشری، محمودبن‌عمرخوارزمی معتزلی حنفی متوفی ۵۳۸ هـ. ق. ازفحول علمای اهل سنّت درفقه وحدیث وتفسیر ونحو ولغت وبیان وبلاغت و ادبیات عربیّه وبرخی احتمال تشیع او را داده‌اند . اشهر تصانیف او این تفسیر است که درتمامی اقطار عالم مشهور ومرجع استفادهٔ فحول بوده وبارها دراستانبول و کالکته و دیگر جاها چاپ شده است . تفسیری‌است ادبی‌که ضمن شرح‌نکات‌بلاغتی و وجه اعجاز قرآن، مباحث اعتقادی وکلامی را بشیوهٔ معتزله بیان داشته است و

شاید مهمترین تفسیر دراین خصوص باشد ؟ نسخهٔ موجود شامل نیمهٔ نخستین آنست که ازآغاز تا آخر سوره کهف را دارد .

آغاز : بسمله‌الحمدلله‌الذی انزل‌القرآن‌کلاماًمؤلفاًمنظماً ونزّله بحسب‌المصالح منجماً . . . :

نسخ ۳۵ سطری ۱۲/۵×۲۱ س، تاریخ تحریر در آخر سوره توبه روز پنجشنبه سلخ شوّال ٦٧٤ هـ. ق. وتاریخ تحریر درآخر سورهٔ کهف روز دوشنبه ١٤ رمضان همان‌سال (شاید سال بعد بوده‌است وشاید ماهها مقدم ومؤخر شده است ؟) بخط موسی‌بن محمدبن عثمان دیلمی هوشانی، معلق بحواشی، تصحیح ومقابله شده است . درآخر سورهٔ مائده، کاتب چنین نوشته است «وکتب‌العبدالفقیر الی رحمةالله و غفرانه موسی‌بن محمدبن عثمان‌الدیلمی‌الهوشانی فی ربیع‌الآخر من سنة خمس وسبعین وستمایه من اصلٍ منقولٍ ومقابلٍ بخط‌المصنف حامداً ومسلماً» و درهامش همین صفحه آمده است: «بلغت‌المقابلة بالاصل‌المنقول والمقابل بنسخة‌المصنف فصحّ ولله الحمد والمنة علی ذلك» . دارای ۲٤۲ گ ۱۸×۲٦ س، درپشت صفحه اوّل تملك محمد احمدبن میرزا محمد افضل ویادداشت عبدالحسین‌بن محمد غنی بافقی . جلد مقوا با روکش کاغذ لاجوردی‌رنگ عطف وگوشه پارچه قهوه‌ئی .

۲۰۱

شرح مختصرالاصول = شرح مختصرالمنتهی = شرح مختصر ابن‌حاجب.

(اصول فقه ــ عربی)

ابن‌حاجب، جمال‌الدین عثمان‌بن عمر مالکی متوفی ٦٤٦ هـ. ق. کتابی دراصول

فقه نگاشته است بنام «منتهی‌السئول والامل فی علمی‌الاصول والجدل» . سپس آنرا گزین کرده است که بنامهای مختصرالمنتهی ومختصر ابن‌حاجب معروف است . بر این مختصر، شروح وحواشی نگاشته شده ازجمله شرح عضدالدین عبدالرحمان‌بن احمد ایجی متوفی ۷۵۶ هـ. ق. است که همین نسخهٔ حاضر باشد که چاپ شده است. شرحی است بعنوان قال ــ اقول ــ .

آغاز : بسمله‌الحمدلله‌الذی برأالانام وعمّهم بالاکرام والدعوة الی دارالسلام...

نسخ ۲۱ سطری ۹×۱۶ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، دارای ۲۶۷ گ ۱۶×۲۵/۵ س، کاغذ هندی آبدیده، جلد تیماج عنابی ضربی‌دار فرسوده، عطف پارچه‌ئی مشکی، مهر حاج سیدسعید درمیان دارد .

۲۰۲

البهجةالمرضیة فی شرح‌الالفیه = سیوطی **(نحو ــ عربی)**

ابن‌مالک‌نحوی، جمال‌الدین ابی‌عبدالله محمدبن عبدالله‌طائی متوفی ۶۷۲ هـ. ق. ارجوزه‌ئی درنحو نگاشته است بنام ــ الخلاصه ــ که چون درهزاربیت می‌باشد به ــ الفیه ــ معروف گردیده است وبرآن شروحی نگاشته شده است ازجمله شرح جلال‌الدین عبدالرحمان سیوطی متوفی ۹۱۱ هـ. ق. که همین نسخهٔ موجود باشد و مکرر چاپ شده است .

آغاز : بسمله احمدك اللهم علی نعمك وآلائك واصلی واسلم علی محمد خاتم انبیائك . . .

نسخ ۱۸ سطری ۸×۲۰ س، بخط مهدیقلی در ۱۱۳۱ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، معلق بحواشی، دارای ۱۰۸ گ

۱۳×۲۶ س، جمله‌ای اوراق وصالی شده ، مهر حاج سید سعید را دارد . جلد تیماج عنابی .

۲۰۳

تهذیب‌الاحکام (اخبار ــ عربی)

تألیف شیخ طوسی، محمدبن حسن متوفی ٤٦٠ هـ. ق. ازجوامع معتبر وکهن حدیث شیعی است که مکرر چاپ شده . نسخهٔ حاضر ازکتاب دیون تا آخر دیات را دارد . درآغاز درچهاربرگ طرق روائی شیخ آمده .

آغاز کتاب دیون : بسمله کتاب‌الدیون والکفالات والحوالات والضمانات والوکالات . باب‌الدیون واحکامها . سهل‌بن زیاد .

نسخ ۲۱ سطری ۱۲/٥×۱٦ س، بخط محمدتقی‌بن ملااحمد انجدانی فراش درپنجشنبه ۱۷ ذیحجه ۱۰۷۲ هـ. ق. دربرگ پنجم آمده است که این نسخه در جمادی‌الاولی۱۰۸۷ هـ. ق. با محمدامین خادم استرآبادی مقابله شده درهمین‌برگ اجازهٔ قرائت احمدبن حاج محمد تونی در اوائل ذیحجه۱۰۷٥ هـ. ق. به‌حاج محمدحسن‌بن محمدباقر ساکن مشهد رضوی ، مصحّح، عنوان ونشان شنگرف، دارای بلاغ، درآخر نسخه یادداشت مقابله درسلخ شوال ۱۱۸۰ هـ. ق. بخط حسن‌بن علی‌بن حسن، دارای ٥۸٤ گ ۱۸/٥×۲٦ س، معلق بحواشی، کاغذ اصفهانی با مهر حاج سیدسعید . جلد تیماج عنابی ضربی‌دار . عطف ولبه میشن مشکی .

۲۰٤

مجموعه :

۱ــ رساله درخواص مربعات وفقی **(علوم غریبه ــ فارسی)**

ناقص‌الاول، تنها سه صفحه باقی مانده است که درصفحه دوم آمده : تنبیه : خواص مربعات وفقی آنچه درنظر بود وصلاحیت نقل‌کردن داشت . . .

۲ــ اصطرلاب = رساله در ربع ؟ **(ستاره‌شناسی ــ فارسی)**

ازکاشف‌الدین محمد اردکانی یزدی دریك مقدمه ونوزده باب وخاتمه . مقدمه درمعرفت القاب ربع زیادی . باب اول درارتفاع گرفتن ربع ۲ــ درمعرفت دائره و ساعات ۳ــ درمعرفت تعدیل‌النهارومطالع ٤ــ درمعرفت طالع ازارتفاع ٥ــ درمعرفت غایت ارتفاع ٦ــ درمعرفت ساعات صبح وشفق ۷ــ درتسویة‌البیوت . ۸ــ در استخراج تقویم ۹ــ درمعرفت اقلیم ۱۰ــ درمعرفت عرض بلد ۱۱ــ درمعرفت طالع ۱۲ــ درمعرفت سمت ازارتفاع ۱۳ــ درمعرفت طالع ۱٤ــ درمعرفت ظل از ارتفاع ۱٥ــ درمعرفت ارتفاع کوهها وعرض رودها ۱٦ــ درعمل‌کردن بربع آفاقی ۱۷ــ در امتحان ربع ۱۸ــ درصفت ستاره چند ازثوابت (۱۸ باب بیش ندارد) . خاتمه در بیان آنکه اعمالی‌که از ربع مخترع خواجه عبدالقادر . که خاتمه شامل شش فصل است .

آغاز : بسمله الحمدلله رب‌العالمین والعاقبة للمتقین والصلاة والسلام علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین وبعد چنین گوید احقر عبادالله کاشف‌الدین . . .

۳ــ رساله درنجوم **(عربی)**

مقاله چهارم ازکتابی است که دراین مقاله سه‌فصل می‌باشد بدین‌نحو :

مقاله چهارم درمعرفت مقادیر ابعاد واجرام . شامل سه فصل . فصل اول در ابعاد واجرام بروجه مشهور که درآن سه مبحث و دوقانون است . فصل دوم درابعاد واجرام بنظام متقدمین ومتأخرین. فصل‌سوم درطریقه حقه دراستخراج ابعادواجرام.

آغاز : بسمله‌الباب‌الرابع فی معرفة مقادیرالابعاد والاجرام وفیه ثلثة فصول ...

رساله اوّل و دوم بخط نستعلیق ۲۳ سطری ۸×۱۸/۵ س که در زمان حیات مؤلف تحریر یافته با امضاء : ذره بیمقدار شرف‌الدین و رساله سوم نستعلیق ۲۱ سطری ۷/۵×۱۶ س، تحریر سدهٔ ۱۰ و۱۱ هـ. ق. عنوان شنگرف ، کلاً دارای ۱۸ گ ۱۵×۲۵/۵ س، اوراق وصالی شده، مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد مقوا با روکش مشمع سبز . ضربی‌دار عطف میشن قهوه‌ئی .

۲۰۵

کافی = اصول ... = روضه ... **(اخبار ـ عربی)**

تألیف ثقةالاسلام کلینی، محمدبن یعقوب‌بن اسحاق رازی متوفی ۳۲۸ هـ. ق. این نسخه شامل اصول کافی و روضه کافی است .

آغاز : بسمله الحمدلله‌المحمود لنعمته . المعبود لقدرته . المطاع فی‌سلطانه...

نسخ ۲۳ سطری ۹/۵×۱۷ س، بخط محمدجعفربن عبدالحسین تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عناوین شنگرف ، دارای ۴۰۱ گ ۱۹×۲۶ س، کاغذ اصفهانی، درپشت صفحه اوّل بهاء کتاب آمده «قیمت جلدها وقرطاسها سبع والف دینارـ العراقی» برخی اوراق وصالی شده . مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج عنابی ضربی‌دار . زمینه زرین .

۲۰٦

ذکری‌الشیعة فی احکام‌الشریعه. ج۱ **(فقه ــ عربی)**

تألیف شهید اول، شمس‌الدین ابوعبدالله محمدبن جمال‌الدین مکّی عاملی مقتول در جمادی‌الاول ۷۸٦ هـ. ق. تاریخ فراغت ازتألیف جزو اول صفر ۷۸٤ هـ. ق. ازجمله کتب فقهی استدلالی معتبر امامیه است که چاپ شده. کتاب دریك‌مقدمه وچهارقطب است. مقدمه درمباحث مقدماتی مشتمل برهفت اشاره. اشاره اول در تعریف فقه ۲ــ در وجوب فقه ۳ــ سیزده چیز درفقه معتبر است ٤ــ وجوب تقلید برای عامی ٥ــ بفتوای مجتهد، شفاها و روایة میتوان عمل کرد ٦ــ دراصول مهمه ۷ــ به‌هفت دلیل واجب است که تمسك بمذهب امامیه نمود. قطب اول درعبادات ۲ــ درعقود ۳ــ درایقاعات ٤ــ درسیاسات واحکام. مؤلف موفّق بتکمیل این کتاب نگردیده است وموجودی ازآن مقدمه وقطب اول (صلوة) است که نسخه ما نیز همین مقدمه را دارد.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی شرع‌الاسلام فسهل شرایعه للواردین واوضح‌اعلامه للمرتادین...

نسخ ۲۳ سطری ۱۲×۱۹ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، مصحّح. برخی اوراق وصالی شده، درپشت صفحه اوّل تملك مورخ ربیع‌الثانی ۱۱۱۳ هـ. ق. با مهر بادامی کوچك با سجع «المهدی من‌اهتدیت» دارای ٤۳٦ گ ۱۹×۲٦ س، کاغذ اصفهانی، مهر حاج سیدسعید. جلد مقوا روکش کاغذ آبی‌رنگ عطف وگوشه پارچه‌ئی.

۲۰۷

مجموعه :

۱ــ ترجمهٔ طب حکیم لار ؟ (پزشکی ــ فارسی و ترکی)

کتابی است بدون باب وفصل در داروها وبیماریها ومعجونها وحبها . بدون خاتمه است .

آغاز : بسمله الحمدلله‌العلیم‌الحکیم والصلوة والسلام علی نبیه‌الحلیم اما بعد بوترجمه کیم برنیجه حکیم لارطبع بلند ارجمند دین دوالارکیم . . .

۲ــ بندی درصفت معجون لقمان حکیم . فارسی . دریك صفحه .

۳ــ طریقه ساخته مومیا وصفت سفوف چوب بنقل ازقرابادین قادری در دو صفحه الحاقی بفارسی .

٤ــ تحفةالماوك (پزشکی ــ فارسی)

از زیدبن سلیب‌الله بصری برای امیر طغاربکر ابوالمظفر سنجربن ملکشاه در باب مجامعت وآمیزش با زنان و داروها ومعاجین مقوی با در ۱٦ باب .

باب اول درمقدمهٔ کتاب و دلایل مزاجها وامراض مختلف ۲ــ درغذاهای منفرد که دراین کار نیکو بود . ۳ــ در دواهای منفرد که این‌کار را سود دهد . ٤ــ درغذاهای مرکب شایستهٔ این‌کار . ٥ــ دراشربه که موافق طبع این شغل دارد ٦ــ درجوارش ومعجونها که قوة وحرکت دهد . ۱٦ــ در داروها که زنان بار گیرند .

آغاز : بسمله الحمدلله رب‌العالمین والعاقبة للمتقین والصلوة والسلام علی خیر

خلقه محمد وآله اجمعین اما بعد چنین گوید . . .

۵ــ بندی در داروی چشم درهشت سطر بفارسی .

٦ــ ممدالحیاة (پزشکی ــ فارسی)

تألیف میرك‌بن زین‌العابدین دریك مقدمه و دوباب . مقدمه درآنچه درین علم موقوف بــه آنست . باب اول دربیان امراض کــه مختص است بعضو دون چــون صداع . . .

باب دوم : درامراض که مختص نیست بعضو چون جذام وحصبــه وجدری و مانند اینها واسباب وعلامات ومعالجات آن .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی فضّلنا بعلم‌الابدان وعلم‌الادیان الرحمن الذی ... اما بعد چنین گوید اضعف عبادالله تعالی میرك‌بن زین‌العابدین . . .

۷ــ دعای باران (ادعیه ــ عربی وترکی)

آغاز : بسمله اما بوآیت دهقانی خاصیت لاری اول . . .

رساله اول بخط نستعلیق ۱۷ سطری ۱۰×۱۹/۵س، تحریر ۱۲۵۷ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف . ازبــرگ ۱ــ۱۲ رساله دوم بهمان خط دریك صفحه درپشت برگ ۱۲ و رساله سوم در دوبرگ کوچك الحاقی بهمان خط، رسالــه چهارم بهمان خط واندازه ازبرگ ۱۳ــ۲۸ ناقص‌الآخر است . رساله پنجم درهشت سطر درپشت برگ ۲۹ رساله ششــم بهمــان خط ۱۷ــ۲۳ سطری ازبرگ ۲۹ــ۸٤ پ، رساله هفتم نســخ ۱۱ سطری ونستعلیق پست ۲۱ سطری تحریر سدهٔ ۱۳ هـ.ق. ازبرگ ۸٤ــ۹۲ . قطع ۱٤×۲۵/۵ س، جلد تیماج ســرخ ضربی‌دار عطف میشن سبز .

۲۰۸

بهجة‌المباهج **(اخبار ــ فارسی)**

تألیف شیخ عارف واعظ، ابوسعید یا ابوعلی حسن‌بن حسین شیعی سبزواری بیهقی زنده بسال ۷۵۳ هـ. ق. درفضائل ومعجزات وجنگهای پیامبر اسلام ومعجزات وفضائل اهل‌بیت (ع) که آنرا ازکتاب‌مباهج‌السهج فی مناهج‌الحجج تألیف قطب‌الدین کیدری شارح نهج‌البلاغه گزین کرده است وچیزهائی برآن افزوده است. کتاب شامل ٤٤ فصل است. فصل اول در ذکر بعضی ازعلامات رسول اکرم (ص) فصل دوم در ذکر تزویج خدیجه. ۳ــ درتزویج فاطمه زهرا (ع) ٤ــ درمعجزات رسول‌ــ الله ومعراج آنحضرت. ٥ــ درخوابیدن حضرت علی (ع) دربستر رسول‌الله وآغاز هجرت. فصل ۱۲ــ درغزوه ذات‌السلاسل... فصل ۱٥ــ درنصوص پیغمبر بر ائمه اثنی‌عشر... فصل ۳۰ــ در ذکر شراة ازخوارج... فصل ٤۱ــ در ولادت امام دوازدهم (ع)... فصل ٤٤ــ در ذکر صفات وسیرت آنحضرت بهنگام خروج.

:غاز : بسمله حمدبیحد وثنای بیعد آن خدایی راکه ایوان معلق آسمان‌افراشته وبرداشته...

نستعلیق ۱۸ــ۲۰ سطری ۱۲/٥×۲۰/٥ س؛ تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف؛ صفحه اول یك‌سرلوح کمکار؛ ناقص‌الآخر. دارای ۳۳۲ گ ۱۷×۲٥/٥ س؛ کاغذ فستقی وحنایی. جمله‌ای اوراق وصالی شده. مهر حاج‌سید سعید را دارد. جلد مقوا با روکش مشمع سرخ عطف وگوشه پارچه قهوه‌ئی.

۲۰۹

المفصل = المفصل فی صنعةالاعراب **(نحو ــ عربی)**

تألیف زمخشری، جارالله محمودبن عمر متوفی ۵۳۸ هـ. ق. که آنرا در رمضان ۵۱۳ هـ. ق. شروع بتألیف نموده و درغرّهٔ محرم ۵۱٤ هـ. ق. آنرا بپایان رسانیده است. مشتمل برچهار قسم ۱ــ دراسماء ۲ــ درافعال ۳ــ درحروف ٤ــ درمشترك. نسخهٔ موجود آشفته است درآغاز قسم چهارم فی‌المشترك آمده وپس‌ازآن قسم‌اول دراسماء وسپس قسم دوم ــ افعال و درآخر قسم سوم حروف. و درحاشیه شرح مفصل آمده.

آغاز موجود: القسم‌الرابع فی‌المشترك. بسله‌المشترك نحو ماله والوقف والقسم وتخفیف‌الهمزه و . . .

نسخ ۱۲ــ۱٤ سطری ۱۰×۱۳ س؛ تحریر سدهٔ ۹ و ۱۰ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، کمی آسیب موریانه دیده و قسمتهای پائین اوراق بریده شده، دارای ۱۳٦ گ ۱۷/۵×۲۵/۵ س، کاغذ حنایی، مهر حاج سیدسعید را دارد. جلد مقوا سفید عطف پارچه‌ئی.

۲۱۰

تذکرةالشعراء = تذکرهٔ دولتشاهی سمرقندی **(تذکره ــ فارسی)**

تألیف امیر دولتشاه‌بن علاءالدوله بختیشاه‌بن ارغون‌شاه‌بن غازی سمرقندی که درسال ۸۹۲ هـ. ق. ازساختن آن فارغ گردیده است. تذکرهٔ عمومی است مشتمل برمقدمه وهفت طبقه وخاتمه که درمقدمه، شرح حال بیست شاعر ازشعرای عرب و

وفوائدی را ذکر کرده و درهر طبقه ازطبقات هفتگانه، گروهی ازشعـــرا را آورده است وخاتمه درشعراءِ معاصر دولتشاه . تذکرهٔ معروفی است که اغلاط تاریخی‌فراوان دارد ومکرر درهندوستان، ایران، اروپا، بچاپ رسیده است .

نسخه موجود ازآغاز تا ذکر خواجه خسرو دهلوی، را دارد .

آغاز : بسمله تحمیدی‌که شاهباز بلندپرواز اندیشه بسیاحت درفضای کبریائی آن . . .

نستعلیق ۱۵ سطری، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ.ق. ناقص‌الآخر عنوان شنگرف، دارای ۱٤٦ گ ۱۵×۲۵/۵ س، کاغذ فرنگی جلد تیماج قهوه‌ئی ضربی‌دار .

۲۱۱

من لایحضره‌الفقیه **(اخبار ــ عربی)**

ازشیخ صدوق، محمدبن علی‌بن بابویه قمی متوفی ۳۸۱ هـ. ق. که چاپ شـــده است (بشماره ٤۲ و۵۱ و۱٤٦ رجوع شود) . این نسخه ازآغاز تا آخر اسانید را دارد وکامل است .

آغاز : بسمله اللّهم انی احمدك واشكرك و اومن بك واتّوكل عـــلیك واقرّ بذنبی الیك . . .

نسخ ۲۳ سطری ۱۲×۱۸ س، بخـط محمدرضابـن شجاع‌الدین نجفی که از اوّل تا آخر صلاة را درعصر دوشنبه ۲۸ جمادی‌الاول ۱۰۵۲ هـ. ق. در دارالسلطنه اصفـهان واز اوّل زکات تا آخر حج را در ۱۸ شعبان همان‌سال دراصفهان وازقضاء تا آخر را در ۱۰۵۳ هـ. ق. نگاشته است . عنوان و

نشان شنگرف، معلق بحواشی با امضاء «ع آه رحمه‌الله» و «سلط» و «م ت ق ی رحمه‌الله» نسخه تصحیح ومقابله شده است و دارای بلاغ است. درمواضع متعددی آمده است «ثم بلغ قراءة ایدالله تعالی وقد اجزت له روایته عنی عن مشایخی عن‌المصنف قدس‌الله ارواحهم لمن یحب ویرضی وانا اقل خلق‌الله‌الغنی شرف‌الدین علی‌بن حجةالله حسنی حسینی» و درپشت صفحه اوّل آمده: «هذا الکتاب مصحح واجاز لصاحبه ومالکه شرف‌الدین علی‌الحسینی‌الشولستانی فی غیر مواضع من هذا الکتاب وکتاب" نفیس عزیزالوجود. نظیره قلیل بل یمکن لایوجد اصلا». دارای ۴۳۰ گ ۱۹/۵×۲۵/۵ س، کاغذ اصفهانی، جلد تیماج عنابی.

۲۱۲

جُنگ **(عربی و فارسی)**

یادداشتهای پراکنده‌ایست بدون خطبه وخاتمه:

مقالی درنحو در دوصفحه، مطالبی نجومی، جغرافیائی درچغمین‌که نام کدام محل است، در وضع مبادی تصدیقیه، توضیحاتی دربرخی ازمقالات تحریر اقلیدس، درافلاك، عصیر عنبی، علم ادب، معنی برخی لغات، دربیان معرفت خانه‌های رمل. دربعضی تواریخ، قلم سریانی، قمر وافلاك آن، که ازاینجا ببعد فارسی است و اختلافات قمر وگفتارهای نجومی و ریاضی درخط مستقیم و وتر، مطالبی کلامی و یادداشتهائی برالهیات شفا ابن‌سینا و دربارهٔ امکان، دور، وبرمحشی خفری، در تسویه بیوت، درمعرفت راستی وکژی اسطرلاب، وامتحان خط، درتعریف مرکب بسفرد ومشتق، دراحوال ابن‌سینا، طول مکه، سمت قبله، وضوء.

خط نستعلیق مختلف‌السطر چلیپا، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. نشان شنگرف، این جُنگ شبیه جُنگ شماره ۱۸۸ می‌باشد. دارای ۷۸ گ ۱۲×۲۵/۵ س، جلد تیماج عنابی لایه‌ئی.

۲۱۳

مصائب‌الائمه = مصائب‌المعصومین (اخبار ــ عربی)

تألیف ملاعبدالخالق‌بن عبدالرحیم یزدی واعظ متوفی ۱۲۶۸ هـ. ق. درمشهد رضوی که دریکی از رواقهای حرم مطهر حضرت رضا (ع) بنام ــ توحیدخانه ــ بتدریس و وعظ اشتغال داشته است واز شاگردان وپیروان شیخ‌احمد احسائی بوده. کتاب درمناقب ومصائب امامان شیعه است در ۶۲ مجلس‌که درماه شعبان ۱۲۴۱ هـ. ق. درشهرستان یزد ازتألیف آن فارغ گردیده. این کتاب چاپ شده است. مؤلف دارای کتابهای دیگری دراین زمینه هست ازجمله مناقب‌المعصومین. وبیت‌الاحزان که اینها نیز چاپ شده است. نسخه موجود از اول وآخر ناقص است.

آغاز موجود: من بنی‌سلیم ونزول‌الصفحة من‌الله تعالی من‌دعاءالزهراء (ع) . . .

نسخ ۲۴ سطری ۸×۱۷ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. عناوین شنگرف، معلق بحواشی با امضاء «منه دام ظله‌العالی» نسخه را کاتب بآخر نرسانده واز اول هم کسر است. دارای ۸۲ گ ۱۵×۲۵ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌ئی. جلد مقوا صورتی‌رنگ. عطف میشن سرخ.

۲۱٤

مجموعه :

۱ــ نحو؟ = کتاب در . . . **(عربی)**

کتابی است بدون اول وآخر، شرحی مزجی است بریکی ازمتون نحوی که مصنف درآن از زمخشری وسیبویه وغیره یاد کرده است . از دخول لام وجر و تنوین تا مبحث موانع صرف . اولین عنوان موجود درآخر برگ دوم : ومن خواصه دخول‌اللام والجر والتنوین والاسناد الیه والاضافه . الفرق بین‌الحد والخاصه ان‌ـ الحد مطرد ومنعکس . . .

۲ــ اکسیر = رساله در . . . **(فارسی)**

گفتاری است بدون خطبه وخاتمه درصفت حدید منزل ونحاس منقی . فصل دراصل حجر فصل درصفت تدبیر . فصل درتنقیه وتحلیل وتکلیس . فصل در صفت تیزاب فاروق . باب‌القمر وباب‌الشمس و درآن ازعرب مؤذن نقل می‌کند و درتذهیب برنج وصفت عبد محلول وصفت تصعید کبریت و زرنیخ وتدبیر سرکه درکبریتها . فصل درتدبیرات آب کبریت . باب‌القمری و درآن ازساختن شنجرف و بوره‌ها و تشمیع لاجورد وتوتیا ونمکها وطلق وتشمیع نمك بروغن وصفت ماء املاح و زیبق وابواب حیوانی وصبغ جواهر ونسخه شاه نعمت‌الله ولی وبندی منقول ازغزالی و تصعید زیبق ونوشادر وکبریت در زرنیخ و . . . یاد شده است .

آغاز موجود : بدانکه مرکبات اجزاء جواهر زنده است که جمع کرده شود میان ایشان . . .

۳ـ بندی منقول از درالمنثوری دراکسیر بعربی دریك صفحه درهامش رساله اوّل

٤ـ دربیان عقد انامل . بفارسی در دوصفحه ازحاشیه رساله پنجم .

٥ـ شرح اصول کافی (اخبار ـ عربی)

اصل از ابی‌جعفر محمدبن یعقوب کلینی متوفی ۳۲۸ هـ. ق. وشرح از حسام‌الدین محمدصالح‌بن احمد مازندرانی متوفی ۱۰۸۱ هـ. ق. این نسخه شامل بخش اصول است .

آغاز : باصبعه‌المسجد لااله‌الاالله محمد رسول‌الله فان عقدالخنصر والبنصر و عقدالابهام . . . قوله عن علی‌بن‌الحزور . بالحاء‌والزای‌المفتوحتین والواوالمشدده . قوله . . .

انجام : دل ظاهراً علی ان من احل له‌الامام ایضاً مسئول وهوبعید جدّاً ولایبعد تخصیص‌السئوال بمن عداه والله اعلم . وافق‌الفراغ من تسویده ضحوة یوم‌الجمعة عشر من شهر ذیحجة‌الحرام ثلث وسبعین بعد الف من‌الهجرة‌النبویة‌المصطفویة (ص) .

رساله اوّل بخط نسخ ۲۰ سطری ۱۰/٥×۱۷ س ، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. متن کتاب با شنگرف، نسخه از اول و آخر ناقص است ازبرگ ۱ـ۳۲ . رساله دوّم بخط نستعلیق بطور چلیپا درهامش رساله اول ازبرگ ۱ـ۲٤ . رسالهٔ سوم بهمان خط درحاشیه رساله اول و رساله چهارم نیز بهمان خط درحاشیه رساله پنجم در دوبرگ . و رساله پنجم بخط نسخ ۲٤ سطری ۱۲×۱۸/٥ س، تحریر جمعه ۱٤ ذیحجه ۱۰۷۳ هـ. ق. ازبرگ ۳۳ـ۷۰ عنوان قوله قرمز، کاغذاصفهانی مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج لایه‌ئی قهوه‌ئی قطع ۲۰×۲٥/٥ س .

۲۱۵

بحارالانوار . ج۳ **(اخبار ــ عربی)**

تألیف علامه مجلسی، محمدباقربن محمدتقی، متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. این مجلد شامل مباحث عدل ومشیّت و اراده وقضا وقدر وهدایت واضلال وامتحان وطینت و علل تشریع ومقدمات موت واحوال برزخ وقیامت وجنت و دوزخ وشفاعت وصراط واعراف است ونسخهٔ ما تا اول معاد را دارد .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی امر عباده بالعدل وهوتعالی اولی به من‌المأمورین و . . .

نسخ ۲٦ سطری ۱۲×۱۷/۵ س، بخط محمد امین‌بن سلطان محمودخادم‌درشعبان ۱۱۰۱ هـ. ق. عنوان ونشان‌قرمز، درپشت صفحه‌نخست یادداشت تملك حسین‌بن محمدابراهیم خاتون‌آبادی در ذیحجه ۱۱۲۱ هـ. ق. با مهر بیضی‌شکل با سجع «حسین منی وانا من حسین» ومهر چهارگوشه دیگری با سجع «وجعلت حسینا خازن وحی ۱۱۲۸» درهامش صفحه اوّل، مهر بیضی‌شکل با سجع «عبده‌الراجی فتحعلی» و در پشت صفحه آخر تملك مهدی‌بن محمدعلی‌بن محمدسعیدبن محمدمهدی . نسخه تصحیح شده است .دارای ۱۲۲ گ ۱۹×۲۵/۵ س، درصفحه اوّل مهر حاج سیدسعید را دارد. جلد تیماج مشکی لایه‌ئی .

۲۱٦

شرح کافی = اصول . . . **(اخبار ــ عربی)**

اصل ازشیخ کلینی، محمدبن یعقوب‌بن اسحاق رازی متوفی ۳۲۸ هـ. ق. و

شرح ازحسام‌الدین محمدصالح‌بن احمد مازندرانی متوفی ۱۰۸۱ هـ. ق. این نسخه جلد اول آنست وکتاب توحید ازباب حدوث‌العالم تا باب معانی‌الاسماء واشتقاقها را دارد.

آغاز: بسله‌کتاب‌التوحید یبین فیه وجودالصانع و وحدته وصفاته‌الذاتیّه والفعلیه . . .

نسخ ۲۱ سطری ۱۲/۵×۱۸ س؛ بخط محمدکاظم‌بن محمدقاسم سبزواری درذی‌قعده ۱۰۸۲ هـ. ق. درپشت‌صفحه اوّل مهربیضی‌شکل باسجع «محمدباقربن‌محمدتقی‌الموسوی» و درآخر نسخه مهر بادامی شکل کوچکی با سجع «بند آل محمدطاهر» ومهر بیضی‌شکل دیگر با سجع «المتوکل علی‌الله الغنی عبده محمدطاهرالحسینی» و دربالای همین صفحه آمده «مال سرکار آقا دام مجده‌العالی» نسخه تصحیح شده و دارای مهر حاج سیدسعید. عنوان ونشان شنگرف، دارای ۱۷۹ گ ۱۹×۲۵/۵ س؛ کاغذ شکری‌رنگ؛ جلد تیماج سرخ ضربی‌دار.

۲۱۷

مجموعه:

۱ــ خلاصة‌الاقوال فی معرفة احوال‌الرجال (رجال ــ عربی)

تألیف علامه حلّی متوفی ۷۲۶ هـ. ق. که آنرا در ۲۳ ربیع‌الآخر سال ۶۹۳ هـ. ق. ساخته است مشتمل بر دوقسم. قسم اول در راویان مورد اعتماد. قسم دوم راویانی‌که مورد وثوق نیستند. این کتاب چاپ شده است.

آغاز: بسله الحمدلله مرشد عباده الی سبیل‌السداد ومهدیهم الی طریق‌النفع

فی‌المعاش . . .

۲ــ رجال ابن‌داود حلی (عربی)

تألیف شیخ تقی‌الدین حسن‌بن علی‌بن داود حلی (اواخر قرن هفتم هجری) . از جمله کتابهای معروف این فن است و درآغاز طرق مشایخ خود را ذکر نموده وسپس کتاب را در دوقسم تألیف نموده، درممدوحین وغیرآنان وهمهٔ رجال را بترتیب حروف هجاء با رعایت حرف اول و دوم ذکر نموده واشاره بمصادر خود کرده است وبنام خویش که رسیده، شرح حال خود را آورده است. این‌کتاب چاپ شده است.

آغاز : الحمدلله الذی وفقنی للتخلی عن‌الحرکات‌الدنیویة والنظر فی‌المهمات الاخرویة وصرف عزمی عن‌الوجه . . .

انجام : ابویعقوب‌السعری کش زیدی تم‌الکتاب .

رساله اوّل بخط نسخ ۲۱ سطری ۱۱/۵×۱۸/۵ س، بخط محمدباقربن محمدتقی درپنجشنبه ۲۲ جمادی‌الاول ۱۰۹۱ هـ.ق. عنوان ونشان شنگرف، درپشت صفحه اوّل یادداشت تملك عبدالله مورخ ۱۰۹۱ هـ.ق. با مهر بیضی‌شکل با سجع «المتوکل علی‌الله عبده عبدالله» ، مصحّح، درآخر قسم اول آمده «بلغ تصحیحاً من اوّله الی آخره» . ازبرگ ۱ــ۹۱ و رساله دوم شبیه همان خط وهمان اندازه بخط عبدالله در روز پنجشنبه ۱۶ رمضان ۱۰۹۱ هـ.ق. عنوان و نشان شنگرف، مصحّح . ازبرگ ۹۲ــ۱۷۵ . کاغذ اصفهانی، اندازه ۱۷×۲۵ س، مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج سرخ .

۲۱۸

من لایحضره‌الفقیه **(اخبار ــ عربی)**

تألیف شیخ صدوق، ابوجعفر محمدبن علی‌بن حسین‌بن بابویه قمی متوفی ۳۸۱ هـ. ق. کتاب معروفی است که مکرر چاپ شده است. نسخه حاضر شامل جلد اول آنست.

آغاز: بسمله اللهم انی احمدك واشكرك و اومن بك واتوكل علیك . . .

نسخ ۲۱ــ۱۹ سطری ۱۱×۱۷ س، بخط شیخ‌ابراهیم‌بن حاجی محب‌علی عارفی موغاری در دارالسلطنه اصفهان در مسجد جامع قدیم درچهارشنبه غرّهٔ جمادی‌الثانی ۱۰۷۱ هـ. ق. درآخر نسخه مهر بیضی‌شکلی با سجع «سلام علی‌ابراهیم» وهامش همین صفحه یادداشت تملك شیخ ابراهیم با همان مهر وپس‌ازآن دوبرگ الحاقی دارد که درآنها باب مناهی‌ـ النبی (ص) با خط نسخ ریز ۳۷ سطری ۱۵/۵×۲۲ س، با همان مهر. عنوان ونشان شنگرف. این‌نسخه دارای سه‌تصحیح است یکمرتبه وسیلهٔ مجلسی اول وبار دیگر توسط مجلسی دوم و دیگربار ملاحسنعلی‌بن ملاعبدالله آنرا تصحیح‌نموده‌اند. نسخه دارای بلاغ وسماع است ومقابله شده ومعلق بحواشی با رمز «م‌ت ق نورالله ضریحه وامضاء باقر دام ظله» و . . .» دارای ۱۱٤ گ ۱۹/۵×۲٦ س، کاغذ سپاهانی، مهر حاج سیدسعید را دارد. جلد مقوا عطف میشن قهوه‌ئی.

۲۱۹

اربعین فی کشف‌الیقین = الاربعین . . . **(اخبار ــ عربی وفارسی)**

تألیف محمدشفیع‌بن محمدحسین کرازی (قرن ۱۳ هـ. ق.). چهل حدیث را

آورده وپس‌ازهر حدیثی آنـرا بفارسی گزارش نموده است . او این کتاب را پس ازکتاب بحرالبکا درمناقب ومصائب وکتاب اسرارالابتلاء در روضات کربلا وکتاب وادی‌السلام دراصول عقاید نگاشته است وبنام ناصرالدین‌شاه قاجار معنون داشته . این کتاب چاپ نشده است .

آغاز : بسمله نحمدك یا من نور عرصةالابداع بنورالرسالة والولایـة وجعـل بینهما . . . اما بعد چنین گوید بنده خاطی . . .

انجام : واین هنگامهٔ کبری کربلا اعظم‌برهانست برای من وتو برحقیقت اسلام وامامت‌ائمه اثناعشریه. اللهم اجعلناعندك وجیهاً بالحسین فی‌الدنیا والآخره والحمدلله رب‌العالمین قد تم . . .

نسخ ۱۷ سطری ۱۱×۱۸ س، تحریر پنجشنبه نهـم ذیقعده ۱۲۷٦ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، دارای ۱٤۷ گ ۱٦/٥×۲٥ س، مهر حاج سیدسعید را دارد . کاغذصیقلی، جلد مقوا با روکش کاغذ آبی عطف پارچه‌ئی مشکی .

۲۲۰

مجالس‌المؤمنین **(تراجم و رجال ــ فارسی)**

تألیف قاضی نورالله شوشتری مقتول بسال ۱۰۱۹ هـ. ق. (رجوع کنید بشماره ۳ و٦۲) . این نسخه ازاحوالات هشام‌بن حکم تا اوائل مجلس هشتم را دارد .

آغاز موجود : وبعد ازلحظه سربرداشته بجانب من ملتفت شد وگفت که توئی هشام‌بن‌الحکم . . .

نستعلیق خوش ۲۱ سطری ۹×۱۷ س، تحریر سـدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان شنگرف، معلق بحواشی با امضاء «منه نورالله

مرقده» مصحّح، نسخه صدراً و ذیلاً ناقص است . دارای ۳۷۷ گ ۱۵/۵ × ۲۵ س، چندبرگ ازمیان نونویسی شده ، کاغذ هندی آبدیده وجملهای اوراق وصالی شده، مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد مقوا عطف پارچه سبز .

۲۲۱

معانی‌الأخبار **(اخبار ــ عربی)**

تألیف شیخ صدوق، ابی‌جعفر، محمدبن علی‌بن‌الحسین‌بن موسی‌بن بابویه قمی متوفی ۳۸۱ هـ. ق. ازجمله کتب معتبرهٔ احادیث امامیّه‌است‌که مؤلف درآن احادیثی را آورده است که درتفسیر معانی حروف والفاظ ازخاندان عصمت وطهارت آمده . این کتاب در دوجزء وشامل ٤۰۹ باب است که چاپ شده .

آغاز : بسمله الحمدلله رب‌العالمین وصلی‌الله علی‌محمّد عبده و رسوله وعلی آله‌الطاهرین وسلم تسلیماً کثیراً . ابواب‌الکتاب‌الباب الذی من اجله سمیا هذاالکتاب کتاب معانی‌الاخبار . . .

نسخ خوش ۱۷ سطری ۷ × ۱٦/۵ س، بخط محمد حسین‌بن حبیب‌الله یازواری درپنجشنبه ۱٦ رجب ۱۰۷٤ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، تصحیح شده، دارای ۲۸۰ گ ۱۳ × ۲۵/۵ س، کاغذ اصفهانی، مهر حاج سیدسعید را دارد. جلد تیماج عنابی، عطف میشن تریاکی .

۲۲۲

مفاتیح‌الغیب = تفسیرالکبیر **(تفسیر ــ عربی)**

از امام فخرالدین محمدبن عمر رازی متوفی ٦۰٦ هـ. ق. تفسیرمعروف وبزرگی

است که درهر مبحثی بتفصیل سخن رانده است وازهرفنی مطلبی آورده . این تفسیر مکرر چاپ شده است . نسخهٔ موجود از اول آیه سیقول‌السفهاء تا پایان سوره بقره را دارد .

آغاز : بسمله قوله تعالی سیقول‌السفهاء من‌الناس ما ولیّهم عن قبلتهم التی کانوا علیها . . .

نسخ ۲۵ سطری ۱۲×۱۷ س، تحریر شنبه ۲۱ ربیع‌الاول ۱۰۳۸ هـ. ق. دارای ۲۷۹ گ ۱۸/۵×۲۵/۵ س، کاغذ اصفهانی مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد مقوا عطف‌میشن وصالی شده .

۲۲۳

بیان **(فقه ـ عربی)**

تألیف شهید اول، شیخ محمدبن محمدبن مکی جزینی عاملی مقتول بسال ۷۸۶ هـ. ق. ازکتب معتبرهٔ فقهی شیعی است بدون استدلال . مؤلف موفق به‌اتمام آن نگردیده است وابواب طهارت صلاة ، زکاة وخمس تا اول امساك ازکتاب صوم را دارد . این کتاب درسال ۱۳۱۹ درتهران بچاپ رسیده است .

آغاز : بسمله الحمدلله رب‌العالمین حمداً یستدّر اخلاف کرمه ویستمطر . . .

نسخ ۱۷ سطری ۷×۱۴/۵ س، تحریر یکشنبه ۱۷ جمادی‌الثانی ۱۰۴۹ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، معلق بحواشی، دارای ۱۶۱ گ ۱۴×۲۵ س، کاغذ شکری‌رنگ ، جلد تیماج قهوه‌ئی .

۲۲٤

حل‌الموجز **(پزشکی – عربی)**

از آقسرائی، شیخ جمال‌الدین محمدبن محمدبن محمدبن امام فخر رازی متوفی بعداز ۷۷۰ هـ. ق. این نسخه ازآغاز تا آخر باب ششم درسموم واحتراز ازآنها را دارد . کامل است . (ر. ك. شماره ۱۵۱) .

آغاز : بسمله الحمدلله رب‌العالمین والصلوة علی افضل انبیائه محمد وآله اجمعین وبعد فان‌الطّب علم شریف‌لشرف‌موضوعه و وثاقة . . . وسمیته بحل‌الموجز لانه یحل . . .

انجام : والمرجو من‌الناظر فیه اصلاح ماوقع فیه من‌الخطاء احساناً والله تعالی یجازیه روحاً و ریحاناً انه خیر مأمول واکرم مسئول الحمدلله رب‌العالمین والله اعلم.

نستعلیق ۲۱ سطری ۱۰/۵×۱٦/۵ س؛ تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. دارای ۱۸٦ گ ۱٦/۵×۲۵ س؛ عنوان ونشان شنگرف، معلق بحواشی ــ درآخر نسخه یادداشت تملك محمدطاهر طبیب . جملهٔی اوراق وصالی شده . مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج سبز ضربی‌دار .

۲۲۵

تحفة‌العراقین **(شعر ــ فارسی)**

سرودهٔ خاقانی، حکیم افضل‌الدین ابی‌بدیل ابراهیم‌بن علی شروانی متوفی۵۹۲ هـ. ق. از اکابر فضلا ومشاهیر شعرای اواخر قرن ششم هجری ایران که درفنون سخنوری بویژه قصیده‌سرائی دستی تواناداشت ودرهر موضوعی ازتوحید، مواعظ،

اخلاق، نصایح، مدح، قدح، تواضع، فخریّه ، غزل، مرثیه وغیرها سخن رانده است وازکثرت فصاحت وبلاغت وسخنوری به ــ حسّان‌بن ثابت ــ تشبیه نموده‌اند اورا وبه ــ حسّان‌العجم ــ موصوفش دارند . وازاین کتاب تحفةالعراقین چنین بدست می‌آید که اصل این لقب ازعسویش بوده چنانکه درمقام سپاسگزاری از وی گوید :

چون دید که در سخن تمامم حسان عجم نهاد نامم

او این کتاب را بهنگام مراجعت ازسفر مکه، موقع عبور ازعراق عرب وعراق عجم بنظم درآورد وشمارهٔ ابیات آن‌درحدود ۳۲۷۱ بیت‌است وشروحی برآن‌نگاشته وبارها درایران وهندوستان با شرح وبی شرح بطبع رسیده است .

آغاز موجود : فصل بازآمدن برسرخطاب که با آفتاب کند برتقدیر حالات خویش . . .

نستعلیق ۱۵ سطری ۸/۵×۱۵ س، تحریر دوشنبه ۱۰ ربیع‌الاوّل ۱۰۵۹ هـ. ق. ناقص‌الاول ؛ درآخر نسخه قطعه‌ئی درسه صفحه ازشفائی پس‌ازآن صورت آنچه ازحاج محمد قلی ابتیاع شده دریك صفحه، عنوان شنگرف، دارای ۱۰ گ ۱۶×۲۵/۵ س، مهر حاج سیدسعید را دارد . کاغذ کاهی، جلد مقوا با روکش کاغذ آبی عطف وگوشه پارچه قهوه‌ئی و آبی .

۲۲٦

مجالس‌المؤمنین. ج۱ **(رجال وتراجم ــ فارسی)**

از قاضی نورالله شوشتری مقتول بسال ۱۰۱۹ هـ. ق. (ر. ك. شماره ۲۲۰) .

نستعلیق خوش ۲۱ سطری ۹/۵×۱۷ س، تحریر سدهٔ

۱۲ هـ. ق. بخش نخست است ازشماره ۲۲۰، بهمان خط و اندازه وخصوصیات دارای ۱۸۰ گ ۱۵/۵ × ۲۵ س، جلدمقوا عطف پارچه سبز. با مهر حاج سیدسعید.

۲۲۷

التصریح بمضمون التوضیح **(نحو ــ عربی)**

ازشیخ خالدبن عبدالله‌بن ابی‌بکربن محمدجرجاوی ازهری متوفی ۹۰۵ هـ. ق. که آنرا در روز عرفه سال ۸۹۶ هـ. ق. ساخته است برابر نسخه ما. (ر. ك. بشماره ۲۷/۵).

آغاز: بسمله الحمدلله اللهم لتحمیده حمداً لنعمه مکافیا لمزیده واشهد ان لااله‌الاالله . . .

انجام: والقیاس‌الاجل بالادغام والحمدلله الذی هدانا لهذا . . . قال‌المؤلف رحمه‌الله ونفع بعلومه وافق‌الفراغ منه . . . انتهی والحمدلله اولاً وآخراً وظاهراً و باطنا تمت . . .

ازآغاز تا باب نائب فاعل بخط نستعلیق وازآنجا تا آخر بخط نسخ ۲۱ سطری ۱۱/۵ × ۱۷/۵ و ۱۲ × ۱۸ س، کاتب بخش اخیر محمدصادق‌بن محمدعلی ترکانی در دارالسلطنه اصفهان در رجب ۱۰۴۷ هـ. ق.، متن کتاب وعناوین شنگرف، نسخه از اول تا آخر وسیله کاتب فوق‌الذکر تصحیح ومقابله شده است. کاغذ اصفهانی، دارای ۴۱۵ گ ۱۸ × ۲۵/۵ س، جلد تیماج عنابی ضربی‌دار. عطف میشن مشکی.

۲۲۸

نزهة‌المُبهجة فی تشحیذالاذهان وتعدیل‌الامزجة (پزشکی ــ عربی)

تألیف شیخ داود انطاکی، داودبن عمر متوفی ۱۰۰۸ هـ. ق. ازمشاهیر اطبا و حکمای نامدار اواخر قرن دهم و اوائل قرن یازدهم هجری که درمذهب شیعه ثابت بوده واعتراضات بسیاری براهل سنّت وجماعت داشته. قوّهٔ بینائی ظاهری نداشته و نابینا بوده است. قوّهٔ حافظه‌اش فوق‌العاده بوده. این کتاب دریك مقدمه وهشت باب وخاتمه است که درهامش کتاب دیگر همین مؤلف بنام ــ تذکرة اولی‌الالباب ــ درقاهره بچاپ رسیده است.

مقدمه، در ذکر آنچه درآغاز بدان نیاز است، درچند فصل. باب اول درکلیات آنچه که صلاح بدنها بدان است ومواد اجسام وتعریف پزشکی وموضوعات آن و کیفیت استخلاص آن ازحکمت درچند فصل . . . باب سوم دراحوال بدن. باب چهارم درتفصیل علامات داله براحوال‌بدن. نسخه ما ازآغاز تا اوائل این باب‌را دارد.

آغاز: بسمله سبحان من سجدت له جباه‌الاجرام صاغرةً وامتزجت بحکمته...

انجام موجود: اوفیما بعد ذلك من باقی‌الهضوم فیکون‌الضرر فی.

نسخ ١٤ سطری ۸×۱۵ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق.
عنوان ونشان شنگرف، نسخه‌را کاتب به‌آخر نرسانده است.
دارای ۱۳۵ گ ١٤×۲۵/۵ س، مهر حاج سیدسعید را دارد.
جلد مقوا با روکش آبی عطف وگوشه پارچه قهوه‌ئی.

۲۲۹

تفصیل وسائل‌الشیعه الی تحصیل مسائل‌الشریعه = وسائل. ج۱

(اخبار ــ عربی)

تألیف شیخ حر عاملی، محمدبن حسن متوفی ۱۱۰٤ هـ. ق. کتاب معروفی‌است که مکرر چاپ شده . نسخهٔ موجود از اوائل صلاة تا باب جوازالدعاء بردالبلاء .

آغاز موجود : فرض‌الله‌الصلوة وسنّن رسول‌الله (ص) علی . . .

نسخ ۱۹ سطری ۱۱/۵ × ۱۸/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، مصحّح ومقابله شده ، درپشت صفحه بدرقه آمده که این نسخه وسیله خود مؤلف تصحیح شده است . آغاز وانجام نسخه ناقص است . دارای ۳۰۵ گ ۱۸ × ۲٤ س، کاغذ اصفهانی آبدیده، جلد تیماج عنابی . مهر حاج سیدسعید را دارد .

۲۳۰

مجموعه :

۱ــ نفحات‌القدسیّة فی اجوبة‌المسائل‌الطبرسیّة الاحمدیّة =

النفحات‌الصمدیة فی اجوبة‌المسائل‌الاحمدیه (فقه ــ عربی)

تألیف مجتهد کرکی (میرسیدحسین مجتهد) ، حسین‌بن حسن‌بن محمد کرکی عاملی متوفی ۱۰۰۱ هـ. ق. ازمتبحّرین علمای امامیه عهد شاه‌طهماسب وشاه‌عباس صفوی وخاله‌زاده میرداماد ونوهٔ دختری محقّق کرکی وشیخ‌الاسلام اردبیل . پرسشهای فقهی است که یکی از اکابر مازندران که گویا احمدخان ملك گیلان

باشد ازایشان نموده وپاسخ داده است وحاوی فوائد فقهی می‌باشد کـه آنـرا در دوازدهم ربیع‌الاول ۹۹۷ هـ. ق. ساخته است .

آغاز : بسمله بسمك‌اللهم ابتداء واليك انتهى منك بداية‌النعم واليـك نهاية‌ـ الحمد . . . وبعد فقد وردالامرالمطاع‌المقرون بالانقياد والاتّباع ممّن شاع صيت جلالته . . .

۲ـ ارث = رساله در . . . **(فقه ـ عربی)**

گویا ازهمان مؤلف باشد ؟ گزارشی است کوتاه بریکی ازمباحث ارث کتاب قواعد علامه . نویسنده دراین مقاله بیان می‌دارد که قرابتهای سببی ونسبی باعتبار میراثشان بالفرض برسه قسم هستند بطور عموم،البته این تقسیم‌بندی باعتبار وارث است نه ارث زیرا به‌این اعتبار، ازاینهم افزون می‌شوند .

آغاز : بسمله الحمدلله والسلام على عباده‌الذين‌اصطفى وبعد فقد قال آية‌اللهـ العلامه طاب ثراه وقدس مثواه فى دارالكرامة فى مباحث‌الميراث من قواعده عنـد ضبط قواعده ونظم معاقده . . .

۳ـ الإشراف على سيادة‌الاشراف . **(عقائد ـ عربی)**

ازهمان مؤلف است . رساله‌ایست دراثبات سیادت اشخاصی‌که ازطرف مادر از بنی‌هاشم هستند و درآغاز تحقیقی نموده‌است درمعنی سید وسیادت واثبات نسوده است که تمام نجیب‌زادگانی‌که ازطرف مادربه‌حضرت زهراء علیهاسلام منتسب‌هستند تماماً سید می‌باشند . مؤلف این کتاب را بنام وزیر اعظم امیر شجاع‌الدین شریف حیدری صفوی موسوی حسینی نگاشته است که گویا از وزراء شاه طهماسب‌صفوی

بوده است . این کتاب دریك مطلع و دومنهج ویك تذییل می‌باشد وآنرا درمحـرم ۹۷۰ هـ. ق. شروع وختم نموده است .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی رفع آل هاشم وال عبد مناف علی جمیع‌الاعاظـم والاشراف . . . وبعد فهذه جملة کافلة بالاشراف علی سیادةالاشراف وضعتها . . .

٤ـ اللمعة فی تحقیق امرالجمعة = اللمعة فی عدم عینیّة صلاةالجمعة (فقه ـ عربی)

ازهمان مؤلف است . رساله‌ایست مبسوط ومفصل درنفی وجوب عینی نمـاز جمعه که مشتمل براقوال وادله زیادی است، مؤلف دراین رساله معتقد است کـه اگر فقیه جامع‌الشرایط باشد نماز جمعه واجب تخییری است وتمـام ادله‌ئی راکـه شهید ثانی «ره» بر وجوب عینی نماز جمعه اقامه نموده است بسختی رد کرده است. تاریخ فراغت ازتألیف این رساله برابر آنچه درنسخه موجود آمده است اگر کاتب اشتباه نکرده باشد در ذیحجه ۱۰۰۹ هـ. ق. می‌باشد . بنابراین آنچـه گفته‌اند کـه وفات وی درسال ۱۰۰۱ هـ. ق. بوده است صحیح نخواهد بود .

آغاز : بسمله اللهم فاطرالسموات والارض عالم‌الغیب والشهادة انت تحکم بین عبادك . . . فقد اشتهر علی‌السنةالطلبة فی هذاالعصر وجوب صلوةالجمعة حتماً علـی وجه‌القصر غیر مشروط فی امامها . . .

٥ـ اعتقادات حقه = رساله . . . ؟ (کلام وعقاید ـ عربی)

ازهمان مؤلف است . نام صحیح این رساله بدست نیامد زیـرا کاتب بآخـر نرسانده است و رساله‌های ـ الاقتصاد فی ایضاح‌الاعتقاد . . . و ـ التبصره فی ـ

العقائدالحقه ــ و ــ تذکرةالموقنین . . . این نویسنده را دراختیار نداشتم تا بدانم کدامیك ازآنها است ویا هیچیك ازآنها نیست و رساله دیگر است . درهرحال این رساله صورت مباحثه‌ایست که درعصر روز پنجشنبه ۱۳ شوال ۹۸٤ هـ. ق. میان نویسنده ویکی ازافاضل درحضور شاه اسماعیل صفوی روی داده است می‌باشد و درآن تحقیق شده‌است‌که آیا اسلام عبارتست ازتصدیق بوحدانیّت خداوند واعتقاد به‌جمیع آنچه رسول‌الله ازجانب پروردگار آورده با تلفظ به شهادتین یا جز این است . . .

آغاز : بسمله قد وقعت فی عصر یوم‌الخمیس‌الثالث عشر شهر شوال . . .

این مجموعه نسخ ۲۱ سطری ٦×۱۷ س، می‌باشد بخط محمدزمان حسینی ارتیمانی در ۱۰٦۹ هـ. ق. عنوانها شنگرف رساله اول ازبرگ ۱ــ۹۱ و رساله دوم ازبرگ ۹۱ــ ۹۳ و رساله سوم از آخر برگ ۹۳ــ۱۲۸ و رساله چهارم از برگ ۱۲۹ــ۲۱۱ و رساله پنجم ازبرگ ۲۱۲ــ۲۱۵ که این رساله را کاتب بآخر نرسانده است . کاغذ اصفهانی ، مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج عنابی، قطع ۱۳×۲۵س.

۲۳۱

کافی = روضه . . . **(اخبار ــ عربی)**

تألیف ثقةالاسلام کلینی، محمدبن یعقوب‌بن اسحاق رازی متوفی ۳۲۸ هـ. ق. این نسخه شامل روضهٔ کافی می‌باشد .

آغاز : بسمله والحمدلله والصلوة علی عباده‌الذین اصطفی فهذا کتاب‌الروضة من کتب‌الکافی . . .

نسخ خوش ۲۲ سطری ۱۰×۱۶ س، بخط نورالدین محمدبن رفیع‌الدین محمد در سه‌شنبه ۲۱ ربیع‌الثانی ۱۰۸۸ هـ. ق. که آنرا برای خود نویسانده است. درآغاز سه برگ الحاقی دارد که درپشت صفحه اول آمده که این کتاب بخط نورالدین پسر میرزا رفیعا استاد مجلسی تمام کتاب بلاغ بخط مجلسی دارد. دربرگ دوم چند شعر عربی و دربرگ سوم خطبهٔ امیرالمؤمنین (ع) در روز عید فطر. چهاربرگ آغاز کتاب نونویسی شده. درمواضع متعددی آمده است: «بلغ سماعاً ایده‌الله تعالی» دارای ۱۰۵ گ ۱۸×۲۵ س، مهر حاج سیدسعید را دارد. جلد تیماج سبز ضربی‌دار.

۲۳۲

زبدةالبیان فی براهین احکام‌القرآن = آیات‌الاحکام (تفسیر ـ عربی)

ازمقدس اردبیلی، احمدبن محمد متوفی ۹۹۳ هـ. ق. که آنرا درسال ۹۸۹ هـ. ق. ساخته است. این تفسیر، شامل فقه قرآن است وآنرا بترتیب کتب فقهی ازطهارت تا قضاء وشهادات ساخته است ومکرر چاپ شده. نسخهٔ ما کامل است.

آغاز: بسمله اعلم ان هنا فائدة لابد قبل‌الشروع فی‌المقصود من‌الاشارةالیها...

نسخ ۲۱ سطری ۱۱/۵×۱۶/۵ س، بخط شیخ‌حسین، ابن بخش الکتاب جیلانی در دوشنبه ششم ربیع‌الاول ۱۰۸٤ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف معلق بحواشی با امضاء: سلمه‌الله، منه فیض و... مهر حاج سیدسعید را دارد. جلد تیماج عنابی عطف فرسوده، دارای ۲۱۵ گ ۱۸/۵×۲۵ س، با مهر حاج سیدسعید.

۲۳۳

منهج‌الفاضلین فی معرفة‌الائمة الهداة‌الکاملین (عقائد ــ فارسی)

تألیف فاضل‌الدین ابهری، شیخ محمدبن اسحاق بن محمدحموی (قرن دهم هجری) آنرا در ۹۳۷ هـ. ق. بنام شاه طهماسب صفوی دریك مقدمه وپنج باب و خاتمه ساخته است . مقدمه دربیان معتقد امامیه واشاعره برسبیل اجمال . باب اول دربیان آنکه مذهب امامیه واجب‌الاتباع است به‌چند دلیل . باب دوم در ادله که دلالت کند برامامت حضرت امیرالمؤمنین (ع) بعدازحضرت رسول (ص) مشتمل بر پنج منهج . باب سوم در ادله امامت باقی ائمه اثنی‌عشریه . باب چهارم درکیفیت بیعت‌کردن مردم با ابوبکر به‌امامت بعداز حضرت رسول (ص) درپنج فصل . باب پنجم در ذکر ادلهٔ که مخالفان ایراد کرده‌اند برغم و رأی خود برامامت وخلافت ابوبکر و رد آن . شامل پنج‌فصل. خاتمه درتوضیح عدم‌صحت آنچه روایت کرده‌اند که رسول‌الله فرمود : عشرهٔ مبشره اهل بهشت هستند .

مؤلف دراین کتاب به‌اثبات مذهب حقهٔ امامیه پرداخته وبا دلائل عقلی ونقلی، امامت حضرت علی (ع) وسایر ائمه را اثبات نموده و آراء مخالفین را رد نموده‌است با ذکر مطاعنی وبرخی مناقب ناصحیح .

آغاز : بسمله الحمدلله ذی‌اللطف والاحسان والفضل والامتنان . . . معرفت ائمه معصومین ص با ادله وبراهین بر ذمم همم مؤمنین وکافهٔ مسلمین واجبست و لازم . . .

نستعلیق شیرین ۲۰ سطری ۹×۱۷/۵ س، بخط ابن

اسماعیل غلام خاصه شریفه در رجب ۱۲۰۵ هـ. ق. عنوان و نشان شنگرف صفحات مجدول بطلا ومشکی وقرمز وبرخی اوراق بطوری وصالی شده که بمتن کتاب آسیب رسیده‌است. ازبرگ اوّل، چند ورق کسر دارد. دارای ۱۷۱ گ ۱۵×۲۵ س، مهر حاج سیدسعید را دارد. جلد تیماج مشکی‌ضربی‌دار.

۲۳٤

کفایةالفقه = کفایةالاحکام. **(فقه ــ عربی)**

تألیف محقّق‌سبزواری، ملامحمدباقربن محمدمؤمن خراسانی سبزواری‌متوفی ۱۰۹۰ هـ. ق. از اکابر علما ومحدثین شیعه ومفاخر حکما ومتکلمین امامیه است. فقیه اصولی ومحدّث رجالی وحکیم متکلم واز اکابر اصحاب مجلسی اول وازفحول تلامذهٔ شیخ بهائی. این کتاب فقه استدلالی است در دوجزء، جزء اول ازطهارت تا آخر سبق و رمایه وجزء دوم از وقوف وصدقات تا آخر مواریث، شامل ابواب عبادات ازطهارت تا میراث که آنرا متمم کتاب دیگرش بنام ــ ذخیرةالمعاد ــ قرار داده است. این کتاب درتهران چاپ شده است.

آغاز: بسمله کتاب‌الطهارة وفیه فصول‌الاول فی‌الوضوء وفیه ابحاث‌الاول یجب‌الوضوء...

انجام: ویمکن ترجیح‌الثانی للاصل ویؤیده عدم ظهورالفائدة الا علی‌القول المفید ره.

نسخ ۲۱ سطری ۱۰×۱۷ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. مصحّح، درصفحه بدرقهٔ جزء اوّل و درپشت صفحه اوّل جزء دوم، فهرست کتاب آمده، عنوانها شنگرف، درپشت

صفحه اوّل مهر کتابخانه مجدالدین را دارد ، دارای ٤۰۵گ
۱۸/۵ × ۲۵ س، کاغذ اصفهانی، جلد تیماج عنابی عطف ولبه
میشن مشکی.

۲۳۵

مختارالصحاح **(لغت ــ عربی)**

ابی‌نصر اسماعیل‌بن حماد جوهری متوفی ۳۹۳ هـ. ق. کتاب جامعی درلغت نگاشته است بنام ــ صحاح‌اللغة . این کتاب را شیخ محمدبن ابی‌بکربن عبدالقادر رازی درسال ۷٦۰ هـ. ق. گزین نموده است وبنام ــ مختارالصحاح ــ موسوم‌داشته است که همین نسخهٔ حاضر باشد .

آغاز : بسمله الحمدلله بجمیع‌المحامد علی جمیع‌النعم والصلوة والسلام . . .

نسخ ونستعلیق پست ۲۷ سطری ۱۱/۵ × ۱۸/۵ س ،
تحریر صفر ۹۵۲ هـ. ق. عنوان ولفات شنگرف، دارای ۱۸۷گ
۱٦ × ۲۵ س، کاغذ کمی آبدیده است مهر کتابخانه مجدالدین
را دارد، جلد مقوا با روکش کاغذ سبز عطف وگوشه پارچه
قهوه‌ئی .

۲۳٦

ابرازالمعانی من حرزالامانی **(تجوید وقرائت ــ عربی)**

شیخ‌ابی‌محمد، قاسم‌بن فیرةبن خلف‌بن احمدرعینی‌شاطبی‌اندلسی‌شافعی متوفی ۵۹۰ هـ. ق. منظومهٔ لامیه‌ئی در ۱۱۷۳ بیت درقرائت قرّاء سبعه سروده است که چاپ شده است وبنامهای حرزالامانی و وجه‌التهانی ویا ــ قصیدهٔ شاطبی ــ مشهور است . براین قصیده، شروح وحواشی نگاشته شده است وازآنجمله شرح شیخ ابی

شامه عبدالرحمن‌بن اسماعیل دمشقی شافعی متوفی ٦٦٥ هـ. ق. می‌باشد کـه وی از مشاهیر علمای قرن هفتم هجری است درفقه وحدیث وتاریخ ونحو وادبیات وقرائات متنوعهٔ قرآنی وحید عصر خود بوده است‌که درآغاز شرح مفصلی برقصیدهٔ شاطبـی نگاشته است وتنها باب‌الهمزتین آن دریك مجلـد قرار گرفته بود وبـرای سهولت دسترسی، آنرا گزین کرده وکتاب حاضر را ساخته است بنام ــ ابـرازالمعانی . . . تاریخ فراغت ازاین شرح درسلخ ذیحجه سال ٦٢٤ هـ. ق. می‌باشد .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی اسبغ علینا نعمه وافاض لدینا منـنه وانزل الینـا کتابه . . . اما بعد فان اولی ما . . . (بعدازسه بـرگ) وسمیته ابرازالمعانـی مـن حرزالامانی . . .

انجام: فحسن تشبیه‌الصلوة علی‌الصحابة بذلك‌لانهم فی‌الصلوة تبع‌لرسول‌الله‌ص فلهذا اصابتهم نفحاتها وبرکاتها رضی‌الله عنهم . آخر ابرازالمعانی‌المختصر والحمدلله وحده .

نسخ ۲۳سطری ۱۲×۱۸ س، بخط محمدقاسم‌بن علی‌ـ بن نظرداد در روز جمعه ربیع‌الآخر ۱۰۰۳ هـ. ق. اشعار بـا خط درشت، حدود یك‌سوم کتاب ازقسمت میانی با خطـی کهنه نگاشته شده است بر روی کاغذی حنائـی ، نسخـه مصحّح، درپشت صفحه اوّل یادداشت بیع با مهرچهارگوشه بـا سجع «محمـد ابراهـیم» دارای ۳۱۸ گ ۱۹×۲۵ س، قسمتهای اول وآخر نسخه که تحریر تازه دارد بـر روی کاغذ فرنگی، مهرحاج‌سیدسعید را دارد . جلد تیماج قهوه‌ئی لولائی عطف ولبه میشن زرد .

۲۳۷

مجموعه :

۱ــ رسالة فی ذبایح اهل‌الکتاب = ذبیحیّة (فقه ــ عربی)

تألیف شیخ بهائی، محمدبن حسین عاملی متوفی ۱۰۳۰ هـ. ق. رساله‌ایست در حرمت و نجاست ذبایح عموم کفار وحکم صنایعی‌که وسیله آنها ساخته مـی‌شود در سه فصل .

آغاز : بسمله الحمدلله علی جزیل افضاله والصلوة علی اشرف‌العالمین محمد و آله، فیقول . . .

۲ــ تهذیب‌الوصول الی علم‌الاصول = تهذیب طریق‌الوصول . . . = تهذیب‌الاصول (اصول فقه ــ عربی)

تألیف علامه حلی، حسن‌بن یوسف متوفی ۷۲٦ هـ. ق. ازمتون معتبرهٔ این علم است . شامل ۱۲ مقصد می‌باشد وآنرا بخواهش پسرش فخرالمحققین نگاشته است و درتهران چاپ شده .

آغاز : بسمله الحمدلله رافع درجات‌العارفین الی ذروةالعلا ومهبط . . .

۳ــ بندی در (کُلّ کلام فی هذاالیوم کاذب ولم یقل فی ذلک‌الیوم . . .) (عربی)

آغاز : بسمله قیل لوقال قائل کل کلام فی . . .

٤ــ تحقیق جهت‌القبلة = رساله فی . . . = رساله فی معرفة‌القبله (فقه ــ عربی)

ازشیخ بهائی .

آغاز : بسمله اما بعدالحمد والصلوة فیقول اقل‌العباد محمد . . . ان تحقیق حقیقةالجهةالقبله . . .

رساله اوّل بخط نستعلیق بطور چلیپا در دوبرگ و رساله دوم بخط نستعلیق ۱۱ سطری ۶×۱۵ س، بخط محمدرضا حسینی بروجردی در ۲۳ جمادی‌الثانی ۱۰۵۲ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، معلق بحواشی «م د، م ح» با اعتراض بیضاوی برسر مسئله طهارت قواعد برعلامه وپاسخ او درمیان، ازبرگ ٤-۱۲۳ و رساله سوم در روی برگ ۱۲٤ و رساله چهارم درپشت برگ ۱۲۵ وبرگ ۱۲٦ بطور چلیپا و با خط نستعلیق . درصفحه بدرقه کتاب شعری از میرزا ابراهیم ادهم بفارسی ومسئله‌ئی فقهی آمده است . جلدتیماج قهوه‌ئی، مهر حاج سیدسعید ویادداشت تملك درویش محمد نجفی وتملك سید محمدبن محمدحسن حسینی، قطع ۱۵×۲۵/۵ س.

۲۳۸

لوامع‌الاسرار فی شرح مطالع‌الانوار = شرح مطالع (منطق ـ عربی)

اصل ازقاضی سراج‌الدین محمودبن ابی‌بکر ارموی متوفی ٦۸۳ هـ. ق. وشرح از قطب‌الدین محمدبن محمد (محمود) بن محمد رازی تحتانی متوفی ۷٦٦ هـ. ق. اصل کتاب درمنطق وکلام است که نسخه ما فقط قسمت منطق آن را دارد که همین قسمت هم بارها درایران وغیره چاپ شده است .

آغاز : بسمله قال‌القسم‌الثانی فی اکتساب‌التصدیقات وفیه ابواب‌الاول . . .

نستعلیق ۲٤ سطری ۸×۱۷ س، تحریر ۱۲۲۷ هـ. ق

عنوان قال واقول ــ ونشان شنگرف، متن کتاب دربالای صفحات، دارای ۱۵۳ گ ۱۷×۲۵ س، کاغذ کمی آبدیده ، جلد تیماج لایه‌ئی عنابی، مهر حاج سیدسعید را دارد .

۲۳۹

مدارك‌التنزیل وحقایق‌التاویل = تفسیر نسفی. ج۲. **(عربی)**

مفسر، حافظ‌الدین ابوالبرکات عبدالله‌بن احمدبن محمود نسفی حنفی متوفی ۷۰۱ هـ. ق. یا ۷۱۰ هـ. ق. ازمشاهیر فقها واصولیّین ومحدّثین حنفیه که درفقه و اصول وحدیث ومعانی حدیث متبحّر بوده وازمعاصرین خود مقدم وتألیفاتی داشته است وازجمله همین تفسیر است که معروف است ونه آنچنان مفصل است که ملال‌آور باشد ونه چندان مختصر است که مقصود را نرساند، جامع وجوه اعراب و قرائت است‌ومتضمن دقایع ولطائف می‌باشد . این تفسیر دربسبع وقاهره وغیره‌چاپ شده است . نسخه موجود از اول جزو یازدهم، آغاز آیت : تعتذرون الیکم اذا رجعتم الیهم . . . آیه ۹۴ سورهٔ توبه تا آخرجزوبیستم آیه خلق‌الله‌السموات والارض بالحق ان فی ذلك لایة للمؤمنین آیه ٤٤ سوره عنکبوت را دارد .

آغاز : یعتذرون الیکم . یقیمون لانفسهم عذراً باطلاً . . .

انجام : ان فی ذلك لآیة للمؤمنین . وخصّهم بالذکر لانتفاعهم بها . . .

نسخ ۲۵ سطری ۷/۵×۱۷ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. دارای یك سرلوح متوسط، آیات درمتن وجزو ونصف وثلث و ربع‌ها درهامش با شنگرف، صفحات مجدول بطلا ومشکی وآبی وقرمز، ناقص‌الآخر، دارای ۳۱۱ گ ۱۵/۵×۲۵ س، کاغذ هندی کمی آسیب موریانه دیده است . مهر حاج سید

سعید را دارد ؛ جلد تیماج مشکی ضربی‌دار . برگ اول وصالی شده .

۲٤۰

مجالس‌المؤمنین. ج۳. **(رجال وتراجم – فارسی)**

از قاضی نورالله شوشتری مقتول بسال۱۰۱۹ هـ. ق. (رك. ش ۲۲۰ و۲۲٦) . این نسخه، قسمت آخر از دونسخه ۲۲۰ و۲۲٦ می‌باشد .

نستعلیق خوش ۲۱ سطری ۹×۱۷/٥ س؛ تحریرسدهٔ ۱۲ هـ.ق. یك کتاب با یك خط بوده است که قسمت اول آن بشماره ۲۲٦ وقسمت دوم آن بشماره ۲۲۰ وقسمت سوم که بخش آخر است همین نسخه حاضر می‌باشد با همان خصوصیات دارای ۲۱۹ گ ۱٥/٥×۲٥ س؛ با مهر حاج‌سید سعید . جلد مقوا عطف پارچه‌ئی .

۲٤۱

الاستبصار فیمااختلف من‌الاخبار **(اخبار – عربی)**

تألیف شیخ طوسی، محمدبن حسن، متوفی ٤٦۰ هـ. ق. ازمهمترین جوامع حدیثی شیعه ویکی ازکتب اربعه امامیه می‌باشد که این کتاب از زمان مؤلف تاکنون پیوسته مدار استنباط احکام شرعیه است نزدفقهاء اثنی‌عشریه .

این کتاب درسه جزء است : جزء اول و دوم درعبادات جزء سوم درمعاملات و سایر ابواب فقه . وکلاً دارای ٥٥۱۱ حدیث می‌باشد ومکرر چاپ شده است . در آخر، ترتیب کتاب و ذکر اسانید وعدد ابواب ومسائل آن آمده است .

آغاز : بسمله الحمدلله ولی‌الحمد ومستحقه والصلوة علی خیرته من خلقه‌محمد

وآله‌الطاهرین من عترته فانّی رأیت جماعة من اصحابنا . . .

نسخ ۲۳ سطری ۹×۱۶ س، بخط محمدسعیدبن‌حاجی هیبةالله‌بن شاه‌محمد در ۱۲ صفر ۱۰۸۹ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، معلق بحواشی «م ق ر مدظله» س م د ره «ب ه ره» وحواشی منقول از کنزالعرفان ، نهایه، مصباح، مدارك ، حبل‌المتین، درآغاز نسخه، فهرست کتاب درهفت برگ، دارای ۷+۳۹۴+۲ گ ۱۷/۵×۲۵ س، کاغذ اصفهانی ، در پشت صفحه اوّل وآخر نسخه مهر چهارگوشه‌ایست با سجع «العبدالمذنب محمدعلی» جلد تیماج مشکی لولائی .

۲۴۲

تهذیب‌الاحکام **(اخبار ــ عربی)**

تألیف شیخ طوسی، محمدبن حسن، متوفی ۴۶۰ هـ. ق. ازجوامع معتبر وکهن حدیث شیعی است که مکرر چاپ‌شده. نسخهٔ حاضر ازطهارت تا ادعیّهٔ صیام‌را دارد.

آغاز موجود : وهذا یدل علی انّه دخل فیه علی غیر بصیرة واعتقدالمذهب‌من جهت‌التقلید . . .

نسخ ۲۱ سطری ۱۱×۱۶/۵ س، تاریخ تحریر جزء اوّل این کتاب که آخر طهارت است درسلخ رجب ۱۰۳۸ هـ. ق. معلق بحواشی «قط سلمه‌الله» وحواشی منقول از وافی ، آیات‌الاحکام وغیره . نسخه از اوّل وآخر ناقص است . عنوان ونشان شنگرف تصحیح ومقابله شده است و دارای بلاغ و قرائت می‌باشد، شامل ۳۳۰ گ ۱۸/۵×۲۵ س، کاغذ اصفهانی، مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج یك روی آن تریاکی ضربی‌دار که درمیان ترنجی دارد که درآن نوشته

شده : «السلطان ابوالحسن علی‌بن موسی‌الرضا» و روی دیگر جلد تیماج عنابی‌رنگ .

۲۴۳

مسالك‌الافهام فی شرح شرایع‌الاسلام (فقه ــ عربی)

اصل ازمحقّق حلّی، شیخ نجم‌الدین ابوالقاسم جعفربن حسن حلّی متوفی ۶۷۶ هـ. ق. وگزارش ازشهید ثانی، زین‌الدین‌بن علی‌بن احمد شامی عاملی مقتول بسال ۹۶۶ هـ. ق. که آن‌را در ربیع‌الآخر ۹۶۴ هـ. ق. ساخته است . کتاب معروفی است که مکرر چاپ شده . نسخهٔ حاضر از اول ــ قضاء ــ تا آخر کتاب را دارد .

آغاز : بسمله کتاب‌القضاء . القضاء یطلق لغة علی احکام‌الشیی وامضائه ومنه وقضینا الی بنی‌اسرائیل وعلی‌الاتمام ومنه . . .

نسخ ۲۱ سطری ۱۲×۱۷ س، بخط محمدمؤمن شریف سبزواری درنیمهٔ روز جمعه ۲۵ رجب ۱۱۰۶ هـ. ق. نسخه تصحیح ومقابله شده است ، برگ اوّل نونویسی شده وبرخی اوراق وصّالی گردیده، دارای ۲۸۰ گ ۱۸×۲۴/۵ س، کاغذ اصفهانی، برخی ازعناوین ــ قوله ــ با شنگرف و برخی نانویس، درپشت صفحه اوّل مهربادامی‌شکل باسجع «المتوکل علی‌الله‌الغنی عبده نوروزعلی» ومهر حاج سیدسعید ، جلد تیماج مشکی .

۲۴۴

قبسات (حکمت ــ عربی)

تألیف میرداماد، میرمحمدباقربن محمد حسینی استرآبادی اصفهانی متوفی

۱۰٤۰ هـ. ق. دخترزادهٔ محقّق کرکی، علی‌بن عبدالعال . پدر میرداماد ، داماد محقّق کرکی بوده وبهمین‌جهت به ــ داماد ــ شهرت یافت وبعداز وفات او، إرثاً لقب مشهوری افراد خانواده او که منجمله همین میرداماد است گردید . میرداماد از فحول علمای امامیه درقرن ۱۱ هـ. واز اعاظم حکما وفلاسفه اسلامی می‌باشد و در زهد وتقوی وعبادات مشهور و دارای آثار متنوّعه می‌باشد وازجمله کتاب حاضر است درفلسفه که دراین کتاب، به‌اثبات قدیم وازلی وسرمدی‌بودن باریتعالی پرداخته وحادث‌بودن ما سوی‌الله را ثابت نموده است، مطالب تحت عنوان ــ قبس ــ و میض ــ آمده . این کتاب مکرر چاپ شده است درتهران .

آغاز : بسمله والاستعاذة من‌الله‌العزیزالحکیم . الحمدلله الواحدالاحدالصمد المعبود مهیمن کل وجود وجاعل کل موجود والصلوة . . .

نسخ ۱٤ سطری ۷×۱٤ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. برگ اوّل وآخر نونویسی شده درشعبان ۱۳٤۰ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، درپشت صفحه اوّل آمده که این کتاب از روی نسخه اصل نوشته شده ومقابله گردیده . معلق بحواشی «منه رحمه‌الله» دارای ۵۳۵ گ ۱٤/۵×۲۵ س، کاغذ شکری رنگ، جلد تیماج قهوه‌ئی . مهر حاج سیدسعید را دارد .

۲٤۵

کنزالعرفان فی فقه‌القرآن = آیات‌الاحکام **(تفسیر ــ عربی)**

تألیف فاضل مقداد، ابی‌عبدالله مقدادبن عبدالله سیوری حلّی، متوفی ۸۲۱ هـ. ق. آیات وتفسیر آنها را بترتیب کتب فقهیه آورده ازطهارت تا قضا وشهادات . این کتاب چاپ شده است .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی انزل علی عبده‌الکتاب لکل شیی تبیاناً و جعله لتصدیق نبوته . . .

نسخ ۱۹ سطری ۱۱×۱۶/۵ س، بخط محمّد، مدّعو به سیدرضابن سیدحسن تونی درمشهد مقدس رضوی در صفر ۱۰۷۶ هـ.ق. عنوان ونشان شنگرف، مصحّح ، دارای ۲۲۱ گ ۱۹×۲۵ س، کاغذ اصفهانی، بدون جلد است . مهر حاج سیدسعید را دارد .

۲۴۶

مجموعه :

۱ــ کشف‌الآیات **(علوم قرآنی ــ عربی)**

گویا از منشی‌السالك میرزا محمدرضابن عبدالحسین نصیری طوسی باشد ؟ که آنرا درسال ۱۰۶۷ هـ. ق. نگاشته وضمیمهٔ تفسیرش ــ تفسیرالائمة لهدایةالامة ــ نموده است . آیات را بترتیب حروف تهجی ازآغاز وانجام نشان داده است و آغاز آیات را تحت عنوان ــ باب ــ وانجام آیات را تحت عنوان ــ فصل ــ آورده . هر باب که شامل یك حرف است شامل چندفصل می‌باشد باعتبار حرف آخر آیه و در آغاز، نام سوره‌ها را با ذکر شماره آنها در دوصفحه آورده است .

آغاز : بسمله باب‌الالف، فصل‌الالف انالله لایخفی علیه (الی) ولا فی‌السماء سورهٔ آل عمران بعد ٤ آیات . انالذین یأکلون . الی ــ سعیرا فی سورةالنساء بعد ۸ آیات .

۲ــ **بندی درطبیعت ومزاج** حروف بفارسی دریك صفحه که حروف را دارای طبایع اربعه می‌داند . حار ــ بارد ــ یابس ــ رطب وجدولی برای آنها آورده .

۳ــ درّ نظیم = ترجمه ... = خواص آیات قرآن (علوم قرآنی ــ فارسی)

ازمحمدباقربن سیدمرتضی حسینی که از اول قرآن تا آخر قرآن خواص برخی آیات وتمام سوره‌ها را بیان می‌دارد . نویسنده در دیباچه گوید : . . . در وصول مآرب وحصول مطالب مستمسك‌شدن به آثار ادعیّه وعزائم سور فرقانی از اهمّ مهمّات واتمّ سعادات است و درتاریخ ستّ وعشرین وتسعمایه عبدالعلی‌بن محمدبن حسین (بیرجندی) ، وقاه‌الله شرالدارین برخی ازفوائد سور فرقانی ونبذی ازخواص آیات قرآنی بزبان فارسی درسلك تقریر وسمط تحریر درآورده بود وفقیرالمحتاج الی رحمة ربه‌الغنی محمدباقربن سیدمرتضی‌الحسینی چون به مطالعه او موفق شدم، یافتم رساله او را که مشتمل است براشیاء کثیره خارج ازمدّعا ومع هذا بعضی از آنچه او ذکر کرده موافق احادیث واقوال اکابری که برآن اعتماد توان کرد نبود ، لهذا او را ملخص نموده آنچه اعتماد را شایسته بود ازخواص آیات وسور ذکر و باقی را ترك نمودم .

آغاز : بسمله وبه نستعین الحمدلله الذی انزل‌الفرقان علی عبده لیکون للعالمین نذیرا . . . وبعد نموده می‌شود که مقرر است . . .

٤ــ مقالی‌درتأثیرات حروف جمل‌وقت حلول‌قمربمنازل. (ادعیه ــ فارسی)

این مقاله دریك صفحه و درهامش رساله سوم آمده است .

رساله اوّل بخط نسخ ۱۵ سطری ۹/۵×۱۸/۵ س ، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، ازبرگ ۱ــ۱۲۳ ناقص‌الآخر رساله دوّم بخط نستعلیق دریك صفحه با دو جدول درپشت برگ ۱۲٤ رساله سوم بخط نسخ ۱٦ سطری ۹×۱۷ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ.ق. عنوان ونشان شنگرف ، از

برگ ۱۲٤ـ۲۱٦، ناقص‌الآخر رساله چهارم درهامش صفحه اوّل از رساله سوّم بخط نستعلیق بطور چلیپا . مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج عنابی قطع ۱٦/٥×۲٥ س .

۲٤۷

شرح تجریدالکلام **(کلام ـ عربی)**

اصل از خواجه نصیرالدین طوسی متوفی ٦۷۳ هـ. ق. وشرح ازعلاءالدین علی قوشچی متوفی ۸۷۹ هـ. ق. که چاپ شده است . نسخهٔ حاضر از اول مقصد دوم در جواهر واعراض تا آخر را دارد .

آغاز : بسمله‌المقصدالثانی فی‌الجواهر والاعراض وفیه فصول‌الاول فی‌الجواهر قدم مباحثها علی مباحث‌الاعراض لان . . .

نسخ ۲۲ سطری ۱۰×۱٦/٥ س، بخط محمدمعصوم‌بن ملاعبدالله در ۲٥ شوال ۱۱۱٤ هـ. ق. عنوان ونشان وجدول و کمند شنگرف، نسخه تصحیح ومقابله شده است ومعلق بحواشی با امضاء «صدرالدین وغیره» دارای ۲۲۳ گ ۱۷/٥×۲٥/٥ س، کاغذ صیقلی، جلد تیماج عنابی . مهرحاج سیدسعید را دارد .

۲٤۸

نهج‌المقال فی تحقیق احوال‌الرجال **(رجال ـ عربی)**

تألیف میرزا محمدبن علی‌بن ابراهیم فارسی استرابادی متوفی ۱۰۲۸ هـ. ق. فقیه اصولی، محدّث رجالی، متکلّم محقّق، مفسّر عابد و زاهد ومتّقی وازثقات واعیان علمای امامیه است که درتفسیر وحدیث و رجال، تحقیقات عمیقه دارد وسه

دوره رجال تألیف نموده است که یکی از آنها بـه ــ رجال صغیـر ــ و دیگری ــ وسیط ــ وسوم ــ کبیر ــ معروف است و نام اصلی کتاب رجال صغیر او ــ توضیح المقال ــ و نام اصلی رجال وسیط ــ تلخیص الاقوال فی معرفة الرجال و نـام اصلـی رجال کبیر او ــ منهج المقال . . . می‌باشد که همین نسخه است و بهترین و جامع‌ترین کتب رجالیه می‌باشد و بهمین‌جهت ، مؤلف آن به‌صاحب رجال شهرت یافته . در این کتاب حدود ۶۶۶۵ نفر از رجال حدیث معرفی شده‌اند که تعداد ۶۰۲۵ نفر آنها بنام و ۵۰۰ تن به‌کنیه و ۶۸ نفر به‌لقب و ۶۷ تن از زنان راویه حدیث شناسانده شده‌اند . این کتاب چاپ شده است .

آغاز : بسمله الحمدلله المتعالی فی عزّ جلاله عن الاشباه والنظائر المنزّه بکمال ذاته عن ادراك الابصار . . .

نسخ ۲۰ـ۲۹ سطری ۱۳/۵×۱۸ س، بخـط حاجـی غلام‌حسین‌بن سلطانمحمد قاینی ساکن مشهد رضوی درنیمـه شوال ۱۰۶۹ هـ. ق.، نامها با شنگرف، فهرست کتاب در سـه برگ در اول . درپشت صفحه اوّل یادداشت تـملك مـورخ ۱۱۳۵ هـ. ق. با مهر بیضی‌شکل با سجع «عبـده محمدتقی» و یادداشت تملك محمدبن محمدباقر حسین‌خادم روضهٔ رضویّـه درشنبه ۱۹ ذی‌قعده ۱۰۹۵ هـ. ق. وتملك محـمد فاضل‌بـن محمدباقر ویادداشت وقف یحیی ترشیزی برکافه طلبه اثنی عشریهٔ مشهد مقـدس . دارای ۴۷۳ گ ۱۸×۲۵ س، کاغـذ شکری‌رنگ . جلد تیماج عنابی .

۲۴۹

غایةالمُراد فی شرح نکت‌الارشاد **(فقه ــ عربی)**

آیةالله شیخ جمال‌الدین حسن‌بن سدیدالدین یوسف حلّی متوفی ۷۲۶ هـ. ق. کتاب جامعی درفقه نگاشته است بنام ــ ارشادالأذهان الی احکام‌الایمان ــ که برآن شروح وتعلیقات زیادی زده‌اند ، ازجمله شرحی است که وسیله شیخ شمس‌الدین محمدبن جمال‌الدین مکّی عاملی جزینی مقتول بسال ۷۸۶ هـ. ق. انجام گرفته است که همین نسخهٔ حاضر باشد . شرحی است مزجی تحت عنوان ــ قوله ــ اقول که آنرا در زوال روز پنجشنبه نیمه ذیقعدهٔ ۷۵۷ هـ. ق. درحلّه ساخته است . این کتاب مکرر درایران چاپ شده است .

آغاز : بسمله الله احمد علی سوابغ‌الانام . وترادف‌الاقسام، کما اشکره علی جمیل‌الاکرام والهدایة الی‌الاسلام . . . اما بعد فان کتاب ارشادالأذهان . . .

نستعلیق ۲۳ سطری ۱۳×۱۹/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عناوین شنگرف در اوّل نسخه مهر بیضی‌شکلی با سجع «عبده محمدبن محمدعلی» درپشت صفحه اوّل یادداشت خریداری این نسخه بقیمت هفت‌هزاروده شاهی توسط جمال‌الدین‌بن محمدهاشم موسوی در ۱۳۰۶ هـ. ق. دارای۲۲۳ گ ۱۸/۵×۲۵ س، اوراق وصالی شده وقسمتهائی نونویسی گردیده، مصحّح، مهر کتابخانه مجدالدین را دارد . جلد تیماج زرد .

۲۵۰

ردّ تصوف = کتاب در . . . **(فارسی)**

کتابی است که اول وآخر آن ناقص است، درمیان، یکجا نویسنده می‌گوید الحال که سال ۱۰۷۵ هـ. ق. می‌باشد . بنابراین احتمال می‌رود که ازآن مجلسی‌دوم، محمدباقربن محمدتقی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. باشد . اولین عنوان موجود : (بعدازسه برگ : فصل مختصری ازفضل علم وعلما که بزیور صلاح و دیانت آراسته‌اند) .

آخرین عنوان موجود : (حدود ۵۳ برگ به‌آخر مانده) فصل دربیان احوال جماعتی از اکابر اولیای اهل سنت . . .

آغاز موجود : فضیلتی ازفضائل او پیوسته ملایکه ازبرای او طلب آمرزش می‌کنند . . .

نستعلیق ۱۷ سطری ۸×۱۷/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، نسخه از اول وآخر ناقص است. جدول صفحات زرین ومشکی، برخی اوراق وصالی شده ، مهر حاج سیدسعید را دارد ، جلد تیماج عنابی ، دارای ۱۹۰ گ ۱۵×۲۴/۵ س.

۲۵۱

برهان‌القاری فی تجوید کلام‌الباری **(تجوید وقرائت ــ فارسی)**

دریك مقدمه وشانزده باب وهفده فایده وخاتمه، نسخهٔ موجود از اوائل تا فصل ۲۸ ازباب ۱۶ را دارد . مقدمه دربیان فضیلت تلاوت قرآن وشروط آن .

باب اول دربیان اسامی قرّاء و روات و رموز اسامی ایشان . باب دوم دربیان

استعاذه . باب سوم دربیان بسمله . (باب چهارم دیده نشد) باب ۵ــ دربیان بعضی ازقواعد تجوید . باب ۶ــ دراحکام راآت ۷ــ دربیان ادغام ۸ــ دراحکام میم‌ساکن ۹ــ دربیان احکام نون تنوین ونون ساکن ۱۰ــ دربیان هاء کنایه ۱۱ــ در بیان مدّ وقصر ۱۲ــ دربیان وقف ۱۳ــ دربیان وقوف سجاوندی (این باب که قسمت عمده کتاب را تشکیل می‌دهد به‌عربی است) ۱۴ــ دربیان‌وقوف اربعه ۱۵ــ دربیان‌تکبیر مشتمل بر۴ مقصد . ۱۶ــ دربیان رسم‌الخط قرآن و درآن ۲۷ فصل است (این باب هم بعربی می‌باشد) .

آغاز موجود : بعدازچند روز مسیح‌الزمانی فرمودند که عزیزان که قرآن در اینجا می‌خوانند .

نستعلیق ۱۷ سطری ۱۱/۵×۱۶/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ.ق. عناوین شنگرف، نسخه ازاول وآخر ناقص‌است دارای سماع وبلاغ است وشامل ۱۷۳ گ ۱۹/۵×۲۴/۵ س، مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد مقوا عطف پارچه‌ئی فرسوده .

۲۵۲

الاستبصار فیمااختلف من‌الاخبار (اخبار ــ عربی)

تألیف شیخ طوسی، محمدبن حسن، متوفی ۴۶۰ هـ. ق. (رك. شماره ۲۴۱) .

آغاز : بسمله الحمد لولی‌الحمد ومستحقه والصلوة علی خیرته من خلقه محمد وآله‌الطاهرین وسلم تسلیما اما بعد فانی رأیت جماعه من اصحابنا . . .

نسخ ۲۰ سطری ۱۲×۱۷ س، تحریر جمعه ۷ شعبان ۱۰۷۹ هـ.ق. درمدینه طیبه . کاتب نسخه ، این کتاب را بعد

از ۱٤ کتاب دیگر که تحریر نموده است نوشته وبیشتر آنهارا بطلابیکه مستحق بوده‌اند بخشیده است . عنوان ونشان شنگرف، معلّق بحواشی «م ح ق ر ، رحمه‌الله» و «میرزا محمد» وسیلهٔ کاتب نسخه با مولا حسن‌علی مقابله شده‌است و دارای سماع وبلاغ است ، دربرگ الحاقی وپشت صفحه اوّل یادداشتهای روائی وفهرست مشیخه و . . . در اول نسخه مهر بیضی‌شکلی با سجع «عبده محمدباقربن محمدتقی موسوی» دارای ۳۲۵ گ ۱۸/٥×۲٥ س، درآخر نسخه استبصار، فهرست مشیخه وپس‌ازآن اجازه قاسم‌بن محمد حسنی حسینی طباطبائی به‌شیخ حسن بحرانی دریك صفحه وپس‌ازآن اسانید ومشیخهٔ من لایحضره‌الفقیه، بخط نسخ ۲٦ سطری حسن‌بن عبدالکریم‌بن حسن‌بن صالح‌بن احمدبن ابراهیم‌بن کمال بحرانی در ۲٦ ربیع‌الثانی ۱۰٤۸ هـ. ق. در مدرسه لطفیّهٔ شیراز که آنرا برای‌خویشتن‌کتابت نموده‌است در ۱٥ برگ، مصحّح و دارای بلاغ وسماع کاغذ اصفهانی جلد تیماج عنابی .

۲٥۳

انوارالتنزیل واسرارالتأویل = تفسیر بیضاوی (عربی)

ازقاضی ناصرالدین ابوسعید عبدالله‌بن عمر شیرازی معروف به قاضی بیضاوی متوفی ٦۸۲ یا ٦۹٥ هـ. ق. تفسیر مشهوری است که مکرر چاپ شده است . نسخهٔ حاضر از اول تا آخر سورهٔ کهف را دارد .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی نزل‌الفرقان علی عبده لیکون للعالمین نذیرا . . .

نسخ ۲۰ سطری ۸/٥×۱٦ س، تحریر سده ۱۱ هـ. ق.

عنوان ونشان شنگرف، تصحیح ومقابله شده است ، درپشت صفحه اول یادداشت تملك محمدبن حسن رضوی با مهر او . درصفحه اول مهر حاج سیدسعید و درصفحه اضافه‌فهرست سور . دارای ٤٥٢ گ ١٦/٥×٢٥ س، معلّق بحواشی ، در آخر نسخه تملك محمداسماعیل‌بن احمد رضوی، کاغذ اصفهانی، جلد تیماج عنابی ضربی‌دار ، عطف ولبه میشن قهوه‌ئی .

٢٥٤

وافی **(اخبار ــ عربی)**

تألیف ملامحسن فیض، محمدبن مرتضی‌بن شاه‌محمود کاشانی متوفی ١٠٩١ هـ. ق. که آنرا در ١٠٦٧ هـ. ق. ساخته است این کتاب درجمع وترتیب ونهایت تهذیب تمامی اخبار کتب اربعه وتوضیح وبیان مشکلات آنها وحلّ متشابهات آنها وتفسیر آیات متعلقه بآنها است باکمال دقّت ومتانت که مکرّر چاپ شده است . نسخهٔ حاضر شامل جزء ٦و٧ است وحاوی کتاب زکوة وخمس ومبرات وصیام واعتکاف و معاهدات است .

آغاز : بسمله الحمدلله والصلوة والسلام‌علی‌رسول‌الله‌ثم‌علی اهل‌بیت‌رسول‌الله ...

نسخ ٢٥ سطری ٨×١٧/٥ س، بخط محمدتقی‌بن ابوالحسن‌بن نورالدین درسوم ربیع‌الاول ١٠٨٥ هـ. ق.، کاتب نسخه شاگرد شیخ بهائی ومیرداماد بوده است ، عنوان ونشان شنگرف، نسخه درسال ١١٥٣ هـ. ق. تصحیح ومقابله گردیده است . درآخر جزء ششم فهرست جزء هفتم آمده است . دارای ١٩٠ گ ١٥/٥×٢٥ س، کاغذ صیقلی، مهر حاج سید

سعید را دارد ، جلد تیماج مشکی ضربی‌دار .

۲۵۵

شرح مفتاح‌العلوم = مصباح (معانی وبیان وبدیع ــ عربی)

سراج‌الدین ابی‌یعقوب یوسف‌بن ابی‌بکربن محمد سکّاکی متوفی ۶۲۶ هـ. ق. کتاب جامعی درانواع ادب بجز ــ لغت ــ نگاشته است بنام ــ مفتاح‌العلوم ــ که درسه قسم است : ۱ــ صرف ۲ــ نحو ۳ــ معانی وبیان وبدیع . که عدّه‌ئی ازعلما ، قسم سوم این کتاب را شرح کرده‌اند وبهترین شروح آن سه شرح است اول، شرحی است که قطب‌الدین شیرازی، محمودبن مسعود متوفی ۷۱۰ هـ. ق. نگاشته است دوم شرح تفتازانی متوفی ۷۹۱ هـ. ق. وسوم شرح میرسیدشریف جرجانی ، علی‌بن محمد متوفی ۸۱۶ هـ. ق. است . نسخهٔ ما همین شرح میرسیدشریف است که آنرا در اواسط شوال ۸۰۳ هـ. ق. ساخته است . شرحی است مزجی با عنوان ــ قال ــ و ــ قوله ــ .

آغاز: بسمله نحمدك اللهم علی‌ماهدیتنا الیه من‌دقایق‌المعانی ببدایع‌البیان و... وبعد فقد طالما جال فی صدری و دار فی خلدی ان ارتب للقسم‌الثالث من مفتاح‌العلوم . . .

نسخ ۲۷ سطری ۷/۵×۱۶/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، درپیشانی هرصفحه، متن کتاب آمده‌است، معلّق بحواشی ، درپشت صفحه اول یادداشت تملك مورخ اوائل شوال ۱۲۶۰ هـ. ق. با مهر بیضی‌شکلی با سجع «محمدبن باقربن زین‌العابدین‌الموسوی» درهمین‌صفحه

مهر بادامی‌شکل با سجع «نعم‌المولی ونعم‌النصیر» و مهر کتابخانه مجدالدین، دارای ۲۰۵ گ ۱۴/۵×۲۵ س، کاغذ شکری‌رنگ، بدون جلد.

۲۵۶

مجمل‌الحکمه = ترجمهٔ رسائل اخوان‌الصفا (حکمت ـ فارسی)

ترجمه‌ایست گزین شده ازکتاب رسائل اخوان‌الصفا که بدستور سید بهاءالدین سیف‌الدوله شجاع‌الملکی محمدبن بکتاش . . . تیمور گورکان ساخته گردیده‌است ومترجم آن شناخته نشد. کهن‌ترین نسخه‌ئی که ازاین ترجمه موجود است متعلق به کتابخانه برلین می‌باشد با تحریر ۶۰۸ هـ. ق. ونسخهٔ بعدی مربوط به کتابخانه‌مجلس: ۱۱۲ با تاریخ ۶۶۷ هـ. ق. این کتاب چاپ شده است.

آغاز: بسمله حمد بیحد سزاوار خدائیست‌که واجب‌الوجود است وهر چیز را ازعدم پدید آورده . . . بدانکه علوم حکمی چهارنوع است اول ریاضیات . . .

نستعلیق ۱۷ سطری ۷×۱۵/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. عنوان ودوائرنجومی‌شنگرف، دارای۱۶۵گ ۱۴/۵×۲۴/۵ س، دارای مهر حاج سیدسعید، جلد تیماج تریاکی.

۲۵۷

الروضة‌البهیة فی شرح‌اللمعة‌الدمشقیه = شرح لمعه ج۱و۲ (فقه ـ عربی)

ازشهید دوم، زین‌الدین‌بن احمد عاملی مقتول بسال ۹۶۶ هـ. ق. (ر.ك. بشماره ۱۵۶) این نسخه شامل جلد اول و دوم آنست.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی شرح صدورنا بلمعة من شرایع‌الاسلام . . .

نسخ ۲۲ سطری ۱۰/۵×۱۷ س، بخط محمدباقربن محمدهادی درجمعه ۲۲ محرم ۱۰۸۵ هـ. ق. درمدرسهٔ جدّه اصفهان، عنوان ونشان شنگرف، معلّق بحواشی «آقاجمال مدظله» و «شیخ‌محمد» و ... نسخه کامل است. کاغذ اصفهانی، درپشت صفحه بدرقه فهرست کتاب، جلد تیماج عنابی عطف ولبه میشن قهوه‌ئی. مهر حاج سیدسعید را دارد.

۲۵۸

ابواب‌الجنان ج۲ **(اخلاق ـ فارسی)**

تألیف میرزا رفیع‌الدین محمدبن فتح‌الله قزوینی متوفی ۱۰۸۹ هـ. ق. این‌کتاب چاپ شده است (ر. ك. ۱۶۷). این نسخه شامل مجلد دوم آنست‌که باب دوم را دارد ومشتمل برپنج مطلب.

آغاز موجود: وآب مضامین دلنشین برسن نفس و دلو سخن ازچاه...

نستعلیق ۱۹سطری ۱۰×۱۹ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، نسخه از اوّل وآخر ناقص است. دارای ۱۶۲ گ ۱۶×۲۵ س، جدول صفحات زرین وشنگرف وآبی ومشکی، کاغذ فرنگی، مهر حاج سیدسعید را دارد. جلد تیماج یك‌روی آن عنابی ضربی‌دار و روی دیگرش مشکی وعطف میشن مشکی.

۲۵۹

مجلی‌المرآت‌المنجی = مجلی لمرآة‌المنجی **(کلام وعقاید ـ عربی)**

تألیف ابن ابی‌جمهور احسائی، محمدبن زین‌الدین علی، زنده بسال ۹۰۱ هـ.

ق. این کتاب چاپ شده است . (ر. ك. ۵۳) .

آغاز: بسمله اللهم یاذالمن‌الحسیم‌والطول‌العظیم والشأن‌القویم والامرالحکیم...

نستعلیق ۲۵ سطری ۸×۱۹ س، بخط سلطان‌بن محمود گنابادی درچهارشنبه ۱۷ محرّم ۱۰۰۹ هـ. ق. درپشت صفحه اوّل مهر بیضی‌شکلی با سجع «عبده محمدحسین‌بن محمد‌تقی» ومهر بیضی‌شکل دیگری با سجع «محمدباقربن محمدتقی الموسوی» ومهرکتابخانه مجدالدین درآخرنسخه تملك‌درویش مهدی‌بن حاجی بخشی‌بن حاجی احمدبن حاجی بخشی. نسخه کامل است . جلد تیماج مشکی لولائی، قطع ۱۳×۱۴/۵ س.

۲۶۰

مجموعه :

۱ــ دعا = کتاب . . . **(فارسی و عربی)**

شامل صلوات کبیر وفضیلت وشرح ثواب آن . شرح دعاء درود اکبر . (شرح خاصیت ناد علیا) . دعاء مفتاح سعادةالدارین . خواص سور قرآن کریم . آیات‌ــ الشفا . خواص سور قرآن کریم دیگر . شرح دعای سیفی . شرح دعوت یسن . شرح رجال‌الغیب . شرح اوراد ایام سبعه (هفته) . اوراد اوقات خمس . شرح فضیلت دوازده امام خواجه نصیرالدین طوسی . اوراد فتّحیهٔ سیدمحمد نوربخشی . دعاء منقول ازشیخ بهائی . شرح آیهٔ ــ ثم أنزل علیکم من بعدالغم ــ

۲ــ رساله درعلم تجوید **(عربی)**

تألیف محمد حکیم‌زاده که آنرا ازکتب مبسوطه انتخاب کرده است دریك مقدمه وهفت باب وچند فصل ویك خاتمه . مقدمه دربیان استعاذه وبسمله . باب اول

دربیان مخارج حروف . باب ۲ دربیان صفات حروف ۳ــ دربیان نون ساکنه وتنوین ٤ــ دربیان راءات ٥ــ دربیان مدّ وقصر ٦ــ دربیان حرف لین ۷ــ دربیان وقف . خاتمه دراقسام لحن قرآن .

آغاز : بسمله الحمدلله رب‌العالمین والعاقبة للمتقین والصلوة والسلام علی محمد وعلی آله وصحبه اجمعین وبعدفهذه رسالة تتعلق‌بالتجویدمنتخبة من‌الکتب...

۳ــ الفوائدالحسان فی‌الادغام للحروف‌السواکن. (تجوید وقرائت ــ عربی)

رساله‌ایست دراظهار وادغام حروف ساکنه ومذاهب ائمه قرّاء عشره وموارد اختلاف واجماع آنها دراین باب . عناوین کتاب بدین شرح است : باب ذال ــ إذ . باب دال ــ قد . باب تاء التانیث‌الساکنه . باب هَل وبَل باب حروف قَرُبَت مخارجها . باب اتفاقهم علی ادغام ذال اذ و دال قد وتاء التأنیث ولام هل وبل . فصل واتّفقوا علی ادغام اول‌المثلین . فصل واتفقوا علی ادغام اول‌المتجانسین فی بیان صفة حروف‌الهجاء . فی بیان مراتب‌السّد .

آغاز : بسمله الحمدلله رب‌العالمین والصلوة والسلام علی سیدنا محمد خاتم‌النبیین وعلی آله وصحبه اجمعین صلاةً دائمةً الی یوم‌الدین وبعد فهذه و ریقات" لطیفة نقلت فیها . . .

٤ــ مناجات حضرت علی (ع)

مسطی است ازمقری در ٦۲ بیت (عربی)

آغاز : الهی فانت‌الله باریءالملا الهی فحمدی واصب" لک والولا

مناجات دیگریست در ۹ بیت با مطلع : لبیك لبیك انت مولیه . . .

اشعار دیگریست منسوب به آنحضرت دراعسال نیك هفته درهشت‌بیت‌با مطلع:

لنعم الیوم یـوم‌السبت حقـا لِصَیْدٍ إن اردت بـلا امتراء

واشعار دیگری منسوب به آنحضرت درسی‌بیت در وصیت آنحضرت بفرزندش حضرت سیدالشهداء (ع) با مطلع :

أحُسَین انی واعظ و مؤدب فافهم فانـی العاقـل المتأدب

واشعار دیگری درهفت بیت منسوب به آنحضرت با مطلع : الناس من جهة التشال اکفاء . . .

٥ـ مناجات حضرت امام زین‌العابدین (ع) (عربی)

مناجاتی است در ٤٥ بیت استخراج شده از زبور که ازسریانی بعربی نقل شده است با مطلـع :

أنَاالموجود فاطلبی تجدنـی وان تطلب سوائی لم‌تجدنی...

درهامش هرصفحه خواص هربیت آمده است .

٦ـ شرح چهل اسم ادریس = خواص چهل‌اسم ادریس. (ادعیه ـ فارسی)

این اسماء منقول ازحضرت علی (ع) است کـه ازصحف حضرت ادریس کـه بزبان سریانی بوده استخراج گردیده وحضرت‌علی (ع) بعربی‌آنرا بیان فرموده‌است. این رساله توسط فخرالدین ابوالمکارم ساخته شده کـه بهنگام اقامتش در بغـداد خدمت شیخ شهاب‌الدین سهروردی‌رسیده واو بیان‌کرده‌است وفخرالدین ابوالمکارم بفارسی برگردانده است .

آغاز: بسمله‌وحمدله شرح این‌اسماء منقولست ازشیخ شهاب‌الدین‌سهروردی...

۷ــ ادعیه **(ترکی و فارسی)**

شامل شرح دعای فرشته ترکی، شرح دعای سیفی فارسی.

این مجموعه بخط نسخ ۱۷ سطری ۱۰×۱۷ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، برخی اوراق وصالی شده، برگ اوّل نونویسی شده، دارای ۱۳۲ گ ۱۵/۵×۲۵ س، کاغذ حنائی وسفید، جلد تیماج مشکی فرسوده. مهرحاج سیدسعید را دارد.

۲۶۱

مجمع فائدةالبرهان فی شرح ارشادالاذهان = شرح ارشاد . . .

(فقه ــ عربی)

ازمقدس اردبیلی، ملااحمدبن محمد متوفی ۹۹۳ هـ. ق. شرحی است استدلالی ومفصل برکتاب ارشادالاذهان علامه حلّی متوفی ۷۲۶ هـ. ق. که چاپ شده است. تاریخ فراغت ازاین شرح در روز یکشنبه دوم ماه صفر ۹۸۵ هـ. ق. درنجف اشرف است. نسخهٔ حاضر ازصید و ذباحه تا دیات را دارد.

آغاز: بسمله کتاب‌الصید وتوابعه وفیه مقاصد. الاول فی‌الاصطیاد وفیه‌مطلبان الاول فی شرائطالاصطیاد. یشترط . . .

نسخ ۲۵ سطری ۱۱×۱۸ س، بخط محمدمقیم‌بن محمد باقر اصفهانی در روز سه‌شنبه ۲۵ صفر ۱۰۸۳ هـ. ق. عنوان قوله ونشان متن شنگرف، درپشت صفحه اوّل مهر کتابخانه مجدالدین را دارد، دارای ۴۷۸ گ ۱۸/۵×۲۵ س، کاغذ اصفهانی، جلد مقوا با روکش کاغذ آبی‌رنگ عطف وگوشه

پارچه قهوه‌ئی .

۲۶۲

تهذیب‌الاحکام. ج۱ **(اخبار ــ عربی)**

ازشیخ طوسی، محمدبن حسن، متوفی ٤٦٠ هـ. ق. (ر. ك. : ٢٤٢) .

نسخهٔ حاضر از اول تا آخر باب تلقین‌المحتضرین را دارد .

آغاز : بسمله الحمد لولّی‌الحمد ومستحقّه وصلواته علی خیرته من خلقه محمد وآله وسلم تسلیماً . . .

نسخ ۲۳ سطری ۱۱ × ۱٦/٥ س، بخط محمدحسین‌بن یحیی مازندرانی نوری در روز یکشنبه ۲۲ رمضان ۱۱۰۰ هـ. ق. معلق‌بحواشی: فیض‌قدس‌سره، ع، ۱، ه طاب‌ثراه، آقا حسین، م ق ر مدظله، حسین عفی عنه، نسخه دارای بلاغ وسماع‌است . درپشت صفحه آخر یادداشت خریداری عبدالکریم‌بن محمدهادی حسینی مرعشی شوشتری با چهار جلد دیگر ازپسر کاتب نسخه در ربیع‌الثانی ۱۱٦۱ هـ. ق. با مهر بیضی‌شکل باسجع «الواثق‌بالله‌الغنی عبدالکریم‌الحسینی» عنوان ونشان شنگرف مهر حاج سیدسعید را دارد ، دارای ۱۲۳ گ ۱۸/٥ × ۲٥ س، کاغذ اصفهانی، جلد تیماج‌تریاکی .

۲۶۳

حاشیهٔ محاکمات **(حکمت ــ عربی)**

نسخه بدون آغاز وانجام است ونام محشی دست نداد ، گمان می‌رود حاشیه ازملامیرزاجان شیرازی، حبیب‌الله باغنوی اشعری شافعی متوفی ۹۹٤ هـ. ق. باشد ؟

حاشیه‌ایست تحقیقی برکتاب محاکمات ــ قطب‌الدین بویهی‌رازی متوفی ۷۷۶ هـ. ق. که این کتاب (محاکمات) محاکمه میان امام فخر رازی وخواجه نصیرالدین طوسی است درشرح آنها برکتاب ــ اشارات ــ ابن‌سینا. مطالب حاشیهٔ موجود تحت‌عناوین ــ قال‌الشح ــ قال‌المحاکم ــ قوله ــ آمده است. نسط ۲و۳

آغاز موجود: قال‌الشح: لما بیّن فی صناعةالبرهان من انه لاسبیل الی آخره لایخفی انّهم ذکروا فی موضعه ان مایقال انه لاسبیل الی معرفة...

انجام موجود: اقول لعل وجه‌الضعف انالارادةالکلیة الخ. لایخفی انالامام قد سلم ان مع وجودالارادة.

نسخ ۲۳ سطری ۷×۱۸ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. معلق بحواشی ــ جم سلمه‌الله ــ که از آقاجمال خوانساری است. نسخه تصحیح ومقابله شده است، عنوان ــ قوله ــ قال ــ ونشان متن شنگرف، دارای ۳۴۲ گ ۱۲×۲۴/۵ س، کاغذ اصفهانی درقسمت داخلی جلد آمده: قیمت خرید بتصدیق کتاب‌فروش پانزده ریال محمدشاهی. رمضان ۱۲۶۵: با مهر حاج سیدسعید، جلد تیماج سرخ ضربی‌دار.

۲۶۴

تفسیر اصفی **(عربی)**

ازملامحسن فیض کاشانی، محمدبن مرتضی، متوفی ۱۰۹۱ هـ. ق. (ر. ك. ۵۰) نسخه کامل است.

آغاز: بسمله الحمدلله الّذی هدانا للتمسك بالثقلین وجعل لناالقرآن هدی

والسودة فی . . .

نسخ ۲۲ سطری ۹/۵×۱۸/۵ س، بخط محمدقاسم‌بن بیجن بیکفی درپنجشنبه غرّهٔ ربیع‌الاوّل ۱۱۱٤ هـ. ق. آیات با شنگرف، صفحات مجدول بطلا ومشکی وقرمز وآبی ، در پشت صفحه اوّل تملك محمدحسین‌بن سیدعلی حسینی طباطبائی با مهر بیضی‌شکل با سجع «حسین منی وانا من حسین» ومهر چهارگوشهٔ دیگری با همین سجع . مهر حاج سیدسعید را دارد . دارای ٤۱۷ گ ۱۸/۵×۲۵ س، کاغذ صیقلی جلد تیماج عنابی لولائی .

۲٦۵

تفصیل وسائل‌الشیعة الی تحصیل مسائل‌الشریعه = وسائل

(اخبار ــ عربی)

تألیف شیخ حر عاملی، محمدبن حسن متوفی ۱۱۰٤ هـ. ق. کتاب معروفی‌است که مکرر چاپ شده است نسخهٔ موجود از اول طهارت تا کتاب‌الدواجن ازطلاق را دارد .

آغاز : بسله ابتداء باسمه واسئله ان یوفقنی لاتمامه بعونه . کتاب‌الطهارة باب طهورالماء قال ابوجعفر محمدبن یعقوب‌الکلینی . . .

نسخ ۲۵ سطری ۱۲×۱۸/۵ س، بخط محمدزمان‌بن ملامحمدهاشم حسینی، ازطهارت تا آخر کتاب جنائز را در ذیقعده ۱۱۱٤ هـ. ق. وکتاب حج را درجمادی‌الثانی‌همان‌سال وکتاب معیشت در ذیحجه همان‌سال وکتاب معیشت را در رجب ۱۱۱۷ هـ. ق. وکتاب عقیقه را در رمضان ۱۱۱۸ هـ. ق.

وکتاب دواجـن را در ذی‌قعده ۱۱۲۱ هـ. ق. معلق بحواشی ، عنوان ونشان شنگرف، نسخـه مقـّر و دارای بـلاغ است ، شامل ۵۰۰ گ ۱۸/۵×۲٤/۵ س، کاغذ اصفهانی، جلد تیماج مشکی ضربی‌دار عطف میشن تریاکی .

۲٦٦

تفصیل وسائل‌الشیعة الی تحصیل مسائل‌الشریعه = وسائل
(اخبار ــ عربی)

مجلد دیگریست ازکتاب پیشین . شامل حج تا آخر مزار .

آغاز : کتاب‌الحج . فهرست انواع ابواب‌الحج اجمـالاً . . . بسمله ابـواب وجوب‌الحج وشرایطه باب وجوبه علی کل مکلف مستطیع . . .

نسخ پست ۲۱ سطری ۱۱/۵×۱٦/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عناوین شنگرف، شمارهٔ ابـواب درهامش ، دارای ۳٤٦ گ ۱۸/۵×۲٤ س، کاغذ اصفهانی، آبدیده، جلد تیماج عنابی، عطف میشن قهوه‌ئی ، مهر حاج سیدسعید را دارد .

۲٦۷

تلخیص‌المقال = تلخیص‌الاقوال فی تحقیق احوال‌الرجال =
تلخیص‌الاقوال فی معرفة‌الرجال = رجال وسیط (رجال ــ عربی)

تألیف میرزا محمدبن علی استرآبادی متوفی ۱۰۲۸ هـ. ق. که آنرا در دهـم جمادی‌الآخر ۹۸۸ هـ. ق. ساخته است . (ر. ك. : ۲٤۸) .

آغاز : بسمله وبه نستعین الحمدلله وسلام علی عباده‌الذین‌اصطفی اما بعد فهذا کتاب تلخیص‌الاقوال فی تحقیق احوال‌الرجال قد اثبت فیه‌الاسماء علی‌ترتیب‌الحروف

مراعیاً للاول ثم‌الثانی . . .

نسخ ۲۳ سطری ۹×۱۷/۵ س، بخط محمدحسین‌بن احمد محمّدیه نائینی در ۱۲٦٤ هـ. ق. عنوان شنگرف در دو برگ اضافی اوّل وپشت صفحه اوّل قطعه شعری بعربی از سیداحمد عطار بغدادی بامطلع: فمضی الی قبرالبنی مودعا... وفوائد رجالی، مصحّح، سه‌برگ از اوّل و دوبرگ از آخر ، نونویسی شده است وسیلهٔ کاتب فوق‌الذکر درتاریخ مزبور واصل نسخه، قدیمی‌تر است، کاتب نسخه احتمال داده‌است که این کتاب رجال صفیراسترآبادی باشد کـه طبعاً نام آن باید ــ توضیح‌المقال ــ باشد لکن چندبرگ اوّل وآخر را از روی رجـال وسیط نونویسی کـرده است . دارای ۱۷۰ گ ۱٦/۵×۲٤/۵ س، جلـد تیماج لایه‌ئی قهوه‌ئـی عطف میشن مشکی .

۲٦۸

شرایع‌الاسلام **(فقه ــ عربی)**

تألیف محقّق اول، شیخ نجم‌الدین جعفربن حسن حلّی متوفی ٦۷٦ هـ. ق. که مکرّر چاپ شده است . نسخهٔ موجود از اول تا اواخر دیات را دارد .

آغاز : بسمله اللهم انی احمدك حمداً یقل فی انتشاره حمد کل حامدٍ . . .

نسخ مختلف‌السطر تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. نسخه ازآغاز نونویسی شد ه‌وازآخر هم یك‌برگ کسر دارد. عناوین‌شنگرف، کاغذ اصفهانی، مهر حـاج سیدسعید را دارد ، جلـد تیماج قهوه‌ئی لایه‌ئی .

۲٦۹

تنقیح‌الرایع لمختصرالشرایع **(فقه ــ عربی)**

اصل ازمحقّق حلّی متوفی٦٧٦ ه‍. ق. وشرح ازفاضل مقدادبن عبدالله‌سیوری متوفی ۸۲٦ ه‍. ق. که آنرا در ۸۱۸ ه‍. ق. ساخته است . نسخه حاضر کامل است از آغاز تا آخر دیات .

آغاز : بسمله الحمدلله‌العلی‌العظیم العزیزالحکیم . الغفورالرحیم . . . وبعد فان علم‌الفقه لایخفی بلوغه‌الغایه شرفاً . . .

نسخ ۲۷ سطری ۱۱/٥×۱۸/٥ س؛ بخط ضیاءالدین محمدبن تاج‌الدین حسین حسینی درعصر روز جمعه ۲٦ شوّال ۹۷۸ ه‍. ق. عنوان ونشان شنگرف؛ کاتب نسخه مالک نسخه بوده است . دراوّل وآخر نسخه یادداشت تملك محمد مؤمن‌بن احمد عاملی حاریصی ونیز تملك محمدسعیدبن قاسم طباطبائی وابوطالب حسینی را دارد ؛ ومهر حاج سیدسعید نسخه کامل است جلد تیماج مشکی .

۲۷۰

کافی = اصول . . . **(اخبار ــ عربی)**

تألیف ثقةالاسلام کلینی، محمدبن یعقوب متوفی ۳۲۸ ه‍. ق.

این نسخه ازآغاز تا آخر کتاب‌العشره را دارد .

آغاز : بسمله الحمدلله‌المحمود لنعمته‌المعبود لقدرته‌المطاع فی سلطانه . . .

نسخ ۲۳ سطری ۱۰/٥×۱۷ س؛ بخط شیخ علی‌بن

محمد رودسری گیلانی درشعبان ۱۰۷۵ هـ. ق. در دارالسلطنه اصفهان . عنوان ونشان شنگرف، نسخه تصحیح ومقابله‌شده است . معلق بحواشی، «ح م ق» وصالح، میرزا رفیعاً و ... با مهر حاج سیدسعید ، نسخه کامل است، کاغذ اصفهانی ، جلد تیماج مشکی . قطع ۱۹ × ۲۴/۵ س.

۲۷۱

کفایة فی علم‌الاعراب . **(نحو ــ عربی)**

تألیف ضیاءالدین مکی (قرن ششم هـ. ق.) شاگرد جارالله زمخشری متوفی۵۳۸ هـ. ق. این کتاب همانند کتاب استادش زمخشری ــ شرح انموذج ــ در سه قسم است ۱ــ دراسماء ۲ــ درافعال ۳ــ درحروف . کتابی است با عباراتی آسان‌که جامع اصول اعراب می‌باشد .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی تظاهرت علینا الاؤه وترادفت الینا نعماؤه . حمدا یستوجب زیادة فضله . . .

نسخ ۱۰ سطری ۷/۵ × ۱۵ س، بخط علی‌بن احمد (محمد) ابن‌موسی در ذیقعدهٔ ۸۹۶ هـ. ق. معلق بحواشی ، عناوین بقلم درشت . درپشت صفحه اوّل یادداشت تملک محمدرضابن محمدحسین فخار، دارای ۱۵۶گ ۱۴/۵ × ۲۵/۵ س، کاغذ سمرقندی، جلد تیماج مشکی لایه‌ئی .

۲۷۲

مدارک‌التنزیل وحقایق‌التأویل = تفسیر نسفی ج۳. **(تفسیر ــ عربی)**

ازحافظ‌الدین ابوالبرکات، عبدالله‌بن احمد نسفی حنفی متوفی ۷۰۱ هـ. ق. یا

۷۱۰ هـ. ق. (ر. ك. ۲۳۹) نسخهٔ موجود از اول آیه ٤٥ سورهٔ عنکبوت، آغاز جزء ۲۱ قرآن تا آخر را دارد.

آغاز: اُتل ما اوحی الیك من‌الکتاب. تقربا الی‌الله بقرأة کلامه ولتقف علی ما امر به ونهی عنه. واقم‌الصلوة.

انجام: لیظهره علی‌الدین کلّه ولو کره‌المشرکون. صلی‌الله علیه وسلم وآله مصابیح‌الانام واصحابه مفاتیح دارالسلام.

نسخ ۲۵ سطری ۸×۱٦/٥ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. آیات با شنگرف، مهر حاج سیدسعید را دارد. دارای ۲۹۹ گ ۱٥/٥×۲٥ س، کاغذ هندی، درآخر نسخه یادداشت تملك مورخ ۱۲٦۱ هـ. ق. جلد تیماج تریاکی.

۲۷۳

تذکرة اولی‌الالباب والجامع للعَجَب‌العُجاب. ج۱ (پزشکی — عربی)

تألیف شیخ داود انطاکی، داودبن عمر طبیب متوفی ۱۰۰٥ یا ۱۰۰۸ یا ۱۰۰۹ هـ. ق. که مکرر چاپ شده است. (رك. ۱۱۱).

آغاز: بسمله سبحانك مبدع‌المواد الکاینات‌بلامثال سبق ومخترع صور الموجودات...

انجام: یهه من‌الهند باء اونبات مغربی اصغرالزهر یلصق‌الجراجات. تم‌الجلد الاول.

نسخ ۱۷ سطری ۹/٥×۱٦ س، تحریرشنبه پنجم ذیحجه ۱۱۰۱ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، درپشت صفحه اوّل

یادداشت مورخ ۱۱۱٦ هـ. ق. که این کتاب را امیرزاده محمد قلی‌بیك اهداء کرده است. درهمین صفحه آمده که محمدبن شیخ محمدحسین براین کتاب نگریسته وبآن دقّت نموده است ویادداشت تملك دیگر مورخ ۱۱۱٤ هـ. ق. مهر حاج‌سید سعید را دارد. دارای ۲۷٦ گ ۱٦ × ۲٤/٥ س، کاغذصیقلی. جلد تیماج سرخ.

۲۷٤

شرح کلّیات قانون **(پزشکی ــ عربی)**

از ابن‌نفیس قرشی، علی‌بن ابی‌الحزم شافعی دمشقی متوفی ٦۸۷ هـ. ق. (ر.ك. ۱۳۱) نسخهٔ موجود ازآغاز تا آخر تشریح‌الرحم را دارد.

آغاز: بسمله قال‌الشیخ‌الامام العلامة ابوالحسن علاءُالدین علی‌بن ابی‌الحزم المتطبب‌القرشی رحمه‌الله اما بعد حمدالله والصلوة علی انبیائه و رسله فان قصدنا.

نستعلیق ۲۰ سطری ۹ × ۱۷ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. دارای ۱۷٥ گ ۱٥/٥ × ۲٥ س، کاغذ فستقی، مهر حاج سید سعید را دارد. جلد تیماج سرخ.

۲۷٥

شرح تجریدالکلام **(کلام ــ عربی)**

از علاءالدین علی قوشچی متوفی ۸۷۹ هـ. ق. که چاپ شده است. نسخهٔ حاضر مشوّش است، درآغاز ازمقصد سوم دراثبات صانع تا اواخر کتاب (فی‌الایمان والاحکام) را دارد وپس‌ازآن از اوائل مسئله ششم ازمقصد دوم (فی‌البصرات) تا

اواخر اعراض را دارد .

آغاز موجود : بسمله المقصدالثالث فی اثبات‌الصانع وصفاته وآثاره وفیه فصول الفصل‌الاول فی وجوده‌الوجود انکان واجبا فهوالمطلوب والا استلزمه ...

نسخ ونستعلیق ۲۳–۲۱ سطری ۷×۱۷ س، بخط مرادبن مصطفی در ۱۰۱۸ هـ. ق. معلق بحواشی ، دارای ۲٦٤ گ ۱۳×۲٤/٥ س، کاغذ اصفهانی، مهر حاج سیدسعید را دارد ، جلد مقوا روکش کاغذ ابری عطف میشن سرخ .

۲۷٦

نهج‌البلاغه. **(اخبار – عربی)**

جامع آن سیدرضی متوفی ٤۰٦ هـ. ق. می‌باشد . (ر. ك. : ۱٤۹) .

آغاز : بسمله اما بعد حمدالله الذی جعل‌الحمد ثمناً لنعمائه ومعاذاً من بلائه و وسیلاً ...

نسخ ۱۸ و۱۷ سطری ۸/٥×۱۹/٥ س، بخط محمدعلی موسوی خادم درشنبه ۲۷ جمادی‌الثانی ۱۱۷۲ هـ. ق. عنوان شنگرف معلق بحواشی لغوی، دارای ۱۷۲ گ ۱٤×۲٥ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌یی ، درپشت صفحه اول یادداشت فوت شهربانوبیکم مادرزن میرزاعسگری درهفتم جمادی‌الاول ۱۱۷۷ هـ. ق. مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج‌عنابی .

۲۷۷

مصباح‌المُتَهَجِّد وسلاح‌المُتَعَبِّد = مصباح‌کبیر. **(ادعیه – عربی)**

ازشیخ طوسی، محمدبن حسن متوفی ٤٦۰ هـ. ق. دراعمام ایّام ولیالی سال‌که

چاپ شده است .

آغاز : بسمله الحمدلله ولی‌الحمد ومستحقه وصلی‌الله علی خیرته من خلقه محمد وآله‌الطاهرین . . .

نسخ مُعْرَب ۱۵ سطری ۱۰/۵×۱۴/۵ س، بخط ابوالقاسم‌بن محمد دامغانی درچهارشنبه ۱۲ربیع‌الاول ۱۰۵۲ هـ. ق. عنوان شنگرف، برگ اول نونویسی شده، دارای‌نسخه بدل . مهر حاج سیدسعید را دارد . دارای ۲۴۰ گ ۱۹×۲۵ س، کاغذ شکری‌رنگ، جلد تیماج مشکی ضربی‌دار .

۲۷۸

کافی =روضه . . . **(اخبار ــ عربی)**

تألیف ثقةالاسلام شیخ کلینی، محمدبن یعقوب، متوفی ۳۲۸ هـ. ق.

آغاز : بسمله کتاب‌الروضة. محمدبن یعقوب‌الکلینی قال حدثنی علی‌بن ابراهیم عن ابیه عن . . .

نسخ ۱۵ سطری ۱۰/۵×۱۶ س، بخط محمدمسیح در اواخر ذیقعده ۱۰۸۴ هـ. ق. برگ اول نونویسی شده ، عنوان شنگرف، معلق بحواشی، مهر حاج سیدسعیدرا دارد . دارای ۲۲۱ گ ۱۷/۵×۲۵ س، کاغذ صیقلی، جلد تیماج ضربی‌دار یک‌روی آن قهوه‌ئی وسوی دیگرش عنابی .

۲۷۹

کافی = اصول . . . **(اخبار ــ عربی)**

از ثقةالاسلام شیخ کلینی، محمدبن یعقوب، متوفی ۳۲۸ هـ. ق. نسخهٔ موجود

شامل اصول کافی تا آخر کتاب فضل‌القرآن است وکتاب‌العشره را ندارد وپس‌ازآن کتاب زکوة وصوم واعتکاف را دارد .

نسخ ۲۷ سطری ۱۱/٥×۱۷ س؛ بخط جلال‌الدین محمدبن احمد که کتاب ایمان وکفر را دریکشنبه ٤ ذیحجه ۹۸۱ هـ. ق. وکتاب صوم را در ۱٤ شعبان ۹۸۲ هـ. ق. نوشته است . معلق بحواشی لغوی وغیره . نسخه وسیله ملامحمد امین استرآبادی تصحیح ومقابله شده است . درآخر کتاب الدعاء آمده «بلغ قبالاً فی مکة بتوفیق‌الله فی سنة ۱۰۳۲ هـ. فی ۲۰ شهر جمادی‌الآخر حین ارتحالی من مکة الی‌المدینة». درهمین صفحه آمده : «بلغ سماعاً ایده‌الله تعالی . . . وکان ذلك فی‌مجالس‌متعدده وانا‌المذنب عبدالله‌بن حسین‌الموسوی» باز درهمین صفحه با خط مغایر آمده : «اجازه ملاعبدالله شوشتری اعلی‌الله مقامه است» . درآخر کتاب ایمان وکفر صورت اجازه‌ایست به‌مولانا عیسی دزماری بهنگامیکه مجیز درمکه بوده است درسال۱۰۳۲ هـ. ق. نام مجیز را تراشیده‌اند و دربالای صورت اجازه با خط مغایر آمده است که اجازه ملاامین استرآبادی است . درپشت صفحه اوّل آمده است‌که این کتاب دارای دواجازه است یکی ازملاامین استرآبادی و دیگری ازملاعبدالله شوشتری . درهمین صفحه یادداشت‌تملك پسر ملاامین استرآبادی را دارد . دارای ۳٦٤ گ ۱۸×۲٤/٥ س؛ برگ اوّل و دوم وصالی شده است . کمی آبدیده است، مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج لاجوردی‌رنگ .

۲۸۰

تفصیل وسائل‌الشیعة الی تحصیل مسائل‌الشریعة = وسائل ج۱

(اخبار ــ عربی)

تألیف شیخ حرّ عاملی، محمدبن حسن متوفی ۱۱۰٤ هـ. ق. که چاپ شده‌است.

نسخهٔ موجود از اوائل کتاب تا آخر کتاب طهارت را دارد.

آغاز موجود: الزبیری عن ابی عبدالله علیه‌السلام قال‌الکفر فی کتاب‌الله عز و جل علی خمسته اوجه . . .

نسخ ۲۰ و۱۹سطری ۱۱/٥ × ۱۷/٥س، بخط‌عبدالعلی‌ــ بن محمد فاضل‌الحسنی‌الهروی در رمضان ۱۱۰٥ هـ. ق. عنوان شنگرف، درآخر نسخه یادداشت بیعی درمشهد رضوی با مهر «عبده محمد رضوی» مورخ ۱۲۰۲ هـ. ق. ناقص‌الاول، دارای ۳٥۳ گ ۱۸/٥ × ۲٤/٥ س، کاغذ اصفهانی نسخه تصحیح ومقابله شده است، با مهر حاج سیدسعید جلدتیماج سبز.

۲۸۱

عین‌الحیاة **(اخبار ــ فارسی)**

ازمجلسی دوم، محمدباقربن محمدتقی، متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. این کتاب، ترجمه وشرح وصیت رسول‌الله است به ابوذر غفاری که حاوی مواعظ ونصایح می‌باشد و مکرر چاپ شده است.

آغاز: بسله لآلی حمد وجواهر ثنای تحفه بارگاه جلال کبریاء حکیمی که

الواح ارواح قابله . . .

نستعلیق خوش ۲۳–۲۷ سطری ۸/۵×۱۸/۵س، بخط محمدقاسم‌بن محمد اسمعیل درنهم شعبان ۱۱۰۰ هـ. ق. دارای یك سرلوح زرین، جدول صفحات زرین ومشکی، عنوان و نشان وکمند صفحات شنگرف، درآخر نسخه بلاغ دارد ومهر چهارگوشه با سجع «المتوکل علی‌الله عبده لطف‌الله» مهر حاج سیدسعید را دارد . دارای ۳۳۲ گ ۱۴/۵×۲۵ س، جلد تیماج مشکی .

۲۸۲

حجةالشیعة فی تقویة مذهب‌الاثنا عشریه (کلام وعقاید ــ عربی)

مؤلف آن شناخته نشد . از ذوق‌التأله ومختصر قاضی عضدی وشرح تجرید ملاعلی قوشچی وبسیاری ازعلمای فریقین یاد می‌کند . کتاب مشتمل بریك مقدمه و سه مقصد ویك خاتمه است وهریك ازاینها دارای چند فصل می‌باشند . مقدمه در بیان اصول مذهب شیعه وسنی و ذکر اختلاف امت درمسئله امامت بعد از رسول‌الله (ص) واینکه مبنای دلیل هریك برچیست وابطال آراء مخالفین . مقصد اول ، در ذکر دلائل مخالفین که امامت علی (ع) غیرمنصوص است ونقل اخبار موضوعه و آیات متشابهه ومغالطات آنها وپاسخ‌گفتن به‌تمام این شبهات . مقصد دوم در ذکر ادله‌ئیکه دلالت بربطلان اجماع واثبات نص و دلائلی عقلی ونقلی برافضلیت وامامت علی (ع) دارد وبطلان اجتهاد وقیاس دراین رابطه . مقصد سوم دربیان ادله‌ئیکه امامیه برامامت ائمه اثنی‌عشر اقامه نموده‌اند و وجوب اطاعت امامان برامت . خاتمه

دربیان ترجیح مذهب حق وابطال باطل ومسائل مربوط به آن .

نسخهٔ موجود یك‌برگ از اول وچند برگ ازآخر کسر دارد . دوبرگ بآخر مانده آمده است «روی فی‌العیون فی فضل‌الامام و رتبته عن ابی‌العباس محمدبن ابراهیم . صاحب ذریعه گوید نسخه‌ئی ازاین کتاب را ضمن موقوفات ملانوروزعلی بسطامی درمشهد رضوی دیده‌ام .

آغاز موجود : وبقاء کنفسها اوادق قسیها کقسیمیه اختلافاً واحفظهما توقفاً وبالاعتقاد بها تتم‌السعادةالعظمی واللّذةالکبری والغایةالعضوی . . .

نسخ ۱۸–۲۶ سطری ۷×۱۶/۵ و۱۵/۵ س، تحریرسدهٔ ۱۲ هـ. ق. نسخه از اوّل وآخر ناقص است ، مصحّح. عنوان ونشان شنگرف، دارای ۴۱۳ گ ۱۲/۵×۲۵ س، کاغذ اصفهانی مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج عنابی ضربی‌دار عطف ولبه میشن مشکی .

۲۸۳

فوائدالفلائد فی مختصر شرح‌الشواهد = فرائدالفلائد . . . =
شرح شواهد صغیر **(نحو – عربی)**

تألیف بدرالدین عینی، محمودبن احمدبن موسی حلبی حنفی، متوفی ۸۵۵ هـ. ق. ازمتبحّرین فقهای حنفیه می‌باشد که فقیهی است لغوی ونحوی وقاضی‌القضاة دیار مصر بوده ونزدیك جامع ازهر مدرسه وکتابخانهٔ تأسیس‌کرده وکتابهای خود را وقف آنجا نموده است وآثار متعددی دارد ازجمله : دوشرح برشواهد شروح الفیه ابن‌مالك نگاشته است که یکی شرحی است مفصل که بنام شرح شواهد کبیر ویا

کبری مشهور است و نام اصلی آن «المقاصدالنحویة فی شرح شواهد شروح‌الالفیه» می‌باشد و در دومجلد بوده است وسپس بخواهش عدّه‌ئی ازشاگردان خود، این شرح را دریك مجلد گزین نموده است ومعروف به ــ شرح شواهد صغیر ــ شواهد صغری ــ می‌باشد و نام اصلیش فوائد ــ فرائد ــ القلائد فی مختصر شرح‌الشواهد است که این شرح ازآن اولی مشهورتر ومحل اعتماد فضلا می‌باشد . نسخهٔ ما همین شرح است و درعین‌حال دارای کلمات وحشیّهٔ غریبه غیرمأنوسه است که منفور طباع عموم می‌باشد .

آغاز : بسمله حمدا ناصعا ضافیا شرجعا شعلعا وشکرا هامیاسامیامکسیا . . . و بعد فان عافی رحمة ربه‌الغنی ابامحمد محمودبن احمدالعینی‌الحنفی . . . ان جله من‌الاذکیاء . . . خاطبوا بان شرح‌الشواهد الذی نسقته . . . سئسنا من تقریره . . . فلو لخصه بالاختصار . . .

نسخ ۲۷ سطری ۷×۱۸ س. بخط میرزاعلی‌بن استاد حسین خوسفی قاینی ساکن مشهد رضوی درلیله ۱۲ شعبان ۱۰۸٦ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف. مهر حاج سیدسعید را دارد دارای ۱٤۸ گ ۱۲/٥×۲٤/٥ س، کاغذ اصفهانی ، یکسوی جلد افتاده است .

۲۸٤

امالی صدوق **(اخبار ــ عربی)**

تألیف شیخ صدوق، محمدبن علی‌بن بابویه‌القمی متوفی ۳۸۱ هـ. ق. حاوی۹۷ مجلس وهرمجلسی شامل مباحث اعتقادی واحادیثی چند که چاپ شده است . نسخهٔ

ما کامل است .

آغاز : بسمله الحمدلله رب‌العالمین والعاقبة للمتقین . . . المجلس‌الاول‌اخبرنی سیدنا الشیخ‌الجلیل العالم ابوالحسن علی‌بن محمد . . .

نسخ ۲۸ سطری ۱۲×۱۸/٥ س، بخط عطیه‌بن غنام (عنام) بن علی‌بن یوسف اسدی درلیله دوشنبه سلخ ذی‌قعدهٔ ۹۱۳ هـ. ق. درمدرسهٔ زینیه حلّه . عنوان ونشان شنگرف . این کتاب در ۱٥ رمضان ۹۱٤ هـ. ق. وسیله کاتب نسخه مقابله شده است درمجالس عدیده، درصفحه آخر اجازه روایت این کتاب ازعلی‌بن قاسم معروف به عدلعه به‌کاتب نسخه شیخ هبةالله عطیةبن غنام اسدی در ۱۷ محرم ۹۱٤ هـ. ق. دارای ۱۷۷ گ ۱۷×۲٤/٥ س، درمیان، مهر چهارگوشه با سجع «عبده‌الراجی محمدکریم‌الرضوی» پنج برگ از اول نونویسی شده، مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج عنابی لولایی. کاغذ آبدیده .

۲۸٥

انوارالتنزیل وأسرارالتأویل = تفسیر بیضاوی **(عربی)**

ازقاضی بیضاوی، ناصرالدین عبدالله‌بن عمر شیرازی متوفی ٦۸۲ یا ٦۹٥ هـ. ق. تفسیر معروفی است که مکرر چاپ شده است . نسخهٔ حاضر از اول سوره مریم تا آخر قرآن را دارد .

آغاز : بسمله کهیعص امام ابوعمروالیاء لان‌الفات اسماءالتهجی یا ات وابن عامر وحمزه الیاء . . .

نسخ ۲۱ سطری ۱۰/٥×۱٦/٥ س؛ تحریر سلخ شعبان ۱۰۹۳ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف ؛ نسخه در جمادی‌الثانی ۱۱۲۸ هـ. ق. توسط تقی‌بن محمدصادق موسوی تصحیح شده است . دارای ۲۹۸ گ ۱۸/٥×۲٤/٥ س؛ کاغذ اصفهانی؛ مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج قهوه‌ئی .

۲۸٦

ارشادالأذهان الی احکام‌الایمان **(فقه ــ عربی)**

تألیف آیة‌الله علامه حلّی، حسن‌بن یوسف متوفی ۷۲٦ هـ. ق. (ر. ك : ۱۷٦).

آغاز : بسمله الحمدلله‌المنفرد بالقدم والدوام‌المتنزه عن مشابهة‌الاعراض والاجسام . . .

نستعلیق ۲۱ــ۹ سطری ۹×۱٦ س؛ بخط سلطانعلی‌بن عبدالله خلخالی در دوشنبه ۲۲ جمادی‌الاوّل ۱۰٥٥ هـ. ق. در دارالسلطنه اصفهان . عنوان شنگرف، مصحّح ومعلّق به‌حواشی . مهرحاج سیدسعید را دارد . دارای ۲۲۷ گ ۱٥×۲٤/٥ س؛ کاغذ اصفهانی؛ جلد تیماج قهوه‌ئی‌ضربی‌دار.

۲۸۷

اربعین = اربعون حدیثا **(اخبارــ عربی)**

تألیف شیخ بهائی، بهاءالدین محمدبن حسین عاملی متوفی ۱۰۳۱ هـ. ق. که آنرا دراصفهان در روز دوشنبه ۱۳ صفر ۹۹٥ هـ. ق. ساخته است . شامل چهل‌حدیث با توضیح وشرح که چاپ شده است .

آغاز : بسمله ان احسن حدیث تحلی‌اللسان بجواهر حقایقه وخیر خبر تجلّی...

نسخ ۲۱ سطری ۶×۱۶/۵ س، بخط یعقوب فراهی در ذیحجه ۱۰۸۴ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، معلق بحواشی، درپشت صفحه‌اوّل یادداشت تملك محمدصفی‌بن محمدشفیع هزارجریبی مورخ ۱۱۳۲ هـ. ق. درصفحه اوّل تملك محمدبن تقی قاینی، دارای ۱۳۰ گ ۱۲×۲۴/۵ س، کاغذ اصفهانی، جلد تیماج قهوه‌ئی ضربی‌دار.

۲۸۸

کلیات سعدی **(ادب ــ فارسی)**

ازشیخ مصلح‌الدین سعدی شیرازی متوفی ۶۹۱ هـ. ق. (ر. ك : ۶۱).

نسخهٔ ما ناقص‌الاول است وازگلستان شروع می‌شود، بعد بوستان و . . .

آغاز موجود : چه خوش گفت زالی بفرزند خویش . . .

نستعلیق شیرین ۱۹ سطری متن وحاشیه ۹/۵×۲۰ س، تحریر ۲۷ رجب ۱۲۶۴ هـ. ق. عنوان سرخ، ناقص‌الاوّل دارای ۲۱۸ گ ۱۵×۲۴/۵ س، کاغذ فرنگی آهار مهره‌ئی، مهر حاج سیدسعید را دارد. جلد روغنی، با کنج وترنج.

۲۸۹

شرح مختصرالاصول = شرح مختصرالمنتهی = شرح مختصر ابن‌حاجب

(اصول فقه ــ عربی)

ازعضدالدین عبدالرحمان‌بن احمد ایجی متوفی ۷۵۶ هـ. ق. (ر. ك : ۲۰۱).

آغاز: بسمله الحمدلله‌الذی براءالانام وعمّهم‌بالاکرام والدعوة الی‌دارالسلام...

نستعلیق ۲۵ سطری ۷×۱۶/۵ س، بخط ابن‌شاه میر

محمدباقر حسنی حسینی در دوشنبه ۲۷ ربیع‌الثانی ۱۰۸۸ هـ. ق. عنوان شنگرف، متن کتاب دربالای صفحات، درپشت صفحه اول یادداشت تملك کاتب نسخه. کاتب نسخه مالك نسخه بوده است، درهمین صفحه مهر بیضی‌شکل با سجع «محمدعلی‌بن محمدباقرالموسوی» درصفحه اول یادداشت بیع مورخ شعبان ۱۲۹۸ هـ. ق. با مهربیضی‌شکل با سجع «الواثق بالله‌الغنی محمدبن محمدصادق‌الحسینی» در همین صفحه مهر چهارگوشه با سجع «عبده عسکرالموسوی» معلق بحواشی دارای ۱٦۸ گ ۱۲×۲۵ س، کاغذ صیقلی جلدتیماج عنابی لولایی.

۲۹۰

فرج بعدالشدة **(قصص وحکایات ــ فارسی)**

قاضی تنوخی، ابی‌علی محسن‌بن ابی‌القاسم علی متوفی ۳۸٤ هـ. ق. کتابی در ادب شامل ۱۳ باب‌که باب اول درآیات قرآن وبقیه ابواب درحکایات است نگاشته این کتاب راحسین‌بن‌اسعدبن حسین دهستانی دربین سالهای ٦۵۱ــ٦٦۳ هـ. ق. بخاطر خواجه ابو الطیب طاهربن خواجه وجیه‌الدین زنگی نایب امیر ارغون‌آقا در حکومت خراسان ومازندران بفارسی ترجمه نموده است که همین نسخه حاضر باشد که چاپ شده است.

آغاز: بسله حمد وثنا قیومی راکه عجز عقول ذریات آدم از ادراك کنه ذات بیچون او . . .

نستعلیق ۱۸ سطری ۱۲×۱٦/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، ناقص‌الآخر، درپشت صفحه

آخر یادداشت بیع حاج محمدتقی‌بن حاج عبدالمجید قروی دریزد در جمادی‌الاوّل ۱۲۳۹ هـ. ق. درآغاز مهر چهارگوشه «یا امام محمدباقر» دارای ۲۸۷ گ ۱۹×۲۴/۵ س، جلد تیماج مشکی ضربی‌دار.

۲۹۱

شرح اصول کافی **(اخبار – عربی)**

تألیف ملاصالح‌مازندرانی، محمدصالح‌بن احمدبن‌شمس‌الدین سروی‌مازندرانی متوفی ۱۰۸۶ هـ. ق. نسخهٔ حاضر از کتاب‌التوحید، باب حدوث‌العالم را دارد تا باب الهدایه.

آغاز: بسمله کتاب‌التوحید، یبین فیه وجودالصانع و وحدته وصفاته‌الذاتیّة والفعلیة وسایر مایصح له ویمتنع علیه باب حدوث‌العالم. المراد بالعالم ماسوی . . .

نسخ ۲۴ سطری ۱۰×۱۷/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، ناقص‌الآخر، درپشت صفحه اوّل تملك محمدحسین‌بن آقا فرج‌الله خادم. مهر حاج سیدسعید را دارد. دارای ۱۸۰ گ ۱۷/۵×۲۵ س، کاغذ اصفهانی، جلد مقوا با روکش کالینکور مشکی عطف وگوشه پارچه.

۲۹۲

مصابیح‌القلوب **(اخبار ــ فارسی)**

تألیف شیخ عارف، خواجه ابوسعید یا ابوعلی حسن‌بن حسین شیعی سبزواری بیهقی واعظ، زنده بسال ۷۵۳ هـ. ق. نویسندهٔ کتاب ــ بهجة‌المباهج ــ کتاب

مصابیح‌القلوب مورد بحث ما شامل پنجاه‌وسه فصل است که در اول هرفصلی یک روایت نبوی را آورده است و دربرخی فصول پس‌از ذکر حدیث، مناجاتی آورده آنگاه بترجمه وشرح حدیث پرداخته، کلاً درمواعظ ونوادر حکم از روی اخبار شیعی و داستانهای تاریخی است . نسخه‌های فراوانی ازاین کتاب وجود دارد .

آغاز موجود : چهارم فریضهٔ که بضایع گذاشته ادا کنی . پنجم گوشتی که از تو بحرام رسته است . . . فصل دوم رُوِیَ عن‌النبی (ص) قال اخبرنی جبرئیل عن‌الله تعالی انه قال اذا وجّهت عبداً . . .

نستعلیق ۱۷ سطری ۹×۱۷/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ ق. عنوان شنگرف، نسخه از اول ناقص است وکاتب، آنرا بپایان نرسانده است، دارای ۲۱۱ گ، برخی اوراق وصالی شده، مهرحاج سیدسعید را دارد، جلد تیماج عنابی‌ضربی‌دار عطف ولبه وصالی شده .

۲۹۳

شرح تجریدالکلام **(کلام ــ عربی)**

ازملاعلی قوشچی، متوفی ۸۷۹ هـ. ق. (ر. ك. ۲٤۷) .

نسخهٔ حاضر از اول مقصد دوم، فی‌الجواهر والاعراض، تا اول مقصد سوم فی ثبات‌الصانع را دارد .

نستعلیق ۱۹سطری ٦×۱۷/۵ س، تحریر ۱۲۵۰ هـ.ق. معلّق بحواشی ازکاتب نسخه وآقاجمال وصدر و م ن وشرح قدیم و... عنوان ونشان‌شنگرف، دارای ۲۰۵گ ۱۲/۵×۲٤/۵ س، کاغذ اصفهانی ، جلد کالینگور مشکی عطف وگوشه‌پارچه. مهر حاج سیدسعید را دارد .

۲۹۴

النهایة فی غریب‌الحدیث والأثر (فرهنگ لغات احادیث ــ عربی)

تألیف ابوالسعادات، مبارک‌بن ابی‌الکرم محمد معروف به ابن‌اثیر جزری‌متوفی ۶۰۶ هـ. ق. (رك. : ۸۰) .

آغاز : بسمله الحمدلله علی نعمه بجمیع محامده واثنی علیه بالامه فی بادی‌ــ الامر . . .

نسخ ۲۳ سطری ۱۲×۱۷ س، بخط محمدتقی‌بن حاجی نظرعلی در ۱۶ شعبان اوّل فروردین‌ماه ۱۱۰۸ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز، از روی نسخهٔ محمدهادی‌بن محمدصالح مازندرانی مقابله شده است با حواشی آن . درپشت صفحهٔ اوّل یادداشت تملك ازطریق بیع مورخ ۱۷ محرم ۱۲۴۴ هـ. ق. در دارالسلطنه اصفهان ویادداشت تملك علی نقی‌بن احمد قزوینی مورخ ۱۲۷۹ هـ. ق. مهر حاج سیدسعید را دارد ، دارای ۵۴۶ گ ۱۸×۲۴ س، جلد تیماج یشمی ضربی‌دار عطف میشن مشکی.

۲۹۵

عالم‌آرای عباسی = تاریخ . . . (تاریخ ــ فارسی)

تألیف اسکندربیك‌منشی ترکمان ازمنشیان معروف زمان صفویه در ۱۰۲۵ هـ. ق. که وقایع بین سالهای ۹۶۹ تا ۱۰۲۵ هـ. ق. را آورده‌است ومکرّرچاپ‌شده‌است.

آغاز : بسمله چون نشر محامد کبریای الهی که بیرون از دایرهٔ عقول وافهام است .

نستعلیق ۱۷ سطری ۹/۵×۱۷ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. عناوین شنگرف، دارای ۲۳۱ گ ۱۶×۲۲/۵ س، برخی اوراق وصالی شده، جلد تیماج مشکی ، مهر حاج سیدسعید را دارد .

۲۹۶

تلخیص‌المقال (الاقوال) فی تحقیق احوال‌الرجال = رجال وسیط (عربی)

تألیف میرزامحمدبن علی استرآبادی متوفی ۱۰۲۸ هـ. ق. که آنرا درجمادی‌الآخر ۹۸۸ هـ. ق. ساخته است . (ر. ك. : ۲۴۸) .

نسخ ۱۹ و ۲۰ سطری ۱۱×۱۶ س، بخط سیدرضابن میرمحمد یوسف حسینی در ۲۹ ذیحجه ۱۱۱۱ هـ. ق. عنوان شنگرف درپشت صفحهٔ اول مهربیضی‌شکلی باسجع «المذنب عبدالوهاب» وتملك محمدکاظم‌بن محمدشریف مدرس خادم‌با مهر بادامی‌شکل با سجع «العبد محمدکاظم» وتاریخ‌تولد مورخ ۱۱۸۳ هـ. ق. دارای ۲۷۷ گ ۱۷/۵×۲۴/۵س، کاغذاصفهانی، جلد تیماج عنابی ضربی‌دار . با مهر حاج سیدسعید .

۲۹۷

انوارالتنزیل واسرارالتأویل = تفسیر بیضاوی ج۱ (عربی)

ازقاضی بیضاوی، ناصرالدین عبدالله‌بن عمر شیرازی متوفی ۶۸۲ یا ۶۹۵ هـ. ق. تفسیر معروفی است که مکرر چاپ شده . نسخهٔ حاضر از آغاز تا آخر سورهٔ کهف‌را

دارد .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی نزّل‌الفرقان علی عبده لیکون للعالمین نذیراً . . .

نسخ ۲۱ سطری ۱۰×۱۵/۵ س، بخط حافظ بابا ابن خواجه حسن سرکوکی درسوم ربیع‌الثانی ۹۷۷ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، دارای یك سرلوح کمکار، جدول صفحات زرین ومشکی وآبی . معلّق بحواشی، تصحیح ومقابله شده، دارای ٤٦٥ گ ۱۸×۲٤/۵ س، مهر حاج سیدسعید را دارد. جلد تیماج قهوه‌ئی ضربی‌دار فرسوده عطف ولبه‌ها وصالی شده .

۲۹۸

ملاذالأخیار فی فهم (شرح) تهذیب‌الاخبار (اخبار ــ عربی)

گزارشی است ازمجلسی دوم، ملامحمدباقربن محمدتقی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. برکتاب تهذیب‌الاحکام تألیف شیخ طوسی متوفی ٤٦۰ هـ. ق. نسخهٔ ما از اول باب کراهیت‌التوقیت تا آخر باب‌الفیء والانفال را دارد . تاریخ فراغت ازاین شرح در اواخر رجب ۱۱۰۲ هـ. ق. می‌باشد .

آغاز : بسمله باب‌کراهیه‌التوقیت . ای لظهورالقائم (ع) وکان‌المراد بالکراهیة الحرمة . . .

نستعلیق خوش ۲۱ سطری ۱۰/۵×۱۷ س، بخط محمدقاسم‌بن محمد اسمعیل در سه‌شنبه ۱۲ شعبان ۱۱۰٤ هـ. ق. مقابله شده باخط مؤلف، عنوان ونشان شنگرف . دارای ۲۰۸ گ ۱۷×۲٤/۵ س، کاغذ اصفهانی، مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج عنابی .

۲۹۹

وافی. ج۸ **(اخبار – عربی)**

تألیف ملامحسن فیض، محمدبن مرتضی کاشانی متوفی ۱۰۹۱ هـ. ق. (ر. ك : ۲۵٤) . نسخهٔ حاضر شامل مجلد هشتم وحاوی ابواب کتاب حج وعمره و زیارات است .

آغاز : بسمله الحمدلله والصلوة والسلام علی‌رسول‌الله ثم علی اهل‌بیت رسول‌الله ثم علی رواة . . .

نسخ شیرین ۲۵ سطری ۸/۵×۱۷/۵ س، بخط محمدتقی‌بن‌ابوالحسن‌بن نورالدین‌استرابادی درغرّهٔ جمادی‌الآخر ۱۰۹٤ هـ.ق. کاتب نسخه شاگرد شیخ بهائی ومیرداماد بوده است، این نسخه دنبالهٔ نسخه شماره ۲۵٤ می‌باشد که هردو بخط یکنفر است. مصحّح با خط فیض کاشانی، مؤلف این نسخه، درپشت صفحه اول‌آمده دارای ۲۳۷ورق، ورقی ٦۸ بیت، ۱۵۹۰۰ بیت‌تخمیناً، کلاً دارای ۲٤۲گ ۱٦×۲٤/۵ س، مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج مشکی .

۳۰۰

هدایةالامة الی احکام‌الائمه. ج۱. **(اخبار – عربی)**

تألیف شیخ حرّ عاملی، ابوجعفر محمدبن حسن، متوفی ۱۱۰٤ هـ. ق. این‌کتاب گزینه‌ایست ازکتاب دیگرش بنام – وسائل‌الشیعه – شامل احکام فقهی با استدلال به‌اخبار، درهرکتابی ۱۲ باب است و در دیباچهٔ آن ۱۲ مقدمه دراصول عقائد آورده

و درخاتمهٔ کتاب هم ۱۲ فایده رجالی ذکر نموده است وآنرا درصفر ۱۰۹۰ هـ. ق. ساخته است . نسخهٔ ما شامل مجلد اول آنست که از اول تا آخر کتاب دوازدهم ــ امر بمعروف ونهی ازمنکر ــ را دارد .

آغاز : بسمله الحمدلله علی‌الهدایة الی‌التوحید والعدل والولایة والصلوة والسلام . . .

نسخ ۲۱ سطری ۱۱/۵ × ۱۸/۵ س؛ تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. با خط مؤلف درهامش؛ نسخه دراصل ازآن محمدزکی‌بن محمدنقی موسوی بوده است که به برادرش حجةالاسلام رشتی سیدمحمدباقر هدیه کرده با مهر بیضی‌شکل با سجع «عبده محمد زکی‌الموسوی» که مهر برادر حجةالاسلام رشتی است ومهر بیضی‌شکلی دیگر دارد با سجع «محمدباقربن محمدنقی‌الموسوی» که مهر حجةالاسلام رشتی است. عناوین شنگرف؛ دارای ۳۹۸ گ ۱۸ × ۲۴/۵ س؛ مهر حاج سیدسعید را دارد . کاغذ اصفهانی، جلد تیماج قهوه‌ئی .

۳۰۱

آتشکدهٔ آذر **(تذکره‌ها ــ فارسی)**

ازحاجی لطفعلی بیگ‌آذر بیکدلی متوفی ۱۱۹۵ هـ. ق. تذکرهٔ معروفی است‌که مکرر چاپ شده است شامل دومجمره ۱ــ در ذکر احوال واشعار شعرای ماضی، ۲ــ در ذکر احوال واشعار شعرای معاصر .

آغاز :

درطوف حرم دیدم دی مغبچهٔ می‌گفت این‌خانه به‌این خوبی آتشکده بایستی

فروغ آتشکدهٔ دل . . .

نستعلیق خوش ۱۹ سطری متن وحاشیه ۹×۱۹ س، بخط علی متخلص به ــ سیدا ــ در ۱۳ رمضان ۱۲٤۷ هـ. ق. عنوان وجدول وستون‌بندی صفحات قرمز، کمند آبی وقرمز ومشکی، دارای یك سرلوح، دارای ۳۱٦ گ ۱۵/۵×۲٤ س، کاغذ فرنگی جلد مقوا با روکش کاغذ آبی عطف وگوشه‌پارچه، مهر حاج سیدسعید را دارد .

۳۰۲

مصباح‌المتهجد وسلاح‌المتعبد = مصباح کبیر (ادعیه ــ عربی)

ازشیخ طوسی، محمدبن حسن، متوفی ٤٦۰ هـ. ق. دراعمال ایّام ولیالی سال‌که چاپ شده است . نسخهٔ حاضر شامل جزء دوم آنست از اول دعای شب شنبه تا آخر.

نسخ ۱۵ و۱٦ سطری ۱۰/۵×۱۷ س، بخط حسین‌بن شمس‌الدین محمد اصفهانی در ۱۵ شوال ۱۰۷٦ هـ. ق. در پشت صفحه بدرقهٔ کتاب یادداشت تملك حسین‌بن یوسف و یادداشتی بخط شیخ عباس قمی و درپشت صفحه اول و در آخر نسخه مهر بیضی‌شکل با سجع «عمادالمحققین مهدی» عماد فهرستی و درپشت صفحه اضافی آخر کتاب یادداشت تملك حسین‌بن یوسف هروی مورخ جمعه ۹ رمضان ۱۳۳۵هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، مصحّح ، دارای ۱۸۹ گ ۱۷×۲٤ س، مهر حاج سیدسعید را دارد ، جلد تیماج سرخ .

۳۰۳

کفایهٔ منصوری = کفایهٔ مجاهدیه **(پزشکی ــ فارسی)**

تألیف منصوربن محمدبن احمدبن یوسف‌بن الیاس شیرازی که آنرا بنام مجاهدالسلطنه والدین سلطان زین‌العابدین‌شاه‌شجاع مبارزالدین‌محمد (۷۸۶ــ۷۹۳) حدود سال ۷۸۰ هـ. ق. ساخته است . کتاب مشتمل بر دوفن است فن اول در دو قسمت، اول طب نظری درچهارمقاله ۱ــ اسباب مادی صحت ۲ــ اسباب صوری صحت ۳ــ اسباب فاعلی ٤ــ احوال واعراض وعلامات . دوم ــ درطب عملی درسه مقاله : ۱ــ حفظ صحت ومعالجات کلی . ۲ــ امراضی‌که ظاهر شود ازسرتا قدم . ۳ــ تبها و زهرها . فن دوم در داروها، شامل دومقاله وهرمقاله درچند باب . مقاله اول در ادویهٔ مفرده مقاله دوم در ادویه مرکبه.

آغاز موجود : وعبادت امر فرمود وماخلقت‌الجن والانس الالیعبدون‌وحصول این کمال . . .

نستعلیق ۱۹ سطری ۱۰/۵×۱۸ س، بخط علی‌شادبن محمد میرک‌کاتب‌در۷ جمادی‌الاولی ۱۰۶۹ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، چندسطر از اول کسر دارد . دارای ۱۸۸ گ ۱۸/۵×۲٤ س، مهر حاج سیدسعید را دارد . کاغذ شکری‌ــ رنگ، جلد تیماج مشکی عطف میشن قهوه‌ئی فرسوده .

۳۰٤

حیات‌القلوب. ج۳ **(اخبار ــ فارسی)**

ازعلامه مجلسی، محمدباقربن محمدتقی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. درتاریخ احوال

پیامبران ومعجزات ایشان ومناقب خاتم پیامبران وچهارده معصوم (ع) که مکرر چاپ شده است . این جلد درامامت است وشامل ۱۲ باب .

نستعلیق ۲۰سطری ۱۱/۵×۱۶/۵ س؛ تحریر سدهٔ۱۳ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، کاغذ فستقی، دارای ۱۷٤ گ ۱۶/۵×۲۳/۵ س؛ مهر حاج سیدسعید را دارد ، جلد مقوا عطف وگوشه پارچه .

۳۰۵

لوامع‌القدسیّه = لوامع صاحبقرانی = ترجمهٔ من لایحضره‌الفقیه

(اخبار ـ فارسی)

ازمجلسی اول، مولی محمدتقی‌بن مقصود علی اصفهانی متوفی ۱۰۷۰ هـ. ق. که آنرا بخواهش شاه‌عباس دوم نوشته وچاپ شده است . نسخهٔ موجود شامل‌کتاب صلواة است از اول تا آخر .

آغاز: بسمله الحمدلله رب‌العالمین والصلوة علی افضل‌السابقین واشرف‌المصلّین محمد وعترته‌الذین . . . ابواب‌الصلوة باب‌الصلوة وحدودها قال‌الرضا (ع) لها اربعة الاف باب . . . باسانید متکثره منقول است از ذکریابن آدم . . .

نستعلیق ۲۲ سطری ۹×۱۶ س؛ بخط محمدتقی‌بن مسیب‌بیك در ۱۵ رجب ۱۱۱۱ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، درپشت صفحهٔ اوّل فهرست کتاب ومهر کتابخانه مجدالدین و درصفحه آخر یادداشت صفی‌قلی مشرف قوشخانه با مهر بیضی‌شکل با سجع «عبده صفی‌قلی» متن کتاب بخط نسخ، صفحه اوّل نونویسی شده، جلد تیماج عنابی ضربی‌دار . قطع ۱۶/۵×۲٤/۵ س .

۳۰۶

کافی = فروع ... = روضه ... **(اخبار ــ عربی)**

تألیف شیخ کلینی، محمدبن یعقوب، متوفی ۳۲۸ هـ. ق. نسخهٔ موجود از اول کتاب نکاح ازفروع کافی تا آخر فروع کافی و روضهٔ کافی می‌باشد.

آغاز : بسمله کتاب‌النکاح من‌الکتاب‌الکافی باب حب‌النساء علی‌بن ابراهیم ...

نسخ ۲۰ سطری ۱۱/۵×۱۷/۵ س، درپشت صفحهٔ اول آمده است که تاریخ شروع به تحریر این کتاب روز پنجشنبه ۲۷ ذی‌حجه ۱۰۹۶ هـ. ق. می‌باشد. از اول نکاح تا آخر کتاب وصیت بخط محمدابراهیم بن محمدرشید جعفری در روز یکشنبه غرّهٔ شعبان ۱۰۹۷ هـ. ق. وبقیّهٔ آن تا آخر کتاب روضه در ۱۱ رمضان ۱۱۳۲ هـ. ق. نگاشته شده است. عنوان ونشان بخش نخستین شنگرف، معلق بحواشی : م ق ر مد ظله وحواشی لغوی. دارای سماع وبلاغ، دارای ۵۵۴گ، ۱۸/۵×۲۴/۵ س، کاغذ اصفهانی، جلد مقوا با روکش کاغذ لاجوردی عطف وگوشه پارچه.

۳۰۷

قواعدالاحکام فی معرفةالحلال والحرام **(فقه ــ عربی)**

تألیف علامه حلّی، حسن‌بن یوسف، متوفی ۷۲۶ هـ. ق. که مکرر چاپ شده است.

آغاز: بسمله الحمدلله علی‌سوابغ‌النعماء وترادف‌الآلاءالمتفضل بارسال‌الانبیاء...

نسخ ۲۳ سطری ۱۱×۱۶/۵ س، تاریخ تحریر جزء

اوّل آن، پنجشنبه غرّهٔ ربیع‌الاوّل ۹۲۵ هـ. ق. معلّق بحواشی، ع ل، عمیدی ، و ... دارای سماع وبلاغ، عنوان شنگرف، در پشت صفحه اوّل تملك «محمدبن عبدعون» در دوبرگ اضافی اول، فهرست کتاب ویاداشتهای فقهی، برگ آخر نسخه‌کسر است دارای ۳۸۳ گ ۱٦ × ۲٤ س، کاغذ اصفهانی‌کمی‌آبدیده، جلد تیماج عنابی، مهر حاج سیدسعید را دارد .

۳۰۸

قواعدالاحکام فی معرفةالحلال والحرام. ج۱ **(فقه ــ عربی)**

نسخهٔ دیگریست ازمجلد اول کتاب پیشین . ازاول تا آخرکتاب وصیت رادارد.

نسخ ۱۸ و۱۹ سطری ۸×۱٦س، بخط مرتضی‌بن‌نورالله حسینی در ۱۷ ذیحجه ۱۱۰۵ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف ، معلق بحواشی، درپشت صفحه اوّل‌یادداشت تملك عبدالرضا بن میرابوجعفر، دارای۲٦۵گ ۱۷ × ۲٤/۵س، کاغذاصفهانی، جلد تیماج عنابی . مهر حاج سیدسعید را دارد .

۳۰۹

شوارق‌الالهام فی شرح تجریدالکلام **(کلام وعقائد ــ عربی)**

ازملاعبدالرزاق‌بن علی‌بن حسین لاهیجی متخلص به ــ فیّاض ــ متوفی۱۰۷۲ هـ. ق. نسخه حاضر از اول مقصد دوم درجواهر واعراض تا آخر کلام حقتعالی از الهیات .

آغاز: بسمله المقصدالثانی فی‌الجواهروالاعراض وفیه فصول خمسة اربعة منها فی‌الجواهر والخامس فی‌الاعراض . . .

شکسته نستعلیق ۲۳ سطری ۹×۱۶/۵ س؛ تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، معلّق بحواشی : ح عفی عنه. ح س سلّمه‌الله . ام ی‌ن دام فیضه وبرکاته . نسخه را کاتب به‌آخر نرسانده است ، دارای ۱۸۰ گ ۱۶×۲۴/۵ س؛ مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد مقوا با روکش کالینگور آبی‌رنگ عطف وگوشه پارچه .

۳۱۰

وافی. ج۲و۳ **(اخبار ــ عربی)**

تألیف ملامحسن فیض، محمدبن مرتضی، متوفی ۱۰۹۱ هـ. ق. (ر. ك.: ۲۵۴) نسخهٔ حاضر شامل مجلد دوم ومجلد سوم آنست وحاوی کتاب‌الحجه تا آخر کتاب ایمان وکفر .

نسخ ۲۵ سطری ۱۱/۵×۱۷ س؛ بخط محمدابراهیم‌بن محمدرضا ، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف ، مصحّح؛ دارای ۲۶۷ گ ۱۷×۲۴/۵ س؛ جلد تیماج عنابی لولایی؛ مهر حاج سیدسعید را دارد .

۳۱۱

شفا **(حکمت ــ عربی)**

تألیف ابن‌سینا، شیخ ابی‌علی، حسین‌بن عبدالله، متوفی ۴۲۷ هـ. ق. ازکتب معروف این حکیم است درحکمت نظری شامل منطق، طبیعیات، تعلیمیات والهیات که مکرر چاپ شده است . نسخهٔ حاضر شامل قسمت طبیعیات ازفن سماع طبیعی است، درچهارمقاله تا آخر کتاب نبات .

آغاز : بسمله الفن‌الاول من‌الطبیعیات فی‌السماع‌الطبیعی . . .

نسخ ۲۱ سطری ۹×۱۸/۵ س؛ تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. دارای ۳۹۸ گ ۱۷×۲٤/۵ س؛ با مهر حاج سیدسعید؛ جلد تیماج تریاکی .

۳۱۲

وافی. ج۵ **(اخبار ــ عربی)**

تألیف ملامحسن فیض، محمدبن مرتضی متوفی ۱۰۹۱ هـ. ق. (ر. ك. : ۲۵٤) . نسخهٔ حاضر شامل مجلد پنجم آنست درصلوة و دعا وقرآن .

نسخ خوش ۲۱ سطری ۱۱×۱۸ س ، تحریر پنجشنبه ۱۸ محرم ۱۰٦۹ هـ. ق. عنوان شنگرف؛ دارای یك سرلوح ساده؛ صفحات مجدول بطلا ومشکی وآبی ؛ نسخه تصحیح ومقابله شده است از روی نسخهٔ پسر فیض که آنرا از روی نسخه اصل نوشته ومقابله شده بوده است . معلق بحواشی : منه دام فیضه . درپشت صفحه اوّل مهر چهارگوشه با سجع «محب‌علی ابوالقاسم زین‌العابدین» ومهربیضی شکل با سجع «محمدباقربن محمدتقی‌الموسوی» از آن حجةالاسلام شفتی ویادداشت : تخمیناً مجموع هیجده‌هزار وپانصدوبیست‌ودو بیت دارای ۲۷۸ گ ۱۷×۲٤/۵ س، جلد تیماج مشکی ضربی‌دار . درآغاز نسخه فهرست کتاب و اصطلاحات اسامی رجال که وسیله پسر مؤلف درچهارصفحه مجدول تنظیم یافته است وتاریخ تولد و وفات‌های چندی .

۳۱۳

بحارالانوار. ج۲ **(اخبار ــ عربی)**

تألیف علامه مجلسی، محمدباقربن محمدتقی، متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. نسخهٔحاضر مجلد دوم آنست وشامل کتاب توحید می‌باشد .

نسخ ۲۱ سطری ۱۲×۱۶/۵س، بخط علیرضابن حاجی رستم‌علی مایانی در پنجشنبه ۹ ربیع‌الاوّل ۱۱۰۶ هـ. ق. عناوین شنگرف، درپشت صفحه اوّل یادداشت تملك محمد کاظم سبزواری مورخ ۱۱۰۶ هـ. ق. ویادداشت تملك محمد شریف با مهر بادامی‌شکل کوچك باسجع «العبد محمدشریف» ومهر چهارگوشه با سجع «تلك حجتنا آتیناها ابراهیم» نسخه دارای بلاغ است وشامل ۳۸۸ گ ۱۸×۲۴/۵ س . جلدتیماج سرخ ضربی‌دار .

۳۱۴

النخبة فی‌الحکمةالعلمیة والاحکام‌الشرعیه = النخبةالوجیزه فی . . .

(آداب اسلامی ــ عربی)

تألیف ملامحسن فیض، محمدبن مرتضی، متوفی ۱۰۹۱ هـ. ق. کتاب مختصری است جامع جمیع ابواب فقه واصول اخلاق .

آغاز موجود : لیس کالها لك من حیث لایعلم فکذا الهالك من حیث . . .

نسخ ۲۱ سطری ۸×۱۷/۵ س، بخط بنیادعلی در ٤ محرم ۱۰۷٤ هـ. ق. نسخه از اوّل یك‌برگ کسر دارد ، درآخر نسخه خطبه کتابی درسه صفحه آمده است . عنوان شنگرف،

دارای ٦٥ گ ۱۳×۲٤ س، با مهر حاج سیدسعید ؛ جلد مقوا با روکش سرخ، عطف و گوشه پارچه.

۳۱۵

عیون اخبارالرضا (ع) **(اخبار ـ عربی)**

تألیف شیخ صدوق، ابوجعفر محمدبن علی‌بن حسین‌بن بابویه قمی متوفی ۳۸۱ هـ. ق. که مکرر چاپ شده است . (ر. ك. : ۱۹۱) .

نسخهٔ موجود شامل جزء اول و دوم است وکامل می‌باشد .

آغاز :بسمله الحمدلله‌الواحدالقهار . العزیزالجبار . الرحیم‌الغفار . . .

نسخ ۲۱ سطری ۹×۱٦/٥ س، تحریر چهارشنبه ۱۹ رمضان ۱۱۳۲ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، معلق بحواشی: مجلسی ره، صالح ره . بیضاوی، ع ح ی . مجذوب ره وغیره. درپشت صفحه اول یادداشت تملك مورخ جمادی‌الاولی۱۲٦٦ هـ. ق. با مهر بیضی‌شکل بـا سجع «عبده‌الراجی اسدالله‌بـن محمدباقرالموسوی» نسخه تصحیح ومقابله شده‌است. دارای ۲٥۲گ ۱٥×۲٤/٥ س، جلدتیماج مشکی عطف میشن قهوه‌ئی.

۳۱٦

جامع عباسی **(فقه ـ فارسی)**

تألیف شیخ بهائی، محمدبن حسین عاملی متوفی ۱۰۳۰ هـ. ق. (ر. ك. : ۱۹) .

نسخهٔ موجود از اول باب ششم در وقف را دارد تا آخر کتاب .

نستعلیق ۱٥ سطری ۱۰×۱٥/٥ س، بخط محمدطاهر مسکبه‌عرب، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان شنگرف، درپشت صفحه

اول مهر بیضی‌شکل باسجع «عبدالوهاب بن محمدمهدی موسوی» ومهر حاج سیدسعید. دارای ۳۳۰ گ ۱۴/۵ × ۲۴ س، جلد تیماج عنابی لایه‌ئی.

۳۱۷

الشافی فی‌الامامة وابطال حجج‌العامة (کلام وعقائد ــ عربی)

تألیف شریف مرتضی، علم‌الهدی ابوالقاسم علی‌بن حسین‌بن موسی متوفی۴۳۶ هـ. ق. مؤلف دراین کتاب به‌شبهات قاضی عبدالجبار معتزلی متوفی ۴۱۵ هـ. ق. در کتاب‌المغنی، بطور دقیق وجزء به‌جزء پاسخ گفته است. این کتاب درایران چاپ شده است.

آغاز موجود: للامام بعض صفات‌النبی ص او اکثرها وجعل بینها مزیّة...

نسخ ۲۳ سطری ۱۲ × ۱۸ س، تحریر نیمه رمضان۱۱۱۷ هـ.ق. عناوین‌شنگرف، ناقص‌الاول، دارای۲۸۸ گ۱۸/۵ × ۲۴/۵ س، جلد مقوا با روکش آبی‌رنگ عطف وگوشه پارچه‌ئی.

۳۱۸

بلوهر وبوذاسف = بوذاسف وبلوهر (افسانه ــ فارسی)

داستانی است مأخوذ ازتعالیم بودا در مذمت دنیا. شیخ صدوق دراکمال، عربی آنرا آورده است وعلامه مجلسی در عین‌الحیات، فارسی آنرا نیز ذکر کرده است.

آغاز: بسمله باب سیوم در ذکر تمثیلات که مشتمل است برتوضیح عیبهای بسیار از دنیا...

نستعلیق ۱۵ سطری ۸/۵×۱٦/۵ س؛تحریر۱۲٤۹ هـ . ق. درآخر نسخه یادداشت تملك رحیم حسینی مورخ ۱۲۸۰ هـ. ق. دارای ۹٦ گ ۱٤/۵×۲٤ س؛ مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج قهوه‌ئی .

۳۱۹

تذکرهٔ سویدی = التذکرةالهادیة والذخیرةالکافیه. (پزشکی ــ عربی)

تألیف شیخ ابواسحاق سویدی، ابراهیم‌بن محمدبن طرخان انصاری دمشقی متوفی ٦۹۰ هـ. ق. ازاطبای معروف قرن هفتم هجری قمری . کتابی است بس نافع وادویهٔ مفرده را با ترتیب اعضاء وامراض وعلل ذکر کرده وجامع فوائد بسیاری از تجربیّات خود ومتقدّمین ومتأخرین اطبّا را با تعیین قائل آنها می‌باشد شامل ٤۱۲ باب .

آغاز : (پس‌ازفهرست ابواب کتاب) بسمله ذکرالعلماء الذین نقلت‌کتاب‌التذکرة المفیده .ابقراط. ابن‌ماسویه . . . الباب‌الاول فی علاج‌الشقیقه: یبض‌النمل یدق و...

انجام : الباب‌الثانی عشروالاربعمایه فی‌عفن‌الریاحین . الفواکه کالورد وغیره... الاثارالمجهوله لعسل بحر حمام منفوع فی ماء . تم‌الکتاب .

نستعلیق ۲۵ سطری ۹×۱۵/۵ س؛ بخط کمال‌بن شمس‌الدین علی‌بن محمد علاءالدین در ۲۲ رمضان ۹۸۵ هـ. ق. عناوین شنگرف، نسخه از اول کسر است وفهرست کتاب از باب ۱۷ شروع می‌شود در اول وآخر نسخه مهر بیضی‌شکلی هست با سجع : «محمدعلی‌بن عبدالوهاب» دارای ۳۳۰ گ ۱۷/۵×۲٤/۵ س؛ کاغذشکری‌رنگ، مهر حاج سیدسعید را دارد. جلد مقوا با روکش کاغذ لاجوردی‌رنگ عطف و گوشه پارچه .

۳۲۰

صحیفهٔ سجادیه **(ادعیه ــ عربی)**

ادعیهٔ مأثوره ازحضرت امام زین‌العابدین سجاد (ع) متوفی ۹۲ هـ. ق. می‌باشد وشامل ٥٤ دعاء اصل و ١٤ دعای معروف به ملحقات می‌باشد که مکرّر چاپ شده است .

نسخ خوش ومُعْرَب ۹ سطری ۸/٥×١٦ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عناوین شنگرف، برگ اول کسر است وازآخر هم برگی راکه نام کاتب وتاریخ کتابت نوشته می‌شود ندارد . صفحات مجدول بطلا ومشکی وآبی ونارنجی ، ستون‌بندی میان سطور وکمند مشکی و زرین، حواشی صفحه اول طلا ــ اندازی با گل وبوته، برخی اوراق وصالی شده، مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج عنابی ضربی‌دار.

۳۲۱

شرایع‌الاسلام **(فقه ــ عربی)**

تألیف محقّق اول، شیخ نجم‌الدین جعفربن حسن حلّی متوفی ٦۷٦ هـ. ق. که مکرر چاپ شده است . نسخهٔ موجود از اول نکاح تا آخر را دارد .

آغاز : بسمله کتاب‌النکاح واقسامه ثلاثة القسم‌الاول فی‌النکاح‌الدائم والنظر فیه . . .

نسخ ۱۹ سطری ۱۰/٥×١٦ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان شنگرف، معلّق بحواشی، برگ آخر کسرنویسی‌شده،

دارای ۱۸۵ گ ۱۸ × ۲٤ س، کاغذ آبدیده ، مهر حاج سید سعید را دارد . جلد تیماج قهوه‌ئی .

۳۲۲

مدارک‌الاحکام فی شرح شرایع‌الاسلام. ج۱. **(فقه ــ عربی)**

ازسید محمدبن علی‌بن حسین موسوی عاملی متوفی ۱۰۰۹ هـ. ق. که چاپ‌شده است . نسخهٔ حاضر از آغاز تا آخر صلاة را دارد .

آغاز : بسمله الحمدلله‌المحمود لآلائه . الشکور لنعمائه، المعبود لکماله . . .

نسخ ۲۷ سطری ۱۱ × ۱۹ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عناوین شنگرف، دارای ۲۳۲ گ ۱۸ × ۲٤ س، کاغذاصفهانی، مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج عنابی عطف ولبه وصالی شده .

۳۲۳

جامع عباسی **(فقه ــ فارسی)**

تألیف شیخ بهائی، محمدبن حسین عاملی متوفی ۱۰۳۰ هـ. ق. (ر. ك. : ۱۹) . نسخهٔ موجود کامل است .

نستعلیق ۲۱ سطری ۷/٥ × ۱۹ س، تحریراواسط ربیع‌الثانی ۱۱۲۳ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، درپشت صفحه اول فهرست کتاب درصفحه اول یادداشت مورخ ۱۱۸۲ هـ. ق. دارای ۳٥٦ گ ۱۲ × ۲٤ س، کاغذ اصفهانی، مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج عنابی عطف ولبه وصالی‌شده.

۳۲۴

کنزاللغات = کنزاللغة **(لغت ــ عربی بفارسی)**

تألیف محمدبن عبدالخالق‌بن‌معروف، از ادبای قرن نهم هجری که آنرا بنام سلطان محمدکیا (۸۵۰ــ۸۸۳) وپسرش کارکیا میرزاعلی مقتول بسال ۹۹۱ ه. بپایان رسانده است. این کتاب چاپ شده.

آغاز:

بسله ابتدای هرسخن آن‌خوبتر، کوست با حمد خدای دادگر

جواهر کنز لغات حمد وستایش نثار بارگاه...

نستعلیق خوش ۱۷ سطری ۸×۱۷/۵ س؛ بخط محمودبن عبدالحق در ربیع‌الثانی ۱۰۸۰ ه. ق. درپشت‌صفحه اول دو یادداشت تملك بوده است که پاك کرده‌اند. عنوان و نشان شنگرف، مهر حاج سیدسعید را دارد. دارای ۴۱۰ گ ۱۳×۲۴ س؛ اوراق وصالی شده؛ جلد تیماج قهوه‌ئی ضربی‌دار.

۳۲۵

شرح‌التذکرة **(ستاره‌شناسی ــ عربی)**

سلطان‌المحققین، خواجه نصیرالدین طوسی، محمدبن حسن متوفی ۶۷۲ ه. ق. کتاب جامعی درعلم هیئت نگاشته است بنام: التذکرةالنصیریه ــ که برآن شروح متعددی نوشته شده است ازجمله ملاعبدالعلی بیرجندی متوفی ۹۳۴ ه. ق. شرحی برآن نبشته که نسخهٔ حاضر می‌باشد. تاریخ فراغت ازاین شرح در ربیع‌الاول ۹۱۳

ه. ق. است .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی خلق‌السموات والارض وجعل‌الظلمات والنور ...

نسخ ۲۵ سطری ۸/۵×۱۶/۵ س، بخط محمدامین در جمعه نهم‌ربیع‌الاول ۹۲۹ ه. ق. عنوان ونشان شنگرف، صفحه اول نونویسی شده و درپشت صفحه بدرقه کتاب یادداشت تملك محمدعلی‌بن اسمعیل بایجی قرائی مورخ ۱۲۰۲ با مهر چهارگوشه با سجع «نوشته بر درجنت بخط نسخ جلی ، شفیع روز قیامت محمداست‌وعلی» دارای۳۷۵گ ۱۳×۲٤/۵ س، کمی آسیب موریانه دیده‌است. جلدتیماج عنابی‌ضربی‌دار. مهر حاج سیدسعید را دارد .

۳۲٦

بحارالانوار. ج۱۸. (اخبار ــ عربی)

تألیف علامه مجلسی، محمدباقربن محمدتقی، متوفی ۱۱۱۱ ه. ق. نسخهٔحاضر شامل مجلد هیجدهم است وحاوی کتاب طهارت وصلوة تا باب‌النهی عن‌التکفیر را دارد .

این نسخه را دوکاتب نوشته است ، بخش طهارت آن بخط نسخ ۱٦ تا ۲۳ سطری ۱۱/۵×۱۸/۵ س، بخط علی‌ــ رضابن حاجی رستم‌علی مایانی در رمضان ۱۱۰۳ ه. ق. در آخر همین بخش آمده است که نسخه وسیله محمدمهدی‌بن حاجی محمود درجمعه ۱٤ شعبان ۱۱۱۳ ه. ق. مقابله شده است درآخر نسخه مهر بادامی کوچکی هست با سجع «یا باقرالعلوم» معلق بحواشی «منه ره» و «دی ایده‌الله» . در پشت صفحه اول یادداشت تملك با مهر بادامی کوچك «یا

باقرالعلوم» که گویا ازعلامه مجلسی باشد ویادداشت تملك با مهر بیضی‌شکل با سجع «انعبد محمدمهدی‌بن حاجی محمود» که همان مقابله‌کننده است فهرست کتاب در دوبرگ الحاقی با یادداشت «مجموع طهارت وصلوة که نودهزاربیت است...» مصحّح است . بخش صلوة این کتاب بخط نسخ ۲۳ سطری ۱۲×۱۸ س؛ ناقص‌الآخر، کاتب آن شخص دیگری است ، کلاً دارای ۵۵۲ گ ۱۸×۲٤ س، دونوع کاغذ، مهر حاج‌سید سعید را دارد . جلد مقوا با روکش کالینگور سبز عطف و گوشه پارچه .

۳۲۷

قرابادین **(پزشکی ــ عربی)**

گمان می‌رود که تألیف بدرالدین محمدبن بهرام‌بن محمد قلانسی سمرقندی باشد زنده بسال ٦۲۰ هـ. ق. در٤۹ باب . باب اول دربدست‌آوردن ادویه ونگهداری آنها ۲ــ دراحکام احراق ۳ــ دراحکام‌غسل ٤ــ دراحکام جمودومجاورت‌ومسازجت ٥ــ درترکیب ادویه مفرده وکیفیت استعمال آنها در ادویه مرکبه . . . باب ۹ــ در استخراج روغنها . . . باب ۱٤ــ درکیفیت بدست‌آوردن ماءالجبن وخواص آن باب ۲۰ــ درتفسیر اسامی ادویه مرکبه یونانیه باب ۳۰ــ در ادویهٔ رعاف وعلاج دندانها باب ٤۰ــ در زینت . باب ٤۹ــ در ذکر خواص .

آغاز : بسمله الحمدلله الحکیم‌القاهر العزیزالقادر المتفرد بالازلیه المتوحد بالابدیه . . . اما بعد فقد دعانی الی جمع هذا المختصر انی رایت جل . . .

نسخ ۲۰ سطری ۷×۱٥/٥ س، بخط داودبن شمس‌بن داودبن احمدبن حسن فقیه شیبانی، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق.

عنوان شنگرف . مهر حاج سیدسعید را دارد . نسخه تصحیح ومقابله شده است ، دارای ۱۵۳ گ ۱۱/۵ × ۲٤ س، جلد مقوا با روکش کاغذی عطف وگوشه پارچه .

۳۲۸

اربعین = اربعون حدیثا **(اخبار ـ عربی)**

تألیف شیخ بهائی، بهاءالدین محمدبن حسین عاملی متوفی ۱۰۳۱ هـ. ق. که آنرا دراصفهان در روز دوشنبه ۱۳ صفر ۹۹۵ هـ. ق. ساخته است . شامل چهل‌حدیث با توضیح وشرح که چاپ شده است . نسخهٔ ما کامل است .

آغاز : بسمله إن احسن حدیث تحلی‌اللسان . . .

نسخ ۱۷ سطری ۷ × ۱٦ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، معلق بحواشی، درپشت صفحه اول یادداشت فتح خراسان بدست آقامحمدخان در ۱۱ محرم ۱۲۱۱ هـ. ق. برگ آخر کرنویسی شده ، دارای ۱۱۱ گ ۱٤ × ۲٤ س؛ مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج‌مشکی.

۳۲۹

مجموعه :

۱ـ جدول سیر آفتاب در دقایق بهت

با حروف وبه رمز است در دوصفحه، پس‌ازآن‌جدول مسیر معدل قمر درساعات در دوصفحه .

۲- ترجمهٔ صورالدرج (ستاره‌شناسی ـ فارسی)

ناشناخته. منسوب به‌تنکلوشاه بابلی. آقای تقی‌زاده در گاه شماری می‌نویسد: درهنگام ترجمهٔ کتاب توکروس Teucros ازپهلوی به‌عربی که به‌کتاب ـ الوجوه والحدود معروف شده نام نگارنده که مردیست یونانی به‌تنکلوش، تینکلوش، طینقروش برگشته است واین تنکلوشاه بابلی یقیناً همان توکروس یونانی است. این ترجمه شاید ازهمان (الوجوه والحدود) توکروس یونانی باشد؟ متن عربی این کتاب درفهرست خدیوی بخش ستاره‌شناسی و ریاضی، شناسانده شده وبگفته تقی‌زاده نسخه‌ای ازآن درلیدن ونسخه دیگردرلنین گراد وسوم دریکی ازکتابخانه‌های شخصی تهران هست. واین نام دارد (صورالدرج والحکم علیها لتنکلوشاه‌البابلی ـ القوفانی بترجمهٔ ابن‌وحشیه. چند ترجمه فارسی ازاین کتاب دردست هست که کهنه‌ترین آنها نسخه ۲۵۲ خویی مجلس است. درانتساب ترجمهٔ عربی «صورالدرج» به توکروس یونانی وتنکلوشاه بابلی سخن‌است، تا چه رسد به برابری ترجمهٔ‌فارسی موجود با (صورالدرج) که خود مورد تأیید قرار نگرفته. (ر. ك. : منزوی، نسخه‌ها : ۱/۲۵۸). درعیون‌الانباء : ۲/۳۰ برای فخر رازی کتاب تنکلوشاه یاد شده.

آغاز : بسله بر رأی ارباب خرد پوشیده نماند که فرمان خداوند جهان‌پادشاه مغرب ومشرق خلدالله ملکه رسید بکسترین بنده‌گان تا کتاب تنکلوشاه بابلی را ترجمه نماید تا هرسخنی که دراین کتاب به‌رمز نوشته‌است گشاده‌گرداند. . . فصل اول دراثبات طلسمات. . .

۳ـ لطائف‌الکلام فی احکام‌الاعوام = لطائف‌الکرام . . . (ستاره‌شناسی ـ فارسی)

تألیف سیدمنجم، محمدبن محمد حسینی (نیمه اول قرن نهم هجری) درمعرفت قانون احکام واختریینی که تحویل سال عالم را به‌افق لاهیجان در ۷ ربیع‌الاول۸۲٤ هـ. ق. دراین کتاب استخراج کرده وازاستخراج دیگر او چنین برمی‌آید که آنرا در سالهای ۸۲۳ـ۸۲٤ هـ. ق. نگاشته است .

آغاز : بسمله چنین گوید محرّر این سواد، اضعف‌العباد محمدالحسینی‌السدعو بسیدالمنجم که این مسوده‌ایست درمعرفت قانون احکام مسمی به . . . چه برحاجت این . . .

رسالهٔ اول جدول است و رساله دوم شکسته نستعلیق ۲۱ سطری ۱۰/٥×۱۸/٥ س؛ نسخه را کاتب به‌آخر نرسانده است . عنوان شنگرف، و رساله سوم نسخ ۱۷ سطری ۱۰/٥×۱۷ س، تحریرسدهٔ ۱۰ هـ.ق. نسخه از اول نونویسی شده وازآخر هم کسر است . عنوان شنگرف . این مجموعه دارای ۱۰٦ گ ۱٦/٥×۲٤ س، برخی اوراق وصالی شده ، درآغاز وانجام کتاب چند رگ اضافی نانویس دارد ، با مهر حاج سیدسعید، جلد تیماج مشکی .

۳۳۰

شرایع‌الاسلام **(فقه ـ عربی)**

تألیف محقّق اول، شیخ نجم‌الدین جعفربن حسن حلّی متوفی ٦۷٦ هـ. ق. که مکرر چاپ شده است . نسخهٔ موجود از اوائل طهارت تا اواخر دیات را دارد .

نسخ مُعْرَب ۲۵ سطری ، بخط محمودبن محمد در

۱۷ شعبان ۱۱۰۲ هـ.ق. عنوان شنگرف، از اول تا پایان وصیّت، تصحیح‌ومقابله شده‌است دارای۳۱۷گ ۱۷/۵ × ۲٤ س، نسخه از اول وآخر ناقص است. برخی اوراق وصالی شده وکمی آبدیده. جلد تیماج عنابی فرسوده عطف میشن مشکی. مهر حاج سیدسعید را دارد.

۳۳۱

دیوان خاقانی **(شعر ــ فارسی)**

سرودهٔ حکیم افضل‌الدین ابوبدیل ابراهیم یاعثمان یا علی نجار شیروانی‌متوفی ۵۸۲ یا ۵۹۰ یا ۵۹۵ هـ. ق. دارای : قصیده، مرثیه، ترکیب، غزل، قطعه، رباعی. این دیوان مکرر چاپ شده است.

آغاز : بسمله : دل من پیر تعلیم است ومن طفل زبان دانش . . .

نستعلیق ۱۸ سطری ۹ × ۱۸ س، تحریر سدهٔ ۱۰ هـ. ق. ستون‌بندی صفحات وجدول شنگرف وآبی، دارای ٤۱۲ گ ۱۳/۵ × ۲٤ س، ناقص‌الآخر، برخی اوراق وصالی‌شده، کاغذ هندی، مهرحاج سیدسعیدرا دارد. جلدتیماج عنابی‌ضربی‌دار.

۳۳۲

اسفار اربعه **(حکمت ــ عربی)**

تألیف صدرالدین محمدبن ابراهیم قوامی شیرازی معروف به ملاصدرا متوفی ۱۰۵۰ هـ. ق. که مکرر چاپ شده است. نسخهٔ حاضر سفر نفس است.

آغاز : بسمله الفن‌الثانی فی علم‌النفس. السفرالثالث وهوالذی من‌الحق الی‌ــ الخلق، بالحق.

شکسته نستعلیق ۲۰ سطری ۱۰×۱٦ س؛ تحریر پنجشنبه ۱۹ جمادی‌الاول ۱۲۲۳ هـ. ق. درمدرسه جده‌کوچك. عنوان ونشان قرمز؛ دارای ۱۵۵ گ ۱۷/۵×۲٤ س؛ کاغذ فرنگی آهار مهره‌ئی. مهر حاج سیدسعید را دارد. جلدتیماج مشکی لایه‌ئی.

۳۳۳

شرح تجریدالکلام **(کلام ــ عربی)**

ازملاعلی قوشچی، متوفی ۸۷۹ هـ. ق. (ر. ك. : ۲٤۷). نسخهٔ حاضر از مقصد دوم درجواهر واعراض تا آخر را دارد.

آغاز : بسمله المقصدالثانی فی‌الجواهر والاعراض وفیه فصول‌الفصل الاول فی‌الجواهر. قدم مباحثها . . .

شکسته نستعلیق خوش ۲٤ سطری ٦/۵×۱٦/۵ س، بخط اسماعیل‌بن امام ویردی در ذی‌حجه ۱۰۷۷ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، مصحّح، مهر حاج سیدسعید را دارد. دارای ۱۸۹ گ ۱۳×۲٤ س؛ جلد تیماج مشکی.

۳۳٤

مسالك‌الافهام فی شرح شرایع‌الاسلام **(فقه ــ عربی)**

ازشهید دوم، زین‌الدین‌بن علی‌بن احمد شامی عاملی مقتول بسال ۹٦٦ هـ. ق. (ر. ك. : ۲٤۳). نسخهٔ حاضر از اوائل نکاح تا پایان عقود را دارد.

آغاز موجود : یحتاج الیه قرینة فکذلك استعماله فیهما بطریق‌الحقیقة علی‌ــ المختار . . .

نسخ ۱۹ سطری ۱۰×۱۷ س؛ بخط علی‌نقی‌بن محمدتقی؛ تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. ناقص‌الاول؛ دارای ۲۶۹ گ ۱۷/۵×۲۴ س؛ درصفحه اول تملك محمدعلی‌بن محمدباقر با مهر او؛ جلد تیماج قهوه‌ئی ضربی‌دار.

۳۳۵

بحارالانوار. ج ۷ **(اخبار ــ عربی)**

تألیف علامه مجلسی، محمدباقربن محمدتقی، متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. نسخه حاضر مجلد هفتم آنست درامامت که آنرا در ذی‌حجه ۱۰۸۶ هـ. ق. ساخته است.

نسخ ۲۳ سطری ۱۰/۵×۱۶/۵ س؛ تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. نسخه تصحیح ومقابله شده است. عنوان ونشان شنگرف. ناقص‌الاول؛ دارای ۲۴۲ گ ۱۸×۲۴ س؛ جلد تیماج مشکی.

۳۳۶

نهج‌البلاغه **(اخبار ــ عربی)**

جامع آن سید اجل محمدبن حسین‌بن موسی معروف به سیدرضی متوفی ۴۰۶ هـ. ق. (ر. ك. : ۱۴۹) . با ترجمه فارسی بزیر هرسطر، درپشت صفحه اول با خط مغایر آمده است که این گزارش ازآن شرف‌الدین اردبیلی است متوفی ۹۵۰ هـ. ق. اگر این گفته صحیح باشد باید نام این کتاب منهج‌الفصاحة فی شرح نهج‌البلاغه باشد که صحت این انتساب معلوم نگردیده است وباید جز آن باشد.

آغاز : بسمله اما بعد حمدالله الذی جعل‌الحمد ثمناً لنعمائه ومعاذاً من بلائه ...

آغاز ترجمه : اما پس‌از سپاس وستایش خدای عزّوجل آنخدائی‌که بعنایت‌خود

گردانید حمد وشکر خود را بهای نعمتهای خود وپناه بندگان ازعقوبت وعذاب خود . . .

نسخ ۱۸سطری ۱۱/۵×۱۷/۵ س؛ بخط محمدصالح بن محمدباقر نیشابوری درظهرچهارشنبه دهه آخرجمادی‌الاولی ۱۱۰۲ هـ. ق. عناوین شنگرف؛ با حواشی لغوی؛ دارای ۳۸٤ گ ۱۸×۲۳/۵ س؛ کاغذ صیقلی؛ برخی اوراق وصالی شده؛ مهر حاج سیدسعید را دارد. جلد تیماج سرخ ضربی‌دار .

۳۳۷

مصباح‌المتهجد وسلاح‌المتعبد = مصباح کبیر (ادعیه ــ عربی)

ازشیخ طوسی، محمدبن حسن، متوفی ٤٦۰ هـ. ق. (ر. ك. : ۳۰۲) .

این نسخه قسمت اول کتاب را شامل است .

نسخ ۱۵ سطری ۱۰×۱٦ س؛ این نسخه با نسخه شماره ۳۰۲ کلاً یك کتاب را تشکیل می‌داده است با خط یك کاتب که مالك نسخه حسین‌بن یوسف هروی آنرا به پانزده قران خریداری کرده است وبجهت سهولت قرائت در دوجلد قرار داده است، نسخه بخط حسین‌بن شمس‌الدین محمد اصفهانی است در ۱۵ شوال ۱۰۷٦ هـ. ق. درپشت صفحه بدرقه اول یادداشت تملك محدّث قمی، حاج شیخ عباس و درپشت صفحه بدرقه دوم یادداشت بیع وتجزیه کتاب به دوجزء ازحسین‌بن یوسف هروی ومهر بیضی‌شکل با سجع «عبدالحسین» و درپشت صفحه اول کتاب یادداشت بیع عماد فهرستی با مهر بیضی‌شکل با سجع «عمادالمحققین مهدی» مورخ ربیع‌الثانی ۱۳۳۰ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف،

معلق بحواشی لغوی . دارای ۱٦٤ گ ۱٦/٥ × ۲٤ س؛ کاغذ حنائی، جلد تیماج سرخ . مهر حاج سیدسعید را دارد .

۳۳۸

شرح زیج الغ‌بیگ **(ستاره‌شناسی ــ فارسی)**

متن از الغ‌بیگ محمد (۷۹٦ــ۸۵۳ هـ. ق.) ابن‌شاهرخ‌بن امیرتیمور گورکان، که بکمک چندتن از دانشمندان نگاشته شده است، همکاران عبارتند از قاضی‌زادهٔ رومی، غیاث‌الدین جمشید کاشانی وبعدازمرگ آن‌دو، ملاعلی قوشچی . کتاب در چهارمقاله است :

۱ــ تواریخ، دریك مقدمه وپنج باب .

۲ــ اوقات طالع دربیست‌ودو باب .

۳ــ سیر ستارگان در سیزده باب .

٤ــ دیگر اعمال نجومی در دوباب .

چون نسخه بدون آغاز بود، شارح آنرا بخوبی نشناختم . گمان می‌کنم ازملا عبدالعلی بیرجندی متوفی ۹۳٤ هـ. ق. ویا ازآن غیاث‌الدین جمشیدبن مسعودکاشانی متوفی ۸۳۲ هـ. ق. باشد که بنام ــ زیج‌الخاقانی فی تکمیل‌الزیج‌الایلخانی ــ موسوم است . گزارشی است که درابتدا تحت عنوان متن تمام عبارت ماتن را آورده سپس تحت عنوان ــ شرح ــ بگزارش نسبتاً تفصیلی آن پرداخته است . نسخه موجود از اواخر مقدمه واول باب اول از مقاله اول را دارد تا آخر کتاب. اولین عنوان‌موجود درآخر برگ نخستین : متن باب اول درمعرفت تاریخ هجری اول این تاریخ اول محرم . . . شرح عرب را پیش‌از دولت اسلام تواریخ بسیار بوده است و چون

رسول‌الله علیه‌السلام ازمکه بسدینه . . .

انجام : مستند آن تجربه وامتحان است بل وحی والهام وکیفیت وضع جداول نیز ظاهر است . تمام شد .

نستعلیق ۲۲ سطری ۱۰×۱۸ س، تحریر اوائل رجب ۹۹۶ هـ. ق. دریزد . نسخه از اول ناقص است . عنوان ونشان و دوائر نجومی شنگرف وجای برخی ا زدوائر واشکال نجومی نانویس است، درآخر نسخه یادداشت تملك محمداشرف‌بن محمدجعفر اصفهانی، مهر حاج سیدسعید را دارد . دارای ۱۴۳ گ، ۱۸×۲۴ س، جلد تیماج مشکی ضربی‌دار .

۳۳۹

علل‌الشرایع والاحکام والاسباب **(اخبار - عربی)**

تألیف شیخ صدوق، محمدبن علی‌بن بابویه قمی متوفی ۳۸۱ هـ. ق. کـه چاپ شده است . نسخهٔ ما کامل است .

آغاز : بسمله الحمدلله رب‌العالمین وصلی‌الله علی سیدنا محمد وآله‌الطاهرین و سلم تسلیما قال‌الشیخ ابوجعفر . . .

نسخ ۲۵ سطری ۱۱/۵×۱۷/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان شنگرف، درپشت صفحه اول مهر کتابخانه مجدالدین، مصحّح . دارای ۲۳۸ گ ۱۸×۲۴ س، جلد مقوا عطف میشن زرد .

۳٤۰

جامع عباسی **(فقه ــ فارسی)**

تألیف شیخ بهائی، محمدبن حسین عاملی متوفی ۱۰۳۰ هـ. ق.
(ر. ك. : ۱۹) . نسخه کامل است .

نستعلیق ۱۲ سطری ۷/٥×۱۸/٥ س، تحریر ۱۲۳۸ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز، جدول صفحات آبی، دارای ۲۳۹گ ۱٥×۲٤ س، مهر حاج سیدسعید را دارد ، جلد تیماج عنابی لایه‌ئی .

۳٤۱

شرح موجزالقانون = شرح نفیسی **(پزشکی ــ عربی)**

ازنفیس‌بن عوض‌بــن حکیم کرمانی کــه آنرا درغرّهٔ ذی‌حجه ۸٤۱ هـ. ق. در سمرقند ساخته است (ر. ك. ذریعه : ۱٤/۹٥) نسخهٔ موجود شامل فن اول وســوم است .

آغاز : قال‌الشیخ الامام‌الحبرالکامل علاءالدین علی‌بن ابی‌الحزم‌القرشی‌الستطبب صیغة تفعل ههنا للمبالغة مثل‌تقدّس وتمجّد قدرتّبت هذاالکتاب علی اربعةفنون...

نسخ ونستعلیق خوش ۲۳ سطری ۷/٥×۱٦/٥ س ، تحریر جمادی‌الثانی ۱۱۸۷ هـ. ق. بخاطر آقامحمدنصیر، میان سطور صفحه اول و دوم طلااندازی، مصحّح ومعلق‌حواشی، درصفحه اول مهر بیضی‌شکل با سجع : «عبده ابوالقاسم‌بــن احمدالموسوی» و درپشت صفحه بدرقه تملك محمدحسین‌بن علی‌اصغر لاهیجی با مهر بیضی‌شکل با سجع «حسین منی و

انا من‌حسین» عنوان‌ونشان‌شنگرف، دارای ۲۴۰گ ۱۴×۲۴ س، برخی اوراق وصالی شده، با مهر حاج سیدسعید، جلد روغنی فرسوده.

۳۴۲

قصص‌الانبیاء **(تاریخ ــ فارسی)**

ناشناخته. نسخه بدون آغاز وانجام است. داستان پیامبران وآیات تاریخی‌را ذکر کرده است وشرح نموده. قصه آدم صفی. آفرینش آدم. آفرینش لوح وقلم. قصه بهشت... تا قصه فتح خیبر. پس‌ازهر داستان ــ والله اعلم ــ مثلاً درقصه تولد موسی پیغامبر... قوله تعالی واوحینا الی‌ام موسی قوله تعالی وقالت‌لاخته... و در داستان فتح خیبر... آنگاه علی رضی‌الله عنه بان کافر...

اولین عنوان موجود: قصّه آدم صفی (ع) چون حق تعالی خواست که آدم صلواةالله علیه را بیافریند برزمین جبرئیل علیه‌السلام را فرستادکه قبضهٔخاك از روی زمین...

نستعلیق ۲۱ سطری ۸/۵×۱۷ س؛ تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. دارای ۲۰۰ گ ۱۳×۲۴ س؛ نسخه دارای بلاغ است. کاغذ هندی وصالی شده، نسخه از اول وآخر ناقص است. عنوان وجدول صفحات شنگرف، مهرحاج سیدسعید را دارد. جلد کالینگور مشکی عطف وگوشه پارچه.

۳۴۳

حق‌الیقین فی اصول‌الدین **(عقائد ــ فارسی)**

تألیف علّامه مجلسی، محمدباقربن مجمدتقی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. که آنرا

بنام سلطان‌حسین صفوی درآخر شعبان ۱۱۰۹ هـ. ق. درپنج باب ویك خاتمه ساخته است که چاپ شده . باب اول دراقرار بوجود صانع عالم . باب دوم، دربیان صفات سلبی حقتعالی . باب سوم درصفات افعال . باب چهارم درمباحث نبوت . باب پنجم درامامت . خاتمه دراحوال قیامت .

نستعلیق ۲۰ سطری ۱۲×۱۸ س؛ تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان شنگرف، دارای ۳۳۲ گ ۱۷/۵×۲۴ س؛ جلدتیماج مشکی . مهر حاج سیدسعید را دارد .

۳۴۴

مجموعه :

۱ــ کفایةالفقه = کفایةالاحکام (فقه ــ عربی)

تألیف محقق سبزواری، ملامحمدباقربن محمدمؤمن خراسانی سبزواری‌متوفی ۱۰۹۰ هـ. ق. (ر. ك. : ۲۳۴) . نسخهٔ موجود شامل جزءاول و دوم تــا آخرمواریث را دارد .

آغاز : بسمله حمد له . کتاب‌الطهارت وفیه فصول‌الاول فی‌الوضــوء وفیــه ابحاث‌الاول ــ یجب‌الوضوء للصلوةالواجبة والطواف‌الواجب . . .

۲ــ میزان‌المقادیر (فقه ــ عربی)

تألیف علامه مجلسی، ملامحمدباقربن محمدتقی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. که آنرا ازکتاب روضةالمتقین تألیف پدرش مجلسی اول گزین نموده وبگفتهٔ علّامه نوری درکتاب دارالسلام، این کتاب اولین تألیف مجلسی دوم می‌باشد در واحدهای وزن و درهم و دینار شرعی که مکرر چاپ شده است .

آغاز : بسمله یقول‌الفاضل‌الزکی والعالم . . . الحمدلله الذی ارتفع عن مطارح الافهام ولاتوزن صفات عظمته بمیزان‌العقول ومکیال‌الاوهام . . .

رساله اول بخط نسخ ۲۵ سطری ۱۱/۵×۱۷/۵ س ، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، نسخه از آخر ناقص است . معلق بحواشی، و رساله دوم بخط نسخ ۲۷ سطری ۱۲/۵×۱۸/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. درپنج‌برگ، کلاً هردو رساله شامل ۲۷۷ گ، ۱۷/۵×۲٤ س، مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد تیماج تریاکی .

۳٤۵

مجموعه :

۱ــ مکتوب خواجه معین‌الدین به خواجه قطب‌الدین بختیار کاکی دهلوی.

(اخبار ــ فارسی)

شرح چند حدیثی است که رسول‌الله (ص) درباب معرفت به‌عمر فرموده‌اند . ازبرگ ۱۱ــ۱ .

آغاز : بسمله مکتوب حضرت خواجه معین‌الدین که بحضرت خواجه‌قطب‌الدین بختیار کاکی نوشته بودند اینست : دوست همراز دل یقین برادرم خواجه قطب‌الدین دهلوی ارشدك‌الله... ازفقیر معین‌الدین چندنکته‌های‌وحدت ورمزهای‌هدایت...

۲ــ فضائل علی (ع) **(اخبار ــ اردو)**

چند حدیث نبوی است با ترجمه آنها بزبان اردو، ازبرگ ۱۲ تا ۳۰ .

آغاز : بسمله عن انس‌بن مالك قال رسول‌الله یدخل‌الجنة من امتی سبعون الفاً بلاحساب ولاعذاب . انس‌بن مالك سی‌مروی هی‌که رسول خدا نی فرمایا داخل

جنت هو نکی میری امت . . .

۳ــ مقتل امام حسین (ع) **(اخبار ــ عربی)**

چند حدیث با شرح آنهاست درباره شهادت حضرت سیدالشهداء (ع) .

ازبرگ ۳٤ــ۳۰ .

٤ــ تحفةالقرا = تحفةالقاری **(تجوید وقرائت ــ فارسی)**

تألیف میرمصطفی‌بن ابراهیم قاری تبریزی شیعی طوسی متوفی حدود ۱۰۸۰ هـ. ق. دریك مقدمه و دوازده باب که آنرا در راه مکّه ومدینه بسال ۱۰٦۷ هـ. ق. بنام شاه‌عباس دوم نگاشته است وسپس شاه‌عباس از او خواسته است تا دربیان نام هرسوره وشماره آیتها وتعیین جزءها و . . . چیزهائی برآن بیفزاید ومؤلف درسال ۱۰٦۸ هـ. ق. متمم تحفةالقراء وبعدازآن ــ ملحق تحفةالقراء را نگاشته است . از برگ ٤۱ــ۳۵ .

نسخهٔ موجود ازآغاز تا اول باب دوم را دارد . مقدمه درفضیلت تلاوت قرآن، باب اول دربیان مخارج ولوازم آن . باب دوم دربیان صفات حروف .

آغاز : بسمله حمد بی‌حد وثنای بی‌عد حضرت قادری وحکیمی را سزد که بقدرت کامله وحکمت بالغه . . .

۵ــ مفاتیح‌الشرایع. **(فقه ــ عربی)**

تألیف ملامحسن فیض کاشانی متوفی ۱۰۹۱ هـ. ق. فقه استدلالی مختصری است که چاپ شده . نسخهٔ موجود ازآغاز تا نماز جمعه را دارد . ازبرگ ٤٦ــ٤۱ .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی هدانا لدین‌الاسلام وسن لناالشرایع والاحکام ...

٦ــ کبری **(منطق ــ فارسی)**

تألیف میرسیدشریف جرجانی متوفی ۸۱٦ هـ. ق. گفتار کوتاهی است درمنطق که چاپ شده است . ازبرگ ۵۳ــ٤٦ .

۷ــ حاشیهٔ تهذیب‌المنطق = حاشیه ملاعبدالله **(منطق ــ عربی)**

اصل ازتفتازانی وحاشیه ازملاعبدالله یزدی شاه‌آبادی متوفی ۹۸۱ هـ. ق. کــه آنرا درچهارشنبه ۲۰ ذیحجه ۹٦۷ هـ. ق. درنجف ساخته است ومکــرر چاپ شده . نسخه موجود از اول تا کلیات خمس را دارد . ازبرگ ٦۸ــ۵۳ .

۸ــ شجرةالامانی **(بلاغت ــ فارسی)**

ازمیرزامحمدحسن قتیل‌بن درگاهی کایته‌ای، ازهندوان مسلمان‌شده متوفی بسال ۱۲۳۳ هـ. ق. یا ۱۲٤۰ هـ. ق. دراستعمال کلمات ازنظم ونثر که آنرا به اشارهٔ سید امان‌علی ساخته است درشش فرع و درهر فرع چند ثمره است . فرع اول در بیان ماهیت کلمه وتقسیم آن . درچهار ثمره . فرع دوم در ذکــر ضرورت کلمــه و حذف آن درکلام . یك ثمره . نسخهٔ موجود از اول تا اواخر ثمرهٔ یك ازفرع دوم‌را بیش ندارد . ازبرگ ۷۳ــ٦۸ .

۹ــ مکاتیب = منشآت **(فارسی)**

ازمحمد فیض‌بخش ابن غلام سرورکاکوری در ۱۲۰۵ هـ. ق. ازبرگ ۹۲ــ۷۳. آغاز : بسمله هرچند طوطی‌شکرین مقال خامه‌را دربرابرآئینه بیان‌می‌گذارم...

۱۰ــ بوستان **(شعر ــ فارسی)**

ازشیخ مصلح‌الدین سعدی شیرازی متوفی ٦۹۱ هـ. ق. منظومهٔ اخلاقی‌معروفی

است دربحر متقارب . شامل پنج‌هزاربیت که مکرر چاپ شده است .

نسخهٔ موجود از اول چندبرگی بیش ندارد . ازبرگ ۹۷ــ۹۲ .

رساله اول بخط نستعلیق ۱٤ سطری ۹/٥×۱۷/٥ س، که آنرا در ۱۱ جمادی‌الثانی ۱۲۲۸ هـ. ق. بفرمان شاه‌صاحب شفیق فتح‌جان صاحب و رساله دوم بخط نسخ ونستعلیق ۱۸ سطری ۸/٥×۱۷/٥ س، چلیپا و راسته که نسخه را کاتب به‌آخر نرسانده است عنوان ونشان شنگرف و رساله سوم بخط نسخ ۱۸ سطری ۷×۱٤ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، نسخه را کاتب به‌آخر نرسانده است. رساله چهارم بخط نستعلیق ۱٥ سطری ۸×۱٥ س، ناتمام، عنوان شنگرف، درپشت صفحه اول مهر چهارگوشه با سجع «عبده سجادعلی ۱۲۷۷» . رساله پنجم نستعلیق ۲۱ سطری ۸×۱٦ س، عنوان ونشان وجدول صفحات شنگرف، ناتمام . رساله ششم نستعلیق ۱٦ سطری ۸×۱۷س، عنوان شنگرف، ناتمام ، پشت صفحه اول یادداشت مورخ شوال ۱۲۷٦ هـ. ق. ومهر سجادعلی . رساله هفتم نسخ ۱٥ سطری ۸×۱٦/٥ س، ناتمام . عنوان قوله شنگرف، مهر سجادعلی را دارد . رساله هشتم نستعلیق ۱٦ سطری ۹×۱۷/٥ س، ناتمام، عنوان شنگرف، درپشت صفحه اول مهر سجادعلی ویادداشت مورخ ۱۲۷۲ هـ. ق. رساله نهم نستعلیق ۱٥ سطری ۸×۱٥ س ، ناتمام، با همان یادداشت وتاریخ . رساله دهم نستعلیق ۱۷ سطری ۸/٥×۱۷/٥ س، با همان خط ویادداشت وتاریخ . ناتمام . این مجموعه کلاً دارای ۱۰۰ گ ۱٥×۲٤ س، مهر حاج سیدسعید را دارد . جلد مقوا عطف پارچه فرسوده .

۳٤٦

مدارك‌الاحكام فی شرح شرایع‌الاسلام. ج۲. **(فقه ــ عربی)**

از سیدمحمدبن علی‌بن حسین موسوی عاملی متوفی ۱۰۰۹ هـ. ق. که چاپ شده است. نسخهٔ حاضر ازصلوة کسوف تا آخر اعتکاف است.

آغاز: بسمله الحمدلله حمداً کثیراً کما هو اهله وصلی‌الله علی سیدنا محمد وآله قوله‌الفصل‌الثالث فی صلوة‌الکسوف والکلام...

نسخ ۲۷ سطری ۱۱×۱۹ بخط زمان‌بن محمد درمحرم ۱۰٦٦ هـ. ق. عنوان ــ قوله ــ شنگرف. درپشت صفحه اول یادداشت تملك محمد عبدالحی ابن نورالدین با مهر بیضی شکل با سجع «یا رب کلّ شیئ یثق بك عبدالحی» دارای۱۹۲ گ ۱۷/۵×۲٤ س، دارای نسخه بدل، جلد تیماج عنابی. با مهر حاج سیدسعید.

۳٤۷

کشّاف عن حقائق‌التنزیل = تفسیر کشّاف **(عربی)**

ازجارالله زمخشری، محمودبن عمر خوارزمی معتزلی حنفی متوفی ۵۳۸ هـ. ق. (ر. ك. : ۲۰۰). نسخهٔ موجود ازسورهٔ بنی‌اسرائیل تا لقمان را دارد.

نسخ مُعَرَّب ۲۱ سطری ۱۱/۵×۱۸ س، تحریر سدهٔ ۱۰ هـ. ق. نسخه مقابله شده است، ناقص‌الاول، دارای ۲۲۳ گ ۱۵×۲۳ س، جلد مقوا عطف میشن سرخ.

۳۴۸

عیون اخبارالرضا (ع) **(اخبار ــ عربی)**

تألیف شیخ صدوق، ابوجعفر محمدبن علی‌بن حسین‌بن بابویه قمی متوفی۳۸۱ هـ. ق. که مکرر چاپ شده است . (ر. ك. : ۱۹۱) . نسخهٔ موجود کامل است .

نسخ ۱۷ سطری ۷×۱۶/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، جدول صفحات زرین ومشکی وآبی ، برگ اول، نونویسی شده، تصحیح ومقابله گردیده است . دارای ۳۸۸ گ ۱۳ × ۲۴ س، درآخر نسخه مهر بیضی‌شکل با سجع «عبده محمدجعفربن غلام‌علی» و درپشت صفحه آخر مهر چهارگوشه با سجع «کاظم آل محمد» دارای یك سرلوح ساده . با مهر حاج سیدسعید . جلد تیماج قهوه‌ئی .

۳۴۹

تحفةالزائر **(ادعیه ــ فارسی)**

تألیف علامه مجلسی، محمدباقربن محمدتقی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. که چاپ شده است . (ر. ك. : ۱۷۴) .

نسخ ۲۳ سطری ۹×۲۳ س، تحریر صفر ۱۰۸۵ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز، مهر حاج سیدسعید را دارد . درپشت صفحه اول یادداشت تملك با مهر چهارگوشه با سجع «الواثق بالله‌الغنی عبده زین‌العابدین» . دارای ۱۶۲ گ ۱۴ × ۲۴ س، کاغذ فرنگی، جلد تیماج قهوه‌ئی ضربی‌دار .

۳۵۰

حیات‌القلوب. ج۲. **(اخبار ــ فارسی)**

تألیف علّامه مجلسی، محمدباقربن محمدتقی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. (ر. ك. : ۳۰٤) . این نسخه شامل جلد دوم آنست دربیان تاریخ ولادت و وفات ومعجزات و غزوات وسایر احوال شریفه خاتم‌النبیین (ص) .

نسخ ونستعلیق ۲۱ سطری ۹/٥×۱۹ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. نسخه را کاتب بآخر نرسانده است ، دارای ۳۸۲گ ۱٥/٥×۲٤ س، کاغذ فستقی وشکری‌رنگ کمی آبدیده در پشت صفحه اول تملك مورخ ۱۲۹۹ هـ. ق. با مهر حاج سید سعید ، جلد تیماج قهوه‌ئی ضربی‌دار .

۳۵۱

مفاتیح‌الاعجاز فی شرح گلشن راز = شرح گلشن‌راز **(عرفان ــ فارسی)**

گزارشی است برگلشن راز شبستری بخواهش سالکان طریق مودت از اسیری لاهیجی، شمس‌الدین محمدبن یحیی نوربخشی متوفی ۹۱۲ هـ. ق. در ۱۹ ذیحجه ۸۷۷ هـ. ق. که مکرر چاپ شده است .

آغاز : بسمله باسمك‌الاعظم‌الشامل فیضه‌القدس لکل موجود . . .

نستعلیق ۱۹ سطری ۸×۱٥/٥ س. بخط رحمةالله‌بن محمدحسینی نوربخشی در دهم رمضان ۸۸۲ هـ. ق. درمکه معظمه ونسخه درشهر زبید یمن درحضور شارح یعنی اسیری لاهیجی تصحیح ومقابله شده است . عناوین شنگرف، برگ اول نونویسی شده، چندبرگ آخر وصالی گردیده ، دارای

۴۲۹ گ ۱۳×۲۳/۵ س، کاغذ حنایی وشکری‌رنگ . جلد تیماج عنابی ضربی‌دار .

۳۵۲

وافی. ج۴. **(اخبار ــ عربی)**

تألیف ملامحسن فیض کاشانی، محمدبن مرتضی، متوفی ۱۰۹۱ هـ. ق. (ر.ك.: ۲۵۴) . نسخهٔ حاضر، شامل جزء چهارم وحاوی کتاب طهارت می‌باشد .

نسخ ۲۲ سطری ۱۲×۱۷/۵ س، بخط شیخ محمدرضابن عزیزالله تونی درپنجشنبه ۱۲ صفر ۱۱۱۵ هـ. ق. در آغاز فهرست کتاب در دوبرگ ، نسخه دارای بلاغ است . عنوان ونشان شنگرف،مهر حاج سیدسعید را دارد . دارای ۱۰۲ گ ۱۸×۲۴ س، کاغذ اصفهانی، جلد تیماج عنابی .

۳۵۳

شرح تلخیص‌المفتاح = مطول **(بلاغت ــ عربی)**

ازعلّامه سعدالدین مسعودبن عمر تفتازانی متوفی ۷۹۲ هـ. ق. (ر. ك. : ۱۶۳).

آغاز : بسمله الحمدلله الذی الهمنا حقائق‌المعانی و دقایق‌البیان . . .

نستعلیق ریز ۲۲ سطری ۷×۱۵/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. جمله‌یی ازعناوین ونشان‌ها شنگرف، معلّق بحواشی ؛ دارای ۲۵۶ گ ۱۵×۲۳/۵ س، درپشت صفحه اول یادداشت تملك با مهر بیضی‌شکل با سجع «محمداسماعیل‌بن ابوالحسن الحسینی» مهر حاج سیدسعید را دارد . دارای ۲۵۶ گ ۱۴×۲۳/۵ س، جلد تیماج قهوه‌یی ضربی‌دار .

۳۵٤

جُنگ کیمیاوی (علوم غریبه ــ عربی)

به پیشنویس مؤلف می‌ماند که موفق به تنظیم آن نگردیده است ، ازآقامحمد بیدآبادی متوفی ۱۱۹۷ هـ. ق. یادداشتهائیست توضیحی برمتون کیمیاوی وبندهایی منقول از : رساله‌الحجر ، تألیف جابربن حیان . شرح مکتسب . الجزءالثانی مــن‌ــ البرهان عند شرح کلله . مقاله دوم ازقانون هفتم درتحقیق عمل مکتوم، که درآن از شرح مکتسب جلدکی نام می‌برد (نهایت‌الطلب فــی شرح‌المکتسب) وغایةالسرور و نویسنده را نظرات برآن وارد است، فائدة مهمّة فی مشابهةالعمل‌المکتوم . (لائحة قدسیه : التلویح فی کیفیة تهذیب‌الذکر وعسله . حقیقــه ذهب‌القوم) . فیما یتعلــق بالتدبیر . نقل از غایةالسرور جلدکی + رساله‌یی بفارسی درعمل اول مکتوم کــه از آخر این رساله گویا سه‌برگ پاره وحذف شده است .

آغاز : بسله بباید دانست که این ماده را ممکن نبود تأثیــر صلاح‌الابنقص و ترکیب . . . + منتخب غایةالسرور وموجز آن : فیما یتعلق بتهذیب‌الذکر وتدبیره . بندی‌منقول ازمفاتیح شهید درحل ماده‌بعنصر . بندی منقول از رسالةالارشاد الی‌ــ الاولاد . دربیان عمل اول . تولید دخان، بخار، تغیر وتحلیل، فی تهذیب‌الذکر. در ترویح اول . لایحة فی بیان تداخل‌الاجزاء بعضها ببعض . طرق تدبیر .

آغاز : بسله الحمدلله رب‌العالمین والصلوة علی محمد وآله اجمعین . اما بعد قال جابر رحمةالله علیه اعلم انالمطلوب من هذه‌الصناعة . . .

انجام : فهذه جملة ابواب کنوزالحکما وکلها یفتح بمفتاح واحد وهو معلــق علی‌الباب .

شکسته نستعلیق مختلف‌السطر. خط مؤلف چنانکه در پشت صفحه اول آمده است ، آقامحمدبن محمد رفیع بیدآبادی قرن ۱۲ هـ. ق. برخی عنوانها شنگرف، دارای ۲۴۲ گ ۱۶ × ۲۳/۵ س، که جمله‌ای ازآنها نانویس است . کاغذآبدیده جلد تیماج عنابی ضربی‌دار .

۳۵۵

شرح موجزالقانون = شرح نفیسی **(پزشکی – عربی)**

از نفیس‌بن عوض‌بن حکیم کرمانی که آنرا در غرّهٔ ذی‌حجه ۸۴۱ هـ. ق. در سمرقند ساخته است . (ر. ك. : ذریعه : ۱۴/۹۵) .

نسخهٔ موجود ازآغاز تا دردهای مفاصل را دارد .

آغاز : بسمله قال‌الشیخ‌الامام‌الحبر الکامل علاءالدین علی‌بن ابی‌الحزم‌القرشی...

نسخ ۲۵ سطری ۹×۱۶ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. ناقص‌الآخر عنوان شنگرف، چند برگ نخستین وصالی شده، دارای ۳۳۱ گ ۱۴ × ۲۳/۵ س، با مهر حاج سیدسعید . جلد تیماج مشکی .

۳۵۶

مدارك‌الاحکام فی شرح شرایع‌الاسلام **(فقه – عربی)**

ازسید محمدبن علی‌بن حسین موسوی عاملی متوفی ۱۰۰۹ هـ. ق. که چاپ شده است . این نسخه شامل کتاب حج است .

آغاز : بسمله الحمدلله حمداً کثیراً یلیق بجلاله والصلوة علی سیدنا محمد وآله.

قوله رحمه‌الله کتاب‌الحج وهو یعتمدعلی ثلثه ارکان. الاول فی‌المقدمات وهی‌اربع...

نسخ ۲۷ سطری ۱۱×۱۹ س، بخط زمان‌بن محمد در ۱٤ ربیع‌الثانی ۱۰٦٦ هـ. ق. عنوان شنگرف، درپشت صفحه اول یادداشت بیع از ابوطالب‌بن عبدالکریم با مهر چهارگوشه با سجع «افوض امری الی‌الله عبد ابوطالب» ، دارای ۱۵۵گ ۱۷/۵×۲٤ س، مهر حاج سیدسعید را دارد . کاغذاصفهانی، جلد تیماج سرخ لولایی .

۳۵۷

عیون اخبارالرضا (ع) **(اخبار ــ عربی)**

تألیف شیخ صدوق، ابوجعفر محمدبن علی‌بن حسین‌بن بابویه قمی متوفی۳۸۱ هـ. ق. که مکرر چاپ شده است . (ر. ك. : ۱۹۱) .

نسخه کامل است وشامل هردوجزء آن می‌باشد .

آغاز : بسمله الحمدلله‌الواحدالقهارالعزیزالجبار . . .

نسخ ۲۱ سطری ۸×۱٦ س، بخط محمدباقربن عرب شیرازی در ۱۷ ذی‌حجه ۱۰٦۳ هـ. ق. درمدرسه صالحیه در محلّه حجرالاسود ، نسخه مصحّح و دارای نسخه بدل . عنوان شنگرف، دارای ۲٤٤ گ ۱٦×۲۳/۵ س، با مهر حاج سیدسعید . جلد تیماج عنابی ضربی‌دار عطف میشن زرد .

۳۵۸

شرح مواقف **(کلام وعقائد ــ عربی)**

اصل از قاضی عضدالدین عبدالرحمن‌بن احمد ایجی متوفی ۷۵٦ هـ. ق. وشرح

از میرسیدشریف جرجانی، علی‌بن محمد متوفی ۸۱۶ هـ. ق. شرحی است مزجی که آنرا بنام سلطان غیاث‌الدین پیرمحمد ساخته است . این شرح چاپ شده است . (ر. ك. : ۱۶۰) . نسخهٔ حاضر شامل امور عامه است تا اول‌الموقف‌الثالث فی‌الاعراض .

آغاز : الموقف‌الثانی فی‌الامورالعامة ای مالایختص بقسم من‌اقسام‌الموجود... فامّا ان یشمل‌الاقسام الثلاثه کالوجود والعدم . . .

نستعلیق ۱۹ سطری ۷×۱۴ س، بخط دولت حاجی اللهیاری تحریر سدهٔ ۱۰ هـ. ق. کاتب نسخه مالك نسخه بوده است . درپشت صفحه اول یادداشت وقف مورخ ۱۱۲۹ هـ. ق. نشان‌شنگرف، معلّق بحواشی، دارای ۱۳۲گ ۱۵/۵×۲۴ س، با مهر حاج سیدسعید . جلد تیماج مشکی .

۳۵۹

الوافیة فی شرح‌الکافیة = شرح متوسط **(نحو ـ عربی)**

اصل از ابن‌حاجب مالکی، عثمان‌بن عمر، متوفی ۶۴۶ هـ. ق. وشرح از سید رکن‌الدین حسن‌بن محمد استرآبادی متوفی ۷۱۷ هـ. ق. که آنرا بنام وزیر یحیی‌بن ابراهیم‌بن یغرش بیلکا پادشاه ختن ساخته است وازجمله شروح سودمند ومفید است . استرآبادی، قبل‌از پدیدآوردن این شرح، دوگزارش دیگر برکافیهٔ ابن‌حاجب نگاشته است یکی ازآنها مفصل و دیگری مختصر بوده است وسومین آنها که نسخه حاضر باشد، شرحی است متوسط . نسخهٔ ما کامل است واز اول تا آخر نون تأکید را دارد .

آغاز : بسمله احمدالله علی عظمة جلاله حمد غریق بسطالعة جماله واشکره بجزیل نواله شکر معتقد لسعاده . . . وبعد فانّی بعد ان شرحت کتاب‌الکافیة فی‌

النحو اولاً مع ایرادات واجوبة وابحاث کثیرة شرحته شرحاً ثانیا مقتصراً علی . . .

نسخ ۱۹ سطری ۷×۱۳ س، تحریر سدهٔ ۱۰ هـ. ق. در آخر نسخه کاتب نام خود وتاریخ کتابت را ننوشته است . چنین می‌نماید که دوبرگ آخر کسرنویسی شده باشد . در پشت صفحه اول یادداشت بیع از ابوالمعالی‌بن تقی‌الدین محمدحسینی جرجانی در ۱۰۱۱ هـ. ق. که روی آن خط کشیده‌اند، وتملك صدرالدین محمدبن عبدالرشید وتملك ملاعلی درمدرسه اصفهان‌مورخ ربیع‌الاول ۱۱۱۰ هـ. ق. معلّق بحواشی ومصحّح، نشان شنگرف، دارای ۱۸۱ گ ۱٤×۲۳ س، جلد تیماج ترياکی .

۳٦۰

مختصر نافع = النافع فی مختصرالشرایع **(فقه ـ عربی)**

ازمحقّق اول، نجم‌الدین ابوالقاسم جعفربن‌حسن‌بن‌ابی‌ذکریا هذلی حلی متوفی ٦۷٦ هـ. ق. که چاپ شده است . نسخه کامل است .

نسخ ۱٦ سطری ۷×۱۵/۵ س، بخط خواجه صندل در چهارشنبه ۱۵ جمادی‌الاول ۱۰۷۱ هـ. ق. عناوین شنگرف ؛ برگ اول نونویسی شده ؛ وبرگ دوم وصالی گردیده است ؛ دارای ۱۷٤ گ ۱٤/۵×۲٤ س، با مهر حاج سیدسعید ؛ جلد تیماج عنابی .

۳٦۱

دعا **(فارسی)**

بدون آغاز است ونام اصلی آن شناخته نشد . درصفحه بدرقه کتاب آمده‌است «ترجمه مهج‌الدعوات ابن‌طاوس» باید جزآن باشد وجز تحفةالزائر مجلسی است .

درآن ازعدةالداعی، کافی کلینی، کتاب مستغیثین، مهج‌الدعوات، منهاج‌الصلاة، انیس‌العابدین، مصباح کفعمی، کتاب‌توکل، طب‌الائمه، مکارم‌الاخلاق، زبدةالبیان... یاد کرده است. عناوین موجود دربرگ ٤ ببعد باب سیم دراعمال توبه‌کردن. باب چهارم دراعمالی‌که ازبرای روائی حاجتها بجای باید آورد ــ باب پنجم دراعمال‌طلب رزق و درآن دوفصل است. باب ششم درآداب نفرین‌کردن بردشمن دین و دنیا ــ باب هفتم درادعیه واعمال که باعث ایمنی ازحاکم جابر وخلاصی از زندان است، در دوفصل. باب هشتم درادعیه واعمالی‌که باعث رفع همّ وغم وخوفست در دوفصل. باب نهم درادعیه واعمال پناه‌جستن ازشیاطین جن وانس وازچشم بد وسحر در سه فصل. باب دهم درادعیه واعمالی‌که باعث رفع علتها ومرضها است در دوفصل. باب سیزدهم درادعیه واعمال. باب چهاردهم درادعیه واعمال سفر. مقال‌پنجم در زیارات درپنج باب.

آغاز موجود: لااله‌الاالله عدد ما احصی علمه و...

انجام: انك علی کل شیئ قدیر ومطالب خود ازالله تعالی بطلب تم‌الکتاب.

نسخ ۲۱ــ۱۸ سطری ۱۲×۱۸ س، بخط علی‌اصغر حسینی بخواهش فرزندش میرزا ابوالمعالی حسینی خادم، تاریخ تحریر باب چهاردهم ۱۱۱۳ هـ.ق. وتحریر آخر کتاب ربیع‌الثانی ۱۱۱۷ هـ.ق. درآخر نسخه مهر چهارگوشه‌یی‌دارد با سجع «عبده علی‌اصغرالحسینی‌الخادم» وچند تاریخ تولد ۱۱۷۹ ــ ۱۱۸۲ هـ.ق. ناقص‌الاول، عنوان ونشان شنگرف، جمله‌یی اوراق وصالی شده. دارای ۲٤۹ گ ۱۷/٥×۲۳/٥ س، با مهرحاج‌سیدسعید. جلدکالینگورآبی عطف‌وگوشه‌پارچه.

۳۶۲

شرح حرزالامانی و وجه‌التهانی ؟ = شرح قصیده شاطبی .

(تجوید وقرائت ـ عربی)

شیخ ابومحمد قاسم‌بن فیرّه‌بن خلف‌بن احمد رعینی شاطبی اندلسی شافعی متوفی ۵۹۰ هـ. ق. منظومهٔ لامیهٔ در ۱۱۷۳ بیت درقرائت قرّاء سبعه سروده است‌که چاپ شده است . براین قصیده، شروح وحواشی بسیاری نگاشته شده ازجمله شرح حاضر است که چون نسخه از اول ناقص بوده ، نام شارح دست نداد . البته جز ابرازالمعانی من حرزالامانی ابی‌شامه است ونسخه فتح‌الوصید فی شرح‌القصید ، سخاوی مصری متوفی ۶۴۳ هـ. ق. وکنزالمعانی ـ شیخ شعله موصلی متوفی ۶۵۶هـ. ق. را دراختیار نداشتم تا با آنها مقابله کنم .

درهرحال شرحی است متوسط ومتقن، پس‌از دیباچه به‌ذکر نه‌فصل پرداخته . فصل اول درمعرفت حال شیخ شاطبی ناظم ادبیات . فصل دوم دربیان رخصت در قرأه قراءآ . فصل سوم دراینکه قرائت قرآن سنّتی است متّبع، ٤ـ دربیان قراءات کنونی که خوانده می‌شود ٥ـ درقرائتهائیکه امروزه می‌خوانند وبه قرّاء سبعه نسبت می‌دهند ٦ـ دربیان اینکه چرا قرائتهای قرّاء سبعه مشهور شده‌اند . . . فصل ۹ـ چرا عشان قرآن را بیك لغت گرد آورد ومردم آنرا پذیرفتند ؟

آغاز موجود : فیما عرفتك من رام‌الاستشراف علی هذا لعلم‌الفصل‌الاول فی معرفة حال الشیخ ابوالقاسم ناظم هذه‌القصیده رحمه‌الله . . .

انجام : ورقها یشبه ورق الخلاف مستطیل بین الصفرة والخضرة یشبه لایحه الاترنج هذا ما یسّره الله ایراده وجمعه واساله تعالی ان یعظم لطالبیه نفعه بلطفه .

نسخ مُعْرَب ۲۵ سطری ۱۰×۱۵/۵ س، بخط علی‌بن عمربن محمد حافظ تبریزی درپنجم رمضان ۷۲۹ هـ. ق. ناقص‌الاول، اشعار با قلم درشت. دارای ۱۹۷ گ ۱۵/۵×۲۴ س، با مهر کتابخانه مجدالدین . جلد تیماج عنابی .

۳۶۳

مجموعه :

۱ــ رضاعیه = رساله . . . **(فقه ــ فارسی)**

تألیف مجلسی اول، محمدتقی‌بن مقصودعلی متوفی ۱۰۷۰ هـ. ق.

برگ : ٤ــ۱ (ر. ك. : ۱۹۲) .

۲ــ فوائدی برنخبهٔ فیض . **(عربی)**

گفتاری پراکنده‌ایست . ازبرگ ۹ــه .

۳ــ النخبة فی‌الحکمة‌العلمیة والاحکام‌الشرعیة = النخبة‌الوجیزه . . .

(آداب اسلامی ــ عربی)

تألیف ملامحسن فیض متوفی ۱۰۹۱ هـ. ق. کتاب مختصری است جامع جمیع ابواب فقه واصول اخلاق . (ر. ك. : ۳۱٤) .

رسالهٔ اول نستعلیق چلیپا و رساله دوم نستعلیق ریز مختلف‌السطر و رساله سوم نسخ ۱۷ سطری ۱۰×۱٦/۵س، بخط محمدبن سیدعلی حسینی درشنبه ۱۵ محرم ۱۲۲٦ هـ.

ق. عنوان وکمند صفحات قرمز، جدول قرمز وآبی ، کاغذ فرنگی صیقلی، دارای ۹٤ گ ۱۷×۲۳/٥ س، جلد پارچه‌ئی.

۳٦٤

مشارق‌الشموس فی شرح‌الدروس = شرح دروس **(فقه – عربی)**

ازمحقّق خوانساری، آقاحسین‌بن جمال‌الدین محمد متوفی ۱۰۹۸ هـ. ق. که چاپ شده است . (ر. ك. : ۱۲۹) . نسخهٔ موجود ازآغاز تا عصیر عنبی را دارد .

نسخ ۲۱ سطری ۹/٥×۱۹ س، تحریر شوّال ۱۱۳۸ هـ. ق. درشوشتر، عنوان شنگرف، درپشت صفحه اول مهر کتابخانه مجدالدین . دارای ٤۳۱ گ ۱٤/٥×۲٤ س، جلد مقوا با روکش کاغذ آبی ، عطف وگوشه پارچه‌ئی .

۳٦٥

مواهب علیه = تفسیر حسینی **(فارسی)**

ازکمال‌الدین ملاحسین کاشفی بیهقی سبزواری واعظ متوفی ۹۱۰ هـ. ق. که آنرا بنام امیرعلیشیر نوایی نگاشته است ومکرر چاپ شده . نسخه موجود از جزو نهم تا پایان نیمه اول را دارد .

نسخ ونستعلیق ۲۱ سطری ۱۳×۱۷ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. آیتها با شنگرف، آغاز وانجام آن ناقص است . دارای ۱٤٥ گ ۱۷×۲۳/٥ س، برخی اوراق وصّالی شده و آب‌دیده . جلد تیماج مشکی .

۳٦٦

مفاتیح‌التنزیل = مفاتح‌التنزیل فی علم‌التأویل والتنزیل

(تجوید وقرائت ـ فارسی)

از سلطان‌القراء سیدمحمودبن سیدمحمدبن مهدی‌بن عبدالفتاح علوی فاطمی قاری حافظ تبریزی زنده بسال ۱۲۹۷ هـ. ق. که ازعلمای تجوید بوده واجداد او تماماً قاری وحافظ بوده‌اند وبواسطهٔ‌ایشان قرائت عاصم را که‌اتقن قرائات متداوله است ازخود عاصم روایت می‌کند چنانکه هرپسر ازپدر خود روایت می‌نماید تا بعاصم برسد (ر. ك. : ۱۱۳) . نسخه ما از اوائل باب سوم دربیان استعاذه وبسمله و تا مقداری ازباب دهم را دارد که بفارسی می‌باشد وقسمت باب دهم که دربیان قرائت اهل بیت (ع) است بعربی می‌باشد .

آغاز موجود : ونوزده ساعت دیگر را محاسبه می‌خواهند پس هرحرفی از حروف نوزده‌گانه بسمله کفارهٔ گناه یکساعت است ازشبانه‌روز . . .

انجام : واذا قرأت قل اعوذ برب‌الناس فقل فی‌نفسك اعوذبرب‌الناس. والسلام علی من‌اتبع‌الهدی .

شکسته نستعلیق ۲۰ـ۱۳ سطری ۸/۵×۱٤/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق.، باقلم‌خوردگی وآشفتگی اوراق. نسخه از اول وآخر ناقص است ، دارای ۱۵٦ گ ۱٦/۵×۲۱/۵س، با مهر حاج سیدسعید ، جلد تیماج مشکی عطف ولبه میشن قهوه‌ئی

۳٦۷

مختصر نافع = النافع فی مختصرالشرایع (فقه ـ عربی)

تألیف محقّق اول، نجم‌الدین ابوالقاسم جعفربن حسن‌بن ابی‌ذکریا هذلی‌حلّی متوفی ٦۷٦ هـ. ق. که چاپ شده است . نسخه کامل است .

نسخ ١٦ـ١١ سطری ٨×١٦ س، تحریر سه‌شنبه ٢٥ ذی‌قعده ١٠٩٤ هـ. ق. دوکاتب آنرا نگاشته است . عنوان‌بخش نخستین شنگرف ومعلّق بحواشی. برخی اوراق وصالی‌شده، دارای ١٧٦ گ ١٥×٢٣/٥ س، با مهر حاج سیدسعید . جلد تیماج عنابی ضربی‌دار .

۳٦۸

شرح بیست‌باب (ستاره‌شناسی ـ فارسی)

اصل از نظام‌الدین عبدالعلی بیرجندی متوفی ٩٣٤ هـ. ق. وشرح ازملامظفر گنابادی متوفی ١٠٣٧ هـ. ق. که‌آنرا بنام شاه‌عباس اول درسال١٠٠٥ هـ. ق. نگاشته است ومکرر چاپ شده است .

آغاز : بسمله حمد وثنای بی‌ریب و ریا قدیری را سزاست کـه کلك صنعت او اوراق افلاك . . .

نسخ ٢٠ سطری ٧/٥×١٦ س، بخط محمدمؤمن در شوّال ١١١١ هـ. ق. عنوان ونشان وجداول نجومی شنگرف، درآخر نسخه یادداشت بیع دربلده باکویه مورخ ١١٦٩ هـ. ق. دارای ١٢٦ گ ١٤×٢٣/٥ س، با مهر حاج سیدسعید . جلد تیماج مشکی .

۳۶۹

قرابادین ؟ **(پزشکی ــ فارسی وعربی)**

ناشناخته ، نسخه بدون خطبه وخاتمه است و اوراق هم مشوق صحافی شده . در ذکر ادویه به‌ترتیب حروت تهجی ازالف تا یاء با دستور بکاربستن آنها . برخی ابواب آن بعربی می‌باشد و دنباله آن بفارسی وجمله‌یی ابواب تماماً بفارسی می‌باشد و درآنها ازقرابادین تنکابنی ونسخه حکیم محمدباقر قمی ومعجون‌حکیم کمال‌الدین حسین کاشی که بجهت شاه اسماعیل جدید ساخته یاد شده است و درآخر برخی ابواب جای خالی گذاشته تا تکمیل نماید. درحرف میم معجون‌ها، مرهمها، مفرح‌ها آمده وبه یاداشتهای طبیبی می‌ماند که بهنگام طبابت همراه داشته وبآن مراجعه می‌نموده . آغاز نسخه که درآخر صحافی شده : بسمله حرف‌الالف انوش داروی لؤلؤس (کذا) تقویت قلب ومعده و دماغ کند . . . (و درباب جیم گوید) باب‌الجیم جوارش‌الجوزی‌الکبیرالنافع من ضعف‌المعده مع . . .

نستعلیق ۳۲ سطری ۹/۵×۱۷ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. که قسمتهایی درمتن وهامش نونویسی شده بفارسی، نام داروها با شنگرف، نسخه از اول وآخر ناقص است . درآغاز یادداشت تملك محمدرضا ضیاءالحق مورخ ۱۲۳۳ هـ. ق. با مهر حاج سیدسعید ، دارای ۱۷۲ گ ۱۴/۵×۲۴ س، جلد تیماج عنابی ضربی‌دار .

۳۷۰

دیوان متنبی **(شعر ــ عربی)**

سرودهٔ ابوالطیب احمدبن حسین جعفی‌کندی مقتول بسال ۳۵٦ هـ. ق. که چاپ شده است.

آغاز: بسمله ولد ابوالطیب . . . وقال صبیاً فمن اول قوله هذه‌الابیات . . .

ابلی‌الهوی اسفایوم‌النوی بدنی وفرق‌الهجر بین‌الجفن‌والوسن.

نسخ ۱۷ سطری ۸×۱۷ س، بخط سیدمحمدباقربن احمد حسینی در ۲۰ ذی‌حجه ۱۲۷۸ هـ. ق. برخی عناوین قرمز وبرخی دیگر نانویس، دارای ۱٦۵ گ ۱٤/۵×۲۳ س، جلد مقوا عطف مشمع قهوه‌ئی، با مهر حاج سیدسعید.

۳۷۱

الروضةالبهیة فی شرح‌اللمعةالدمشقیه = شرح لمعه. ج۲. (فقه ــ عربی)

ازشهید دوم، زین‌الدین‌بن احمد عاملی مقتول بسال ۹٦٦ هـ. ق. (ر ك. : ۱۵٦). این نسخه شامل مجلد دوم آنست که ازکتاب اجاره تا آخر.

آغاز: بسمله کتاب‌الاجارة وهی‌العقد علی تملك‌السنفعةالمعلومة بعوض معلوم. فالعقد بمنزله‌الجنس یشمل سایرالعقود . . .

نستعلیق ۲۲ سطری ۷/۵×۱۷ س، بخط حسن‌بن‌محمد خان درشوّال ۱۰۸۲ هـ. ق. مصحّح ومعلّق بحواشی سلطان عنوان ونشان متن شنگرف جدول صفحات زرین ومشکی. پشت صفحه اول یادداشت تملك با مهر چهارگوشه بسا سجع

«سلطان‌العلما جعفربن محمد» ودرصفحه‌اضافی آخریادداشتی در اوزان شرعی بفارسی درنیم‌صفحه با امضاء ملاسلطان حسین دارای ۲۱۶ گ ۱۳ × ۲۳/۵ س، با مهر حاج سید سعید، جلد تیماج قهوه‌ئی ضربی‌دار.

۳۷۲

احوالات حضرت قائم (ع) **(اخبار ــ فارسی)**

ناشناخته. درپشت صفحه اول با خط مغایر آمده است که این‌کتاب، جلد دوم احوال حضرت حجت است تألیف ملااحمد یزدی بیرجندی که چاپ شده است. نسخه‌ایست آشفته صحافی شده، بدون آغاز وانجام. مطالب تحت عنوان ــ فصل ــ قسم ــ آمده. اولین عنوان موجود: فصل درامامت امام دوازدهم. سپس دلائل امامت آنحضرت را می‌آورد وبعدازآن بمعجزات آنحضرت اشاره می‌کند که برچند قسم است وهرقسم مربوط بمعجزات قرنی است تا می‌رسد بمعجزات قرن ۱٤ هـ. ق. که گوید: کشف‌الاستار نقل نموده که درسنه ۱۳۱۷ درشب دوم شهر ربیع‌الاول زن ملامین معاون مکتب حمیدی که درنجف اشرف است... بعدازآن به‌حالات امام زمان و دربیان لباس ورایت واسب آنحضرت وخاتمه دراعتراضاتی است که مخالفین برقائلین بحیات وقائمیت وغیبت امام دوازدهم نموده‌اند وپاسخ آنها وعلائم ظهور آنحضرت.

آغاز موجود: فصل درامامت امام دوازدهم وآن بزرگوار محمدبن امام حسن‌العسکری ابن...

نستعلیق مختلف‌السطر، به پیشنویس مؤلف می‌ماند،

با خط‌خوردگی واصلاحاتی درمتن وحاشیه با امضاء ـصحّح ـ دارای ۱۸۳ گ ۱۷×۲۳ س، کاغذ کاهی، با مهر حاج سید سعید. جلد تیماج قهوه‌ئی.

۳۷۳

ترجمهٔ صحیفه سجّادیه (ادعیه ـ فارسی)

مترجم شناخته نشد. ترجمه درقرن ۱۱ هـ. ق. انجام گرفته است وشامل ٥٤دعا می‌باشد. ترجمه روان است ومزجی. وبیشتر به‌گزارش لغوی وادبی پرداخته واز نسَخ مختلف یاد می‌کند بویژه نسخه شهید دوم وشیخ بهائی. و درآخر نسخه از حاشیه قدیمه شرح تجرید ملاجلال دوانی نام می‌برد.

آغاز: بسمله دعای اول درحمد الهی جل شأنه وتعالی. الحمدلله‌الاول، ستایش مرخدایرا که پیش ازهمه چیز است. بلااول کان‌قبله. بی‌آنکه پیش‌ازو چیزی‌باشد...

انجام: ونجنی من مضلّات‌الفتن اضافه صفه بموصوف است... وسلم تسلیماً کثیراً و رحمت کند خدایتعالی برسیّد ما محمد (ص) که رسول خداست آنچنان رسولی‌که برگزیده الهی است ازتمام عالم وبرآل او که پا کند بمقتضای آیه تطهیر. وآنکه ملاجلال درحاشیه قدیمه تجرید گفته که فصل نکند بعلی بمقتضای حدیث من فصل بینی وبین‌آل بعلی لم ینل شفاعتی اصلی ندارد وحدیث منقول‌نیست الهی بفضل خود برین عاصی که مترجم این ادعیه کریمه است وبحق صاحب این‌ادعیه وآباء گرام واولاد اطهار او ببخشای وعرفان و رضوان نصیب کن آمین یا رب العالمین وصلی‌الله علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین‌الطیبین‌الطاهرین برحمتك یا ارحم‌الراحمین. تمام شد ترجمه صحیفه کامله.

نسخ ونستعلیق ۱۹ سطری ۹×۱۷ س، تحریر شنبه ۱۶ رجب ۱۰۹۷ هـ. ق. عنوان ونشان ادعیه با شنگرف ، در پشت صفحه‌اول یادداشت تملّك محمدحسین‌بن حاجی‌محمود قاینی، با مهر حاج سیدسعید . دارای ۱۸۸ گ ۱۳×۲۳/۵ س، کاغذ شکری‌رنگ ، جلد تیماج عنابی عطف ولبه میشن قهوه‌ئی .

۳۷٤

المعلّقات‌السبع **(شعر ــ عربی)**

قصائد هفتگانه معروفی است که مکرر چاپ شده . نخستین قصیده از شاعر پرآوازه عرب : امرءالقیس با مطلع : قفانبك من ذکری حبیب ومنزل . . . قصیده دوم ازطرفةبن عبد بکری با مطلع : لخولة اطلال ببرقه ثهمد . . . قصیدهٔ سوم از زهیربن سلمی مزنی با مطلع : امن ام اوفی دمنة لم‌تکلم قصیدهٔ چهارم ازلبیدبن‌ربیعه عامری با مطلع : عفت‌الدیار محلها فمقامها . . . قصیده پنجم از عنترةبن معاویةبن شدّاد عبسی با مطلع : بل غادرالشعراء من متردم . . . قصیده ششم ازعمروبن کلثوم تغلبی با مطلع : الا هبی بصحنك فاصبحینا . . . قصیده هفتم : ازحارثبن حلزه یشکری با مطلع : اذنتنا بینها اسماء . با توضیحات لغوی بصورت زیرنویس و در هامش .

نستعلیق ۱۲ــ۱۰ سطری ۹×۱۸/۵ س، بخط محمدصادق رضوی در ذی‌حجه ۱۱۹۶ هـ. ق. دارای ۳۰ گ ، ۱۲×۲۳ س، کاغذ آسیب موریانه دیده، با مهر حاج سید سعید . جلد مقوا با روکش کاغذ ابری عطف میشن .

۳۷۵

حاشیهٔ محاکمات **(حکمت ــ عربی)**

گزارشی است ازمیرزا حبیب‌الله‌بن عبدالله دهلوی باغنوی معروف به‌میرزاجان متوفی ۹۹٤ هـ. ق. برکتاب ــ المحاکمات بین شرحی‌الاشارات ــ تألیف قطب‌الدین رازی، محمدبن محمد بویهی معروف به تحتانی متوفی ۷٦٦ هـ. ق. تاریخ فراغت از تألیف این حاشیه سلخ جمادی‌الاول ۹۷۸ هـ. ق. می‌باشدکه آنرا بنام سلطان‌حسین صفوی نگاشته است. نسخه بدون خطبه است.

آغاز: بسمله قال‌الشح بل یکفی فی اثباته امامجرد ملاحظة تصوراتــه اوالنظر السابق. اقول لایذهب.

انجام: وهو حال موت صاحب‌الجهل‌المرکب. هذا ما یتسرلی فی نقد شرح‌ــ الشرح وبیان ماوقع فیه من‌الجرح بتفصیل مجملات ما افید فی‌الشرح مــن‌التحقیق و توضیح مرموزات ما افیض فیها من‌التدقیق والحمدلله علی‌الاتســام والصلوه والسلام علی من هو افضل‌الانام وآله‌الکرام والحمدلله رب‌العالمین.

شکسته نستعلیق خــوش ۱۷ سطــری ۷/۵×۱٦ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عنوان ونشان متن با شنگرف، معلق بحواشی با امضاء «منه بخطه» خطبه کتاب بــا خط مغایر در صفحه اضافه آغاز نسخه در ۲٤ سطر آمده است. مصحّح ومقـّر وتاریخ شــروع قــرائت شوال ۱۰۹۸ هـ. ق. درپشت صفحه آخر اشعاری ازسلیم بطــور چلیــپا؛ دارای ۲۳٦ گ ۱۳×۲۳ س، با مهرحاج‌سیدسعید جلد تیماج مشکی‌ضربی‌دار.

۳۷۶

الروضةالبهیة فی شرح‌اللمعةالدمشقیه = شرح لمعه. ج۱ (فقه ـ عربی)

ازشهید دوم، زین‌الدین‌بن احمد عاملی مقتول بسال۹۶۶ هـ. ق. (ر.ك.: ۱۵۶).
نسخهٔ حاضر شامل مجلد اول آنست.

شکسته نستعلیق خوش ۲۲ سطری ۷/۵×۱۷ س، بخط حسن‌بن محمدجان نیریزی در اوائل محرم ۱۰۷۷ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، صفحات مجدول بطلا ومشکی، معلق بحواشی، سلطان‌العلماء وآقاجمال خوانساری. در پشت صفحه اول، یادداشت تملك با مهر چهارگوشه با سجع «سلطان‌العلما جعفربن محمد» با مهر حاج سیدسعید، دارای ۲۱۲ گ ۱۳×۲۳/۵ س، جلد تیماج قهوه‌ئی ضربی‌دار.

۳۷۷

مواعظ (اخلاق ـ عربی)

کتاب بدون آغاز وانجام است. گفتارهائیست درتهذیب نفس وخوی‌های روا وناروا بگونه کلمات قصار که گاه باحادیث استشهاد می‌کند.

آغاز موجود: فی‌الله من هداك الی ارشاد ونهاك عن فساد واعانك علی اصلاح السعاد...

انجام موجود: فمن ذاالذی جاوز خاطئا. الهی لئن عذبتنی فیمأثمی...

نسخ خوش ۱۱ سطری ۷/۵×۱۶ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. چندبرگ از آغاز باترجمه بصورت زیرنویس باشنگرف،

دارای ۱۰۶ گ ۱۵/۵×۲۳/۵ س، با مهر حاج سیدسعید جلد تیماج مشکی لایه‌یی.

۳۷۸

شرح‌الزیارت‌الجامعه **(ادعیه ــ عربی)**

ازشیخ احمد احسائی، احمدبن زین‌الدین متوفی ۱۲۴۰ هـ. ق. شرح مفصلی است بر زیارت جامعه که مشتمل برمطالب مهم‌ایست که آنرا در روز سه‌شنبه ۱۳ رمضان ۱۲۳۵ هـ. ق. ساخته است وچاپ شده. نسخه موجود کامل است وشامل هر دوجزء آن می‌باشد.

نسخ ۲۱ سطری ۱۰×۱۶ س، تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. نسخه مصحّح و دارای بلاغ است. درپشت صفحه اول مهر حاج سیدسعید ومهر چهارگوشه با سجع: «و رفعناه مکانا علیا» ومهر چهارگوشه کوچك دیگری با سجع «یأتی من بعدی اسمه احمد» درصفحه آخر نسخه تاریخ تولد مورخ ۱۲۲۷ هـ. ق. دارای ۲۳۲ گ ۱۶×۲۳/۵ س، کاغذ فرنگی آهارمهره‌یی. جلد تیماج لایه‌یی قهوه‌یی.

۳۷۹

علل‌الشرایع والاحکام والاسباب **(اخبار ــ عربی)**

تألیف شیخ صدوق. محمدبن علی‌بن بابویه قمی متوفی ۳۸۱ هـ. ق. که چاپ شده است.

نسخ ۲۱ سطری ۷/۵×۱۷ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، نسخه از اول وآخر ناقص است.

دارای ۱۹۷ گ ۱۲/۵×۲۳ س، جلد مقوا با روکش پارچه، با مهر حاج سیدسعید.

۳۸۰

نزهةالقلوب **(تاریخ وجغرافیا ـ فارسی)**

تألیف حمدالله مستوفی ابن اتابک‌بن حمد قزوینی متوفی ۷۵۰ هـ. ق. حاوی هیئت وجغرافیا وافلاك وکواکب وعناصر واراضی ومسالك وعجائب ربع مسکون است وآنرا یازده سال بعداز کتاب تاریخ گزیده‌اش بسال ۷۴۰ هـ. ق. ساخته است و مکرر چاپ شده است. نسخهٔ موجود مقداری ازباب اول وبعد دیباچه کتاب ومقابله اول تا اواخر خاتمه کتاب درعجایب ربع مسکون را دارد.

آغاز موجود: برکوه حری وقت چاشت ظاهرشدن جبرئیل علیه‌السلام بر مصطفی (ص) نزول کلام‌الله وپنج آیت از اول سوره اقراء...

انجام موجود: درتبریز همچنین مردی موجود است که درمیدان هنگامه...

نستعلیق ۱۷ سطری ۱۲×۱۶/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. نسخه از اول وآخر ناقص است عنوان واشکال نجومی شنگرف، برخی اوراق وصالی شده، دارای ۲۹۵ گ، ۱۶/۵×۲۳/۵ س، جلد تیماج قهوه‌یی.

۳۸۱

تفسیر **(عربی)**

نسخه از اول وآخر ناقص وازمیان هم بسیاری نونویسی شده، مفسر شناخته

نشد، تفسیری است بشیوه قدماء اهل سنّت که درآن باختصار پرداخته است ، باید جز تفسیر کشاف باشد . نسخهٔ حاضر ازکهیعص تا مقداری ازسورهٔ فاطر را دارد .

آغاز موجود : بسمله کهیعص قراء ابوعمر وبکسرالها وفتح الیاء ضدّه . . . ذکر رحمة ربك . وفیه تقدیم وتأخیر معناه ذکر ربك . . .

انجام موجود : فقال : انما یخشی‌الله من عباده‌العلماء . قال ابن‌عباس یرید انما یخافنی من خلقی من علم .

نسخ کهن ۲۳ سطری ۱۲/۵×۱۹/۵ س؛ تحریر سدهٔ ۷و۸ هـ. ق. آیات با شنگرف، نسخه صدراً و ذیلاً ناقص واز میان هم کسرنویسی شده، دارای ۱۸۷ گ ۱۶/۵×۲۳/۵س، برخی اوراق وصالی شده ، جلد تیماج مشکی.

۳۸۲

تفسیر جلالین **(عربی)**

ازسورهٔ کهف تا پایان قرآن وسیله جلال‌الدین محمد ابوعبدالله شافعی متوفی ۸۶۴ هـ. ق. دراین تفسیر گزارش شده وازسورهٔ فاتحه تا بنی‌اسرائیل را جلال‌الدین سیوطی متوفی ۹۱۱ هـ. ق. تفسیر نموده است دریکشنبه ۱۰ شوال ۸۷۰ هـ. ق. و بدان افزوده لذا بنام ــ جلالین ــ مشهور گردیده است که چاپ شده . این نسخه کامل است .

آغاز : بسمله الحمدلله حمدا موافیا لنعمه مکافیا لمزیده والصلوه والسلام علی محمد . . .

نسخ ۱۶ سطری ۷/۵×۱۵ س؛ تحریر سدهٔ ۱۰ هـ. ق.

آیتها با شنگرف، جدول صفحات زرین ومشکی ، دارای ٤۱۸ گ ۱۲×۲۳ س، با مهر حاج سیدسعید ، جلد تیماج قهوه‌یی عطف ولبه میشن سرخ .

۳۸۳

مختصر مصباح‌المتهجد = عمل‌السنه (ادعیه ــ عربی)

ازشیخ طوسی، محمدبن حسن متوفی ٤٦۰ هـ. ق.

آغاز : بسمله الحمدلله رب‌العالمین والصلوة علی خیرخلقه محمد وآله‌الطاهرین وسلم تسلیما اعلموا رحمکم‌الله انّی لمّا عملت عبادات‌السنّة فی‌الکتاب الذی سمیته بمصباح‌المتهجد وجمعت فیه من‌العبادات ومختارالادعیه . . . فرأیت ان اختصر ذلك واجمع منه جملاً . . .

انجام : ثم ینبئهم بما عملوا یوم‌القیمة ان‌الله بکل شیئی علیم .

نسخ ۱۵ سطری ۷×۱۵ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، چند برگ آخر کرنویسی شده وسیله منیرالدین، جمله‌یی اوراق وصالی‌شده وبرخی آبدیده دارای ۲۳۸ س، ۱٤×۲۳ س، با مهر حاج سیدسعید ، جلد تیماج لایه‌یی قهوه‌یی .

۳۸٤

مشارق انوارالیقین فی حقیقة اسرار امیرالمؤمنین (ع) (عقائد ــ عربی)

از رضی‌الدین شیخ حافظ رجب برسی حلّی فقیه محدّث صوفی امامی که آنرا در ۷۷۳ هـ. ق. تألیف نموده است، وتقی‌الدین عبدالله حلّی آنرا خلاصه کرده

وخطیب قاری سبزواری آنرا بفارسی ترجمه نموده است . اصل کتاب مکرر چاپ شده است .

آغاز : بسمله الحمدلله‌المتفرد بالازل والابد والصلوة علی اول‌العدد الواحد القادر . . . اعلم ان بعض‌الحاسدین الذین لیس لهم حظ من‌الدین . . .

انجام : ان کان هذاالقول مقول من غلافا شهد بانی للغلامات اماماً . . .

نسخ ۱٤ سطری ۷/٥×۱٥/٥ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عنوانها شنگرف، درپشت صفحه اول آمده که بتاریخ ۲۲ شعبان ۱۱۰۲ هـ. ق. بعرض رسید با مهر بیضی‌شکل کوچك با سجع «شرف‌الدین علی» ونیز بتاریخ ۲٤ ذی‌حجه ۱۱۰۸ بعرض رسیده با مهر بیضی‌شکل کوچك با سجع «بهرام» ودر سالهای ۱۱۱۱ و۱۱۱۲ بعرض رسیده است دارای ۱۰٦ گ ۱۳×۲۳ س، جلد مقوا با روکش مشمع مشکی . عطف وگوشه پارچه . با مهر حاج سیدسعید .

۳۸٥

کفایة فی علم‌الاعراب **(نحو ــ عربی)**

تألیف ضیاءالدین مکی (قرن ششم هـ. ق.) شاگرد جارالله زمخشری متوفی۵۳۸ هـ. ق. (ر. ك. : ۲۷۱) .

آغاز : بسمله الحمدلله الذی تظاهرت علینا آلاؤه وترادفت الینا نعماؤه . . .

نستعلیق ۱۲سطری ۷/٥×۱۲ س، تحریر ۱۲ جمادی‌الاول ۹۷٤ هـ. ق. معلق بحواشی، عنوان ونشان شنگرف ، دارای ۷۹ گ ۱٦/٥×۲۳/٥ س، با مهر حاج سیدسعید ، جلد تیماج لایه‌یی مشکی .

۳۸۶

کشّاف عن حقایق‌التنزیل = تفسیر کشّاف **(عربی)**

ازجارالله زمخشری، محمودبن عمر خوارزمی معتزلی حنفی متوفی ۵۳۸ هـ. ق. (ر. ك. : ۲۰۰) . نسخهٔ موجود از اول سوره طه تا سوره روم را دارد .

آغاز : سورة طه مكيه وهی مایة وثلثون واربع آیات . بسمله ابوعمرو فخّم الطاء لاستعلائها وامال الهاء وفخّمها ابن‌كثير وابن‌عامر . . .

انجام موجود : فی‌الدنیا وبعدد من لم یدع‌الله .

نسخ مُعْرَب ۱۸ سطری ۱۲×۱۸ س، تحریر سدهٔ هشتم هـ. ق. ناقص‌الآخر ، دارای ۲۰۷ گ ۱۶/۵×۲۳ س ، کاغذ آبدیده جلد تیماج مشکی ضربی‌دار .

۳۸۷

قواعدالاحکام فی معرفةالحلال والحرام. ج۱ **(فقه ــ عربی)**

تألیف علّامه حلّی، حسن‌بن یوسف، متوفی ۷۲۶ هـ. ق. که مکرر چاپ شده است . نسخهٔ حاضر شامل مجلد نخستین آنست .

آغاز : بسمله الحمدلله علی‌سوابغ‌النعماء وترادف‌الالاءالمتفضل . . .

نسخ ۲۱ سطری ۱۲×۱۷/۵ س، تحریر سدهٔ هفتم و هشتم هجری قمری، مصحّح ومقرّو معلّق بحواشی بخط مرحوم شهید و دارای ــ إنهاء ــ وحواشی با امضاء من املاء شیخنا شمس‌الدین محمد مکی . دومرتبه تمام این کتاب نزد استاد خوانده شده ومقابله گردیده و دارای بلاغ است بر کنار صفحه آخر مهر مدوری هست که سجع آن خوانانیست

وبا خط مغایر برگوشه آن نبشته گردیده که مهر فخرالمحققین پسر علامه است . و درآخر نسخه یادداشتی کهن است که گمان می‌رود ازآن مؤلف یعنی علامه حلی باشد. دارای‌اجازه‌یی بخط پدر شیخ بهائی. شیخ حسین‌بن عبدالصمدعاملی، دارای ۲۱۰ گ ۱۵ × ۲۳ س، عنوانها درشت، درپشت صفحه آخر تملك ملاعلی ایروانی . با مهر حاج سیدسعید . جلد تیماج مشکی ضربی‌دار .

۳۸۸

مجموعه :

۱ــ رساله درحقیقت انسان ؟ (حکمت ــ فارسی)

ناشناخته . گفتاریست درحقیقت وقوای انسان وکیفیت حصول علم ومعرفت و مراتب وجود اوبشیوهٔ ذوالتأله این رساله را کاتب به‌آخر نرسانده است .

آغاز : بسمله سلام‌علی‌المجلس‌الکریم والمعهدالقدیم من قلب بالحب‌سقیم . . . چون اسماء ازسماء نازلست ازسرّ آن غافل نسی‌باید بود که آن تذکره‌ایست که چون شخصی را ازحیّز قدس بعالم دنس واز حیّز بقا وآگاهی بموطن بیخودی و تباهی می‌فرستادند ویرا نامی ازحقیقت وی اشتقاق گردانیدند . . .

۲ــ اثبات توحید (حکمت ــ عربی)

تألیف ملاشمسا، ملامحمد گیلانی زنده بسال ۱۰۴۵ هـ. ق. حکیم ومحقّق امامی درقرن یازدهم هجری .

آغاز : بسمله الحمدلله الواحدالاحدالصمد والصلوة والسلام علی سیدالمرسلین المسمّی باحمد وآله‌الطاهرین‌المعصومین‌المتصفین بالکمال‌الامجد اما بعد فیقول

فقیر خلق‌الله محمدالشهیر بشمسا گیلانی . . . هذه رسالة فی بیان لزوم‌الفساد علی تقدیر تعددالواجب بالذات وبیان نفی‌الشریك عن‌الواجب بالذات واثبات‌التوحید له تعالی علی ما وقع‌الاشارة الیه فی قوله تعل فی اوائل سورة‌الانبیاء وهو قوله تعالی لوکان فیهما الهة الاالله لفسدتا، واعلم . . .

انجام : الذی ذکرناه یلزم فوت‌الاشارة الی‌المطلب الاول الّذی هو عمدة الطالب عند علماءالدین والحکماءالالهیین واهل‌الکشف والیقین . تمت .

۳ـ الواحد لایصدر عنه الاّالواحد = رساله فی ان . . . (حکمت ـ عربی)

تألیف ظهیرالدین همدانی، میرزا سیدابراهیم‌بن میرزا قوام‌الدین حسین‌بن عطاءالله حسینی متوفی ۱۰۲۶ هـ. ق. از اکابر وفحول‌علمای امامیّه واساتید معقول ومنقول عهد شاه‌طهماسب صفوی، حکیم متکلّم محقّق مدقق مشرب که به‌او مرجع المتکلمین وسیدالحکماء والمتألهین گویند وبعدازپدرش قاضی همدان بودلکن‌اکثر اوقات خود را در درس ومطالعه ومباحثه صرف نموده است وبسیاری ازاعاظم عصر او وی را ستوده‌اند که دارای آثار متعددی درحکمت وکلام وتفسیر است وازآن جمله رسالهٔ حاضر است که مختصر و درسه صفحه‌ونیم‌می‌باشد . رساله‌ایست دراثبات این قاعده فلسفی‌که «ازیك جز یك نیاید» .

آغاز : بسمله یقول‌الفقیرالفانی ابراهیم‌الحسینی‌الهمدانی بصرالله تعالی بعیوب نفسه وجعل . . . نقل ان بهمنیار لما طلب‌البرهان من‌الشیخ له ان‌الواحدالحقیقی لایصدر عنه الاالواحدالحقیقی کتب‌الشیخ له ان . . .

٤ـ وجود واجب = توحیدالواجب = رسالة فی . . . (حکمت ـ عربی)

ازملاشمسا گیلانی زنده بسال ۱۰٤٥ هـ. ق.

آغاز : بسمله اعلم ان من خواص الواجب جل شأنه ان لایکون له مهیة کلیة و تعیّن وتشخّص زائدعلی المهیةالکلیّة کما ان الحقایق المحصلة . . .

انجام : وکانّه اظهرها لاصحاب القیل والقال وجنودالشیطان الخیال س م س ـ الجیلانی رحمه‌الله تعالی نقلت هذه التحقیق من خطه .

٥ـ حدودالالفاظ المستعملة فی البراهین الهندسیة = رساله فی . . .

(ریاضی ـ عربی)

ناشناخته . گویا ازشمس الدین خفری باشد .

آغاز : بسمله هقده حدود بعضی الالفاظ التی یستعمل فی البراهین الهندسیه جمعها للسهل والله الموفق والمعین . النسبة هی حالة فی الکمیه بین کمین متجانسین یعرف بها . . .

انجام : و ذلك جملة السبعین والثلثة ان خماس من جنس واحد . تمت الحدود بعون الله الودود فی یوم الخمیس .

٦ـ خلق الاعمال = افعال العباد = الجبر والاختیار (کلام ـ عربی)

ازجلال الدین محمدبن اسعد دوانی متوفی ۹۰۷ هـ. ق. این رساله چاپ شده است.

آغاز : بسمله اما بعد حمدالله فتاح القلوب منّاح العیوب والصلاة والسلام ... فاقول افعال العباد دایرة بحسب الاحتمال العقلی بین امور . . .

انجام : ویتفکر لفکر عمیق محل علیه انوار التحقیق والله ولی التوفیق تمت

رساله‌الجلالیه .

۷ــ شرح رباعی (حکمت ــ فارسی)

ازجلال‌الدین محمدبن اسعد دوانی متوفی ۹۰۷ هـ. ق. گزارشی است برسروده خود او دراینکه وجود واجب‌الوجود عین ذاتش هست با مطلع :

هستی تو بذات وما بتو هست نسا . . . وهمچنین گزارشی است بر رباعی دیگری با مطلع : اعیان‌که باصطلاح ماهیاتست . . . وچند رباعی دیگر . در دیباچه آن آمده درجوانی رباعیاتی سروده بودم واکنون بخواهش جمعی ازبرادران آنها را شرح می‌کنم . او این شرح را بنام سلطان ایلدرم با یزید (۸۸۶ــ۹۱۸ هـ.) پادشاه روم نگاشته است .

آغاز : بسمله حمداً لاله غیرالخلق الاه لامعبود سواه . . . درسوالف ایام که عنفوان جوانی و ریعان زندگانی وعنوان شادمانی بود بعضی رباعیات دربیان حقایق وجدانی ومعارف ربانی بروجهی که اهل عیان درحیّز بیان آورده‌اند سمت ورود یافته بود . . .

۸ــ بندی منقول از اسفار ملاصدرا درماهیت. (حکمت ــ عربی)

دریك صفحه بطور چلیپا .

۹ــ توحید = اثبات واجب = توحید استدلالی (عرفان ــ فارسی)

ازخواجه محمد دهدار شیرازی متخلص به ــ فانی ــ محمدبن محمود (قرن ۱۱ هـ. ق.) . که آنرا بنام سلطان ابوسعید غازی مرتضی نظام‌شاه دریك مقدمه وسه فصل ویك خاتمه نگاشته است . مقدمه دربیان شرف وفضیلت انسان . فصل اول در

بیان توحید بطریق اهل استدلال . فصل دوم دربعضی از اشارات بلسان اهل ذوق . فصل سوم در اشارت به وحدت وجود وکثرت اطوار . خاتمه دراشارات بـه مبدأ و معاد .

آغاز : بسمله حمد وسپاس بیقیاس مرخداوندی راکه درمشکوة دل انسان ... اما بعد این چندکلمه‌ایست رقم‌زدهٔ کلك . . .

رساله اول بخط شکسته نستعلیق خوش ۱۸ سطـری ۹×۱۹ س، ازبرگ ٦–۱ این رساله را کاتب به‌آخر نرسانـده است. رساله دوم بخط نسخ خوش ۱۵ سطری ۷/۵×۱۵س، ازبرگ ۲٤–۷ رساله سوم بهمان خط واندازه ازبرگ ۲٦–۲٤ و رساله چهارم نیز بهـمان خط واندازه ازبـرگ ۳۱–۲٦ و رساله پنجم همچنین ازبرگ ۳۸–۳۱ و رساله ششم بهمـان خط ازبرگ ٤۳–۳۸ و رساله هفتم بهمان‌خط ازبرگ ۹۹–٤٤ و رساله هشتم بخط شکسته نستعلیق چلیپا دربرگ ۱۰۰ و رساله نهم بخط نستعلیق زیبای ۱۵ سطری ۸/۵×۱۵/۵س، ازبرگ ۱۱۰–۱۰۰، درآغاز چندبرگ اضافی بـا یادداشتهای متفرقه بنظم ونثر . درپشت صفحه اول تملك محمدعقیل‌بـن محمدمقیم حسینی با مهر او . با مهر حاج سیدسعید . جلـد تیماج مشکی عطف ولبه میشن سرخ .

۳۸۹

شرح صلوات **(ادعیه ــ فارسی)**

تألیف سیداحمدبن محمد حسینی از دانایان روزگـار فتحعلی‌شاه قاجار کـه آنرا بنام حاجی محمد ولی میرزا ابن فتحعلیشاه قاجار معنون داشته است . شایـد

همانست که کتاب «شجرةالاولیاء» را بدستور محمدزمانخان حاکم یـزد در دورهٔ قاجار نگاشته است ؟ کتاب شرح صلوات مشتمل برهشت فصل است . فصل اول در بیان معنی صلوة وتسلیم . فصل دوم در ذکر نکات وابحاث متعلقه بـه‌آیه صلوات . فصل سیم درتعیین لفظی‌که صلوة وسلام به‌آن حاصل می‌گردد . فصل چهارم در ذکر فضائل وفوائد فرستادن صلوات . فصل پنجم در ذکر مواطن ومواضع واوقاتی‌کـه فرستادن صلواة تأکیدش بیشتر است . فصل ششم در ذکر آدابی‌که صلوات فرستنده را مراعات آنها ضرور است . فصل هفتم در ذکر جمعی از انبیاء (ع) وغیر انبیاء که بواسطه فرستادن صلوات بمراتب بلند رسیده‌اند . فصل هشتم در ذکر صلوات‌متنوعه که ازپیغمبر وائمه (ع) وارد شده است . این کتاب درسال ۱۲۸۲ هـ. ق. چاپ شـده است .

آغاز : بسمله نحمدك اللهم علی ما اخذت عهدك علینا بالایمان . . . اما بعـد بنده حقیر معترف .

نستعلیق خوش ۱۷ سطری ۱۱×۱۶ س؛ بخط محمد حسن‌بن حاجی محمدابراهیم‌بن حاجـی عبدالغفور در رجب ۱۲۷٤ هـ.ق. عنوان ونشان قرمز، درپشت صفحه‌اول یادداشت کاتب نسخه، دارای ۵۹ گ ۱۶×۲۳ س، کاغذ صیقلی، جلد تیماج لایه‌یی تریاکی ، با مهر حاج سیدسعید .

۳۹۰

گوهرمراد **(کلام وعقائد ــ فارسی)**

تألیف ملاعبدالرّزاق‌بن علی لاهیجی متخلص بـه‌فیاض متوفی ۱۰۷۲ هـ. ق.

حاوی مباحثی است استدلالی ومختصر یکدوره ازاصول عقاید شیعه دریك مقدمه و سه مقاله ویك خاتمه . مقدمه دراشاره به‌رتبت وجود انسان وسبب اختصاص وی به تشرّف الهی وفایدهٔ علم کلام وحکمت، درسه مطلب :

مقاله اول درعلم خودشناسی، در دوباب .

مقاله دوم درعلم خداشناسی، درسه باب .

مقاله سوم درفرمان خداشناسی، درچهارباب .

خاتمه درمباحث اخلاقی وتصوف .

این کتاب مکرر چاپ شده است .

آغاز : بسمله گوهرمرادی‌که غواص فکرت . . .

نسخ ۲۲ سطری ۱۰×۱۶/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان ونشان شنگرف، برگ آخر کسرنویسی شده، جمله‌یی از اوراق وصالی شده ونونویسی گردیده ، دارای ۱۸۵ گ ۱۵/۵×۲۲ س، با مهر حاج سیدسعید . جلد تیماج سبز .

۳۹۱

جنگ = کشکول (مجموعه‌ها ـ فارسی)

تألیف محمدقاسم‌قاری‌عارف درشعبان ۱۲۰۸ هـ. ق. که شامل‌روایاتی درفضیلت تسبیح وصلوات درباب تقوی، پندها، حکایات اخلاقی، ثواب اذکار، نساز غفیله، ادعیه، نوادر، ابیاتی منسوب به‌حضرت علی (ع) طریق استخاره، نسب‌نامهٔ شاه‌نعمةالله ولی، صیغهٔ توبه، صیغهٔ اخوت، صیغه قربانی، اشعاری ازاصمعی، سخنان اکابر ، مکتوبی برمزار صمصام‌بن عوج، نامه معاویه بحضرت علی (ع) وپاسخ آن، مکتوب

سلطان روم به‌حسن شریف مکه، بندی منقول از نفایس‌الفنون، رساله درعلم طب از ذکریا رازی با آغاز : بسمله حمد له، اما بعد بدانکه خدایتعالی این جهان را بیافرید بر دوازده رکن وچهارطبع وآدمی را هم . . . مطایبات، درشکایت دنیا وتعریف‌سفر، مکاتیب قطب محبی، صورت مکتوب میرداماد بملاعبدالله شوشتری، مکتوب‌وحشی بافقی به عبدالعزیز نظام‌بیك زرگر لاهیجی به درویش امیدی نوشته، ثنائی به‌شاه غریب نوشته، امیرشریف به امیرقاسم نوشته، خواجه جهان بخلیفه سیدعلی گیلانی نوشته . ازکلمات سیدمحمد جامه‌باف . مکتوب سعدالدین معلم سلطان مرادخان . مکتوب شاه‌عباس بقیصر روم . نامه امیرتیمور گورکان بسلطان احمد جلایر وجواب آن، مکتوب امیر عبدالغفار، میرزا سنجر کاشی به‌نظیری نیشابوری، مولانا عرفی به‌خان خانان (چند نامه) . نامه شاه‌عباس، خواجه میرك مشرف، سخی، آصفخان‌شیخ ابوالفضل شریف آملی، بندی ازکتاب کنزالعاشقین، مکتوب علماء ماوراءالنهر و جواب آن، دراقسام ماآت درعلم قرائت کلام‌الله، وقوف سجاوندی، احوالات امام حسن (ع) تا امام زمان علیهم‌السلام که از ولادت تاشهادت این امامان آمده وداستان کربلا را بتفصیل ذکر نموده است .

آغاز : بسمله درحدیث وارد شده است که هرکه تا چهل یوم هریوم صدمرتبه بگوید . . .

انجام : وقیام قیامت ازبرای حساب وجزا بظهور خواهد رسید والله تعالی اعلم است بآنچه واقع خواهد شد وهو ولی‌التوفیق . . . ونعم‌الوکیل .

شکسته نستعلیق ۲۲ سطری ۸×۱۵/۵ س؛ بخط مؤلف محمدقاسم قاری درشعبان ۱۲۰۸ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز،

با مهر حاج سیدسعید ، دارای ۲٤۹ گ ۱٤/٥×۲۲/٥ س ، جلد مقوا با روکش کاغذ نارنجی‌رنگ عطف میشن سرخ .

۳۹۲

مجموعه :

۱ــ بیست باب دراسطرلاب (ستاره‌شناسی ــ فارسی)

تألیف خواجه نصیرالدین طوسی متوفی ٦۷۲ هـ. ق. که آنرا ازصدباب خود گزین کرده است . باب اول درمعرفت آلات وخطوط و دوایر اسطرلاب . . . باب دهم درمعرفت ظل از ارتفاع وارتفاع ازظل . . . باب بیستم درصفت ستارگان چند ازثوابت که بر اسطرلاب ثبت کنند . این کتاب مکرر چاپ شده است .

آغاز : بسمله حمد له اما بعد این‌مختصریست دراسطرلاب ازتصانیف . . .

۲ــ شرح ملخص (ستاره‌شناسی ــ عربی)

اصل ازمحمودبن محمدبن عمر چغمینی‌خوارزمی متوفی ۷٤٥ هـ. ق. وشرح‌از قاضی‌زادهٔ رومی، موسی‌بن محمد که آنرا در ۸۱٤ هـ. ق. ساخته است ومکرر چاپ شده دریك مقدمه و دومقاله .

رساله‌اول بخط نستعلیق خوش۱۹سطری ۱٦/٥×٤/٥ س، ازبرگ ۲۳ــ۱ تحریر ۱۰٦٥ هـ. ق. بیشتر اوراق وصالی و کسرنویسی شده است ، عناوین شنگرف جدول صفحات قرمز . رساله دوم بخط نستعلیق زیبای ۲۱ سطری۱۷×٤/٥ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. عنوان ونشان وجدول صفحات قرمز، کمند آبی، معلّق بحواشی، نسخه از اول وآخر ناقص است . درپشت صفحه اول رساله دوم یادداشت تملك هاشم

منجم‌باشی مورخ ۱۲۹۱ هـ. ق. بسیاری اوراق وصالی شده و خطوط صفحات ازبین رفته است. ازبرگ ۱۱۲ـ۲٤ س، در آخر چهاربرگ نانویس اضافی هست. جلد تیماج عنابی عطف ولبه میشن قهوه‌یی با مهر حاج سیدسعید.

۳۹۳

مجموعه :

۱ـ کفایهٔ منصوری = کفایهٔ مجاهدیه (پزشکی ـ فارسی)

تألیف منصوربن محمدبن احمدبن یوسف‌بن الیاس شیرازی (نیمه اول قرن‌نهم هجری قمری) که آنرا بنام مجاهدالسلطنه سلطان زین‌العابدین شاه‌شجاع مبارزالدین محمد (۷۸٦ـ۷۹۳) حدود سال ۷۸۰ هـ. ق. در دوفن نگاشته است. فن اول طب نظری وعملی دریك مقدمه وچهارمقاله. فن دوم در ذکر ادویه مفرد ومرکبه، در دو مقاله. این کتاب چاپ شده است.

آغاز : بسله شکر وسپاس مرخالقی راکه درخلقت انسان حکمت‌اوبی‌پایانست.

۲ـ فرخ‌نامه = فرح‌نامه (کلیات ومجموعه‌ها ـ فارسی)

از ابوبکرالمطهربن محمدبن ابوالقاسم جمالی یزدی که آنرا بنام مجدالدوله ملك‌الوزراء احمدبن مسعود وبرای فرزند خود ابوالقاسم درهیجده سالگی در رمضان ۵۸۰ هـ. ق. در ۱٦ مقاله ساخته است. مقاله اول درمنافع انسان وبهائم، مقاله دوم درمنافع طیور وهوام وحشرات . . . این کتاب در واقع دائرةالمعارف‌علوم وفنون وعقاید است که درسال ۱۳٤٦ خورشیدی چاپ شده است. نسخه موجود گزینه‌ایست ازآن کتاب.

آغاز : بسمله این چند کلمه است ازفرح‌نامه جمالی‌که درعجاییات وخواص‌ـ الاشیاء نوشته است . . .

رساله اول بخط نستعلیق ۲۱ سطری ۸/۵×۱٦/۵ س؛ بخط محمدباقربن مصطفی فرح‌آبادی در ذی‌حجه ۱۰۷۸ هـ. ق. درنجف اشرف؛ عنوانها واسامی ادویه شنگرف؛ برخی اوراق وصالی شده وآب‌دیده ؛ ازبرگ ۲۰۱ـ۱ و رساله دوم بخط نستعلیق ۱۵ سطری ۸×۱٦ س؛ کاتب آنرا بآخر نرسانده است؛ عنوان قرمز تحریر سدهٔ ۱۳ هـ. ق. از برگ ۲۰۷ـ۲۰۲؛ با مهر حاج سیدسعید جلد تیماج مشکی ، قطع ۱۳×۲۳ س .

۳۹٤

بهجة‌المباهج **(اخبار ـ فارسی)**

تألیف شیخ عارف واعظ، ابوسعید حسن‌بن حسین شیعی سبزواری بیهقی زنده بسال ۷۵۳ هـ. ق. درفضائل ومعجزات وجنگهای پیامبر اسلام ومعجزات وفضائل‌اهل بیت (ع) . (ر. ك. : ۲۰۸) . نسخهٔ موجود از آغاز تا معجزه سی ازمعجزات رسول اکرم (ص) ازفصل ۷ را دارد .

آغاز : بسمله حمد بیحد وثنای بی‌عد آن خدایرا که ایوان معلق آسمان برافراشته . . .

نستعلیق خوش ۱۷ سطری ۸×۱۷ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عناوین شنگرف، نسخه را کاتب بآخر نرسانده است، دارای ۵۵ گ ۱۳×۲۳ س، جلد تیماج لایه‌یی مشکی فرسوده، با مهر حاج سیدسعید .

۳۹۵

ترجمهٔ مفتاح‌الفلاح = شرح فارسی مفتاح‌الفلاح (ادعیه ـ فارسی)

اصل ازشیخ بهائی، بهاءالدین محمدبن حسین عاملی متوفی ۱۰۳۱ هـ. ق. و ترجمه وشرح از آقاجمال خوانساری، محمدبن آقاحسین متوفی ۱۱۲۱ یا ۱۱۲۵ هـ. ق. که آنرا بنام شاه‌سلیمان صفوی (۱۰۷۷ـ۱۱۰۶ هـ. ق.) معنون داشته است . این کتاب چاپ شده است .

آغاز : بسمله مفتاح فلاح دنیا وعقبی ومقدمهٔ نجاح آخرت و اولی حمد . . .

نسخ خوش ۱۸ـ۱۷ سطری ۶/۵×۱۵ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. نسخه در زمان حیاة مؤلف نگاشته شده است با حواشی با امضاء : «جم مدظله‌العالی» دعاها با ترجمه فارسی بصورت‌زیرنویس باقرمز، جدول‌وکمندصفحات زرین‌ومشکی، پشت صفحه‌آخر تاریخ‌تولد مورخ ۱۱۷۹ هـ. ق. دارای۱۷۷گ ۱۲/۵×۲۲/۵س، جلدتیماج‌مشکی‌لایه‌یی، بامهرحاج‌سیدسعید.

۳۹۶

مرآت‌العقول فی شرح اخبار آل‌رسول = شرح کافی (اخبار ـ عربی)

تألیف علّامه‌مجلسی، محمدباقربن محمدتقی متوفی۱۱۱۱ هـ. ق. کتاب‌معروفی است که مکرر چاپ شده است . نسخهٔ حاضر شامل مجلد ۱۲ وحاوی کتاب‌الروضه می‌باشد . تاریخ فراغت ازاین شرح درشب پنجشنبه ۸ رجب ۱۰۷۶ هـ. ق.

نسخ ۲۰ سطری ۹/۵×۱۷ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. درآخر نسخه مهر چهارگوشه کوچکی با سجع : «حسین‌بن حیدر» ومهر بیضی دیگری با همین سجع درپشت صفحه

اول یادداشت تملك مورخ جمادی‌الثانی ۱۲۰٤ هـ. ق. با همان دومهر . درهمین صفحه یادداشت تملك مرحوم حاج شیخ عباس قمی درمشهد رضوی مورخ ۱۳۲۹ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز، دارای ۲٤۹ گ ۱۵×۲۳ س، جلد تیماج سبز ضربی‌دار عطف ولبه میشن سرخ با مهر حاج سیدسعید .

۳۹۷

قافیه **(فارسی)**

ناشناخته . الفاظ هم‌وزن ازعربی وفارسی وترکی برترتیب حرفهای آخر درآن طبقه‌بندی شده است وقافیه‌ها هم به‌ردیف یکدیگر آمده است . نسخه بدون خطبه وخاتمه است .

آغاز : آس مخفف دست آس، اقتباس، التباس، باس، کرباس . . .

نسخ مُعَرَّب مختلف‌السطر ، تحریر نیمهٔ اول سدهٔ ۱٤ هـ. ق. نسخه بدون آغاز وانجام است . گویا پیش‌نویس مؤلف بوده است که موفّق به‌تکمیل آن نگردیده است . دارای ۳۳ گ ۱۷×۲۲ س، با مهرحاج سیدسعید، جلد تیماج‌مشکی.

۳۹۸

عین‌الحیاة **(اخبار ــ فارسی)**

تألیف مجلسی دوم، محمدباقربن محمدتقی متوفی ۱۱۱۱ هـ. ق. (ر.ك.: ۲۸۱).

نسخ ۱۷ سطری ۱۱/۵×۱۷ س، تحریر محمدمؤمن ابن ابدالخان توکلی در دارالسلطنه اصفهان درجمعه ۱۸ شوّال ۱۱۱۱ هـ. ق. عنوان‌ونشان قرمز، دارای ۱۳٤ گ ۱٦×۲۳س، با مهر حاج سیدسعید، جلد مقوا با کالینگور مشکی عطف و گوشه پارچه .

۳۹۹

حاشیه مطول **(معانی وبیان وبدیع – عربی)**

ازسیالکوتی، سیدعبدالحکیم بن شمس‌الدین متوفی ۱۰۶۷ هـ. ق.

آغاز : بسمله قدس سرّه‌الشریف وههنا بحث وهو ان محصول ما ذکره‌الشارح قال فی‌الکشاف بهذه‌العبارة فان قلت ما معنی‌التعریف فیه قلت هو . . .

نسخ ۲۵ سطری ۷×۱۵ س، تحریر سدهٔ ۱۱ هـ. ق. نسخه تصحیح ومقابله شده، عنوان ونشان شنگرف، نسخه را کاتب بآخر نرسانده است . دارای ۱۶۰ گ ۱۲×۲۲/۵س، جلد تیماج عنابی عطف میشن مشکی . با مهر حاج‌سیدسعید.

۴۰۰

شرح شمسیه = تحریرالقواعدالمنطقیة فی شرح‌الرساله‌الشمسیة

(منطق – عربی)

کتاب شمسیه تألیف نجم‌الدین عمر کاتبی متوفی ۶۷۵ هـ. ق. می‌باشد وشرح موجود از قطب‌الدین رازی بویهی متوفی ۷۶۶ هـ. ق. که آنرا بخاطر غیاث‌الدین محمد خواجه رشیدالدین وزیر سلطان‌محمد خدابنده ساخته است ومکرر چاپ‌شده. شرحی است مزجی به ــ قال، اقول ــ

نسخ ۲۱ سطری ۷/۵×۱۵/۵ س، تحریر سدهٔ ۱۲ هـ. ق. عنوان ونشان قرمز، نسخه ازاول وآخر ناقص‌است دارای ۷۳ گ ۱۲×۲۳ س، با مهر حاج سیدسعید درپشت صفحه آخر تملك شیخ محمدعلی مورخ ۱۲۷۶ هـ. ق. جلد تیماج ضربی‌دار فرسوده .

فهرست کتابهای معرفی‌شده بترتیب الفبائی

آتشکدهٔ آذر : ۲۵۵
آیات‌الاحکام [ر.ک: زبدةالبیان فی براهین احکام‌القرآن]
آیات‌الاحکام [ر.ک: کنزالعرفان فی فقه‌القرآن]
ابرازالمعانی من حرزالامانی : ۲۰۴
ابواب‌الجنان : ۱۹، ۱۲۴، ۱۴۱، ۲۲۴
ابومسلم‌نامه : ۷۸، ۸۵
اثبات توحید : ۳۱۶
اجازهٔ قاسم‌بن محمدحسنی حسینی طباطبائی به شیخ‌حسن بحرانی : ۲۲۰
اجازهٔ قرائت احمدبن حاج محمدتونی به حاج محمدحسن‌بن باقر مشهدی : ۱۷۳
اجازهٔ مرحوم مجلسی دوم به شیخ نظام‌الدین محمد بسطامی : ۳۹
اجازهٔ ملاامین استرابادی : ۲۴۰
اجازهٔ ملاعبدالله شوشتری : ۲۴۰
احقاق‌الحق : ۹۸
احوالات حضرت قائم (ع) : ۳۰۵
اختیارات بدیعی : ۹۳
اخلاق ناصری : ۱۱۴
اربعین = اربعون حدیثا : ۲۴۶، ۲۷۲
اربعین [الاربعین] فی کشف‌الیقین : ۱۸۹
ارث = رساله در : ۱۹۸
ارشادالاذهان الی احکام‌الایمان : ۱۴۹، ۲۴۶
استبصار [الاستبصار] فیما اختلف من‌الاخبار : ۲۰۹، ۲۱۹
اسفار اربعه : ۸۸، ۲۷۵
اشراف [الاشراف] علی‌سیادةالاشراف: ۱۹۸
استطرلاب = رساله در ربع : ۱۷۴

اطباق‌الذهب : ٤٣
اطواق‌الذهب : ٤٤
اعتقادات حقه = رساله در ... : ۱۹۹
اقبال‌بصالح‌الاعمال = الاقبال‌بالاعمال الحسنة فیما یعمل میقاتاً واحداً فی‌السنة : ۷۸، ۱۵۳
اکسیر = رساله در ... : ۱۸٤
الفین‌الفارق بین‌الصدق والمیـن : ۱۳۳
امالی صدوق : ۲٤٤
امل‌الآمل فی (تـراجم) علماء جبـل عامل = تذکرة‌المتبحّرین فـی [تراجم] العلماء‌المتأخرین : ٦۹
انوارالتنزیل‌واسرارالتأویل = تفسیر بیضاوی : ۲۳، ٦٦، ۲۲۰، ۲٤٥، ۲۵۲
انوارالعقول من اشعار وصی‌الرسول: ۸۹
انوار سهیلی : ۸٤
انهارالنبّویة فی حیاض‌الناسوتیه : ۱٤
انیس‌الصالحین : ۱۱۱، ۱۱٦
انیس‌المسافـر و جـلیس‌الحـاظر (الخواطر) = کشکول شیخ‌یوسف بحرانی : ۷۲
اورامیه = رساله در اورام : ۱۲
بحارالانوار ج۲ : ۱۳۰، ۲٦۳
بحارالانوار ج۳ : ۱۸٦
بحارالانوار ج۷ : ۲۷۷
بحارالانوار ج۹ : ۱۳۰
بحارالانوار : ج۱۵ : ٤۷
بحارالانوار ج۱۸ : ۲۷۰
بحارالانوار ج۲۰ : ٦۲
بحارالانوار ج۲۲ : ٦٦
بحارالانوار ج۲۵ : ٦۹
برهان‌القاری فی تجوید کلام‌الباری : ۲۱۸
برهان قاطع : ۹، ۱۲۸
بلوهروبوذآسف = بوذآسف وبلوهر: ۲٦۵
بندی در داروی چشم : ۱۷۸
بندی درصفت معجون لقمان حکیم : ۱۷۷
بندی درطبیعت ومزاج : ۲۱۳
بندی درکلّ کلام فی هذا الیوم ... : ۲۰٦
بندی منقول از دررالمنثوری : ۱۸۵
بندی منقول از اسفـار درماهیت : ۳۱۹
بوستان سعدی : ۲۸٦

بهجةالمباهج : ۱۷۹، ۳۲۶
البهجةالمرضية فی شرح‌الالفية = سيوطی : ۱۷۲
بيان : ۱۹۲
بيست‌باب دراسطرلاب : ۳۲٤
تاريخ عالم‌آرای عباسی [ر.ك: عالم‌آرای عباسی]
تاريخ نگارستان [ر.ك. نگارستان]
تحريرالقواعدالمنطقية فی شرح‌الرسالةالشمسية [ر.ك: شرح شمسيه]
تحفةالابرارالملتقط من آثارالائمة‌الاطهار : ٦٥
تحفةالاحرار : ۸
تحفةالزائر : ۱٤۷، ۱٦٦، ۲۸۹
تحفةالشعراء : ۲٥
تحفةالعراقين : ۱۹۳
تحفةالقرّاء = تحفةالقاری : ۲۸٥
تحفةالملوك : ۱۷۷
تحفةالمؤمنين = تحفهٔ حكيم مؤمن: ۱۳٦
تحقيق جهت‌القبلة = رسالة فی معرفةالقبله : ۲۰٦
تذكرةالشعراء = تذكرهٔ دولتشاه سمرقندی : ۱۸۰
تذكرةالعابدين : ٥٤
تذكرةالفقهاء : ٥۱
تذكرةالمتبحرين فی (ترجمة) العلماء المتاخرين [ر.ك: امل‌الآمل]
تذكرة اولی‌الالباب والجامع للعجب‌العجاب : ۹۳، ۲۳٦
تذكرهٔ سويدی = التذكرةالهادية والذخيرةالكافية : ۲٦٦
ترجمهٔ اربعين شيخ بهائی [ر.ك: ترجمه قطب‌شاهی]
ترجمهٔ بحارالانوار ج۱۳ : ۱٦
ترجمهٔ تفسيرالائمة لهدايةالامة = كشف‌الآيات : ۳٦
ترجمهٔ صحيفهٔ سجاديه : ۳۰٦
ترجمهٔ صورالدرج : ۲۷۳
ترجمهٔ طب حكيم لار : ۱۷۷
ترجمهٔ قطب‌شاهی = شرح اربعين : ۱۰٤، ۱٤٥
ترجمهٔ مصباح كفعمی [ر.ك: ترجمه نيك‌بختيه]
ترجمهٔ مفتاح‌الفلاح = شرح فارسی.. ۳۲۷
ترجمهٔ من لايحضره‌الفقيه [ر.ك: لوامع‌القدسيّه]
ترجمهٔ‌نيك‌بختيه = مونس‌العابدين..: ۸۳
التصريح بمضمون‌التوضيح : ۲٦،

۱۹۵
التعلیقات‌الصالحیة علی شرح‌الالفیة: ۷۰
تفسیر : ۳۱۱
تفسیر ابوالفتوح [ر.ك: روض‌الجنان و روح‌الجنان فی تفسیرالقرآن]
تفسیر اصفی : ٤۹، ۲۳۰
تفسیر بیضاوی [ر.ك: انوارالتنزیل و اسرارالتأویل]
تفسیر جلالین : ۳۱۲
تفسیر حسینی [ر.ك: مواهب علیه]
تفسیر فخررازی [ر.ك: مفاتیح‌الغیب]
تفسیر کشاف [ر.ك: کشاف عن حقایق‌التنزیل]
تفسیر نسفی [ر.ك: مدارك‌التنزیل و حقایق‌التأویل]
تفصیل وسائل‌الشیعة الی تحصیل مسائل‌الشریعة = وسائل‌الشیعة : ۱۹۷، ۲۳۱، ۲۳۲، ۲٤۱
تکملة [التکمله] فی شرح تذکرة النصیریّة : ۱۵۹
تلبیس ابلیس : ٥
تلخیص‌المقال (اقوال) فی معرفة الرجال = تلخیص‌الاقوال فی تحقیق احوال‌الرجال = رجال وسیط : ۲۳۲، ۲۵۲
تنقیح‌الرایع لمختصرالشرایع : ۲۳٤
توحید = اثبات واجب = توحید استدلالی : ۳۱۹
تهذیب‌الاحکام: ۳۸، ۹۱، ۱۰۷، ۱۷۳، ۲۱۰، ۲۲۹
تهذیب‌الاصول = تهذیب‌الوصول الی علم‌الاصول : ۲۰٦
جامع عباسی : ۱۷، ٤٥، ۲٦٤، ۲٦۸، ۲۸۱
جدول سیر آفتاب در دقایق بهت : ۲۷۲
جلاء‌العیون : ٥۹، ٦۷، ۷۹
جلیس‌الحاضر وانیس‌المسافر [ر.ك: انیس‌المسافر ...]
جمال‌الصالحین : ۱۲٦، ۱٦٤
جُنگ : ۱٦۰، ۱۸۲، ۳۲۲
جُنگ اشعار : ٤۲
جُنگ کیمیاوی : ۲۹۲
جوامع‌الجامع = تفسیر ... : ۱٤٤، ۱۵۸
چهارمقاله عروضی سمرقندی : ۱۱۸
حاشیهٔ تهذیب‌المنطق : ۲۸٦
حاشیه حاشیهٔ شرح کافیه : ۳۰
حاشیهٔ شرایع‌الاسلام = شرح شرایع : ۱٦۱
حاشیهٔ محاکمات : ۲۲۹، ۳۰۸

حاشیهٔ مطول : ۳۲۹
حاشیهٔ معالم : ۲۷
حاشیهٔ مغنی [ر.ک: المنصف من‌ـ الکلام علی مغنی ابن‌هشام]
حجةالشیعة فی تقویة مذهب‌الاثنا عشریه : ۲۴۲
حدائق‌الناظرة فی‌احکام‌العترةالطاهرة ۹۰
حدودالالفاظ‌المستعملة فی‌البراهین‌ـ الهندسیة = رسالة فی ... : ۳۱۸
حدیقةالحقیقة وشریعةالطریقة: ۱۳۳
حرزالامانی و وجه‌التهانی = قصیدهٔ شاطبی : ۱۴۲
حق‌الیقین فی‌اصول‌الدین : ۸۴، ۲۸۲
حل‌الموجز : ۱۲۷، ۱۹۳
حلیةالمتقین : ۷۵
حیات‌القلوب : ۲۵۷، ۲۹۰
خردنامه اسکندر : ۸
خزائن‌الانوار : ۱۷
خلاصةالاقوال فی معرفة احوال‌ـ الرجال : ۱۸۷
خلاصةالحساب : ۱۱۸
خلق‌الاعمال = افعال‌العباد = الجبر والاختیار : ۳۱۸
خواص آیات قرآن [ر.ک: درّ نظیم]
خواص چهل اسم ادریس [ر.ک: شرح چهل ...]
دربیان عقد انامل : ۱۸۵
درّةالتاج لغرةالدباج : ۱۰
درّ نظیم = خواص آیات قرآن : ۲۱۴
درّهٔ نادره : ۷
دعا = کتاب ... : ۲۲۵، ۲۹۶
دعای باران : ۱۷۸
دیوان خاقانی : ۲۷۵
دیوان متنبّی : ۳۰۴
ذبیحیّه [ر.ک: رسالة فی ذبایح اهل‌الکتاب]
ذخیرةالمعاد فی شرح‌الارشاد : ۷۲
ذخیرهٔ خوارزمشاهی : ۴، ۶۴
الذریعة الی اصول‌الشریعة : ۱۶۷
ذکری‌الشیعة فی احکام‌الشریعة : ۱۷۶
رجال ابن داود حلی : ۱۸۸
رجال وسیط [ر.ک: تلخیص‌المقال...]
ردّ تصوف = کتاب در ... : ۲۱۸
رساله در اورام [ر.ک: اورامیه]
رساله درحقیقت انسان : ۳۱۶
رساله درخواص مرکبات وفقی: ۱۷۴
رساله درعلم تجوید : ۲۲۵
رساله درنجوم : ۱۷۴
رسالة فی ذبایح اهل‌الکتاب =

ذبیحیّه : ۲۰٦
رسالة فی معرفةالقبله [ر.ك: تحقیق جهت‌القبله]
رضاعیه = رساله در ... : ۱٦٤، ۲۹۹
روض‌الجنان‌وروح‌الجنان فی‌تفسیر القرآن = تفسیرابوالفتوح : ۳٤، ۱٤۰
الروضةالبهیّة فی شرح‌اللمعة الدمشقیة = شرح لمعه : ۳۱، ۹۸، ۲۲۳، ۳۰٤، ۳۰۹
روضةالصفا فی سیرةالانبیاء والملوك والخلفاء : ۱، ۲۲، ۱۰۱، ۱٤۸
روضهٔ کافی [ر.ك: کافی]
ریاض‌الاحزان فی شرح رزایا امناء الدین وخلفاءالرحمن : ۳۳
ریاض‌السالکین فی شرح صحیفة سیدالعابدین : ۱۲۰
ریاض‌المسائل فی بیان احکام‌الشرع بالدلائل : ٥٦، ۸۲، ٦۱، ٦۲
زادالمعاد : ۸
زبدةالبیان فی براهین احکام‌القرآن = آیات‌الاحکام : ۳۹، ۲۰۱
زبدةالتصانیف : ۲۰
زهرالربیع : ۱٤۳
زینةالمجالس : ۱۳۸
سبحةالابرار : ۸
سلامان وابسال : ۸
سلسلةالذهب : ۸
سیف‌الامة وبرهان‌الملّة : ٦۸
سیوطی [ر.ك: البهجةالمرضیة فی شرح‌الالفیه]
شافی‌المنتخب من‌الوافی : ۹٤
شافی [الشافی] فی‌الامامة وابطال حجج‌العامة : ۲٦٥
شجرةالامانی : ۲۸٦
شرایع‌الاسلام فی مسائل‌الحلال والحرام : ۲٤، ٦۷، ۱۳۹، ۱٥۸، ۲۳۳، ۲٦۷، ۲۷٤
شرح‌اربعین [ر.ك: ترجمه‌قطب‌شاهی]
شرح ارشاد اردبیلی [ر.ك: مجمع فائدةالبرهان ...]
شرح اصول کافی: ۱۸٥، ۱۸٦، ۲٤۹
شرح‌التذکرة : ۲٦۹
شرح‌الزیارت‌الجامعة : ۳۱۰
شرح بیست باب : ۳۰۲
شرح تجرید قوشچی : ۱٦۱، ۲۱٥، ۲۳۷، ۲٥۰، ۲۷٦
شرح تلخیص‌المفتاح [ر.ك: مطوّل]
شرح جامی [ر.ك: الفوائدالضیائیه]
شرح چهل اسم ادریس = خواص...: ۲۲۷
شرح حرزالامانی و وجه‌التهانی =

شرح قصیدهٔ شاطبی : ۲۹۸
شرح رباعی : ۳۱۹
شرح زیج الغبیك : ۲۷۹
شرح شرایع‌الاسلام [ر.ك: مصباح‌الفقیه]
شرح شمسیه = تحریر القواعد المنطقیة فی‌شرح‌الرسالة‌الشمسیه: ۳۲۹
شرح صلوات : ۳۲۰
شرح کافی [ر.ك: الفوائدالضیائیّة]
شرح کافیه [ر.ك: صافی ...]
شرح کلیّات قانون : ۱۱۰، ۲۳۷
شرح لمعه [ر.ك: الروضة‌البهیة ...]
شرح مختصرالاصول = شرح‌مختصر ابن‌حاجب : ۱۷۱، ۲۴۷
شرح مشاعر : ۱۰۹
شرح مطالع [ر.ك: لوامع‌الاسرار فی شرح مطالع‌الانوار]
شرح مفتاح‌العلوم = مصباح : ۲۲۲
شرح ملخص چغمینی : ۳۲۴
شرح مواقف : ۲۹۴، ۱۳۴
شرح موجزالقانون = شرح نفیسی : ۲۸۱، ۲۹۳
شرفنامه : ۱۲۰
شفا : ۱۶۹، ۲۶۱
شمسه وقهقهه [ر.ك: محبوب‌القلوب]
شوارق‌الالهام فی شرح تجریدالکلام: ۲۶۰
صافی = شرح کافی : ۲۹، ۹۷
صحاح‌اللغه : ۱۳۱
صحیفهٔ سجادیّه : ۲۶۷
صراح‌الصحاح : ۱۱۲
صورت مکتوب میرداماد به ملاعبدالله شوشتری : ۳۲۳
طب‌المنصوری [ر.ك: کناش‌المنصوری]
طریقهٔ ساختن مومیا وصفت سفوف چوب : ۱۷۷
ظهوریّه = رساله ... : ۱۴۵
عالم‌آرای عباسی : ۲، ۷۷، ۱۱۹، ۲۵۱
عقائدالمتقین : ۱۵
علل‌الشرایع والاحکام والاسباب : ۲۸۰، ۳۱۰
عنوان‌الشرف‌الوافی فی‌الفقه والتاریخ والنحو والعروض والقوافی: ۱۵۶
عین‌الحیات : ۱۰۲، ۲۴۱، ۳۲۸
عیون اخبارالرضا (ع) : ۱۶۳، ۲۶۴، ۲۸۹، ۲۹۴
غایة‌المراد فی شرح نکت‌الارشاد : ۲۱۷
غایة‌المرام فی شرح شرایع‌الاسلام : ۵۵

غایةالمرام فی شرح تهذیب‌الاحکام : ۱۲۹
غررالفرائد و دررالقلائد : ۱۰۱
فرج بعدالشّدة : ۲۴۸
فرخ‌نامه جمالی : ۳۲۵
فروع کافی [ر.ک: کافی]
فضائل علی (ع) : ۲۸۴
الفوائدالحسان فی‌الادغام للحروف السواکن : ۲۲۶
الفوائدالضیائیه = شرح جامی: ۱۶۵
فوائدالقلائد فی‌مختصرشرح‌الشواهد: ۲۴۳
فوائدی بر نخبهٔ فیض : ۲۹۹
قافیه : ۳۲۸
قاموس‌المحیط : ۷۴، ۱۵۲، ۱۵۳
قبسات : ۲۱۱
قرآن کریم : ۱۶۰
قرابادین : ۲۷۱، ۳۰۳
قصص‌الانبیاء : ۲۸۲
قصیدهٔ شاطبی [ر.ک: حرزالامانی]
قصیدهٔ شیخ ابوالحسن تهامی درمدح ابوالفتح مظفر : ۴۴
قصیدهٔ لامیةالعرب : ۴۲
قلائدالعقیان فی محاسن‌الاعیان: ۱۲۳
قواعدالاحکام فی‌معرفةالحلال‌والحرام: ۱۱۰، ۲۵۹، ۲۶۰، ۳۱۵
قوانین‌الاصول = قوانین‌المحکمه : ۱۳۶
کافی = اصول ... و روضه : ۱۷۰، ۱۷۵، ۲۰۰، ۲۳۴، ۲۳۹، ۲۵۹
کبری، منطق : ۲۸۶
کشّاف عن حقایق‌التنزیل = تفسیر کشّاف : ۱۷۰، ۲۸۸، ۳۱۵
کشف‌الآیات : ۲۱۳
کشف‌الاحتجاج : ۱۵۰
کشف‌الاسرار فی شرح‌الاستبصار : ۸۱
کشف‌اللثام والابهام عن کتاب قواعد الاحکام : ۵۳
کشکول شیخ یوسف بحرانی [ر.ک: انیس‌المسافر]
کفایةالتعلیم فی صناعةالتنجیم : ۲۸
کفایةالفقه = کفایةالاحکام : ۲۰۳، ۲۸۳
کفایة فی علم‌الاعراب : ۲۳۵، ۳۱۴
کفایه منصوری = کفایه مجاهدیه : ۲۵۷، ۳۲۵
کلیات سعدی : ۵۸، ۹۲، ۲۴۷
کناش‌المنصوری = طب‌المنصوری : ۱۶۸
کنزالعرفان فی فقه‌القرآن = آیات‌الاحکام : ۱۱۲، ۲۱۲

کنزالفوائد فی حل مشکلات‌القواعد و ترددات‌ه : ۱۶۵
کنزاللغات = کنزاللغه : ۳۲، ۱۴۶، ۲۶۹
گلستان سعدی : ۲۱
گوهرمراد : ۳۲۱
لطائف‌الکلام فی احکام‌الاعوام : ۲۷۴
اللمعة فی تحقیق‌امرالجمعه = اللمعة فی عدم عینیة صلاةالجمعة : ۱۹۹
لؤلؤتی‌البحرین فی‌الاجازة لقرتی‌العین : ۶۹
لوامع‌الاسرار فی شرح مطالع‌الانوار: ۲۰۷
لوامع‌القدسیة = لوامع صاحبقرانی: ۲۵۸
لیلی ومجنون : ۸
المبسوط : ۶۳
مثنوی معنوی : ۸، ۹۰، ۱۰۰
مجالس‌المؤمنین : ۲، ۵۹، ۱۹۰، ۱۹۴، ۲۰۹
مجالس‌المتقین : ۷۷
مجلی‌المرآت‌المنجی : ۵۰، ۲۲۴
مجمع‌البحرین : ۲۲، ۶۰
مجمع فائدةالبرهان فی‌شرح ارشاد‌الاذهان : ۲۲۸
مجمل‌الحکمه = ترجمه‌رسائل‌اخوان‌الصفا : ۲۲۳
مجموع‌الرائق من ازهارالحدائق : ۱۱۳
محبوب‌القلوب = شمسه‌وقهقهه: ۷۳
المحرّر رافعی : ۱۰۲
محرق‌القلوب : ۲۸، ۱۰۵
مختارالصحاح : ۲۰۴
مختصر مصباح‌المتهجد : ۳۱۳
مختصر نافع : ۲۹۶، ۳۰۲
مدارک‌الاحکام فی شرح شرایع‌الاسلام : ۲۶۸، ۲۹۳، ۲۸۸
مدارک‌التنزیل و حقایق‌التاویل = تفسیر نسفی : ۲۰۸، ۲۳۵
مرآت‌العقول فی شرح اخبار آل رسول : ۳۲۷
مسالک‌الافهام فی شرح شرایع‌الاسلام : ۵۰، ۷۶، ۲۱۱، ۲۷۶
مسالک‌الافهام الی آیات‌الاحکام: ۱۲۱
مشارق انوارالیقین فی حقیقة اسرار امیرالمؤمنین (ع) : ۳۱۳
مشارق‌الشموس فی شرح‌الدروس : ۱۰۸، ۳۰۰
مصائب‌الائمه = مصائب‌المعصومین : ۱۸۳
مصابیح‌القلوب : ۲۴۹
مصباح‌العابدین : ۱۰۰

مصباح‌الفقیه = شرح شرایع : ۳۵، ٤۲، ۵۷
مصباح‌المتهجد وسلاح‌المتعبد : ٤۵، ۱۵۱، ۲۳۸، ۲۵٦، ۲۷۸
مصباح‌المنیر فی غریب‌الشرح‌الکبیر: ٦۰
مطول = شرح تلخیص‌المفتاح : ۲٤، ۱۳۷، ۲۹۱
معالم : ۲۷
معانی‌الاخبار : ۱۹۱
المعتبر فی شرح‌المختصر : ۸۷
معلقات‌السبع : ۳۰۷
مفاتیح‌الاعجاز فی شرح گلشن راز : ۲۹۰
مفتاتیح (مفاتح) التنزیل فی علم‌التاویل والتنزیل [الترتیل] : ۹۵، ۱۱۷، ۱٤۲، ۳۰۱
مفاتیح‌الشرایع فیض : ۲۸۵
مفاتیح‌الغیب = تفسیر فخر رازی : ۱۵۷، ۱۹۱
مفاتیح‌النجات عباسی : ۱۰۳
المفصل فی صنعة‌الاعراب : ۱۸۰
مقالی درتاثیرات حروف جمل وقت حلول قمر بمنازل : ۲۱٤
مقالی درقافیه : ۲٦
مقتل امام حسین (ع) : ۲۸۵
مکاتیب = منشآت فیض‌بخش : ۲۸٦
مکتوب خواجه معین‌الدین به خواجه قطب‌الدین : ۲۸٤
ملاذالاخیار فی فهم تهذیب‌الاخبار : ۲۵۳
ممدّالحیاة : ۱۷۸
مکتوب وحشی بافقی به عبدالعزیز : ۳۲۳
مناجات حضرت امام‌زین‌العابدین (ع): ۲۲۷
مناجات حضرت امام علی (ع) : ۲۲٦
مناهج : ۵۲
منتخب‌التفاسیر : ۱۰٦، ۱۱۵
المنصف من‌الکلام علی‌مغنی‌ابن‌هشام: ۹۱
من لایحضره‌الفقیه : ٤۱، ٤۹، ۱۲۲، ۱۸۱، ۱۸۹
منهج‌الصادقین فی الزام‌المخالفین = تفسیر ... : ۳، ٤، ٤۰، ۱۰۷
منهج‌الفاضلین فی‌معرفة‌الائمة‌الهداة‌الکاملین : ۲۰۲
مواعظ : ۳۰۹
مواهب علیه = تفسیرحسینی : ۸۰، ۳۰۰
مونس‌العابدین (ر.ک: ترجمه نیک‌بختیه)

میزان‌المقادیر : ۲۸۳
ناسخ‌التواریخ : ۱۱، ۱۳
النافع فی مختصرالشرایع ارک: مختصر نافع]
نجات‌المؤمنین = ترجمه شرایع : ٦
نجوم = رساله در ... : ۲۷
نحو = کتاب در ... : ۱۸٤
النخبة فی‌الحکمة‌العلمیة والاحکام‌الشرعیه : ۲٦۳، ۲۹۹
نزهة‌القلوب حمدالله مستوفی : ۳۱۱
نزهة‌المبهجة فی تشحیذالاذهان و تعدیل‌الامزجة : ۱۹٦
نفایس‌الفنون فی عرائس‌العیون: ۱۱٦
نفحات‌القدسیّة فی اجوبة‌المسائل‌الطبرسیّة‌الاحمدیّه : ۱۹۷
نگارستان = تاریخ ... : ۱۱۸
النهایة فی غریب‌الحدیث والاثر : ۷۱، ۲۵۱
نهج‌البلاغه : ۸۸، ۱۲۵، ۲۳۸، ۲۷۷
نهج‌المقال فی تحقیق احوال‌الرجال : ۲۱۵
الواحد لایصدر عنه الاّ‌الواحد : ۳۱۷
وافی : ۳۷، ٤۸، ٦٤، ۲۲۱، ۲۵٤، ۲٦۱، ۲٦۲، ۲۹۱
الوافیة فی شرح‌الکافیه : ۲۹۵
وجود واجب = توحیدالواجب: ۳۱۸
وقف وقضا وشهادت و رضاع : ۳۷
هدایة‌الامة الی احکام‌الائمة : ۲۵٤
هدایة‌الامة فی مسائل‌الحل‌والحرامه: ۷۵
هدایة‌المسترشدین فی شرح اصول معالم‌الدین : ٤٦
الهدایة فی شرح‌البدایة‌المبتدی : ۳۱
هفت اورنگ جامی : ۸
یوسف و زلیخا : ۸

نام نویسندگان کتب و رسائل

آخوند ملاصدرا شیرازی ، محمدبن ابراهیم قوامی : ۸۸، ۲۷۵
آقاجمال خوانساری ، محمدبن آقا حسین : ۳۲۷
آقاحسین خوانساری ، حسین‌بن جمال‌الدین محمد : ۱۰۸، ۳۰۰
آقامحمد بیدآبادی ، محمدبن محمد رفیع : ۲۹۲
آقسرائی ، شیخ جمال‌الدین محمدبن محمدبن محمدبن امام فخر رازی: ۱۲۸، ۱۹۳
آملی، شمس‌الدین محمدبن محمود : ۱۱۶
ابراهیم‌بن میرزا قوام‌الدین حسین‌بن عطاءالله حسینی ، ظهیرالدین همدانی : ۳۱۷
ابن ابی‌جمهور احسائی، محمدبن زین‌الدین علی‌بن حسام‌الدین ابراهیم : ۵۰، ۲۲۴
ابن‌اثیر جزری ، ابوالسعادات ، مبارک‌بن ابی‌الکرم‌محمد: ۷۱، ۲۵۱
ابن‌سینا ، ابی‌علی حسین‌بن عبدالله : ۱۶۹، ۲۶۱
ابن‌طاوس ، رضی‌الدین ابی‌القاسم علی‌بن موسی حسینی حلّی: ۷۸، ۱۵۳
ابن‌مقری ، شرف‌الدین اسماعیل‌بن ابی‌بکربن عبدالله یمنی حسینی مقری شافعی : ۱۵۶
ابن‌نفیس قرشی ، علی‌بن ابی‌الحزم شافعی دمشقی، علاءالدین : ۱۱۰، ۲۳۷
ابوالفتوح رازی ، حسین‌بن علی نیشابوری خزاعی : ۳۴، ۱۴۰
ابی‌شامه ، عبدالرحمان‌بن اسماعیل دمشقی شافعی : ۲۰۵

احسائی ، احمدبن زین‌الدین : ۱۰۹، ۳۱۰
احسائی ، محمدصالح‌بن ابراهیم‌بن حسین : ۷۰
احمدبن محمدبن عبدالغفار قزوینی غفاری : ۱۱۸
احمدبن محمد حسینی : ۳۲۰
ازهری ، خالدبن عبدالله‌بن ابی‌بکربن محمد جرجاوی : ۲٦، ۱۹۵
اسفراینی ، عبدالرحمان‌بن محمود : ۳۰
اسکندربیك منشی ترکمان : ۲، ۷۷، ۱۱۹، ۲۵۱
اسماعیل‌بن حسین حسینی گرگانی علوی : ٤، ٦٤
اسیری لاهیجی، شمس‌الدین‌محمدبن یحیی نوربخشی : ۲۹۰
امامی خاتون‌آبادی ، میرزا محمد رضابن‌محمدمؤمن‌مدرس‌اصفهانی: ۱۷
امرءالقیس و دیگران : ۳۰۷
امیر معزالدین محمدبن ابی‌الحسن موسوی مشهدی : ۱۱۱، ۱۱٦
ایجی، عضدالدین عبدالرحمان‌بن احمد : ۱۷۲، ۲٤۷
باغنوی ، میرزاجان ، حبیب‌الله‌بن عبدالله دهلوی اشعری شافعی : ۳۰۸، ۲۲۹
بحرینی ، شیخ یوسف‌بن احمدبن ابراهیم : ٦۹، ۷۲، ۹۰
بخارائی ، خواجه ظهیرالحق محمدبن مسعودبن محمدزکی‌غزنوی‌مروزی [محمدبن مسعود ...]
بدرالدین عینی ، محمودبن احمدبن موسی حلبی حنفی : ۲٤۳
بدرالدین محمدبن بهرام‌بن محمد قلانسی سمرقندی : ۲۷۱
برغانی ، محمدتقی‌بن آقامحمد قزوینی : ۷۷
بیرجندی ، ملاعبدالعلی : ۲٦۹
بیضاوی، قاضی‌ناصرالدین عبدالله‌بن عمربن علی شیرازی شافعی : ۲۳، ۲۲۰، ۲٤۵، ۲۵۲
تفتازانی ، سعدالدین مسعودبن‌عمر: ۲٤، ۱۲۷، ۲۹۱
تنکلوشاه بابلی : ۲۷۳
جاپلقی ، حاج سیدشفیع : ۵۲
جامی، نورالدین‌عبدالرحمان‌بن احمد: ۸، ۱٦۵
جزائری ، سید نعمت‌الله‌بن عبدالله موسوی شوشتری : ۸۱، ۱۲۹، ۱٤۳

جمالی یزدی، ابوبکر مطهربن محمدبن ابوالقاسم : ۳۲۵
جوهری ، ابونصر اسماعیل‌بن حماد نیشابوری فارابی : ۱۳۱
حافظ‌رجب‌برسی حلّی، رضی‌الدین: ۳۱۳
حجةالاسلام شفتی ، حاج سیدمحمد باقربن محمدتقی موسوی‌اصفهانی بیدآبادی : ۶۵
حرّ عاملی، شیخ محمدبن حسن : ۶۹، ۱۹۷، ۲۳۱، ۲۴۱، ۲۵۴
حسن‌بن حسین شیعی سبزواری واعظ ، شیخ عارف ، خواجه ابوسعید : ۱۷۹، ۲۴۹، ۳۲۶
حسن‌بن زین‌الدین شهید ثانی : ۲۷
حسن‌بن علی‌بن داود حلّی ، شیخ تقی‌الدین : ۱۸۸
حسن‌بن محمد استرابادی ، رکن‌الدین : ۲۹۵
حسن‌بن محمدولی ارومیّه : ۱۶
حسین‌بن اسعدبن حسین دهستانی : ۲۴۸
حسین‌بن علی واعظ سبزواری‌کاشفی [ملاحسین کاشفی] : ۸۰، ۸۴، ۳۰۰
حسین‌بن فضلعلی تبریزی : ۱۵
حمدالله مستوفی ابن اتابک‌بن حمد قزوینی : ۳۱۱
حیدربن محمد خوانساری : ۲۰
خاقانی ، حکیم افضل‌الدین ابی‌بدیل ابراهیم‌بن‌علی‌شروانی: ۱۹۳، ۲۷۵
خفری ، شمس‌الدین محمدبن احمد : ۱۵۹
خلیل‌بن غازی قزوینی [ملاخلیل] : ۲۹، ۹۷
خواجه محمد دهداد، محمدبن‌محمود شیرازی : ۳۱۹
خواجه معین‌الدین : ۲۸۴
خواجه نصیرالدین طوسی ، محمدبن محمدبن حسن : ۱۱۴، ۳۲۴
داودبن عمر انطاکی طبیب : ۹۳، ۱۹۶، ۲۳۶
دوانی ، جلال‌الدین محمدبن اسعد : ۳۱۸، ۳۱۹
دولتشاه سمرقندی ، ابن علاءالدوله بختیشاه‌بن ارغون‌شاه ابن‌غازی : ۱۸۰
دهدار [ر.ك: خواجه محمد دهدار]
رافعی ، عبدالکریم‌بن محمد : [ر.ك: عبدالکریم ...]
زمخشری ، جارالله محمودبن عمر خوارزمی معتزلی حنفی : ۴۴،

۱۷۰، ۱۸۰، ۲۸۸، ۳۱۵
زواری ، شیخ علی‌بن حسن : ۱۵۰
زیدبن سلیب‌الله بصری : ۱۷۷
سپهر ثانی ، عباسقلی‌خان مشیر افخم‌بن میرزا محمدتقی سپهر لسان‌الملك کاشانی : ۱۳، ۱۱، ۵
سعدی شیرازی ، شیخ مصلح‌الدین: ۲۱، ۵۸، ۹۲، ۲٤۷، ۲۸٦
سلطان‌القرّاء ، سید محمودبن محمد علوی فاطمی‌حسنی‌حسینی حافظ تبریزی : ۹۵، ۱۱۷، ۱٤۲، ۳۰۱
سلطان ، سید علاءالدین حسین‌بن رفیع‌الدین محمد مرعشی آملی اصفهانی : ۲۷
سنائی غزنوی ، ابی‌المجد مجدودبن آدم : ۱۳٤
سویدی ، ابواسحاق ابراهیم‌بن محمدبن طرخان انصاری دمشقی: ۲٦٦
سیالکوتی ، عبدالحکیم‌بن شمس‌الدین : ۳۲۹
سیدرضی، محمدبن حسین‌بن‌موسی: ۸۸، ۱۲۵، ۲۳۸، ۲۷۷
سیدزین‌العابدین حسینی : ۱۰۰
سیدعلیخان مدنی، ابن‌امیرنظام‌الدین احمدبن امیرمحمدمعصوم حسنی حسینی دشتکی شیرازی : ۱۲۰
سیدمرتضی ، علم‌الهدی ابوالقاسم علی‌بن‌حسین‌موسوی: ۱۰۱، ۱٦۷، ۲٦۵
سیوطی ، جلال‌الدین عبدالرحمان : ۱۷۲
شاطبی ، ابومحمدقاسم‌بن فیرةبن خلفبن احمد رعینی اندلسی شافعی : ۱٤۲
شرف‌الدین اردبیلی : ۲۷۷
شفروه اصفهانی ، شرف‌الدین عبدالمؤمن‌بن هبةالله : ٤٤
شمسا گیلانی ، ملامحمد : ۲۱٦، ۳۱۸
شمنی ، ابوالعباس تقی‌الدین احمدبن محمد حنفی قسطنطینی : ۹۱
شهید اول ، شمس‌الدین محمدبن جمال‌الدین مکّی عاملی : ۹۸، ۱۳۱، ۱۷٦، ۱۹۲، ۲۱۷
شهید ثانی، زین‌الدین‌بن علی‌بن احمد شامی عاملی : ۵۰، ۷٦، ۲۱۱، ۲۲۳، ۲۷٦، ۳۰٤، ۳۰۹
شیخ بهائی ، محمدبن حسین عاملی (بهاءالدین) : ۱۷، ٤۵، ۱۱۸، ۲۰٦، ۲٤٦، ۲٦٤، ۲٦۸ ، ۲۷۲، ۲۸۱

شیخ صدوق، ابوجعفر محمدبن علی‌ـ
بن حسین بن بابویه قمی: ۴۱، ۴۹،
۱۲۲، ۱۶۳، ۱۸۱، ۱۸۹، ۱۹۱،
۲۴۴، ۲۶۴، ۲۸۰، ۲۸۹، ۲۹۴،
۳۱۰
شیخ طوسی، ابوجعفر محمدبن حسن
(شیخ‌الطائفه): ۳۸، ۴۵، ۶۳، ۹۱،
۱۰۷، ۱۵۱، ۱۷۳، ۲۰۹، ۲۱۰،
۲۱۹، ۲۲۹، ۲۳۸، ۲۵۶، ۲۷۸،
۳۱۳
صیمری، مفلح‌بن حسن: ۵۵
ضیاءالدین مکی: ۲۳۵، ۳۱۴
طبرسی، امین‌الاسلام فضل‌بن حسن‌ـ
بن فضل: ۱۴۴، ۱۵۸
طریحی، فخرالدین‌بن محمدبن علی‌بن
احمدبن طریح نجفی: ۲۲، ۶۰
عبدالخالق‌بن عبدالرحیم یزدی واعظ:
۱۸۳
عبدالکریم‌بن ابی‌سعید محمد شافعی
قزوینی رافعی: ۶۰، ۱۰۲
عبدالله‌بن قاسم‌بن مظفربن علی‌بن
قاسم سهروردی: ۴۳
عبدالمطلب‌بن سید مجدالدین‌بن‌ـ
الفوارس محمدبن فخرالدین علی‌بن
اعرج حسینی حلّی (ابن اعرج):
۱۶۶
عروضی‌سمرقندی، ابوالحسن‌احمدـ
بن عمربن علی: ۱۱۸
علّامهٔ حلّی، جمال‌الدین حسن‌بن
یوسف‌بن مطهر: ۵۱، ۱۱۰، ۱۳۳،
۱۴۹، ۱۸۷، ۲۰۶، ۲۴۶، ۲۵۹،
۳۱۵
علّامه مجلسی اول، محمدتقی‌بن
مقصودعلی: ۲۵۸، ۲۹۹
علّامه مجلسی دوم، محمدباقربن
محمدتقی: ۱۶، ۴۷، ۵۹، ۶۲،
۶۶، ۶۷، ۶۹، ۷۵، ۷۹، ۸۰، ۸۴،
۱۰۲، ۱۳۰، ۱۴۵، ۱۴۷، ۱۶۴،
۱۶۶، ۱۸۶، ۲۴۱، ۲۵۳، ۲۵۷،
۲۶۳، ۲۷۰، ۲۷۷، ۲۸۲، ۲۸۳،
۲۸۹، ۲۹۰، ۳۲۷، ۳۲۸
علی‌بن حسین انصاری طبیب معروف
به حاج زین‌العابدین عطار: ۹۳
علی‌بن محمدعلی طباطبائی اصفهانی
ـ صاحب ریاض ـ میرسیدعلی:
۵۶، ۶۱، ۸۲
فاضل‌الدین ابهری، شیخ محمدبن
اسحاق حموی: ۲۰۲
فاضل جوادبن سعدالله‌بن جواد
بغدادی کاظمی: ۱۲۱
فاضل مقداد، ابی‌عبدالله مقدادبن
عبدالله سیوری حلّی: ۱۱۲،

۲۱۲، ۲۳٤
فاضل‌هندی، محمدبن‌حسن‌اصفهانی: ۵۳
فتحان محمدبن عبیدالله‌بن خاقان اشبیلی: ۱۲۳
فخرالدین ابوالمکارم: ۲۲۷
فخرالدین رازی، محمدبن عمر: ۱۵۷، ۱۹۱
فراهی، میرزا برخورداربن محمود ترکمان: ۷۳
فیروزآبادی، ابوطاهر مجدالدین محمدبن یعقوب‌بن محمد شیرازی شافعی: ۷٤، ۱۵۲
فیض کاشانی، ملامحسن، محمدبن مرتضی: ۳۷، ٤۸، ٤۹، ٦٤، ۹٤، ۲۲۱، ۲۳۰، ۲۵٤، ۲٦۱، ۲٦۲، ۲٦۳، ۲۸۵، ۲۹۱، ۲۹۹
فیضی، میرزا احمد: ۳۷
قاضی‌زادهٔ رومی، موسی‌بن محمد: ۳۲٤
قاضی نورالله شوشتری: ۲، ۵۹، ۹۸، ۱۹۰، ۱۹٤، ۲۰۹
قطب‌الدین رازی: محمدبن محمد تحتانی: ۲۰۷، ۳۲۹
قطب‌الدین شیرازی، محمدبن مسعودبن مصلح: ۱۰
قطب‌الدین کیدری، شیخ ابوالحسن محمدبن حسین‌بن حسن بیهقی نیشابوری: ۸۹
قوشچی، علاءالدین علی: ۱٦۱، ۲۱۵، ۲۳۷، ۲۵۰، ۲۷٦
کرکی، حسین‌بن حسن‌بن محمد عاملی: ۱۹۷، ۱۹۸، ۱۹۹
کلباسی، حاج‌آقا ابوالمعالی محمدبن حاج محمدابراهیم اصفهانی: ۷۵
کلینی، ثقةالاسلام محمدبن یعقوب‌بن اسحاق‌رازی: ۱۷۰، ۱۷۵، ۲۰۰، ۲۳٤، ۲۳۹، ۲۵۹
لاهیجی، عبدالرزاق‌بن علی‌بن‌حسین: ۲٦۰، ۳۲۱
لاهیجی، میرزاحسن‌بن عبدالرزاق: ۱۲٦، ۱٦٤
لطفعلی بیک‌آذر بیکدلی: ۲۵۵
متنبّی، ابوالطیب احمدبن حسین جعفی: ۳۰٤
محقّق حلّی، شیخ نجم‌الدین ابوالقاسم جعفربن حسن‌بن سعید هذلی: ۲٤، ٦۷، ۸۷، ۱۲۹، ۱۵۸، ۲۳۳، ۲٦۷، ۲۷٤، ۲۹٦، ۳۰۲
محقّق سبزواری، محمدباقربن محمد مؤمن: ۷۲، ۱۰۳، ۲۰۳، ۲۸۳

محمد اردکانی یزدی ، کاشف‌الدین: ۱۷٤
محمدبن ابی‌بکربن عبدالقادر رازی : ۲۰٤
محمدبن حسین تهرانی (مجدی ، مجدالدین) : ۱۳۸
محمدبن خلف تبریزی (برهان) : ۹، ۱۲۸
محمدبن زکریا رازی ، ابوبکر : ۱٦۸
محمدبن عبدالخالق‌بن معروف : ۳۲، ۱٤٦، ۲٦۹
محمدبن علی‌بن حسین موسوی‌عاملی: ۲٦۸، ۲۸۸، ۲۹۳
محمدبن علی‌بن خاتون عینانی حیدر آبادی (شمس‌الدین ابن خاتون عاملی) : ۱۰٤، ۱٤٥
محمدبن علی‌اصغر طوسی : ٥٤
محمدبن علی شوشتری : ۱۰٦، ۱۱٥
محمدبن‌عمربن خالدقرشی‌ورارودی، جمال‌الدین ابوالفضل : ۱۱۲
محمدبن فتح‌الله قزوینی واعظ، میرزا رفیع‌الدین : ۱۹، ۱۲٤، ۱٤۱، ۲۲٤
محمدبن محمد حسینی ، سیدمنجم : ۲۷٤
محمدبن مسعودبن محمدزکی غزنوی بخارائی مروزی : ۲۸
محمدباقربن سید مرتضی حسینی . ۲۱٤
محمدتقی‌بن محمدرحیم نجفی رازی اصفهانی : ٤٦
محمدحسن‌بن قتیل‌بن درگاهی‌کاتیه: ۲۸٦
محمدحسن واعظ هروی : ۱٤
محمد حکیم‌زاده : ۲۲٥
محمدشفیع‌بن محمدحسین کزازی : ۱۸۹
محمدصالح‌بن احمد مازندرانی ، حسام‌الدین ، ابن شمس‌الدین سروی : ۱۸٥، ۱۸٦، ۲٤۹
محمد فیض‌بخش ابن غلام سرور کاکوری : ۲۸٦
محمدقاسم قاری : ۳۲۲
محمدکاظم : ٦
محمدمؤمن‌بن سیدمحمد زمان‌تنکابنی دیلمی : ۱۳٦
محمدمهدی‌بن محمدنصیر منشی مازندرانی : ۷
محمدهاشم‌بن میرزا محمدحسین : ۳۳
محمودبن میرزاعلی : ۸۳
مرغینانی ، برهان‌الدین ابوالحسن

علی‌بن ابی‌بکر ابن عبدالجلیل فرغانی حنفی : ۳۱
ملاعبدالله یزدی شاه‌آبادی : ۲۸۶
ملامظفر گنابادی : ۳۰۲
مقدس اردبیلی ، احمدبن محمد : ۳۹، ۲۰۱، ۲۲۸
ملافتح‌الله کاشانی ، فتح‌الله‌بن ملا شکرالله شریف : ۳، ۴۰، ۱۰۷
منصوربن محمدبن احمدبن یوسف‌بن الیاس شیرازی : ۲۵۷، ۳۲۵
مولانا جلال‌الدین محمدبن بهاءالدین رومی بلخی : ۸، ۹۰، ۱۰۰
میرخواند ، محمدبن خاوندشاه محمود : ۱، ۲۲، ۱۱۰، ۱۴۸
میرداماد ، محمدباقربن محمدحسین استرابادی اصفهانی : ۲۱۱
میرزا عباس‌بن اعتضادالاطباء : ۱۲
میرزا محمدبن علی‌بن ابراهیم استرابادی : ۲۱۵، ۲۳۲، ۲۵۲
میرزای قمی ، میرزا ابوالقاسم‌بن حسن گیلانی : ۵۲، ۱۳۶
میرسید شریف جرجانی ، علی‌بن محمد : ۱۳۵، ۲۲۲، ۲۸۶، ۲۹۵
میرک‌بن زین‌العابدین : ۱۷۸
میرمصطفی‌بن ابراهیم قاری تبریزی شیعی طوسی : ۲۸۵
نراقی ، مهدی‌بن ابی‌ذر کاشانی : ۲۸، ۱۰۵
نراقی ، ملا احمدبن ملامحمدمهدی‌بن ابی‌ذر نراقی کاشانی : ۶۸
نسفی ، حافظ‌الدین ابوالبرکات عبدالله‌بن احمدبن محمد حنفی : ۲۰۸، ۲۳۵
نصیری طوسی ، میرزا محمدرضابن عبدالحسین (منشی‌الممالک) : ۳۶، ۲۱۳
نظامی گنجوی ، الیاس‌بن یوسف‌بن زکی‌بن مؤیده : ۱۲۰
نفیس‌بن عوض‌بن حکیم کرمانی : ۲۸۱، ۲۹۳
هبةالله‌بن ابی‌محمدحسن موسوی : ۱۱۳
همدانی ، حاج‌آقارضابن آقامحمد هادی : ۳۵، ۴۲، ۵۷

فهرست کتب و رسائل بحسب موضوع

کلیّات

مجموعه‌های چنددانشی

* *

جُنگ : ۱۶۰، ۳۲۲

عنوان‌الشرف‌الوافی فی‌الفقه والتاریخ والنحو والعروض والقوافی: ۱۵۶

فرخ‌نامه جمالی : ۳۲۵

مجموع‌الرائق من ازهارالحدائق : ۱۱۳

نفائس‌الفنون فی عرائس‌العیون: ۱۱۶

فلسفه

*

اثبات توحید : ۳۱۶

اسفار اربعه : ۸۸، ۲۷۵

بندی منقول از اسفار درماهیّت : ۳۱۹

حاشیهٔ محاکمات : ۲۲۹، ۳۰۸

درّةالتاج لغرةالدباج : ۱۰

رساله درحقیقت انسان : ۳۱۶

شرح رباعی : ۳۱۹

شرح مشاعر : ۱۰۹

شفا : ۱۶۹، ۲۶۱

قبسات : ۲۱۱

مجمل‌الحکمة = ترجمه‌رسائل‌اخوان‌الصفا : ۲۲۳

الواحد لایصدر عنه الاالواحد = رسالة فی ان ... : ۳۱۷

وجود واجب = توحید واجب : ۳۱۸

فلسفه عملی

اخلاق وعرفان

*

ابواب‌الجنان : ۱۹، ۱۲۴، ۱۴۱، ۲۲۴

اخلاق ناصری : ۱۱۴

توحید = اثبات واجب = توحید استدلالی : ۳۱۹

مفاتیح‌الاعجاز فی شرح گلشن راز : ۲۹۰

مواعظ = کتاب در ... : ۳۰۹

منطق

*

حاشیه تهذیب‌المنطق = حاشیه‌ملا عبدالله : ۲۸۶
شرح شمسیه = تحریرالقواعد المنطقیه فی شرح‌الرسالة الشمسیه : ۳۲۹
کبری : ۲۸۶
لوامع‌الاسرار فی شرح مطالع‌الانوار = شرح مطالع : ۲۰۷

کلام و عقائد

*

احقاق‌الحق : ۹۸
الإشراف علی سیادة‌الأشراف : ۱۹۸
اعتقادات‌حقه = رساله در ... : ۱۹۹
الفین‌الفارق بین‌الصدق والمین : ۱۳۳
حجة‌الشیعة فی تقویت مذهب‌الاثنا عشریّه : ۲۴۲
حق‌الیقین فی اصول‌الدین : ۸۴، ۲۸۲
خلق‌الاعمال = افعال‌العباد = الجبر والاختیار : ۳۱۸
ردّ تصوّف : ۲۱۸
زبدة‌التصانیف : ۲۰
سیف‌الامة وبرهان‌الملّة : ۶۸
الشافی‌فی‌الامامة وابطال‌حجج‌العامة: ۲۶۵
شرح تجریدالکلام قوشچی : ۱۶۱، ۲۱۵، ۲۳۷، ۲۵۰، ۲۷۶
شرح مواقف : ۱۳۴، ۲۹۴
شوارق‌الالهام فی شرح تجریدالکلام: ۲۶۰
عقائدالیقین (فی اصول‌الدین) : ۱۵
گوهرمراد : ۳۲۱
مجلی‌المرآت‌المنجی : ۵۰، ۲۲۴
مشارق انوارالیقین فی حقیقة اسرار امیرالمؤمنین (ع) : ۳۱۳
منهج‌الفاضلین فی‌معرفة‌الائمة‌الهداة الکاملین : ۲۰۲

علوم قرآنی

تجوید، قرائت، لغت قرآن و ...

* *

ابرازالمعانی من حرزالامانی : ۲۰۴
برهان‌القاری فی تجوید کلام‌الباری: ۲۱۸
تحفة‌القرّاء = تحفة‌القاری : ۲۸۵
درّ نظیم = خواص آیات قرآن : ۲۱۴
رساله درعلم تجوید : ۲۲۵
شرح حرزالامانی و وجه‌التهانی =

شرح قصیدهٔ شاطبی : ۲۹۸
الفوائدالحسان فی‌الادغام للحروف السواکن : ۲۲۶
کشف‌الآیات : ۲۱۳
مفاتیح [مفاتح] التنزیل فی‌علم‌التأویل والتنزیل [ترتیل] : ۹۵، ۱۱۷، ۱۴۲، ۳۰۱

تفسیر

❊

آیات‌الاحکام [ر.ک: زبدةالبیان فی براهین ...]
انوارالتنزیل‌واسرارالتأویل = تفسیر بیضاوی : ۲۳، ۶۶، ۲۲۰، ۲۴۵، ۲۵۲
ترجمه تفسیرالائمة لهدایةالامة : ۳۶
تفسیر ؟ : ۳۱۱
تفسیر اصفی : ۴۹، ۲۳۰
تفسیر جلالین : ۳۱۱
تفسیر حسینی [ر.ک: مواهب علیه]
تفسیر فخر رازی [ر.ک: مفاتیح‌الغیب]
تفسیر نسفی [ر.ک: مدارک‌التنزیل و ...]
جوامع‌الجامع = تفسیر ... : ۱۴۴، ۱۵۸
خزائن‌الانوار : ۱۷
روض‌الجنان و روح‌الجنان فی تفسیر القرآن = تفسیر ابوالفتوح : ۳۴، ۱۴۰
زبدةالبیان فی براهین احکام‌القرآن = آیات‌الاحکام : ۳۹، ۲۰۱
کشاف عن حقایق‌التنزیل = تفسیر کشاف : ۱۷۰، ۲۸۸، ۳۱۵
کنزالعرفان فی فقه‌القرآن = آیات‌الاحکام : ۱۱۲، ۲۱۲
مدارک‌التنزیل و حقایق‌التأویل = تفسیر نسفی : ۲۰۸، ۲۳۵
مسالک‌الافهام الی‌آیات‌الاحکام: ۱۲۱
مفاتیح‌الغیب = تفسیر فخر رازی : ۱۵۷، ۱۹۱
منتخب‌التفاسیر : ۱۰۶، ۱۱۵
منهج‌الصادقین فی الزام‌المخالفین : ۳، ۴، ۴۰، ۱۰۷
مواهب علیه = تفسیر حسینی : ۸۰، ۳۰۰

ادعیّه

❊

الاقبال بصالح‌الاعمال : ۷۸، ۱۵۳
انیس‌الصالحین : ۱۱۱، ۱۱۶
تحفةالزائر : ۱۴۷، ۱۶۶، ۲۸۹
تذکرةالعابدین : ۵۴
ترجمهٔ صحیفهٔ سجادیّه : ۳۰۶

ترجمهٔ مفتاح‌الفلاح = شرح فارسی مفتاح‌الفلاح : ۳۲۷
ترجمهٔ نیك‌بختیه = مونس‌العابدین = ترجمهٔ مصباح کفعمی : ۸۳
جمال‌الصالحین : ۱۲٦، ۱٦٤
خواص چهل اسم ادریس = شرح چهل اسم ادریس : ۲۲۷
دعا = کتاب ... : ۲۲۵، ۲۹٦
دعای باران : ۱۷۸
ریاض‌السالکین فی شرح صحیفة سیدالعابدین : ۱۲۰
زادالمعاد : ۸۰
شرح‌الزیارت‌الجامعة : ۳۱۰
شرح صلوات : ۳۲۰
صحیفهٔ سجادیّه : ۲٦۷
مختصر مصباح‌المتهجد : ۳۱۳
مصباح‌العابدین : ۱۰۰
مصباح‌المتهجد وسلاح‌المتعبد : ٤۵، ۵۱، ۲۳۸، ۲۵٦، ۲۷۸
مفاتیح‌النجات عباسی : ۱۰۳
مقالی درتأثیرات حروف جمل وقت حلول قمر بمنازل : ۲۱٤
مناجات حضرت‌امام‌زین‌العابدین(ع) : ۲۲۷
مناجات حضرت علی (ع) : ۲۲٦

علوم غریبه و کیمیا

اکسیر = رساله در ... : ۱۸٤
بندی منقول‌ازدررالمنثوری‌دراکسیر : ۱۸۵
جُنگ کیمیاوی : ۲۹۲
دربیان عقد انامل : ۱۸۵
رساله درخواص مربعات‌وفقی : ۱۷٤

حدیث

*

اربعین = اربعون حدیثا : ۲٤٦، ۲۷۲
اربعین فی کشف‌الیقین : ۱۸۹
الاستبصار فیمااختلف من‌الاخبار : ۲۰۹، ۲۱۹
امالی صدوق : ۲٤٤
بحارالانوار : ٤۷، ٦۲، ٦٦، ٦۹، ۱۳۰، ۱۸٦، ۲٦۳، ۲۷۰، ۲۷۷
بهجة‌المباهج : ۱۷۹، ۳۲٦
ترجمهٔ بحارالانوار : ۱٦
ترجمهٔ قطب‌شاهی = شرح اربعین = ترجمه اربعین شیخ بهائی : ۱۰٤، ۱٤۵
تفصیل وسائل‌الشیعة الی تحصیل مسائل‌الشریعه = وسائل‌الشیعه : ۱۹۷، ۲۳۱، ۲۳۲، ۲٤۱

تهذیب‌الاحکام : ۳۸، ۹۱، ۱۰۷، ۱۷۳، ۲۱۰، ۲۲۹
جلاءالعیون : ۵۹، ۶۷، ۷۹
حلیة‌المتقین : ۷۵
حیات‌القلوب : ۲۹، ۲۵۷
روضهٔ کافی [ر.ک: کافی]
الشافی‌المنتخب من‌الوافی : ۹۴
صافی شرح کافی : ۲۹، ۹۷، ۱۸۵، ۱۸۶، ۲۴۹
ظهوریّه = رسالهٔ ... : ۱۴۵
علل‌الشرایع والاحکام والاسباب : ۲۸۰، ۳۱۰
عین‌الحیات : ۱۰۲، ۲۴۱، ۳۲۸
عیون اخبارالرضا (ع) : ۱۶۳، ۲۶۴، ۲۸۹، ۲۹۴
غایة‌المرام فی شرح تهذیب‌الاحکام: ۱۲۹
فضائل علی (ع) : ۲۸۴
کافی = فروع ... و روضه : ۱۷۰، ۱۷۵، ۲۰۰، ۲۳۴، ۲۳۹، ۲۵۹
کشف‌الاحتجاج : ۱۵۰
کشف‌الاسرار فی شرح‌الاستبصار : ۸۱
لوامع‌القدسیّه= لوامع‌صاحبقرانی= ترجمهٔ من لایحضره‌الفقیه : ۲۵۸
مجالس‌المتقین : ۷۷
مرآت‌العقول فی شرح‌اخبارالرسول: ۳۲۷
مصابیح‌القلوب : ۲۴۹
معانی‌الاخبار : ۱۹۱
مکتوب خواجه معین‌الدین : ۲۸۴
ملاذالاخیار فی فهم تهذیب‌الاخبار : ۲۵۳
من لایحضره‌الفقیه : ۴۱، ۴۹، ۱۲۲، ۱۸۱، ۱۸۹
النهایة فی غریب‌الحدیث‌والاثر [ر.ک: بخش لغت]
نهج‌البلاغه : ۸۸، ۱۲۵، ۲۳۸، ۲۷۷
وافی : ۳۷، ۴۸، ۶۴، ۲۲۱، ۲۵۴، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۹۱
هدایة‌الامة الی احکام‌الائمة : ۲۵۴

رجال

*

امل‌الآمل فی(تراجم) علماء جبل‌عامل: ۶۹
تلخیص‌المقال (اقوال) فی معرفة الرجال : ۲۳۲، ۲۵۲
خلاصة‌الاقوال فی معرفة احوال الرجال : ۱۸۷
رجال ابن‌داود حلّی : ۱۸۸
لؤلؤتی‌البحرین فی‌الاجازة لقرتی العین : ۶۹

نهج‌المقال فی تحقیق احوال‌الرجال : ۲۱۵

شرح حال امامان ، مقتل

*

احوالات حضرت قائم (ع) : ۳۰۵
ریاض‌الاحزان فی شرح رزایا امناء الدین وخلفاءالرحمن : ۳۳
محرق‌القلوب : ۲۸، ۱۰۵
مصائب‌الائمه = مصائب‌المعصومین: ۱۸۳
مقتل امام حسین (ع) : ۲۸۵

فقه

*

ارث = رساله در ... : ۱۹۸
ارشادالاذهان الی احکام‌الایمان : ۱۴۹، ۲۴۶
بیان : ۱۹۲
تحفة‌الابرارالملتقط من آثارالائمة الاطهار : ۶۵
تحقیق جهت‌القبلة = رسالة فی معرفة‌القبلة : ۲۰۶
تذکرة‌الفقهاء : ۵۱
تنقیح‌الرایع لمختصرالشرایع : ۲۳۴
جامع عباسی : ۱۷، ۴۵، ۲۶۴، ۲۶۸، ۲۸۱
حاشیه‌شرایع‌الاسلام = شرح شرایع الاسلام : ۱۶۱
حدائق‌الناظرة فی احکام‌العترة الطاهره : ۹۰
ذخیرة‌المعاد فی شرح‌الارشاد : ۷۲
ذکری‌الشیعة فی‌احکام‌الشریعه: ۱۷۶
رسالة فی ذبایح اهل‌الکتاب = ذبیحیّه : ۲۰۶
رضاعیة = رساله ... : ۱۶۴، ۲۹۹
الروضة‌البهیة فی شرح اللمعة‌الدمشقیة = شرح لمعه : ۹۸، ۱۳۱، ۲۲۳، ۳۰۴، ۳۰۹
ریاض‌المسائل فی بیان احکام‌الشرع بالدلائل = شرح کبیر : ۵۶، ۶۱، ۶۲، ۸۲
شرایع‌الاسلام فی مسائل‌الحلال والحرام : ۲۴، ۶۷، ۱۳۹، ۱۵۸، ۲۳۳، ۲۶۷، ۲۷۴
غایة‌المراد فی شرح نکت‌الارشاد : ۲۱۷
غایة‌المرام فی شرح شرایع‌الاسلام : ۵۵
قواعدالاحکام فی معرفة الحلال والحرام: ۱۱۰، ۲۵۹، ۲۶۰، ۳۱۵
کشف‌اللثام والابهام عن کتاب قواعد الاحکام : ۵۳
کفایة‌الفقه = کفایة‌الاحکام : ۲۰۳،

۲۸۳
کنزالفوائد فی حل مشکلات‌القواعد و ترددات‌ه : ۱۶۵
اللمعة فی تحقیق‌امرالجمعة = اللمعة فی عدم‌عینیّة صلاة‌الجمعه: ۱۹۹
المبسوط : ۶۳
مجمع فائدة‌البرهان فی شرح ارشاد الاذهان : ۲۲۸
المحرّر = محرّرالتدوین : ۱۰۲
مختصر نافع = النافع فی مختصر الشرایع : ۲۹۶، ۳۰۲
مدارك‌الاحکام فی شرح شرایع الاسلام : ۲۶۸، ۲۸۸، ۲۹۳
مسالك‌الافهام فی شرح شرایع الاسلام : ۵۰، ۷۶، ۲۱۱، ۲۷۶
مشارق‌الشموس فی شرح‌الدروس : ۱۰۸، ۳۰۰
مصباح‌الفقیه = شرح شرایع : ۳۵، ۴۲، ۵۷
المعتبر فی شرح‌المختصر : ۸۷
مفاتیح‌الشرایع فیض : ۲۸۵
مناهج : ۵۲
میزان‌المقادیر : ۲۸۳
نجات‌المؤمنین = ترجمه شرایع : ۶
نخبهٔ فیض : ۲۹۹، ۲۶۳
نفحات‌القدسیّة فی اجوبة‌المسائل الطبرسیّة الاحمدیة : ۱۹۷
وقف وقضا وشهادت و رضاع : ۳۷
هدایة‌الامة فی مسائل‌الحل والحرمة: ۷۵
الهدایة فی شرح‌البدایة‌المبتدی: ۳۱

اصول فقه

*

تهذیب‌الوصول الی علم‌الاصول = تهذیب‌الاصول : ۲۰۶
حاشیهٔ معالم : ۲۷
الذریعة الی اصول‌الشریعة : ۱۶۷
شرح‌مختصرالاصول = شرح‌مختصر ابن‌حاجب : ۱۷۱، ۲۴۷
قوانین‌الاصول = قوانین‌المحکمه : ۱۳۶
معالم‌الدین : ۲۷
هدایة‌المسترشدین فی شرح اصول معالم‌الدین : ۴۶

ریاضی ، ستاره‌شناسی

* * *

اسطرلاب = رساله در ربع : ۱۷۴
بیست‌باب دراسطرلاب : ۲۲۴
ترجمهٔ صورالدرج : ۲۷۳
التکملة فی شرح‌التذکرة‌النصیریة : ۱۵۹
جدول سیر آفتاب در دقایق بهت :

۲۷۲
حدودالالفاظ المستعملة فی‌البراهین الهندسیة : ۳۱۸
خلاصةالحساب : ۱۱۸
شرح‌التذکرة : ۲۶۹
شرح بیست‌باب : ۳۰۲
شرح زیج الغ‌بیك : ۲۷۹
شرح ملخص چغمینی : ۳۲٤
کفایةالتعلیم فی صناعةالتنجیم : ۲۸
لطائف‌الکلام فی احکام‌الاعوام : ۲۷٤
نجوم = رساله در ... : ۲۷

پزشکی

❊

اختیارات بدیعی : ۹۳
اورامیه = رساله در اورام : ۱۲
بندی در داروی چشم : ۱۷۸
بندی درصفت معجون لقمان حکیم : ۱۷۷
بندی درطبیعت ومزاج : ۲۱۳
تحفةالملوك : ۱۷۷
تحفةالمؤمنین = تحفهٔ حکیم مؤمن : ۱۲٦
تذکرة اولی‌الالباب والجامع للعجب‌العجاب : ۹۳، ۲۳٦
تذکرهٔ سویدی = التذکرةالهادیة والذخیرةالکافیة : ۲٦٦
ترجمه طب حکیم لار : ۱۷۷
حل‌الموجز : ۱۲۷، ۱۹۳
ذخیرهٔ خوارزمشاهی : ٤، ٦٤
شرح کلیّات قانون : ۱۱۰، ۲۳۷
شرح موجزالقان = شرح نفیسی : ۲۸۱، ۲۹۳
قرابادین : ۲۷۱، ۳۰۳
کفایهٔ منصوری = کفایهٔ مجاهدیه : ۲۵۷، ۳۲۵
کناش‌المنصوری = طب‌المنصوری : ۱٦۸
ممدالحیاة : ۱۷۸
نزهةالمُبهجة فی تشحیذالاذهان و تعدیل‌الامزجة : ۱۹٦

ادبیات

کلیات ، متون ادبی ، قصص و حکایات ، مکاتیب ومنشآت

❊

اطباق‌الذهب : ٤۳
انوار سهیلی : ۸٤
بلوهر وبوذآسف : ۲٦۵
چهارمقاله عروضی سمرقندی : ۱۱۸
زهرالربیع : ۱٤۳
غررالفرائد و دررالقلائد : ۱۰۱
فرج بعدالشدة : ۲٤۸
کلیّات سعدی : ۵۸، ۹۲، ۲٤۷

گلستان سعدی : ۲۱
محبوب‌القلوب = شمسه وقهقهه =
محفل آراء : ۷۳
مکاتیب ومنشآت فیض‌بخش : ۲۸۶

لغت

*

برهان قاطع : ۹، ۱۲۸
صحاح‌اللغة : ۱۳۱
صراح‌اللغة : ۱۱۲
قاموس فیروزآبادی : ۷۴، ۱۵۲، ۱۵۳
کنزاللغات = کنزاللغه : ۳۲، ۱۴۶، ۲۶۹
مجمع‌البحرین : ۲۲، ۶۰
مختارالصحاح : ۲۰۴
مصباح‌المنیر فی غریب‌الشرح‌الکبیر: ۶۰
النهایة فی غریب‌الحدیث والاثر : ۷۱، ۲۵۱

صرف و نحو

*

البهجة‌المرضیة فی شرح‌الالفیة = سیوطی : ۱۷۲
التصریح بمضمون‌التوضیح : ۲۶، ۱۹۵
التعلیقات‌الصالحیة علی شرح‌الالفیة: ۷۰
حاشیه حاشیهٔ شرح کافیه : ۳۰
حاشیهٔ مغنی [ر.ك: المنصف من‌الکلام علی مغنی ابن‌هشام]
الفوائدالضیائیة = شرح‌جامی : ۱۶۵
فوائدالقلائد فی مختصر شرح‌الشواهد : ۲۴۳
کفایة فی علم‌الاعراب : ۲۳۵، ۳۱۴
المفصل فی صنعة‌الاعراب : ۱۸۰
المنصف من‌الکلام علی مغنی ابن‌هشام = حاشیه مغنی : ۹۱
نحو = کتاب در ... : ۱۸۴
الوافیة فی شرح‌الکافیة : ۲۹۵

فنون بلاغت

عروض و قافیه

بدیع ــ معانی ــ بیان

* *

*

تحفة‌الشعراء : ۲۵
حاشیه مطول : ۳۲۹
شجرة‌الامانی : ۲۸۶
شرح مفتاح‌العلوم = مصباح : ۲۲۲
مطول = شرح تلخیص‌المفتاح : ۲۴، ۱۳۷، ۲۹۱
قافیه = رساله در ... : ۳۲۸
مقالی درقافیه : ۲۶

منظومات وقطعات ادبی

انوارالعقول من اشعار وصی‌الرسول: ۸۹
بوستان سعدی: ۲۸٦
تحفةالاحرار: ۸
تحفةالعراقین: ۱۹۳
جُنگ اشعار: ٤۲
حدیقةالحقیقة وشریعةالطریقه: ۱۳۳
خردنامه اسکندر: ۸
دیوان خاقانی: ۲۷٥
دیوان متنبّی: ۳۰٤
سبحةالابرار: ۸
سلامان وابسال: ۸
سلسلةالذهب: ۸
شرفنامه: ۱۲۰
قصیدهٔ شیخ ابوالحسن تهامی درمدح ابوالفتح مظفر: ٤٤
لیلی ومجنون: ۸
مثنوی معنوی: ۸، ۹۰، ۱۰۰
معلقات سبعه: ۳۰۷
هفت اورنگ جامی: ۸
یوسف و زلیخا: ۸

تذکره، تاریخ، جغرافیا

آتشکده آذر: ۲٥٥
ابومسلم‌نامه: ۷۸، ۸٥
انهارالنبویة فی حیاض‌الناسوتیه: ۱٤
تذکرةالشعراء = تذکره دولتشاه سمرقندی: ۱۸۰
تلبیس ابلیس: ٥
روضةالصفا: ۱، ۲۲، ۱۰۱، ۱٤۸
زینةالمجالس: ۱۳۸
درّهٔ نادره: ۷
عالم‌آرای عباسی: ۲، ۷۷، ۱۱۹، ۲٥۱
قلائدالعقیان فی‌محاسن‌الاعیان: ۱۲۳
قصص‌الانبیاء: ۲۸۲
مجالس‌المؤمنین: ۲، ٥۹، ۱۹۰، ۱۹٤، ۲۰۹
ناسخ‌التواریخ: ۱۱، ۱۳
نزهةالقلوب: ۳۱۱
نگارستان: ۱۱۸

فهرست نسخه‌هائی که بخط مؤلف است

اجازهٔ مرحوم مجلسی دوم به شیخ نظام‌الدین محمدبسطامی، بخط مجلسی‌دوم: ۳۹
احوالات حضرت قائم (ع) : ۳۰۵
انهارالنبویّة فی حیاض‌الناسوتیه : ۱٤
تلبیس ابلیس ، ازسپهر ثانی : ٦
جُنگ : ۳۲۲
جُنگ کیمیاوی بخط آقامحمد بیدآبادی و ... : ۲۹۲، ۲۹۳
منتخب‌التفاسیر : ۱۰٦، ۱۱۵
ناسخ‌التواریخ ، احوالات حضرت سجاد(ع) : ۱۱
ناسخ‌التواریخ ، احوالات حضرت موسی‌بن جعفر (ع) : ۱۳

فهرست نسخه‌ها بحسب تاریخ تحریرشان

نام کتاب	تاریخ تحریر	صفحه
کشّاف عن حقایق‌التنزیل = تفسیر کشّاف. ج۱	سلخ شوال ٦٧٤ ه‍ ق	۱۷۱
شرح حرزالامانی و وجه‌التهانی = شرح قصیدهٔ شاطبی	٥ رمضان ۷۲۹ ه‍ ق	۲۹۹
کشّاف عن‌حقایق‌التنزیل = تفسیرکشّاف	سدهٔ هشتم ه‍ ق	۳۱٥
قواعدالاحکام‌فی‌معرفةالحلال‌والحرام، ج۱	سدهٔ هفتم وهشتم ه‍ ق	۳۱٥
تفسیر ؟	سدهٔ هفتم وهشتم ه‍ ق	۳۱۲
انوارالعقول من اشعار وصی‌الرسول	۱۸ جمادی‌الاولی ۸۱۸ ه‍ ق	۸۹
کنزالفوائد فی‌حل‌مشکلات‌القواعد وترددات‌ه	۱۷ جمادی‌الاول ۸۲۲ ه‍ ق	۱٦٦
قاموس‌اللغهٔ فیروزآبادی. ج۱	۸ ذیحجه ۸۷٤ ه‍ ق	۱٥۲
قاموس‌اللغهٔ فیروزآبادی. ج۲	۱۲ رمضان ۸۷٥ ه‍ ق	۱٥۳
مفاتیح‌الاعجاز فی شرح گلشن راز	۱۰ رمضان ۸۸۲ ه‍ ق	۲۹۰
کفایة فی علم‌الاعراب	ذیقعدهٔ ۸۹٦ ه‍ ق	۲۳٥
صحاح‌اللغة	۲۰ صفر ۹۱۰ ه‍ ق	۱۳۲
امالی صدوق	سلخ ذی‌قعدهٔ ۹۱۳ ه‍ ق	۲٤٥
قواعدالاحکام فی معرفةالحلال والحرام	غرهٔ ربیع‌الاول ۹۲٥ ه‍ ق	۲٦۰
شرح‌التذکره	۹ ربیع‌الاول ۹۲۹ ه‍ ق	۲۷۰

نام کتاب	تاریخ تحریر	صفحه
مختارالصحاح	صفر ۹۵۲ ه ق	۲۰٤
قرآن کریم	۹٦۱ ه ق	۱٦۰
کشف‌الاحتجاج	۲٦ ذیحجه ۹۷۰ ه ق	۱۵۱
کفایة فی علم‌الاعراب	۱۲ جمادی‌الاول ۹۷٤ ه ق	۳۱٤
انوارالتنزیل‌واسرارالتأویل = تفسیر بیضاوی	۳ ربیع‌الثانی ۹۷۷ ه ق	۲۵۳
تنقیح‌الرایع لمختصرالشرایع	۲٦ شوال ۹۷۸ ه ق	۲۳٤
کافی = اصول ...	٤ ذیحجه ۹۸۱ ه ق	۲٤۰
کافی = اصول ...	۱٤ شعبان ۹۸۲ ه ق	۲٤۰
تذکرهٔ سویدی = التذکرةالهادیة والذخیرةالکافیه	۲۲ رمضان ۹۸۵ ه ق	۲٦٦
تاریخ نگارستان	سلخ جمادی‌الاول ۹۹٦ ه ق	۱۱۹
شرح زیج الغ‌بیك	اوائل رجب ۹۹٦ ه ق	۲۸۰
المفصل زمخشری	سدهٔ نهم و دهم ه ق	۱۸۰
تفسیر جلالین	سدهٔ ۱۰ ه ق	۳۱۲
تفسیر کشاف	سدهٔ ۱۰ ه ق	۲۸۸
التکملة فی شرح‌التذکرةالنصیریّه	سدهٔ ۱۰ ه ق	۱۵۹
تهذیب‌الاحکام	سدهٔ ۱۰ ه ق	۹۱
دیوان خاقانی	سدهٔ ۱۰ ه ق	۲۷۵
شرح مواقف	سدهٔ ۱۰ ه ق	۲۹۵
لطائف‌الکلام فی احکام‌الاعوام	سدهٔ ۱۰ ه ق	۲۷٤
الوافیة فی شرح‌الکافیه	سدهٔ ۱۰ ه ق	۲۹٦
ابرازالمعانی من حرزالامانی	ربیع‌الآخر ۱۰۰۳ ه ق	۲۰۵
مجلی‌المرآةالمنجی	۱۷ محرم ۱۰۰۹ ه ق	۲۲۵
شرح تجرید قوشچی	۱۰۱۸ ه ق	۲۳۸
مثنوی معنوی	۲۷ ذیحجه ۱۰۲۲ ه ق	۸

نام کتاب	تاریخ تحریر	صفحه
هفت اورنگ جامی	۱۵ رمضان ۱۰۲۳ هـ ق	۸
فروع کافی	۲۳ ذیقعده ۱۰۲۶ هـ ق	۱۷۰
مصباح‌المتهجد وسلاح‌المتعبد	۲۹ جمادی‌الثانی ۱۰۳۶ هـ ق	٤٥
مفاتیح‌الغیب فخر رازی	۲۱ ربیع‌الاول ۱۰۳۸ هـ ق	۱۹۲
تهذیب‌الاحکام	سلخ رجب ۱۰۳۸ هـ ق	۲۱۰
شرفنامه نظامی	۱۰٤۲ هـ ق	۱۲۱
الذریعه الی اصول‌الشریعة	۱۱ شعبان ۱۰٤۳ هـ ق	۱٦۷
ارشادالاذهان الی احکام‌الایمان	۱۰ شوال ۱۰٤٦ هـ ق	۱٥۰
شرایع‌الاسلام. ج۲	جمادی‌الاخر ۱۰٤۷ هـ ق	۱٥۸
التصریح بمضمون‌التوضیح	رجب ۱۰٤۷ هـ ق	۱۹٥
عیون اخبارالرضا (ع)	۱۹ رمضان ۱۰٤۷ هـ ق	۱٦۳
بیان شهید اول	۱۷ جمادی‌الثانی ۱۰٤۹ هـ ق	۱۹۲
مصباح شیخ طوسی	۱۲ ربیع‌الاول ۱۰٥۲ هـ ق	۲۳۹
من لایحضره‌الفقیه	۲۸ جمادی‌الاول ۱۰٥۲ تا ۱۰٥۳ هـ ق	۱۸۱
رسالة فی ذبایح اهل‌الکتاب = ذبیحیّه	۲۳ جمادی‌الثانی ۱۰٥۲ هـ ق	۲۰۷
انوار سهیلی	۱٦ ذیحجه ۱۰٥۲ هـ ق	۸٤
المنصف من‌الکلام علی مغنی ابن‌هشام	۱۰٥۳ هـ ق	۹۲
ارشادالاذهان الی احکام‌الایمان	۲۲ جمادی‌الاول ۱۰٥٥ هـ ق	۲٤٦
ترجمه قطب‌شاهی	۱۰٥۸ هـ ق	۱۰٥
تحفة‌العراقین	۱۰ ربیع‌الاول ۱۰٥۹ هـ ق	۱۹٤
روضة‌الصفا. ج۲و۳	۱۰ محرم ۱۰٦۳ هـ ق	۱
عیون اخبارالرضا (ع)	۱۷ ذی‌حجه ۱۰٦۳ هـ ق	۲۹٤
بیست‌باب دراسطرلاب	۱۰٦٥ هـ ق	۳۲٤
مدارک‌الاحکام فی شرح شرایع‌الاسلام	محرم ۱۰٦٦ هـ ق	۲۸۸
مدارک‌الاحکام فی شرح شرایع‌الاسلام	۱٤ ربیع‌الثانی ۱۰٦٦ هـ ق	۲۹٤

نام کتاب	تاریخ تحریر	صفحه
حدیقة‌الحقیقة وشریعة‌الطریقه	۱۰ ذیقعده ۱۰٦۷ ه‍ ق	۱۳٤
وافی. ج٥	۱۸ محرم ۱۰٦۹ ه‍ ق	۲٦۲
کفایهٔ مجاهدیه	۷ جمادی‌الاولی ۱۰٦۹ ه‍ ق	۲٥۷
نهج‌المقال فی تحقیق احوال‌الرجال	نیمه شوال ۱۰٦۹ ه‍ ق	۲۱٦
مجموعه شماره ۲۳۰	۱۰٦۹ ه‍ ق	۲۰۰
کنزالعرفان فی فقه‌القرآن	۱۰۷۰ ه‍ ق	۱۱۲
من لایحضره‌الفقیه	غرهٔ جمادی‌الثانی ۱۰۷۱ ه‍ ق	۱۸۹
مختصر نافع	۱٥ جمادی‌الاول ۱۰۷۱ ه‍ ق	۲۹٦
عالم‌آرای عباسی	۱۰۷۱ ه‍ ق	۷۸
نهج‌البلاغه	شعبان ۱۰۷۲ ه‍ ق	۱۲٥
تهذیب‌الاحکام	۱۷ ذیحجه ۱۰۷۲ ه‍ ق	۱۷۳
شفا	۱۰۷۲ ه‍ ق	۱٦۹
شرح اصول کافی	۱٤ ذیحجه ۱۰۷۳ ه‍ ق	۱۸٥
شرایع‌الاسلام	۱۹ ذیحجه ۱۰۷۳ ه‍ ق	۱۳۹
شرایع‌الاسلام	۱۰۷٤ ه‍ ق	۱۳۹
النخبة‌فی‌الحکمة‌العلمیة والاحکام‌الشرعیه	٤ محرم ۱۰۷٤ ه‍ ق	۲٦۳
معانی‌الاخبار	۱٦ رجب ۱۰۷٤ ه‍ ق	۱۹۱
اختیارات بدیعی	سلخ رمضان ۱۰۷٤ ه‍ ق	۹۳
اصول کافی	شعبان ۱۰۷٥ ه‍ ق	۲۳٥
من لایحضره‌الفقیه	ذیحجه ۱۰۷٥ ه‍ ق	۱۲۲
کنزالعرفان فی فقه‌القرآن	صفر ۱۰۷٦ ه‍ ق	۲۱۳
مصباح‌المتهجد وسلاح‌المتعبّد	۱٥ شوال ۱۰۷٦ ه‍ ق	۲٥٦
نهج‌البلاغه	۱٥ شوال ۱۰۷٦ ه‍ ق	۲۷۸
شرح لمعه. ج۱	اوائل محرم ۱۰۷۷ ه‍ ق	۳۰۹
مجموع‌الرائق من ازهارالحدائق	صفر ۱۰۷۷ ه‍ ق	۱۱٤

نام کتاب	تاریخ تحریر	صفحه
مجالس‌المؤمنین	۱۵ جمادی‌الثانی ۱۰۷۷ ه ق	۳
تهذیب‌الاحکام	ذی‌قعدهٔ ۱۰۷۷ ه ق	۳۹
شرح تجرید قوشچی	ذیحجه ۱۰۷۷ ه ق	۲۷۶
کفایهٔ مجاهدیّه	ذیحجه ۱۰۷۸ ه ق	۳۲۶
الاستبصار فیمااختلف من‌الاخبار	۷ شعبان ۱۰۷۹ ه ق	۲۱۹
کنزاللغات = کنزاللغه	ربیع‌الثانی ۱۰۸۰ ه ق	۲۶۹
شرح لمعه ج۲	شوال ۱۰۸۲ ه ق	۳۰۴
شرح اصول کافی	ذیقعده ۱۰۸۲ ه ق	۱۸۷
مجمع فائدةالبرهان فی‌شرح‌ارشادالاذهان	۲۵ صفر ۱۰۸۳ ه ق	۲۲۸
مصباح‌المتهجد	۲۴ محرم ۱۰۸۴ ه ق	۱۵۱
من لایحضره‌الفقیه	محرم ۱۰۸۴ ه ق	۵۰
زبدةالبیان فی براهین احکام‌القرآن	۶ ربیع‌الاول ۱۰۸۴ ه ق	۲۰۱
روضهٔ کافی	ذیقعده ۱۰۸۴ ه ق	۲۳۹
اربعین	ذیحجه ۱۰۸۴ ه ق	۲۴۷
الروضةالبهیة فی شرح‌اللمعةالدمشقیة	۲۲ محرم ۱۰۸۵ ه ق	۲۲۴
تحفةالزائر مجلسی	صفر ۱۰۸۵ ه ق	۲۸۹
وافی	۳ ربیع‌الاول ۱۰۸۵ ه ق	۲۲۱
قلائدالعقیان فی محاسن‌الاعیان	۳ جمادی‌الاول ۱۰۸۵ ه ق	۱۲۳
فوائدالقلائد فی مختصر شرح‌الشواهد	۱۳ شعبان ۱۰۸۶ ه ق	۲۴۴
روضهٔ کافی	۲۱ ربیع‌الثانی ۱۰۸۸ ه ق	۲۰۱
شرح مختصر ابن‌حاجب	۲۷ ربیع‌الثانی ۱۰۸۸ ه ق	۲۴۸
الاستبصار فیمااختلف من‌الاخبار	۱۲ صفر ۱۰۸۹ ه ق	۲۱۰
زینةالمجالس	غرهٔ رجب ۱۰۹۰ ه ق	۱۳۸
خلاصةالاقوال	۲۲ جمادی‌الاول ۱۰۹۱ ه ق	۱۸۸
رجال ابن‌داود	۱۶ رمضان ۱۰۹۱ ه ق	۱۸۸

نام کتاب	تاریخ تحریر	صفحه
انوارالتنزیل واسرارالتاویل	سلخ شعبان ۱۰۹۳ ه ق	۲۴۶
صافی درشرح کافی	۳ جمادی‌الاولی ۱۰۹۴ ه ق	۹۷
وافی	غره جمادی‌الاخر ۱۰۹۴ ه ق	۲۵۴
اجازهٔ مجلسی دوم	۳ رجب ۱۰۹۵ ه ق	۳۹
مختصر نافع	۲۵ ذیقعده ۱۰۹۴ ه ق	۳۰۲
کناش‌المنصوری	۲۷ ربیع‌الاول ۱۰۹۵ ه ق	۱۶۸
کافی = فروع و روضه	شروع ۲۷ ذیحجه ۱۰۹۶ ه ق تا ۱۰۹۷ وتا ۱۱۳۲ ه ق	۲۵۹
ترجمه صحیفهٔ سجادیه	۱۶ رجب ۱۰۹۷ ه ق	۳۰۷
انیس‌الصالحین	۱۰۹۸ ه ق	۱۱۷
شرح لمعه، ج۱و۲	۱۰۹۸ و ۱۱۰۲ ه ق	۱۳۱
احقاق‌الحق	سدهٔ ۱۱ ه ق	۹۹
اخلاق ناصری	سدهٔ ۱۱ ه ق	۱۱۴
الفین‌الفارق بین‌الصدق والمین	سدهٔ ۱۱ ه ق	۱۳۳
تفسیر بیضاوی	سدهٔ ۱۱ ه ق	۲۲۰
بحارالانوار، ج۷	سدهٔ ۱۱ ه ق	۲۷۷
برهان قاطع	سدهٔ ۱۱ ه ق	۱۲۹
تفسیر اصفی	سدهٔ ۱۱ ه ق	۴۹
تهذیب‌الاحکام	سدهٔ ۱۱ ه ق	۱۰۷
جامع عباسی	سدهٔ ۱۱ ه ق	۴۶
جوامع‌الجامع = تفسیر	سدهٔ ۱۱ ه ق	۱۵۹ و۱۴۴
حاشیهٔ محاکمات	سدهٔ ۱۱ ه ق	۲۳۰
حاشیهٔ محاکمات	سدهٔ ۱۱ ه ق	۳۰۸
حاشیهٔ مطول	سدهٔ ۱۱ ه ق	۳۲۹
حل‌الموجز	سدهٔ ۱۱ ه ق	۱۹۳ و۱۲۸

نام کتاب	تاریخ تحریر	صفحه
ذکری‌الشیعه فی احکام‌الشریعه	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۱۷۶
تفسیر ابوالفتوح رازی	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۱۴۰
شرح کلیات قانون	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۱۱۰
شرح مختصر ابن‌حاجب	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۱۷۲
شرح مفتاح‌العلوم سکاکی	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۲۲۲
شرح ملخص	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۳۲۴
شرح مواقف	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۱۳۵
شرح موجزالقانون	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۲۹۳
شوارق‌الالهام فی شرح تجریدالکلام	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۲۶۱
صحیفهٔ سجادیّه	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۲۶۷
علل‌الشرایع والاحکام والاسباب	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۳۱۰
عیون اخبارالرضا	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۲۸۹
غایةالمراد فی شرح نکت‌الارشاد	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۲۱۷
قاموس‌المحیط	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۷۴
قرابادین	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۳۰۳
قصص‌الانبیاء	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۲۸۲
کشف‌الآیات نصیری طوسی	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۲۱۴
کنزاللغات = کنزاللغه	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۱۴۶
المحرر رافعی	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۱۰۳
مختصر مباح‌المتهجد	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۳۱۳
مسالک‌الافهام فی شرح شرایع‌الاسلام	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۷۶
مشارق انوارالیقین فی حقیقة اسرار امیرالمؤمنین (ع)	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۲۱۴
مصباح‌العابدین	سدهٔ ۱۱ ه‍ ق	۱۰۰

نام کتاب	تاریخ تحریر	صفحه
مطول	سدهٔ ۱۱ ه ق	۱۳۸
من لایحضره‌الفقیه	سدهٔ ۱۱ ه ق	٤۱
منهج‌الصادقین فی الزام‌المخالفین	سدهٔ ۱۱ ه ق	٤۰
نزهة‌القلوب حمدالله مستوفی	سدهٔ ۱۱ ه ق	۳۱۱
نزهة‌المبهجة فی تشحیذ‌الاذهان و تعدیل‌الامزجة	سدهٔ ۱۱ ه ق	۱۹٦
رضاعیه‌مجلسی وجمال‌الصالحین‌لاهیجی	۲۷ جمادی‌الآخر ۱۱۰۰ هق	۱٦٤
عین‌الحیاة	شعبان ۱۱۰۰ ه ق	۲٤۲
تهذیب‌الاحکام	۲۲ رمضان ۱۱۰۰ ه ق	۲۲۹
بحارالانوار. ج۳	شعبان ۱۱۰۱ ه ق	۱۸٦
تذکرة‌اولی‌الالباب‌والجامع للعجب‌العجاب	٥ ذیحجه ۱۱۰۱ ه ق	۲۳٦
نهج‌البلاغه	دهه آخر جمادی‌الاولی ۱۱۰۲ ه ق	۲۷۸
شرایع‌الاسلام	۱۷ شعبان ۱۱۰۲ ه ق	۲۷٥
بحارالانوار. ج۱۸	رمضان ۱۱۰۳ ه ق	۲۷۰
ملاذالاخیار فی فهم تهذیب‌الاخبار	۱۲ شعبان ۱۱۰٤ ه ق	۲٥۳
وسائل‌الشیعه. ج۱	رمضان ۱۱۰٥ ه ق	۲٤۱
قواعدالاحکام فی معرفة‌الحلال والحرام	۱۷ ذیحجه ۱۱۰٥ ه ق	۲٦۰
بحارالانوار. ج۲	۹ ربیع‌الاول ۱۱۰٦ ه ق	۲٦۳
مسالك‌الافهام فی شرح شرایع‌الاسلام	۲٥ رجب ۱۱۰٦ ه ق	۲۱۱
تذکرة اولی‌الالباب‌والجامع‌للعجب‌العجاب	۸ شوال ۱۱۰٦ ه ق	۹٤
النهایة فی غریب‌الحدیث والاثر	۱٦ شعبان ۱۱۰۸ ه ق	۲٥۱
کشف‌الاسرار فی شرح‌الاستبصار	قبل‌ازسال ۱۱۰۹ ه ق	۸۱
وافی	نیمه‌صفر ۱۱۱۰ ه ق	٤۸
ذخیرهٔ خوارزمشاهی	٤ ربیع‌الاول ۱۱۱۱ ه ق	٥
لوامع‌القدسیة = لوامع صاحبقرانی	۱٥ رجب ۱۱۱۱ ه ق	۲٥۸

نام کتاب	تاریخ تحریر	صفحه
عین‌الحیاة	۱۸ شوال ۱۱۱۱ ه ق	۳۲۸
شرح بیست‌باب	شوال ۱۱۱۱ ه ق	۳۰۲
تلخیص‌المقال فی تحقیق احوال‌الرجال	۲۹ ذیحجه ۱۱۱۱ ه ق	۲۵۲
دعا = رساله در	۱۱۱۳ ه ق تا ربیع‌الثانی ۱۱۱۷ ه ق	۲۹۷
تفسیر اصفی	غرهٔ ربیع‌الاول ۱۱۱٤ ه ق	۲۳۱
شرح تجرید قوشچی	۲۵ شوال ۱۱۱٤ ه ق	۲۱۵
وسائل‌الشیعه	درذیقعدهٔ۱۱۱٤تاذیقعدهٔ۱۱۲۱ ه ق	۲۳۱
وافی	۱۲ صفر ۱۱۱۵ ه ق	۲۹۱
وافی	۱۱۱۵ ه ق	٦٤
الشافی فی‌الامامة	نیمه رمضان ۱۱۱۵ ه ق	۲٦۵
جامع عباسی	اواسط ربیع‌الثانی ۱۱۲۳ ه ق	۲٦۸
تحفة‌الزائر مجلسی	شعبان ۱۱۲٤ ه ق	۱٦٦
منتخب‌التفاسیر	۲۲ رمضان ۱۱۲٦ ه ق	۱۰٦
جمال‌الصالحین	ربیع‌الاول ۱۱۲۸ ه ق	۱۲۷
سیوطی	۱۱۳۱ ه ق	۱۷۲
عیون اخبارالرضا (ع)	۱۹ رمضان ۱۱۳۲ ه ق	۲٦٤
مشارق‌الشموس فی شرح‌الدروس	شوال ۱۱۳۸ ه ق	۳۰۰
ابومسلم‌نامه	۱۱۵۲ ه ق	۷۹
نهج‌البلاغه	۲۷ جمادی‌الثانی ۱۱۷۲ ه ق	۲۳۸
محبوب‌القلوب = شمسه وقهقهه	۱۵ ربیع‌الثانی ۱۱۷۳ ه ق	۷٤
تحفة‌المؤمنین = تحفهٔ حکیم مؤمن	ذیقعده ۱۱۸٦ ه ق	۱۳۷
شرح موجزالقانون	جمادی‌الثانی ۱۱۸۷ ه ق	۲۸۱
معلقات سبعه	ذیحجه ۱۱۹٦ ه ق	۳۰۷
ابواب‌الجنان. ج۲	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۲۵ و۲۲٤
ابومسلم‌نامه	سدهٔ ۱۲ ه ق	۸۷

نام کتاب	تاریخ تحریر	صفحه
تفسیر بیضاوی	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۳
انیس‌الصالحین	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۱۱
بحارالانوار. ج۱۵ و۲ و۹	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۳۰ و۴۷
برهان‌القاری فی تجوید کلام‌الباری	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۱۹
بهجة‌المباهج	سدهٔ ۱۲ ه ق	۳۲۶
ترجمهٔ تفسیرالائمة لهدایة‌الامة	سدهٔ ۱۲ ه ق	۳۷
ترجمهٔ قطبشاهی	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۴۶
ترجمهٔ مفتاح‌الفلاح	سدهٔ ۱۲ ه ق	۳۲۷
تفسیر نسفی. ج۳	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۳۶
وسائل‌الشیعه. ج۱	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۹۷
جنگ کیمیاوی	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۹۳
حجة‌الشیعة فی تقویة مذهب‌الاثناعشریه	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۴۳
خزائن‌الانوار	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۹
ذخیرهٔ خوارزمشاهی	سدهٔ ۱۲ ه ق	۶۴
درّ نظیم = خواص آیات قرآن	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۱۴
ردّ تصوّف	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۱۸
تفسیر ابوالفتوح	سدهٔ ۱۲ ه ق	۳۵
روضة‌الصفا. ج۱	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۲
ریاض‌السالکین فی شرح صحیفة سیدالعابدین (ع)	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۲۱
زهرالربیع. ج۲	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۴۴
الشافی‌المنتخب من‌الوافی	سدهٔ ۱۲ ه ق	۹۵
شرایع‌الاسلام	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۶۷
شرح اصول کافی ملاصالح مازندرانی	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۴۹
شرح تجرید قوشچی	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۶۱

نام کتاب	تاریخ تحریر	صفحه
شرح شمسیه	سدهٔ ۱۲ ه ق	۳۲۹
صافی شرح کافی	سدهٔ ۱۲ ه ق	۳۰
صراح‌الصحاح	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۱۲
ظهوریّه = رساله ...	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۴۶
عالم‌آرای عباسی	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۲۰
علل‌الشرایع صدوق	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۸۰
غایة‌المرام فی شرح تهذیب‌الاحکام	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۲۹
فرج بعدالشّدّة	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۴۸
الفوائدالضیائیّه = شرح جامی	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۶۵
قرابادین	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۷۱
قواعدالاحکام فی معرفةالحلال‌والحرام	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۱۱
کافی = اصول و روضه	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۷۵
کفایةالفقه	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۸۴ و۲۰۳
گلستان سعدی	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۱
گوهرمراد	سدهٔ ۱۲ ه ق	۳۲۲
مثنوی معنوی	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۰۱
مجالس‌المؤمنین قاضی نورالله	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۹۰ و۱۹۵ و۲۰۹
مجموعه شماره ۲۶۰	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۲۸
تفسیر نسفی	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۰۸
مدارک‌الاحکام فی شرح شرایع‌الاسلام	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۶۸
مرآت‌العقول	سدهٔ ۱۲ ه ق	۳۲۷
مسالک‌الافهام الی آیات‌الاحکام	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۲۲
مصابیح‌القلوب	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۵۰
مطول	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲۹۱
مفاتیح‌النجات عباسی	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۰۴

نام کتاب	تاریخ تحریر	صفحه
منهج‌الصادقین فی الزام‌المخالفین	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۰۷ و۳و٤
مواهب علیه = تفسیر حسینی	سدهٔ ۱۲ ه ق	۳۰۰ و۸۰
نفائس‌الفنون فی عرائس‌العیون	سدهٔ ۱۲ ه ق	۱۱٦
وافی	سدهٔ ۱۲ ه ق	۲٦۱ و۳۷
الهدایة فی شرح‌البدایة‌المبتدی	سدهٔ ۱۲ ه ق	۳۱
ریاض‌الاحزان فی شرح رزایا امناءالدین وخلفاءالرحمان	۱۰ محرم ۱۲۰۵ ه ق	۳٤
منهج‌الفاضلین فی‌معرفة‌الائمة‌الهداة‌الکاملین	رجب ۱۲۰۵ ه ق	۲۰۳
جُنگ	شعبان ۱۲۰۸ ه ق	۳۲۳
مجمع‌البحرین	جمادی‌الثانی ۱۲۱۷ ه ق	۲۳
کشف‌اللثام‌والابهام عن‌کتاب‌قواعدالاحکام	۲۸ جمادی‌الآخر ۱۲۲۱ ه ق	٥٤
اسفار اربعه	۱۹ جمادی‌الاول ۱۲۲۳ ه ق	۲۷٦
کلیّات سعدی	شعبان ۱۲۲٤ ه ق	٥۸
زادالمعاد مجلسی	٦ربیع‌الثانی ۱۲۲٥ ه ق	۸۰
تفسیر امام فخر رازی	۹ رجب ۱۲۲٥ ه ق	۱٥۷
محرق‌القلوب	۱۲۲٥ ه ق	۱۰٦
نخبهٔ فیض	۱٥ محرم ۱۲۲٦ ه ق	۲۹۹
محرق‌القلوب	۸ جمادی‌الثانی ۱۲۲٦ ه ق	۲۸
مکتوب خواجه معین‌الدین	۱۱ جمادی‌الثانی ۱۲۲۸ ه ق	۲۸۷
حق‌الیقین فی اصول‌الدین	۱۲۲۸ ه ق	۸٤
شرایع‌الاسلام فی مسائل‌الحلال والحرام	۹ رمضان ۱۲۲۹ ه ق	٦۸
ذخیرة‌المعاد فی شرح‌الارشاد	۲۸ ذیقعده ۱۲۲۹ ه ق	۷۳
عین‌الحیات	رمضان ۱۲۳۰ ه ق	۱۰۲
جلاءالعیون	٤ ذیقعده ۱۲۳۱ ه ق	۷۹
زبدة‌التصانیف	۱۲۳۱ ه ق	۲۱

نام کتاب	تاریخ تحریر	صفحه
المبسوط	آخر جمادی‌الاولی ۱۲۳۲ ه‍ ق	۶۳
کلیات سعدی	۵ ذیحجه ۱۲۳۲ ه‍ ق	۹۳
ریاض‌المسائل فی‌بیان‌احکام‌الشرع‌بالدلائل	۲۱ ذیحجه ۱۲۳۲ ه‍ ق	۵۷
روضة‌الصفا. ج۱	۱۲۳۲ ه‍ ق	۱۴۹
غایة‌المرام فی شرح شرایع‌الاسلام	۱۵ ذیقعده ۱۲۳۳ ه‍ ق	۵۶
المعتبر فی شرح‌المختصر	۱۹ ذیقعده ۱۲۳۵ ه‍ ق	۸۸
تفسیر بیضاوی	۱۲۳۵ ه‍ ق	۶۶
بحارالانوار. ج۲۲	۱۲۳۶ ه‍ ق	۶۷
شرح مشاعر احسائی	۱۲۳۸ ه‍ ق	۱۰۹
جامع عباسی	۱۲۳۸ ه‍ ق	۲۸۱
جلاءالعیون مجلسی	۱۷ ربیع‌الاول ۱۲۴۱ ه‍ ق	۵۹
تذکرة‌العابدین	۲۵ رجب ۱۲۴۲ ه‍ ق	۵۵
بحارالانوار. ج۲۰	۱۲۴۲ ه‍ ق	۶۲
شرح لمعه. ج۱	جمادی‌الآخر ۱۲۴۳ ه‍ ق	۹۸
سیف‌الامة وبرهان‌الملّة	ربیع‌الثانی ۱۲۴۵ ه‍ ق	۶۸
آتشکدهٔ آذر	۱۳ رمضان ۱۲۴۷ ه‍ ق	۲۵۶
مجموعه شماره ۷۸	۱۲۴۸ ه‍ ق	۶۹
بلوهر وبوذآسف	۱۲۴۹ ه‍ ق	۲۶۶
ریاض‌المسائل فی‌بیان‌احکام‌الشرع‌بالدلائل	۱۴ رجب ۱۲۵۰ ه‍ ق	۶۲
مشارق‌الشموس فی شرح‌الدروس	۱۲۵۰ ه‍ ق	۱۰۹
شرح تجرید قوشچی	۱۲۵۰ ه‍ ق	۲۵۰
ریاض‌المسائل فی‌بیان‌احکام‌الشرع‌بالدلائل	۱۲۵۲ ه‍ ق	۶۳
برهان قاطع	غرهٔ ربیع‌الاول ۱۲۵۶ ه‍ ق	۹
مسالک‌الافهام فی شرح شرایع‌الاسلام	رجب ۱۲۵۶ ه‍ ق	۵۰
مصباح‌المنیر فی غریب‌الشرح‌الکبیر	۷ شعبان ۱۲۵۶ ه‍ ق	۶۱

نام کتاب	تاریخ تحریر	صفحه
تحفةالابرارالملتقط من آثارالائمةالاطهار	۱۲ محرم ۱۲۵۷ ه ق	٦٥
حاشیه معالم	۱۹ رمضان ۱۲۵۷ ه ق	۲۷
ترجمه طب حکیم لار	۱۲۵۷ ه ق	۱۷۸
مجمع‌البحرین	۲۲ ربیع‌الاول ۱۲۵۹ ه ق	٦۰
مثنوی معنوی	٤ شعبان ۱۲۵۹ ه ق	۹۰
عقائدالمتقین فی اصول‌الدین	۱۲٦۰ ه ق	۱٦
اسفار اربعه	۲۷ ربیع‌الثانی ۱۲٦۲ ه ق	۸۸
جلاءالعیون مجلسی	۱۲٦۳ ه ق	٦۷
مجالس‌المتقین	٥ محرم ۱۲٦٤ ه ق	۷۷
کلیات سعدی	۲۷ رجب ۱۲٦٤ ه ق	۲٤۷
تلخیص‌المقال فی معرفةالرجال	۱۲٦٤ ه ق	۲۳۳
هدایةالمسترشدین فی شرح اصول معالم‌الدین		
اسفار اربعه	۳ شوال ۱۲٦٥ ه ق	٤۷
هدایةالمسترشدین فی‌شرح‌اصول‌معالم‌الدین	سلخ محرم ۱۲٦٦ ه ق	۸۸
تذکرةالفقهاء	۱۲٦۷ ه ق	٤۷
کنزاللغات = کنزاللغه	۲٤ صفر ۱۲۷۱ ه ق	٥۲
مناهج	۲٦ شوال ۱۲۷۲ ه ق	۳۲
شرح صلوات	رجب ۱۲۷٤ ه ق	٥۳
ابواب‌الجنان. ج۱	۱۲۷٤ ه ق	۳۲۱
الاربعین فی کشف‌الیقین	۹ ذیقعده ۱۲۷٦ ه ق	۲۰
دیوان متنبّی	۲۰ ذیحجه ۱۲۷۸ ه ق	۱۹۰
عنوان‌الشرف‌الوانی فی‌الفقه والتاریخ...	۱٤ صفر ۱۲۸٦ ه ق	۳۰٤
الاقبال بصالح‌الاعمال	شعبان ۱۲۹۲ ه ق	۱٥۸
جامع عباسی	۱۲۹۷ ه ق	۷۸
		۱۷

نام کتاب	تاریخ تحریر	صفحه
چهارمقاله عروضی سمرقندی	ربیع‌الاول ۱۲۹۸ ه ق	۱۱۸
ابواب‌الجنان. ج۲	سدهٔ ۱۳ ه ق	۱۴۱
اطباق‌الذهب	سدهٔ ۱۳ ه ق	۴۴
انهارالنبویه فی حیاض‌الناسوتیة	سدهٔ ۱۳ ه ق	۱۴
انیس‌المسافر وجلیس‌الحاضر	سدهٔ ۱۳ ه ق	۷۲
اورامیة = رساله در اورام	سدهٔ ۱۳ ه ق	۱۳
بهجة‌المباهج	سدهٔ ۱۳ ه ق	۱۷۹
تحفة‌الزائر	سدهٔ ۱۳ ه ق	۱۴۸
التعلیقات‌الصالحیة علی شرح‌الالفیة	سدهٔ ۱۳ ه ق	۷۱
جُنگ شماره ۱۸۸	سدهٔ ۱۳ ه ق	۱۸۳ و۱۶
حاشیهٔ حاشیه شرح کافیه	سدهٔ ۱۳ ه ق	۳۱
حاشیه شرایع	سدهٔ ۱۳ ه ق	۱۶۳
حدائق‌الناظرة فی احکام‌العترة‌الطاهرة	سدهٔ ۱۳ ه ق	۹۰
حلیة‌المتقین	سدهٔ ۱۳ ه ق	۷۵
حیات‌القلوب. ج۳	سدهٔ ۱۳ ه ق	۲۹۰ و۲۵۸
روضة‌الصفا. ج۱	سدهٔ ۱۳ ه ق	۱۰۲
ریاض‌المسائل فی‌بیان‌احکام‌الشرع‌بالدلائل	سدهٔ ۱۳ ه ق	
شرح‌الزیارات‌الجامعهٔ احسائی	سدهٔ ۱۳ ه ق	۳۱۰
شرح کلیات قانون	سدهٔ ۱۳ ه ق	۲۳۷
عالم‌آرای عباسی	سدهٔ ۱۱ ه ق	۲
فرخ‌نامه جمالی	سدهٔ ۱۳ ه ق	۳۲۶
قوانین‌الاصول	سدهٔ ۱۳ ه ق	۱۳۶
مجالس‌المؤمنین	سدهٔ ۱۳ ه ق	۵۹
مجلی‌المرآت‌المنجی	سدهٔ ۱۳ ه ق	۵۱
مجمل‌الحکمه = ترجمه رسائل		

نام کتاب	تاریخ تحریر	صفحه
اخوان‌الصفا	سدهٔ ۱۳ ه‍ ق	۲۲۳
مصائب‌الائمه = مصائب‌المعصومین	سدهٔ ۱۳ ه‍ ق	۱۸۳
مطول	سدهٔ ۱۳ ه‍ ق	۲٤
مفاتیح‌التنزیل فی علم‌التأویل والترتیل	سدهٔ ۱۳ ه‍ ق	۳۰۱ و۱٤۲ و۱۱۸ و۹۷
میزان‌المقادیر مجلسی	سدهٔ ۱۳ ه‍ ق	۲۸۳
نجات‌المؤمنین = ترجمه شرایع	سدهٔ ۱۳ ه‍ ق	۷
هدایة‌الامة فی مسائل‌الحل‌والحرمه	سدهٔ ۱۳ ه‍ ق	۷٦
درّة‌التاج لغرة‌الدباج	۱۲۰۰ ــ ۱۳۰٦ ه‍ ق	۱۰
ناسخ‌التواریخ احوالات حضرت‌سجاد(ع)	۱۷ صفر ۱۳۰۲ ه‍ ق	۱۱
غررالفرائد و دررالقلائد	۲٦ ذیقعده ۱۳۰۳ ه‍ ق	۱۰۱
الاقبال بصالح‌الاعمال	۲ ذیحجه ۱۳۰۸ ه‍ ق	۱۵۵
مصباح‌الفقیه	۱۸ ذیقعده ۱۳۱۸ ه‍ ق	۵۸
مصباح‌الفقیه	۲۵ ربیع‌الثانی ۱۳۱۹ ه‍ ق	۳۵
حرزالامانی‌ووجه‌التهانی = قصیدهٔ‌شاطبی	محرم ۱۳۲۲ ه‍ ق	٤۲
احوالات حضرت قائم (ع)	سدهٔ ۱٤ ه‍ ق	۳۰۵
قافیه	سدهٔ ۱٤ ه‍ ق	۳۲۸
مصباح‌الفقیه	سدهٔ ۱٤ ه‍ ق	٤۲
وقف وقضا وشهادت و رضاع	سدهٔ ۱٤ ه‍ ق	۳۸

نقش مهرها

*

نقش مهرها	صاحبان مهرها	شکل مهرها	شماره صفحه
ابوطالب		بادامی‌شکل	۹۵
ابی‌عبدالله		بیضی‌شکل	۳۱
[ازپنجهزار جلد کتبیست که حاج سید سعید وقف کتابخانه گوهرشاد نموده برای استفاده عموم]		مربع‌مستطیل	تمام صفحات
افوض امری الی‌الله عبده ابوطالب		چهارگوشه	۲۹۴
افوض امری الی‌الله عبده محمدحسین		چهارگوشه	۹۰
افوض امری الی‌الله علی‌اکبرالحسینی ۱۳۰۴ ه ق		بیضی‌شکل	۱۱
اقسرائی		دائره‌شکل	۱۲۸
العبدالمذنب فیض‌الله ۱۳۰۳ ه ق		چهارگوشه	۱۲
العبدالمذنب محمدعلی		چهارگوشه	۲۱۰
العبد محمدشریف		بادامی‌شکل	۲۶۳
العبد محمدکاظم		بادامی‌شکل	۲۵۲
العبد محمدمهدی‌بن حاجی‌محمود		بیضی‌شکل	۲۷۱
العبد محمدنصیر		بادامی‌شکل	۱۳۹

نقش مهرها	صاحبان مهرها	شکل مهرها	شماره صفحه
اللّهم صل علی محمد وآل محمد		چهارگوشه	٤٠
التوکل علی‌الله‌الغنی عبده محمدطاهر الحسینی		بیضی‌شکل	۱۸۷
المتوکل علی‌الله‌الغنی عبده نوروزعلی		بیضی‌شکل	۲۱۱ و۹۸
المتوکل علی‌الله عبده عبدالله		بیضی‌شکل	۱۸۸
المتوکل علی‌الله عبده لطف‌الله		بیضی‌شکل	۲٤۲
المذنب عبدالوهاب		بیضی‌شکل	۲٥۲
المهدی من اهتدیت		بیضی‌شکل	۱۷٦
الواثق بالله‌الحسن‌الرضوی		بیضی‌شکل	۱۰۹
الواثق بالله‌الغنی عبدالکریم‌الحسینی		بیضی‌شکل	۲۲۹
الواثق بالله‌الغنی عبده زین‌العابدین		چهارگوشه	۲۸۹ و۱۱۹
الواثق بالله‌الغنی عبده محمدصادق‌ـ الحسینی		چهارگوشه	۹
الواثق بالله‌الغنی محمدبن محمدصادق‌ـ الحسینی		بیضی‌شکل	۲٤۸
الواثق بالله‌الغنی محمدجعفربن کاظم حسینی		چهارگوشه	۳۲
بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم		بیضی‌شکل	۱٥۹
بندهٔ آل محمدطاهر		بادامی‌شکل	۱۸۷
بهرام		بیضی‌شکل کوچك	۳۱٤
تلك حجتنا آتیناها ابراهیم		چهارگوشه	۲٦۳
جمشیدبن مهرعلی ۱۲۱۷		بیضی‌شکل	۱٤۰
حسنعلی		بادامی کوچك	۱٦۳
حسین‌بن حیدر		چهارگوشه	۳۲۷
حسین منی وانا من حسین		چهارگوشه	۲۳۱

نقش مهرها	صاحبان مهرها	شکل مهرها	شماره صفحه
حسین منی وانا من حسین [این‌مهر ازآن	محمدحسین‌بن سیدعلی‌حسینی‌طباطبائی		
می‌باشد]		بیضی‌شکل	۲۸۱ و۲۳۱ و۱۸۶
خاکراه آل محمدعلی		مُدوّر	۱۶۰ و۹۹
خاکراه‌علی‌بودقنبر [این‌مهرازآن‌قنبرعلی			
قاری‌بن سلیمان‌نوری مشهدی است]		بیضی‌شکل	۷۶
داخل کتابخانه مجدالدین شد		مربع مستطیل	۸۰ و۷۶ و۷۳ و۵۱ و۴۹
			و۴۷ و۲۵۸ و۲۲۸ و۲۲۳ و۲۰۴
			و۹۱ و۳۰۰ و۲۹۹ و۲۸۰
سلطان‌العلماء جعفربن محمد		چهارگوشه	۳۰۵
رضاقلی ۱۲۷۱ ه‍ ق		بادامی	۳۳
زصدق بندهٔ شاه‌جهان علاءالملك			
[این مهرازآن فاضل‌خان می‌باشد]		دائره‌شکل نسبتاً بزرگ	۱۲۸
سلام علی ابراهیم		چهارگوشه کوچك	۵۵
سلام علی ابراهیم		بیضی‌شکل	۱۸۹
سلطان‌العلما جعفربن محمد		چهارگوشه	۳۰۹
شرف‌الدین علی		بیضی‌شکل کوچك	۳۱۴
صدرالدین حسینی		بیضی‌شکل کوچك	۵۷
عباسعلی ۱۳۰۰ [این‌مهرازآن عباسعلی			
مشهدی در۱۳۴۴ ه‍ ق است]		بیضی‌شکل	۱۷
عبدالحسین		بیضی‌شکل	۲۷۸
عبدالرحیم		بیضی‌شکل	۱۶۳
عبدالفتاح‌الحسینی		بیضی‌شکل	۱۳۹
عبدالوهاب‌الموسوی ۱۲۴۶		بادامی کوچك	۶۵
عبدالوهاب‌بن محمدمهدی موسوی		بیضی کوچك	۲۶۵

نقش مهرها	صاحبان مهرها	شکل مهرها	شماره صفحه
عبده ابوالقاسم‌بن احمدالموسوی		بیضی کوچك	۲۸۱
عبده‌الراجی احمد ۱۲۲۲			
[این‌مهرازآن ملااحمدنراقی می‌باشد]		بیضی کوچك	۶۸
عبده‌الراجی‌اسدالله‌بن‌محمدباقرالموسوی		بیضی‌شکل	۲۶۴ و۷۳ و۵۳
عبده‌الراجی رجبعلی		بیضی‌شکل	۴۱
عبده‌الراجی فتحعلی		بیضی‌شکل	۱۸۶
عبده‌الراجی محمدالرضوی		بیضی‌شکل	۱۰۹
عبده‌الراجی محمدبن عبدالجواد		بیضی‌شکل	۳
عبده‌الراجی محمدحسن		بیضی‌شکل	۹۵
عبده‌الراجی محمدحسین		بیضی‌شکل	۹۰
عبده‌الراجی محمدشفیع		بیضی‌شکل	۷۵
عبده‌الراجی محمدصالح‌الطباطبائی		بیضی‌شکل	۲۳
عبده‌الراجی محمدکریم‌الرضوی		چهارگوشه	۲۴۵
عبده ابن‌حسین محمدمصطفی‌الحسینی ۱۳۰۴ هـ ق		بیضی‌شکل	۱۲
عبده اسماعیل‌الموسوی		بیضی‌شکل	۱۳۱
عبده رجبعلی‌بن محمد		چهارگوشه	۶۶
عبده سجادعلی ۱۲۷۷		چهارگوشه	۲۸۷
عبده‌صفی‌قلی [این‌مهرازآن صفی‌قلی مشرف قوشخانه می‌باشد]		بیضی‌شکل	۲۵۸
عبده عسکرالموسوی		چهارگوشه	۲۴۸
عبده علی‌اصغرالحسینی‌الخادم		چهارگوشه	۲۹۷
عبده فضل‌الله		بیضی‌شکل	۲۰
عبده‌محمداسماعیل‌بن‌محمدباقرالحسینی		بیضی‌شکل	۹۷
عبده محمدباقربن محمدتقی موسوی		بیضی‌شکل	۲۲۰

نقش مهرها	صاحبان مهرها	شکل مهرها	شماره صفحه
عبده محمدبن صادق‌بن زین‌العابدین‌ـ	الموسوی	بیضی‌شکل	۴۹
عبده محمدتقی		بیضی‌شکل	۲۱۶
عبده محمدجعفربن غلام‌علی		بیضی‌شکل	۲۸۹
عبده محمدحسین‌الحسینی		بیضی‌شکل	۸۳
عبده محمدحسین‌بن محمدتقی		بیضی‌شکل	۲۲۵
عبده محمد رضوی		بیضی‌شکل	۲۴۱
عبده‌محمدزکی‌الموسوی [این‌مهرازآن	برادر حجةالاسلام رشتی می‌باشد]	بیضی‌شکل	۲۵۵
عبده محمدصادق‌الحسینی		بیضی‌شکل	۹
عبده محمدصادق‌الموسوی		بیضی‌شکل	۱۲۵
علی‌اکبرالموسوی		چهارگوشه	۴۰
علی‌قلی‌خان اکبرشاهی			۲
عمادالمحققین‌مهدی [این‌مهرازآن عماد	فهرستی می‌باشد]	بیضی‌شکل	۲۷۸ و۲۵۶
کاظم آل محمد		چهارگوشه	۲۸۹
لااله‌الاالله الملک‌الحق‌المبین		چهارگوشه	۴۰
لااله‌الاالله الملک‌الحق‌المبین ابوالحسن‌ـ	الحسینی	چهارگوشه	۱۲۰
لااله‌الاالله الملک‌الحق‌المبین عبده‌ابراهیم		چهارگوشه	۱۲۵
لااله‌الاالله الملک‌الحق‌المبین عبده	محمدحسن	چهارگوشه	۹۳
لااله‌الاالله الملک‌الحق‌المبین عبده	محمدکریم	چهارگوشه	۱۴۴
لااله‌الاالله الملک‌الحق‌المبین محمدباقرـ			

نقش مهرها	صاحبان مهرها	شکل مهرها	شماره صفحه
الموسوی [این مهر از آن حجة‌الاسلام رشتی می‌باشد]		چهارگوشه	۱۳۰
لااله‌الاالله الملك‌الحق‌المبین محمد ـ	جعفرالحسینی	چهارگوشه نسبةً درشت	٤۸
محب‌علی ابوالقاسم زین‌العابدین		چهارگوشه	۲٦۲
محمدابراهیم		چهارگوشه	۲۰۵
محمداسماعیل‌بن ابوالحسن‌الحسینی		بیضی‌شکل	۲۹۱
محمدباقرالرضوی		بیضی‌شکل	۱۵۵
محمدباقربن محمداسماعیل‌الحسینی		بیضی‌شکل	۹۷
محمدباقربن محمدتقی‌الموسوی [این مهر از آن حجة‌الاسلام رشتی می‌باشد]		بیضی‌شکل	۱۳٦ و۹۹ و۷۰ و٥٦ و٤۷ و٤۰ و۲٦۲ و۲۵۵ و۲۲۵ و۱۸۷
محمدباقربن زین‌العابدین‌الموسوی		بیضی‌شکل	۲۲۲
محمدجعفربن سلطان‌العلماء		چهارگوشه	۱۳۲
محمدشفیع‌بن محمد ایروانی خاقانی		بیضی‌شکل	۸۳
محمدعلی‌بن عبدالوهاب		بیضی‌شکل	۲٦٦
محمدعلی‌بن محمدباقرالموسوی		بیضی‌شکل	۲٤۸ و۳۹
محمد نبی‌الله علی ولی‌الله عبده علی ـ	نقی‌الحسینی	مُدَوّر	۱۳۲
مشیر افخم عباسقلی سپهر ابن‌محمدتقی لسان‌الملك‌بن محمدعلی‌بن‌رفیع‌الدولة بن محمدعلی‌بن‌محمدرضا عضدالدوله الشریف [این مهر از آن سپهر ثانی میباشد]		بیضی‌شکل	۱۲ و۱۱ و٦
منتظر لطف الهی حسن		چهارگوشه نسبةً درشت	٤۵
من کتب وقف‌المرحوم علی پاشاالعتیق سنه ۱۰۲۱		مُدَوّر	۱۵۳ و۱۵۲

نقش مهرها	صاحبان مهرها	شکل مهرها	شمارهٔ صفحه
نعم‌المولی ونعم‌النصیر		چهارگوشه	۱۳۹
نعم‌المولی ونعم‌النصیر		بادامی	۲۲۳
نوشته بر درجنّت بخط نسخ جلی			
شفیع روز قیامت محمد است وعلی		چهارگوشه	۲۷۰
وجعلت حسیناً خازن وحی ۱۱۲۸		چهارگوشه	۱۸۶
و رفعناه مکاناً علیا		چهارگوشه	۳۱۰
هبةالله الحسینی		چهارگوشه کوچك	۶۳
هوالمحمود سلطان‌القرّاء [این‌مهرازآن			
سیدمحمود سلطان‌القرّاء می‌باشد]		چهارگوشه	٤
هوالمعزّ سلطان‌القرّاء ۱۳۲۱		چهارگوشه	۱۲۳ و۳۲
یا امام محمدباقر		چهارگوشه	۲٤۹
یا باقرالعلوم [این‌مهرازآن مرحوم علامهٔ			
مجلسی دوم می‌باشد]		بادامی‌شکل	۲۷۰
یأتی من بعدی اسمه احمد		چهارگوشه کوچك	۳۱۰
یا ذاالعرش‌المجید		چهارگوشه	٥٤
یا رب بمحمد وعلی بخش مرا		بیضی‌شکل	۱٦٦
یا ربّ کلّ شیئ یثق بك عبدالحی		بیضی‌شکل	۲۸۸
یا محمد		چهارگوشه	٤٥
یا محمود ۱۳۰٥ هـ ق		بیضی‌شکل	۱۲
یؤتیکم‌الله اجراً حسناً		بادامی کوچك	٤٥

فهرست اسامی کاتبین نسخه‌ها

آقا کوچك غلام حسین‌بن حاج عبدالرحیم کاشانی : ٦٨
ابراهیم‌بن آقامحمد نجف‌آبادی : ٧٣
ابراهیم‌بن محمد : ١٦
ابن‌اسماعیل غلام خاصه‌شریفه: ٢٠٣
ابوالحسن : ١٠٩
ابوالقاسم‌بن‌محمدحسینی اصفهانی: ١٠٢
ابوالقاسم‌بن محمد دامغانی : ٢٣٩
ابوطالب : ٩٤
ابوطالب‌بن کربلائی طیب سبزواری : ٨٨
احمدبن شیخ باقربن شیخ محمد حسن نجفی : ٨٨
اسماعیل‌بن امام ویردی : ٢٧٦
اسماعیل‌بن عبدالله : ٤٧
اسماعیل‌بن ملامحمدعلی تفرشی: ٣٢
اصغربن کاظم لاهیجی : ٦٨
بنیاد علی : ٢٦٣
بنی‌عامری : ١٦٤
جلال‌الدین محمدبن احمد : ٢٤٠
حاجی امرالله‌بن حبیب‌الله گلپایگانی : ٣
حاجی غلام‌حسین‌بن سلطان‌محمد قاینی مشهدی : ٢١٦
حافظ‌بابا ابن‌خواجه‌حسن سرکوکی : ٢٥٣
حسن‌بن محمدابراهیم خوانساری : ٦٩ و٥٦
حسن‌بن محمدخان (جان) تبریزی : ٣٠٩ و٣٠٤
حسین‌بن شمس‌الدین محمداصفهانی: ٢٨٧ و٢٥٦
حسین‌بن علی : ١٥١
حسین‌بن‌علی حداد : ١٢٧
حسین‌بن محمدطاهر موسوی : ٨٠

خواجه صندل : ۲۹۶
داودبن شمس‌الدین داودبن احمدبن حسن فقیه شیبانی : ۲۷۱
دولت حاجی اللهیاری : ۲۹۵
ذوالفقاربن حاجی‌محمد : ۱۵۷
رحمةالله‌بن محمدحسینی نوربخشی: ۲۹۰
رمضان‌بن محمودقلعه زنجیری: ۱۰۳
زمان‌بن محمد : ۲۸۸ و۲۹۴
سلطان‌بن محمود گنابادی : ۲۲۵
سلطان علی‌بن عبدالله خلخالی : ۲۴۶
سیداسماعیل حسینی : ۱۴۲
سیدحسین‌بن محمدحسینی : ۶۵
سیدرضابن میرمحمدیوسف سینی : ۲۵۲
سید عبدالحسین‌بن حاجی سید ابوالحسن حسینی تنکابنی : ۲۱
سیدعلی‌بن‌رضا طباطبائی : ۶۷
سیدمحمدباقربن‌احمدحسینی: ۳۰۴
سیدمحمدحسن‌بن‌محمدحسینی: ۶۷
سیف‌الدین محمدحسینی : ۱۲۵
شیخ ابراهیم‌بن حاجی محب‌علی عارفی موغاری : ۱۸۹
شیخ حسین‌بن بخش‌الکتاب جیلانی: ۲۰۱
شیخ علی‌بن محمد رودسری گیلانی : ۲۳۵
شیخ محمدرضابن عزیزالله‌تونی: ۲۹۱
ضیاءالدین محمدبن تاج‌الدین حسین حسینی : ۲۳۴
طالبا حسینی : ۱۳۴
عباس‌بن خضربن عباس نجفی : ۱۲۲
عبدالعلی‌بن محمد فاضل‌الحسینی‌الهروی : ۲۴۱
عبدالله حسینی تونی : ۶۲
عبدالهدی‌بن عبدالغفاربن عبدالله‌بن حاجی کریم‌بن حاجی نقدعلی دیزجی خلیل‌لوی تبریزی : ۱۶
عطیةبن غنام‌بن علی‌بن یوسف‌اسدی: ۲۴۵
علی : ۱۵۷
علی‌اصغر حسینی : ۲۹۷
علی‌بن احمد (محمد)بن موسی : ۲۳۵
علی‌بن حاجی عبدل شوشتری : ۱۱۹
علی‌بن حبیب‌بن شکرالله‌بن ابراهیم‌بن رستم‌بن خسرو ربیعی‌الاصل کربلائی‌النجفی‌المسکن : ۹۰
علی‌بن عمربن محمد حافظ تبریزی : ۲۹۹
علی‌بن میرزا محمد یزدی : ۵۵
علی‌رضابن حاجی رستم‌علی مایانی : ۲۷۰ و۲۶۳

علی‌شاه‌بن محمدمیرك کاتب : ۲۵۷
علی کاتب : ۱۶۷
علی متخلص به ـ سیدا ـ : ۲۵۶
علی‌نقی‌بن محمدنقی : ۲۷۷
غلامعلی‌بن محمد : ۸۴
فرج‌الله‌بن عبدالله‌بن محمدبن نصیر حریزی : ۵۰
فرج‌بن عبدالله کرخی : ۲۲
قطب‌الدین حسین‌بن محمدمحسن قوژی جنابدی : ۹۳
کمال‌بن شمس‌الدین علی‌بن محمد علاءالدین : ۲۶۶
محمد ابراهیم : ۱۱۸
محمدابراهیم‌بن محمدرشید جعفری: ۲۵۹
محمدابراهیم‌بن محمدرضا : ۲۶۱
محمد امین : ۲۷۰
محمدامین‌بن سلطان‌محمود خادم : ۱۸۶
محمدباقربن شاه میرحسنی حسینی: ۲۴۷
محمدباقربن عرب شیرازی : ۲۹۴
محمدباقربن کربلائی گل‌محمدقزوینی اصفهانی : ۷۹
محمدباقربن محمدتقی : ۱۸۸
محمدباقربن محمدهادی : ۲۲۴
محمدباقربن مصطفی فرح‌آبادی: ۳۲۶
محمدباقربن ملامحمدعلی کرونی اصفهانی : ۵۲
محمدباقر رضوی : ۱۵۵
محمدبن سیدعلی حسینی : ۲۹۹
محمدبن عبدالله‌بن بدر عامری مشهور به ـ ابوالقاسم حنفی غزی ـ : ۱۵۲
محمدبن محمدحسین‌بن مولانا شهاب دین : ۹۰
محمدبن میرمحمد : ۱۶۰
محمدتقی‌بن‌ابوالحسن‌بن نورالدین استرابادی : ۲۵۴ و۲۲۱
محمدتقی‌بن حاجی‌نظرعلی : ۲۵۱
محمدتقی‌بن علی‌قاسم نوقانی : ۵۷
محمدتقی‌بن مسیّب‌بیك : ۲۵۸
محمدتقی‌بن ملااحمد انجدانی فراش: ۱۷۳
محمدجعفربن عبدالحسین : ۱۷۵
محمدجعفربن محمدمهدی تبریزی : ۶۲
محمدحسنخان‌بن نصیراصفهانی: ۹۳
محمدحسن‌بن حاجی محمدابراهیم‌بن حاجی عبدالغفور : ۳۲۱
محمدحسن‌بن عبدالله : ۵۳
محمدحسین‌بن احمدمحمّدیه‌نائینی:

۲۳۳
محمدحسین‌بن حبیب‌الله بازواری : ۱۹۱
محمدحسین‌بن سیدمحمدحسینی اصفهانی : ۷۸
محمدحسین‌بن علیقلی مشهدی خادم روضه رضویّه : ۲۳
محمدحسین‌بن یحیی‌مازندرانی‌نوری: ۲۲۹
محمدحفیظ‌بن محمدعظیم کاشانی : ۱۶۹
محمدرضابن آقا علی‌اکبر ماسوله : ۵۹
محمدرضابن شجاع‌الدین نجفی: ۱۸۱
محمدرضا حسینی بروجردی : ۲۰۷
محمدزمان حسینی ارتیمانی : ۲۰۰
محمدزمان‌بن ملاهاشم حسینی: ۲۳۱
محمدسعیدبن حاجی هیبةالله‌بن شاه‌محمد : ۲۱۰
محمدسعیدبن ملاعبدالعلی : ۵
محمدشریف مجلسی اصفهانی : ۱۰۶
محمدصادق حاج‌محمدتقی: ۴۵و۶۱
محمدصادق‌بن‌محمدعلی‌ترکانی: ۱۹۵
محمدصادق رضوی : ۳۰۷
محمدصالح : ۱۶۶
محمدصالح‌بن عبدالرشید : ۸۱
محمدصالح‌بن محمدباقر نیشابوری : ۲۷۸
محمدطاهر تبریزی : ۳۹
محمدطاهر مسکبه عرب : ۲۶۴
محمدعلی : ۱۰۹
محمدعلی‌بن ابی‌القاسم منصوری مسیّبی : ۴۸
محمدعلی‌بن محمدمهدی هاشمی سمنانی : ۵۸
محمدعلی موسوی خادم : ۲۳۸
محمدعیسی‌بن محمدجعفر : ۱۳۷
محمدقاسم‌بن بیجن بیکفی : ۲۳۱
محمدقاسم‌بن علی‌بن نظرداد : ۲۰۵
محمدقاسم‌بن محمداسمعیل : ۲۵۳ و۲۴۲
محمدقاسم‌بن محمدحسین طهرانی : ۱۳۱
محمدکاظم‌بن محمدقاسم سبزواری : ۱۸۷
محمد، مدّعو به سیدرضا بن سید حسن تونی : ۲۱۳
محمدمسیح : ۲۳۹
محمدمقیم‌بن‌محمدباقر اصفهانی: ۲۲۸
محمدمعصوم‌بن ملاعبدالله : ۲۱۵
محمد مؤمن : ۳۰۲
محمدمؤمن‌بن ابدالخان توکلی : ۳۲۸

محمدمؤمن شریف سبزواری : ۲۱۱
محمدمهدی : ۸٤
محمدمهدی‌بن هادی : ٦۰
محمدنصیربن محمدقاسم شیرازی : ۱۳۹
محمودبن عبدالحق : ۲٦۹
محمودبن محمد : ۲۷٤
مرادبن مصطفی : ۲۳۸
مرتضی‌بن نورالله حسینی : ۲٦۰
ملامحمدبن ملاحسین : ۱٤۹
موسی : ۱۲۸
مهدیقلی : ۱۷۲
میرخسروبن میرحسن مدنی : ۱۱۷
میرزاعلی‌بن استادحسین خوسفی قاینی ساکن مشهد رضوی : ۲٤٤
میرمحمد حبیب‌بن حاج میریعقوب کشمیری : ۸
نجفعلی : ۹۷
نعمت‌الله‌بن محمدرضابن حبیب‌الله وزیر : ۱۰۱
نورالدین محمدبن رفیع‌الدین محمد: ۲۰۱
نوروزعلی‌بن کربلائی باقر بسطامی مشهدی : ۹۸
هارون‌بن احمد شیرینی : ۱۳۲
هاشم‌بن اسماعیل سروقدی منجم‌باشی ومعلم ریاضی مشهدی : ۱۰
یحیی‌بن علی‌بن یحیی‌الذابنی : ۱۲۳
یعقوب فراهی : ۲٤۷

* *

فهرست اسامی مالکین نسخه‌ها

آقامیرزا ابوالقاسم : ٤٠
آقامیرزا سیدحسین خلف آقامیرزا سیدمهدی‌صراف درکرمانشاهان: ٢٩
آقامیرزا محمدعلی خادم کشیك‌اول فرزند سلطان‌القرّاء : ٣٢
ابراهیم‌بن حاجی آقانور : ١٣٢
ابوالقاسم حسینی‌سمنانی در رمضان ١٠٥٢ هـ ق : ٤٦
ابوطالب حسینی : ٢٣٤
پسر ملاامین استرابادی : ٢٤٠
حاج محمدرحیم کتابفروش تهرانی : ١٥٥
حاج میرزاحسن : ٨٠
حسن‌بن علی ابورضا استرآبادی: ٨٩
حسنعلی تهرانی : ١٦٣
حسین‌بن محمدابراهیم خاتون‌آبادی: ١٨٦
حسین‌بن ملاعبدالله بجستانی : ١٠٨
حسین‌بن یوسف : ٢٥٦
حسین‌بن یوسف هروی : ٢٧٨
درویش محمدنجفی : ٢٠٧
درویش‌مهدی‌بن حاجی‌بخش‌بن حاجی احمدبن حاجی بخش : ٢٢٥
رحیم حسینی : ٢٦٦
رضاقلی‌بن میرزا عبدالله‌بن حاج‌میرزا عسکری تفرشی : ٣٢
رضی‌بن محمدعلی قمی : ٤٠
ریحان‌الله‌بن جعفر موسوی : ١٢٢
سرکار میرزا فضل‌علی بیك : ٢
سلطان‌القرّاء ، محمودبن محمد حسینی حافظ تبریزی : ١٢٣ و ٤
سهراب‌بن علی طبسی : ٩٥
سیداسماعیل‌موسوی ابن‌سیدنصرالله بهبهانی : ١٣٠
سیدحیدربن حسن موسوی عاملی :

۱۵۲
سید فخرالدین بن سید بدرالدین: ۱٤٤
سیدمحمدبن محمدحسن حسینی : ۲۰۷
شرف‌الدین علی حسینی شولستانی: ۱۸۲
شیخ ابراهیم : ۱۸۹
شیخ محمدعلی : ۳۲۹
صدرالدین حسینی گنابادی : ۵۷
صدرالدین محمدبن‌عبدالرشید: ۲۹٦
عبدالرحیم مازندرانی : ۱٦۳
عبدالرضابن میرابوجعفر : ۲٦۰
عبدالکریم‌بن محمدهادی حسینی مرعشی شوشتری : ۲۲۹
علی‌اکبر موسوی ابن اسدالله‌موسوی: ٤۰
علی‌نقی‌بن احمد قزوینی : ۲۵۱
علی‌نقی‌بن حیدربن باقرحسینی کور- سرخی ازاعقاب محمد دیباج : ۱۳۲
فرهادمیرزا، فرهادبن ولیعهد : ۷۲
قنبرعلی قاری‌بن سلیمان نوری : ۷٦
کلب‌علی کاظمی قطمر : ۱٤۵
محدّث قمی، حاج شیخ‌عباس : ۳۲۸ و۲۷۸
محمداحمدبن میرزامحمد افضل : ۱۷۱
محمداسماعیل‌بن احمدرضوی: ۲۲۱
محمد اشرف‌بن محمدجعفراصفهانی: ۲۸۰
محمدباقربن ملاحسین : ٦۵
محمدباقر سبزواری : ۱۵۹
محمدبن ابوالفضل : ۱۳۹
محمدبن تقی قاینی : ۲٤۷
محمدبن حسن رضوی : ۲۲۱
محمدبن عبدعون : ۲٦۰
محمدبن‌محمدباقرحسینی خادم‌روضه رضویّه : ۲۱٦
محمد حسنی : ۱۳٦
محمدحسین‌بن آقافرج‌الله‌خادم: ۲٤۹
محمدحسین‌بن حاجی محمود قاینی : ۳۰۷
محمدحسین‌بن سیدعلی حسینی طباطبائی : ۲۳۱
محمدحسین‌بن علی‌اصغر لاهیجی : ۲۸۱
محمدحسین‌بن مالك احمد قاضی عسکر : ۹۰
محمدحسین حسینی : ۸۳
محمدرحیم‌بن مرتضی شریف : ۱۵۹
محمدرضا ضیاءالحق : ۳۰۳
محمدرضابن‌محمدحسین فخّار: ۲۳۵

محمدسعیدبن قاسم طباطبائی : ۲۳٤
محمدشریف : ۲٦۳
محمدشفیع‌بن محمد ایروانی : ۸۳
محمدصادق‌الحسینی : ۹
محمدصالح‌بن علی‌نقی طباطبائی : ۲۳
محمدصفی‌بن محمدشفیع‌هزارجریبی: ۲٤۷
محمدطاهر طبیب : ۱۹۳
محمد عبدالحی‌بن نورالدین : ۲۸۸
محمدعقیل‌بن محمدمقیم حسینی : ۳۲۰
ملاعلی : ۲۹٦
ملاعلی ایروانی : ۳۱٦
محمدعلی‌بن اسمعیل بایجی قرائی : ۲۷۰
محمدعلی‌بن محمدباقر : ۲۷۷
محمدعلی مازندرانی : ۹۹
محمدفاضل‌بن محمدباقر : ۲۱٦
محمدکاظم‌بن محمدشریف مدرس خادم : ۲۵۲
محمدکاظم سبزواری : ۲٦۳
محمدمؤمن‌بن احمد عاملی حاریصی: ۲۳٤
محمدنصیربن محمدقاسم شیرازی : ۱۳۹
محمود شریف موسوی : ٦۱
مرتضی‌بن محمدعلی حکیم : ۹٤
ملک‌افضل حسینی تونی خراسانی : ۷٤
منیرالدین : ۵۰
مهدی‌بن محمدعلی‌بن محمدسعیدبن محمدمهدی : ۱۸٦
مهرماه سلطان‌خانم : ۸۰
هاشم منجم‌باشی : ۳۲٤
هدایت‌الله : ٤

* *

فهرست اماکن

آگرهٔ هند : ۹۹
ارومیه : ۱۳۲
اصفهان : ۱۳۹ و۹۳ و۸۹ و۷۹ و۱۹۵
۱۸۹ و۱۸۱ و۳۲۸ و ۲۵۱ و۲٤٦
۲۳۵
اکبرآباد هند : ۹۹
ایران : ۱٦۹ و۱۵۲ و۱۰۸ و٤ و۲۱۷
۲۰۷
باکویه : ۳۰۲
بغداد : ۲۲۷
بولاق : ۹٤
تبریز، دارالسلطنه : ۳۱۱ و۸۰ و۱۹
تفرش قم : ۱۲۱
توحیدخانه : ۱۸۳
تهران : ۱٤۵ و۱۲۰ و۱۰۵ و۳۲ و٤
۲۰٦ و۲۰۳
حلب : ۱۵٦
حیدرآباد دکن : ۱۵٦ و۱٤۵ و۱۰۵
خوارزم : ۱۳۸
رواقهای حرم‌مطهر حضرت‌رضا(ع) :
۱۸۳
ری : ۱٦۸
زنجان : ۷۹
زندان قهستان قاین : ۱۱٤
زیبد یمن : ۲۹۰
سمنان : ۵۸
سمرقند : ۱۳۵
شوشتر : ۳۰۰ و۱۳۸
شیراز : ۱۳۵
فراهان قم : ۱۲۱
قاهره : ۱۵٦ و۹٤
قم : ۱٦۷ و۱۳٦
کتابخانه آیةالله مرعشی درقم : ۱۹
کتابخانه امان‌الله‌خان اردلان والی
کردستان : ۸۰
کتابخانه فرهاد میرزا : ۷۲

کتابخانه لطفعلی‌بن محمدکاظم : ۱۱۶
کتابخانه ملك درتهران : ۱۹
کربلا : ٦
کردستان : ۸۰
گجرات هندوستان : ٦
گنجه ازبلاد آذربایجان روسیه: ۱۲۱
گیلان : ۱۹۷
لاهور پاکستان : ۷٤
لکهنو : ۱۲۸
مازندران، دارالمرز : ۱۹۷ و٦۸
مدرسهٔ آصف‌جائی : ٦۸
مدرسهٔ اصفهان : ۲۹٦
مدرسهٔ بالاسر : ۲۰
مدرسهٔ جده کوچك : ۲۷٦
مدرسهٔ حبیبیّه درتون طبس : ٦۲
مدرسهٔ حسینیّه گناباد : ۵۷
مدرسهٔ خیراتخان مشهد : ٤۱
مدرسهٔ زینبیّه حلّه : ۲٤۵
مدرسه صالحیه : ۲۹٤
مدرسه‌صالحیه مشهوربه ــ نواب ــ : ۹۸
مدرسهٔ لطفیّه شیراز : ۲۲۰
مدرسهٔ ملاعبدالله : ۳۹
مدرسهٔ طیّبه : ۲۱۹
مدینه : ۲٤۰
مسجد جامع قدیم اصفهان : ۱۸۹
مسجد حسین قصاب شوشتر : ۱۰٦
مسجد سید دراصفهان : ۹۹
مشهدرضوی: ۱۱۱ و۱۰۹ و۹۸ و۲۰ ۱۵٦ و۱۳٤ و۱۱٦ و ۲٤٤ و۲٤۱ ۲۱٦ و۲۱۳ و۱۸۳ و۱٦۳ و۳۲۸
مصر : ۱٦۹
مکّه : ۲۹۰ و۲٤۰ و۱٤۵
نجف اشرف : ۳۲٦ و۲۸٦ و۱۱ و٦
هراة : ۱٦۰ و۱۳۷
یزد : ۳۲۱ و۲۸۰ و۱۸۳
یمن : ۱۵٦

*

یادداشتها

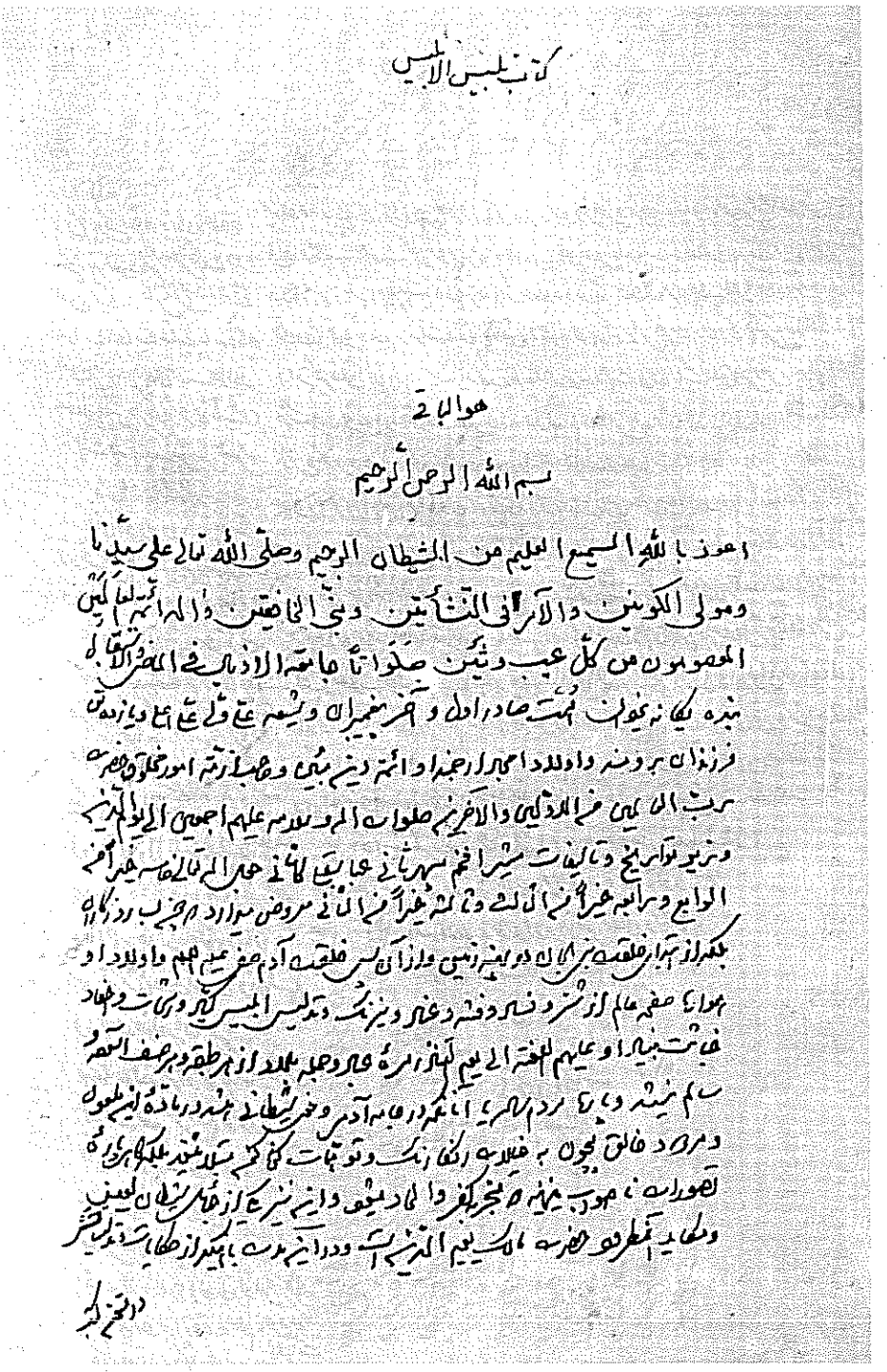
*

* صفحه ٦ ، کتاب ابلیس ، تألیف سپهر ثانی چاپ نشده است .
* صفحه ١٠٦ و١١٥ : «منتخب‌التفاسیر» درخورتحقیق وچاپ می‌باشد .
* صفحه ١٢٩ سطر ١٠ جملهٔ : «نسخهٔ دیگری ازاین کتاب را بشماره ٥٨ ببینید» زائد است .
* صفحه ١٧٧ سطر ٩ : «طریقهٔ ساخته» غلط است، وطریقهٔ ساختن، صحیح است .
* صفحه ٢٩٢ : «جُنگ کیمیاوی» احتمالاً خط آقامحمدبیدآبادی‌است وتألیف‌وی.
* صفحه ٣٢٢ : جُنگ = کشکول . شماره ٣٩١ نسخهٔ قابل اعتنائی می‌باشد .
* نسخه شماره ٣٥١ مفاتیح‌الاعجاز فی شرح گلشن‌راز ، از اسیری لاهیجی گرچه چاپ شده است، لکن نسخه موجود بسیارخوب است و درحضور شارح تصحیح ومقابله شده است .
* صفحه ٣١٥ نسخه شماره ٢٨٧ کتاب قواعدالاحکام فی معرفةالحلال والحرام، تألیف علامه حلّی ازمعدود نسخه‌های کهن موجود درجهان است .

تشکّر

نویسنده برخود لازم می‌داند که ازمساعی دوست عزیز خودم، ادیب و دانشمند معظم، آقای احمد احمدی بیرجندی ریاست محترم کتابخانهٔ جامع گوهرشاد که با صفا وصمیمیّت کتابهای آن کتابخانه را جهت تهیه این فهرست دراختیار این بنده گذاشته‌اند تشکر نمایم، همچنین ازکوششهای کلیهٔ اعضای چاپخانهٔ دانشگاه فردوسی مشهد به‌ویژه آقای رضا سالارپور مدیریت داخلی مؤسسه که تصحیح و نظارت برچاپ آنرا به‌عهده داشته است کمال امتنان را دارد، از خداوند مزید تأییدات و توفیقاتشان را مسئلت دارم.

محمود ـ فاضل

کتاب تلبیس ابلیس

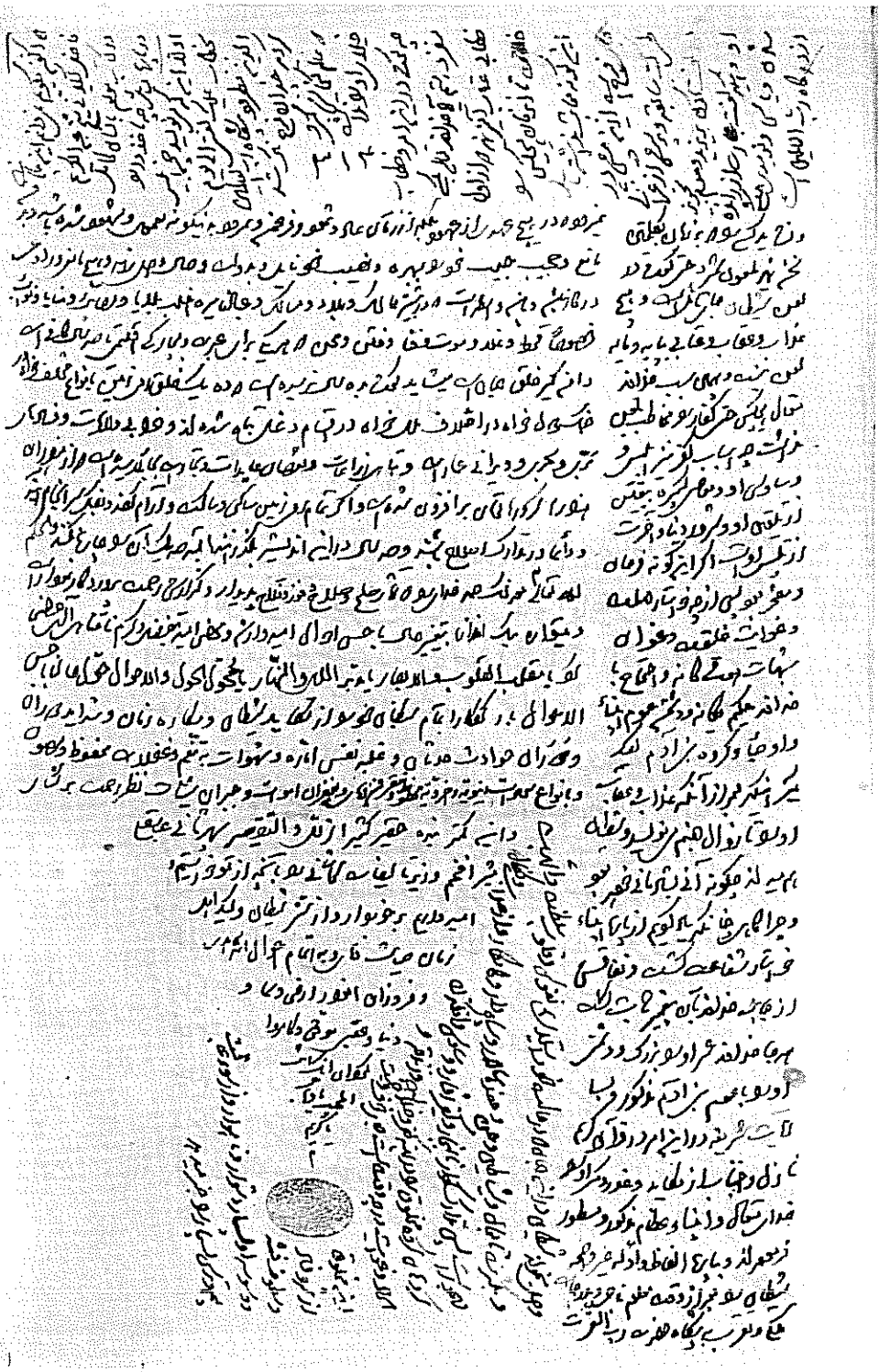
هوالباقی

بسم الله الرحمن الرحیم

اعوذ بالله السمیع العلیم من الشیطان الرجیم وصلی الله تعالی علی سیدنا
ومولی الکونین والاخرة والثقلین ونبی الخافقین وآله الطاهرین
المعصومون من کل عیب ونقص صلوات جامعة الاذیال فی المحشر الاتقیا
هذه لیکانه یقول همت صادر اول و آخر بصیران وشمع جمع وفی جمع ایها و یازده
فرزندان بروشه واولاد اجداد اجداد او انبیه دین مبین وصاحبان رتبه امور مخلوق حضرت
رب العالمین من الاول الی الاخر بهم صلوات الله وسلامه علیهم اجمعین الی یوم الدین
وبعد تواریخ وتالیفات سپهر اقلیم سپهر بانی عبایق گانی حبیب الله قاسم خیر آقا من
الوایع وسوانح خیر آقا زال لله وقته خیر آقا من الله فی مروض سواد الرجب رود کاه
بگذار از هزار خلقه بزرگ ایه دو بیست زمین واز آن بس خلقه آدم صفی علیهم وعلی اولاد او
هوا صفحه عالم از شر و فساد دفع و غائر و نیرنگ و تدلیس ابلیس لعین وری و فساد
خبیث بیاد او علیهم الهته الی یوم الدین امره فاد وجعله بلاد از هر طبقه و هر صنف اتصف
سالم نیشه و ع مردم کار، انکه در خانه آدم و خیر شیطان نشه در ماده ایز ملعون
و مردود خالق بیچون به خلاصه رکنا زنک و توبات کنی کنی کنی سلاله تقید بلکه کاهی راه
تصور است، هوس بیهوده تجربه کفر و الحاد ضعیف و ایمان نیرنگ از خاص نیز ان لعین
ولعاید بطریق خدعه، الا یوم الذی بات و در ایز مدت بیشتر از حکایات تدلیس

(التحریر)

صفحهٔ اول از کتاب " تلبیس ابلیس" سپهر ثانی

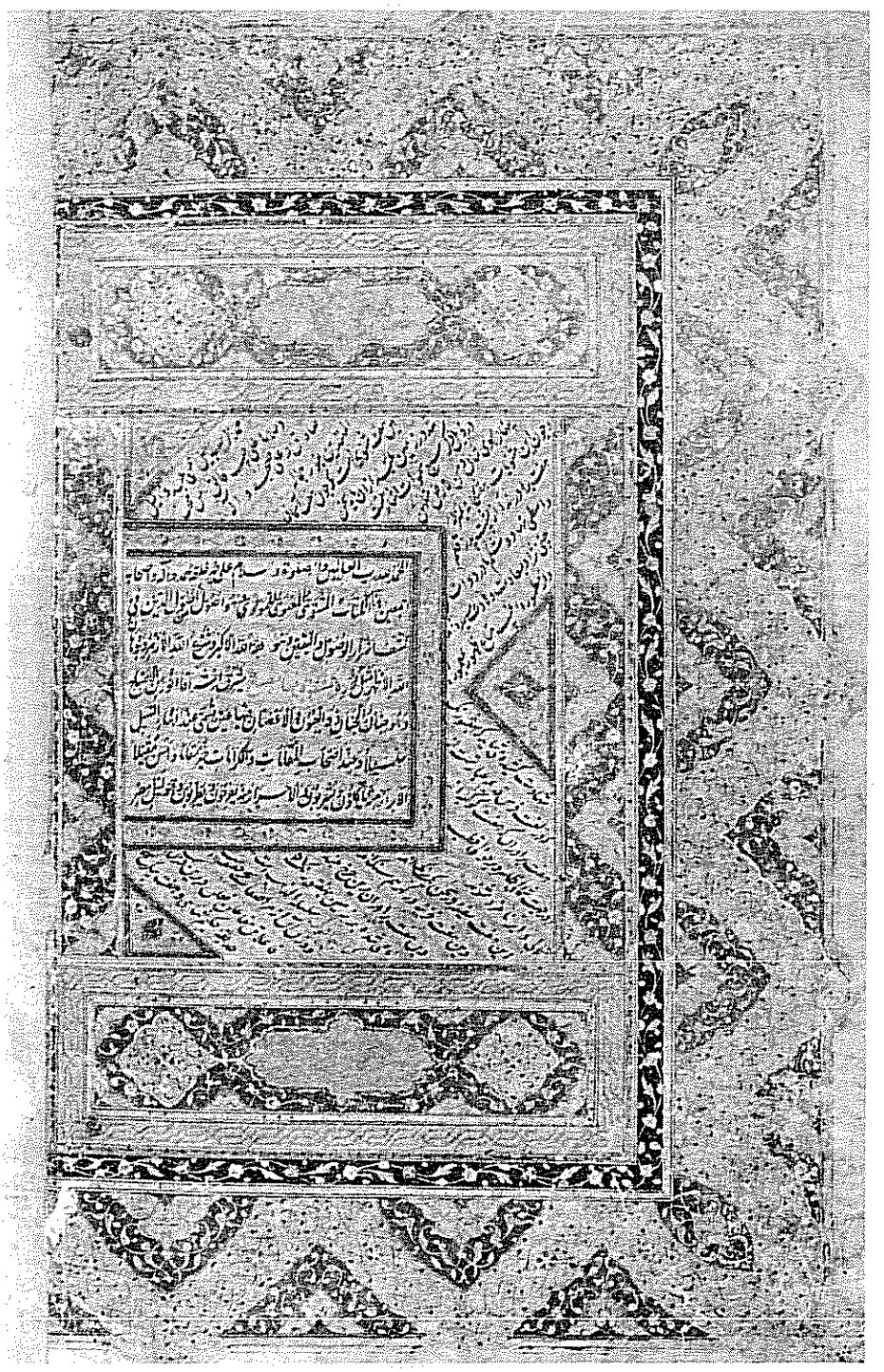

صفحهٔ آخر کتاب "تلبیس ابلیس" سپهر ثانی بامهر او

(شماره ۷)

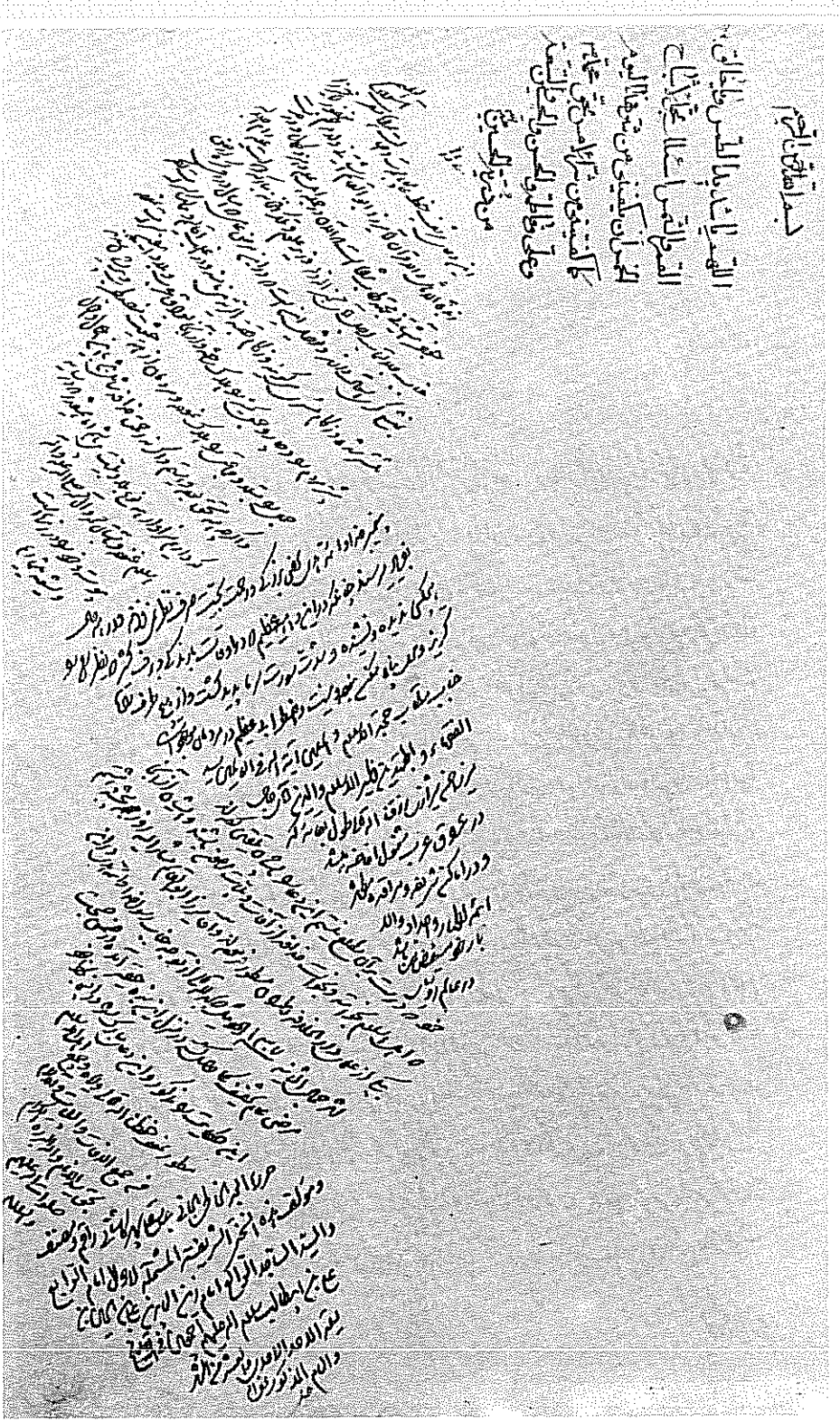

صفحهٔ اوّل کتاب "نجات المؤمنین = ترجمهٔ شرایع" ملامحمدکاظم

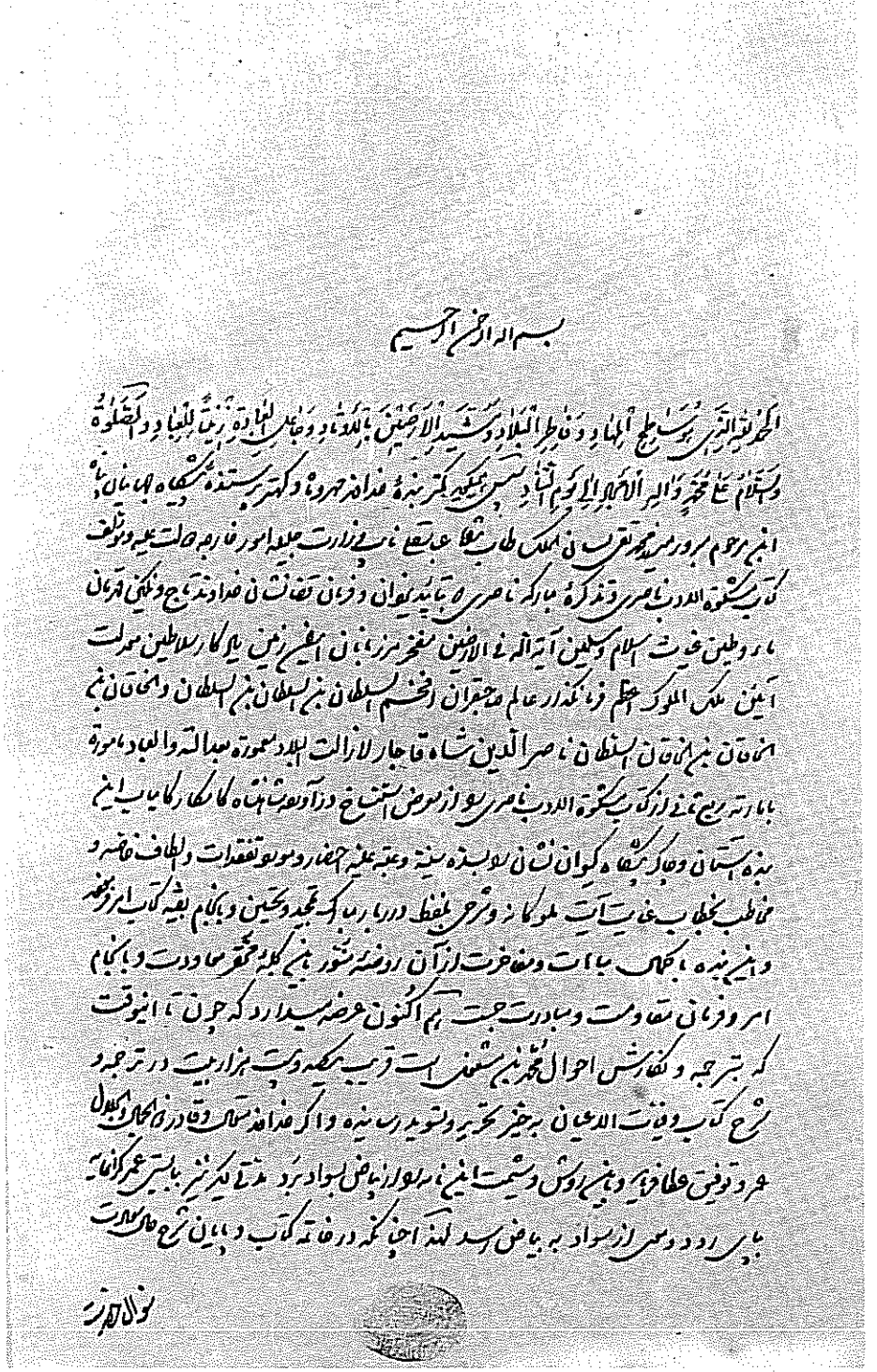
صفحهٔ اوّل "مثنوی" مولوی

(شماره ۱۰)

روی برگ اول " ناسخ‌التواریخ " بخط مؤلف

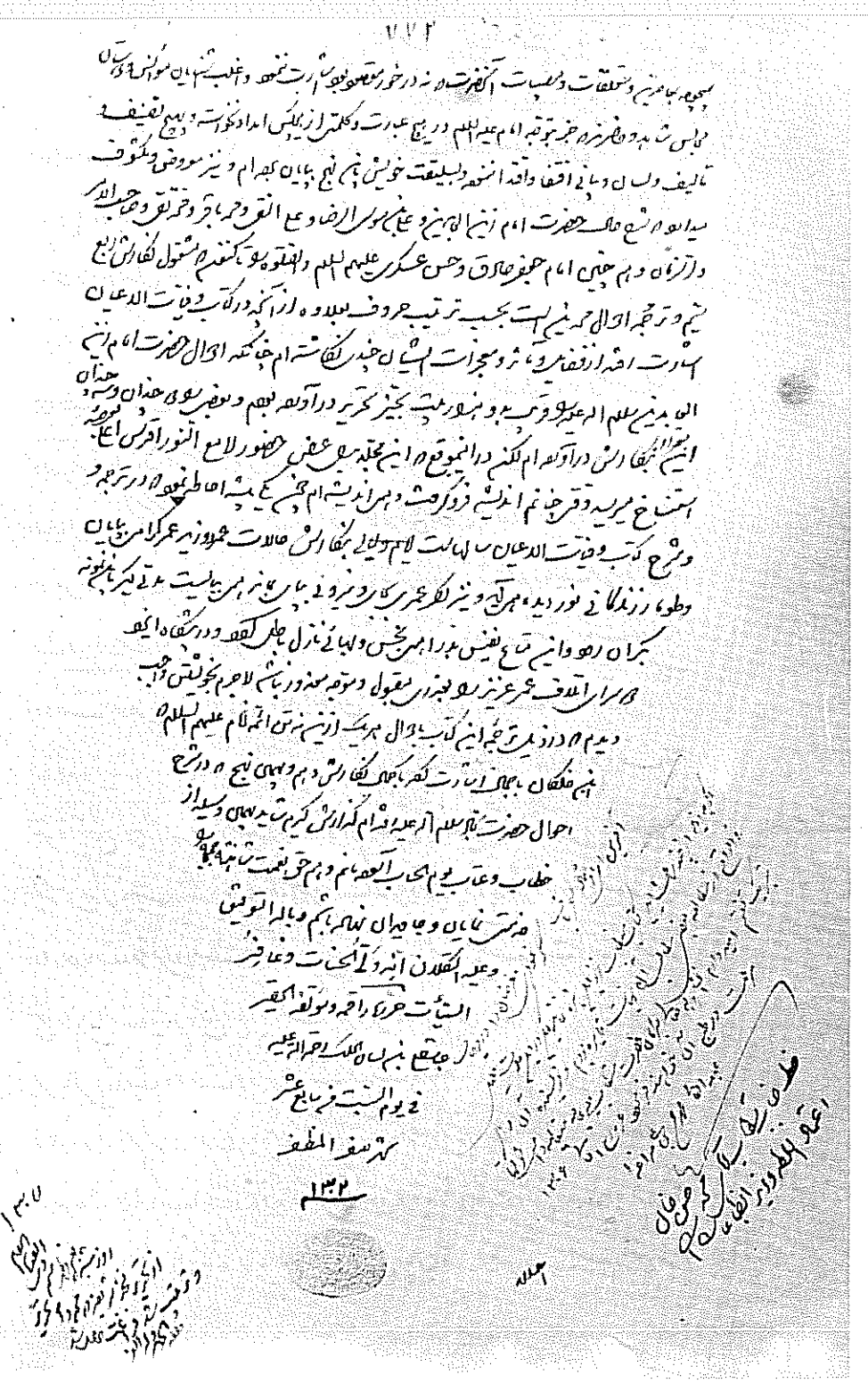
(شماره ۱۳)

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله الذی هو سبح الهادی و فاطر البلاد و شدید الارضین بالهداة و جاعل العباد زینا للعباد و الصلوة و السلام علی محمد و آله الاطهار الی یوم التناد و بس بیکدیگر بنده فداکار جهرود و کهتر بستده گشاه ایمان پناه انبی مرحوم مبرور میرزا محمد تقی ان الملک طاب ثراه عبتلی ناصری در وزارت جلیله امور خارجه دولت علیه و تالیف کتاب مستطاب الدر المنتثر فی مآثر ناصری و تاریخ پنجاه سال و خزان تفاتین خداوندگار جم و فلکی قهرمان مدار و ولی نعمت اسلام و مسلمین آیة الله فی الارضین مفخر سرداران امیر زمان امیر کل کارگزاران سلاطین معدلت آئین ملک الملوک اعظم فرمانفرمای عالم مرحوم مغفور خسرو جمجاه فریدون فرخم السلطان بن السلطان بن السلطان و الخاقان بن الخاقان بن الخاقان السلطان ناصر الدین شاه قاجار لازالت البلاد معمورة بعدالته و العباد مامورة بامارته ربیع ثانی از کتاب مستطاب الدر المنتثر ناصری پس از عرض استنساخ و ذرآوردن شاه کامکار کامیاب این بنده همیشه دعاگو بگاه کیوان شکوه و عتبه علیه جمجاه و مورد تفقدات و الطاف فاخره و مخاطب بخطاب غایات آمال ملوکانه و شرح بلفظ دربار مبارک تجدد و تحسین و بانعام بقیه کتاب امر فرمودند این بنده بجمیع مباهات و مفاخرت از آن روضه منور هنیئا کلیة مخدرات صادرات و بانجام امر و فرمان مقاومت و مبادرت جست هم اکنون عرضه میدارد که چون تا این وقت که بترجمه و نگارش احوال محمد بن مسعود تالیف ابو ریحان بیرونی در ترجمه و شرح کتاب وفیات الاعیان بجز تحریر و تسوید رسیده و اگر خداوند سبحان و قادر زمان و یکتا عمر و توفیق عطا فرماید و بهمین روش و شیوه این رساله را از بیاض بسواد برد و از سواد ببیاض رساند لهذا اجمالا که در فاتحه کتاب و بیان شرح حالات

نوال الدوله

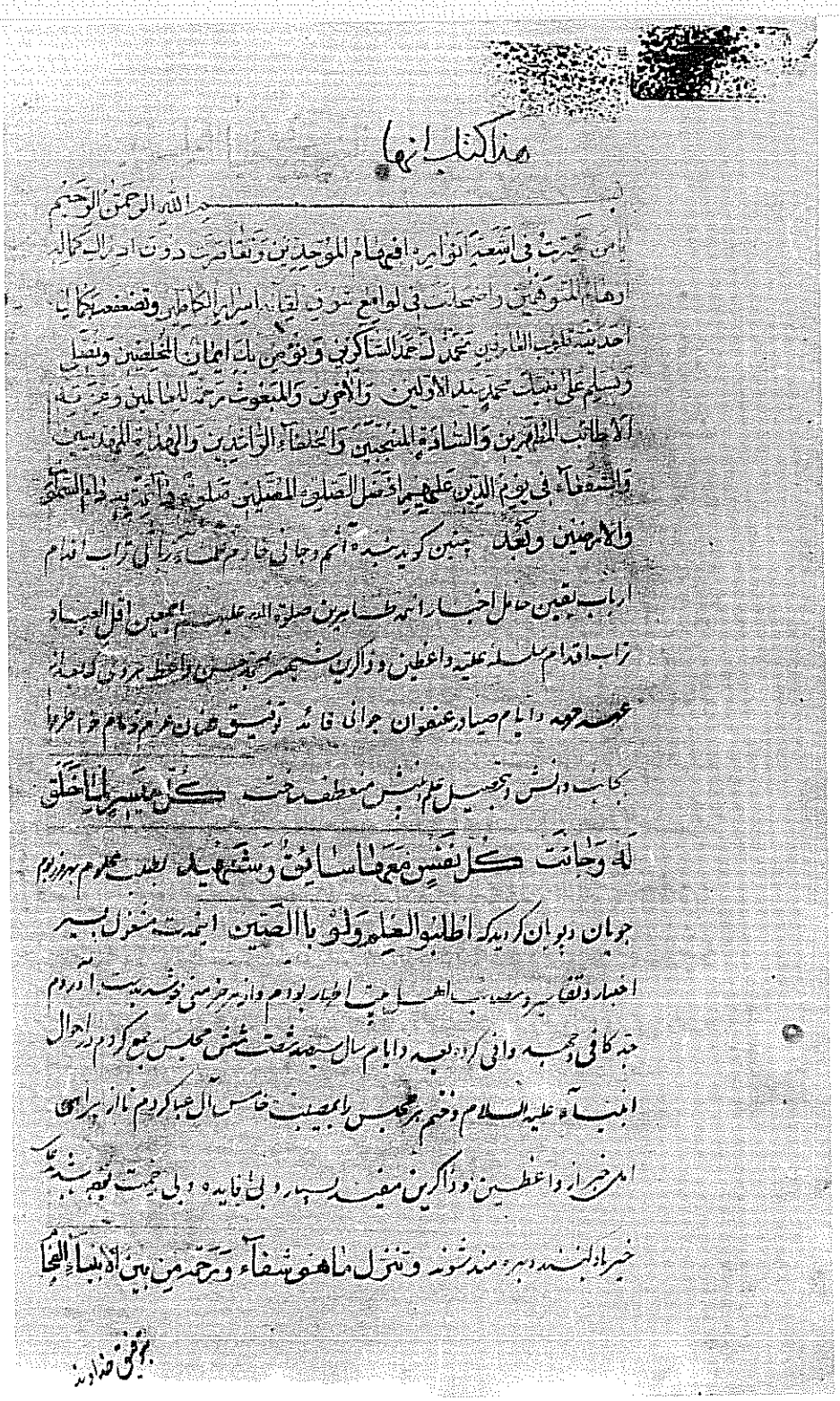
صفحهٔ آخر از "ناسخ التّواریخ" بخط مؤلّف

بسم الله الرحمن الرحيم

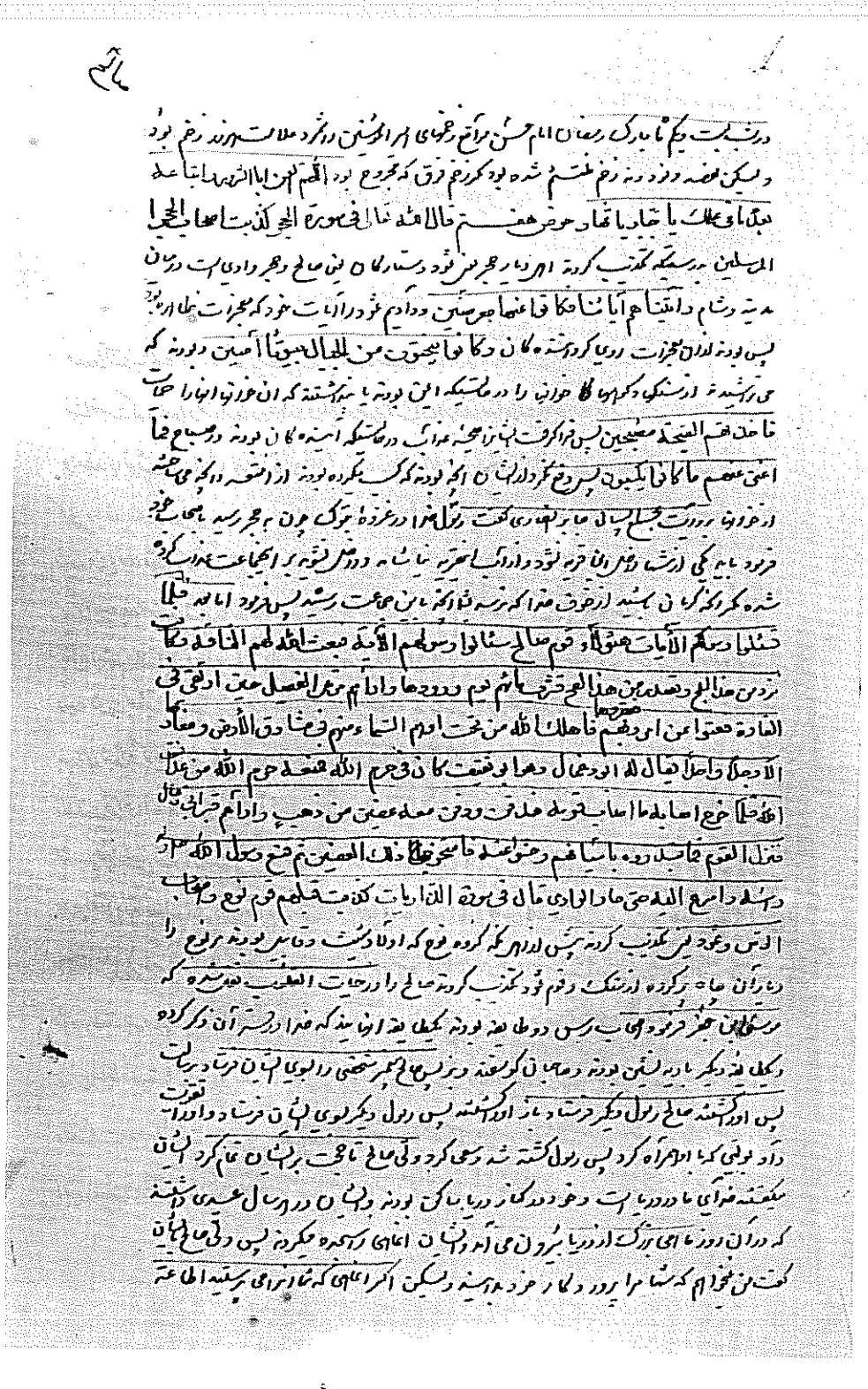
الحمد لله الذي خلق الانسان من نطفة ثم صيّر النطفة علقة ثم قلب العلقة مضغة ثم خلق المضغة عظاما
ثم كسى العظام لحما ثم انشاه فيه خلقا آخر ثم صوّره باحسن الصور فتبارك الله احسن الخالقين
ثم حصّص من عدل استقسات والكيفيات والكميات اعتدال مزاج الانسان من بين سائر
المزجات والمركبات ثم الصلوة والسلام على الذوات الكاملة والنفوس الزاكية خصوصا
على الطبيب العارف بمزجة هذا الهيكل والاديان اعني ابا القاسم محمد المصطفى وعلى آله عليهم السلام
وبعد بر ضمير خاطر دانشوران مستور و پوشيده نماند كه اين ذره بيمقدار حسين ابن عابد مدتى بود
كه بخيال ان بودم كه كتابى در اورام جمع و تاليف نمايم ولى لبيب را بضاعتى وافر دركى خاطر و عدم
حصول اسباب اتفاق نمى افتاد تا انكه در اين ايام بمجرد موفق شده جمع و تاليف نمودم و از اجتناب
ب اورامها مسمى گردانيدم و اين كتاب مشتمل بر هرازده مقاله و شش باب و هفتاد
و هفت فصل است و من الله التوفيق و عليه التكلان مقاله اول در تعريف اورام بقول كلّى و در آن
چهار فصل است فصل اول در تعريف و علامات موضع ورم بدانكه ورم در لغت عرب
بمعنى انتفاخ و بفارسيه انفلاسيون و بيونانى مطابق اصطلاح بقراط فلگمى و باصطلاح جالينوس فلوزما ميده شده عموما از امراضى است كه زياد تر از ساير ديده ميشود و عروض آن در نسوج بدنست
و از علامات موضع او است حرقت و وجع و حرارت لمس و عظم الت و تغير لونى تفصيله در
شرح مرضى الت بحسب موضع زيادتر افسرا كرد و بيانكه در كدام يك از اعضاء ديده برزند همراه خواهد
بود باحسب كه شدت و ضعف او منوط است بشدت و ضعف ورم و بيماريست و بايد دانست
كه عموما در اورام غير حار خون زيادتر موضع علامات مرتفع ورم حرقت كه ظاهر شود اندك
حرقت از علامات است كه فزع قلبى و تنفس و زيادتش موافق شدت ورم و موافق
انكه عروض ورم را تبر باشد به بطيء عروض آن زيادتر باشد و ظهور حرقت هم از خصوصيات ورم

صفحهٔ اوّل کتاب "اورامیه" تألیف اعتضادالأطباء

این دوا بواسطه تحریکیکه در غشاء مخاط مینماید مخلص انکه وارد معده شد موجب تقرح جدار معدی طفل شده و فی الدم عارض گشته و شاید هم کلل خالص و مصفی نبوده است علی ای تقدیر طبیب اگر لاکتور چنانکه باید با کلل ترکیب میکرد و یا انکه با آب زیادی اثر امریض میداد بلاشبه این سوء اتفاق مرئی نمیشد بهرحه بر اساتید و بزرگان این فن شریف لازم است که همه او و محرره را خاصه کلل را با یک مائیت زیادی تجویز کنند بای نحو کان در صورت حدوث این قبیل فی الدمها همان معالجه عمومی برف الدمهای معدی است و بعلاوه تجویز ترياقات مخصوصه را باید معمول داشت و چون در این مقام مناسب دیدم که فی الجمله اشارتی از معالجه قهر الدمکه اغلب متعاقب فی الدمها است بنمایم لذا خاطر نشان مطالعه کنندگان محترم خود مینمایم در معالجه قهر الدمکه پس از این اطلاقات دموی ظاهر میشود اثر کینوهای کافیئی و کاک و یلات دوسود واطر و روغن کاکوری و غیره موثر شد

یک صفحه از کتاب "انهار النبویه فی حیاض الناسوتیه" تألیف محمد حسین واعظ هروی

یک صفحه از کتاب "انهار النبوید فی حیاض الناسوتیه" تألیف محمد حسین واعظ هروی

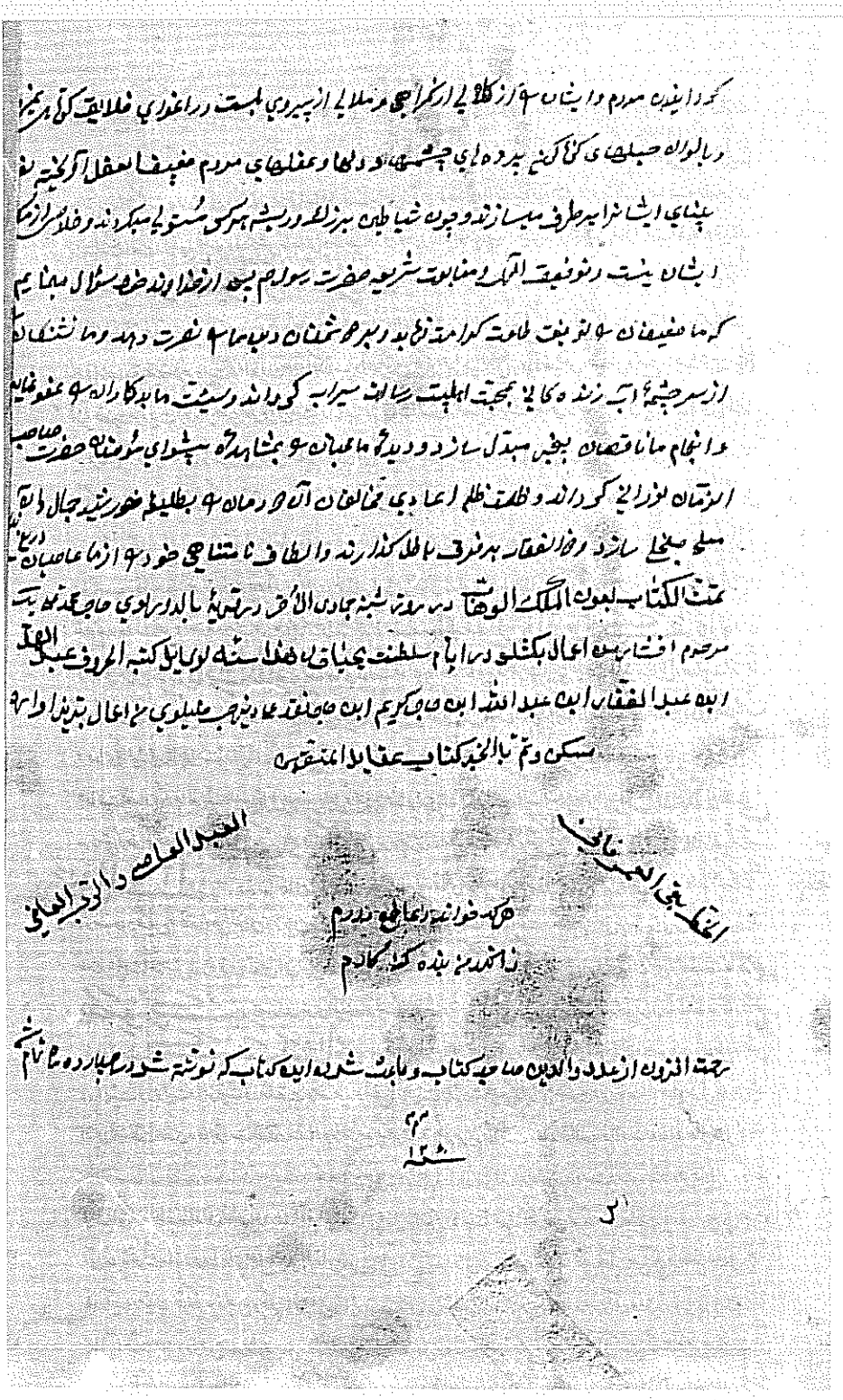
هذا کتاب عقاید المتقین

بسم الله الرحمن الرحیم

صدر الکتاب بصحیفه دارین الحمد و فصل الخطاب بصدر نشینان بارگاه پادشاه حمد و ثنای حضرت سلطان عرش و فرش که
نشانیست که در سواد شهر سلطان جهان و بلقیس وجود انسان از عقاید ایمان و ایقان کاشته تا بزمان طغرای احکام
و امضای توقیعات پارشا بچی تا کنار قلعه منیعه دیو سیما منصرف خاتم النبیین بجوم طاغیان لشکر شیاطین
کفر و طغیان عسکر ایجاد بر حرب شیع ایمان و قواعد ملت احمدیا و شیزه کذاران قوانین عدالت محمدی امین کوراینده
نادر جناح خلافت و کامکاریها و دیار عدالت و شهریاریها مصابیح توفیق لفرت و روح شرع مبین و طاس سیرت دولت
مبدا ترسیده سر افراز نکوراند و از حسن ضوابط جهانبانی و دیانت فرمانهای مطاع کشور ستان ممالک ایمان مخلع
بتاج ابتهاج الثابتون استا بتوده در مشرف سپهر اوج و باج او لئک المقربون شوند و به مکافات این خدمت و مجازات
این نعمت بطیبه سنیه بهزادی و عقبات پایه نهایت رتبا یابند و شد در رجعت و ورود به ملتقی و زمانی بهارات و سباتج
بیدایی نسبت که به ندای سنجق ارای انا فتحنا یا به پیایان جهاد فتوحات و در عین شوق به بدای تجرا اندخته و بعد ای
بلاغت فزای انا اصلحنا کشتی نشینان بحار معرفت و در شور شوق و ذوق عرشه آشیانت و امید ساخته ابو سپیله
نسیم تجنیش لنگر از کناره بحر بیکران قلبی اندازند و صلوات تسلیمات هزار روح طیبه طاهره اثنه انام
علیهم السلام و ضاعفان فلکه دوار اسلام و حامیان انام و حاکیان بند رالسلام پیشوایان ممالک شریعت سیدانام صفوحا بر نشور
مضمار بلغی در مشرب فلوکنای مشرق مغرب لام کافه انام رهبر ای فاطمه بابی آم شرفتها و مهر سپهر رسالت اعنی حضرت
شاه ولایت علیه صلوات ربه البدایت والنهایه اما بعد بهمت بعیر قیم این سیاق و موجب نسوید ایشان اوراق انکه چون بحمدی
در زیر سایه عنایت ازلی و علامت هدایت ابدی بشرف متابعت دین قویم و صراط مستقیم بر تبت علم و دانشوری
و خصوصیت ورع و شریعت پروری ممتاز بوده اند از میان اقتدای و مآثر رسنر شاه یحسن بابلیه و رسنداد اقتباس
انوار دینیه از مشکوة اهلبیت رسالت و اکتساب معارف یقینیه از منار ائمه هدایت نموده اند بهمت مشکوة لطف عنایه

بیت

صفحهٔ اوّل از کتاب " عقائدالمتقین " کربلائی حسین تبریزی

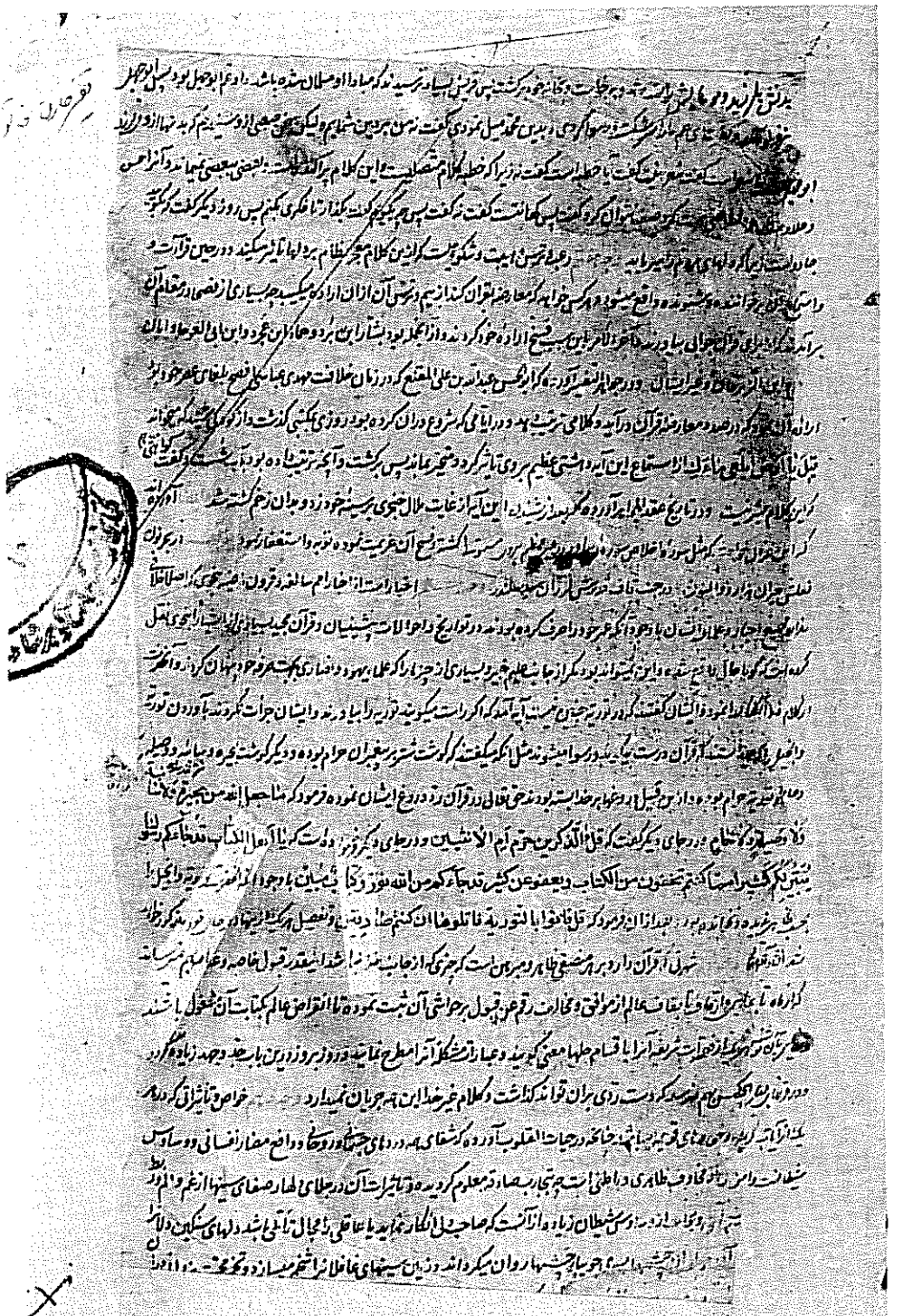
صفحهٔ آخر ازکتاب " عقائدالمتّقین "تألیف کربلائی حسین تبریزی

افعیل بفتح و را و زان عربی یافت نشود و ایراد لفظ تنزیل که بجهت تکثیرات در قرآن و انزال در توریة و انجیل اشارة تمام است باینکه قرآن بتدریج نازل شده و آنها هریک دفعتاً نزول یافته اند **مِنْ قَبْلُ** پیش از فرود آمدن قرآن **هُدًى لِلنَّاسِ** در حالتی که هدایت کننده بودند آن دو کتاب مر بنی اسرائیل و شایع اهل زمان خود را و در آنها نیز ذکر توحید و نفی شریک و صاحبه و ولد برای ذات اوسبحانه بود چگونه عیسی و مادرش را برای او شریک و زن و فرزند قرار میدهید و میتوانه بود که بُدّی حال از کتب ثلثه و معنی چنین علی العموم تمامی خلایق باشد **وَأَنْزَلَ الْفُرْقَانَ** ط و فرو فرستاد بر نفوس ناطقه مردمان از عوالم قدس عقل که فارق است میانهٔ حق و باطل و امتیاز دهنده حجج و کلمات خدایت از کلام غیر و گویند مراد از فرقان کتب منزلهٔ دیگر است و بعضی مراد ز بورات دون کافی از صادق علیه السلم مرویست که القرآن جملهٔ الکتاب و الفرقان المحکم الواجب العمل به و در تفسیر قمی و عیاشی و مجمع از عبدالله بن سنان از آنحضرت مرویست که فرقان امور محکمهٔ قرآن است و کتاب تتمهٔ آیات آنست که تصدیق میکند انبیائی را که قبل ازان بوده اند و قولی انکه مراد از فرقان نیز قرآن است و ذکر آن برای تعظیم و تفخیم شان آنست نسبت بکتب دیگر و مصداق انیت حدیث نبوی صلی الله علیه و آله از کتاب علل که فرمودند میده شدن آن بفرقان بجهت آنست که متفرقة الآیات و السور نازل شده است و غیر الواح صحیفها بخلاف توریة و انجیل و زبور که هریک در الواح و اوراق نازل شده اند و برین تقدیر ذکر آن در بدایت و نهایت کتب اشاره است براینکه در فضیلت بر همه سابق و اما بحسب نزول بعد از همه نازل شده و ذکر انزال در هیچ مقام یا برای تفنن در عبارت یا دلالت برآنست که قرآن نزولی دیگر سوای تنزیل به تدریج بود است جملهٔ واحدة در شب قدر چنانچه در خزانهٔ سیم از مقدمهٔ کتاب گذشت **إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا** بدرستی که آنانکه منکر و بدند **بِآيَاتِ اللَّهِ** بر نشانهای قدرت خدای از کتب سماویه و معجزات انبیا علیهم السلم یا بدلایل وحدانیت اوسبحانه که در آفاق و انفس مشاهده نمودند **لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ** ط مر ایشانراست عذابی سخت **وَاللَّهُ عَزِيزٌ** و خدای غالب و غیر عاجز است از ایشان آیات و تعذیب منکران آنها **ذُو انْتِقَامٍ** آیه خداوند مکافات بزرگ است پس رد جماعت نصاری که بر الوهیت عیسی قایل بودند دلیل دیگر بر خداوندی خود و عجز عیسی علیه السلم میفرماید **إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَى** بدرستی که خدای مخفی نیست **عَلَيْهِ شَيْءٌ** ع بر او چیزی از معیشات کاینه **فِي الْأَرْضِ** در زمین از مواليد مرکبه **وَلَا فِي السَّمَاءِ** آیه ط و نه در آسمان از جواهر بسیطه کاینه از تمامی عوالم علویه و سفلیه آیت که علم احدی بر آنها احاطه نکند مگر او سبحانه لیکن اختصاص آسمان و زمین بذکر بجهت آنست که حس طاهر منتقل بانهایت و تقدیم ارض بر سما برای ترقی از ادنی با علا باشد یا بجهت آنکه حس بدریافت دقایق آن قبل از آسمان مبادرت میکند **هُوَ الَّذِي** اوست آنچنان کسی که بقدرت کاملهٔ خود **يُصَوِّرُكُمْ** صورت بندی میکند و مینگارد شما را **فِي الْأَرْحَامِ** در محل قرار و آرامگاه شما در شکم مادران **كَيْفَ يَشَاءُ** ط بهر نوع که خواهد از استوا و اعوجاج و حسن و قبح در صورت و کامل و ناقص در ماهیت و رجولیت و انوثیت و در خلقت و سعید و شقی و رطنیت و قدرت عیسی که برای مصلحت دین بامر ما حیا موتی جاری میشد ازین صنعت عادی و عاجزات بلکه قدرت ما او را نیز بدینگونه در رحم مریم نگاشت و بعد از ظهور و لادت او را از حالی بحالی داشت

خزانه و ذکر خلقت جنین در رحم مادر در کافی از باقر علیه السلم مرویست که فرمود هرگاه حق تعالی اراده کند اینکه خلق کند نطفه را ازان نطفها که در صلب آدم اخذ میثاق از ایشان کرده است عم از آنکه از او تمامیت خلقت یا نقصان در ماهیت آن نماید متحرک سازد مرد را برای جماع یعنی القاء شهوت جماع در او کند و وحی فرستد بسوی رحم که افتحی باذن حق بلیغ فیه خلقی بگشای دری خود را تا در آید در میان تو آفریدهٔ من و حکم نافذ من و تأثیر قدرت من پس کشوده شود رحم و برسد نطفه بسوی آن و مترد د در آنجا باشد از حالی بحالی تا مدت چهل روز پس علقه شود و چهل روز بعد مضغه شود و چهل روز پس میگرداند و کوشتی رگها در آن کشیده شده و پس میفرستد حق تعالی و ملکی خلق کننده را که میسازند در رحم هر کس را بخوی که اوسبحانه خواهد پس ایشان بعضو تمام از راه دهن زن داخل شکم او میشوند

صفحهٔ آخر از "تفسیر خزائن الأنوار" میرزا محمدرضا امامی

نمونه‌ای از "تفسیر خزائن الأنوار" تألیف میرزا محمدرضا امامی

هُوَالمؤلف

بسم الله الرحمن الرحیم

جلد اول از کتاب ریاض الاحزان از جمله تالیفات غرقی بحار الذنوب والعصیان ابن مرحمت پناه میرزا محمد حسین محمد هاشم غفر الله له ولوالدیه واحسن الیهما والیه بحق محمد وآله والمنتهین الیه آمین رب العالمین

هذا خطبة عربیة للمؤلف — بسم الله الرحمن الرحیم — اقل العباد واحقر البریة

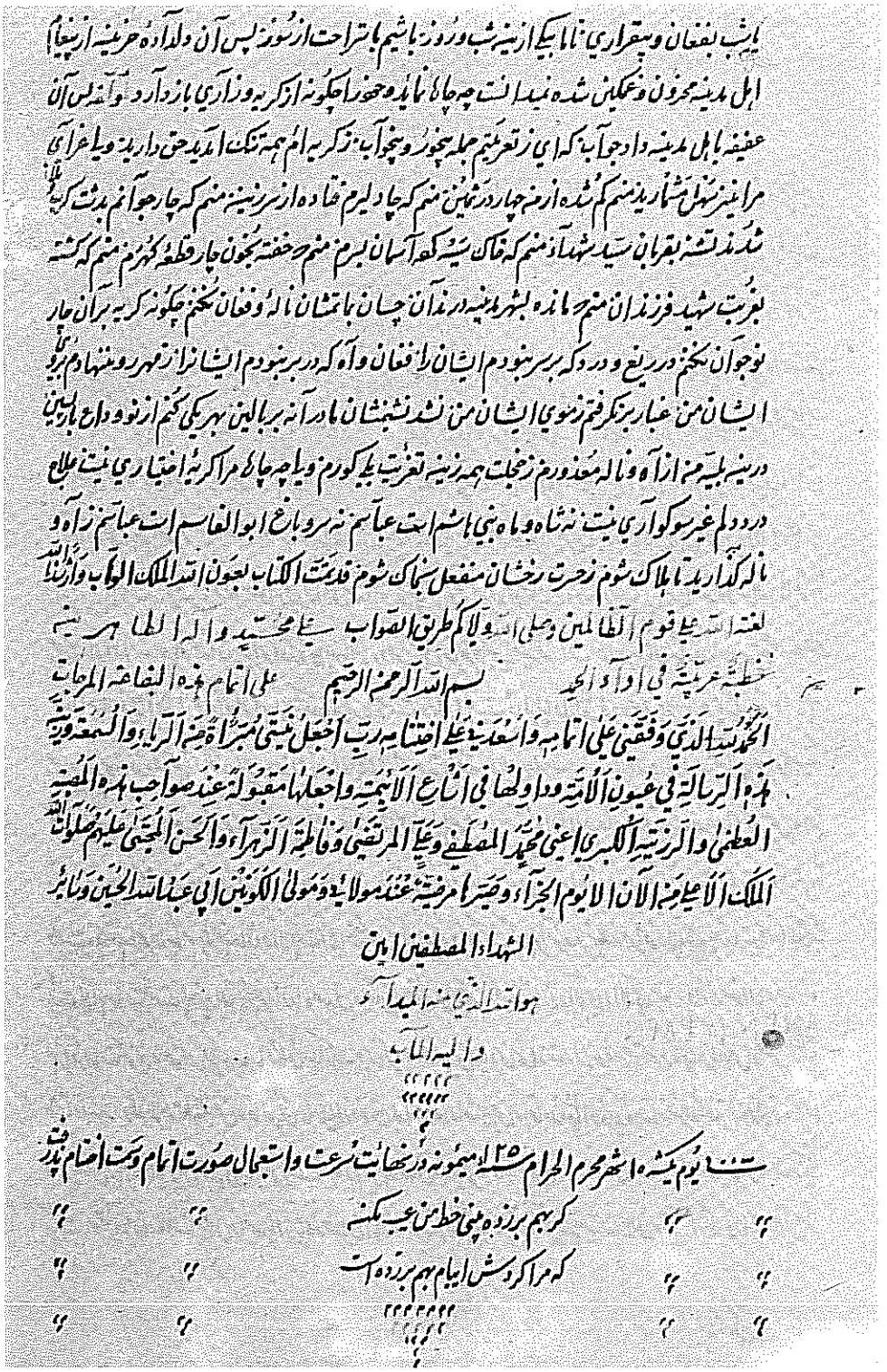
الحمد لله الذی خص عظماء انبیائه باعظم البلیات واختار خیرة اولیائه باجل الرزیات وامتحنهم باشد النوائب والمحن واطلعهم باضعف الکربات والفتن صب علیهم المصائب وترتب لهم انواع البلایا والنوائب یعز قهم فی لجج الغموم والاحزان ویغرقهم فی بحار الهموم والاشجان ویفضیل علی نفس خاتم الرسالة وروح الاتقیة والبتالة خاتم الرسل وهادی السبل سلسلة الاخیار وسید سادات انبیاء الکبار محمد المختار صلی الله علیه وآله الابرار سیما بنعمته ووصیه بالنص الصریح من المعز تیز الجبار علی قامع اهل الجحود والانکار

دیباچه فارسیه المولف

شوارق بوارق ستایش وسپاس وجواهر زواهر تحیت ودرود وبیقیاس که در اشعه واضواء وتلالو وصفاء مهر سپهر آرای سماوات وماه جهان پیرای ارض ذره پذیر بهاشمار دار مشرق خاطر وکنجینه سینه صداقت مظاهر شایان نثار دربار عزت وعظمت مدار سلطانیت ذی اقتدار ونثار اوار ایثار پیشگاه بارگاه حشمت وجاه پایه هیبت عالم پناه المولفه فرد وصمد وسرمد وپاینده دو دایم حی واحد وقادر وقیوم توانائی که بنای بقای دنیا وفضای فضیحت اقتضای این عاریت سرا دار الغرور ارباب جهل وغرور ویبت البلیة اصحاب عقل وشعور نموده کافه کبرای مکرم وقافه عظمای معظم یعنی انبیا محتشم واولیا در جاده بلا ثابت قدم را امتحن بمحن وافره ومبتلا ببلایای متکاثره فرموده شادی ونشاط وعشرت وانبساط دور روزه این سراپرده نیرنگ را مفرد ونیرنگ تمکین پست فطرت ساخته غم والم محنت وستم را قرعه نبام عیاطبعان والاهمت انداخته کاخ زراندوه واورنگ کوهر اموده وشهد زهر الوده لذات بی ثبات ونعمای بی بهای مدت ایام حیات قسمت بی خردان بی خبر از راه صدق ویقین وقصور بی قصور رفیعه جنان والای والای میثره رضوان وحیات مبرا از ممات مؤید جاودان نصیب سالکان مسالک دین گردیده مجاهدین میادین شهادت را بشیوه مرضیه سربازی وباختن ونفس نفیس مشتاقانه در ورطه هلاکت انداختن وقاعدین عاری از ذوق لذات سعادات چنین را قاعده خالی از فایده مستانه سر کوفتن ورخ نواختن وخویشتن را از بلایا ومحن محفوظ ساختن لایق محرمان حریم وصال را عشرت وشادمانی ننگ ودل صدق مشربشان از وسعت زندگانی تنگ ومحرومان ساحت جلال را چهره از بادهٔ خسران آماده مسرت وکامرانی کلرنگ وآئینه سینه خذلان وفیه از کدورات ملالتی سرا

بارنگ

صفحهٔ اول کتاب "ریاض الأحزان فی شرح رزایا امناء الدین . . . " مولی محمد هاشم

صفحهٔ آخر کتاب "ریاض الأحزان فی شرح رزایا امناء الدین . . . "مولی محمدهاشم

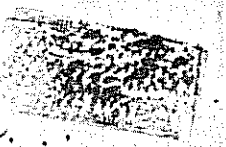

بسم الله الرحمن الرحیم

آفرین جهان آفرینی یکتا و ستایش کیهان خدای خود ستایان بسنده و پسند طبایع حق پسند است که بر زبان بی زبانی در کلام مجید تنزیل من حکیم حمید ذات بی کیفیات خویش را بصفات جلیله و صفات جمیله و اسماء حسنی و نسبتهای علیا ستوده و راه شناسایی و طریق دانایی بچونی و چگونگی خود را از معرفت آفریدگان دست قدرت و فکرت در پذیر فتگان خلعت خلقت بچوندگان یزدان شناس و پوندگان مراحل بی پایان سپاس نموده انجا که قلم غیب طراز ضعیف نال و لوح محفوظ از سادگی کلیل کلال و سروش عالم بالا مدهوش نامه بران وی شان در پیم زلال بوده یکتا زبان جوا تازی باد جود ابتازی فصاحت در سخن پردازی یارای زبان درازی نیارند انجمن زبانان شگفت بیان چه طاقت و توان که با منع نوامیس کبری و نهی برگزیدگان عرصهٔ خبرا از تسمیه و توصیف بغرما وصف بر الله الخبیر اللطیف از رفتن این رفرف والا دمی و بدین طرفه جاکه مقام قاب قوسین او ادنی است قدمی زنند همین بس که در برین درگاه کبریا بتمنیل جلیل ان الله لا یستحی ان یضرب مثلا ما بعوضة فما فوقها خاتم صاحب ادب امی لقب قریشی نسب هاشمی حسب برگزیدهٔ عجم و عرب ذات اقدس خود و نفس نفیس خویش اعنی سید اوصیا و افضل اصفیا و امام اتقیا و نبای امم مهدی علیهم افضل الصلوات و التحایا را با اعلی علو درجات و کمو مرتبات در ممالک یزدانی و وسعت آباد دار الملک صمدانی در عداد ذباب کثیف و شمار ذره ضعیف شمرده و بدین بزرگی و برزگواری سبق سبقت از همگی نشینندگان صدر مجلس سروری و پیشوایی ربوده و بندگان کردن برتری برده سبحان ربک رب العزة عما یصفون و سلام علی المرسلین و الحمد لله رب العالمین انا به چون اخبار متواتر المعنی و آثار بی عد و احصا در نهی و منع تقلید آن ستمگر ظلیم بار اد فاسده سقیم و افکار باطله عقیم و امر باذعان آن از ربه ذی الجلال و الاکرام عز ورود و وصول یافته ...

صفحهٔ اول "ترجمهٔ تفسیر الأئمة لهدایة الامة" میرزا محمد رضا طوسی

باشد که بدهیم او را ثوابی عظیم ◻ روزی سعید بن قیس همدانی علی را در کناری دیواری دید گفت یا امیر المؤمنین این وقت بیرون آمدی فرمود که بیرون نیامده ام الا برای آنکه یاری کنم مظلومی را یا بفریاد خلقی حسرت زده برسم در ان اثنا زنی آمد دل از جا کنده شده و نمیدانست که کجا رود تا آنکه بخدمت آنحضرت رسیده گفت که یا امیر المؤمنین شوهر بر من ظلم و تعدی میکند و قسم یاد کرده است که مرا بزند تا من نزد وی بیا آن جناب سر فرو افکنده آنگاه سر برداشت و میگفت که نه والله تا آنکه حق مظلوم گرفته شود و برسید که خانه تو کجاست گفت فلانجا خانه باو وی رفت تا بخانه او رسید زن گفت که این خانه منت آنحضرت سلام کرد جوانی بیرون آمد فرمود که از خدا بپرهیز که زن خود را ترسانیده گفت ترا بچه کار قسم بخدای که برای سخن تو او را میسوزانم و آنحضرت بر جا که میرفت بدست دره و شمشیر در زیر دست میگرفت و کسی را که حکم دره بر دوش او لازم می آمد دره میزد و کسی را که حکم شمشیر لازم می آمد شمشیر میزد جوان ناد انسته بخشم کنده دید فرمود که ترا امر بمعروف و خوبی و نهی از بد میکنم تو را بمعروف میگفتی توبه میکنی خوب والا ترا میکشم و مردم از هر کوچه روی کرده خبر امیر المؤمنین میرسید تا آنکه رسیدند پس آن جوان خود را بدست آنحضرت انداخته گفت یا امیر المؤمنین از من عفو کن پس آنحضرت فرمود که زن داخل خانه شود و باز گشته میگفت که الحمد لله که اصلاح کرد خدای من میان زنی و شوهرش و خدای میفرماید که لا خیر فی کثیر و آیه را تا آخر خواند این در شان بشیر که از بنی ابرق بود و کافر شده بمکه رفته بود و جمعی در آنهای پیش از آیه سابق گفته شده در شان سنمر و ائمه نازل شده میفرماید که وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ وکسی که مخالفت کند سنمر را بعد از انکه ظاهر شد او را بیان و شفا و پیروی کند غیر راه مؤمنان را والی دار امام او میکردانیم روز قیامت مَا تَوَلَّىٰ الخبری را که دوست داشته است پس جایز نیست که خبری را که بندگان خدای بر آن صلح و اتفاق کرده اند از امامت ائمه هدی و علما مثل نماز و زکوة تخلف از آن کنند پس بنا بر این آیه کسی که دوست دارد غیر ائمه هدی آن امام و ولی خود بود روز قیامت روزی سوسمار از پس او شوت کند و جریحه کند و گفته اند که این بنا بر مخالفت علی ع گفتند که اسلام علیک یا امیر المؤمنین این سخن با آنحضرت رسیده فرمود که آن سوسمار امام ایشان خواهد بود روز قیامت جهنم آنکه حق تعالی میفرماید که نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا و ساکن میکنیم او را در جهنم و بد جائی شدن و رفتنی است جهنم إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ بتحقیق که خدای نمی آمرزد که شرک ورزیده شود باو و می آمرزد خدای

بس ایشان بیرون آمده مثل مورچگان گوید میبینید مذکر ایشان بسوی بهشت روند بسلامت باکی ندارم و پرسیده نمیشوم از آنچه میکنم و مشتی بدست راست خود از شانه چپ وی برگرفت و ایشان را خلق مثل ذر مثل انجاعت آفرید و گفت که ایشان بسوی بهشت روند بسلامت و باکی ندارم و پرسیده نمیشوم از آنچه میکنم و مشتی بدست راست خود از شانه چپ وی برگرفت و ایشان را خلق مثل ذر مثل انجاعت آفرید و گفت که ایشان بسوی دوزخ روند و باکی ندارم پس خدای عزوجل اصحاب یمین یعنی اهل شانه راست و اصحاب شمال یعنی اهل شانه چپ را مستنطق و گویا ساخته اصحاب شمال در حالتی که ذرها بودند یا آفریدگار خود حجت گرفته گفتند یا رب چرا دوزخ را از برای ما آفریدی و واجب ساختی و تو حاکم عادلی چنان را که حجت باکیری و ما را بیا زمائی چنین و بیا موزانی طاعت ما را از برای تو و معصیت ما را و هنوز بیان نکرده برای ما و پیغمبری بسوی ما نفرستاده حق عزوجل فرمود که آن از برای این بود که علم داشتم باینچه شما میکردید پس الحال چرا دهم شما را بحجت بر شما در طاعت و معصیت و عذر را آوردن شما بعد از خبر دادن من و من از شما چیزی میطلبم نمیکنم که کسی گوید که پس جرم اصحاب شمال یا نکه از کل بد آفریده شده اند و خدای ایشان از آفریدن ایشان در دنیا با ایشان گفته که ایشان بسوی دوزخ روند بنا بر علم خدای بکردار ایشان بود و علم علت کردار ایشان نمیشود بلکه برعکس و کردار ایشان علت علم است و علم با تقدم آن تابع معلوم موخرات چنانکه علم در باره ما نند اعمال شدن صورت معلوم است در ذهن بران نحو که معلوم در خارج است پس صورت در ذهن تابع صاحب صورت است که در خارج است و مثال آن چنانچه نزد ارباب علم کلام متقرر است اینست که صورت اسب در دیوار علت نیست بر آن بودن اسب بدانصورت در خارج بلکه اسب بدانصورت در خارج علت صورت مطابق ولیست در دیوار پس حاصل شدن صورت معلوم در ذهن که آن علم است علت مذکور صاحب صورت در خارج که آن معلوم است بلکه برعکس آنست و لکن [illegible] را از خدای جل شانه نفی کرده مثال را از برای تو نمایند [illegible] اصحاب شمال در دنیا عمل کنند بخیر میبود مثل اصحاب یمین علم خدای در عالم ذر و ایشان مطابق علم ایشان بسود چنانچه مطابق عمل اصحاب یمین بود و خدای در باره ایشان میگفت انچه در باره اصحاب یمین گفت و اینکه بدی طینت و رای نیست از جانب خدای نیست بلکه از جانب خود است و خدای سبحانه از بکی طالب خیرات خواه طینتش خوب و خواه بد باشد و از انجهت خدای آفریدن ایشان را خواست و ایشان را از کل بد آفرید یا از علم ذات

صفحهٔ آخر "ترجمهٔ تفسیر الأئمة لهدایة الامة" میرزا محمدرضا طوسی

وقف وقضا و شهادات و رضاع
من میرزا احمد الفیضی رح

بسم الله الرحمن الرحیم

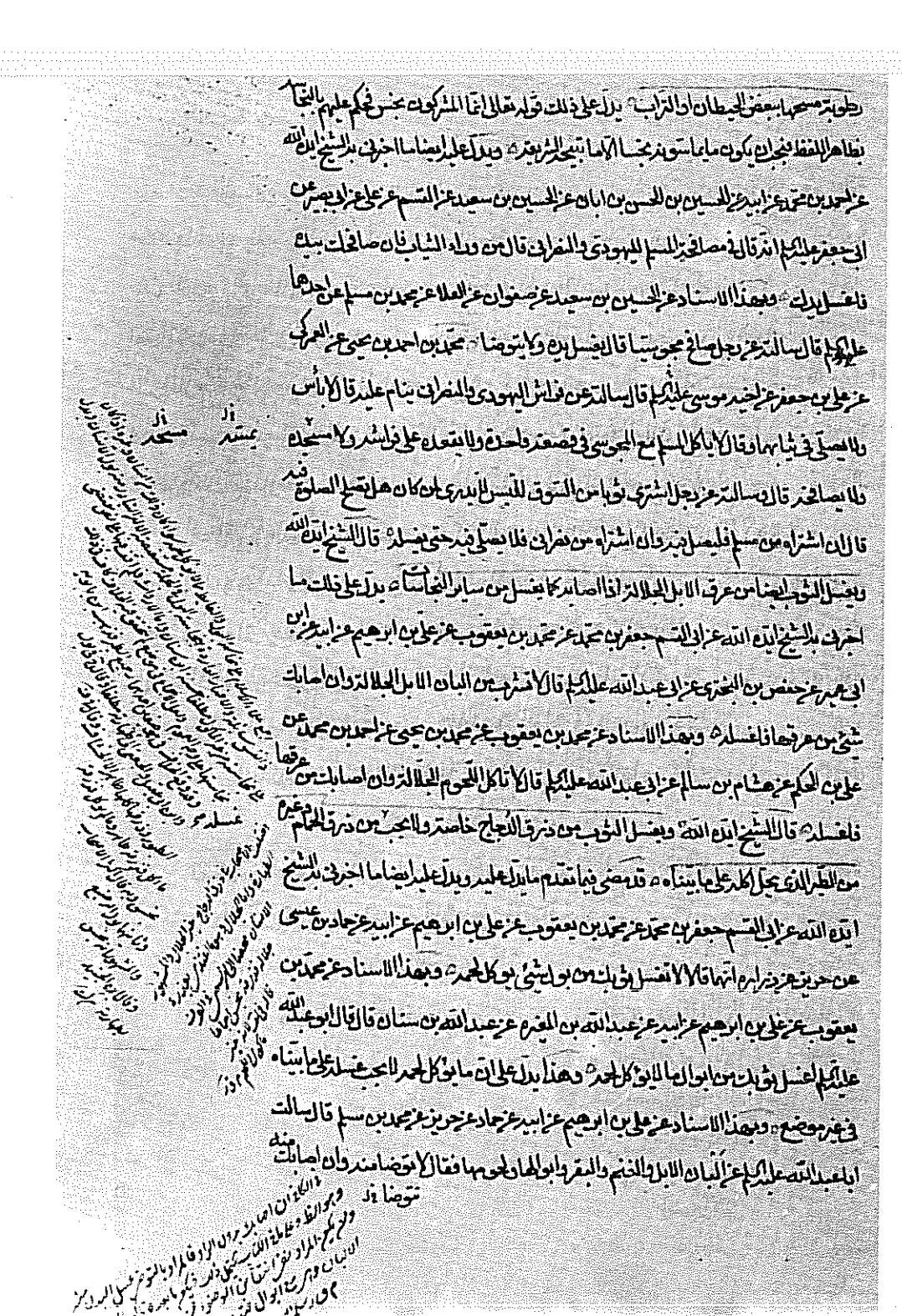
الوقف فی اللغة علی ما عن س یستعمل تارة لازما واخری متعدیا و معناه علی الاول القیام علی امر دائما و علی الثانی الاقامة کذلک وهما هو مشترک لفظی او معنوی او حقیقة و مجازا احتمالات اظهرها الاول لتوقف الثانی علی الجامع القریب و لا جامع بین اللازم والمتعدی والی وقضاه بالتعسف فلان عدم کونه بحیث یکون الاستعمال فی الفردین لا جله و بلا احتیاجه و لا یحتاج الثالث الی العلاقة المصححة و لا یختص هذا بما ذکرنا بل یجری فی کل مستعمل لازما و متعدیا کما من وزاد و نقص و وصل فان قلت من زید معناه کون زید ماموناً یفهم من غیر احتیاج الی غیره فیلزم من وجود معنی من زید عمرو کون عمرو ماموناً باحداث زید فیلزم ان فالماموینة فی الاول مقیدة بکونها حاصلة بنفسها و فی الثانی بکونها باحداث الغیر و بعد الغاء القیدین یبقی مطلق الماموینة الحاصلة بنفسها او باحداث الغیر و هو القدر المشترک وکذا البواقی قلت هذا وهم نشأ من الغفلة عن معنی من المتعدد فمقتضی اذ کون معناه هو المعنی الواقع علی المفعول و هو الماموینة الحاصلة بفعل الغیر و لیس کذلک بل معناه هو المعنی القائم بالفاعل و هو ایجاد الامر واحداثه فی عمرو فلا بد من ملاحظة الجامع بین ایجاد الامر و نفسه و لا ریب فی عدم کون ما ذکر جامعا هذا و لک ان تلتزم شائعة او تقف بزیادة الهمزة و وجه الشذوذ بناء علی کونه مشتقا عن وقف المتعدی قواعدی و اما عن اللازم فان قلنا بان اشتقاق المزید عن المجرد قیاسی فلا وجه للشذوذ و یحتاج الاخیر للاستعمال و ان قلنا سماعی فمعناه قلة سماعه و اما شرعا فالظاهر عدم ثبوت الحقیقة الشرعیة بل ذکر المتشرعة اذا المراد الحقیقة عند المتشرعة کون اللفظ حقیقة عند کل من یتشرع بالشریعة و دعوی حصولها کلا بعیدة جدا نعم لا یبعد القول بصیرورته عند الفقهاء و بعض المتشرعة من غیرهم منقولا عن الثانی و قد اختلف فی المنقول الیه فعن بعض القدماء انه یحتمل الاصل و تبدیل المفتوحة و فتح اللام و عن غیرهما تبدیل التبیل بالاطلاق و الظاهر ان مجرد اختلاف فی التعبیر فمن عبر بالثانی تخیل ان اظهر دلالة کما ان المعبر بالاول اراد ما تعارف الروایة بل یدیق انه اولی انما صار عن الشیخ کان التبیل کما عن مغیبارة عن جعل الشیء فی سبیل الله فانه قال لسبل فلان ضیعة لی جعلها فی سبیل الله ففیها اشعار بما سیجیء من انه من الصدقات المشروطة بالقربة بخلاف لفظ الاطلاق و الامر سهل و فی ان رصد قنه جاریة و عرف المصنف بانه عقد ثمرته تحبیس الاصل و اطلاق المنفعة و تدیقا ان العدول للتنبیه من اول الامر علی انه من العقود و لا یکفی فیه المعاطاة کما سیجیء تفصیله و علی هذا فالمراد من قوله ثمرته مفاده ای مدلوله فیرجع حینئذ الی التعریف الاول و لکن خلاف الظاهر و الاظهر ان یقال ان المراد هو التنبیه علی ان التحبیس و الاطلاق المزبورین لیسا عین ما یفهم من الوقف بل مفهوم فعل خاص یلزم التحبیس و الاطلاق و ما یؤدی ما سیجیء انسب من اختلافهم فی کون حبست سبلت صریحا بعد اتفاقهم علی صراحة وقفت و وجه التأیید ان التحبیس و الاطلاق لو کانا عین مفهوم الوقف عندهم لم یکن للاختلاف المزبور وجه فتدبر و توضیح المقام ان الحدود المذکورة للمعاملات علی قسمین منها ما یکون الحد عین ما یفهم من المحدود کما نقل بناء علی تعریف البیع بما لیس کذلک کتعریف الاجارة بتملیک المنفعة بعوض معلوم فان التملیک من لوازم مفهوم و کذا الصلح و لذا جعل المهم جمیع المذکورات من الثمرات نعم قد یقتضی ما ذکرنا بما ذکره ره فی تعریف الضمان من انه عقد شرع للتعهد بمال او نفس قال التعهد هو مفهوم الضمان و یمکن التفصی بالمنع و ان المفهوم من التعهد لا نفسه و لعل الشهید ره اراد التعبیر عن المعنی الحاصل الذی ذکرناه حیث عرف الوقف بالصدقة الجاریة فانی بالجلس القریب و لو بالنیة الی لفظ العقد و عقبه بالفصل و لذا یمکن ان یقال ان احسن التعاریف و الامر سهل اذ لا ثمرة لتحقیق المعنی الاصطلاحی اذا الواقع من لفظ الوقف الادلة الشرعیة موضوعا لاحکام یحمل علی المعنی الثابت بناء علی ثبوت الحقیقة الشرعیة و اما علی عدمها کما هو الاظهر فعلی اللغة و العرف و علی المعنی الثابت

طاهر

يعني لحاكم اليوم الصوم او الفطر فيتوجب استفساره على السامع ثلثة اوجه ثالثها ان كان السامع مجتهدا انتهى ونسب مثل ذلك الى المدارك نعم لو فرض علم الحاكم بالموصوف من غير جهة الوصف كان يقول اني اشهد بارضاع الذي افيت بحرمية مرارا او كان المحرم عنده معينا ومهما بليها بان علم الحاكم المحرم عنده وبينه فقال الشاهد اشهد بوقوع الرضاع الذي وصفته لي وعلمتني اياه فلا اضير في القبول والمحض المرام ان الميزان الذي يحكم به الحاكم بالتحريم ان كان معلوما عنده من غير جهة افتاء الشاهد وتوصيفه فلا مانع من قبولها وان معلوميته من جهة حكم الشاهد بكونه كذلك فلا معنى لقبوله لان الحكم انما يكون بعد تحقق الميزان والمفروض ان تحققه انما جاء من قبل الحكم فيكون تحقق الموضوع بواسطة تحقق الحكم وليس الحكم محمولا على الموضوع المحقق فلا وجه لقبول الشهادة على وجه الاجمال بل لابد من الشهادة المفصلة بان يقول مثلا ان فلانا ارتضع من ثدي فلانة من لبن الولادة المستند الى النكاح الصحيح خمس عشر رضعة تامات في الحولين ولم يفصل بينهما برضاع اخرى وهذا لا يختص بالمقام بل جار في موارد عديدة كالشهادة على الفسق للجرح فانه شهادة على الخروج عن طاعة الله وهو اما بارتكاب المحرم او بترك الواجب مع ان الكبائر يرجع انظار اهل الفضايل وكذا من الواجبات عند البعض ما لا يكون واجبا عند غيره فلا بد من التفصيل ومن هذا القبيل ما تعتبر حكينا عن الشهيدة من الشهادة على تنجيس الماء بل كل مطلق الاشياء لانها مما تختلف باختلاف الانظار لوقوع الخلاف في النجاسات وكيفية التنجيس فقد ترى اختلافهم في نجاسة العصير والماء الكثير بتغير احدهما وصاف حسا او تقديرا وفي العالي والسافل وكذا في القليل وكذا في مقدار الكر وهكذا والضابط ما ذكرنا من ان المشهود به ان لم يكن في الواقع مستدلا بل محتملا بالنظر والفهم وواقعا ما عينه الشارع بالحكم وجعله ذا الاثر واختلف الآراء فيما جعله كذلك فلا يقبل الشهادة به الا مفصلا والحمد لله على الاتمام في آخر ما اردنا تسويده رجون المطالع عليها العفو عن الغلاط الواقعة في المطالب والعبارات كان الله ساترا عليه عفو غفور رحيم

صفحهٔ آخر کتاب " وقف . قضا . شهادت ورضاع " تألیف میرزا احمد فیضی

يک نمونه از صفحات وسط کتاب تهذيب الأحکام شيخ طوسی

برگ ۶۰۲ کتاب "تهذیب الأحکام" شیخ طوسی با بلاغ

عنه عن يعقوب بن يزيد عن حماد بن عثمان عن عبد الله بن جبلة عن اسحق بن عمار
عن عبد الله بن جندب قال سألت عبادا بن ميمون وانا حاضر عن رجل جعل على نفسه نذر صوم
واراد الخروج في الحج فقال عبد الله بن جندب سمعت من زرارة عن ابي عبد الله عليه السلم
انه سأله عن رجل جعل على نفسه نذر صوم يصوم وحضر بيته في زيارة ابي عبد الله الحسين
عليه السلم قال يخرج ولا يصوم في الطريق فاذا رجع قضى ذلك ٥ احمد بن محمد عن الحسين عن
محمد بن القسم بن الفضيل عن ابي الحسن عليه السلم قال كتبت اليه الوصي يزكي زكوة الفطرة عن
اليتامى اذا كان لهم مال فكتب لا زكوة على يتيم ٥ عمار الساباطي قال سألت ابا عبد الله عليه السلم
كم يعطى الرجل قال كل بلدة بحسابهم نصف صاع لكل انسان ٥ قال محمد بن الحسن هذا الخبر
غير معمول عليه لان المراعى الوزن وهو تسعة ارطال بالعراقي وستة ارطال بالمدني
على ما تقدم القول فيه ويؤكد ذلك ما رواه ٥ محمد بن احمد عن جعفر بن محمد الهمداني
قال كتبت الى ابي الحسن عليه السلم على يدي ابي جعلت فداك ان اصحابنا اختلفوا في الصاع
بعضهم يقول الفطرة بصاع المدني وبعضهم يقول بالصاع العراقي فكتب عليه السلم الي
الصاع ستة ارطال بالمدني وتسعة ارطال بالعراقي قال ويكون بالوزن الفا وستمائة

وسبعين وزنة

تم كتاب الصوم مع الزيادات بحمد الله ويتلوه كتاب الحج
والحمد لله رب العالمين وصلى الله على محمد وآله
الطاهرين وسلم تسليما كثيرا

برحمتك يا ارحم
الراحمين

كتبت ببداي الدائرة الجاني على نفسه المرتهن
بذنبه المقر محمد طاهر التبريزي في بلدة
اصفهان وكان الفراغ من كتابته
في شهر ذي القعدة الحرام
الموافق لسنة تسع
وسبعين والف
على نعائر

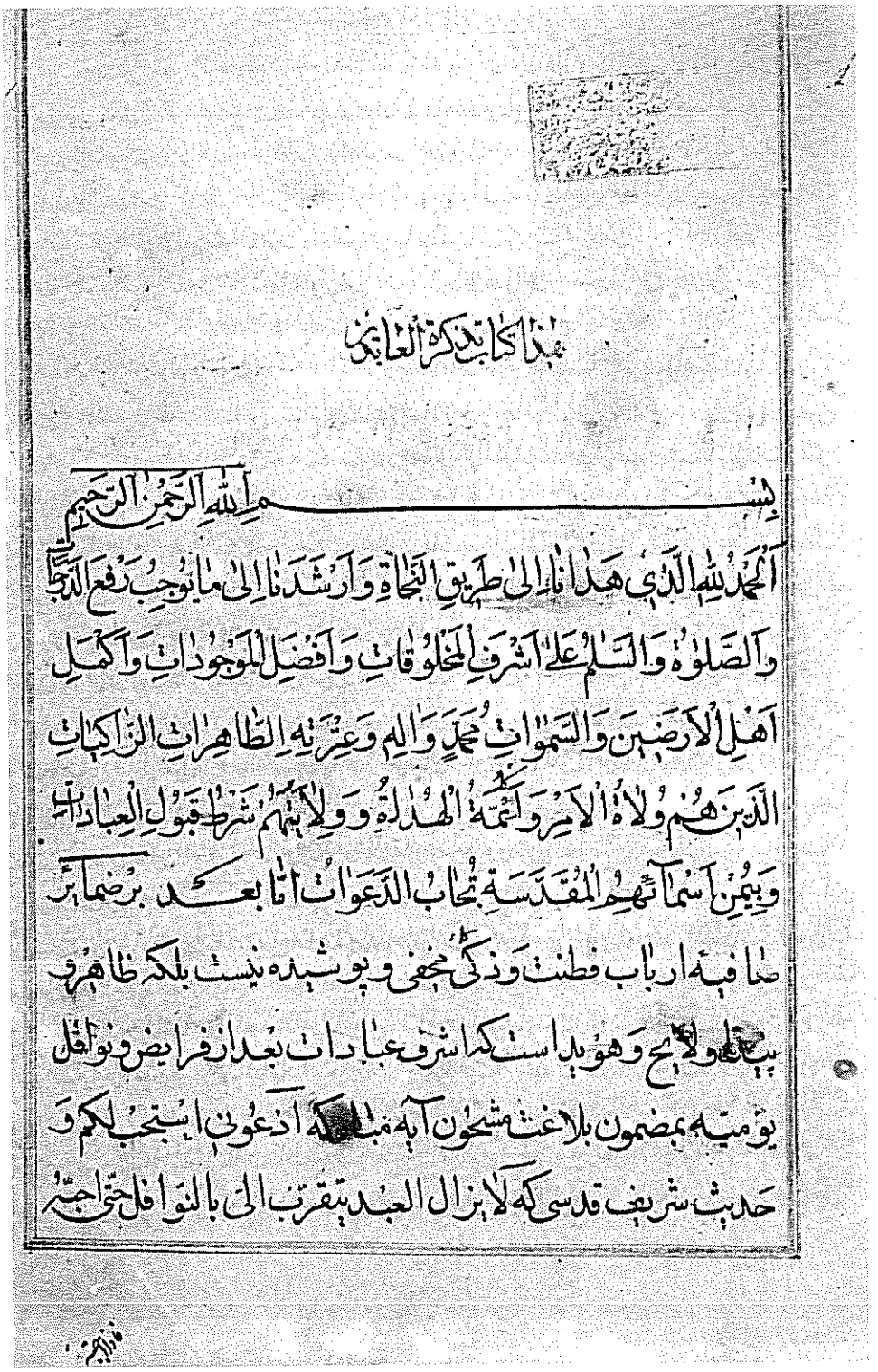
اجازهٔ علّامهٔ مجلسی بدسیح بطام‌الدین بسطامی

دنبالهٔ اجازهٔ علّامهٔ مجلسی به‌شیخ نظام‌الدین بسطامی

(شماره ۳۹)

كتاب مناهج الوصول الى علم الاصول وهو مقدمة ترتضيها لتعرف احكام الفقه الذي هو اشرف العلوم الاصطلاحية اسلم لتوضيح الفصل
والتتميم واختلف الفقهاء انه حقيقة في اي شئ عندهم واكثرهم على انها حقيقة فيما يتعلق من افعاله وقيل كونها حقيقة في الايجاب
منها وقيل كونها حقيقة في الندب اصلا والاظهر كونها حقيقة في القدر المشترك بينهما فما يجامع احدهما لا يكون الآخر منهما وان اريد
بالمتواتر ما افاد العلم فالمتواتر منها حقيقة في الاباحة بالاشتراك وكونها حقيقة شرعية فيها ايضا مسلمة زمان النطق وعلى تسليمها لما يظهر من تتبع
الاخبار واستقرائها كالخبر الذي اسم لظهور ما من وضوح الصيغة بنفسها فهو كونها مشتركا بين المتواتر والمشكوك او حقيقة في الاباحة بخلاف
الامر التي هي واضحة الا ان اظهرها الثالث وبالجملة كان ثمرة هذا النزاع قليلة جدا فلا نطيل الكلام باستقصاء ما لم يتعرض فيه وكل من الثلثة يقسم الى واجب
وندب وحرام ومكروه واما كاذ يتعلق واجب وحرام فلا نزاع ان وجب تبادر الوجوب منه او اصطلاح فلا نزاع ايضا كان هذا الثلثة ولذا خولف الجبائي في المكشوف بالمعجزة ولقرائن تفيد العلم كذلك واما اقتضاء الطلب فيجب الطلب ان وقع بعض
المواضع الاخر على تفصيل يلقى الاوان اتحاد شيئا من الطلبات لا يجب الا على غاية ما ذكرنا فان الكلام في مجرد الطلب ثم لا يتعلق الامر
من الطلبات الا بصيغة مشروطها ويظهر ثمرة هذا التمهيد وهي ان كل طلب قائم بالنفس وهو بهذا المعنى ذلك النسبة خصوص
محل بخلاف سبوق وهذا الخلاف سبوق باقسامه جميعا على القول بان واجبه كل يحصل المشروطات وجها الى ان الوجوب هل هو بعض ذلك الطلب او
نفسها ايضا وتفصيل الكلام هنا بالبحث عن ذلك ثم بحث عن وجوبها للمشروطات ثم ان طلبها بتفصيل فتقول قد يعبر الوجوب بالفعل ويراد به
ما يجب مشروطها وما لم يتحقق وقتا مشروطها ظهارا لظاهر هذا هو الذي لزم على زعمهم لا بعينه كما اشار اليه بعض اجلة من اتبعهم كما اتفقهم يذكر
هذا اللزوم مع تخلفه عن ملزومه فيما نحن فيه فان الوجوب الذي هو بمعنى الثبوت لا يتصور بين وجوبها قبل الوقت وقبل وجوب الامر بها
وكذا فيما كان وقت المشروط مضيقا كفعل الصوم والاولى ان يخصصه المقتضي للزوم المقتضي بعدم وجوبها قبل الوقت وقبل وجوب المشروط
وكون نظره هنا الى الاوامر الثابتة وسيجيء ما يخالفه انشاء الله وذكر ثمرة النزاع بعد تعيين الاول ايضا لا يهم الظهارة بنية الوجوب لتوقف
تقربا باعتبار الوجوب على القول بالوجوب النفسي وبتقدير كون الامر بالمشروط بعد فعل المشروط على ما هو الاحق وهذا ايضا ظهر مما ذكرنا من ملاحظة
مقتضى الاولى المخصصة وانظر الى الاوامر الثابتة انشاء وجوبها عند ظن فواته قبل وجوب المشروط فعلى الاول يجب دون الثانية واما ينتفي وجوبها
بانتفاء وقت مشروطها فانما يحتاج له بعد القول بتراخي وجوب الغير وهو مجال النزاع بين الفريقين فلينتظر بذكر ثمرته الى وجوب
على مذهب المحققين وجوه الاول الاصل اما قبل العلم والتبليغ وعدم جواز التكليف وعدم جواز نقض الغرض فظاهر واما بعدهما فلان
المستفاد من الاخبار الصحيحة الثابتة بالاجماع نقلا عن جمع من اصحابنا منهم العلامة في كثير من كتبه والمحقق الشيخ علي في جامع المقاصد وصاحب المعالم
وهو ظاهر ما نسبه الى الاصحاب بل لا يبعد دعوى وجدان ذلك لا هنا على ملاحظة الطريقة المستمرة المعهودة من علماء الامام ذلك غير صريح ما منفيا
الفقه بالمشروط بل ان اثبت الامر بالشرط ايضا فهو اذا تم الدليل على وجوب المشروط بالامر الثاني والاستدلال لهما من وجهين الاول انا نظن
في الفقه ان الجزاء مطلوب الشرط كقولنا ان جاءك زيد فاكرمه اذ لو لم يكن كذلك لما حسن العقل واعترض عليه العلامة المحقق الخوانساري في
شرح تهذيب الاصول بان الحسن والقبح العقليين للوضوء لغيره الصلوة يعني الطهارة بمعنى الصحة انما تصح عبادة ان يكون الوضوء مقربا اما اذا لم يقصد
شيئا او يقصد به امتثال امر الصلوة او اجماع نقلا انما تصح عبادة ان يكيف بالتمام وانما تصح بتسليم كونها غرضا ناما فان تسليم انتفاء حصر الغرض فيها مما
وعلى تقدير تسليم حصر الغرض فيها فبالجملة انما يسلم فهم حصر الغرض من هذا الامر فيها لا مطلقا وبالجملة ما ذكرنا انما يتاتى اذا ثبت النفسي المحض

سلام الله

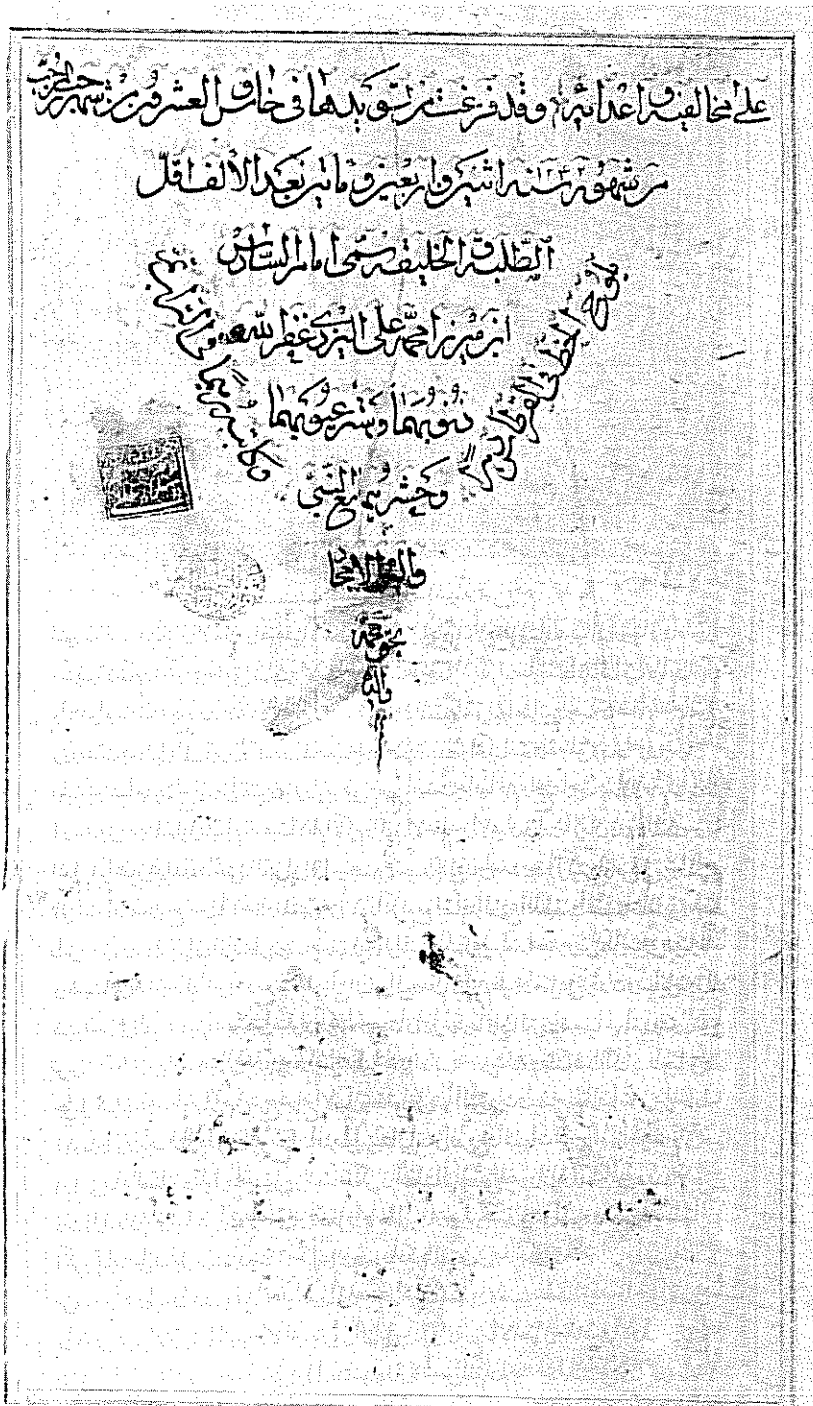
هذا كتاب تذكرة العابدين

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي هدانا الى طريق النجاة وارشدنا الى ما يوجب رفع الدرجات
والصلوة والسلم على اشرف المخلوقات وافضل الموجودات واكمل
اهل الارضين والسموات محمد وآله وعترته الطاهرات الزاكيات
الذين هم ولاة الامر وائمة الهدى وولايتهم شرط قبول العبادات
وبيمن اسمائهم المقدسة تجاب الدعوات اما بعد برضمائر
صافيه ارباب فطنت وذكى مخفى و پوشيده نيست بلكه ظاهر و
پيدا و لائح وهويدا است كه اشرف عبادات بعد از فرايض و نوافل
توميه بمضمون بلاغت مشحون آيه مباركه ادعوني استجب لكم و
حديث شريف قدسي كه لا يزال العبد يتقرب الي بالنوافل حتى احبه

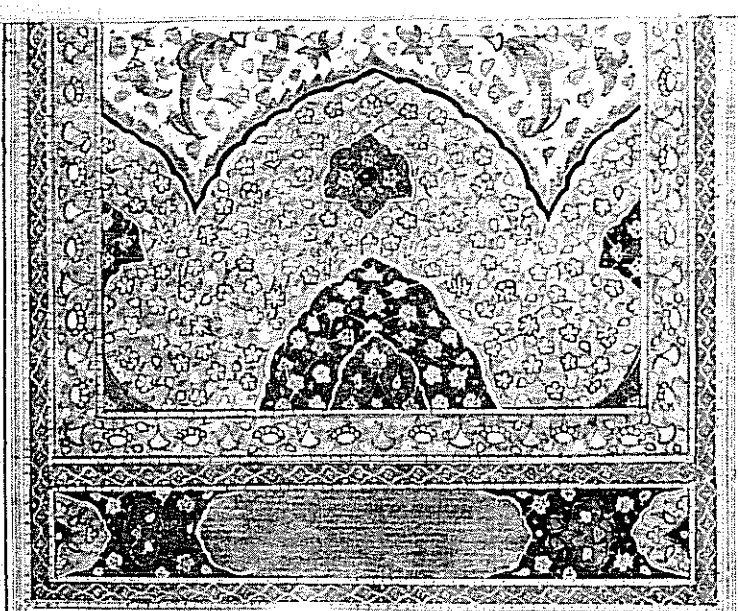
صفحهٔ اوّل کتاب " تذکرة العابدین " محمد طوسی

(شماره ۵۷)

صفحهٔ آخر کتاب تذکرة العابدین" تألیف محمد طوسی

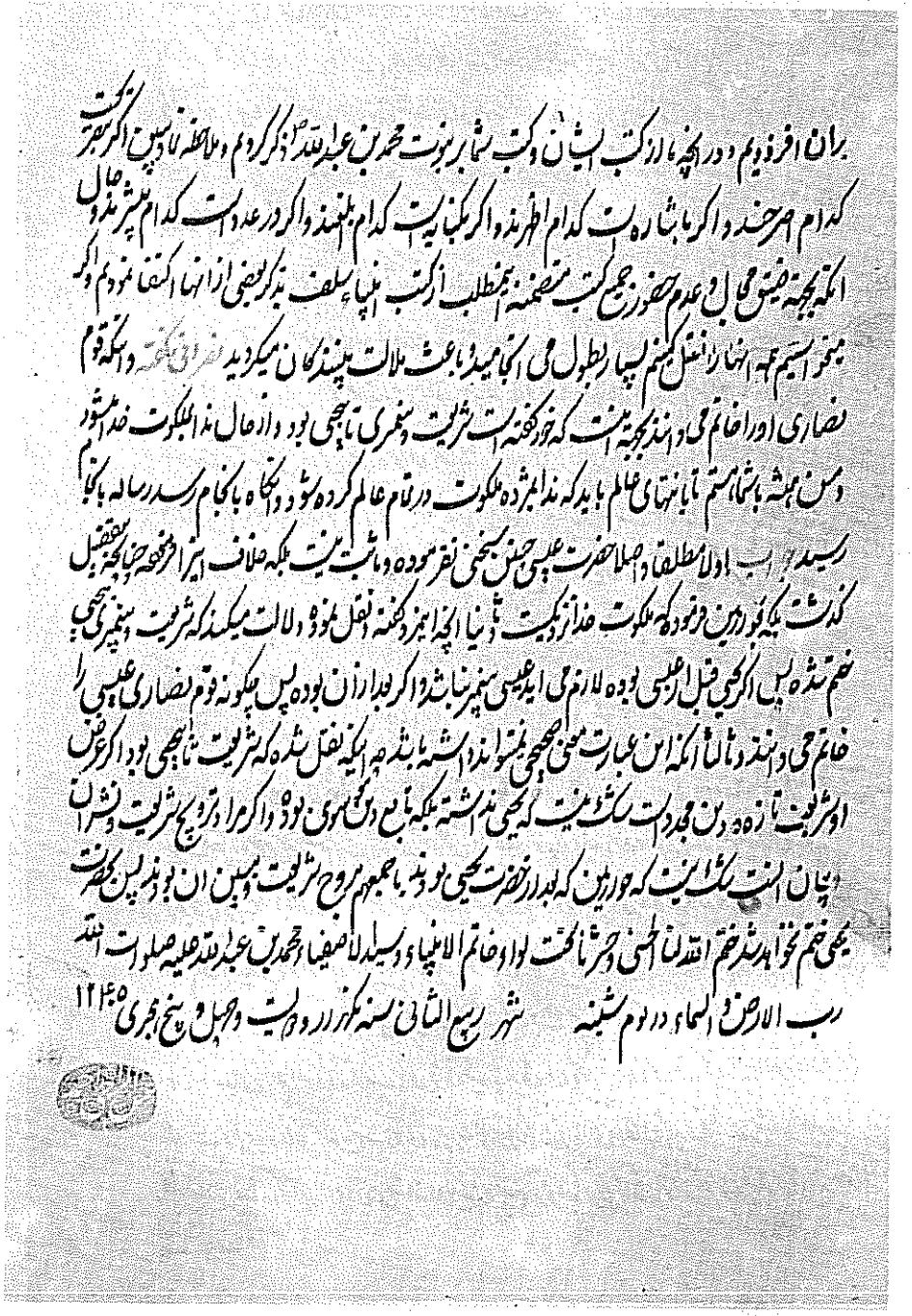
(شماره ۵۷)

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي هدانا الى الاسلام وانعم علينا بالتكليف المؤدي الى دار السلام التي تتبارك فيها الايام فلله الحمد حمدا معترفا بالانعام واشكره في جميع التي الماضية والاستقام وصلى الله على محمد واله الكرام صلوة تتعاقب تعاقب الاقلام والشهور والاعوام ما اضاء صبح ودجى جنح الظلام وبعد فان علم الفقه مما تمس الحاجة اليه واجب التوقعة تام نظام النوع عليه وقد صنف فيه العلماء المتقدمون والسلف الماضون عليهم رحمة الله ورضوانه كتبا متعددة مطولات واخرى بينهم متوسطة وثالثة مختصرة ولم يتركوا شيئا مما يحتاج اليه من الفتوى والروايات فيما اصح ما انتهضت به اقلامهم وانضج ما جرت فيه اقلامهم كتاب شرائع الاسلام في معرفة الحلال والحرام تصنيف الامام الاكرم والفقيه الاعظم عين الاعيان ونادرة الزمان قدوة المتفقهين وافضل العلماء المتاخرين نجم الملة والحق والدين ابي القاسم جعفر بن سعيد الحلي قدس الله روحه ونور ضريحه الزكية وافاض على تربته المراحم الزاكية فقد جمع جميع اصول الاحكام المنتشرة عن الائمة الكرام مع اضافة الفروع اللطيفة والتحقيقات الشريفة بلفظ رائق حسن موقوف على الاذهان اذا تنظر فيه تهذيبا الراغب واشتمل عليه لفضاحة حوض الطالب حتى عمرت به المدارس وضربت على تدريسه الجالس وهو مع ذلك محتاج الناس اليه لعظم اكبابهم عليه لاشتماله على تردد ومسايل خلافيات فيها بتشتت على الطلبة فتحقيقا فتستعوا سلوك طريقها فاحببت ان اعمل لمثرتها كافيا لتردد اتر مبينا لمبهماته ومشكلاته مرموزا لرموزه وكتابا ليزداد بدرغبة الراغب ويعظم باضافته اليه شغف الطالب فاستخرت الله وعملت هذا الكتاب راجيا من الله جزيل الثواب سميته غاية المرام في شرح شرايع الاسلام مقتصرا على فتاوى التردد ات وايضاح الخلافيات من غير التعارف الادلة لتوالي روايات لئلا يملها الناظر مع اضافة ما يليق في الباب من الفروع والتنبيهات ليشرح لها الخاطر هذا مع اني قصير الباع في هذه الصناعة وقليل ما يصحبني من البضاعة لكن اذا تخلت البلاد عن الخيل واذا تعذرت الموارد وعدا الاجن الطحل فاسال الله ان يلهمني فيه الصواب ويعصمني من الخلل والاضطراب وان يجعله جنة واقية في المعاد ونفعه بافادته للطلبة الكرام الجواد بعلي التاليل فوق المراد مقدمة اعلم ان جميع ما ذكره المصنف في هذا الكتاب الا نزر يسير من الروايات والفتاوى من فتاوى الاصحاب والاشبه ما يدل عليه اصول المذهب من اصول المسلم والاذب مثله والتردد ما احتمل الامرين عند والاحوط بعيني الاولوية والاجتناب والاكثر بعيني انا نقابل بالاكثر والاصح ما الاحتمال عنده فيه والاولى هو ترجيح احد قولين متكافئين فالنقل بحجة ما وعلى قولنا ما نرد حديثا لا بعض الفقهاء او بعده عليه ليلا وعلى قول شهرة ما ولا شهرة بين العلماء ولم يبعد عليه ليلا والتخريج هو تعدية الحكم من منطوق به الى مسكوت عنه اما لكون مسكوت عنه اولى بالحكم

صفحهٔ اوّل کتاب "غایة المرام فی شرح شرایع الأسلام" از شیخ مفلح صیمری

صفحهٔ آخر کتاب "سیف الأمة وبرهان الملة" ملا احمد نراقی با مهر او

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله من رفع من اختفض لغرض جنابه وميزه بان جعله من جملة احبائه والصلوة والسلام على نبيك المنعوت بالخلق العظيم المغرى على اتباع ملة ابيه ابراهيم وعلى آله وصحابه الذين نصبوا العوامل استنهم دعائم الاسلام وعلى تابعيهم في احوالهم وهنائهم الكريم وحركاتهم وسكناتهم الى يوم القيمة اما بعد فيقول الفقير الى مولاه الكريم محمد صالح بن ابراهيم بن حسين الاحسائي وفقه الله تعالى للعمل بمرضاته والهمه سلوك سبيل كتابته كان الفقيه الامام ابي عبد الله محمد بن مالك عم النفع بها في سائر الاقطار وسهرت اشتهار الشمس في ازلية النهار لكونها حاوية لما لا بد منه من اهل الفرقة حاجة لهم من الكتب النحوية والصرفية لذلك سهل على الامام العلامة والحبر الفهامة عبد الرحمن بن ابي بكر السيوطي قال الله تعالى له ان يشرح مسئلة ويشير على افهام الطالبين الفيه وحيث جمع نفائس المباحث ودررها وفرائد المسائل وغررها وكنت كثيرا ما اميل الى مطالعته والتامل في معضلاته ومذكريته ومعن نظري في حفظياته المكنونة واجل اجتهادي في روايا حفظياته المصونة وكتب يسنح لي من رموزه وابرز مخبآت كنوزه فخطر لي ان اؤلف بين ما كتبه خوفا من الضياع وان اعلقه لينتفع به الانتفاع ويكمل شرح الكتاب ويكون تذكرة لي عند اولي الالباب ويصير علة متصلا اذا ضرت من اهل الاجداث لقوله صلى الله عليه وسلم اذا مات ابن آدم انقطع عمله الا من ثلثة ومثل ممن وقف عليه من الاخوان الصالح ما كتبه فيه من خطإ ونسيان لينال بذلك الثواب الجزيل من المولى الجليل وما توفيقي الا بالله عليه توكلت وهو حسبي ونعم الوكيل يا احد كل اللهم اي اصمد كل يصمد صمدا كما في الواحد من حديث الصمد قال الزمخشري وهو القائق الوصف بالجميل وكل من صفاته تعالى جميل وغاية جميعها ينتهي في التعظيم من غايته ليس فيها قال البعض المحققين وهذا احد الوجوه انه اختصر منه تذكرا لجلاله الفيوض بالكلف وتذليه بالتهم اذا صلى كما تقدمت الاشارة اليه فيما قدمناه من حرف النداء وعوض عنه اللام المشددة ولهذا لا يجتمعان لان مزيته وهذا المعنى متحاصل هذا الاسم لكن اختص القسم بالطلب وبدخول حرف النداء عليه وفي لام التعريف وتقطع همزته فتقول يا الله وبالتفخيم وقد لغاه فيه لاهم بحذف الف الله وقوله لاهم ان العبد يمنع رحله وطالما منع حلالك والحلال متاع البيت واراد بسكان الحرم واختار الجملة الفعلية على الاسمية لدلالتها على التجدد اذ الفعل دال على الحدث كذلك الا اسمية فانها مسلوبة الدلالة على الحدث وضعا وهذا الكتاب من النعم المتجددة ناسب ان يؤتى فيه بما يدل على التجدد وهذا كلاف كتاب الله العزيز فانه قديم لم يحدث ولم يتجدد فلا اسمية به نسب وفي التعبير بالمضارع فائدة اخرى فان التجدد في الماضي معناه الحصول وفي المضارع معناه الاستمرار يعني ان من شانه ان يكرر ويقع مرة بعد اخرى كما قاله الزمخشري عند قوله تعالى الله يستهزئ

قال الراقم

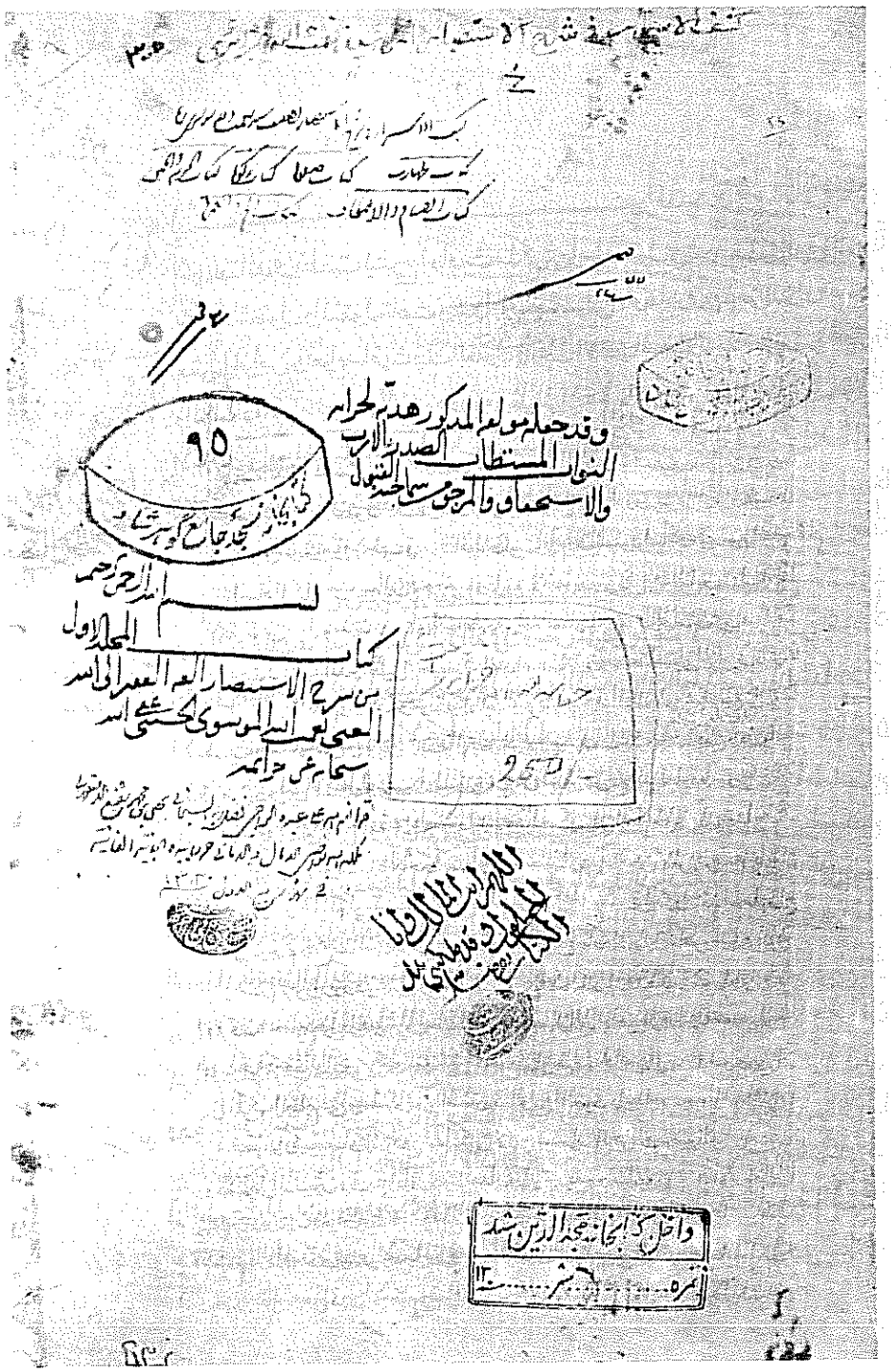
صفحهٔ اوّل کتاب "التعلیقات الصالحیة علی شرح الالفیة" محمد صالح احسائی

٦

بسم الله الرحمن الرحيم

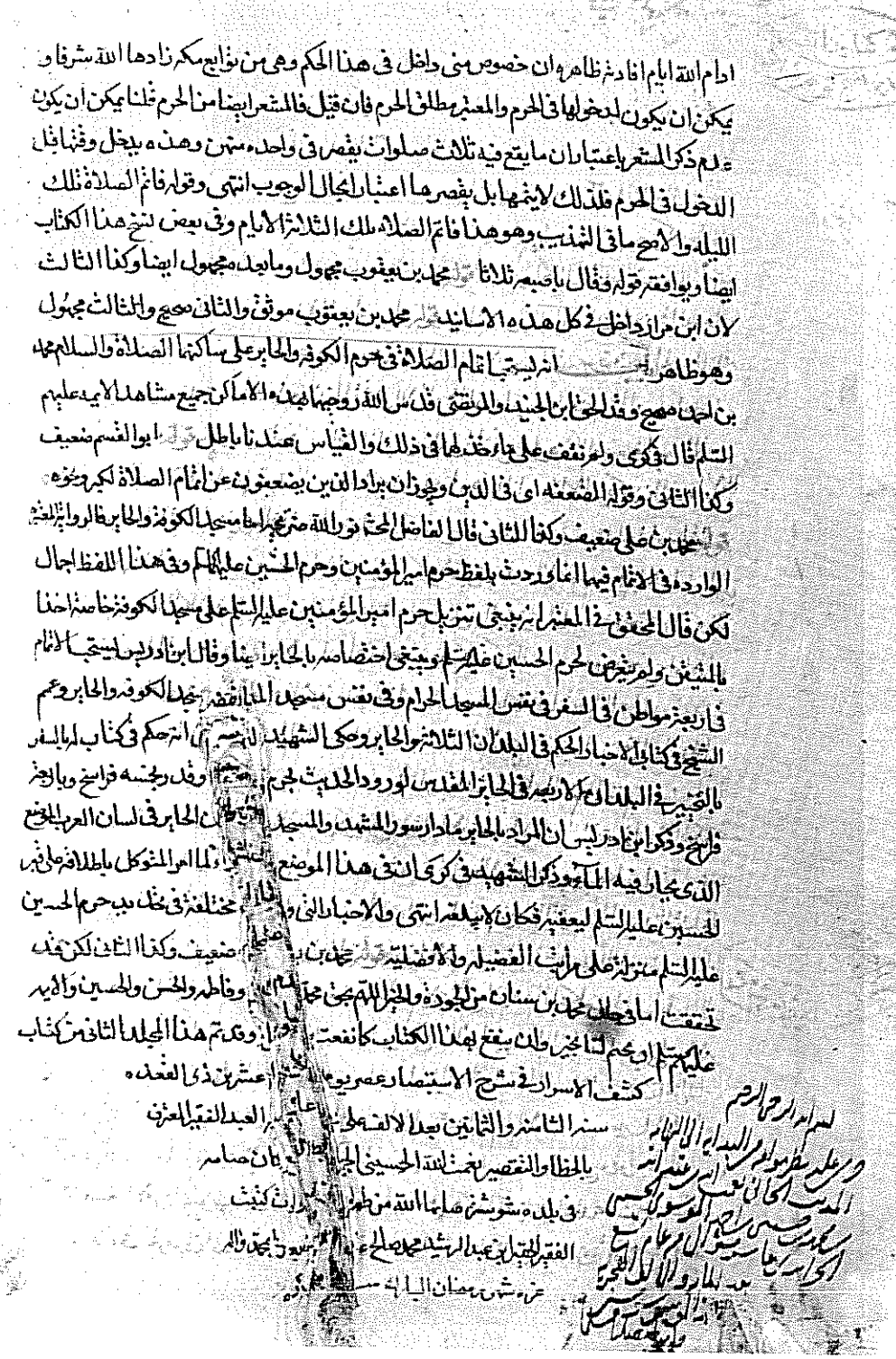
الحمد لله الذي نطقت بشرح احاديث ملكوته عامة العقول وشهدت بكماله في ذاته وصفاته شواهد المعقول والمنقول تاهت في بيداء الوهم سوابق الاوهام وقصرت عن الدنو الى قرب حماه عقول الخواص والعوام سافرت فيك العقول فاربحت الاذعان بالسفر والصلاة على رسوله المعترف الانام واله السادة الكرام البررة سيما ابن عمه ووزيره وخليفته بلا فصل واميره كتاب الله الناطق وولي الله الشافي الامام بالحق امير المؤمنين علي بن ابي طالب عليهم من الله الصلوات ومنا اكل التحيات واشرف الهدايات وبعد فيقول العبد المذنب قليل البضاعة وكثير الاضاعة نعمة الله بن عبد الله الموسوي الحسيني الجزايري عفا الله عنهما مسالك فنون العلوم والاداب وصرف فيها طايب ايام الشباب فرايتها كالعلوم محكمة على منوال الاتقان مربوطا بعضها ببعض من غير تباين انفصال بعضها مبادي وبعضها غايات وبعضها ادراج والاخر منها غايات وبعضها مقدمات وبعضها نتايج ومما انكر ذلك من قصر باعه عن تناول الفنون وبيض لمنزع على من جمع اكثر العلوم باسوء الظنون ويقول يا اخواني اقبلوا على علم الفقه ودعوا ما سواه ولم يدر هذا المسكين ان العلم الحقيقي قد تعداه من تفسير الاحاديث وتبيانها واستنباط الاحكام منها واظهار معانيها وهذا لا يمكن الا لمن عرف من مجاري العلوم وشفى من دوائها الكلوم وجيت وصلت بنا النوبة الى علم الحديث وقرآءته واستنباط ما يحتاج اليه من الاحكام وجمع مقالته رايناه بحرا عميقا وفجرا مضيقا يحتاج سلوكه الى دليل ماهر وحبر ماهر فقطع فيافي مغفرانه مرارا وتردد فيه ليلا ونهارا فلاجرم هجرنا لاجله الديار وقطعنا في تحصيله البراري والبحار فوفق سبحانه بكرمه فوله والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا الى الوقوع على معلمين قد رجعوا بعد الوصول الى غايته فقالوا اركب معنا يا بلغاء انشاء الله الى مثابته فقلت لهم اصيخوا بي جيرتي اني ربح الجزء هذا المركب العظيم حتى اوصلته الى الصراط المستقيم فقالوا ويح التقوى والطاعة صيرتنا الى ما تزري من كثرة البضاعة اركب معنا ولا تكن مع الهالكين فقلت بسم الله الرحمن الرحيم فصرنا عشرة عشرة ووقفنا على الثلاثين وفي سيرنا قد ظننا سدين رابية وقصورا شاهقة ونزهة في رياض انيقة مع غلمان وحور عين فقالوا ارجع بنا فلا الا ان الحي حجري من طيب ثماره واصل ناجي معلما بجلنارة حتى اذا انصرف الى قومه يصدقون بل احمل معي جذوة من النار لعلهم يصطلون فلما وصلنا اليهم وطلبا بين يديهم فالوا هذا مذهب الاحكام وفصل الحلال والحرام لم يوجد لشرح الى هذا الاوان وهم بطلبة انس

وفقه الله تعالى لمراضيه وجعل مستقبل احواله خيرا من ماضيه

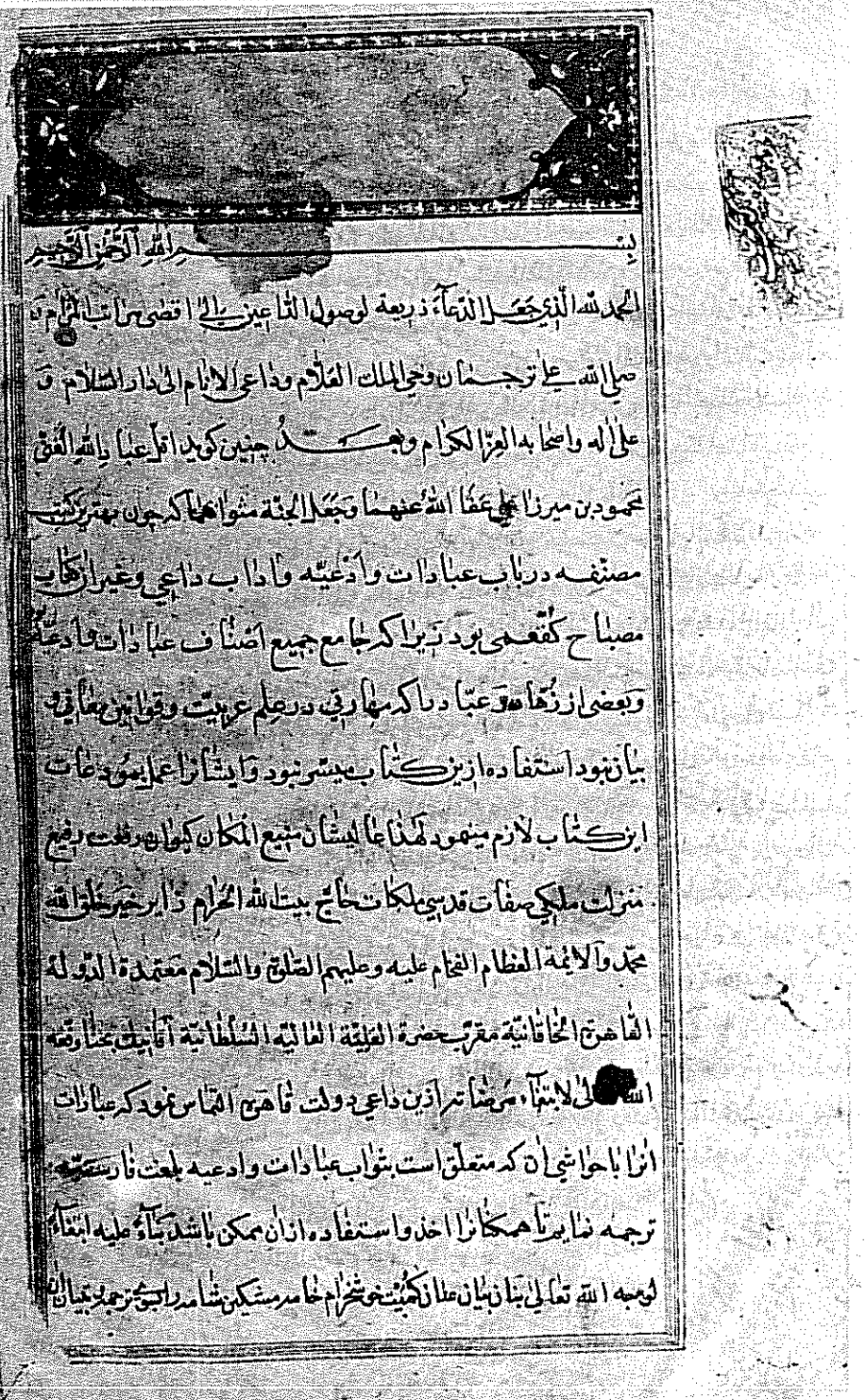

پشت صفحهٔ اوّل کتاب " کشف الأسرار فی شرح الأستبصار "جزائری با نمونهٔ خط او

(شماره ۹۵)

صفحهٔ آخر کتاب "کشف الأسرار فی شرح الأستبصار" جزائری با نمونهٔ خط او

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي جعل الدعاء ذريعة لوصول الداعين الى اقصى مراتب المرام و
صلى الله على ترجمان وحي الملك العلام وداعي الانام الى دار السلام و
على آله واصحابه الغر الكرام وبعد چنين گويد اقل عباد الله الغني
محمود بن ميرزا علي عفا الله عنهما وجعل الجنة مثواهما كه چون بعضي از
مصنفه در باب عبادات وادعيه وآداب داعي وغير ذلك كتاب
مصباح كفعمي بود نيز اكر جامع جميع اصناف عبادات وادعيه
وبعضي از رموز عبادات اكر مهارتي در علم عربيت وقوانين لغات
بآن نبود استفاده ازين كتاب ميسر نبود وايشان را علم بمودعات
اين كتاب لازم ميشود لهذا ايشان بتتبع المكان كه بوقت رفتن
منزلت ملكي صفات قدسي ملكات حاج بيت الله الحرام زاد الله شرفا
محمد والائمة العظام القمام عليه وعليهم الصلوة والسلام معتمدة الدولة
القاهرة الخاقانية مقرب حضرة القبلة العالية السلطانية اقا بيك خلد الله
الى الابد آمين مرضاتر ازين داعي دولت قاهره نمود كه عبادات
انرا باحواشي ان كه متعلق است بثواب عبادات وادعيه بلغت فارسي
ترجمه نمايد تا همكان را اخذ واستفاده ازان ممكن باشد بنا عليه ابتغاء
لوجه الله تعالى بتان بيان عالان كه بيت خوشخرام خامه مستكين شامه را بسوي ترجمه بيان ان

صفحهٔ اوّل " ترجمهٔ مصباح اكفعمي " محمود بن ميرزا علي
(شماره ۹۷)

صفحهٔ اوّل کتاب " ابومسلم نامه"

که داده اید از من بگیرید پیغمبر گفت که ای خواجه خوب کار در بند نادان شد
که از من امانت میطلبی تو قدر و ارزش نیستی خدا تعالی این گوهر مقصود من رساند
که همیشه در آرزوی آن بودم سید اسد و جلیمه خاتون فرزند من اند کسی که
خدمت آنها بجا می آرد بر او فرض است از من او حرام است و من مال و جان خود را
فدای ایشان کرده ام پس خواجه خوب کار در بندی بسیار زار و تضرع کرد
خواجه قبول نکردند پس بهمان قانع شد که خواجه فرمودند در هفته یک روز جلیمه
خاتون در خانه شما بیاید خواجه خوب کار در بندی را رخصت کردند او در خانه
خود آمد خاطر خود جمع کرده بنشست القصه شما فضلی از واقعات سید اسد و عمر
بشنوید چون ایشان از پیروشاهجهان العزکرده راهی شدند منزل در منزل
در مراحل آب تلخ و شیرین نوش کرده بعد از مدت مدید و عهد بعید رانده بر
بشته بلندی برامدند دیدند شهر معظمی طاق و رواق و مدرسه پیش طاق عالی نمودار
شد قلعه که ماه تابانی کشیده و بند در کمیت زین استوار کرده و غلغله مردم
برین طاس نیلگون بچیده هوات قلعه نمودار شد و به بدیهه باره قریه و قصبه
باغ جهار باغ نمودار شد و درون آن شهر درآمدند و چون در رسته بازار می
آمدند عجب شهر معظمی دیدند تا بجائی که در طاق جلوخانه حجار رسیدند دو سوار
از بالای اسپ فرو زامدند و در بارگاه حجار آمدند و آمده تعظیم بجا آوردند حجار
دید که هر دو جوان شایسته اند حجار پرسید که شما چه کس اید گفتند که ما هر دو سید
زاده ایم حجار گفت چه نام دارید گفتند سید اسد و سید عمران و از برای نوکری آمده ایم
حجار پرسید که اصل شما از کجاست سید سعید جواب داد که اصل ما از ملک عربستان
است پرسید که در ملک عربستان دو قبیله است شما از کدام قبیله هستید گفتند که ما از قبیله
بنی هاشم و آل بیت ما از قبیله بنی طی پس حجار بسیار خوشوقت شد و امر کرد که اسپهارا

عَلَى اطَاعَتِهِ وَالْمُجَانَبَةِ لِمَعْصِيَتِهِ فَإِنَّ غَدًا مِنَ الْيَوْمِ قَرِيبٌ مَا
اَسْرَعَ السَّاعَاتِ فِي الْاَيَّامِ وَاَسْرَعَ الْاَيَّامَ فِي الشُّهُورِ وَاَسْرَعَ
الشُّهُورَ فِي السَّنَةِ وَاَسْرَعَ السِّنِينَ فِي الْعُمُرِ
وقع الفراغ من تبييض الجزء الاول من
كتاب نهج البلاغة المنتزع من كلام امير المؤمنين
وسيد الوصيين على ابن ابيطالب عليه الصلوة
والسلام على يدي محرره اضعف العباد
الراجي عفو ربه الغني محمد علي الحسيني
في ليلة الحادي والعشرين من شهر
ذي القعدة من شهور سنة ١٣٠٧ من الهجرة
بحق محمد وآله الطاهرين
عرضت على الحضرة
ابو المكارم

نمونهٔ کتاب نهج البلاغه

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة على محمد وآله الاكرمين

ومن خطبة له عليه السلام فمن الايمان ما يكون ثابتا مستقرا

في القلوب ومنه ما يكون عواري بين القلوب والصدور الى اجل

معلوم فاذا كانت لكم براءة من اجل فقفوه حتى يحضره الموت

فنعد ذلك وقع حد البراءة والهجرة قائمة على حدها الاول

ما كان لله في هذه الارض حاجة من مستسر الامة ومعلنها الا وقع

اسم الهجرة على احد الا لمعرفة الحجة في الارض فمن عرفها

واقر بها فهو مهاجر ولا وقع اسم الاستضعاف على من بلغته الحجة

فسمعها اذنه ووعاها قلبه ان امرنا صعب مستصعب لا يحتمله

الا ملك مقرب او نبي مرسل او عبد مؤمن امتحن الله قلبه بالايمان

ولا تجد بيتنا الا صدورا امينة واحلاما رزينة ايها الناس

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي دانت لعزته الجبابرة وتضعضعت دون عظمته الأكاسرة

وانضحت الأعلام على التفرد بإلهيته وتحيرت الأوهام في كنه ملوكيته

وأنطق العقول المنبسطة عن عقال الفضل فهي تعرب بواضح البيان عن

صمدية وأعجم ألسنتها عن أن تفوه بما يكشف عن لب ماهيته فهو الظاهر

لها ببدائع صنعته الباطن عن أن يحاط علم بحقيقته سبحانه من إله ما

أعظم شأنه وأرفع برهانه ثم أفضل الصلوة وأزكى السلام على نبيه المصطفى محمد

سيد الأنام وعلى عترته الكرام أئمة الإسلام وبعد فقد تحقق أن

العلم أنفس ما يتنافس فيه أنفس العاقلين وأشرف ما يرغب فيه قلوب الراغبين

إذ به قوام الدنيا والدين ونظام العالمين ولما مسالك لا بد لطالبه أن يسلكها

كي يحصل أمانيه ويدركها من أمم طرقه سلوكا الوقوف على حقايق كلام

العرب والعثور على دقايق ما يرمزون به في محاوراتهم من الكلم والنخب

إذ يطلع على بدائع معاني كتاب الله العزيز وروائع مبانيه المشهود لها

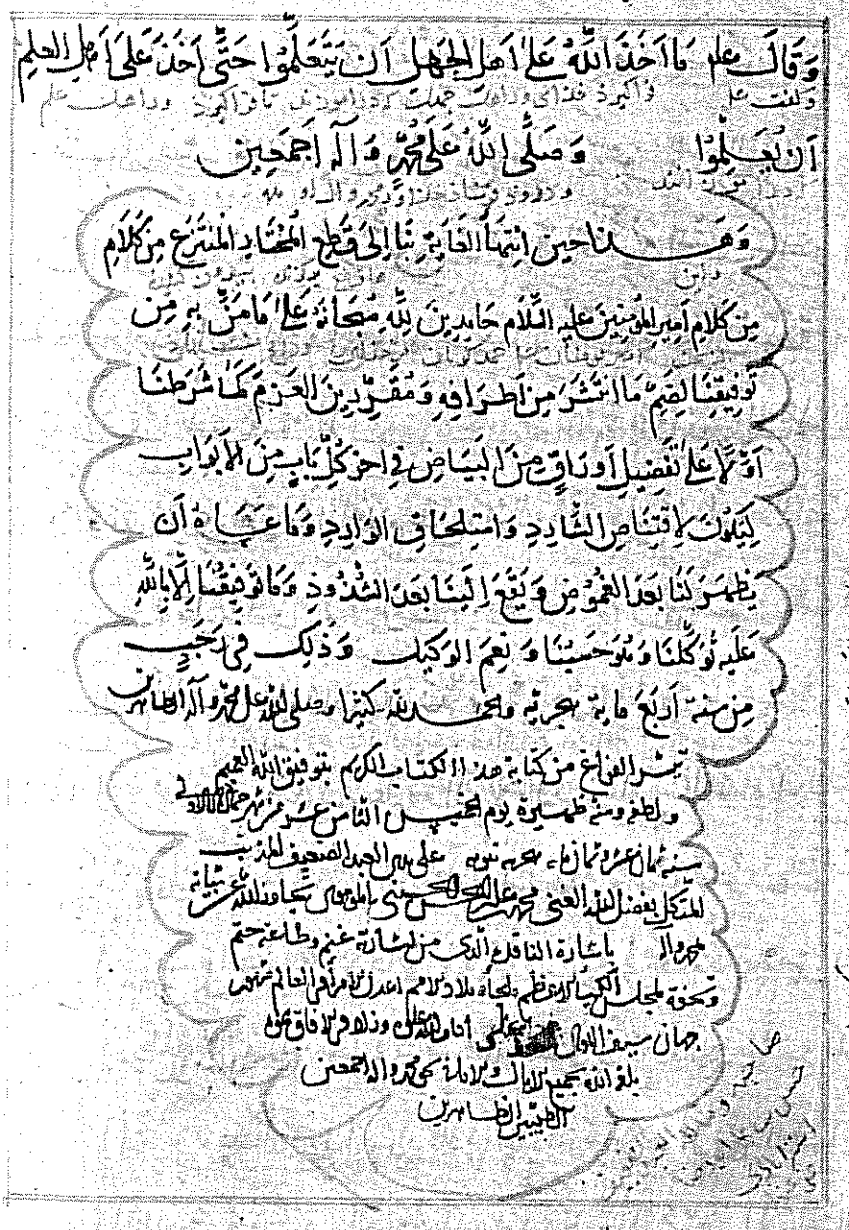
بالتبريز وهكذا على أسرار كلام سيد المرسلين والأيمة الطاهرين الصحابة

والتابعين وقد جرت العادة بأن يؤنس طبع المتشوف إلى ما هنالك ويخرج

ذهن

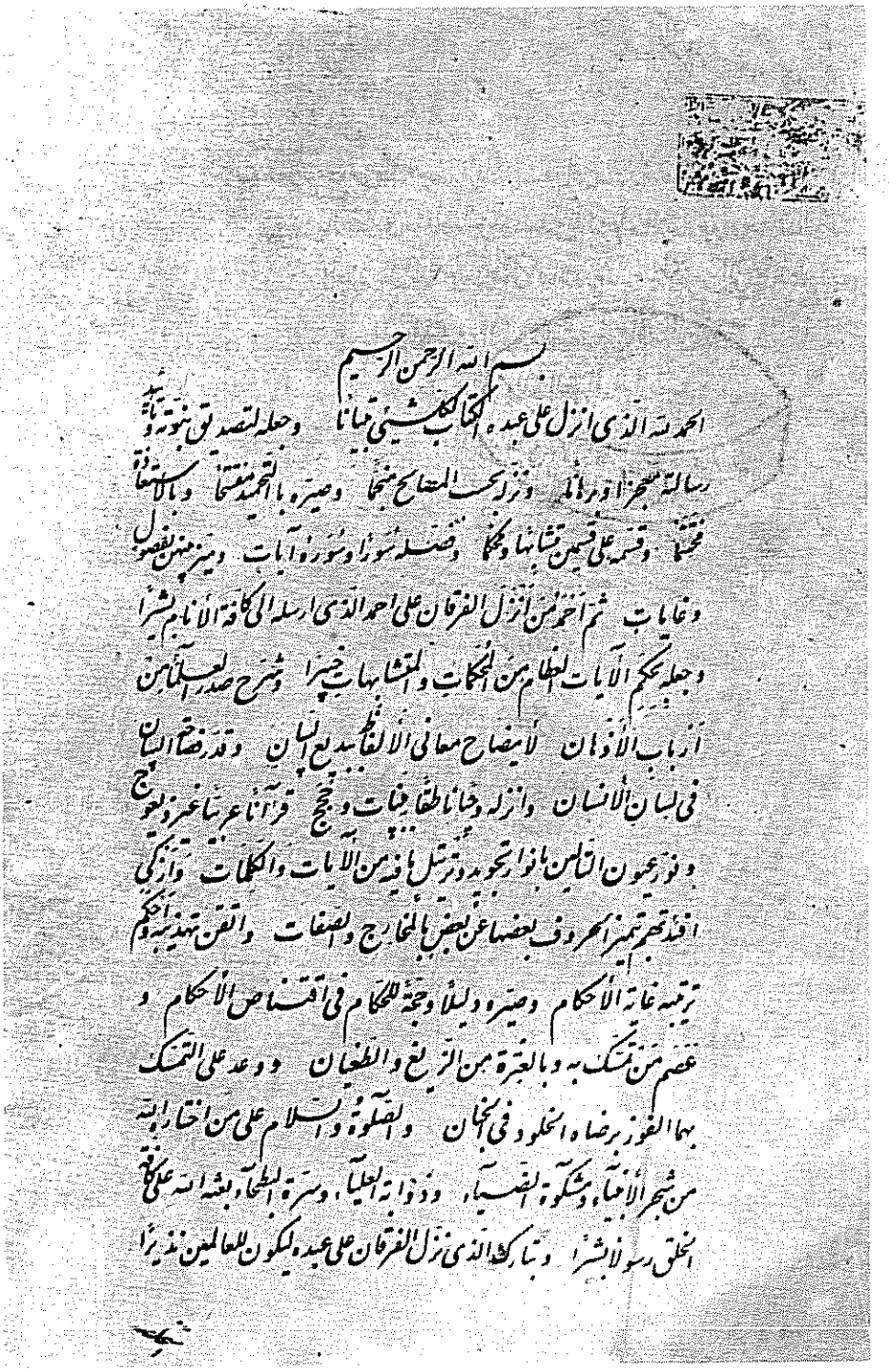
صفحهٔ اول " انوار العقول " کیدری

(شماره ۱۰۴/۲.۵)

صفحهٔ آخر "نهج البلاغه" با اجازهٔ سماع و خط مجلسی

(شماره ۱۰۴/۱)

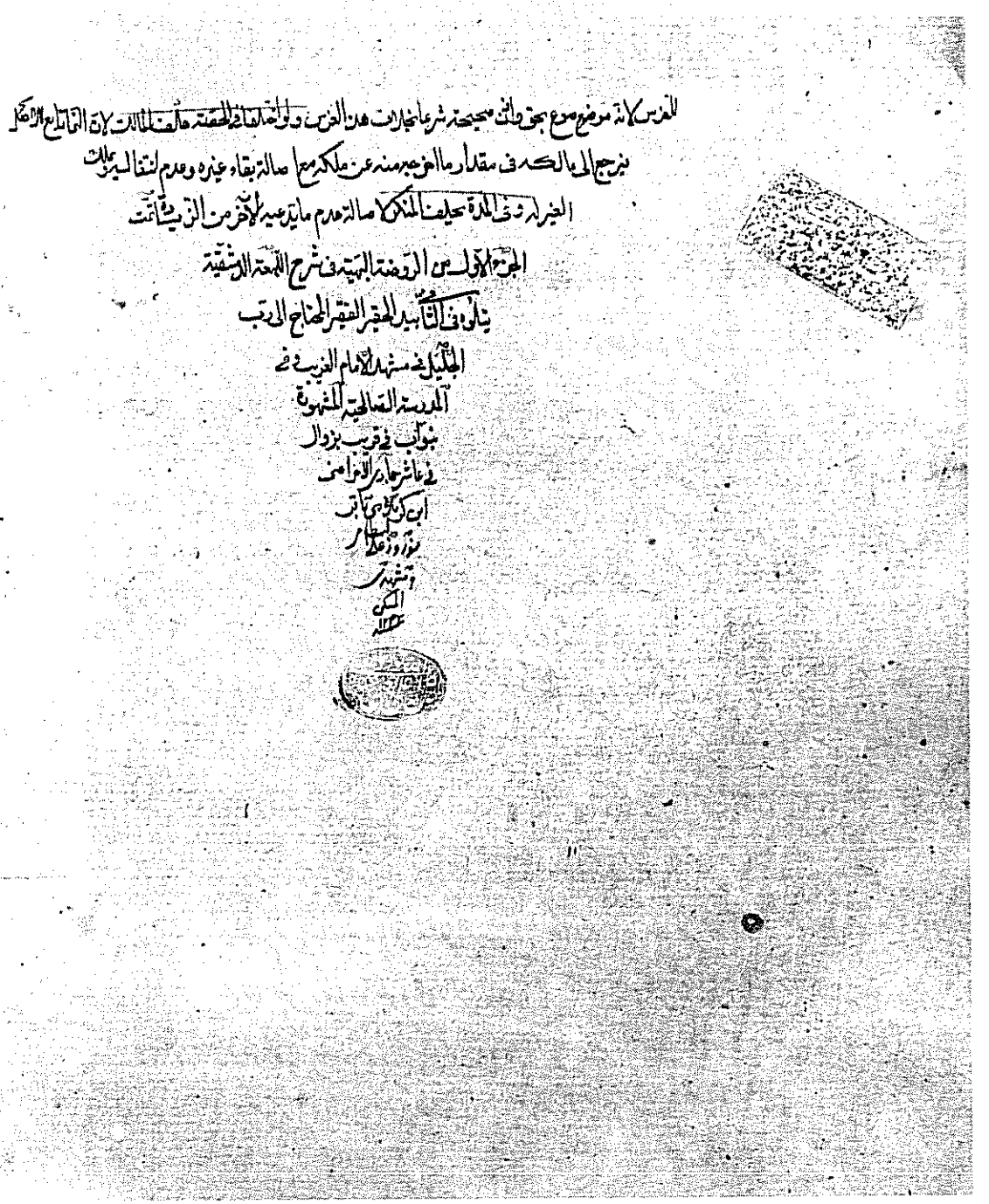

بسم الله الرحمن الرحيم

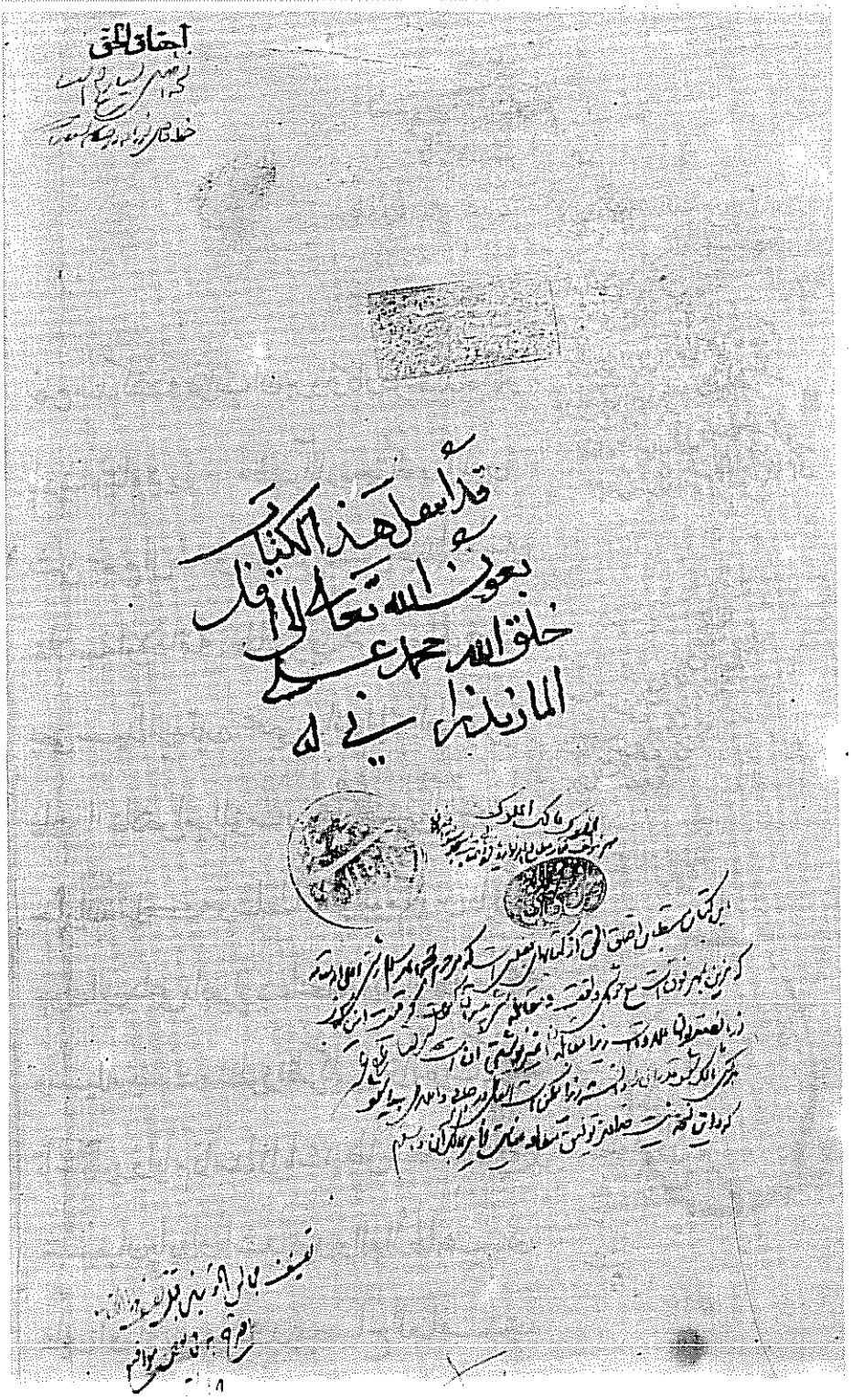
الحمد لله الذي انزل على عبده الكتاب ولم يجعل له عوجا قيما وجعله لتصديق نبوته وتأييد رسالته معجزا دائما وانزله بحبل المتانة محكما وصيره بالتحميد مفتتحا وبالاستعاذة مختتما وقسمه على قسمين متشابها ومحكما وفصله سورا وسوره آيات وميز بعضه بفصول وغايات ثم احكم من انزل الفرقان على احمد الذي ارسله الى كافة الانام بشيرا وجعله محكم الآيات لعظام من المحكمات والمتشابهات خبيرا وشرح صدر لسانا من ارباب الاذان لايضاح معاني الالفاظ بديع البيان وقد فصح اللسان في لسان الانسان وانزله قرآنا عربيا غير ذي عوج ونور عيون الناظرين بانوار تجويد وترتيل ما فيه من الآيات والكلمات وازكى افئدة تحبر تحبيرا لحروف بعضها عن بعض بالمخارج والصفات والقن تهذيبه واحكم ترتيبه غاية الاحكام وصيره دليلا وحجة للحكام في اقتناص الاحكام وعصم من تمسك به وبالعترة من الزيغ والطغيان ووعد على التمسك بهما الفوز برضاه الخلود في الجنان والصلوة والسلام على من اختاره الله من شجر الانبياء ومشكوة الضياء وذؤابة العليا وسرة البطحاء بعثه الله على فترة الخلق رسولا بشيرا وتبارك الذي نزل الفرقان على عبده ليكون للعالمين نذيرا

آغاز کتاب: "مفاتیح التنزیل" سلطان القراء

(شماره ۱۱۳)

للعرس لانه موضع موضع بحق وانت مصحته شرعا بخلاف هذا العرس ولو اختلفا فالحصة هالف لما ثبت لان التابع لا يكون
يرجع الى مالك في مقدار ما انتفع به منه عن ملكه مع اصالة بقاء غيره وعدم انتقاله اليه
الغيره في المدة يحلف المنكر اصالة عدم ما يدعيه الآخر من الزيادة
الجزء الاول من الروضة البهية في شرح اللمعة الدمشقية
تأليف الشيخ زين الدين الفقير المحتاج الى رب
الجليل الشيخ مشهد الامام الغريب في
المدرسة العالمية المشهورة
بنواب في قريب بزوال
في عاشر هابر الاوامن
ابن كن كاي تاب
منوزوز علا بسطام
امشهد
الكن
عفا الله

صفحهٔ آخر شرح لمعه بخط ملانوروز علی بسطامی بامهر او

پشت صفحهٔ اوّل کتاب " احقاق الحق " قاضی نوراللّه بامهر حجة الأسلام رشتی

بهم مند کشته ثواب آن بروز کار فرخنده آثار

پادشاه پناه دین — مظهر آثار رحمة للعالمین

ثمن شجرهٔ آل طه و یس گل گلشن خاندان طیبین

خلاصهٔ اولاد ائمهٔ طاهرین مروج مذهب

بحق سید المرسلین محیی مراسم ابائه الطاهرین

غلام اخلاص امیر المؤمنین شاه صفی حسینی الموسوی

خلد الله ملکه و سلطانه الی یوم الدین فایز گردد

چون این داعی را بغیر از دعا تحفهٔ و بغیر از ائمهٔ هدی

وسیله نیست منظور نظر کیمیا اثر اشرف گردد

تا شهور و ایام را مدار باشد ظل سلطنت بر سر

شیعیان پایدار باشد بمحمد و آله الطاهرین

و این اوراق مسمی شد بمصباح العابدین

صفحهٔ اوّل کتاب "مصباح العابدین" سیدزین العابدین حسینی

(شماره ۱۱۷)

كتاب المحرر
للرافعي

بسم الله الرحمن الرحيم

سبحانك اللهم وبحمدك اسبحك بكرة واصيلا واحمدك على وفور نعمائك والائك

وأصلي على محمد الذي اصطفيته من البرية واخصصته بالكرامة واسئلك ان تجعلني مع الذين

انعمت عليهم من النبيين والصديقين والشهداء والصالحين وحسن اولئك رفيقا

واستوفقك لما عمدت من نظم مختصر في الاحكام محرر عن الحشو والتطويل ناص على ما

هو المعظم من الوجوه والاقاويل مفرغ في قالب مذهب الجملة والتفصيل مخرم التفريع والاصل

وارغب اليك في تسهيل هذا المرام بحمدك بفضلك العظيم وتقبله مني انك انت السميع

العليم

كتاب الطهارة

قال الشافعي رضي الله عنه

وانزل لنا من السماء ماء طهورا ولا يجوز رفع الحدث ولا ازالة النجاسة الا بالماء ويشترط

في رفع الطهارة وصفان احدهما ان يكون مطلقا وهو الذي يقع عليه اسم الماء بلا اضافة فماء الورد

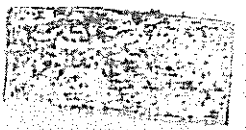
والشجر ليس بطهور وكذلك ما تغير بما طرحه ما يستغنى عنه بحيث لا يسمى ماء الا باضافة الى ما

غيره كماء الزعفران والدبس ولا باس بالمتغير بنفسه لطول المكث ولا بالمتغير بغير الا يسع وقوع

الاسم عليه وهو المتغير قليلا ولا بالمتغير بالطين والطحلب وما يكون في مقر الماء وممره وكذلك المتغير

صفحهٔ اول "المحرر" رافعی

(شماره ۱۲۲)

عن ابي الحسن الرضا عليه السلام قال نزلت الانعام جملة شيعها سبعون الف ملك هم رجل بالتسبيح والتهليل والتكبير فمن قرأها سبحوا الى يوم القيامة وروى جابر عن النبي صلى الله عليه وآله قال من قرأ ثلاث آيات من اول سورة الانعام الى قوله وهم يعدلون وكل الله به اربعين الف ملك يكتبون له مثل عبادتهم الى يوم القيامة وينزل ملك من السماء السابعة ومعه مرزبة من حديد فاذا اراد الشيطان ان يوسوس له او يوحي في قلبه شيئا ضربه بها ضربة الحديث

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي خلق السموات والارض اخبار بانه تعالى حقيق بالحمد ونبه على انه المستحق له على هذه النعم الجسام جهالهم بالمحمد ليكون حجة على الذين هم بربهم يعدلون وجمع السموات دون الارض وهي مثلهن لان طبقاتها مختلفة متفاوتة الأبعاد والحركات وقدمها لشرفها وعلو مكانها وتقدم وجودها الحسن عن الصادق عليه السلام الحمد لله الذي خلق السموات والارض رد على الدهرية الذين قالوا ان الاشياء لا بدء لها وهي فاتحة وجعل الظلمات والنور ايجاد او ايجاد فيه معنى التضمين ولذلك عبر عن احداث النور والظلمة بالجعل تنبيها على انهما لا يقومان بانفسهما كالزمنة الثوابت وجمع الظلمات لان المراد بالظلمة الضلال وبالنور الهدى والهدى واحد والضلال متعدد وتفردهما لتقدم الاعدام على الملكات ومن زعم ان الظلمة عرض بضاد النور اضمحل بهذه الاية ولم يعلم ان عدم الملكة كالعمى ليس صرف العدم حتى لا يتخلق بالجعل الاحتجاج عن الصادق عليه السلام رد على الثنوية الذين قالوا النور والظلمة هما المدبران ثم الذين كفروا بربهم يعدلون رد على مشركي العرب الذين قالوا ان اوثانا الهة التهذيب عن ابي عبد الله عليه السلام اذا قرأت الذين كفروا بربهم يعدلون ان يقول كذب العادلون بالله في قوله بربهم تنبيه على انه خلق هذه الاشياء اسبابا لكونهم وبعثهم فمن حقه ان يجعلها والكفر والباء على الاول وهو ان يعطف ثم الذين على الحمد لله متعلقة بكفروا وصلة يعدلون محذوفا اي يعدلون عنه ليقع الانكار على نفس الفعل وعلى الثاني وهو عطفه على قوله خلق متعلقة بيعدلون والمعنى ان الكفار يعدلون بربهم الاوثان اي يسوونها به هو الذي خلقكم من طين ايتداء خلقكم فان المادة الاولى وان آدم الذي هو اصل البشر خلق منه او خلق اباكم فحذف المضاف الكافي عن السجاد عليه السلام خلق الله النبيين من طينة عليين خلق قلوبهم وابدانهم وخلق قلوب المؤمنين من تلك الطينة وخلق ابدان المؤمنين من دون ذلك وخلق الكفار من طينة سجين فمزج بين تلك الطينتين فمن هذا يلد المؤمن الكافر والكافر المؤمن ومن هنا يصيب المؤمن السيئة والكافر الحسنة وجعل الظلمات والنور جعل بمعنى المفعول واحدا اذا كان بمعنى احدث وانشأ كقوله وجعل الظلمات والنور والى معنى ايجاد اذا كان بمعنى صير والفرق بينه وبين الخلق والجعل ان الخلق فيه معنى التقدير وذا الجعل معنى التضمين كانشأ شيئا من شيء او صير شيئا شيئا او نقله من مكان الى مكان ومن ذلك جعل منها زوجها وجعل الظلمات والنور لان الظلمات مفرد لاجرام المتكاثفة والنور مفرد لانها اقراد النور فالمقصد الى الجنس او لان الظلمات كثيرة لانها من جنس مراتب اجرام الاوظل وظل هو الظلمة

صفحهٔ آخر " منتخب التفاسیر " شوشتری

كتاب المجموع الرائق
من مؤلفات السيد الجليل والعالم
النبيل السيد هبة الله بن علي
الحسني الموسوي رحمه الله

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين وعليه نتوكل

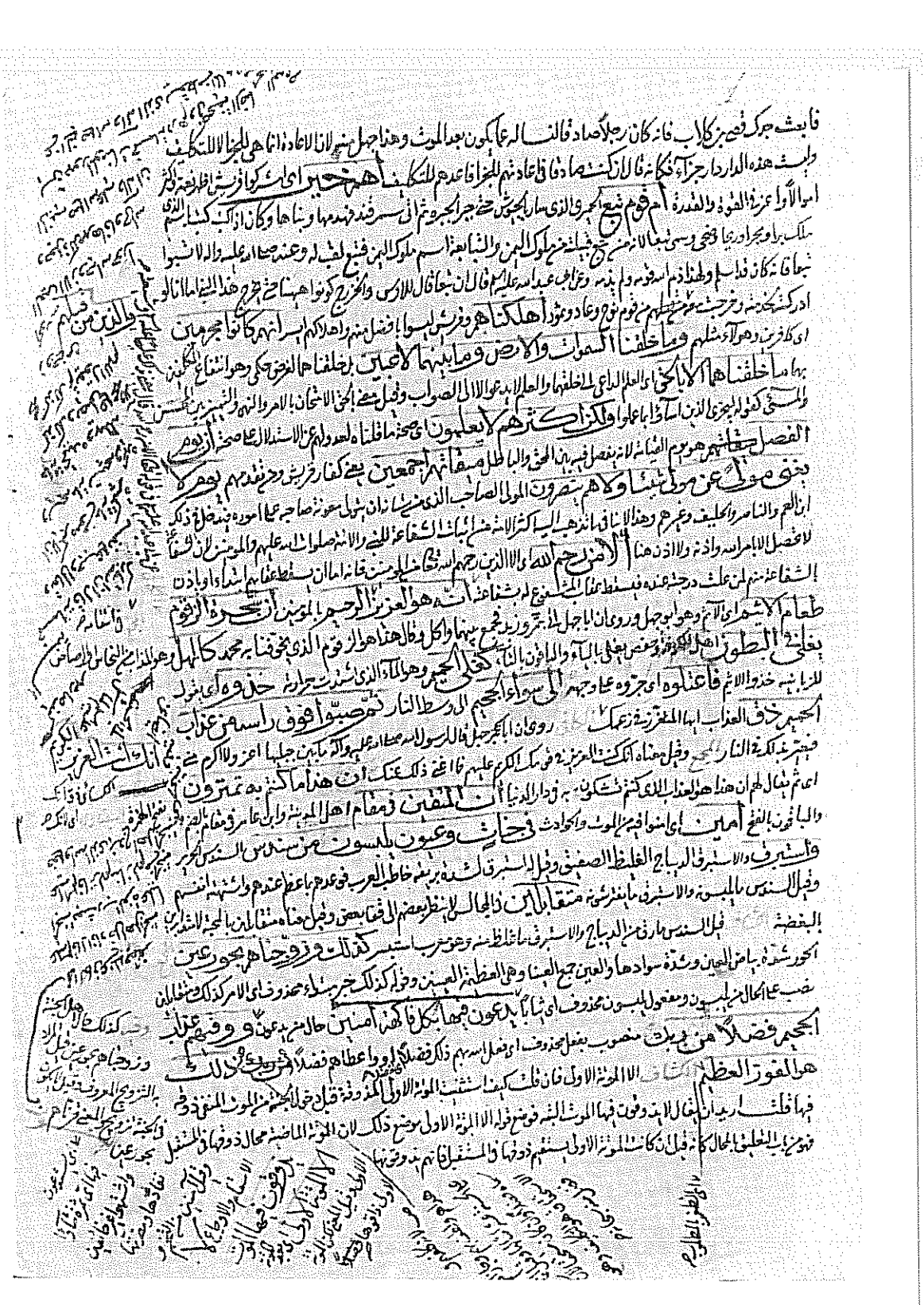
الحمد لله خالق الأمم وبارئ النسم ومظهر الوجود من العدم العالم بالعلم علم الإنسان العالم بالأشياء المنزه عن البنين والأبناء والآباء وصلواته على نبيه المجتبى والمراهل الجباء الأئمة النجباء وسلامه ويعد فاني نظرت في بعض الكتب السالفة عن الفضلاء الخطباء والسادة النبلاء المقدسين والقادة العلماء المبصرين اثرت ان اجمع من بعض ما صنفوه وسيقوا الى حميد القول وعرفوا الحجر وحققوه وساقوا معاشره وضفوه ورووه ليحل ذلك وتتلوه من منافع ايات القرآن الكريم وما يجوز من العوذ والحروز والواردات وما ينشق من طب الأئمة الزهر ذلك عن النبي صلى الله عليه وآله البدر ومعرفة الفرائض الشهير وصحة اعتقاد الامامية والمقنع في الإمامة والاخبار النبوية وانساب النبي والأئمة عليهم السلام وتواريخهم ومواضع ولادتهم ووفاتهم ومحل اقامتهم وعدد اولادهم ونقش خواتيمهم وما ورد فيهم من المكارم والفضائل والمراثي والدلائل وذكر مقتل الحسين ومصاحبهم وصحبة زوارهم الى مشاهدهم من الزيارات ومختصر الجوامع والبلاغات وذكر الممالك والسلطنة وذكر الآداب الدينية واللوازم الدنياوية ومعاني السنة والأحوة ونوادر الحكايات وقليل من الأشعار ونبذ من الخواص والآداب وخصائص الأحجار وما ينتفع به من الدعا المستجاب وما يجتمع به المتهجد على الناظر فيه سائر وسر فيه شيعتنا يهتدي به وينتفع به دنيا ودنيا واخرة وينتفع حامله من حمل كتاب كثيرة وقد سميته بالمجموع الرائق من ازهار الحدائق والله الهادي الى اسهل الطريق وبيده ازمة التوفيق

الباب الأول في منافع قرآن الكريم وما ورد من طب الأئمة عليهم السلام سحر الحمل من وراء في كبر اذا عطس

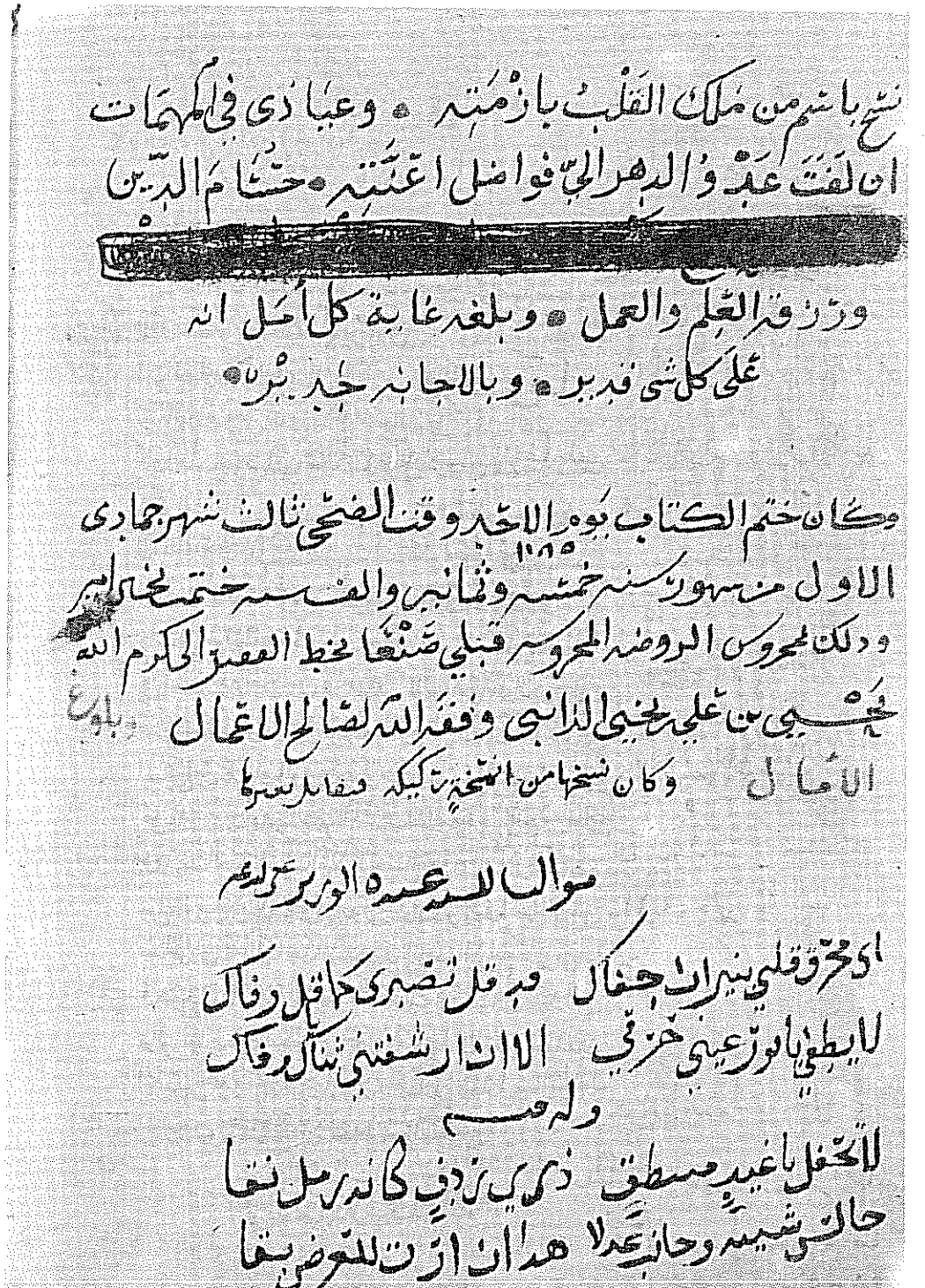
صفحهٔ اوّل کتاب "مجموع الرائق من ازهار الحدائق" تألیف سید هبة الله موسوی

اللهم اني اعوذ بك ان اضل او اضل او اضل او اذل او
اظلم او اظلم او اجهل او يجهل علي اللهم اني اسئلك فواتح
عافيتك وصبرا على بليتك وخروجا من الدنيا الى رحمتك اللهم
حرزني واجرني اللهم حسنت خلقي حسن خلقي اللهم انك
تحب العفو فاعف عني اللهم اغفر لي ما اخطأت
وما تعمدت وما اسررت وما اعلنت وما جهلت وما علمت
اللهم اني اعوذ بك من سرورهم واذنابك من شرورهم
بك احاول وبك اقاتل وبك اصول اللهم قني واقية كواقية
الوليد اللهم اذقت اول قريش نكالا فاذق اخرهم
نوالا اللهم بارك لامتي في بكورها اليك انتهت الاماني يا
صاحب العافية رب تقبل توبتي واغسل حوبتي واجب
دعوتي اللهم اني اسئلك عيشة سوية و
ميتة تقية ومردا غير مخزي ولا فاضح برحمتك
يا ارحم الراحمين وصلى الله على خير خلقه وحبيبه
محمد واله وعترته الطيبين الطاهرين
المعصومين اجمعين قد وقع الفراغ من تسويد و
بعون الله الملك الوهاب ضحوة يوم الجمعة
من شهر ربيع الطف السنة سبع وسبعون
الف من هجرة النبوية الاحمدية المصطفوية المحمدية

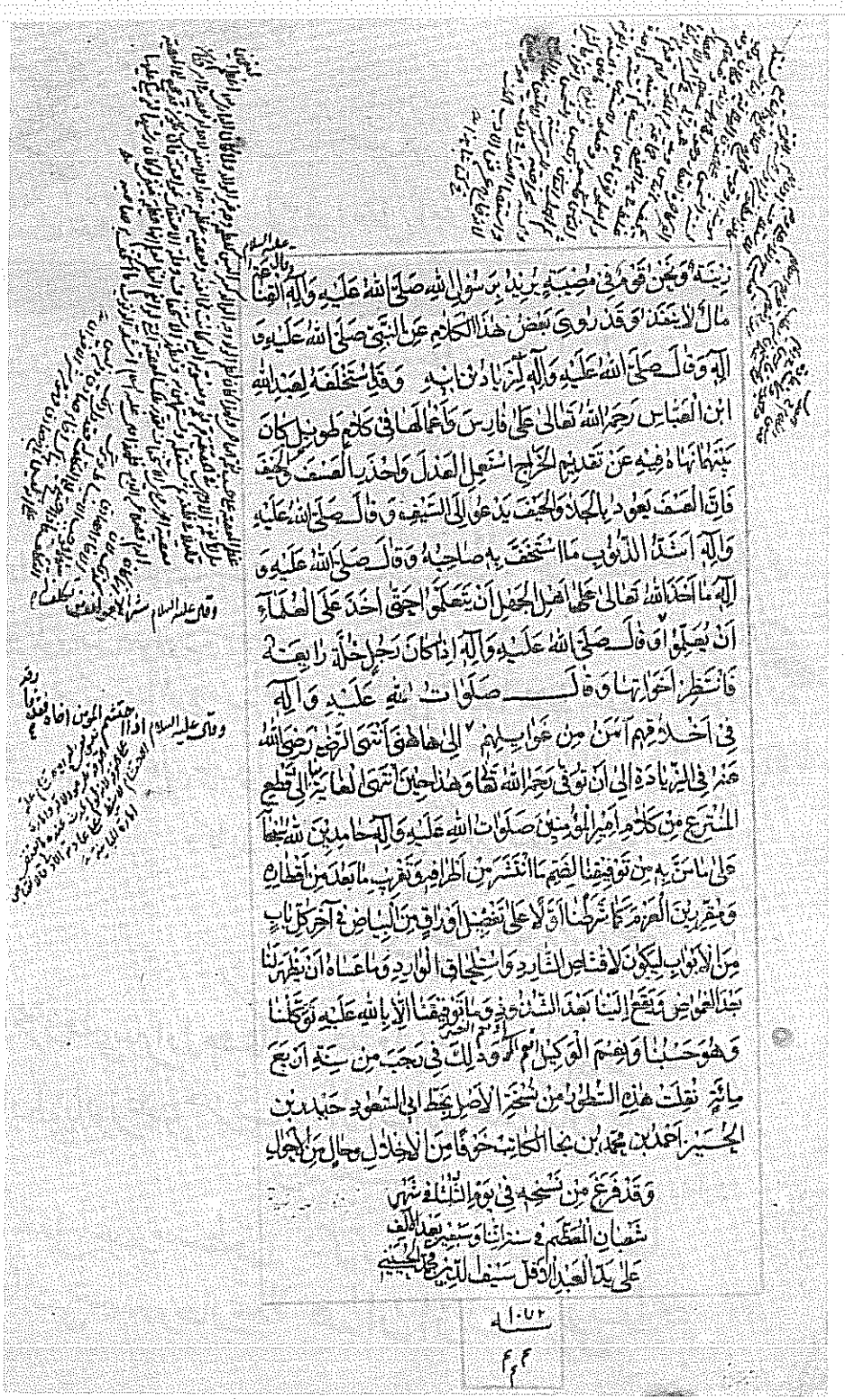
صفحهٔ آخر کتاب "مجموع الرائق من ازهار الحدائق" تألیف سید هبة الله موسوی

نمونهٔ از جلد دیگر " منتخب التفاسیر " شوشتری،

صفحهٔ آخر کتاب " قلائدالعقیان " فتح‌بن خاقان

صفحهٔ آخر نسخ البلاغه

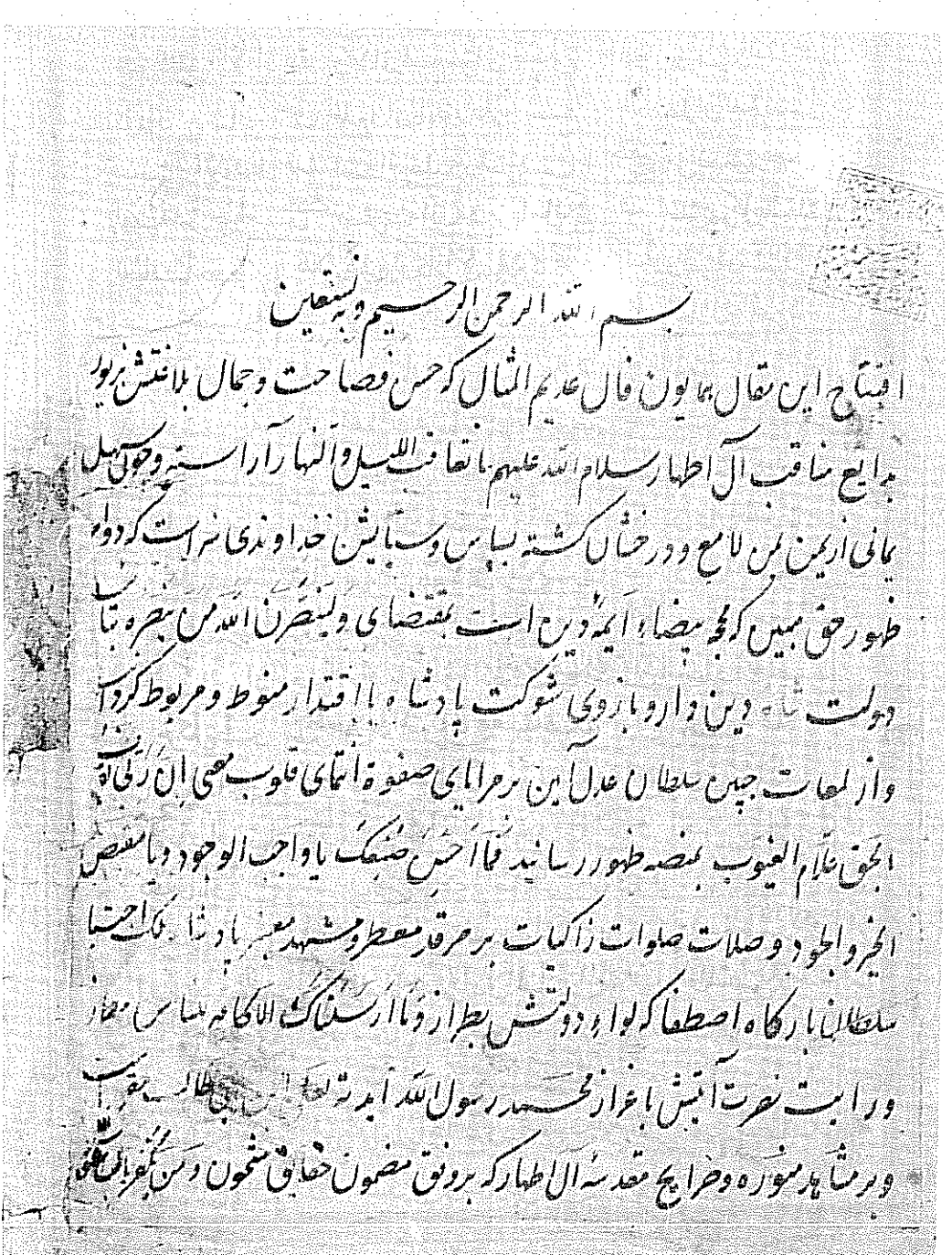
وآله ومواساتهم ومعاونتهم والجهاد معه وقيل هو صلة الرحم ثم ذكر هذه الوجوه
وقيل هو ما يلزم من صلة المؤمنين بان يتولاهم وينصروهم ويذبوا عنهم
ويدخل فيه صلة الرحم وغير ذلك ويخشون ربهم اي يخافون عقاب ربهم
في قطعها ويخافون سوء الحساب روي هشام بن سالم عن ابي عبد الله عليه
السلام قال سوء الحساب ان يحسب عليهم السيئات ولا تحسب
لهم الحسنات وهو الاستقصاء وفي حديث آخر ان سوء الحساب
المناقشة فيها فقال انفقه على ولده تقدم هذا الحديث في باب الاقرار
في المرض مشروحا مفصلا تم المجلد السابع من كتاب غاية
المرام في شرح تهذيب الاحكام وسلوه انشاء الله تعالى
المجلد السادس من كتاب الفرائض فالمحرر

~~هذه الاحرف سوقف~~
~~الكتاب~~
~~المدت~~

صفحهٔ آخر کتاب " غایة المرام فی شرح تهذیب الأحکام "جزائری

لهم على الاصح وحيث آتينا بما قصدناه ووفينا بما وعدناه فلله الحمد الذي جعلنا
عند تبدد الاهواء وتعدد الآلاء من المتمسكين ومذهب اعظم العلماء استحقاقا
للعلى واكرام النجباء اعرافا في مشرق الامهات ولآباء المشرعين من شكات الضلالة
المتفرعين عن خاتم الانبياء وسيد الاوصياء اظهر عظماء الامام فهما وبيانا واكثر
علماء الاسلام علما وعرفانا المخصوصين بالنبوة من منصب النبوة المختارين للامامة
من فروع صاحب الاخوة الذين امر الله سبحانه بمودتهم وحيث رسوله صلى الله عليه وآله
على التمسك بهم والعمل بسنتهم حتى قرنهم بالكتاب المجيد الذي لا يأتيه الباطل من بين
يديه ولا من خلفه تنزيل من حكيم حميد وتنزيله يقضيه لكي يجعلهم ممتكن
وان يجعلنا من حصا شيعتهم الداخلين في شفاعتهم انه ولي ذلك
والحمد لله رب العالمين قد فرغ تسويد الجلد الثاني من كتاب المستطرف
بشرايع الاسلام في معرفة الحلال والحرام على وفق المرام بتوفيق
الملك العلام على يد الفقير الحقير ابن محمد قاسم محمد نصير
شيرازي اللهم اغفر ذنوبهما واستر عيوبهما فانك
قادر على ما تشاء وذلك في يوم الاحد من شهر
شعبان المعظم سنه اربع وسبعين
بعد الف من هجرة النبوية الف
الف صلوة والف الف سلام
والحمد لله رب العا
لمين و
السلم
الاكرام

صفحهٔ آخر "شرایع الأسلام"

بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین

افتتاح این مقال همایون فال عدیم المثال که حسن فصاحت و جمال بلاغتش بزیور بدایع مناقب آل اطهار سلام الله علیهم ما تعاقب اللیل و النهار آراسته و چون سهیل یمانی از یمن یمن لامع و در خشان گشته بپاس و ستایش خداوندی سزاست که دولت ظهور حق مبین کرد بمقتضای ایمهٔ دین است بمقتضای و لینصرن الله من ینصره بتأیید دولت قاهره دین دار و بازوی شوکت پادشاه با اقتدار منوط و مربوط گردانید و از لمعات چهر سلطان عدل آیین مرحمایی صفوة انتمای قلوب مهی ان رفی الوجه الحق غلام الغیوب بمنصه ظهور رسانید فما احسن صنعک یا واجب الوجود و یا مفیض الخیر و الجود و صلات صلوات زاکیات بر حرقد مقطر و مشهد معطر پادشاه ملک احتشام سلطان انام بارگاه اصطفا کواکب دولتش بطراز و ما ارسلناک الا کافة للناس مطرز و رایت نصرت آیتش باعزاز محمد رسول الله ایده الله تعالی [illegible] و بر مشاهد منوره و ضرایح مقدسهٔ آل اطهار که برونق مضمون خلائق مشحون و من یعظم [illegible]

صفحهٔ اوّل کتاب " کشف الاحتجاج "

(شماره ۱۷۷)

بسم الله الرحمن الرحيم

١ الحمد لله ولي الحمد ومستحقه الذي لا يفوه
٢ عبو للخلق الا الله ولا الهم سوا و صلى الله
٣ نا مار فع منار حق فلع واضاء نور علم و سطع ا علم ان العلم مصبا
٤ ث نبغي بدء الامر وقد حمد الله واثنى عليه واشرف ما ا شتفتح من العلوم وعل
٥ الفقه فمن صام ق صلى فضر وريه آليه ومن عامل ونكح و طاف فهو كل عليه فلا
٦ لعباد ممّا حفظ الله برعليهم ارکان الاسلام کالحج و السلم والصيام ومنقول ومعقول
٧ عسر تحصيله على الانام الا بعلما اعلام يدلونهم على الحلال والحرام
٨ ضل هر وعز سنه حمل بنيه الخنار من البريه و رول المعوث باکرم نجب
٩ لغته وصفيه واله اهل الله وخاصته يحفظ شريعه محمد وسنة اللهم اجعلنا
١٠ بك هاديين لا ضالين ولا مضلين اذ خلنا في رحمتك الجميع بعد هذا کتاب جلب
١١ بنه لواسبق نعبد اليه الفته مختصرا في الفقه فا زاعان الله وسم تيسير
١٢ مره على هذا فهذه نعمة من الله لا بوّ في شکرها قول ولا عمل وصنعتيما
١٣ ديعة بليغ منها نبذة من ناتج الدليل الرسوله وشيء الكلام في معاني العشرة بدي
١٤ احرف معدوده اذا جمعها من اوايل سطوه انظمت عن صاد ع اثنيا وعلم رابع يحصب
١٥ من اخر کل طر لمن في علم القوافي فانفقت هذه وهي خمسة علوم
١٦ ن تاملها عجب اغربها لا على منوال وسمها لما مر اسم على غير مثال فاحفظها
١٧ و جاء موديا وجا موجبا کتاب الطهارة الماء طهور ومطهر و نجس فاسم الطهور حاصل
١٨ کل ثابا في على صفته دون غيره وليس في نجس بالطاهر المتعلق فطهر الصحيح الطاهر
١٩ فحش نغيره وليس له اليه حاجا فان تغيرا بالنجاسة نجس وحرم استعماله لو توکدا
٢٠ لو لم يغير وعند ائمة العلماء بحس ما دون القلتين المعد ف ان المتنجس يکره للان
٢١ استعماله في جمع الزمن وقيل في الصيف فضله باب الانيه والا استعمالها للطاهر فيها
٢٢ وا کان حبسا وخطا الا من النفد ين يکره المستعيضة الا به سم الحاجة اذا ف
٢٣ کثه وانکان مر لفوا فاطهرها به تصح وان تجس بعضها او يعرف توضاء بما فقد
٢٤ فاربنظنا با السوا ك يستحب السوا ك لکل من هم يدخول في الصلوة ولتغير

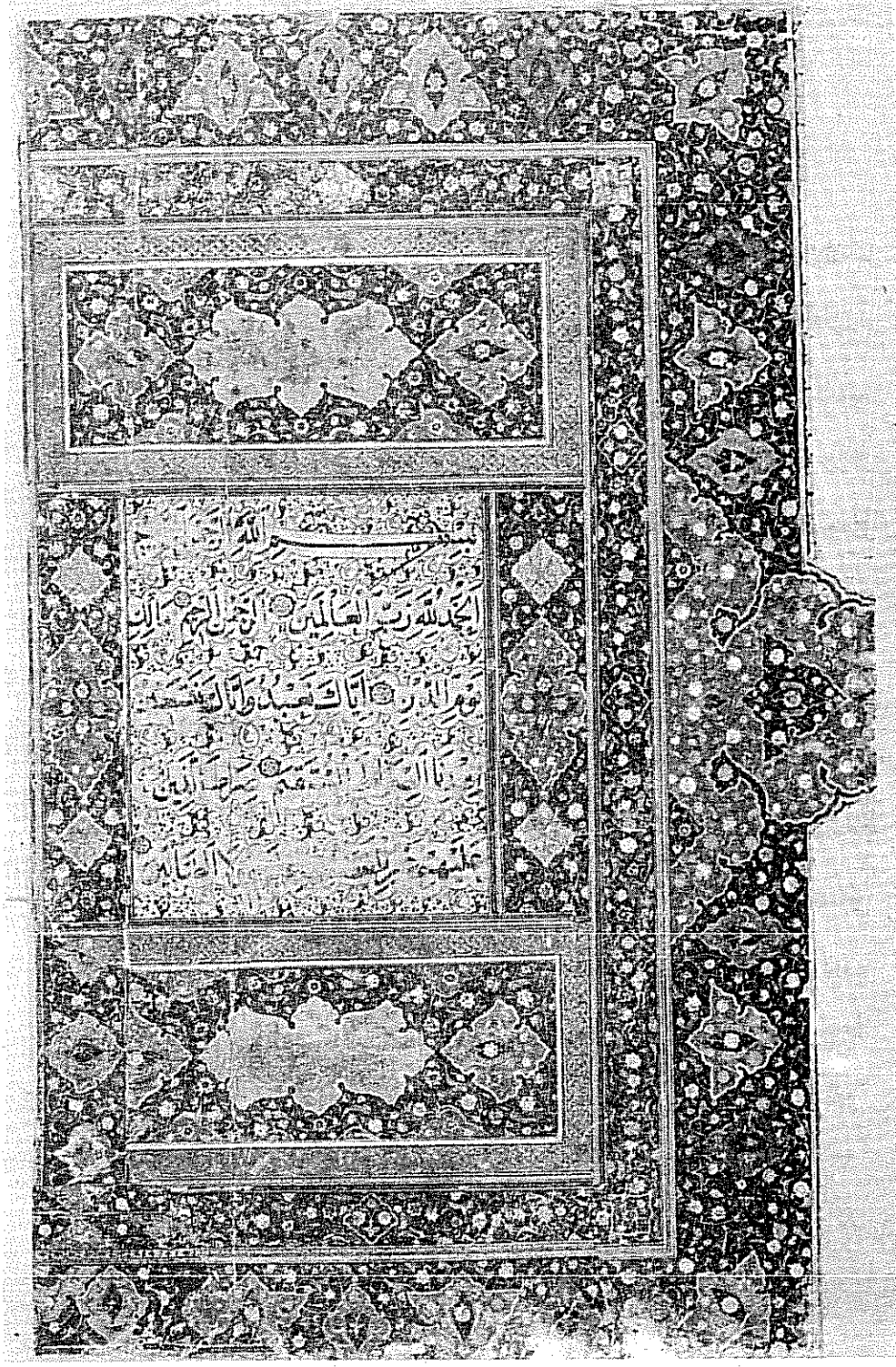
صفحهٔ اوّل کتاب: "عنوان الشّرف الوافی" ابن مقری

(شماره ١٨٢)

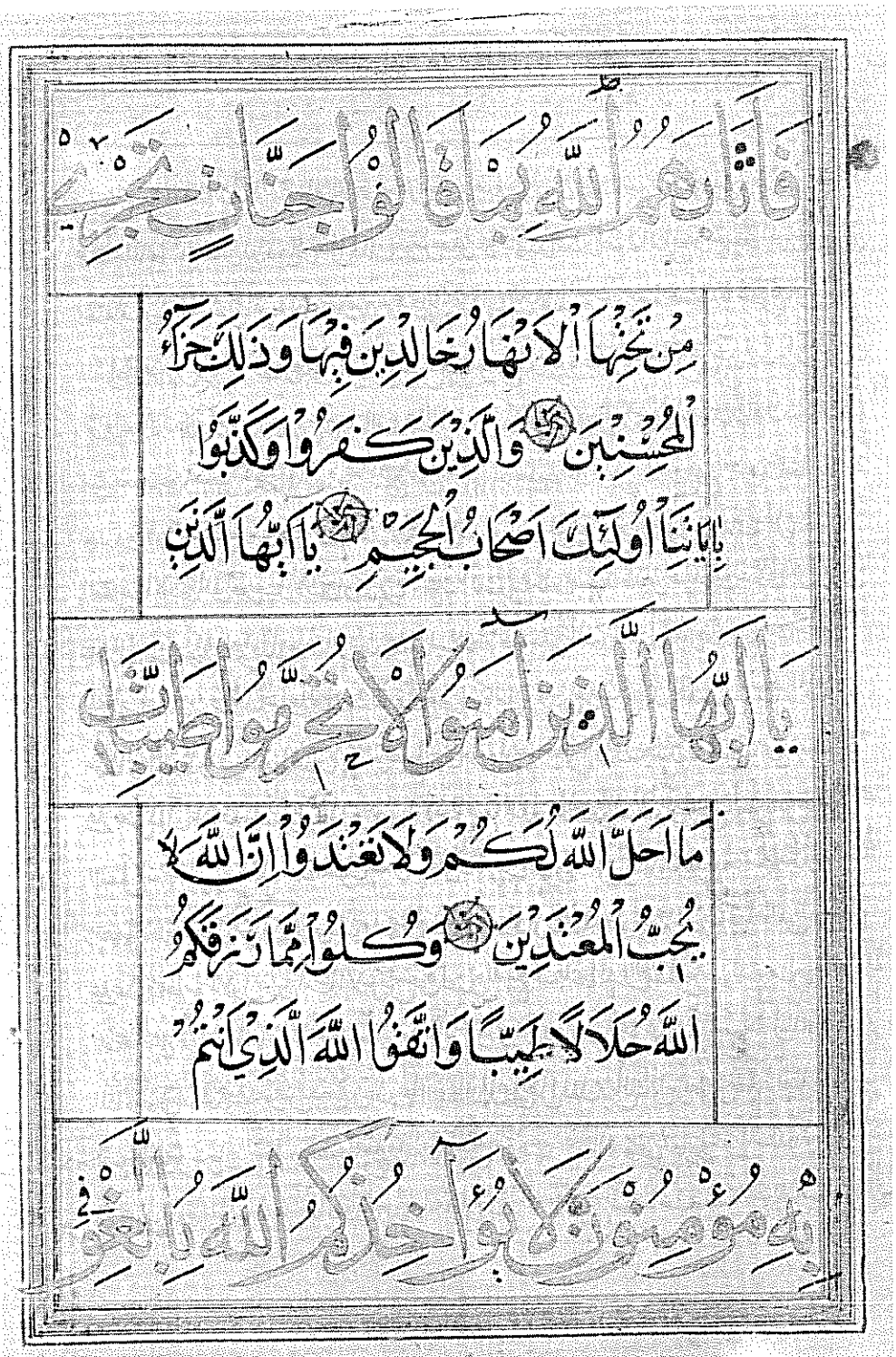

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين ١٨٦

تعاليت ياذا العرش الاعلى وما اعظم شانك وتبارك يا مبدأ السعوات العلى وما اجل سلطانك صلى على سيد الورى وآله انوار فلك الهدى اما بعد فيقول الفقير الى الله الغني عبد بن احمد الحنبلي طاب ثراه لما رأى العلوم سيالا وتفهمها بتيسيرنا هو علم الهيئة الذي انكشفت به اسرار المبدعات واتضحت به احوال الموضوعات التي حرص اكثر العباد على التأمل فيها بقوله لو لم يقلم يتطرق الى السماء وفهم كيف بنيناها وكان كتاب التذكرة محتويا على اتمات مسايلها وحملا على عوالي النكت وجلا لها شرحته شرحا وافيا بتحقيق مقاصده وفيا بحل معاقده مدرجا فيه الفاظ الشرح الذي الفه سيد المحققين وسند المدققين تيمنا بكلماته الشريفة وبيانه اللطيفة بالتكلمة في شرح التذكرة واوردت فيه ما استنبطته من كتب القوم من الفوايد مع ما استخرجته بقريحتي الفاصرة من الزوايد وهي قواعد بها تحل المعضلات ووجوه بها ينكشف لك الكلات التي اعيت ذوي البنات الادراك في دراية الانتقال لا سيما ما يتعلق بالعروض والحادثات التي ما قبل قبلي في حلها اغابكون من المحالات او من المستحيلات وها انا اعرضه على عيار الاختبار حكما الابصار والله اسأل شارعا في المقصد باعانة الصمد المعبود قال الملهم اعلم ان الله ورحمته بسم الله

صفحهٔ اوّل قرآن کریم
(شماره ۱۸۷)

نمونه از قرآن کریم

(شماره ۱۸۷)

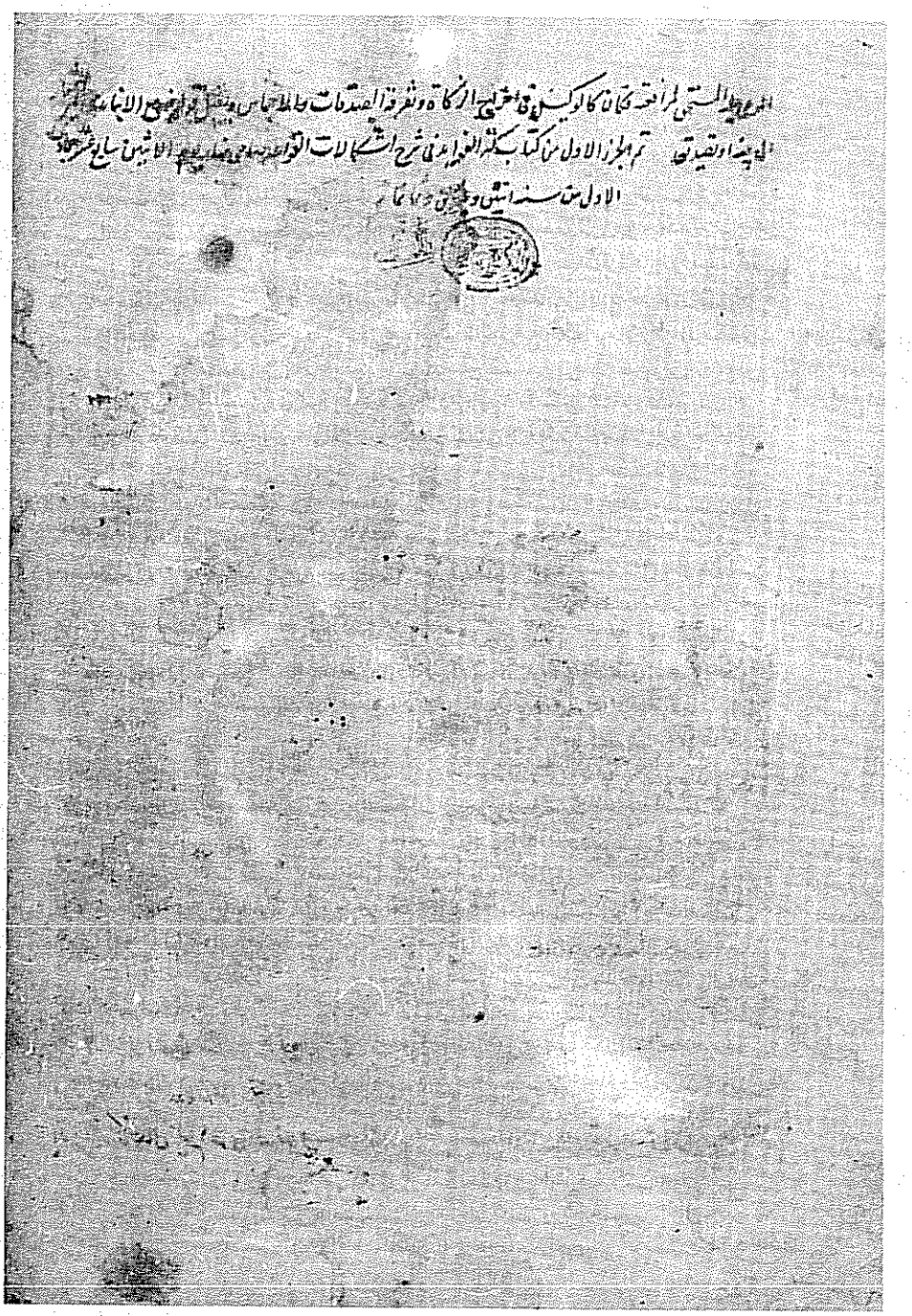
بسم الله الرحمن الرحيم

قوله العقد هو اللفظ الدال على نقل الملك الى آخر بعوض معلوم اختار بعضهم تعاريف لاصحاب البيع فمنهم من عرفه بانه الايجاب والقبول الدالان على نقل الملك بعوض معلوم كالشهيد في اللمعة والمصنف في النافع والشهيد في الدروس مع اختلاف جزئي في زيادة قيد اول شيء ومنهم من عرفه بانه نقل الملك من المالك الى غيره بصيغة مخصوصة كالمحقق الثاني في شرح القواعد ومنهم من عرفه بانه انتقال عين مملوكة من شخص الى غيره بعوض مقدر على وجه تراضيا كالمحكي عن شيخنا في مكاسبه وابن ادريس في السرائر والعلامة في التذكرة وغيرهم ومنهم من عرفه بانه العقد على الانتقال المذكور كالمحكي عن ابن حمزة في الوسيلة والعلامة في المختلف ومنهم من عرفه بانه عقد يقتضي استحقاق التصرف في المبيع للمتبايعين او احدهما كالحلبي في الكافي لكن الظاهر رجوع بعض هذه التعاريف الى بعض كالثالث الاول ان عرف هنا وفي اللمعة بالسبب ظاهر والعقد صريح اللفظ الايجاب والقبول وبيع البيع عين تنقل وتملك وترجع التعريف بالانتقال الى التعريف بالانتقال وكذا يرجع التعريف باللفظ الدال بمكانه بعبد كما طلق اسم المسبب على السبب واحمل على المبالغة كقوله انما هي اقبال وادبار او على تقدير المضاف اي ذات اقبال وادبار هو بعيد بما حدثت له الكثرة في التعاريف مستغنى عنه بكثرة ابواب المعاملات ونفيس عليا على الكلام في تعريف المصنف هنا وفي النافع وعلى تعريف الشهيد في اللمعة والذي يخطر بالبال ان الكل بمعنى متفقان في اللفظ والمعنى فاللفظ هنا الايجاب والقبول في كلام المعارف حيث لا ينصرف الاول بعينه والثاني قرينة بحسب بقوله الدال على نقل الملك او ديعة والمضاف الى الوكالة وشبههما اذ لا نقل فيها للملك بقوله من مالك الى آخر ليس بقيد اخرجا بل هو لازم معنى النقل لانه يستلزم المنقول عنه والمنقول اليه ولا يتصور ان يكون الناقل هو المالك او وكيله وبهذا التعريف على بعضهما لانه نقل ملك من ذكره الى آخر وخرج بعوض الهبة وبالصيغة بالبيان وبقوله معلوم الهبة المشاطرة بنهما مطلق الصلح والدور على عكسه وجمع الاول خروج الاخرس ومنحوه لفقده للبيع عنه فانها لا تسمى لفظا مع صحة البيع منه اجماعا اولا وفيه ان صحة البيع من الاخرس اجماعا لا تقتضي صحة البيع على اشارته مع ان الاجماع قائم على عدم صحة البيع بدون اللفظ فانهم الثاني دخول الهبة والصلح بعوض معين لان عقدهما اللفظ الدال على نقل الملك عن مالك الى آخر بعوض معلوم بهذا وقد يجاب بان الاضافة تقييد العوض شرط في البيع دون الهبة والصلح وفيه ان تنقض صورة عين فيها العوض وبها يجاب عن ذلك بان الامتياز في بصير اللفظ اذا ادبر البيع بقائه وهبت واذا ادبر الهبة بقائها وهبت واذا ادبر الصلح بقائه صالحت فيه انه لا معنى للامتياز بين ما كون

بالفظ

صفحهٔ اول " حاشیهٔ شرایع الاسلام "

(شماره ۱۹۰)

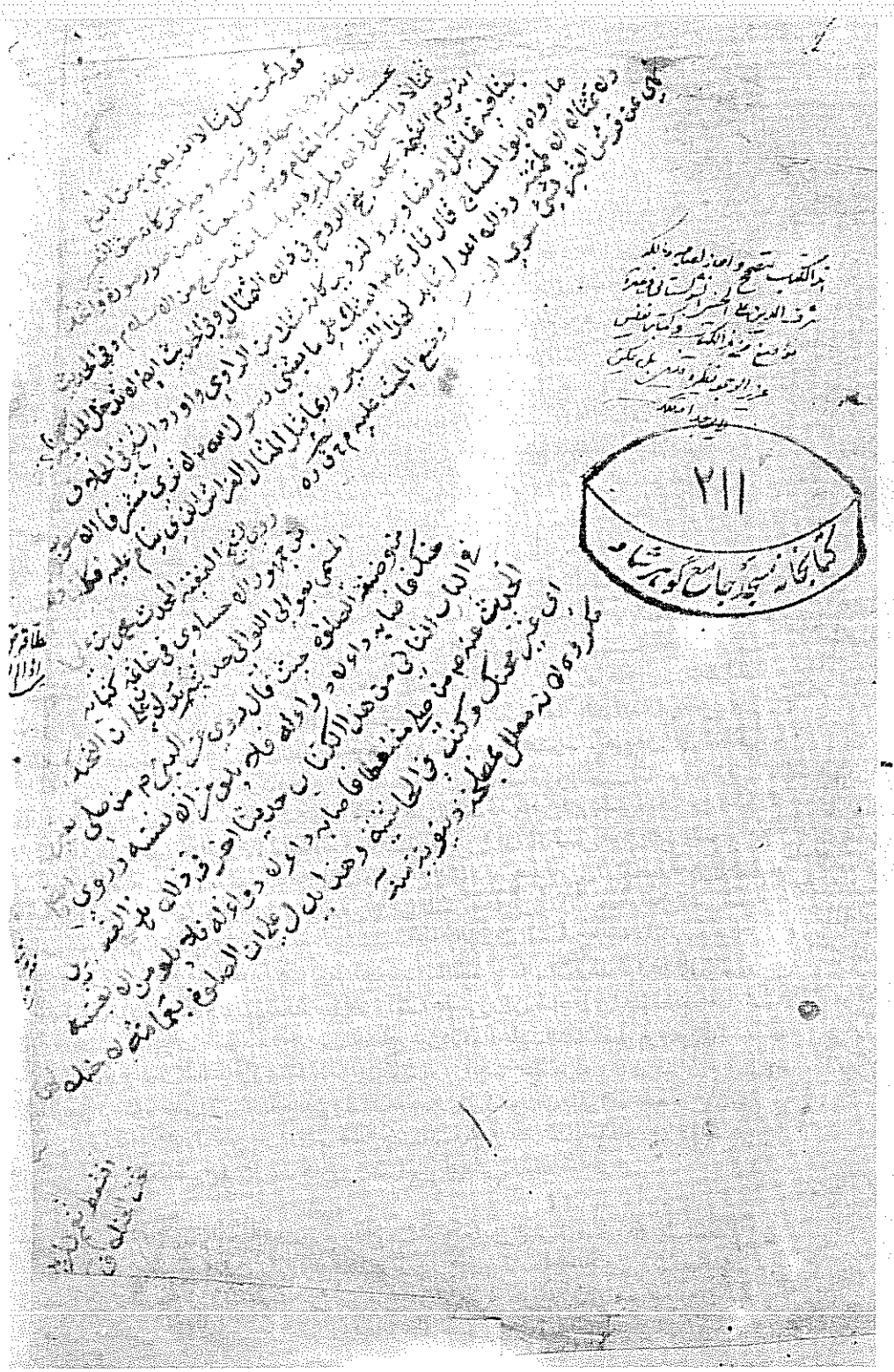
صفحهٔ آخر جزء اوّل کتاب "کنزالفوائد فی حلّ مشکلات القواعد"

(شماره ۱۹۴)

صفحهٔ آخر سورهٔ توبه ازتفسیرکشّاف زمخشری

صفحهٔ آخر سوره مائده از تفسیر کشاف ، زمخشری

پشتِ صفحهٔ اوّل کتاب "من لایحضره الفقیه"

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

بسمك اللهم ابتداء واليك انتهى منك بداية النعم واليك
نهاية الحمد فايّاك احمد واصلّى على رسولك الاحمد احمد نبيّ
الرحمة ورسول النعمة وشفيع الامة وآله المتّرهين عن دنس
العيب ورجس الريب مطاهر العصمة والامامة ومطالع
الشرف والكرامة انوار رشاد وسبل ارشاد من كلّ حامد و
محمود احمد بعد فقد ورد الامر المطاع المقرون
بالانقياد والاتّباع ممّن شاع صيت جلالته فى الاصقاع
وانتشرت لوامع فضايله فى الاقطاع وسطعت اشعة فواضله
فى الارباع وفاق فوق طوق البشر بالوفاق والاجماع اسوة جمع
دقتها احلى من الشهد شيب عجاء الغمام بيقى متوقّد الافهام متردّد
فيها بين احجام واقدام وتحقيقاته اعذب من ماء الحيوة فى
النفوس والابرام من شعشعانى قريحته تقتبس لطايف الكلام
وتدقيقاته فى فرايد الفوايد من شوارد وحقايق دقايق الحكم
والكلام لايكاد يدرك غورها الا من ساعدة التوفيق بازمّة
التحقيق من رحيق التروى من مطالع التصوّر وطوالع التصديق
فى صحايف مواقف المنطق والكلام متعرّ حاز الفصاحة والبلاغة

والنهى

صفحهٔ اول از: "نفحات القدسيه" كركى

(شماره ۲۳۰)

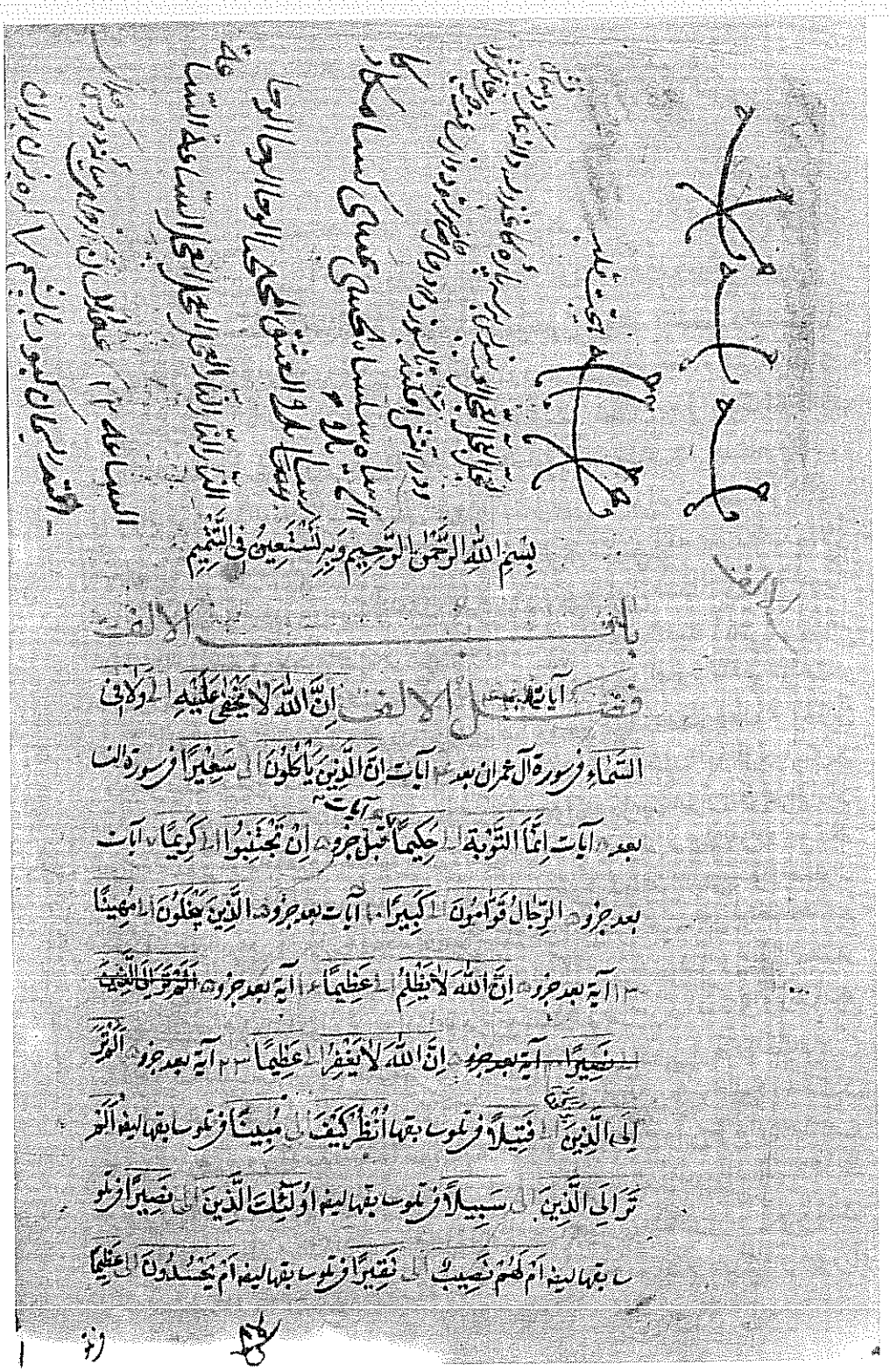

صفحهٔ اوّل کتاب " منهج الفاضلین " ابهری

(شماره ۲۳۳)

بسم الله الرحمن الرحيم وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وسلم

الحمد لله الذي اسبغ علينا نعمه وافاض لدينا منه واسبل الينا كتابه الذي تضمن ايانا
بحكمه وانفته وحملنا من حمله وحذرنا شرعه الذي علمنا فروضه وسننه وحضنا بآيا
رسالة اكرم الخلق عليه الذي جلى قلبه واظهر لسنه وحبب الناس امته وحبب القرون قرنه
الذي به قرنت ايام الانام محمد بن عبد الله خاتم انبيائه وسيد صفيائه وعلم اوليائه الذي قران
حبل الاعصار عصره وشرق قضا الازمان رمته صلوات الله وسلامه عليه ما شام سناه
واثر بان عينه وعلى آله الابرار المتقين اسوة المقتفين سنته وعلى اصحابه الكرام الذين
منهم من آواه ونصره ومنهم من صهر اهله وماله وولده وعلى كل من تبعهم باحسان في جميع الازمان
ممن اخذ طاعته دينه سننه ووافق اسلامه سره علانيته وجعلنا ممن اصغا الى الواعظ في الدنيا
اذنه واذلب عنه في الاخرة حزنه من الذين يقتطفون اطيب ثمره ويتبعون احسنه
فان اولى ما افنى به المكلف عمره وخلق به خاطره واعمل فيه فكره تحصيل العلوم التي تتعلقه
واشرفها التي العمال المرضية واهم تلك علم كتاب الله الذي هي بجانبه حفظه بفضله تجاوز الخلق
ان يلوا بمثله وجعل ذلك برهانا لتصديق رسالته من انزل عليه واجزل العامل لاياته
الامين بين يديه ومن خلقه ثم العلوم المستعملة به كتبين وقوانين كلاهما عزيز لكن الاهم اولا
اعتنا بحفظه وتقويم لفظه ولا جعل ذلك الا بعد الاحاطة باصح مرقاته وتبيين مراتبه
يعلم بها على تبرك وعلى اي وجه يروى والتزام الامر به تقول تواتر عن رسول الله الذي
انزل اليه صلى الله عليه وسلم لم يات الا كامن وجبل بنقله خلق لا يحصر وعجيب عن اقاطر ومعاليه
وسيقتضي ذلك اعدادهم عليهم من تلقت عنهم واخذت عنهم الناس بسببه
وذكر الامام ابو عبيد القاسم بن سلام رحمه الله تعالى في كتابه
في القرآن سنة من نقل عنهم من ثلثين وجها قراءة من الصحابة والتابعين
ومن بعدهم من ائمة المسلمين وذكر الخلفاء الاربعة وطلحة وسعد
وابن مسعود وحذيفة وسالما مولى ابي حذيفة وابا هريرة وابن عمر وابن عباس
وعمرو بن العاص وابنه عبد الله ومعاوية وابن الزبير وعبد الله بن السائب وعائشة
وحفصة وام سلمة وهؤلاء كلهم من المهاجرين رضي الله
عنهم اجمعين وذكر من الانصار ابي بن كعب ومعاذ بن جبل وابا الدرداء

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين في التتميم

باب الالف

فصل الالف ان الله لا يخفى عليه الا في

السماء في سورة آل عمران بعد آيات ان الذين يأكلون الا سعيرا في سورة النا

بعد آيات انما التوبة الا حكيما قبل جزء ان تجتنبوا الا كريما آيات

بعد جزء الرجال قوامون الا كبيرا آيات بعد جزء الذين يخلون الا مهينا

آية بعد جزء ان الله لا يظلم الا عظيما آية بعد جزء الم تر الى الذين

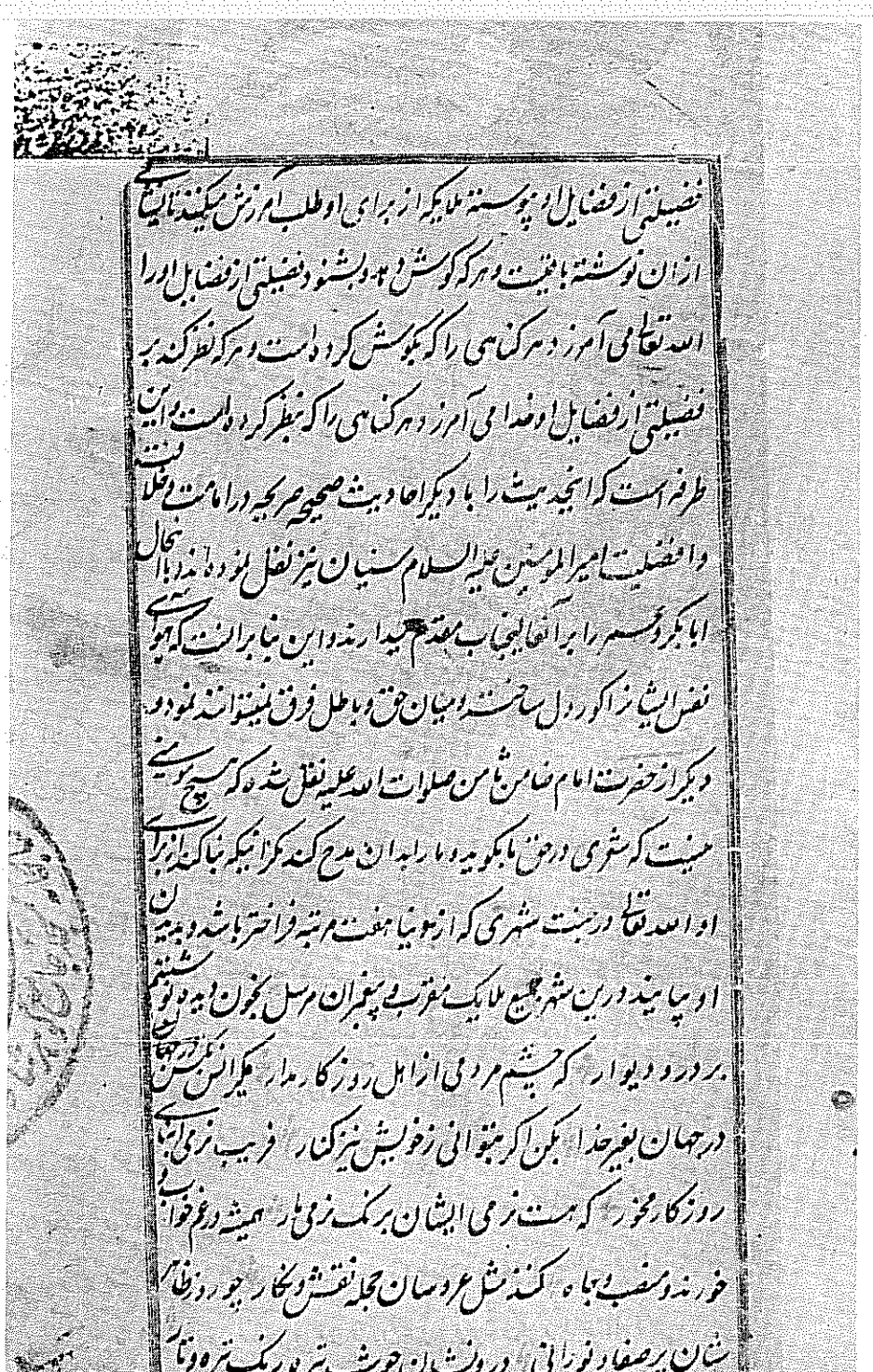
اوتوا الا نصيرا آية بعد جزء ان الله لا يغفر الا عظيما آية بعد جزء الم تر

الى الذين الا فتيلا في تلوسا بعدها انظر كيف الا مبينا في تلوسا بعدها الم تر

تر الى الذين الا سبيلا في تلوسا بعدها اولئك الذين الا نصيرا في تلو

سا بعدها ام لهم نصيب الا نقيرا في تلوسا بعدها ام يحسدون الا عظيما

صفحهٔ اوّل "کشف الآیات" طوسی

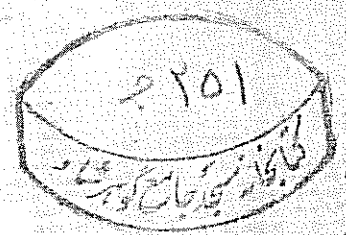

فضیلتی از فضایل او نوشته ملایکه از برای او طلب آمرزش میکنند تا آنکه
از آن نوشته باقیست و هرکه کوشش و همت و کوشش فضیلتی از فضایل او را
الله تعالی آمرزد هر کناهی را که بکوشش کرده است و هرکه نظر کند به
فضیلتی از فضایل او خدا می آمرزد هر کناهی را که بنظر کرده است و این
طرفه است که این حدیث را با دیگر احادیث صحیحه صریحه در امامت و خلافت
و افضلیت امیرالمومنین علیه السلام سنیان نیز نقل نموده اند با این حال
ابابکر و عمر را بر آنها بجناب مقدم میدارند و این بنا بر آنست که هوای
نفس ایشان را کور دل ساخته و میان حق و باطل فرق نمیتوانند نمود
دیگر از حضرت امام ضامن ثامن صلوات الله علیه نقل شده که هیچ بوستانی
نیست که شتری در حق ما بگوید و ما را بدان مدح کند مگر اینکه بنا کند از برای
او الله تعالی در بهشت شهری که از هر یکی هفت مرتبه فراختر باشد و بدین
او بیایند در این شهر جمیع ملایک مقربین و پیغمبران مرسل بخون دیده نوشتهم
بر در و دیوار که چشم مردمی از اهل روزگار ما مگر انس بگیرد در جهانی
در جهان بغیر خدا بکن اگر بتوانی ز خویش نیز کنار فریب نرمی اینها
روزگار مخور که هست نرمی ایشان بر نمک نرمی مار همیشه در غم خواب
خورند و منصب و جاه کنند مثل عروسان حجله نقش و نگار چو روز ظاهر
شان پر صفا و نورانی درونشان چو شب تیره رنگ تیره و تار

صفحهٔ اول کتاب : (ردّ تصـــوّف)

بسم الله الرحمن الرحیم

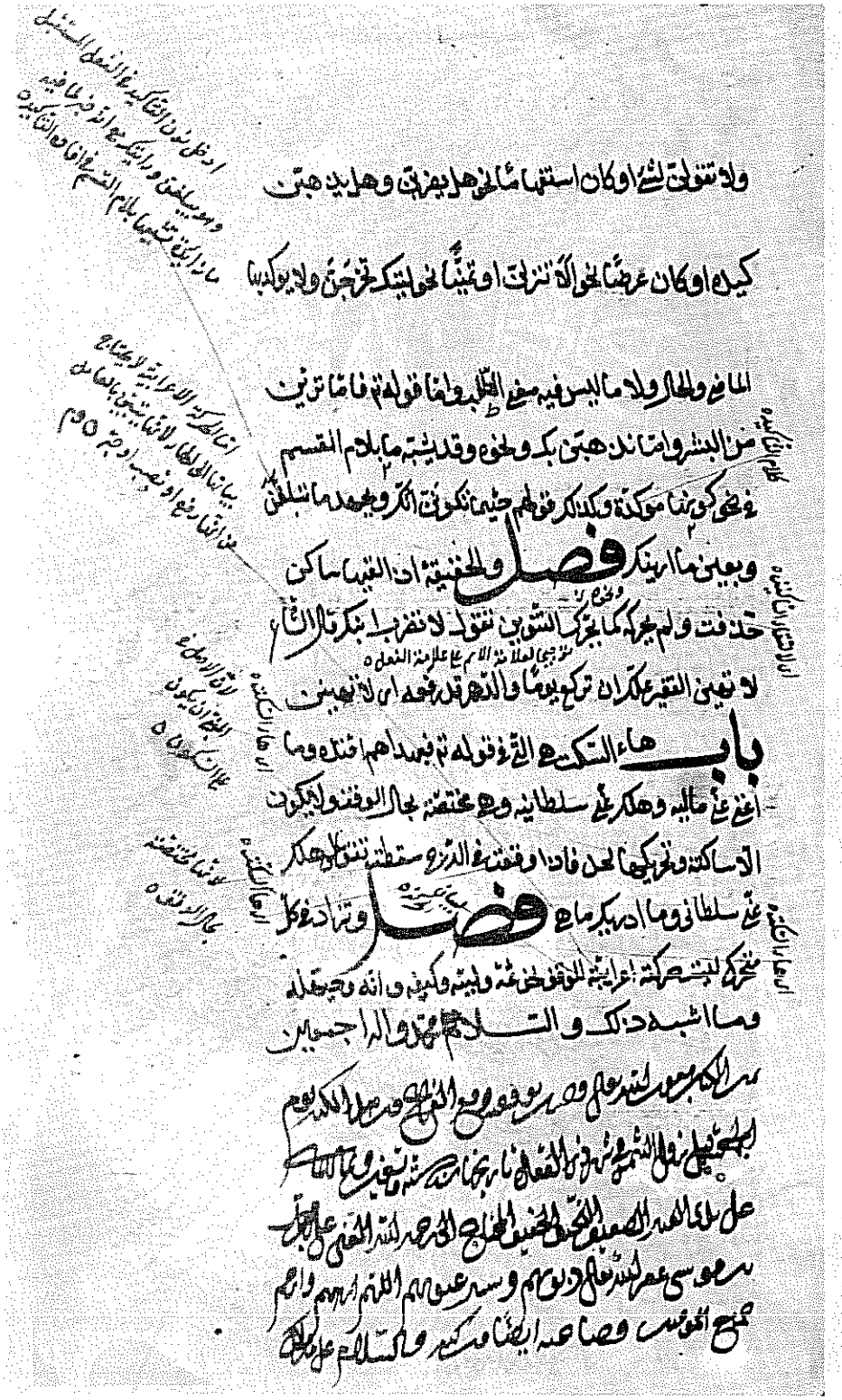

بعد از چند روز بمسامع الزامی فرمودند که عزیزان کرآن در اینجا میخوانند بعضی خبراز علم تجوید ندارند بنا بر مصداق آیه کریمه وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا قرآن خواندن واجب است که علم تجوید میدانسته باشد اگرچه کتب تجوید بسیار است بعضی مطول مفید و بعضی مختصر غیر مفید کتابی باید تالیف نمود که مختصر مفید باشد هرچند فقیر خود را قابل این خدمت نمیدانست اما چون اطاعت امر دیرالملکی از جمله واجبات بود اجابت نمود که بقدر وسع سعی نموده کلماتی چند بنویسم امید که ناظران اگر بخطائی واقف شوند اگرچه سراسر خطاست بکرم درگذرانند که اَلْاِنْسَانُ مُشْتَقٌّ مِنَ السَّهْوِ النِّسْيَانِ گفته اند و مرتب ساخت بر مقدمه وشانزده باب و خاتمه و مسمی گردانید بکتاب برهان القاری فی تجوید کلام الباری مقدمه در بیان فضیلت تلاوت قرآن مجید و فرقان حمید و شروط تلاوت آن اگرچه بیان فضیلت تلاوت قرآن و شروط آن چندان مناسب این مقام نیست اما بواسطه ترغیب طالبان اندکی ازان مذکور میسازد بدانکه اَنَسْ بن مالک روایت کرد از حضرت رسول صلی الله علیه وآله که حضرت فرمودند که اَهْلُ الْقُرْآنِ اَهْلُ اللّٰهِ وَخَاصَّتُهُ یعنی اهل قرآن اهل خدا و خاصان وی و از مقربان درگاه وی اند این حدیث در کتاب کلینی حدیث صحیح دیده و از استاد خود نیز همین حدیث شنیده که حضرت رسول صلی الله علیه وآله فرمودند که قرآن خوان بهر حرفی از قرآن عظیم و فرقان کریم که میخواند اگر

هذا كتاب كفاية النحو
بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي تظاهرت علينا آلاؤه وتزادفت
إلينا نعماؤه حمداً يستوجب زيادة فضله ويستحلب
مادة طوله والصلوة على رسوله محمد الذي اتسع به
نعمة السوالف واكملت به منة الروادف وعلى
آله الأخيار وأصحابه الأبرار وسلم تسليماً كثيراً
اعلم أن الحاجة إلى علم الإعراب ماسة إلى كل
من يروم تحصيل علم من علوم الإسلام من فقه أو كلام

صفحهٔ اوّل کتاب: "کفایة فی علم الأعراب" مکی

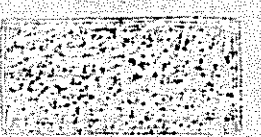

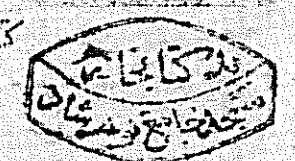
صفحهٔ آخر کتاب " کفایة فی علم الأعراب " مکی

(شماره ۲۷۱)

التمست الديان هل تعلم ان يوشع بن نون عليه السلام اتى بقوم بعد وفاة موسى عليه السلام
شهدوا ان لا اله الا الله ولم يقترفوا ان موسى رسول الله فقتلهم بمثل هذه القتلة فقال
له اليهودي نعم انك ناموس موسى قال ثم اخرج من قنابه كتابا فدفعه الى امير المومنين
صلوات الله عليه ففضه ونظر فيه وبكا فقال له اليهودي مايبكيك يابن ابي طالب انما
نظرت في هذا الكتاب وهو كتاب سرياني وانت رجل عربي فهل تدري ماهو فقال له امير المومنين
عليه السلام نعم هذا اسمي مثبت فقال له اليهودي فاري اسمك في هذا الكتاب واخبرني
ما اسمك بالسريانية قال فاراه امير المومنين عليه السلام اسمه في الصحيفة وقال اسمي ايليا
فقال اليهودي اشهد انك ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله واشهد انك
اولى الناس بالناس من بعد محمد وبايعوا امير المومنين صلوات الله عليه ودخل المسجد فقال
امير المومنين صلوات الله عليه الحمد لله الذي لم اكن عنده منسيا الحمد لله الذي اثبتني
في صحيفة الابرار والحمد لله ثم كتاب الصوم وهو آخر كتب المجلد الثاني والحمد لله
رب العالمين والصلوة والسلام على سيد المرسلين محمد وآله المعصومين ويتلوه المجلد الثالث
بعون الله وحسن توفيقه في الرابع عشر من شهر شعبان المعظم سنه
اثنتين وثمانين وتسعمايه

والجلال والاكرام

آخر کتاب ایمان و کفر از ــ اصول کافی ــ مورّخ ۹۸۱ هـ ق

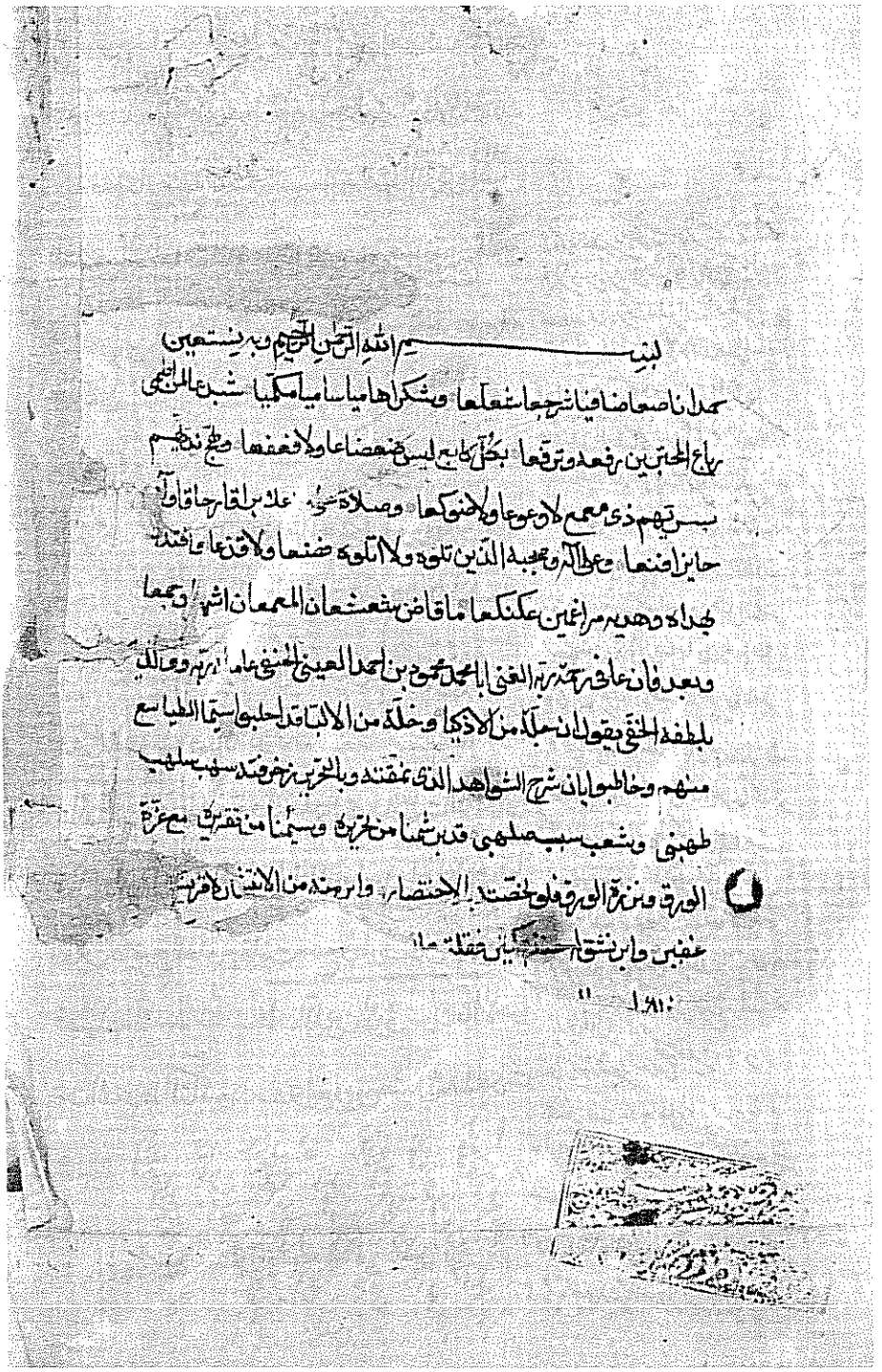

پشت صفحهٔ اوّل اصول کافی ، مورّخ ۹۸۱ هـ ق

(شماره ۲۷۹)

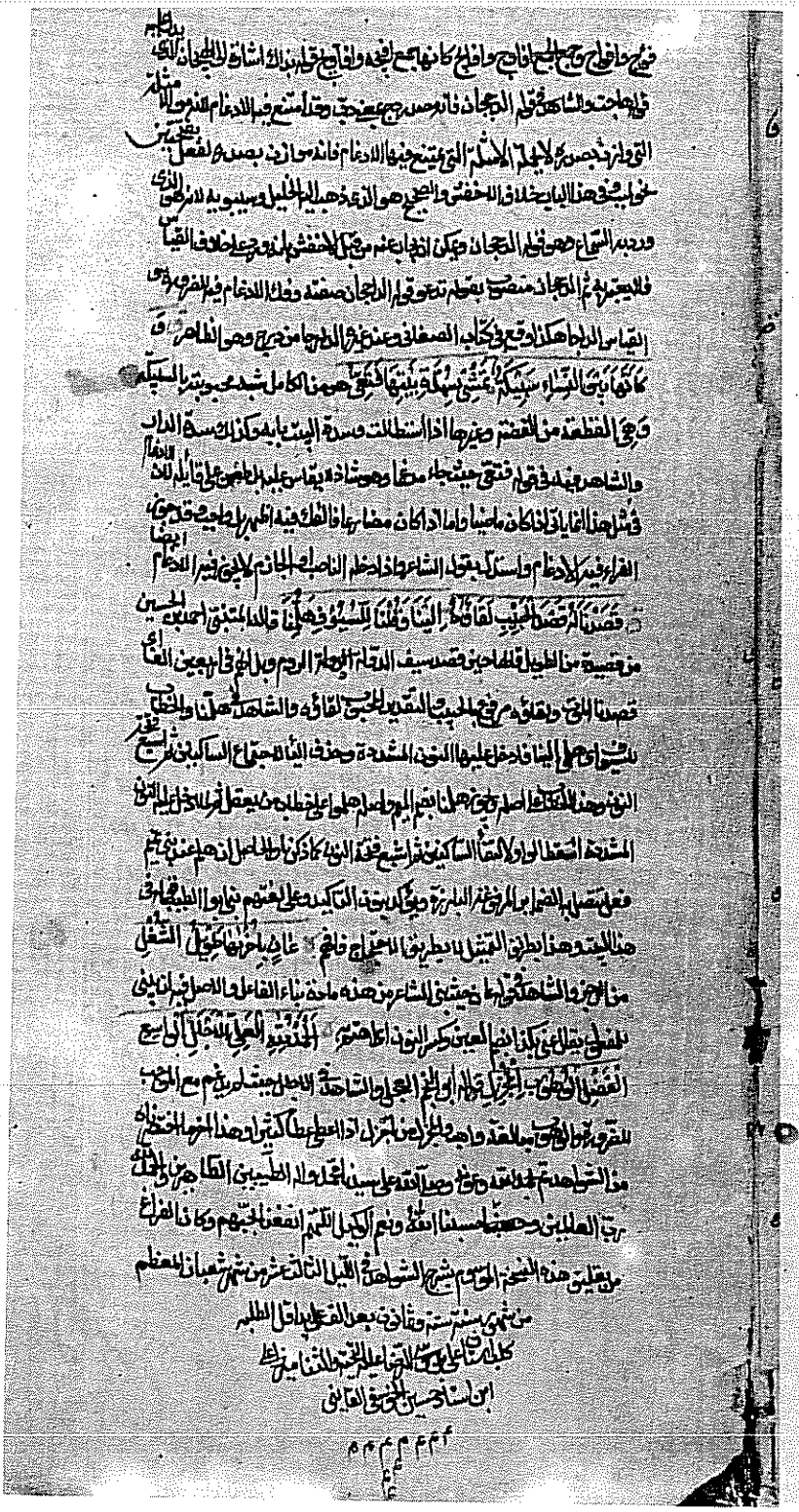

نمونهٔ از کتاب: "حجة الشيعة في تقوية مذهب الاثنا عشرية

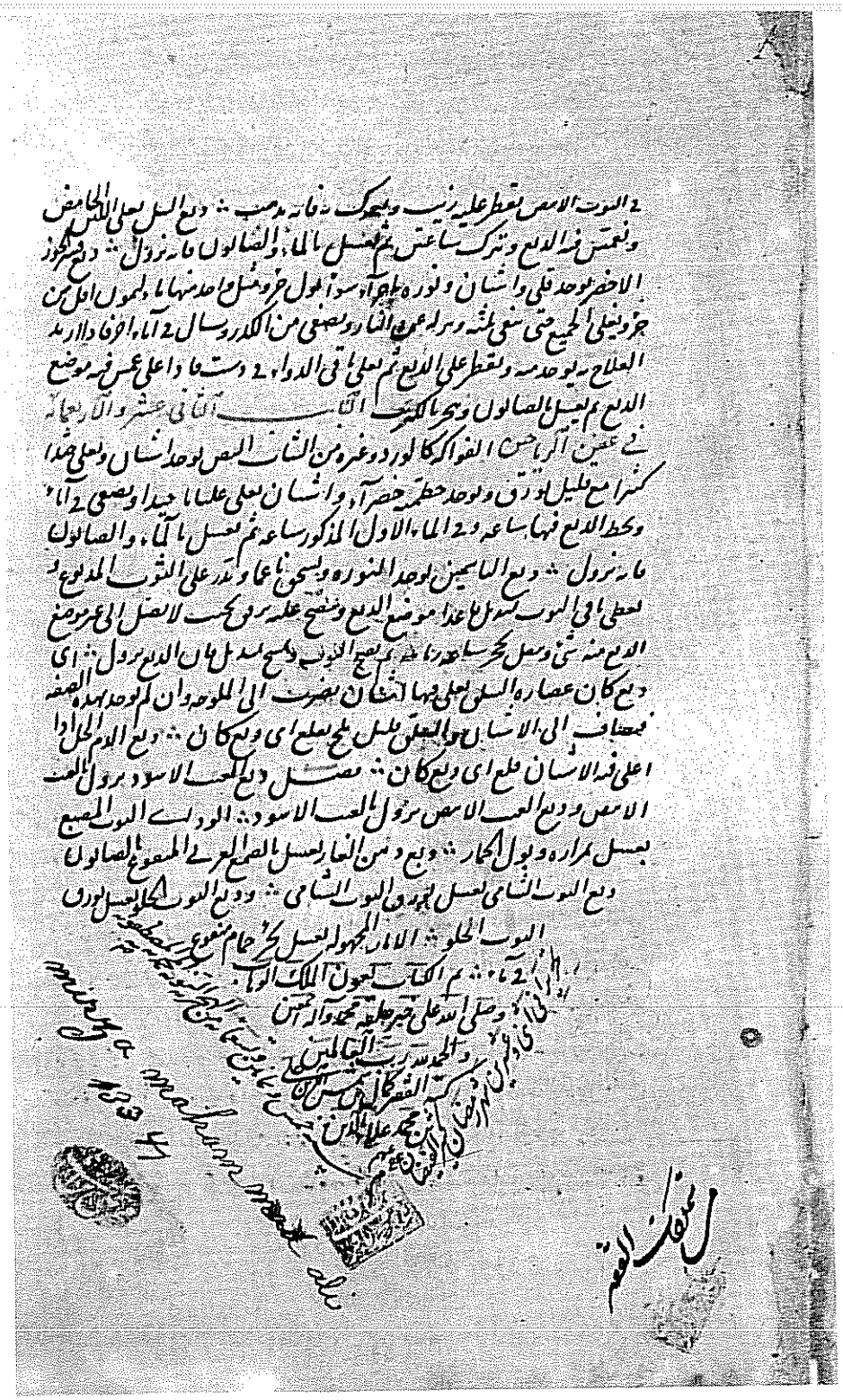

صفحهٔ اوّل ازکتاب "فوائد القلائد" بدرالدین عینی

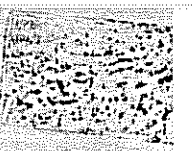
(شماره ۲۸۳)

صفحهٔ آخر: " فوائدالقلائد " بدرالدین عینی

صفحه آخر: "تذکرهٔ سویدی"

على غير افعال الصلوة او هو بدعة و لا يجوز الابتداء بها او فعل كثير كما فعله بعض الاصحاب ثم اعلم ان هذا هو الذى عليه عبر عنه الاصحاب بالكشف و التكفير و اختلف الاصحاب فى حكمه و معناه اما حكمه فالمشهور بين الاصحاب تحريمه و بطلان الصلوة بتعمده و نقل الشيخ و المرتضى عليه اجماع الفرقة و خالف فيه ابن الجنيد فجعل تركه مستحبا و ابو الصلاح حيث جعل فعله مكروها و استوجهه المحقق فى المعتبر فاختار بعض المحققين من المتاخرين التحريم دون الابطال و الاحوط الترك و الاعادة مع الاتيان بعدها من غير تقية و ان كان ما استوجهه المحقق رحمه الله لا يخلو من وجه الا اذا قصد بها العبادة فيكون بدعة محرمة و اما معناه فالتكفير فى اللغة الخضوع و ان ينحنى الانسان و يطاطئ راسه قريبا من الركوع و اختلف الاصحاب فى تفسيره فالفاضلان فسراه بوضع اليمين على الشمال و تبعهما العلامة فى المنتهى و التذكرة بحال القراءة و قال الشيخ لا فرق بين وضع اليمين على الشمال و بالعكس و تبعه ابن ادريس و الشهيدان و قال فى المنتهى قال الشيخ لا فرق بين وضع فى تحريم وضع الشمال على اليمين و عندى فيه تردد انتهى و الظاهر انه لا فرق فى الكراهة او التحريم بين ان يكون الوضع فوق السرة او تحتها و بين ان يكون بينهما حال ام لا و بين ان يكون الوضع على الثوب او على الساعد و قد صرح بالجميع جماعة من الاصحاب و استشكل العلامة فى النهاية الاخيرة و لا ريب فى جواز التكفير حال التقية بل قد يجب و لو تركه و الحال هذه فالظاهر عدم بطلان الصلوة لتوجه النهى الى امر خارج عن العبادة و ان كان الاحوط الاعادة و قد مضى اخبار فى ذلك فى باب آداب الصلوة

عن ابن اسحق ابن عمار

عن ابى عبد الله عليه السلام قال

قلت له الضع

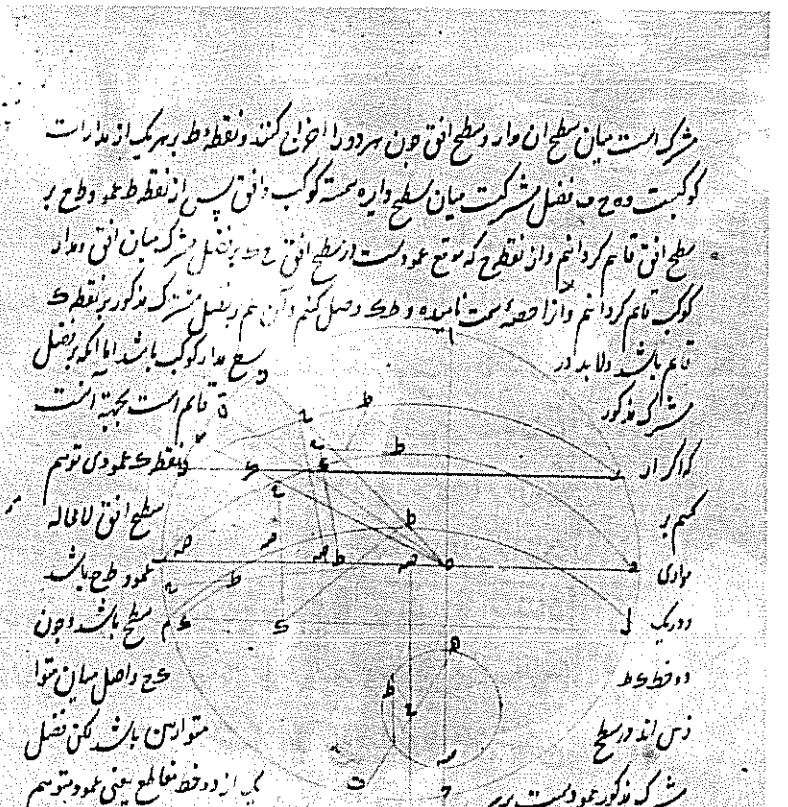

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الحكيم القاهر العزيز القادر المتفرد بالوحدانية
الموحد بالأبدية الخبير بالسرائر البصير بما في الضمائر
الذي اخرجنا من العدم الى الوجود بفضله وضرب
علينا سرادق طوله ونصب لنا سماء عدله وحبب
الينا الاسلام وزينه وكره الينا الكفر وفسوقه وشرفنا
بالنفس الانسانية والقوة العقلية التي بها يكون النظر
والاعتبار والرد والاختيار وبها يكون التوصل الى السعادة
الأبدية والتخلص عن الشقاوة السرمدية اللتين وقى الأولى
الأبرار ودخول الى الأخرى الفجار والصلوة على رسوله المصطفى
ونبيه المجتبى خاتم انبيائه وقعد اوليائه الوفي الامين
الصفي المكين الذي تحمل اعباء الرسالة وبحى البرية عن
الضلالة واهاب الى الاسلام بالقرى والكهل واستنقذ
بنور العلم كل خابط في ظلمة الجهل الباعد فقد دعاني
الى جمع هذا المختصر اني رايت جل القرابادينات مشحونة
من نسخ الادوية المركبة التي يندر وقوع الحاجة اليها

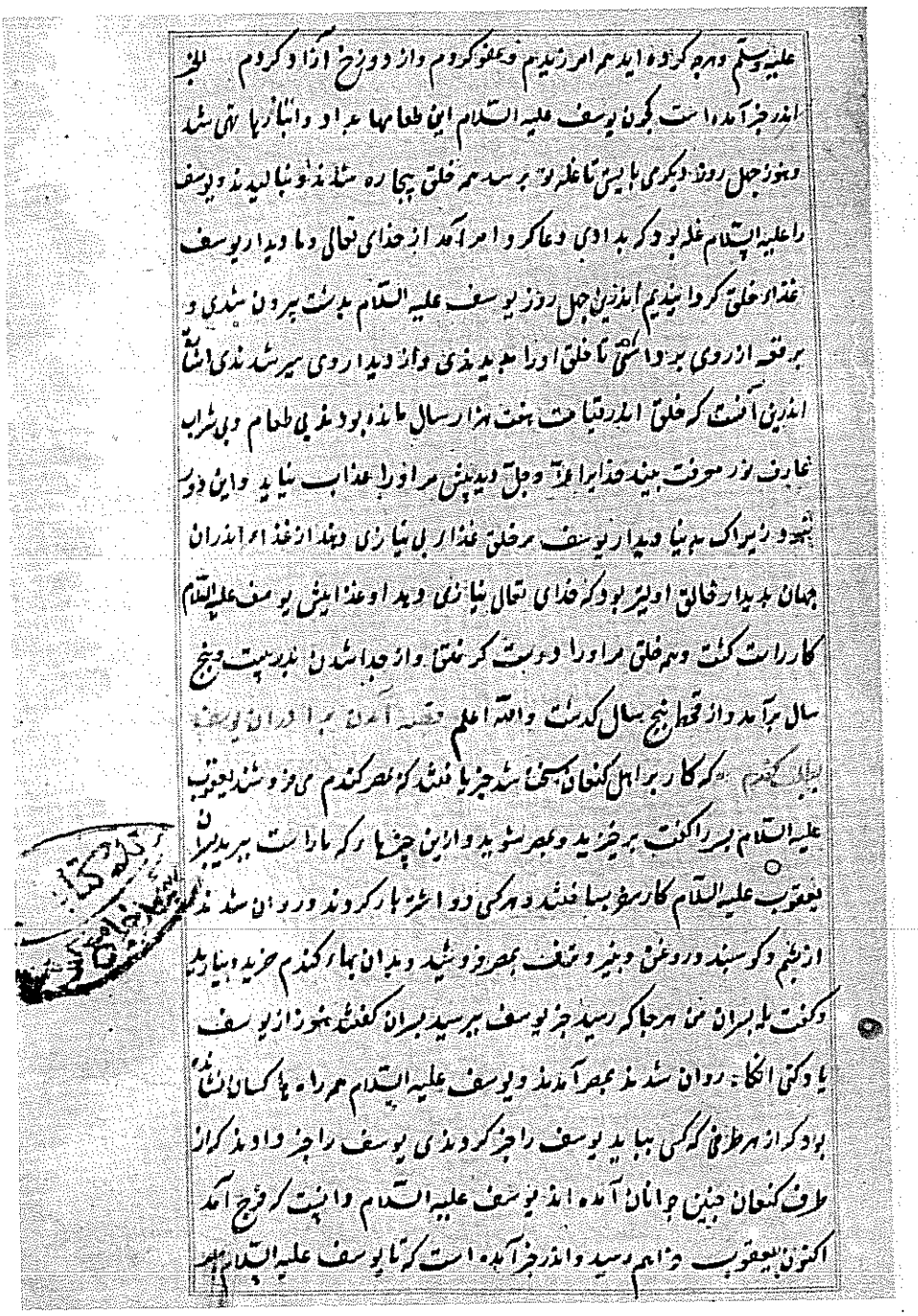
صفحهٔ اوّل : قراباذين

(شماره ۳۲۷)

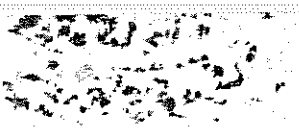
مشترک است میان سطح ان مدار و سطح افق چون هر دو را مخالف کند و نقطهٔ ط بر هریک از مدارات
کوکبست و ح ف فصل مشترکست میان سطح دایره سمت کوکب و افق پس از نقطهٔ ط عمود ط ح بر
سطح افق قائم کردانیم و از نقطهٔ ح که موضع عودست از سطح افق ح ه بر فصل مشترک میان افق و مدار
کوکب قائم کردانیم و از حصهٔ سمت امیده و ط ک وصل کنیم و آن هم بر فصل مشترک مذکور بر نقطهٔ ک
قائم باشد ولابد در سطح مدار کوکب باشد اما آنکه بر فصل مشترک مذکور قائم است بجهت آنست
که هر دو از سطح افق قائم اند و نقطهٔ ک که عمود بر توهم سطح افق لامحاله
عمود ط ح باشد و لامحاله در سطح مدار کوکب بجهت آنکه ط ک عمود بر توهم سطح مدار کوکب است
که واصل میان دو نقطهٔ ط ک که در سطح مدار کوکب اند و ک ح که در سطح افق است
ط که مرکز کوکبست و دیگر که بر فصل مشترک است پس زاویهٔ ط ح ک که در سطح قائمست در راویه
ح که بقدر تمام عرض بلدست چه سطوح مدارات موازی سطح معدل النهار مدور متقاطع
سطح معدل النهار با افق بقدر تمام عرض باشد و در اوج طالع بقدر عرض باشد و بجهه
استقامت حصهٔ سمت که هم مقتضی قاعدهٔ دوم ازین دو قاعده که تالیه بیان کردیم در مثلث
ط ح ک نسبت ط ح که جیب ارتفاع ط که مطلوبست چون نسبت جیب تمام عرض بلدست
با جیب [illegible] چون جیب ارتفاع را در جیب عرض بلد ضرب کنند و حاصل را بر جیب تمام
[illegible] که مطلوبست خارج آید و بوجهی دیگر گوییم که بمقتضای قاعدهٔ [illegible]
ازین دو [illegible] با جیب ارتفاع چون نسبت جیب ظل عرض بلدست با ستین پس

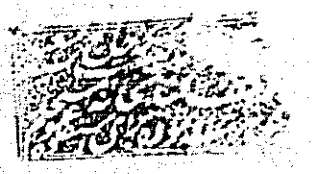
کتابخانه و موزه ... شاه

نمونه از کتاب " قصص الأنبیاء "
(شماره ۳۴۲)

صفحهٔ آخر" مفاتیح الأعجاز فی شرح گلشن‌راز"
(شماره ۳۵۱)

هذا کتاب

شرح گلشن راز جدید

محمد بن یحیی [illegible]

بسم الله الرحمن الرحیم

یا سمک الاعظم یا اشامل فیضه المقدس یا کل موجود المنور علیات ما نوا
الوجود ای محمود بهر مضافی وای معبود بهر مکانی وای موکور بهر لسانی وای
مسرود بهر احسانی وای نسیم عنایت مزین گلشن دلهای اولیا یا یار اسرار عرفان
وای نغمات لطف تو غایت مروج میدان اسرار عرفان یا طلعت انوار تجلی
ذات تو بخشت ظلمات امکانات یا انوار تجلی وجودی چون او منیر منور گردانیده وای
رحمت عامت مساکین عرصه امکان را از حضیض نیستی بوج هستی رسانیده و مسرور حیرت
در نیابد بیچکس حیرت آمد حاصل دانا و بس کرچه تو هیچ نیستی ما هم تو دانائی
کبریائی تو اپای سزاوار ذات از فهم عقول و از صفات دور عقل بو الفضول
ای برحمت رحیمی کل نهاد و عواطف اولیا را از قید هستی مرهم رسانیده و جان
انبیا را بعد از تجرع مرارت فنا شربت شیرین بقا چشانیده و وجود شریف ایشان کرد
پاشکوه را سبب هدایت خلایق ساخته و رایات معارف و کمال ایشان افتتاحیه و
موجودات بحکم ذات ارسلناک الا رحمة للعالمین و کنت نبیا و آدم بین الماء والطین

اول کتاب

اوتاد بانواع علوم اقرانه
و در ایات و بینات نعم
این مخلوقات ایات قلمانه
خواجه نعمات و سرور

صفحهٔ اول : "مفاتیح الأعجاز فی شرح گلشن راز"

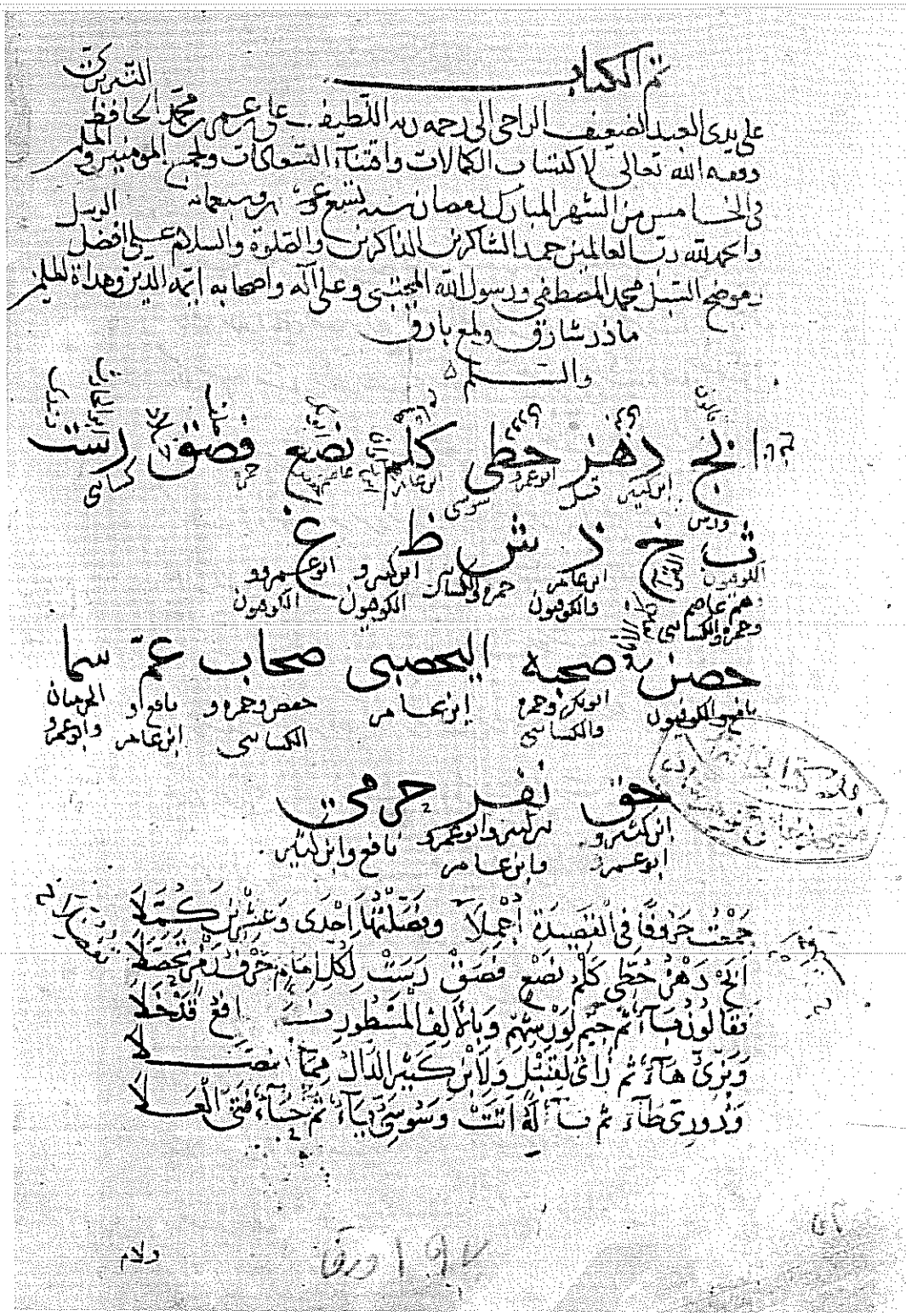
نمونه از " جنگ کیمیاوی" بید آبادی

(شماره ۳۵۴)

٣٦٢

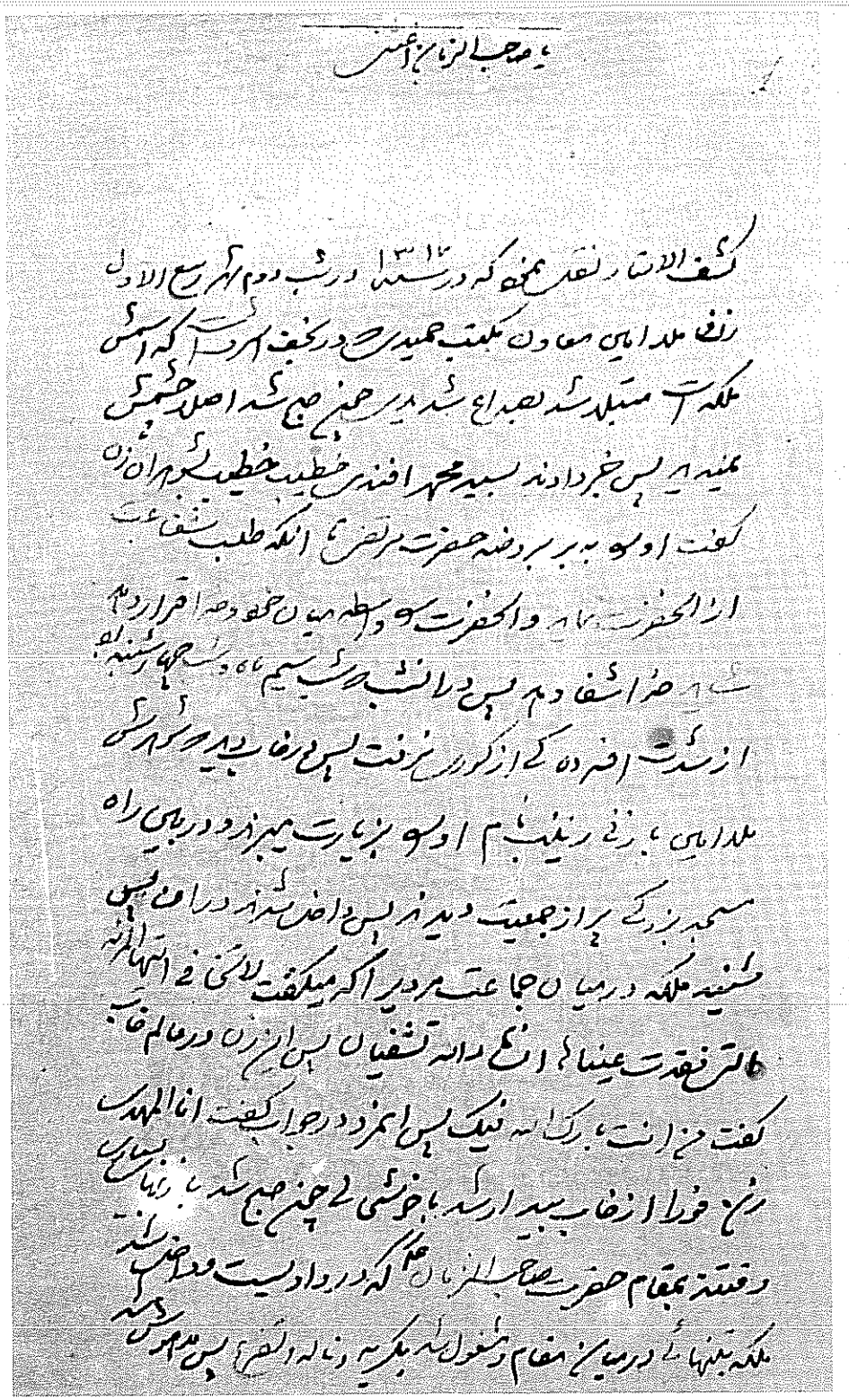
فيما عرفتك من لزام الاشتراف على هذا العلم **الفصل الاول في**
معرفة حال الشيخ الى اتفاق اسم ناظم هذه القصيدة رحمه الله وشكر سعيه قال الشيخ
علم الدين ابو الحسن علي بن محمد بن عبد الصمد السخاوي في كتابه عنه كان عالما بكتاب الله بقراءته
وتفسيره عالما بحديث رسول الله صلى الله عليه وسلم مبرزا فيه وكان اذا قرئ عليه
البخاري ومسلم والموطأ يصحح النسخ من حفظه ويملي الكثير على الموضع المحتاج الى ذلك فيها
وكان مبرزا في علم النحو واللغة عارفا بعلم الرؤيا حسن المقاصد محلا [illegible]
قال رحمه الله لا يقرأ احد قصيدتي هذه الا وينفعه الله عز وجل الى نطقها بالله سبحانه و
وكان يجتنب فضول القول ولا يتكلم في سائر اوقاته الا بما تدعو اليه ضرورة ويجلس الا على طهارة
في هيئة حسنة وخضوع واستكانة ويمنع جلساءه من اللغو والحديث في شيء الا في العلم والقرآن
وكان يحل العقدة المشكلة فلا يشتكي ولا يتأوه فاذا سئل عن حاله قال العافية لا يزيد على
ذلك قال وذكرت له يوما جامع مصر وقلت له قد قيل اذا الاذان اسمع فيه من عن الموذن
ولا يدري ما هو فقال قد سمعته مرارا لا احصيها عددا فقال وقال لي يوما جرت بيني
وبين الشيطان محاورة فقال لي فعلت كذا فقلت له كل فقلت له والله ما اتاني بك فقال لي
يوما كنت في طريق وتخلف عني من كان معي وانا على الدابة واقبل اثنان فسلبني احدهما ثيابي
فترجلت واقبلت على الآخر فاخذته وقلت له ما تاالله ثم قال له الآخر دعه وخذ بلك المال
لحقني من كان معي فاخبرته بذلك فطلب يمينا وشمالا فلم يجد احدا وكان رحمه الله [illegible]
في الستر على الاشياء لا يعلمها منهم الا الله عز وجل وكان يجلس اليه من لم يعرفه ويتوقاب في انه
بصير لانه كان لكثرة ما يظهر منه ما يظهر من الاعمى في حركاته ولد في حدود سنة ثمان وثلثين
ومات في يوم الاحد بعد صلاة العصر وهو اليوم الثامن والعشرين من جمادى الاخر سنة تسعين
ودفن يوم الاثنين رحمه الله ونضر وجهه **الفصل الثاني في**
بيان الرخصة في قراءة القرآن على الوجوه وان جميعها منزل من عند الله تعالى روى
عمر الخطاب قال سمعت هشام بن حكيم يقرأ سورة الفرقان على غير ما اقرأها وكان
رسول الله صلى الله عليه وسلم اقرأنيها فجئت به الى رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت
اني سمعت هذا يقرأ سورة الفرقان على غير ما اقرأتنيها فقال له رسول الله صلى الله عليه وسلم
اقرأ فقرأ القراءة التي سمعته فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم هكذا انزلت ثم قال لي اقرأ

آغاز موجود از " شرح قصيدهٔ شاطبی "

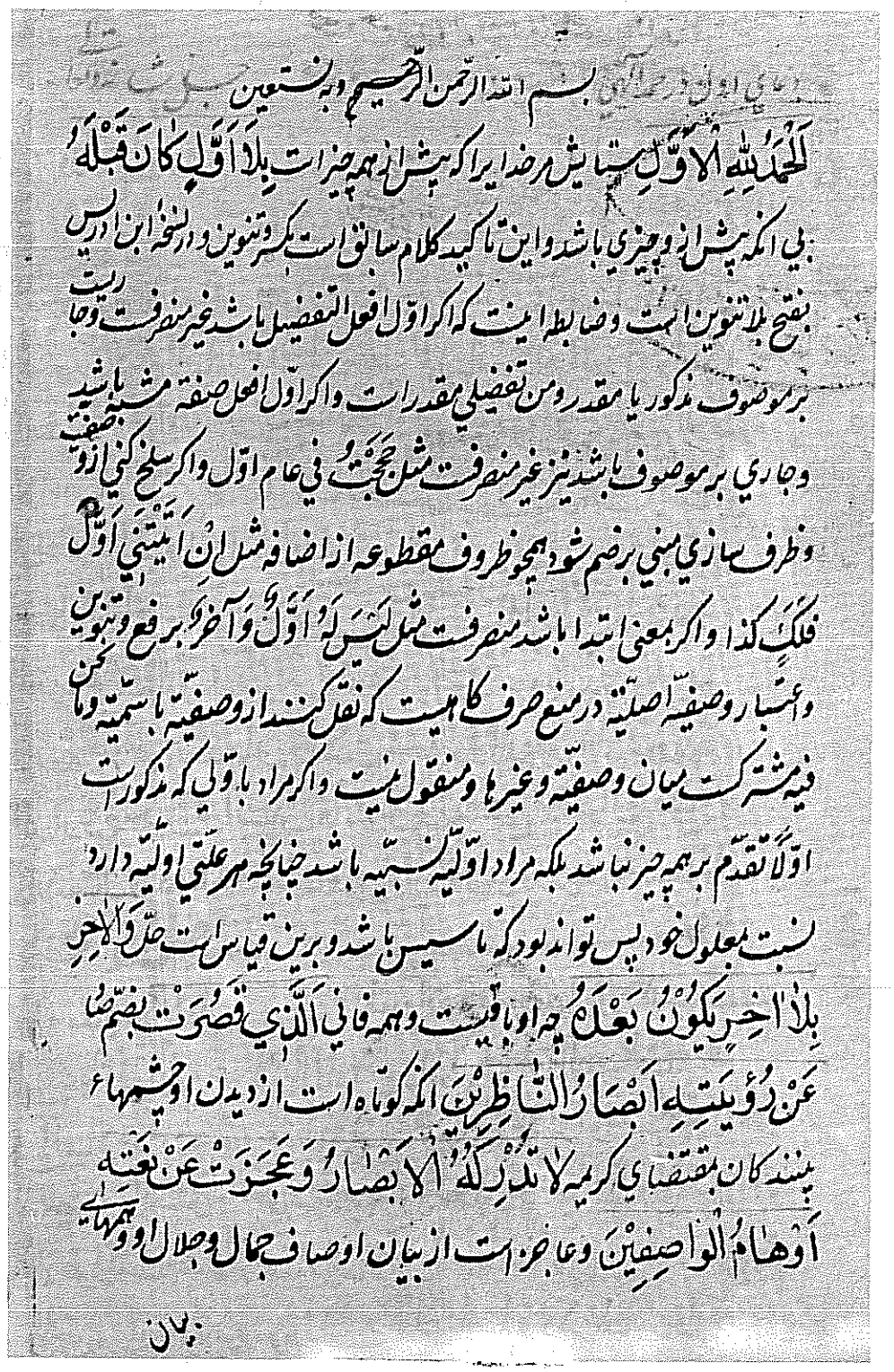

صفحهٔ آخر " شرح قصیدهٔ شاطبی "

(شماره ۳۶۲)

کشف الاستار نقل نمود که در سنه ۱۳۱۲ در شب دوم ربیع الاول
زفاف ملا داماد معاون مکتب حمیدی در کنف اسرار که اسمش
ملکه آ مستبله شد بصداع شدید رحلت صبح شد اصل جسمش
نمیده پس خبر دادند سید محمد افندی خطیب خطیب گوهران زن
گفت او را ببر بروضه حضرت مرتضی تا انکه طلب شفاعت
از الحضرت نماید و الحضرت او را واسطه میان خود و خدا قرار دهد
که او را شفا دهد پس در اثنای راه گوسفندهای چوپان
از سدت افتاده که از کوه سرنگون پس در خواب دید که
ملا داماد با زنی رفیق شد او را بزیارت میبرد و در بین راه
مسجد بزرگی پر از جمعیت دید از پس داخل شدند در اطاق پس
شنیده ملکه در میان جماعت مردی را که میگفت لائق و اشهار از نه
تا ترا فقد عینا که انگ دانه تشفیان پس این زن در عالم خواب
گفت من ازنم بزرگ دانه نیک پس امر داد در جواب گفت انا المهدی
زنم خود از خواب بیدار شد با خوشی و چنین صبح شد با زنهای بسیار
و قصه بمقام حضرت صاحب الزمان علیه السلام که در وادیست و داخل شد
ملکه بتنهائی در میان مقام مشغول شد بگریه و ناله التضرع پس مدهوش شد

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين
الحمد لله الاول بلا اول كان قبله
بي انكه پيش از وچيزي باشد واين تاكيد كلام سابق است بكسر وتنوين ودر نسخه ابن ادريس
بفتح بلا تنوين است وضابطه اينست كه اگر اول افعل التفضيل باشد غير منصرف وجاري
بر موصوف مذكور يا مقدر ومن تفضيلي مقدر است واگر اول افعل صفة مشبهة باشد
وجاري بر موصوف باشد نيز غير منصرف مثل حجبت في عام اول واگر سلخ كني از و صفت
وظرف سازي مبني بر ضم شود همچو ظروف مقطوعة از اضافه مثل ان اتيتني اولا
فلك كذا واگر بمعنى ابتدا باشد منصرف مثل ليس له اول وآخر برفع وتنوين
واعتبار وصفية اصلية در منع صرف كاهيت كه نقل كنند از وصفية باسمية وما
فيه مشتركست ميان وصفية وغيرها ومنقول نيست واگر مراد باولي كه مذكورست
اولا تقدم بر همه چيز نباشد بلكه مراد اولية نسبية باشد چنانچه هر علتي اولية دارد
نسبت بمعلول خود پس تواند بود كه تاسيس باشد وبرين قياس است حل والاخر
بلا اخر يكون بعده چه او باقيست وهمه فاني الذي قصرت بضم صاد
عن رؤيته ابصار الناظرين انكه كوتاه است از ديدن او چشمهاء
بينندگان بمقتضاي كريمه لا تدركه الابصار وعجزت عن نعته
اوهام الواصفين وعاجزست از بيان اوصاف جمال وجلال او وهمهاي

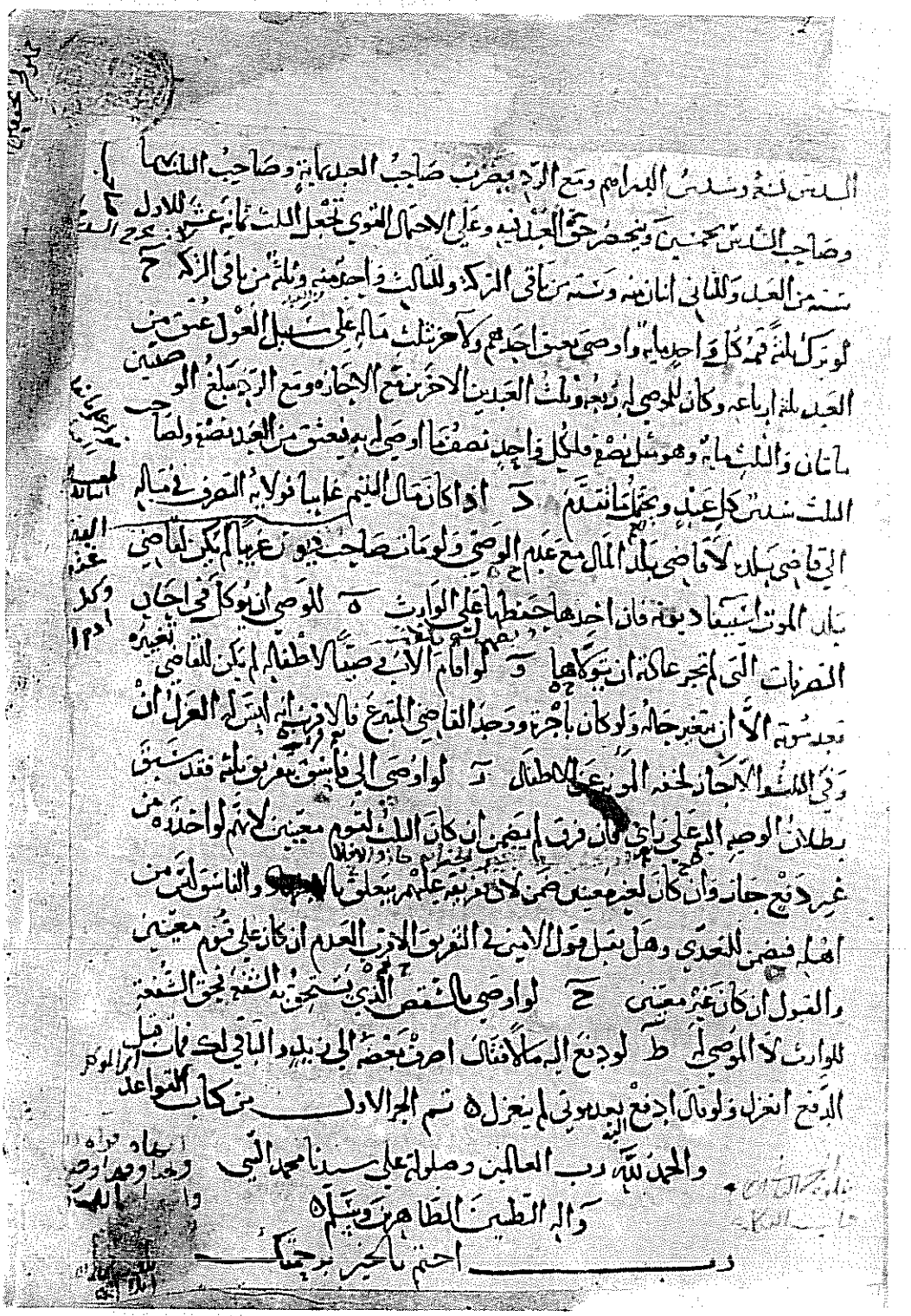
صفحهٔ اوّل از شرح صحيفهٔ سجّاديه

(شماره ۳۷۳)

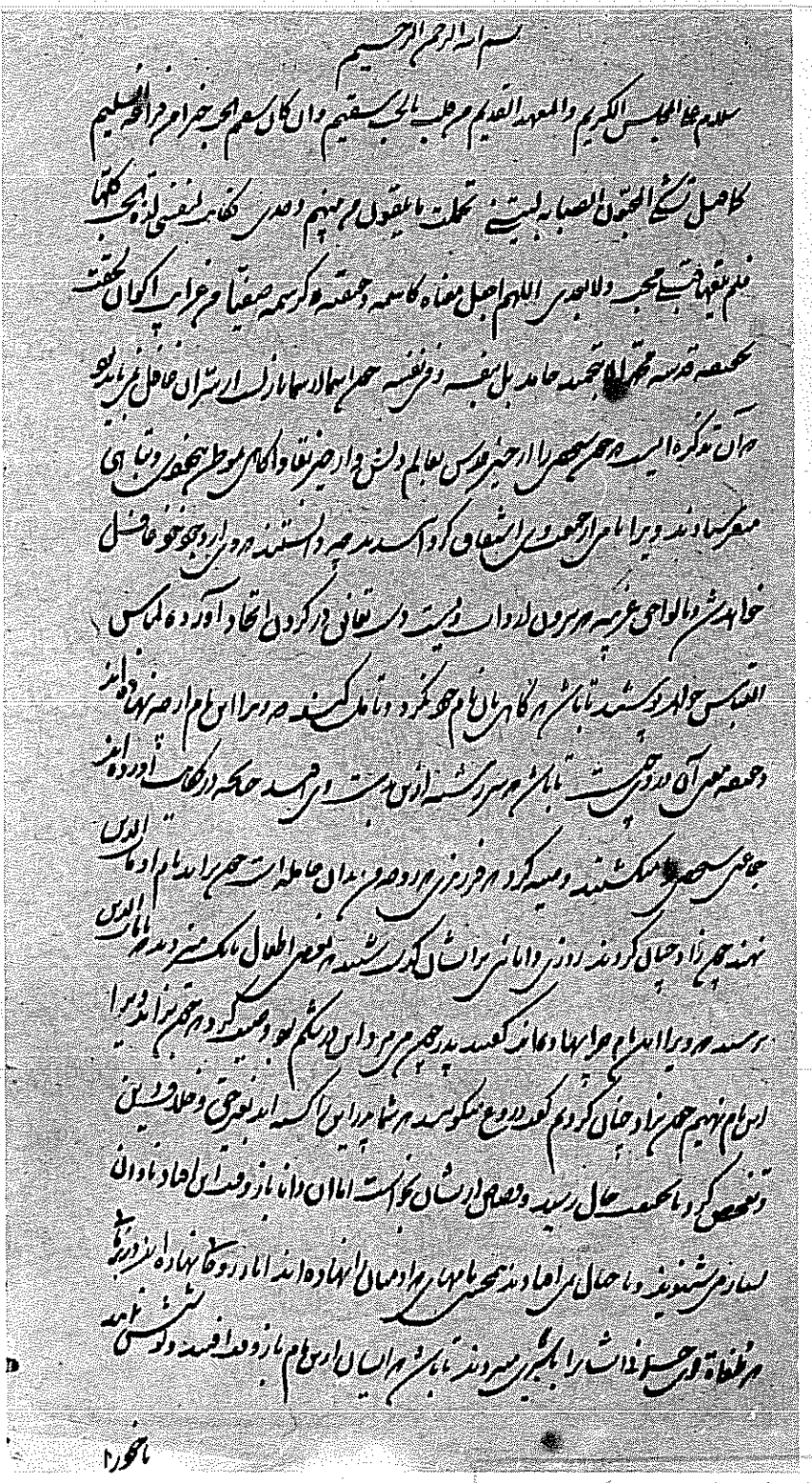
صفحهٔ اوّل کتاب قواعد علّامهٔ حلّی

(شماره ۳۸۷)

صفحهٔ آخر کتاب قواعد علّامه حلّی

(شماره ۳۸۷)

صفحهٔ اوّل از مجموعهٔ

(شماره ۳۸۸)

کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی
۴۹۶ ثبت ۱۰۴۷
شماره ردیف بندی